HADS HERREDS TINGBØGER 1657 - 1668.

1657.

(1)

** tingbogens autorisation.

12/1 1657.

** rans og skursnævninge.

(2)

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup, tilbød hans kære far hr Hans Lauridsen, eftersom Sidsel Hansdatter havde ladet en del af hendes gods og mødrene arv sætte indenfor hr Christens dør i forvaring, da skifte skete, indtil hendes værge vil annamme det, da skal det være ham tilladt at annamme det, hvortil hr Hans svarede, at han formener, at han bør levere ham hans datters arv.

** hr Christen Hansen. efterskrevne, der mindes op til 50 år, blandt andre Rasmus Jørgensen, som tjente hr Christens oldefar for 50 år siden, vidnede om et fald jord, som kaldes lille Ovbjerg, som blev brugt til Odder præstegård.

** Frands Pedersen i Gangsted spurgte Niels Sørensen i Torrild, om han ville kendes ved de egetræer og tømmertræer, som ligger ved hans gård, hvortil han svarede, at han kendtes ved det, som var hans eget.

(3)

** Oluf Sørensen i Odder på Christen Mortensens vegne i Hovedstrup. Karen Mortensdatter vidnede, at det 3.kvindestolestade i den stol næst neden kirkedøren i Odder kirke var til det bol i Hovedstrup, Christen Mortensen nu iboer, som det var i sl Mogens tid, og Niels Mogensen i Hovedstrup vidnede, at da hans sl far havde samme boel i fæste, da brugte de samme 3.stade i stolen. Helle Mogensdatter i Odder vidnede det samme som hendes bror.

** Oluf Sørensen i Odder. efterskrevne vidnede, at der gives og tiendes noget til Odder kirke at det bol i Hovedstrup, som Christen Mortensen iboer, og der tiendes intet til kirken af Loverstrup mølle.

** Søren Jensen i Snerild. Knud Nielsen i Randlev vidnede, at to år før de kejserske krigsfolk kom her i landet, og siden så længe han var hjemme i Snerild hos sine forældre, som boede i den gård, Søren Jensen iboer, da var det yderste stade i den øverste kvindestol i Odder kirke til samme gård, og Hans Nielsen i Hovedstrup vidnede, at han kendte Johan Nielses, førnævnte Knud Nielsens mor, som boede i Snerild, og da havde hun det yderste stade i den øverste kvindestol, indtil hun afstod gården for sin søn, og andre vidnede, at hun i 40 år havde samme stolestade.

(4)

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård. efterskrevne, som var otte mænd 1/9, vidnede, at Morten Ovesen i Søby selv mødte i rette mod Hans Nielsen, og da begærede han ingen opsættelse men begærede dom i sagen.

** Peder Bertelsen i Lemmestrup. Peder Sørensen i Søby bekendte, at han har sin stedsøn Ove Ovesen hos sig med hans arv og gods, som er tilfaldet ham efter hans sl far Ove Bertelsen, som boede og døde i Søby, som er 87 sletdaler med gods og korn, som han og barnets mor over skifte har annammet til barnets fremtarv, dog uden rente, til han bliver 15 år, og lovede at forsyne ham med mad øl sko og klæder og en kristelig optugtelse.

(5)

19/1 1657.

** Niels Sørensen i Gylling. efterskrevne vidnede, at de på KM ridefoged Anders Lauridsens befaling havde vurderet nogle klæder og gods, som tilforn på Endelave var registreret efter sl Skuolst Jørgensdatter, som boede og døde sst, som er tilfaldet hendes barn Jørgen Pedersen, som er hos sin morsøster Maren Jørgensdatter og hendes mand Rasmus Rasmussen i Gylling, i overværelse af barnets næste slægt på fædrene side Niels Sørensen, og efterskrevne gods blev vurderet for 25 sletdaler, som blev forordnet til det fader og moderløse barn til bedste, som nu er i sit 5.år, og barnets morsøster, som har opfødt barnet, siden det var et halvt år gammelt, skulle beholde samme klæder og gods mod fremdeles at opføde barnet efter deres formue og forsyn.

(6)

** Anders Tøgersen i Søby. efterskrevne vidnede, at de 9/1 næst forleden var i Søby over et venligt skifte og forligelsesmål imellem Anders Tøgersen på den ene side og hans sl hustru Birgitte Pedersdatters børn og arvinger, nemlig Peder Sørensen sst på sine egne, og på hans bror Jens Sørensen og hans søster Mette Sørensdatters vegne, som begge er udenlands, samt Anders Sørensen i Fensten på sine egne vegne, Tøger Knudsen i Spøttrup på sin hustru Birgitte Sørensdatters vegne, og Anne Sørensdatter, som er ugift, med hendes bror og ret værge førnævnte Peder Sørensen på den anden side, og der blev fordret og gjort udlæg for gæld, og boet blev skiftet og delt

(8)

** Søren Rasmussen i Fillerup på hans mor Anne Simonsdatters vegne. Mikkel Rasmussen i Fillerup tog i hånd hans bror Søren Rasmussen på hans mors vegne og tilstod at have indgået en kontrakt med hende om hvis efterskrevne, hun skal have til livs ophold af den gård, hun for Mikkel Rasmussen har opladt.

** Mikkel Rasmussen i Fillerup. Søren Rasmussen i Fillerup og Hans Rasmussen sst på deres egne vegne, og Rasmus Nielsen i Ballebo med fuldmagt af Eske Nielsen Hattemager i Horsens på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne gav ham afkald for al deres arv efter deres sl far Rasmus Sørensen, som boede og døde i Fillerup.

** Peder Storm i Halling. efterskrevne vidnede, at de præster, som har boet i Halling i 30 år, så vel som Jens Jensen, som nu deri boer, har taget deres græspenge årligt lige ved den gård, Peder Storm iboer, og de har altid taget lige markskelgærder med den samme gård.

(9)

26/1 1657.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær. Mogens Nielsen i Oldrup gav last og klage på Jørgen Jensen i Oldrup og Arnoldus Frederiksen i Oldrup, for de om natten kom kørende hver med et læs ris på deres vogne, og han tog nam fra hver af dem, nemlig halskobler af deres heste.

** et andet klagevidne. Mogens Nielsen gav last og klage på Jørgen Jensen i Oldrup og Markus Rytter sst, for de imod forbud har gjort svinehuse i KM skove, og har haft deres svin i samme skove.

** Oluf Rasmussen i Hadrup på Rasmus Andersen sst hans vegne lod fordele Jørgen Jensen i Oldrup for gæld efter hans brev.

** Anders Lauridsen ridefoged på KM vegne. synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i KM Odder skov.

(10)

** Søren Jensen i Snerild. Hans Mortensen i Snerild lod læse et tingsvidne udstedt x/6 1599, hvori Maren ---- i Saksild med hendes rette værge Søren Simonsen sst bekendte at have udlagt til Jens Jensen i Snerild et stykke eng, som skal efterfølge hans gård.

** Jesper Rasmussen i Fillerup gav last og klage over Jørgen Pedersen i Fillerup, for han i vinter uden hjemmel har stævnet både af ege og bøge i KM Uldskov, som er befalet ham at se til, og når han bliver taget ved stubben, da vil han slide sig fra dem med banden og skælden, formedelst man vil tage nam fra ham for at bevise hans ulovlige gerning, og desuden tilbageholder han rytterpenge og skat, som han år efter år har udlagt for ham, hvortil Jørgen Pedersen svarede, at det han stævnede var intet værd, og han fragik ikke at være ham penge skyldig.

(11)

** hr Christen Hansen i Odder stævnede Mikkel Knudsen i Odder for 10 sletdaler efter to breve. opsat 1 måned.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Tomas Mortensen i Halkær og Jesper Andersen i Amstrup for dom, for de på Oldrup gade med stave har slået og trælbåren Rasmus Sørensen sst, der som et dødt menneske er blevet båret ind i hans far Søren Mikkelsens hus sst, og han kunne hverken tale eller sanse, hvorover der er tvivl om liv og førlighed, om de ikke for sådant overfald bør betale den anvendte bekostning, mens han har ligget i sengen, og for den utilbørlige gerning straffes med fængsel til Bremerholm, hvilket de blev tildømt.

(12)

3/2 1657.

** Oluf Olufsen i Odder. Knud Olufsen i Odder på egne vegne, Søren Jørgensen i Tvenstrup på hans hustru Maren Olufsdatters vegne, og Niels Knudsen i Nølev på hustru Mette Olufsdatters vegne gav hal afkald for al den arv og gods, som dem kunne være tilfaldet efter deres sl far Oluf Sørensen, som boede og døde i Odder.

** Jørgen Ovesen i Morsholt på sin bror Rasmus Ovesens vegne gav tilkende, hvorledes Knud Andersen i Morsholt med heste og vogn er draget ind i KM skov, og der stævnet to læs ved af en bøg og bortført uden hjemmel.

** Anders Pedersen i Lerdrup. efterskrevne kundgjorde, at de 31/1 havde været over et venligt skifte og forlig imellem Anders Pedersen på den ene og hans børn Anne Andersdatter, Johanne Andersdatter, Maren Andersdatter på den anden side om hvis arv, dem kunne tilfalde efter deres sl mor Inger Andersdatter, som boede og døde i Lerdrup, i overværelse af deres farbror Clemend Pedersen i Lerdrup og Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, og da blev der til hvert barn 15 sletdaler. de to ældste børn er så store, at de nogenledes kan fortjene deres føde, men det mindste barn Maren, som er 6 år gammelt, vil faderen føde og klæde, til hun bliver 12 år.

(13)

** Anders Lauridsen ridefoged lod afhjemle syn på hvis, der kan være hugget i efterskrevne KM skove. desuden synede de 20 risbøge og 2 risege i Rasmus Mogensens gård i Oldrup. varsel til Mogens Nielsen og Rasmus Mogensen i Oldrup.

(14)

** Anders Tøgersen i Søby og Sejer Sørensen kendte dem i dannemænds overværelse at være kommet over en venlig kontrakt og forlig om hvis, Anders Tøgersen skal have til sit livs ophold af den halvgård, han iboer, for han har opladt den for Sejer Sørensen, som efterfølger.

(15)

9/2 1657.

** hr Christen Hansen i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne husmænd i Balle for resterende tiende og høstdagsgerning, de har forsømt, og de blev dømt til at stå til rette.

** Peder Storm i Halling stævnede Jens Jensen i Halling. opsat 14 dage.

16/2 1657.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær. Arnoldus Frederiksen i Oldrup, at eftersom han er tilladt og befalet at se til KM skove Astrup ---- og Tydmose, så forpligter han sig til at tage flittig og troligen vare på samme skove, så der intet til upligt bliver hugget, og dersom noget ulovligt hugges, skal han tage pant og nam fra dem for at bevise det, eller selv derfor at lide og stå til rette.

** Jørgen Rasmussen i Oldrup med fuldmagt af Åstrup bymænd med 6 ugers opsættelse stævnede Niels Simonsen i Halkær Jens Nielsen i Amstrup Jens Ovesen sst og Peder Rasmussen i Ålstrup, boelsmænd, på den anden side, for de har indtaget nogle enghaver i Uldrup mose, og forhindret de andre KM tjenere deres fædrift og adgang til deres egne engskifter, og samme boelsmænd har kastet nogle usædvanligt store grøfter og diger, som intet fæmon kan overkomme uden livsfare, og da de er opkastet imod loven, om de ikke bør nedkaste dem, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 22/9 sidst forleden, hvori efterskrevne, der mindes op til 50 år, vidnede, at da var der hverken grøft eller dige fra Vadsmøllebro og ned til havet, og da havde de fælledbundne byer Falling Ålstrup og Amstrup deres fædrifter hos og iblandt hverandre, og Jørgen Christensen i Falling vidnede, at da de kejserske krigsfolk kom her i landet, vogtede han som dreng hans fars kvæg, som da boede i Ålstrup, og da var der intet dige eller grøft fra møllen til havet, og han fremlagde tingsvidne udstedt 30/9 med syn på dige og grøfter i Uldrup mose, samt et tingsvidne udstedt 13/10 næst forleden, hvori efterskrevne vidnede om fædrift i mosen, når høet var høstet, og boelsmændene svarede, at hvis de måtte få fred på deres enge, så ville de jævne deres diger, når frosten er gået af jorden, og dernæst fremlagde de tingsvidner udstedt 29/6 1653 og 13/10 sidst forleden, hvor efterskrevne, der mindes op til 38 år, vidnede om fædriften i mosen, hvorefter der blev afsagt dom: de diger, som er opkastet imod gammel brug og deres naboer til forhindring, bør af boelsmændene nedskydes inden 15 dage, og efterdi med tingsvidne bevises, at nogle enge i Uldrup mose af Arilds tid har været og skal holdes i fred, og ingen tid omskiftes til fælled, som de andre enge, så bør samme Uldrup moseenge holdes i fred fra skt Volborgdag, til høet er indavlet.

(18)

** Søren Eskesen i Loverstrup mølle med 6 ugers opsættelse stævnede Christen Mortensen i Hovedstrup for han med vold i kirken lader hans hustru forskyde Søren Eskesens hustru Maren Sørensdatter fra det 3.stolestade i den kvindestol næst neden ved kirkedøren i Odder kirke, uanset hun har stået der ulast og upåklaget i 30 år, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 10/11 næst afgangne år, hvor efterskrevne, der mindes op til 28 år, vidnede, at så længe havde Maren Sørensdatter i Loverstrup mølle haft sit stolestade uden iring og tvist, indtil Christen Mortensen i Hovedstrup og hans kvinde begyndte at tviste derom, og Christen Mortensen svarede, at det var med bevilling hidindtil, at Maren Sørensdatter havde stået udenfor hans hustru, men efterdi han tiendte noget til kirken, og Loverstrup møller tiender intet til kirken, så burde møllerkonen ikke stå udenfor hans kvinde, og han fremlagde tingsvidne udganget 12/1 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: da det med tingsvidne bevises, at møllerkonen har haft sit stolestade i samme stol i 28 år, så bør hun fremdeles nyde plads og rum i samme stol, men da det med tingsvidne bevises, at der tiendes noget til kirken af bolet, så bør boelets hustru nyde det stade næst udenfor møllerens hustru i samme stol.

(20)

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne. efterskrevne bekræftede deres vidne af 12/1, og han stævnede Jost Eriksen i Loverstrup og Jens Pedersen sst samt for Åkærs port for vidner.

** Mogens Eriksen i Fensten. efterskrevne vidnede, at de 24/1 havde været over et venligt skifte i Fensten efter sl Erik Rasmussen og hans sl hustru Maren Hansdatter, som boede og døde sst, imellem deres efterlevende børn og arvinger, først Rasmus Eriksen i Fensten på egne og hans

brorbørn sl Frands Eriksens i Amstrup deres vegne, Mogens Eriksen på egne vegne og på hans bror Anders Eriksens vegne, som er udenlands, Hans Eriksen på sine egne Jens Eriksen på sine egne og Rasmus Sørensen på hans hustru Maren Eriksdatters vegne, og da de for kort tid siden er udgift og har fanget deres part, blev boet delt mellem de fire brødre. Mogens Eriksen har fæstet gården og bor deri.

(21)

** Hans Eriksen i Fensten. Mogens Eriksen i Fensten bekendte at have gjort en kontrakt med hans bror Hans Eriksen om hvis efterskrevne husplads og jord, han har undt ham at nyde sin livstid.

** Mogens Eriksen i Fensten. Hans Eriksen i Fensten på sine egne og lille Rasmus Pedersen sst med fuldmagt af Rasmus Eriksen sst på sine egne og på hans sl bror Frands Eriksens børns vegne i Amstrup gav ham afkald for den arv, som de kunne være tilfaldet efter deres sl forældre Erik Rasmussen og Maren Hansdatter, som boede og døde i Fensten.

** Erik Rasmussen i Rørt på Tomas Madsens vegne i Bjerager lod fordele Knud Nielsen i Randlev for 2 sletdaler, han er ham skyldig.

** Jens Jespersen i Fillerup på Jørgen Sørensens vegne lod fordele Niels Hansen Skomager i Fillerup for 10 mark, han er ham skyldig.

** Rasmus Madsen i Fensten. Rasmus Jacobsen i Gosmer med fuldmagt af Mads Rasmussen i Fensten afstod halvparten for Rasmus Madsen af den gård, han iboer at må fæste, og lovede den anden halvpart til Jørgen Andersen at afstå, når den skal oplades.

(22)

23/2 1657.

** hr hans Lauridsen, provst i Hads herred, til 1.ting æskede og begærede Sidsel Hansdatters mødrene arv efter skiftebrev og dom, at den må leveres ham, på det han er hendes rette værge, hvortil hr Christen Hansen svarede, at han tilforn havde ladet tilbyde og nu for retten tilbød hans far, at han ville annamme hans søsters arv, hvortil han svarede, at når det i dannemænds nærværelse blev antvortet ham, ville han være tilfreds.

** Jens Pedersen i Loverstrup begærede venligt af hr Christen Hansen i Odder, om han ville lade den trætte fare, han har begyndt anlangende den jord i Loverstrup skov, hvorimod hr Christen Hansen svarede, at han forårsages at stå på sin ret, at han kan beholde det til præstegården, som af øvrigheden er benådet, og som af Arilds tid er brugt til præstegården.

** Peder Rasmussen i Fensten. ung Rasmus Pedersen i Fensten oplod halvparten af den gård, han iboer, til hans søn Peder Rasmussen, så han må fæste den, når han af øvrigheden må bekomme den til fæste, og han lovede at afstå den anden halvpart til hans søn, når han ikke den selv længere vil bruge.

(23)

** Peder Sørensen i Balle. Maren Pedersdatter, sl Rasmus Nielsens efterleverske, afstod og oplod for ham den halve bondegård i Balle, som hendes sl mand og hun havde i fæste af Peder Sørensens forældre.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård lod fordele Jens Nielsen Smed i Randlev for 9 sletmark, han var Anders Jensen skyldig.

** Jørgen Pedersen i Torrild med fuldmagt af Niels Jostsen i Onsted lod fordele Rasmus Simonsen i Krogstrup for 10 sletmark, han var ham skyldig.

** Anders Sørensen i Borupgård på hans mor Karen Rasmusdatters vegne i Ondrup. Laurids Sørensen i Ondrup bekendte, at han havde indgået en kontrakt med hans kære mor Karen Rasmusdatter om hvis efterskrevne, hun skal have til hendes livs ophold, som hun med flere af sine børns råd og samtykke har udtaget sig til at leve af

(24)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på KM og husbonds vegne lod fordele Niels Pedersen i Odder og Jens Mortensen i Odder for et lov for sl Ove Gregersens efterleverske i Odder for KM restants efter deres udgivne forpligt og tingsvidne.

** Peder Mikkelsen Storm i Halling på flere Halling bymænds vegne med 14 dages opsættelse stævnede Jens Jensen i Halling, for han ikke vil lukke og gærde hans tilskiftede gærder og ej heller hans ensteds gærder, som det sig bør, lige som hans formand, og han fremlagde tingsvidner udstedt 22/12 19/1 og 24/11 næst afvigte, hvor hr Hans Rasmussen, sognepræst til Falling og Ørting, vidnede, at imidlertid han boede i Halling, og det var hans præstegård, som Jens Jensen nu iboer, da blev jorden skiftet om i Husby mark, så han fik et stort besværligt gærde, hvorfor de dannemænd i byen på hans begæring tog noget af samme gærde og gærdede det, og Jens Jensen fremlagde et tingsvidne, udstedt 12/4 1613, hvor synsmænd forligte Jørgen Mogensen og de Halling mænd om det gærde mellem Halling præstegård og Spøttrup by, samt et tingsvidne, udstedt 15/12 1656, hvorpå der blev afsagt dom: samtlige bør at skifte og tilrebe Jens Jensen, såvel som til enhver i byen sine gærder, såsom han ejer og bruger, som de siden må holde færdig eller forfølges efter loven.

(26)

** Hans Jensen i Oldrup. Jørgen Jensen i Oldrup bekendte, at Hans Jensen og hans hustru Anne Pedersdatter har sted og fæstet et gadehus i Oldrup af ham og hans medejere efter efterskrevne brev, underskrevet af Jørgen Jensen og Hans Rasmussen i Oldrup.

(27)

2/3 1657.

** Morten Jonsen i Kærsgård. Jon Knudsen i Kærsgård oplod og afstod for hans søn Morten Jonsen halvparten af hans gård og lovede, at han måtte fæste den anden halvpart, når han og hans hustru ikke længere selv vil bruge den, så skal samme gård samles igen, som den altid har været.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup gav last og klage på Markus Rytter i Oldrup for han tog et læs hassel i KM skov Astruplund, imidlertid der var prædiken i hans sognekirke, og han klagede på Jørgen Jensen i Oldrup, for han førte et læs af en rådden bøgestavn hjem fra Tydmose, samt på Anders Pedersen i Hundslund, som førte et læs elleris hjem uden minde.

** Mogens Knudsen, borger i Århus, stævnede Rasmus Sørensen Tulstrup og Rasmus Sørensen Løjenkær, begge boende i Hovedstrup, for gæld, og de mødte og tilbød at rette for sig med efterskrevne varer, som blev vurderet for tinget.

(28)

** Arnoldus Frederiksen på flere Oldrup bymænds vegne begærede vidner imod Mogens Jørgensen i Oldrup anlangende noget jord ud for hans toft, hvorimod han svarede, at han ikke havde fået lovligt varsel, eftersom en del af samme omtvistede jord ligger under Skanderborg.

** hr Christen Hansen i Odder. efterskrevne vidnede, at der er kun ringe avling til Odder præstegård, og en stor part meget ond jord.

** Niels Jensen i Tvenstrup gav last og klage på Jacob Ovesen i Odder, for han har stævnet en bøg i KM Odder skov og huggede et læs ved deraf, samt på Jens Mortensen i Odder Jens Sørensen i Egholm og Gregers Knudsen i Odder for lignende ulovlig skovhugst.

(29)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Jørgen Jensen i Oldrup tilstod at være ham skyldig 10 sletdaler, hvorfor han, med fuldmagt af hans stedsøn Jens Rasmussen og hans egen søn Rasmus Jørgensen, pantsætter ham et skifte i Oldrup mark.

9/3 1657.

** Anders Lauridsen på KM og hans husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at Jesper Rasmussen i Falling var i sl Christen Mikkelsens gård i Amstrup og sigtede ham for et reb en økse og en madpose, som han havde taget fra ham udenfor Åkær port, hvortil Jesper Rasmussen svarede, at han var i gården og spurgte, om Christen Mikkelsen fornemmede, hvem der havde været ved hans vogn, da den blev røvet, men han sigtede ham ikke.

(30)

** Jens Sørensen, barnfødt i Fillerup, begærede sit stokkenævn og kundskab af herredsmænd, som kendte hans forældre, og efterskrevne vidnede, at hans forældre er Søren Nielsen og hans mor Inger Jensdatter, som endnu bor i Oldrup, og han har fra barndom af skikket sig ærlig kristeligt og vel, så ingen ved ham noget utilbørligt at beskylde.

** Morten Andersen i Snerild gav last og klage på Søren Rasmussen og Peder Rasmussen i Balle, for de har hugget og afført tre læs torne og ris af det skifte i Vesterskov, Morten Andersen har i fæste til KM og kronens gård, han iboer.

** hr Christen Hansen Blickfelt, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, stævnede Mikkel Knudsen i Odder for gæld efter hans udgivne breve, dateret 1653 og 1656, som han blev tildømt at betale.

(31)

** hr Christen Hansen. Niels Mortensen i Bisgård beskyldte Niels Jensen i Tvenstrup, for han huggede en bøg i KM skov.

** Niels Jensen i Tvenstrup. synsmænd afhjemlede syn på træ, som skal være ulovligt hugget i KM Odder skov, som han beskyldte efterskrevne for at have hugget.

** Niels Nielsen i Fillerup. Søren Nielsen, barnfødt i Fillerup, og nu er 18 år og egen værge efter loven, i overværelse af hans farbror Søren Mikkelsen i Ålstrup og hans stedfar Jens Jensen i Fillerup, til sig annammede i rede penge al hans arv efter hans sl far Niels Mikkelsen, som boede og døde i Fillerup, som var 30 sletdaler med rente, og han gav hans morbror Niels Nielsen afkald for samme værgemål.

(32)

** Mogens Jørgensen i Oldrup. synsmænd afhjemlede efterskrevne syn på hans toft og jord, der ligger ud til gaden. varsel til alle efterskrevne Oldrup bymænd.

(33)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup med fuldmagt af menige Oldrup og Sødrup mænd fremlagde deres beretning, at da Mogens Jørgensen i Oldrup tiltaler og efterstræber dem KM tjenere anlangende forte og gadejord, som de har brugt så længe, nogen mand kan mindes, og dersom samme jord og forte frakommer dem, så kunne en del KM gadehuse og boliger ikke være ved magt.

** Anders Lauridsen, KM ridefoged til Åkær. Hans Christensen i Glibing mølle tilstod, at formedelst hans sl formand Jens Nielsen Grøn, som boede og døde i Glibing mølle, hans efterladte børn ingen ret født værge har på fædrene side, og besynderligt pigebarnet Anne Jensdatter, som er både moder og faderløs og ingen nær slægt har, hverken på fædrene eller mødrene side, da har han, efter øvrighedens anordning og godtfolks begæring, påtaget sig samme børns værgemål, eftersom han også på hans hustrus vegne er interesseret i boet og tilstående gæld, og Jens Pedersen, nu værende i Gangsted, som har haft pigebarnets mødrene arv under forvaring, leverede ham samme barns gældsbreve og fremlagde et skriftligt kundskab fra Gertrud Ibsdatter, sl Jacob Skrædders i Odense, hvori hun gør vitterligt, at hun var i Glibing mølle 24/7 1655 og der annammede hendes sl datters barn ved navn Anne Jensdatter med hendes sl mors efterskrevne efterladte klæder, som er arveligt tilfaldet barnet, hvilket beløber sig til 28 sletdaler, og dernæst leverede Jens Pedersen til Hans Christensen efterskrevne gods, som beløber sig til 53 sletdaler, og 6 gældsbreve, som beløber sig til 123 sletdaler, som han skal indfordre, og som skal forrentes efter loven, indtil hun fanger ret lovværge, eller til hun kan have det fornøden.

(35)

** Anders Lauridsen et andet vidne. Hans Christensen i Glibing mølle tilstod, at han havde taget til sig hans stedsøn Niels Jensen med hvis arv og gods, ham er tilfaldet efter hans sl far Jens Nielsen Grøn, som boede og døde i Glibing mølle, som er anslået til 17 sletdaler, som han skal have hos sig med barnets mor, til han bliver 15 år gammel.

(36)

** Rasmus Jensen i Randlev. efterskrevne vidnede, at de 19/2 var i Rasmus Jensens hus og bo i Randlev for at registrere og vurdere hvis gods og formue, som fandtes efter hans sl hustru Maren Nielsdatter, som boede og døde sst, i overværelse af hendes arvinger, nemlig hendes brorbørn, Niels Sørensen i Oldrup og Mette Sørensdatter sst hendes søn Otte Mikkelsen på hendes vegne, Søren Andersen i Ås Rasmus Andersen sst og Rasmus Nielsen sst på hustru Johanne Andersdatters vegne og Johanne Rasmusdatter i Lemmestrup på deres egne vegne og på deres søskende Peder Rasmussen i Lemmestrup Niels Andersen Soldat i Hylke, men da gælden var højere end godset kunne betale, blev de således forligt, at Rasmus Jensen skulle beholde samme gods, og holde arvingerne fri for gæld.

(37)

** Rasmus Mikkelsen i Nølev på hans søster Maren, sl Niels Jensens efterleverske sst oplod for hendes søn Rasmus Nielsen den gård, hun iboer, at han må fæste den, når han kan bekomme den til fæste.

** Søren Rasmussen i Balle. Anne Jensdatter, sl Rasmus Pedersens efterleverske, gav tilkende, at det er med hendes vilje, at hendes søn Søren Rasmussen må udgive husbondhold af den gård, hun iboer.

** Anne Jensdatter, sl Rasmus Pedersens efterleverske i Balle. Rasmus Sørensen i Balle tog hans mor Anne Pedersdatter i hånd, og eftersom hun har tilladt ham at tage husbondhold på den gård, hun iboer, da skal han for hende og hans søskende avle og holde gården ved magt, og hun selv dog at råde derfor, som hun indtil har gjort, dog skal han have sin tilbørlige løn, som han kunne bekomme på andre steder.

16/3 1657.

** Arnoldus Frederiksen på flere Oldrup bymænds vegne. efterskrevne, der mindes op til 60 år, vidnede, at der havde været et smedehus et hyrdehus og et gildehus i Oldrup, men på hvis grund det stod, vidste de ikke, hvortil Mogens Jørgensen svarede, at han mente, hans grund og ejendom når ud for hans toft til gaden, lige så langt som hans naboers og de andre mænds tofter i byen, og han ikke bør have gildehus eller fælleshuse på hans grund, uden det sker ved lov eller bevilling.

(38)

** hr Christen Hansen sognepræst med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Pedersen i Loverstrup og Jost Eriksen sst, for de tilholder sig en del af et skifte, som kaldes lille Ovbjerg stødende op til Loverstrup skov og mark, som i mands minde har været brugt til Odder præstegård, og det uden lovlig adkomst, som bevises med tingsvidne og synsvidne, og nu fremlagde han et lovhævdsvidne udgangen for 167 år siden, hvor Oluf Storm i Loverstrup bød lov og lovhævd for efterskrevne jord,

både på den del, som hans far havde købt og den del, hans mor havde arvet, og han fremlagde et tingsvidne udstedt mandag efter skt Sørensdag 1569 angående Ovbjerg, som ligger til Odder præstegård, og han fremlagde et tingsvidne, udstedt 9/6 forleden år, om syn på Odder præstegårds jord i Loverstrup, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 23/6 forleden år og voldgift om den omtvistede jord, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 16/2 sidst forleden, hvorefter Jens Pedersen fremlagde sit svar, at omtalte jord ikke er givet til præstegården men til kirken, og recessen tilholder, hvor jord er givet fra bøndergårde til kirken, skulle de bekomme det igen for landgilde, så han mener jorden bør følge under Loverstrup, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 1631, hvor fremæskes af hr Hans Lauridsen i Odder hvad adkomst, han har til de omtvistede agre på Loverstrup mark, som han lader bruge til Odder præstegård, og da fremlagde han førnævnte lovhævd, og et tingsvidne udstedt 15/8 1631 angående forlig om samme jord mellem hr Hans Lauridsen og Jost Eriksen, samt et tingsvidne udstedt 23/2 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: da det med tingsvidner bevises at den omtvistede jord, så længe man kan mindes, har ligget til Odder præstegård, så bør den følge præstegården.

(44)

** hr Christen Hansen i Odder lod fordele Morten Sørensen, som tjener i Saksild, for et svin, han kørte ihjel for ham.

** Jens Jespersen i Fillerup med fuldmagt af Niels Jostsen i Onsted lod fordele efterskrevne for gæld.

** Jens Jespersen på Rasmus Jostsens vegne i Blegind lod fordele efterskrevne for gæld.

** Erik Rasmussen i Rørt på Tomas Madsens vegne i Bjerager lod fordele efterskrevne for gæld.

23/3 1657.

** hr Søren Pedersen i Hundslund. Jens Pedersen i Tvenstrup lovede at betale ham 10 skæpper byg, han rester med for 2 års afgift af hvis kirkejord, han bruger.

(45)

** Jens Pedersen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at Jens Pedersen var fælles med dem med tiendekorn på hans vogn, som de ydede til præsten, hvortil hr Søren Pedersen i Hundslund svarede, at han ikke siger, at han ikke yder tiende af hans boelsjord, men af kirkejorden har han ingen tiende bekommet, men Jens Pedersen svor, at han havde leveret tienden.

** Jesper Rasmussen i Fillerup med fuldmagt af Jost Nielsen i Onsted. efterskrevne, som 2/3 var tinghørere, vidnede at Jørgen Rasmussen, som sidder til huse i Oldrup, gjorde så stor bulder banden skænden og ulyd, da de Oldrup mænd var for retten med deres sag, så Jost Nielsen, som sad i dommersted, befalede ham at lægge hans bøder, før han gik af tinget, og det samme tildrog sig 9/3, hvortil han svarede, at han var ikke den eneste, som gjorde ulyd.

(46)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. efterskrevne vidnede, at de så og hørte, at da Mogens Jørgensen og flere Oldrup mænd var hos lensherren på Åkær angående deres trætte, da sagde han, at dersom de ikke kunne forliges, så skulle lov og ret skille dem ad, og da trådte Jørgen Rasmussen Skablund frem og sagde, hvis tingskriver Jesper Rasmussen må råde, da vil der ikke ske lov og ret for ham på tinget, og nu fremstod efterskrevne, som havde været tinghørere, mens de Oldrup mænds sag var for retten, og vidnede, at Jesper Rasmussen har ikke gjort noget menneske uret på tinget, og Jørgen Rasmussen svor og bad djævlen fare i sig, om han sagde de ord for slotsherren.

(47)

** Erik Jensen i Fillerup på Erik Hansens vegne sst. efterskrevne vidnede, at Erik Hansen, barnfødt i Randlev, har fra barndom været vankundig, og nu tilmed vanfør på øjne og ben, så han er utjenlig til soldat og til at gå til mønstring.

** Niels Rasmussen i Dyngby lod fordele Rasmus Jensen i Tvenstrup for 10 mark og et læs halm for 3 mark, som bevises med vidne udstedt 24/4 1651.

(48)

** Rasmus Jensen i Tvenstrup svor og benægtede, at han var Niels Rasmussen i Dyngby de 13 mark skyldig, men dersom den bøg, han solgte ham for samme penge, ikke er hugget, vil han fly ham pengene.

** Jørgen Ovesen i Morsholt. Bodil, sl Ove Jørgensens efterleverske, i Morsholt tog hendes søn Jørgen Ovesen i hånd, at det er med hendes minde, at han udgiver husbondhold på den halve gård, hun iboer.

** Jens Nielsen i Balle. Niels Jensen i Balle gav tilkende, at det er med hans vilje, at hans søn Jens Nielsen må udgive husbondhold af det bol i Balle, han iboer og lade sig indskrive i KM jordebog.

** Søren Pedersen i Gylling fik opladelse af hans far Peder Sørensen på halvparten af den gård, han iboer.

** Mogens Nielsen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at der i Tydmose efter ladefogdens befaling blev hugget risbøge til ledstolper og et led, og nogle gamle ege til slottets fornødenhed, og ført til Åkær, og risbøge til løftestænger og vognkæppe.

** Jens Jensen i Smedrup, eftersom han med høringsdele tiltalte hans naboer de andre Smedrup mænd, for de ikke efter doms indhold vil gøre ham udlæg og lade marken overmåle, så ham kan ske ret og fyldest efter deres vedtægt, så fremstod efterskrevne naboer og som tilforn tilbød at lade marken måle, og de satte deres tvistige sag på tre uvildige dannemænd, som skal måle mark og toft og jord og ligne det, så enhver kan ske ret.

(49)

** hr Hans Lauridsen, provst i Hads herred, lod fordele Mikkel Knudsen i Odder hans søn Knud Mikkelsen og datter Kirsten Mikkelsdatter for gæld.

** Peder Andersen i Hvilsted fik opladelse af hans far Anders Jensen til at fæste den halvgård, han iboer.

** Anders Jensen i Hvilsted og Peder Andersen sst bekendte, at de i dannemænds overværelse er kommet over en venlig kontrakt, hvori Peder Andersen forpligter sig til at give hans forældre efterskrevne aftægt, eftersom de af alderdoms skrøbelighed har opladt ham deres gård.

(50)

1/4 1657.

** hr Christen Hansen i Odder. Rasmus Jørgensen i neder Loverstrup mølle vidnede, at han så, at Jens Pedersen i Loverstrup gennede nogle svin på vejen til gården, og så kom hr Christen Hansen ridende bagefter ham, og mindre end et halvt kvarter derefter red han ned ad vejen igen, og Søren Eriksen i Loverstrup mølle vidnede, at hr Christen Hansen sagde til ham, at han kunne ikke komme til tinget for Jens Høg i Loverstrup, som havde gjort ham ufred, så han måtte ride tilbage, men han så intet til deres tvist. andre vidnede derom.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Mogensen i Oldrup anlangende en del risbøge og risege, som findes at være hugget og bortstjålet i Astrup lund, nemlig 20 risbøge og 2 risege, som fandtes i hans lade, og fremlagde et tingsvidne, udstedt 3/2 sidst forleden anlangende syn på ulovlig skovhugst af træ, som fandtes i Rasmus Mogensens lade, hvilket han benægtede at have hugget i KM skov, men har fået det på andre steder, hvilket han vil bevise, om behov gøres, hvorpå der blev afsagt dom: Rasmus Mogensen bør skaffe hjemmel til førnævnte risbøg og eg, som synet omhjemler, eller derfor som uhjemlet at tiltales og stå til rette.

(52)

** Laurids Sørensen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at de 12/3 sidst forleden var i Ondrup til et venligt skifte og forlig efter sl Søren Andersen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Karen Rasmusdatter og deres fælles børn, nemlig Anders Sørensen i Borupgård, Laurids Sørensen i Ondrup, Hans Sørensen sst, Anne Sørensdatter i Fillerup hendes ægte husbond Anders Sørensen, Margrete Sørensdatter i Torrild Peder Jensens hustru, Lisbet Sørensdatter i Ålstrup hendes ægtemand Søren Ovesen, og Ellen Sørensdatter i Ondrup med hendes bror og ret født værge førnævnte Anders Sørensen i Borupgård og i overværelse af Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, og de børn, der var udgift af boet med hjemfærd, lod sig nøje dermed, og med samtlige børns samtykke blev efterskrevne gods udtaget til deres mor at bruge hendes livstid, og da det blev samtykket, at datteren Ellen skulle nyde lige lod ved en af hendes ugifte brødre, blev resten delt i 3 lige lodder, som efter lodkast tilfaldt Laurids Sørensen Ellen Sørensdatter og Hans Sørensen, hvert lod 55 sletdaler.

(53)

** Laurids Sørensen i Ondrup. Anders Sørensen i Fillerup på hustru Anne Sørensdatters vegne, Peder Jensen i Torrild på hustru Margrete Sørensdatters vegne og Søren Ovesen i Ålstrup på hustru Ellen (Lisbet) Sørensdatters vegne gav ham afkald for al den arv, som de kunne være tilfaldet efter deres sl far Søren Andersen, som boede og døde i Ondrup.

** Oluf Rasmussen i Smedrup satte sin sag på Rasmus Sørensen i Halling anlangende Smedrup mark at overmåle og ligne efter gammel tingsvidne og herredstings dom, eftersom de andre Smedrup mænd har taget hver en uvillig mand på deres side, at møde på torsdag førstkommende.

** Anders Rasmussen i Hadrup og Jens Rasmussen sst voldgav deres omtvistede sag på efterskrevne mænd, som skal dem imellem sige om det stykke gærde, de omtvister, hvilket skal stå for fulde.

** Anders Lauridsen på KM og herres vegne tilsagde alle sognefogder og menige herredsmænd, at de skal straks overlægge i hvert sogn, såsom de til rytterheste i sognene har været sammenlagt, hvad enhver mand kan tilkomme at udgive af 23 rigsdaler til at betale de udkomne rytterheste med, som efter KM og kommissærers befaling fra nogle fattige mænd er bortkommet, så samme penge hurtigt opsamles, så enhver kan få sin betaling.

(54)

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup. efterskrevne vidnede, at de med KM ridefoged var forsamlet i Ovdrup 13/3 sidst forleden over skifte og forlig efter sl Maren Andersdatter, imellem hendes efterlevende husbond Jørgen Mikkelsen og den sl kvindes børn og arvinger, nemlig Mikkel Jensen i Videby i Skåne, Rasmus Mikkelsen i Nølev med hans hustru Anne Jensdatter, Jørgen Nielsen i Bomholt med hans hustru Maren Jensdatter, Envold Rasmussen sst på hans hustru Anne Jensdatters vegne, og sl Karen Jensdatters børn af Egebjerg, som er Niels Jensen, Rasmus Jensen, Søren Jensen på deres egne vegne, og på deres to halvbrødre, som er udenlands Jens Rasmussen og lille Jens Rasmussen deres vegne, så og Anders Jensen og Karen Jensdatter med deres far Jens Nielsen på deres vegne og der blev registreret og vurderet og gjort udlæg for bortskyldig gæld og løsøre, og vurderet gods blev delt først i 2 lodder på hver 250 sletdaler, hvoraf tilfaldt Jørgen Mikkelsen den 1.lod, og den 2.lod blev delt i 6 søsterlodder, som tilfaldt den sl kvindes arvinger. landstingsvarsel til de øvrige arvinger blev fremlagt.

(55)

** Rasmus Sørensen i Halling med fuldmagt af Jørgen Knudsen i Tues mølle med 6 ugers opsættelse stævnede Jacob Mikkelsen i Fensholt for 10 sletdaler efter hans forpligt, som han blev tildømt at betale.

(56)

6/4 1657.

** Anders Pedersen i Hundslund. efterskrevne, som mindes op til 30 år, vidnede, at da har der intet gærde været på markskellet mellem Oldrup Søndermark og Hundslund Engmark, hvortil Mogens Jørgensen og Arnoldus Frederiksen af Oldrup, at formedelst de Hundslund mænd holder årligt hegnet imod Oldrup Søndermark, når den er i fælled, da forårsages de til at rejse halvt gærde eller med grøft lukke for deres fæmon, uden at så er, at de Hundslund mænd vil følge hegnet og fælled med dem.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på menige Oldrup bymænds vegne til 3.ting tilbød Hundslund Torup og Elkær mænd og begærer, at de vil holde hegnet og fælled med dem, som deres marker støder på hverandre, eller de vil gærde markskelgærder efter loven, så vil de Oldrup mænd, som i år har fælled, rejse halvt gærde, og formener at de i Hundslund bør grave gærdsel eller gærde den anden halve part for deres hegnet, og dertil svarede Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, og forbød dem at opsætte nogen nyt usædvanligt gærde, uden det sker med lensherrens minde.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i KM Odder skov, som skovfogden beskyldte efterskrevne for at have gjort.

(57)

** Mogens Jørgensen i Oldrup til 3.ting lovbød hans særjord i Hadrup mark. varsel til hans børn i Oldrup, Jørgen Mogensen, Christen Mogensen, og de umyndige med deres lovværge, Frederik, Hans, Kirsten Mogensdatter, Karen Mogensdatter, Birgitte Mogensdatter, Anne Mogensdatter. Rasmus Andersen i Hadrup tilbød sølv og rede penge og formente, han var den nærmeste til at købe, efterdi det ligger i Hadrup mark.

** Rasmus Sørensen i Halling på Jens Nielsen, portner på Åkær, hans vegne lod fordele Espen Jørgensen i Hundslund for 4 sletdaler, han var ham skyldig.

(58)

** Christen Nielsen Degn i Odder på Sidsel Hansdatters vegne sst lod fordele efterskrevne for gæld.

** Mogens Nielsen i Oldrup. Jens Andersen i Svinballe bekendte, at han til fornøden brændved havde ladet hugge en liden hallind bøg i lunden, som kunne være 4 læs, og derfor vil han være i hans husbonds minde.

** Jens Jensen i Balle. Peder Sørensen i Balle tilstod at han havde indgået en kontrakt med Jens Jensen om hvad, Peder Sørensen og hans medarvinger skal have af Jens Jensen for deres halve part af det hus og tilliggende jord, som Jens Jensen bruger og har fæstet, deres livstid, og fremlagde kontrakten.

** Niels Knudsen i Ålstrup. efterskrevne vidnede, at de 3/4 sidst forleden havde været over skifte og deling i Ålstrup efter sl Barbara Jørgensdatter, som boede og døde sst, imellem hendes efterlevende husbond Niels Knudsen og den sl kvindes arvinger, nemlig Frederik Jørgensen i Stensballe, Hans Jørgensen i Fillerup, hans svoger Erik Mikkelsen sst på hans vegne, sl Apelone Jørgensdatters børn, som er Jørgen Nielsen i Ørting, Christen Nielsen i Amstrup på hans hustru Kirsten Nielsdatters vegne, Peder Jensen i Spøttrup på hans hustru Kirsten Nielsdatters vegne, sl Anne Jørgensdatters børn, Jørgen Hansen i Ørting på sine egne og hans søskende vegne Søren Hansen, Jens Hansen, Maren Hansdatter, Anne Hansdatter, Else Hansdatter, samt sl Maren Jørgensdatters søn Jørgen Sørensen i Horsens hans morbror Frederik Jørgensen på hans vegne, og der blev registreret og vurderet og gjort udlæg for gæld. arven blev på 47 sletdaler, som blev delt i 2 lodder, den ene til den sl kvindes husbond og den anden lod til arvingerne.

(60)

** hr Christen Hansen i Odder stævnede Jens Pedersen Høg i Loverstrup og tiltalte ham for trusler og undsigelse, om han ikke derfor bør sætte borgen. sagen blev opsat 1 måned.

** Anne Madsdatter, sl Peder Pedersens efterleverske ved Skanderborg, stævnede Niels Rasmussen i Odder med flere imod dom for 16 ørte korn, som de på menige sognemænds vegne havde lovet for sl Peder Pedersen for KM anpart korntiende af Odder sogn, som han havde i fæste og for dem oplod, hvortil Niels Rasmussen med flere svarede, at de ville stå ved deres håndskrift, når den i sig selv blev fremlagt. opsat 1 måned.

13/4 1657.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær. synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i Odder skov, som skovfoged Niels Jensen berettede, at Niels Mogensen og Christen Mogensen i Hovedstrup havde hugget, hvortil de svarede, at sognefogeden befalede det.

(61)

** Søren Jørgensen i Tvenstrup. Jørgen Knudsen i Odder på hans datter Anne Jørgensdatters vegne på den ene og Søren Jørgensen på hans hustrus mor Tyra Knudsdatters vegne på den anden side, i hendes søn Knud Olufsens nærværelse og samtykke, bekendte, at de var kommet over en venlig kontrakt om hvis, Tyra Olufs skal have til hendes livs ophold, formedelst hun har afstået den gård, hun iboede, og nu skal flytte til Søren Jørgensen.

** Jørgen Knudsen i Tues mølle på hans datter Anne, sl Oluf Olufsens vegne. Knud Olufsen i Odder på sine egne og på hans mor Tyra Knudsdatters vegne, Søren Jørgensen i Tvenstrup på hans hustru Maren Olufsdatters vegne og Niels Knudsen i Nølev på hans hustru Mette Olufsdatters vegne gav Jørgen Knudsen og hans datter Anne Jørgensdatter afkald for al hvis arv, dem var tilfaldet efter sl Oluf Olufsen, som boede og døde i Odder.

** Jørgen Knudsen fik tingsvidne af efterskrevne, som 4/4 havde været over skifte i Odder efter sl Oluf Olufsen, og boet blev, efter bortskyldig gæld af fællesboet var udgjort, delt i 2 lodder a 92 sletdaler.

(62)

** Niels Knudsen i Ålstrup. Erik Mikkelsen i Fillerup med fuldmagt af Frederik Jørgensen i Stensballe på sine egne og på Jørgen Sørensens vegne i Horsens, Jørgen Nielsen i Ørting på sine egne og hans søskendes vegne, Peder Jensen i Spøttrup og Christen Nielsen i Amstrup på deres hustruers vegne, Jørgen Hansen i Østergård på sine egne og hans søskendes vegne gav ham afkald for hvis arv, som dem var tilfaldet efter Niels Knudsens hustru sl Barbara Jørgensdatter, som boede og døde i Ålstrup.

** Niels Tomasen i Ørting lod fordele Knud Andersen i Morsholt for gæld.

** Jens Knudsen i Odder på Hans Hansen Skots vegne lod fordele efterskrevne for gæld.

** Jens Sørensen i Smedrup. efterskrevne kundgjorde, at eftersom samtlige Smedrup bymænd havde voldgivet deres omtvistige sag på dem, at ligne deres tofter og jord imellem dem, så har de

målt jorden og udlagt den, som efterfølger, som alle bymænd gav deres ja til, og lod dem dermed nøje venligt og vel at være forligt, og aldrig efter denne dag skal oprebes nogen tvist om deres tofte jord og forte.

(63)

** Jens Sørensen i Østergård. samtlige Smedrup bymænd blev forligt om deres vangled at holde færdig, således at efterskrevne skal holde hver deres tilskiftede led.

(64)

** Jørgen Pedersen i Rude på Maren Rasmusdatters vegne i Kysing. Ingild Mikkelsen i Kysing kendte sig at være kommet over en venlig kontrakt med hans mor Maren Rasmusdatter og hans søster Mette Mikkelsdatter, formedelst hans mor har opladt for ham den gård, hun iboer, da skal de nyde dette efterskrevne.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at de på Oldrup grandestævne så og hørte, at Mogens Nielsen og Arnoldus Frederiksen skændtes om noget afferi, og Mogens Nielsen tog en kæp og bad, han skulle komme med ham udenfor, og sagde, han skulle få skam for hans umage, og senere blev der udtaget 4 mænd til at forlige dem om det jord i toften, og da fandt de, at Mogens Nielsen havde pløjet fra Arnoldus, og han blev skrevet for vide på stedet derfor efter byloven, og de kunne ikke forlige dem derom.

(65)

20/4 1657.

** Søren Nielsen i Torrild. Niels Jensen i Torrild gav tilkende, at det er med hans vilje og samtykke, at hans søn Søren Nielsen må stede og fæste den halve gård i Torrild, som han påboer.

** Rasmus Andersen i Hadrup. Mogens Jørgensen i Oldrup solgte og skødede fra sig og sin hustru Karen Holgersdatter til Rasmus Andersen efterskrevne særjord, han har liggende i Hadrup mark, som er lovbudt her til tinget i 3 ting, førend dette skøde gik.

(66)

** Laurids Jensen i Ørting. Laurids Jensen i Fensten gav ham afkald for al den arv, som ham er tilfaldet efter hans sl farbror Rasmus Lauridsen, som boede og døde i Ørting, og Niels Knudsen i Ålstrup gav ham afkald for al hvis arv, som ham er tilfaldet efter hans sl mor Mette Nielsdatter, som boede og døde i Ørting.

** Laurids Jensen i Ørting. efterskrevne vidnede, at de 16/4 har været over et venligt skifte imellem Niels Knudsen i Ålstrup, Jens Jensen i Smedrup, Laurids Jensen i Ørting, Peder Knudsen i Kysing på hustru Mette Jensdatters vegne på den ene, og Laurids Jensen i Fensten på den anden side om hvis, dem arveligt kunne tilfalde efter deres sl mor Mette Nielsdatter og farbror Rasmus Lauridsen, to ægtefolk, som boede og døde i Ørting i overværelse af Anders Lauridsen, KM ridefoged til Åkær, hvorpå der blev fordret og udlagt for efterskrevne bortskyldige gæld, og derefter blev det øvrige ved lod skiftet og delt arvingerne imellem

(67)

** Morten Andersen i Snerild lod afhjemle syn på noget jord på Snerild mark, som han klagede over, at der skete ham forkortning på hans mål, og han og hans nabo Niels Rasmussen i Snerild blev forligt.

** Christen Nielsen Degn i Odder med 6 ugers opsættelse imod Ove Jensen i Sander for gæld, som han blev tildømt at betale.

(68)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Jørgen Jensen på Alrø tilstod, at han har taget gods til sig over skifte i Glibing mølle efter hans sl hustrus far for 10 sletmark, som var Henrik Tomasens gæld.

27/4 1657.

** Niels Jensen i Tvenstrup. efterskrevne, som var stævnet på Tvenstrup mænds vegne og på Sander mænds vegne, vidnede om gærder mellem Sander mark og Tvenstrup mark, hvor de har stået og hvem, der har gærdet

(69)

** Las Jensen i Onsted. Karen Rasmusdatter, sl Jens Mikkelsens efterleverske i Onsted gav tilkende at det er med hendes vilje, at hendes søn Las Jensen må stede og fæste halv den gård, hun iboer, og siden i fremtiden den anden halve part, når han kan formå det.

** hr Christen Olufsen, sognepræst til Gosmer og Halling sogne, stævnede Hans Envoldsen, som boer i Dybvadgård, for han forholder ham sin korntiende af sin sæd og avling, som hr Christen formener at være hans præsterettighed og løn efter ordinantsen og recessen, hvortil han svarede, at han har givet offer og løn til præsten lige som hans formand.

** Jens Nielsen i Hundslund. Niels Jensen i Hundslund oplod for hans søn Jens Nielsen den halvgård, han iboer, og det er med forældrenes vilje, at han må stede og fæste den.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på KM skove og vildtbane, hvorledes de findes ved magt holdt, og om noget af storskoven umærket eller af underskoven kunne befindes til upligt at være hugget

(71)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup fremlagde sin skriftlige klage over efterskrevne, som har hugget ubilligt i Astruplund og Tydmose.

** Niels Nielsen i Odder svor og benægtede, at han havde ikke stævnet den bøg i Astruplund, som Arnoldus i Oldrup klager på ham for.

** Mogens Rasmussen på Tvenstrup bymænds vegne. efterskrevne vidnede, at de Skablund mænd har kastet deres vang om og gjort deres fælled imod de Tvenstrup mænds hegnet, og for en tre årstid siden da holdt de hegnet og fælled med hverandre sammen til førnævnte to byer, som og sædvanligt af gammel tid været har.

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele ung Rasmus Rasmussen i Fensten for 6 sletdaler med rente i 1 1/2 år efter hans brev.

(72)

4/5 1657.

** Mikkel Rasmussen Storm i Skablund. Rasmus Storm sst oplod halvparten af hans gård til hans søn Mikkel Storm, så han må fæste den af øvrigheden, og siden den anden halvpart, så gården kan samles igen.

** Jens Jensen i Smedrup oplod halvparten af den gård, han iboer, til sin søn Jens Jensen og lovede ham siden den anden part.

** Christen Gødesen Degn på Alrø. Jens Jensen på Alrø med fuldmagt af Søren Nielsen Glarmester i Århus gav Christen Gødesen afkald for den arv, som Søren Nielsen og hans bror Peder Nielsen i Nykøbing og hans brordatter Maren Hansdatter i Århus var tilfaldet efter deres sl mor Maren Hansdatter, Christen Gødesens hustru.

** Anders Lauridsen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne lod fordele Rasmus Mogensen i Oldrup for hans faldsbøder 3 mark for uhjemlet efter dom for ulovlig skovhugst i KM skov.

** Mogens Nielsen i Oldrup fremviste to halskobler, som han havde taget fra Arnoldus Frederiksen i Oldrup for ulovlig skovhugst, hvorimod Arnoldus Frederiksen fremlagde slotsherrens befaling, at Mogens Nielsen lader Arnoldus bekomme hans halskobler igen, og derfor leverede han ham samme halskobler.

** Oluf Sørensen i Odder gav tilkende, at han vidste hvem, der havde hugget og stævnet i KM skov, han tager vare på, og han beskyldte efterskrevne derfor.

(73)

** hr Christen Hansen sognepræst til Odder og Tvenstrup. efterskrevne tilbød at ville borge og godsige for ham imod Jens Pedersen Høg i Loverstrup, eftersom der er tvist imellem dem, og de lovede, at hr Christen skal hverken fejde true eller i utilbørlige måder forgribe sig imod Jens Høg indtil lovens uddrag i sagen, og hvis han sig derimod forgriber, som dog ej formodes, da skal de være forfalden på hans vegne til herskabet 100 rigsdaler, dog så at Jens Høg her imod sætter lige nøjagtig borgen for sig, som hr Christen Hansen har begæret.

** Niels Rasmussen i Odder. hr Christen Hansen lovede og forpligtede sig til at holde ovennævnte mænd, som har tilbudt ham deres borgen, at han skal holde dem skadesløs for deres lov og borgen.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på menige Randlev bymænds vegne gav last og klage på Smedrup bymænd, for de lagde voldeligt deres fæmon gå på Randlev mænds korn i deres rugvang, og når det indtages, vil de ikke hente det ud igen eller holde hegnets fred, som det sig burde, hvorfor om de i så måder fanger nogen skade, de da må have det for hjemgæld.

(74)

** Erik Jacobsen i Skovsgård. synsmænd hjemlede, at da de var tiltaget til at syne og overmåle hvor og hvis gærder, Randlev bys forte befindes at være med forkortet, så afhjemlede de nu deres syn.

** Anders Jensen i Hvilsted fremlyste et svin, som har fulgt hans svin forleden år, og han har overfødet det i forhåbning om at finde ejermand, eftersom det tilforn i kirken er fremlyst, og det blev vurderet for 3 mark.

11/5 1657.

** Rasmus Nielsen i Morsholt. Niels Olufsen i Morsholt gav tilkende, at det er med hans samtykke, når hans søn Rasmus må udgive husbondhold af halv den selvejergård, han iboer, og han lover ikke at afhænde den anden part, men gården blive sammen, når han den ikke selv vil bruge.

** Tøger Rasmussen i Porsborg. Rasmus Tøgersen Juel tog i hånd hans førnævnte søn og oplod halv den gård for ham, som han iboer, så han må stede og fæste den af øvrigheden.

(75)

** Mikkel Rasmussen Juel i Søby berettede, at da han og Niels Sørensen i Gylling var syge, da blev der bortstjålet ved i Gylling skov og Gyllingnæs skov, skovfogderne uvidende og imod deres vilje, og han højligt benægtede, at de kunne ikke vide, hvem der har gjort det.

** Jens Pedersen i Tvenstrup til 3.ting fremlyste en sort hest, som en rum tid har været på deres mark, og dersom ret ejermand kommer, kan han den bekomme, dog betale hvis derpå er bekostet og skade, den har gjort.

** Anders Lauridsen ridefoged på KM og husbonds vegne med opsættelse 16/2 sidst forleden stævnede Mogens Nielsen i Oldrup, og beskyldte ham, eftersom han har været KM skove Astruplund og Tydmose betroet at være skovfoged over, og imidlertid anstillet sig utilbørligt og utro, i det han selv og ved andre til stor upligt har forhugget og ladet forhugge KM skove, om han ikke selv bør betale hvis skovskade, der er sket, eller bevise, hvor det er kommet hen, og fremlagde synsvidne udstedt 3/2 sidst forleden, hvorefter Mogens Nielsen berettede om efterskrevne, som han havde frataget pant om natten og fremlagde tingsvidner udstedt 26/1 23/3 og 4/5 sidst forleden, og fremlagde sit svar, hvorpå der blev afsagt dom: da det med synsvidne bevises, at der er hugget og stævnet en del i KM skove Astruplund og Tydmose, da bør han for hvis, han deraf ikke med nam og bevis kan erklære, være i KM nåde og unåde, dog så vidt sagen hans ære er anrørende for den tilbørlige overdommer at indkomme.

(76)

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Åkær len, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne og tiltalte dem for resterende stedsmål af KM gods, de påboer, og endnu med resterer, om de ikke bør betale inden 15 dage, og efterdi stedsmålet ikke er ydet i rette tid, dem derfor deres gårds fæste at have forbrudt, og der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage eller derefter lide indvisning i deres bo.

(77)

20/5 1657.

** Niels Mogensen i Hovedstrup lod fordele efterskrevne for et led, som de har taget fra sit arildssted af markskellet imellem Randlev mark og Hovedstrup mark.

** hr Christen Olufsen i Præstholm stævnede Hans Envoldsen i Dybvad for dom imod indlæg. opsat.

(78)

** hr Christen Hansen i Odder. Jørgen Knudsen i Tues mølle vidnede, at da begge præster kom kørende på vejen og kom til leddet ved Loverstrup, da stod Jens Pedersen Høg ved leddet med en fork i hånden, og hr Christen Hansen stod op i vognen og spurgte, om der skulle være fred eller fejde, og hvad han skulle med den fork, hvortil han svarede, at han skulle ud til sine folk, og så gik begge præster Jens Høg og hans hustru og Jørgen Knudsen og fulgtes ned ad vejen til Skægs mølle, og de talte hverandre intet andet til i nogen måder. andre vidnede det samme.

** hr Christen Hansen i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Pedersen Høg i Loverstrup for dom, for han har overfaldet ham på hans rette tingvej med adskillig skælden for skælm og deslige og banden, og han tog en økse af sin arm i hånden og sagde, at djævlen skulle besætte ham, hvorfor præsten kastede hesten ud på ageren og red tilbage ad vejen, og for hans overlast og for, at han kan have fred for ham i sit embede, da bør Jens Høg stille borgen eller borge for sig selv, hvorefter Jens Høg fremlagde sit svar og benægtede, at han aldrig havde slået eller undsagt præsten, hvilken han nu ved ed bekræftede, og der blev afsagt dom: Jens Høg bør stille borgen efter recessen.

(81)

** Søren Rasmussen i Torrild fik afkald af Christen Mikkelsen Mikkel Mikkelsen og Niels Mikkelsen for arv efter deres sl far Mikkel Jensen, som boede og døde i Torrild.

** hr Melchior Jensen i Torrild sognepræst lod afhjemle syn på et stykke jord i Fensholt skov, som ligger til hr Melchior Jensens selvejer bondegård i Torrild, hvorfra der var sket frapløjning.

** Jens Pedersen i Fensholt fremlagde sit indlæg, eftersom hr Melchior Jensen stævner ham for syn anlangende noget jord på Fensholt mark, da har han ikke pløjet videre på samme jord, end som hans formænd har pløjet.

(82)

25/5 1657.

** Mogens Rasmussen på menige Trustrup mænds vegne. efterskrevne, som er stævnet med landstings stævning, vidnede om Skablund mænds vangskifter og fælled imod Trustrup mænds fælled og vangskifter.

** Jørgen Jørgensen på menige Skablund mænds vegne. efterskrevne vidnede om Skablund mænds brug af deres vangskifter og diger imod Trustrup mark.

(83)

** Jørgen Jørgensen i Skablund spurgte Frands Jensen og Rasmus Storm, om de havde haft fuldmagt af hans sl formand Niels Jørgensen i Skablund til at gøre de Trustrup mænd nogen forpligt om deres mark eller gærder.

** Jost Nielsen i Onsted gav højligt last og klage på Jens Frandsen og hans far Frands Rasmussen i Bøgskov for de på Onsted mark overfaldt hans lille søn Anders Jostsen, og slog hans finger sønder og slog ham mange blåslag, og Jens Frandsen svarede, at han i hastmodighed havde givet ham 3 eller 4 slag, hvorved han havde forseet sig og ville gerne forliges med dem, hvorefter synsmænd aflagde deres syn på drengen, det yderste led på den højre langfinger var sønderslået, og på arme og krop var han slået mange slag og utilbørligt medfaret.

** Peder Nielsen, barnfødt i Torup. efterskrevne vidnede, at han er født i Torup by af ærlige forældre Niels Sørensen og Karen Pedersdatter, som endnu lever sst, og han har forholdt sig ærligt og vel både før og siden, og imens han var hos hans læremester Jens Snedker.

(84)

** Erik Jacobsen i Skovsgård og Niels Sørensen i Randlev vidnede, at de på ridefoged Anders Lauridsens befaling var til sl Jens Nielsen Smeds i Randlev og registrerede efterskrevne gods, som fandtes efter den sl mand.

** Mads Rasmussen i Dyngby. efterskrevne vidnede, at sl Anne Mortensdatter, som boede og døde i Næstved i Sjælland, hun og Mads Rasmussens mor Mette Mortensdatter var to fulde og ægte søskende, så han og søskende er deres morsøsters rette arvinger.

** Rasmus Andersen i Morsholt. efterskrevne vidnede, at 1655 kom han med et rødbæltet galtsvin, som var brændt til skoven, som han havde købt i Morsholt, og Anders Lauridsen havde befalet, at det skulle gå på skoven.

** Søren Jensen Væver i Odder lod fordele Niels Sørensen i Odder for klæde, hans datter Karen Sørensdatter havde afkøbt ham, samt Mogens Andersen i Odder for en ligkiste for 6 mark, han var ham skyldig.

(85)

1/6 1657.

** Knud Mikkelsen i Odder. Mikkel Knudsen i Odder oplod for hans søn Knud Mikkelsen den halvgård, han påboer.

** Hans Nielsen i Hovedstrup. Karen Knudsdatter, barnfødt i Randlev, med hendes næste slægt, som kunne være hendes fødte værge nemlig Clemend Hansen i -----, tilstod, at hun havde annammet den ringe arv, som var tilfaldet hende efter hendes sl farbror Christen Poulsen i Balle, som Hans Nielsen var tilforordnet at have tilsyn med, eftersom hun agtede sig til København sit brød at fortjene.

** Peder Pedersen i Gylling. Clemend Sørensen i Gylling på egne vegne, Terkild Christensen i Malling på hans hustru Maren Sørensdatters vegne, Knud Christensen i Overglud i Bjerre herred på hans hustru Kirsten Sørensdatters vegne, Søren Sørensen i Rørt, Hans Clemendsen i Gylling, Jens Sørensen sst, Søren Ibsen sst på hans hustru Anne Sørensdatters vegne, Hans Bertelsen i Gylling på hans hustru Maren Simonsdatters vegne og på hendes to brødre Simon Simonsen og Jens Simonsen, som er udenlands, deres vegne gav ham afkald for den arv, som var tilfaldet dem og deres hustruer efter hans sl hustru Karen Clemendsdatter, som boede og døde i Gylling, og de takkede ham for godt skifte og rigtig betaling.

(86)

** Søren Eskesen på Alrø gav last og klage på Frands Nielsen på Alrø, for han har forsultet og fordærvet ham et øg, som han havde lånt ham til ploven, for han skulle føde det næst forleden vinter, om han ikke bør betale ham 10 sletdaler for samme øg. opsat 1 måned.

** Rasmus Jensen Ladefoged på Åkær på husbonds vegne lod afhjemle syn på de gærder omkring slottets marker, som ikke er holdt ved magt, og efterskrevne mænds gærder var ufærdige, så de ikke kunne holde for fæmon eller frede for eng og korn.

(87)

** Christen Eriksen i Tvenstrup på hans mor Mette Rasmusdatters vegne. Jens Jørgensen i Tvenstrup og Nielsen Jensen sst på den ene og Christen Eriksen på hans mors vegne på den anden side, bekendte at de med deres øvrigheds bevilling og samtykke og i overværelse af Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, har gjort et venligt mageskifte med hverandre om noget jord, som efterfølger.

(88)

8/6 1657.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på menige bymænds vegne, synsmænd afhjemlede syn på gærder mellem Hundslund hegnet og Oldrup fælled.

** Mogens Jørgensen og Arnoldus Frederiksen klagede og gav tilkende, at de Hundslund mænd indtager de Oldrup mænds fæmon, dem til stor skade og fortræd, uanset Hundslund markskels gærder ligger slet øde.

** Rasmus Tøgersen i Porsborg. efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at så længe havde efterskrevne vej været brugt upåklaget til og fra Porsborg.

** Søren Sørensen i Rørt. efterskrevne vidnede, at da de Rørt mænd var forsamlede ved et vandsted, kom Søren Sørensens kone og spurgte Erik Rasmussen i Rørt, om han vidste noget uærligt med hende, da skulle han sige det, mens der var dannemænd, som hørte det, da svarede han, det måtte hun selv om, hun vidste det selv bedst.

(89)

** Hans Nielsen i Hovedstrup. efterskrevne vidnede, at de så, Jens Jensen i Randlev, Søren Jensens stedsøn og Peder Clemendsen kom gående på den sti, der går fra Hovedstrupgård til Randlev, med voller og gærdetræ, som de gik ind i Søren Rasmussens gård med, hvortil Søren Rasmussen svarede, at de, der vidner, har vel kørt af skoven med store læs tilforn.

** Laurids Sørensen i Ondrup til 3.ting lovbød den halve part af al hvis jordegods særjord og ejendom, som han har arvet og købt i den halve selvejer bondegård i Ondrup, som han nu iboer, fædrene frænder fædrene gods og mødrene frænder mødrene gods, og så fremstod Hans Nielsen i Hovedstrupgård på hans datter Johanne Hansdatters vegne bød sølv og penge, for så vidt Laurids Sørensen lovbyder, og formener, hun er nærmere til det køb end nogen anden, efterdi hun er hans trolovede fæstemø. varsel til Karen Sørensdatter i Ondrup og Ellen Sørensdatter sst, Anders Sørensen i Borupgård, Anders Sørensen i Fillerup, ---- Jensen i Torrild, Søren Ovesen i Ålstrup og deres hustruer, Hans Sørensen i Ondrup.

** Mikkel Ibsen i Torrild på hans mor Maren Rasmusdatters vegne. Jens Ibsen i Torrild tilstod at have indgået en kontrakt med hans mor Maren Rasmusdatter, at formedelst hun afstod og kvitterede Jørgen Ibsen for hvis, han havde lovet hende til hendes livs ophold af den gård, de begge iboer, og Jens Ibsen skal holde Jørgen Ibsen fri for sit forrige løfte, så forpligter han sig til at give hende dette efterskrevne

(90)

** Niels Sørensen i Gylling. efterskrevne vidnede, at de var med KM ridefoged og skovrideren samt skovfoged Niels Sørensen på Gyllingnæs, hvor der blev udvist dem 6 hallind bøge, som var vurderet for 22 læs, som de bekommer efter KM brev årligt for betaling.

** Jens Jensen i Smedrup gav hans bror Laurids Jensen i Ørting afkald for al sin arv efter deres sl mor Maren Nielsdatter, som boede og døde i Ørting.

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom angående ulovlig skovhugst og fremlagde et synsvidne udgangen 9/3 angående samme, og han satte i rette, om de ikke bør skaffe hjemmel eller lide som for andet uhjemlet, hvilket de nu i dag blev tildømt.

(91)

** Jesper Rasmussen til 3.ting fremlyste en buk, som for et år siden kom til ham, som han har overfødet, dersom ret ejer vil betale foderet, kan han bekomme den.

15/6 1657.

** Jost Henriksen KM ridefoged på en part Tvenstrup mænds vegne. efterskrevne, der mindes op til 60 år, vidnede, at for 26 år siden havde Peder Andersens sl far Anders Pedersen indhegnet den lykke, som nu omtvistes, på fire eller 5 år, ellers har samme jord ikke været hegnet før nu, men fulgt hegnet og fælled lige med de andre mænds jord, og Christen Eriksen i Tvenstrup på hans mor Mette Eriks vegne med flere gav tilkende, at dersom Peder Andersen i Terp vil have hans lykke indhegnet, så er det dem i Tvenstrup by til stor skade, hvortil han svarede, at de Tvenstrup mænd har også hver deres indhegning, og dersom de vil nedlægge dem, vil han derimod nedlægge hans.

(92)

** Jost Henriksen lod afhjemle syn på det gærde, Peder Andersen i Terp har ladet opsætte om hans lykke

(93)

** Rasmus Jensen i Tvenstrup. synsmænd afhjemlede syn på noget jord på Tvenstrup mark imellem Peder Hansen og Rasmus Jensen, at dersom de to gårde skal være lige gode, eftersom de giver lige skyld og landgilde, så befindes Rasmus Jensens gårdsjord meget at være forringet.

** Niels Sørensen Vinter i Odder til 3.ting opbød hans bo og gods til hans og hans sl hustrus kreditorer, så vel hendes arvinger, at de vil møde i boet på lørdag førstkommende.

** Niels Jensen i Odder mølle. Albret Lauridsen i Odder fremlagde en fuldmagt af Jørgen Frandsen i Odder til hans kones far Albret Lauridsen til tinget at bestille på hans og datter Mette Jørgensdatters vegne om hvis uenighed, der har været med Niels Møller hans søn Peder Nielsen og datter Karen Nielsdatter, som nu er venligt og vel forligt, og derefter tog han i hånd Niels Jensen på egne og Jørgen Frandsens vegne og bekendte, at de ikke skal have noget at påklage Niels Jensen hans søn og datter, og de har intet andet at beskylde dem, uden det som godt er og som gode naboer, og Niels Jensen bekendte det samme om dem.

(94)

** Jost Henriksen, KM ridefoged til Åkær, på husbonds vegne forbød at holde ulovlige eller lovlige skifter, men sognefogderne skal for retten give slotsherrens fuldmægtig det tilkende, når skifter skal holdes, så han kan have indseende dermed, at enhver kan vederfares ret, og han tilsagde alle sognefogder, at de hver tingdag skal søge tinget, og enhver i sit sogn at give agt på hvis, som forefalder, der kan afrejse KM sagefald, og straks give ridefogden det tilkende, det være sig med slagsmål ulovlig skovhugst og med alt andet, som utilbørligt begåes.

** Anders Sørensen i Fensten. Mette Sørensdatter, barnfødt i Fensten, tilstod, at hun havde til sig annammet hvis ringe arv, som er tilfaldet hende i Søby efter hendes sl mor Birgitte Pedersdatter, hvilket hendes sl bror Peder Sørensen i Søby havde under værgemål, og efter hans død hendes anden bror Anders Sørensen, og hun gav ham og hans arvinger afkald og kvittering for samme arv.

(95)

** Mogens Rasmussen i Tvenstrup på menige bymænds vegne. synsmænd afhjemlede deres syn på markskel diger og gærder mellem Tvenstrup marker og Skablund marker, som der er tvistighed om

** Jørgen Jørgensen på alle Skablund mænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på Tvenstrup marker og Skablund marker angående diger og gærder

(96).

** Jørgen Jørgensen i Skablund med flere bymænd tilbød de Tvenstrup bymænd, at om de ville holde 3 års udlæg med fælled imod de Skablund mænd, og siden med hegnet, så ville de i så måder holde hegnet og fælled med dem, og dersom de ikke ville, ville de Skablund mænd hegne og holde markskeldige for deres anpart, så vidt deres mark påstøder, om de Tvenstrup mænd vil gøre lige skel med grøft og dige efter loven, hvortil Mogens Rasmussen i Tvenstrup svarede, at de ikke kunne lægge deres mark i 3 års fælled uden største skade og formedelst deres naboer i andre byer, men de ville holde med hegnet og fælled som af Arilds tid.

** Rasmus Jensen i Balle stævnede Mette Mikkelsdatter, sl Søren Rasmussens efterleverske, i Balle og hendes søn Peder Sørensen sst for dom for de har forholdt den 3.part af hvis de skyldig er at udgive til slottet af den selvejer bondegård i Balle, som de samtlige iboer, eftersom de bruger den 3.part efter deres oprettede kontrakt dateret 16/2 1655, og da herredsfogden med flere kom i gården for at søge udlæg, og Mette Mikkelsdatter og hendes søn havde sat deres gods til side, så blev der gjort udlæg i Rasmus Jensens bo i hans hustrus kåbe og klæder, hvorover han formener, Mette Mikkelsdatter og søn har gjort uret og bør betale deres restants, hvilket de blev tildømt.

(97)

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 ugers opsættelse imod Poul Olufsen i Bisgård for 10 sletdaler og 1 års rente, som han blev tildømt at betale.

(98)

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom for ulovlig skovhugst, og fremlagde et tingsvidne 6/4 sidst forleden udganget, hvorefter efterskrevne dels vedgik og dels benægtede den ulovlige skovhugst, hvorefter der blev afsagt dom: de tiltalte bør skaffe hjemmel til enhver deres skovhugst eller derfor lide dele.

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom efter tingsvidnes indhold for at have hugget i KM skove uden hjemmel og minde, og han fremlagde tingsvidne 27/4 udganget, hvorefter en del af de indstævnede fremførte deres indlæg, og der blev afsagt dom: de, som er beskyldt på åstederne og ikke har erklæret sig for det, som de sigtes for, de bør rette for det, som er påkæret og bøde deres 3 mark, og dem, som er skovene betroet at se til, de må med nam pant eller bevis at aflægge hvem, der har gjort samme skade eller selv derfor lige straf at udstå.

(100)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på KM og husbonds vegne. efterskrevne to varselsmænd af hvert sogn i herredet stævnede KM tjenere og bønder for dom med hvad, som i KM sagen kunne forefalde.

** Rasmus Sørensen til 3.ting lovbød hvis ulovlig sæd, som findes sået i KM tjeneres jord og tilbød deres frugtgæld og forbød dem at afføre samme ulovlige sæd under nam.

** Rasmus Sørensen. synsmænd afhjemlede syn på ymter pilestave og humlekuler, som var gjort, så vidt enhver havde plads og rum til.

** Jesper Rasmussen i Fillerup til 3.ting lovbød hvis sæd, som Jens Skrædder i Oldrup har ført i hans panthavende selvejergårds jord på Oldrup mark, og han forbød ham samme sæd at afføre under ran.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård. Laurids Sørensen i Ondrup solgte og skødede fra sig og arvinger til hans fæstemø Johanne Hansdatter halvparten af hvis jord, han har arvet og købt i den selvejer bondegård, han iboer.

(101)

** Peder Storm i Halling tilsagde Jens Jensen i Halling efter slotsherrens befaling at lukke det gærde for hans enstedsjord, eller betale hvis skade, der blev gjort, hvortil han svarede, at så vidt som er gjort til hans gård tilforn, vil han lukke, men det som står i tvist, formener han ikke at svare til, før dom er faldet.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup med 6 ugers opsættelse på menige Oldrup bymænds vegne stævnede menige Hundslund Torup og Elkær bymænd for dom, for de holder hegnet mod fælled, som er dem til stor skade og fortræd, om de Hundslund mænd ikke bør holde hegnet og fælled med Oldrup og Sødrup mænd, eller også med dem markskel gærde og grøft at opsætte, og han fremlagde et tingsvidne 6/4 udganget, og herimod lod hr Søren Pedersen i Hundslund fremlægge hans indlæg, at han dom tilforn tilbyder at rejse markskelgærde så vidt det tilkommer ham, men deres oldermand Anders Pedersen i Hundslund, som burde søge byens nytte, har uden hans vilje påtaget sig trætte mod de Oldrup mænd, så han har ikke kunnet få udvist hans part af bemeldte gærde, og Anders Pedersen svarede, at han med flere havde skiftet samme omtvistede gærde hver sin anpart til, og der blev afsagt dom: de Hundslund Torup og Elkær mænd bør enhver deres tilfaldne markskelgærde imellem deres hegnet og Oldrup fælled at færdig holde efter loven, eller stå til rette for hvis skade, deres ufærdige gærder forårsager.

(102)

22/6 1657.

** Peder Jensen på Alrø. efterskrevne vidnede, at Alrø mark er en rebsmark, og hver fuldgård tager lige meget i marken både i ager og eng, og de skatter og skylder lige meget, og den ene skal have lige så meget som den anden både i længde og bredde, men hvor havet støder på, der kan de ikke have lige langt på landjorden.

(103)

** Peder Jensen på Alrø. synsmænd afhjemlede syn på hans toft, og der var kastet sten og jord på hans ager, så noget af sæden var dækket, hvortil Rasmus Mikkelsen svarede, at da kornet var sået, da var der ført jord og sten på hans engjord, og det lod han skovle tilbage igen på Peder Jensens egen jord, som det var kommet fra.

** Peder Jensen på Alrø lod afhjemle syn på noget omtvistet jord imellem ham og Rasmus Mikkelsen, som blev målt, hvorefter Rasmus Mikkelsen havde mere jord end Peder Jensen. varsel til Rasmus Mikkelsen og hans søn Rasmus Rasmussen.

** Rasmus Mogensen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at de på grandestævne var udtaget til at syne en eg, som var hugget på KM grund i Oldrup enge på Rasmus Mogensens gårds skifte, og de syntes på skellet, at meste parten stod på KM grund, som Rasmus Mogensen påboer, hvortil Peder Jensen svarede, at han ikke mente, han havde hugget på KM grund.

(104)

** Jens Pedersen i Fensholt. efterskrevne, som mindes op til 44 år, vidnede, at efterskrevne jordstykker i Fensholt Søndermark har været brugt til den gård, Jens Pedersen påboer.

** Søren Eskesen i Loverstrup mølle. Hans Christensen i Glibing mølle på sin egne og på hans bror Rasmus Christensen hans vegne gav ham afkald for al den arv, som de var tilfaldet efter deres sl mor Maren Sørensdatter, som boede og døde i Loverstrup mølle.

** Jens Jensen Væver i Odder lod fordele Mogens Andersen i Odder.

** Mogens Rasmussen i Tvenstrup på menige Tvenstrup bymænds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede samtlige Skablund bymænd for dom, for de har omkastet deres vange og gjort deres fælled imod Tvenstrup hegnet imod gammel forpligt og tingsvidne 7/3 1636 udganget, som blev fremlagt. ligeledes blev fremlagt tingsvidne 15/2 og 22/2 1635 samt 26/8 1635 x/7 1636 og 15/6 sidst forleden, hvorpå der blev afsagt dom: efter fremlagte tingsvidne og kontrakt bør Tvenstrup og Skablund marker at følges i hegnet og fælled med hverandre.

(106)

** Peder Nielsen i Boulstrup med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Pedersen i Boulstrup, for han har tilsagt at tjene ham fra påske til skt Mikkelsdag, men han har begivet sig af hans tjeneste uden hans vilje og minde, om han ikke derfor bør udlægge hans halve løn, hvortil Peder Pedersen svarede, at han havde ikke fæstet sig til Peder Nielsen og var ham intet skyldig, skønt efterskrevne vidnede, at han havde sået alt Peder Nielsens korn, hvorefter der blev afsagt dom: Peder Pedersen bør betale Peder Nielsen et halvt års løn.

(107)

** Rasmus Mogensen i Boulstrup og Jens Andersen sst gav last og klage på Peder Pedersen Husmand sst, for han kom til Jens Andersen, som gravede ler på byens gadejord, og ville formene ham det, og da Rasmus Pedersen sagde, at han ville også grave der, hvis han havde behov, svarede Peder Pedersen, at han ville lægge ham i graven og træde på ham, og ydermere klagede de over, at

Peder Pedersen havde sat et gærde ved byens vandsted, som vil han formene dem deres vanding, hvortil han svarede, at han havde ikke gærdet omkring det, så hvem der ville, kunne komme dertil.

(108)

29/6 1657.

** Søren Sørensen i Gylling. efterskrevne vidnede, at de 26/6 var over et venligt skifte og forligelsesmål efter sl Søren Sørensen, som boede og døde i Gylling, imellem hans efterleverske Johanne Ibsdatter og deres fælles børn, nemlig Søren Sørensen på sine egne og bror Jens Sørensen, som er i KM tjeneste i krigen, hans vegne, hvilke endnu er ugifte, og deres søstre og svogre Birgitte Sørensdatter med hendes mand Jens Sørensen i Gylling, Anne Sørensdatter med hendes mand Hans Pallesen, Maren Sørensdatter med hendes mand Rasmus Pedersen i Fensten, og Dorete Sørensdatter, Rasmus Rasmussen Endelave sst hans hustru, hvilke fire søstre bekendte at være udgift af boet med udfærd, og lod dem hermed nøje, hvorefter boet blev registreret og bortskyldig gæld udgjort, og boet blev delt i to lodder imellem moderen og hendes to sønner, og efter lodkast tilfaldt enken den 1. efterskrevne lod, og sønnerne den 2.efterskrevne lod, hvorefter kornsæden blev skiftet

(109)

** Søren Sørensen i Gylling. Jens Sørensen i Gylling på hans hustru Berete Sørensdatters vegne, Hans Pallesen sst på hans hustru Anne Sørensdatters vegne, Rasmus Nielsen i Fensten på hans hustru Maren Sørensdatters vegne og Rasmus Rasmussen Lav på hans hustru Dorete Sørensdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, de arveligt kunne være tilfaldet efter deres sl far Søren Sørensen, som boede og døde i Gylling.

** Jens Pedersen i Fensholt. synsmænd afhjemlede syn på noget jord i Fensholt skov og mark, som Jens Pedersen foreviste dem. varsel til hr Melchior Jensen i Torrild med flere sst og i Fensholt samt sl Oluf Knudsens børn i Rørt, nemlig Knud Olufsen i Rørt, Karen Olufsdatter i Odder, Maren Olufsdatter i Rørt, Mette Olufsdatter i Århus.

(110)

** Jens Pedersen i Fensholt. synsmænd afhjemlede syn på nogle omtvistede åsteder i Fensholt ager skov og mark, som Jens Pedersen foreviste dem

(111)

** hr Melchior Jensen sognepræst til Torrild imod Jens Pedersens synsmænds hjemmel fremlagde sit skriftlige svar, at efter gamle dokumenter ligger den jord, som omtvistes, i hans skovskifte, og svarede, at han ville gerne afstå det, der kan være frapløjet Jens Pedersens jord, og nøjes med hvis, ham efter ret kan tilfalde og nyde sit mål, som efter hans lovhævd kan tilfalde med rette.

** Hans Pallesen i Gylling på Johanne Ibsdatters vegne. Søren Sørensen i Gylling på den ene og Hans Pallesen på hans hustrus mors vegne på den anden side og kendte dem at være kommet over en venlig kontrakt om hvis, hun skal have til hendes livs ophold hendes livstid af den gård, hun iboer, for hun har afstået den for hendes søn, som efterfølger.

(112)

** Jens Nielsen i Oldrup. Peder Lassen i Oldrup bekendte, at han har oppebåret 4 1/2 sletdaler af Jens Nielsen til stedsmål af det hus, han iboer, og han lovede at tjene ham, når han får fæstebrev på huset.

** Jørgen Knudsen i Tues mølle fremlagde 3 pantebreve, udgivet af hans bror Mikkel Knudsen 1651 1652 og 1655, med pant i jord og skovskifte, som ligger til hans selvejergård, som han nu tilbød ham at indløse, og hvis han ikke vil, så forårsages Jørgen Knudsen at holde sig jorden og skoven til ejendom. varsel til Mikkel Knudsen i Odder hans søn Knud Mikkelsen og hans svoger Gregers Knudsen.

** Jens Mikkelsen i Fillerup lod læse et pantebrev og tingsvidne af 1651 lydende på 20 sletdaler, udgivet af hans sl bror Jens Jensen i Fillerup med pant i et skovskifte, samt et andet pantebrev og tingsvidne 21/1 1650 udganget, udgivet af Jens Jensen, med pant i en del jord, og nu til 3.ting begærede han sine penge igen, og Jens Jensen godvilligt tilbød at betale ham til tiden samme pantebreve. varsel til Jens Jensen og Rasmus Sørensen i Ondrup, Jens Sørensen i Fillerup, Karen Sørensdatter og Anne Sørensdatter sst og deres far og rette værge Søren Rasmussen sst.

(113)

** Rasmus Sørensen i Halling på KM og husbonds vegne til 3.ting tilbød og begærede af Jens Pedersen Høg i Loverstrup mølle, at han vil stille med borgen lige imod den borgen, hr Christen Hansen i Odder har tilbudt.

** Rasmus Sørensen stævnede alle KM bønder tjenere og inderster, som har ført nogen sæd i KM fæstebønders jord.

** Peder Jensen på Alrø. efterskrevne vidnede, at Peder Jensen Ørting, siden han fik KM gods i stede, hvert år har givet last og klage på menige Alrø mænd, at han har ikke hans mål, men forkortes på hans jord, og han hvert år tilbød, om han havde noget jord videre eller bredere i marken, vil han afstå det, og begærede det samme af dem igen, og 30/4 1655 på Alrø sognestævne forbød han Rasmus Mikkelsen og hans søn Rasmus Rasmussen at føre sæd i og af noget sted, som Peder Jensen skylder og skatter af.

** Rasmus Mikkelsen på Alrø. efterskrevne, som mindes op til 44 år, vidnede, at Rasmus Mikkelsen så længe har brugt sin jord, som han endnu bruger, og ikke har haft det enten smallere eller bredere.

(114)

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup med fuldmagt af Niels Pedersen i Elkær lod fordele Peder Keldsen i Torup for 2 sletdaler, han var ham skyldig.

** Rasmus Rasmussen i Torrild. efterskrevne lovede ham at opkaste et dige og vandløb inden 8 dage efter deres forpligt.

** Peder Gertsen, barnfødt i Odder. Søren Jensen i Odder afstod til ham og hans datter Bodil Sørensdatter halvparten af den halve gård, han iboer, formedelst de vil ægte hverandre.

** hr Christen Olufsen, sognepræst til Gosmer og Falling sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Envoldsen i Dybvad for dom angående resterende tiende, og Hans Envoldsen fremlagde sit svar, at da Dybvadgård af KM er forlenet major Anders Lauridsen, så formener han sig fri for tiltale, så længe majoren ikke har fået kald og varsel, og derefter blev der afsagt dom: efterdi Hans Envoldsen er bonde og almuemand, som boer i hr Christen Olufsens sogn, da bør han som en anden bonde i sognet yde præsten hans tiende, og betale hvis, han rester med efter ordinantsen.

(115)

6/7 1657.

** Jost Henriksen på KM og lensherrens vegne tilbød Jens Pedersen i Loverstrup mølle, som var tilstede for retten, om han ville sætte tilbørlig borgen, som han er tilfundet efter dom, men han ville ikke sætte eller love nogen borgen.

(116)

** Niels Rasmussen i Rude. efterskrevne vidnede, at de så og hørte, at Mads Rasmussen og Niels Rasmussen bandede og skændtes om nogen tyring og græsning, og så tog Mads Rasmussen en kæp og slog til Niels Rasmussen dermed i venstre side af hans hoved.

** Niels Rasmussen i Rude. synsmænd afhjemlede syn på hans skade, han havde et stort åbent sår på hans hoved og et slag på hans hånd.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund sogn, stævnede menige efterskrevne Hundslund og Torup mænd for vidner og dom og begærede af Anders Pedersen, byens oldermand i år, eftersom han har sagt, at han har tingsvidne at bevise, hvor præsten skulle have sit havemål og gærde på marken, hvortil han svarede, at det har han ikke sagt, men fremlagde et tingsvidne 27/6 1653 udganget, hvor efterskrevne, der mindes op til 30 år, vidnede hvor Anders Pedersen og hans gårdmand Espen Jørgensen skulle have deres havemål, og fremlagde en kontrakt mellem efterskrevne om deres græsjævning og gærder, hvortil hr Søren Pedersen svarede, at han ikke underskrevet eller samtykket den kontrakt.

(117)

** Jens Nielsen i Oldrup. Peder Lassen i Oldrup tilstod at have sted og fæst Jens Nielsen og hans hustru Maren Olufsdatter det gadehus i Oldrup, som de iboer, på efterskrevne vilkår.

** Jens Rasmussen i Gylling. Mikkel Sørensen i Amstrup i hånd tog Jens Rasmussen på hans brodersøn Erik Sørensens vegne, barnfødt i Amstrup, og tilstod, at han med samme barns mor har til dem taget samme barn med den arv og gods, som er tilfaldet ham over skifte efter hans sl far Søren Rasmussen, som boede og døde i Amstrup.

(118)

** Peder Mikkelsen Storm i Halling. Jens Jensen i Halling på den ene side og Peder Storm på menige bymænds vegne på den anden side blev forligt om hvis vide, de omtvister, og de efterlod al hvis vide, Jens Jensen har været skrevet for hidindtil, og han lovede at underskrive deres bylov og grandebrev og herefter holde vide og vedtægt med dem efter alle de ord og artikler, samme bylov formelder.

** Peder Storm i Halling til 3.ting afsagde den kontrakt, som han har gjort med de andre Halling bymænd om deres bytyr at holde, formedelst han ikke har bekommet sine penge, som de har lovet ham derfor, hvortil de svarede, ar han burde skaffe dem en forsvarlig tyr og dele dem, der rester med deres penge.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård på Jacob Jensens vegne i Kane. efterskrevne vidnede, at de hørte og så, at Peder Mikkelsen Hyrde i Virring kom med hans søn Frands Pedersen og fæstede ham med Jacob Jensen for efterskrevne løn, og da han var kommet i sin tjeneste, har han om natten begivet sig derfra.

(119)

13/7 1657.

** Jens Pedersen i Snerild og Jens Jensen i Odder bekendte, at de har indgået en kontrakt, som blev fremlagt, og indeholder, at da Jens Jensen har opladt halvparten af det boel, han og hans hustru Sidsel Sørensdatter iboer, for Jens Pedersen og hans hustru Mette Mikkelsdatter, så skal han levere dem efterskrevne aftægt og hjælpe dem, som de var deres egne forældre.

** Jens Pedersen af Snerild. Jens Jensen i Odder tog ham i hånd og afstod og oplod halvparten af det boel, han iboer, så han kan fæste det, formedelst han og hans hustru skal hjælpe de to fattige gamle folk i deres alderdom og skrøbelighed.

(120)

** Jens Jensen af Odder. Jens Pedersen i Snerild tilstod at være ham skyldig 10 rigsdaler, som han lovede at betale i to terminer.

** Rasmus Pedersen i Saksild. Peder Rasmussen i Saksild oplod for førnævnte hans søn Rasmus Pedersen halvparten af den halve gård, han iboer, at han må fæste den af øvrigheden.

** Jost Henriksen, KM ridefoged til Åkær. synsmænd afhjemlede syn af brøstfældighed, som findes på efterskrevne kirker i herredet.

(121)

** Jens Nielsen i Torup på hans søn Rasmus Jensens vegne, som er i Sjælland, begærede hans skudsmål, hvorledes han har skikket sig >>>

** Jost Henriksen ridefoged. Erik Jacobsen i Skovsgård lovede at stille hans øvrighed tilfreds for 1/2 læs ved, som hans drenge har hugget af en bøg i Terp skov, og Niels Jensen i Tvenstrup tog en økse fra dem.

>>> og efterskrevne vidnede, at Rasmus Jensen er født i Torup, og hans forældre er Jens Nielsen og sl Anne Olufsdatter, som boede og døde sst, og så længe, de har kendt ham, har han skikket og skadet sig ærligt kristeligt og vel, både som lydigt barn og som ærlig dreng.

** Mikkel Sørensen i Svorbæk gav last og klage på Hans Pedersen, Peder Jørgensens søn i Svorbæk, for han foruden skyld og brøde har overfaldet hans hustru og lille søn, og han huggede hende i hånden med en økse, som hun ikke kan forvinde, og slog hende mange slag og handlede så ukristeligt med hende, at hun siden har ligget i ynkelig måde på hendes seng, og ligeledes klagede han over, at han havde slået hans søn Peder Mikkelsen over hans korslænd, så han også er vanfør.

** Mikkel Sørensen. efterskrevne sognefogder afhjemlede på ridefogedens befaling deres syn på Mikkel Sørensens hustru, som havde to hug over den højre hånd og på den venstre hånd er de to lange fingre hugget tvært over ind til benet, som hun berettede, at Hans Pedersen i Svorbæk havde hugget med en økse, og desuden havde hun mange blåslag, og der var hugget huller på hendes skørt, så de kunne ikke andet synes, end han ville have myrdet hende, og hendes søn var slået så meget på hans korslænd, at han lå på hans bug og ikke kunne vende sig.

(122)

** Rasmus Jensen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at han og Peder Hansen i Tvenstrup tager lige meget i havemål og de giver lige meget til kirken og kongen af de gårde, de iboer, men om de har lige meget jord, vidste de ikke, dog blev efterskrevne agre brugt af dem skiftevis, således, at de agre den ene brugte et år, brugte den anden næste år

(123)

** Rasmus Jensen i Halkær til 3.ting tilbød Maren, sl Christen Ibsens, i Gylling med hendes sønner samt Anne Espens i Svinballe med hendes sønner hvis gods, som er tilvurderet ham efter dom for børnegæld, som de har været sl Rasmus Steffensens barn i Gylling pligtig, som de er tildømt at betale Rasmus Jensen, som er barnets værge, om de vil indløse det.

** Rasmus Sørensen i Falling, KM delefoged, på Bodil Jensdatter sl Jens Nielsens efterleverske i Randlev hendes vegne. Rasmus Jensen i Randlev og hans hustrus mor Bodil Jensdatter kendtes dem i dannemænds overværelse at have gjort en venlig kontrakt om hvis efterskrevne, hun skal have til hendes livs ophold af Rasmus Jensen og hendes datter Anne Jensdatter, formedelst hun har opladt den halve gård for dem, som de tilsammen iboer

(124)

** hr Melchior Jensen sognepræst i Torrild med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Pedersen i Fensholt, for han imod gamle tingsvidner har tilfordristet sig at inddrage i et skovskifte i Fensholt skov, som ligger til præstens selvejer bondegård i Torrild, og der pløjet et stykke jord og ophugget en del af skoven mod hans minde, og nu fremlagde han sine skøder og adkomster, først et pergamentsskøde af 10/6 1653, dernæst et andet af 2/5 1653, og et papirsskøde af 29/1 1655, udganget til hr Melchior Jensen og hans hustru Karen Jørgensdatter, og han fremlagde et lovhævdsbrev, udganget 1568 mandagen næst efter dominicum quasimodogeniti, hvori Jens Juel indvordede nogle skovskifter til den gård i Torrild, Sejer Jensen iboer, og han fremlagde to gamle

skøder, hvormed Jens Juels medarvinger solgte til ham deres arvelodder, det ene dateret 10/11 1587 og det andet 12/7 1587, og han fremlagde tingsvidner 9/11 1590 19/9 1597 og 20/5 sidst forleden, hvorimod Jens Pedersen fremlagde et tingsvidne af 3/8 1591, hvor efterskrevne vidnede om jord, der blev brugt til den gård i Fensholt, Jens Sørensen har i fæste, og han fremlagde et synsvidne udstedt 29/6 sidst forleden, samt hans indlæg, at den omtvistede jord har været brugt af hans formænd og ham ulast og upåkæret til den KM gård, han har i fæste, som kan bevises med rigtige tingsvidner, hvorefter der blev afsagt dom: da tingsvidnerne ikke stemmer overens, vidste fogeden sig ikke derpå at kunne dømme, men henfandt samme vidner og adkomster for hans overdommere.

(127)

20/7 1657.

** Hans Rasmussen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at han og hans nabo Laurids Sørensen de tiender lige højt til Odder kirke af de to halve gårde, de påboer, og at Hans Rasmussen og hans hustru Maren Sørensdatter er meget ældre både i ægteskab og alder end Laurids Sørensen og hans hustru, og at der til Laurids Sørensens halve gård er et yder kvindestolestade i altergulvet, og hans kvinder er ene om al samme stol, hvorimod Hans Rasmussens halve gård skal have den hele gårds anpart i den kvindestol, som de har tilsammen med Loverstrupgård. varsel til Laurids Sørensen i Ondrup og hans mor Karen Sørensdatter, Jost Eriksen i Loverstrup og Jens Pedersen Høg sst.

** Mikkel Sørensen i Svorbæk. efterskrevne vidnede, at de havde vurderet hans hustrus sår og skade for 10 rigsdaler, varsel til Hans Pedersen sst.

(128)

** Vogn Nielsen i Oldrup begærede 3.ting til høringsdele over Peder Jensen i Oldrup for 1 rigsdaler, han har oppebåret af Vogn Nielsen til husleje forleden vinter af et hus, han iboer, som han formener Peder Jensen ikke vil være hans hjemmel til, hvortil Peder Jensen fremlagde en håndskrift, og svarede, at han ville være hans hjemmel til samme hus for husleje.

** Rasmus Sørensen i Halling med fuldmagt af Jacob Jensen i Kane lod fordele Frands Pedersen, som tjente i Kane, for han ulovligt har begivet sig af Jacob Jensens tjeneste, og derfor har forbrudt et halvt års løn.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på sine egne og flere Randlev bymænds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne i Randlev, eftersom Randlev bys forte befindes af dem på adskillige steder at skal være forkortet, så deres haver og jord ikke er så bred som ellers, om de ikke bør optage deres gærder og udlægge jorden, så gaden på alle steder kan være lige bred, og nu fremlagde han et synsvidne 4/5 sidst forleden udganget, og efterskrevne Randlev bymænd tilbød at flytte deres gærder, når afgrøden er kommet af jorden, hvorefter der blev afsagt dom: da det med synsvidne bevises, at forskrevne gærder skal være udflyttet, forten for nær på adskillige steder, så bør de flytte deres gærder tilbage.

(129)

** Søren Eskesen i Loverstrup berettede, at der er flere medarvinger til den arv, Søren Jensen i Snerild tilholder sig, som er udenlands, hvortil Søren Jensen svarede, at det var løgn, og da blev han befalet at lægge sine 3 mark efter loven, for han har løgnet en modpart for retten.

27/7 1657.

** Peder Nielsen i Boulstrup lod fordele Peder Pedersen i Boulstrup for et halvt års løn, som han er tildømt, for han har undveget sin tjeneste.

(130)

** Søren Eskesen i Loverstrup mølle og Søren Jensen i Snerild på hans steddatter Margrete Jensdatters vegne bekendte, at de var forligt om hvis efterskrevne arv, førnævnte pige kunne tilfalde efter hendes sl oldemor Johan Nielses, som døde i Loverstrup mølle.

** Rasmus Sørensen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at han og Jens Pedersen boer på en gård og skal skiftes til deres hovgerning og høst lige som de i den anden tvillinggård.

3/8 1657.

** Rasmus Mikkelsen i Nølev på sin hustru Anne Jensdatters vegne og med fuldmagt af Mikkel Jensen, boende i Videby i Skåne, og på hans vegne, Envold Rasmussen i Bomholt på hans hustru Anne Jensdatters vegne, Jørgen Nielsen sst på hans hustru Maren Jensdatters vegne lovbød deres lodder og part, som enhver er arveligt tilfaldet i den selvejer bondegård i Ovdrup, som Jørgen Mikkelsen iboer, efter deres sl mor Maren Andersdatter, som boede og døde sst. varsel til Jens Mikkelsen i Ovdrup og hans børn Niels Jensen Rasmus Jensen Søren Jensen Anders Jensen Karen Jensdatter. Jørgen Mikkelsen bød sølv og penge, efterdi han er ---- og har selv halve gården.

** Mikkel Jensen på sine egne vegne Rasmus Mikkelsen og Envold Rasmussen på hustruers vegne med fuldmagt af Jørgen Nielsen i Bomholt på hustrus vegne gav Jørgen Mikkelsen afkald for arv efter deres sl mor.

(131)

** Mikkel Jensen, boende i Videby i Skåne. Jørgen Mikkelsen i Ovdrup tilstod, at han var ham skyldig 100 sletdaler, som er resten af hans mødrene arv, både for løsøre og jordegods.

** Envold Rasmussen i Bomholt. Jørgen Mikkelsen i Ovdrup på den ene side, og Envold Rasmussen på sine egne og hans svoger Jørgen Nielsens vegne sst kundgjorde, at de var venligt forligt om al hvis arv, som dem er tilfaldet efter Jørgen Mikkelsens sl hustru Maren Andersdatter og den fædrene arv, som har været mellem Jørgen Mikkelsen og hans steddøtre, førnævnte mænds hustruer.

** Rasmus Sørensen, delefoged i Hads herred, til 3.ting tilbød hr Peder Sørensen, sognepræst på Alrø, en sølvkande med disse bogstaver på låget, SP EID, hvilken sølvkande hr Peder Sørensen har antvortet Rasmus Sørensen for resten af en gæld på sl Peder Pedersens vegne, forrige skriver på Åkær, som Rasmus Sørensen hos bemeldte hr Peder Sørensen havde at fordre, og hvis præsten ikke vil indløse kanden, forårsages han til at sælge den.

** Jost Nielsen i Onsted. Jørgen Nielsen i Oldrup lovede at holde ham og hans arvinger skadesløs for lov, han er gået i til Anne Ernsts i Horsens for 4 tønder bryggeøl havre af Hundslund sogn, som rester, og lovede at betale 4 rigsdaler til skt Mikkelsdag.

(132)

** Rasmus Rasmussen i Tvenstrup på menige Tvenstrup bymænds vegne lod fordele Skablund bymænd, for de har omkastet deres vange, og ikke vil holde fælled og hegnet med de Tvenstrup bymænd, som de er tildømt.

** Hans Rasmussen i Ondrup. Jørgen Mortensen i Fillerup på hans hustru Birgitte Rasmusdatters vegne tilstod at have annammet og oppebåret af ham 12 sletdaler, som de skulle have efter en kontrakt for jordegods, som Birgitte Rasmusdatters mor havde solgt til Hans Rasmussen.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Hads herred, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne KM tjenere for dom for deres resterende skyld og landgilde, og satte i rette, at eftersom de ikke i tilbørlig tid har betalt deres restants, om de ikke derfor har forbrudt deres fæste og bør stande til rette, hvilket de blev tildømt.

(133)

10/8 1657.

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær. Peder Jørgensen af Kjellergård, nu boende i København, fremlagde et af Maren Andersdatter udgivet brev til ham på adskillige guld sølv penge og andet, hun til fæstegave og i andre måder af ham har bekommet, hvilket hun vedgik, og ved ed bekræftede hver post i brevets indhold.

** Peder Jørgensen, indvåner i København, stævnede Maren Andersdatter i Århus og Benid Hansen i Horsens for vidner og fremlagde en kontrakt, som er oprettet mellem ham og Maren Andersdatter, hvori hun, der er barnfødt i Hvejsel sogn i Nørvang herred, gør vitterligt, at hun 6/7 1642 har tilsagt Peder Jørgensen Tvenstrup ægteskab tro og love, og til ihukommelse på samme løfte har han givet hende en guldring, rede penge, rejsekjortel hat og 7 bøger, og 1645 gav han hende rejsepenge til Norge til hendes bror Mads Andersen, som boede på Kristianssand, da hun for hendes svaghed måtte kvittere sin tjeneste hos fru Dorete Rosenkrantz Otte Thotts, hvorefter hun 1646 i påsken kom fra Norge med hendes bror og til Bolundgård, som hendes søster Mette Andersdatter og hendes svoger Henrik Lang påboede, og der blev hun et år, da hun kom i tjeneste med fru Birgitte Gyldensten Mogens Sehesteds til Holmgård, hvor hun blev til påske 1648, da hun måtte kvittere sin tjeneste for sin svaghed, og kom til Peder Jørgensens mor Johanne Eriksdatter, hvor hun har været indtil nu, og når hun for hendes svagheds skyld intet kunne fortjene, har han forsynet hende med penge, hvert år 30 sletdaler, som bliver 212 sletdaler, og da de for hr Hans Lauridsen, sognepræst i Odder, og i godtfolks nærværelse havde bekræftet deres ægteskabs løfte, forærede han hende en guldring sølvskeer med mere, så han i alt har foræret hende for 505 sletdaler, og i tilfælde af skilsmisse ved døden eller i andre måder, så forpligter hun og hendes arvinger een for alle og alle for een at betale de 505 sletdaler til Peder Jørgensen, dateret København 10/7 1655.

(135)

** Peder Jørgensen et vidne. efterskrevne vidnede, at de 8/7 1655 var indkaldt til Odder kirkegård, og der hørte de i en ædruelig forsamling, at Peder Jørgensen og Maren Andersdatter bekræftede deres ægteskabsløfte for hr Hans Lauridsen, og at Maren Andersdatter annammede Peder Jørgensens gaver i guld sølv og klædebon på ægteskabs tilsagnet, og mens hun har været hos Maren Eriksdatter, har hun været meget svækket, hvorfor han har forsynet hende med al hendes fornødenhed.

(136)

** Peder Jørgensen med samme varsel spurgte Maren Andersdatter, som er med ham trolovet, hvorledes det da er kommet til, at hun siden er blevet trolovet med Benid Hansen i Horsens, dertil svarede hun, at hun mod hans vilje havde taget tjeneste på Barritskov skt Mikkelsdag 1655, og da kom han fra Sjælland og de aftalte, de skulle holde bryllup, når hans bror Erik Jørgensen skulle holde bryllup, som blev om sommeren året efter på Kjellergård, og hun kom til brylluppet, men han ikke, så hun troede sig forladt af ham, hvorfor hun trolovede sig til Benid Hansen, som skete i hendes sinds svaghed, og som hun straks fortrød, og nu begærede hun af gejstlig og verdslig ret fra samme dårlige trolovelse at blive befriet, hvilket hun med oprakte fingre bekræftede.

(137)

** Søren Lauridsen i Sondrup og Peder Keldsen i Torup, som er morbror til Søren Lauridsens børn, vedtog at de på fredag førstkommende vil holde ret skifte efter Søren Lauridsens sl hustru Maren Keldsdatter mellem ham og deres fælles børn.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Hads herred, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Andersen i Terp og tiltalte ham for et usædvanligt gærde, han har ladet oprejse KM vildtbane til skade og ødelæggelse og til fortræd for hans naboer, om han ikke bør optage samme ny gærde og nedkaste grøften, og for KM underskovs ødelæggelse have hans gårds fæste forbrudt, og han fremlagde et tingsvidne 15/6 udstedt, og Peder Andersen svarede, at han vil indstille sig i hans husbonds vilje, om han ikke lige som hans far og formænd må indhegne hans have, som hans naboer, hvorpå der blev afsagt dom: Peder Andersen bør optage det ny gærde på 200 favne, som er til skade for hans naboer.

(138)

** Peder Storm i Halling til 3.ting tilbød Søren Sørensen i Halling to gamle vædderskind, som var tilredt hos Peder Storms sl svoger Niels Pedersen Felbereder i Horsens, at han vil annamme dem og betale den sl mands efterleverske arbejdsløn, som han har lovet.

** Mads Rasmussen i Nølev. efterskrevne vidnede, at de så Gregers Knudsen i Odder og hans kone Kirsten Mikkelsdatter og hendes bror Knud Mikkelsen, de rev det hø sammen på det skifte, som Mads Rasmussen har i et brugeligt pant, og førte det bort på deres vogn.

** Mads Rasmussen i Nølev. Knud Mikkelsen i Odder bekendte, at han havde været med at tage høet bort fra omtalte skifte, for de mente, det var på deres eget skifte, og lovede at holde ham skadesløs.

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup. Mikkel Jensen, boende i Videby i Skåne, på sine egne vegne og med fuldmagt af Envold Rasmussen i Bomholt på hans hustru Anne Jensdatters vegne, og Jørgen Nielsen i Bomholt på hustru Maren Jensdatters vegne, og Rasmus Mikkelsen i Nølev på hans hustru Anne Jensdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres hustruer og til Jørgen Mikkelsen alle de parter jordegods særjord og ejendom, som de arveligt er tilfaldet efter deres sl mor Maren Andersdatter i den selvejer bondegård i Ovdrup, som hun iboede og afdøde, som er halvparten i samme bondegård, undtagen en søsterlod, som sl Karen Jensdatters børn af Egebjerg tilfaldt

(139)

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne. efterskrevne begærede, at der måtte komme syn på den store misvækst på vårsæden, og synsmænd afhjemlede deres syn i efterskrevne sogne

(140)

** et andet vidne, at efterskrevne ikke kan få deres bygsæd igen.

17/8 1657.

** Jens Jensen i Oldrup. Maren Nielsdatter, sl Søren Madsens efterleverske i Falling, afstod det lille boel for ham, som hendes sl husbond fradøde.

** Maren Nielsdatter i Falling med sin værge Rasmus Jensen i Halkær. Jens Jensen Skrædder i Oldrup og Maren Nielsdatter tilstod, at de havde gjort en venlig kontrakt med hverandre, at eftersom hun har opladt det boel i Falling, hun iboer, for ham og hans hustru, så skal hun og hendes børn beholde og nyde efterskrevne.

(141)

** ung Søren Lauridsen i Sondrup. efterskrevne vidnede, at de 14/8 havde været over et venligt skifte i Sondrup efter sl Maren Keldsdatter imellem hendes efterlevende husbond Søren Lauridsen og deres fælles børn, nemlig Rasmus Sørensen, som er 1 1/2 år gammel, Dorete Sørensdatter 11 år, Karen Sørensdatter 9 år, Anne Sørensdatter 5 år, med deres morbrødre Rasmus Keldsen i Sondrup og Peder Keldsen i Torup, og der blev krævet og udlagt til bortskyldig gæld og bortskyldig korn, og rugsæden og boet blev vurderet for i alt 13 sletdaler, som blev skiftet og delt.

(142)

** Peder Nielsen i Boulstrup lod fordele Peder Pedersen i Boulstrup for hans faldsmål, eftersom han tilforn er delt for hovedgæld.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på KM og husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at de 30/7 var tilsagt at tage gods fra Århus til Gyllingnæs, og da havde de hver især efterskrevne gods på deres vogne, som de leverede i Oluf Pedersens båd af Endelave, og da sagde de til ham, at dersom han tog mere ind, var det langt mere, end som båden kunne føre, da svarede han, at de skulle ikke lære ham, han vidste selv, hvad hans båd kunne føre, og så tog han 4 læs gods ind siden, for penge

og gerrigheds skyld, hvorover en stor del af slottets og andre fattige folks gods blev udkastet og fordærvet, som er dem til stor skade.

(143)

24/8 1657.

** Peder Jørgensen i Svorbæk til 3.ting oplyste et hvidt sosvin, som har gået i deres vang siden midsommer, dem til stor skade, og ret ejermand kan bekomme det igen mod at betale omkostninger og skade.

** Laurids Sørensen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at de var tilstede i hans hus, og da talte de om det stolestade til de to halve gårde i Odder kirke, og da bad Hans Nielsen i Hovedstrupgård Hans Rasmussen og Laurids Sørensen, at de ville forliges om samme stolestade, og da gav Hans Rasmussen Hans Nielsen sin hånd på, at han intet skulle befatte sig med det stolestade, som hørte Laurids til, men han ville gå inden for ham i stolen og stå, som hans sl far stod, efter deres gamle tingsvidne, hvortil Hans Rasmussen svarede, at han ikke er forligt med Laurids Sørensen, men formener, at det skulle være sagt i en rus.

31/8 1657.

(144)

** hr Christen Hansen på hans far hr Hans Lauridsens vegne i Odder. efterskrevne vidnede, at da de efter prædiken i Odder kirke holdt deres vide og sognestævne i våbenhuset, før præsten kom af kirken, da kom Jens Pedersen i Loverstrup og begærede, at de ville holde deres fæmon af hans mark, eller han lod det tage ind og tage pant og penge derfor, og da kom han i tvist med hr Hans Lauridsen, som sagde, at han var for streng med indtaget fæ, for han tog 2 skilling for en kalv eller gås, hvortil Jens Pedersen svarede, at dersom han havde gjort, som præsten gjorde, da havde han gjort som en skælm, og der var så megen bulder i våbenhuset, at hr Christen viste dem ud deraf, og begærede, at han måtte få fred til at undervise ungdommen, han havde påtaget sig på sit embedes vegne. andre vidnede, at Jens Pedersen duttede præsten og sagde: du løj som en skælm, hvortil Jens Pedersen med oprakte fingre benægtede, at ordene mellem dem faldt ikke, som vidnesbyrd omvidner, og han skulle til sin tid bevise, hvad årsag der var dertil.

(145)

** hr Christen Hansen og Christen Jensen degn i Odder klagede over at førnævnte Jens Pedersen med sådan skælden og skænderi gjorde dem så stor ulyd ved deres embede i kirken med ungdommen at undervise efter prædiken, indtil de bad dem gå ud af våbenhuset.

** hr Christen Hansen på hans far hr Hans Lauridsens vegne stævnede Jens Pedersen Høg i Loverstrup for vidner og dom anlangende hans uførm, for han i våbenhuset har overfaldet ham, da han i sit embede var på vej til en syg, og ublu duttede ham og skældte ham for en skælm, og satte i rette, at eftersom Jens Høg i en ædruelig forsamling har skældt en ærlig præstemand for en skælm og løgner, om han jo bør at blive samme mand efter loven, og for at have overfaldet ham på hans kirkevej, derfor bør at bøde kirkefred, og bør stå åbenbarligt skrifte. opsat 1 måned.

(147)

11/9 1659.

(er i Jesu navn igen anfanget ting at holde her i Hads herred)

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, på KM og husbonds vegne lod afhjemle oldensyn på efterskrevne KM skove i herredet.

** Peder Rasmussen i Falling. efterskrevne vidnede, at Maren Pedersdatter, barnfødt i Falling, om sommeren 1658 efter at hun havde ladet sig trolove med Peder Rasmussen i Falling, begav sig i løsagtighed med de svenske ryttere, som lå der i byen, og aldeles forkastede den trolovelse med Peder Rasmussen, og før det blev åbenbarligt for alle, at hun levede et letfærdigt levned med de svenske ryttere, tilbød Peder Rasmussen hende ægteskab, men hun ville ikke, hvorfor præsten spurgte hende om årsagen, og da svarede hun, at hun før ville lade sig partere, og hendes stedfar Morten Jensen i Falling vidnede, at det var mod hendes forældres og søskendes råd og vilje, at hun af sit eget onde forsæt gav sig i løsagtighed med rytterne, og hun rejste med den sidste af de svenske salvegarder til Frederiksodde, men kom hjem 14 dage senere.

(148)

26/11 1659.

(149)

** Morten Knudsen i Balle. efterskrevne vidnede, at de var med ham til Niels Sørensen i Torrild og begærede, om de måtte se og bekomme det sorte øg, som Niels Sørensen havde taget af en fjeder på Balle mark, hvortil han svarede, at det var i Gjesing, men derfra var det bortført.

** Jens Espensen i Svinballe på hans mor Anne Espens og sine søskendes vegne advarede hans sl fars kreditorer og begærede, at de ville møde i boet 17/9 og tage gods for deres gæld.

** Jost Henriksen ridefoged stævnede Oluf Sørensen i Odder og tiltalte ham for 3 1/2 tønder byg, som han havde udtaget hos Christen Basballe, som Jost Henriksen var gået i forlov for, og som han blev tildømt at betale.

(150)

3/10 1659.

** Søren Madsen i Torrild og Jens Rasmussen sst bekendte at være kommet over en venlig kontrakt, som blev fremlagt, at Jens Rasmussen har opladt halvparten af dan gård, han iboer, til Søren Madsen Smed sst, at han må fæste den på efterskrevne vilkår.

10/10 1659.

** Holger Vognsen i Glattrup og hans bror Anders Vognsen på deres mor Kirsten Sørensdatters vegne i Glattrup i Bjerre herred gav tilkende, hvorledes et brunt øg og en fol blev bortstjålet fra dem

om natten for 5 uger siden, som de for 14 dage siden fandt i Hundslund sogn i Torup, og deres fol gik løs og deres øg var i en fjeder til en sort fol, som var Anne Jespersdatters i Nebel, hvilken også var hende frastjålet, og for 8 dage siden kom de igen og havde Jost Henriksen ridefoged med dem, og da sagde Peder Keldsen i Torup, at han havde købt øgene, og de kunne få dem, hvis de gav ham 5 rigsdaler. Peder Keldsens kone Anne Nielsdatter var også tilstede, og hans bror Jens Keldsen i Sondrup tog øgene af fjederen. efterskrevne vidnede, at øget og folen var Kirsten Sørensdatters og hendes børns egen opfødning og blev dem frastjålet.

(151)

** Jost Henriksen. Holger Vognsen i Glattrup med flere vidnede, at de så og hørte i Torup, at Peder Keldsen sst truede og undsagde ham på hans liv, og sagde, han skulle få en ulykke, da ridefogden ville hjælpe de fattige folk af Bjerre herred til at få deres øg igen.

** Rasmus Jensen i Nebel på Anne Jespersdatters vegne sst gav tilkende, at for en måned siden blev en sort fol bortstjålet fra hende, som gik på Ustrup mark i Bjerre herred og skt Mikkelsdag fandt han samme fol, som gik på Torup mark i en fjeder, som han fremviste, om nogen ville vedkende sig den, men ingen fremkom, og efterskrevne vidnede, at samme fol er førnævnte enke Anne Jespersdatters fol og hendes egen opfødning.

(152)

** Jost Henriksen, KM ridefoged til Åkær med 14 dages opsættelse stævnede efterskrevne for korn, han har flyet dem til deres sæd og anden høj fornødenhed i denne onde tid efter Christen Basballe, borger i Århus, hans regnskabsbogs formelding, som skulle have været betalt til skt Mikkelsdag 1658, og efterskrevne fremkom og vedgik gælden, som de blev tildømt at betale med omkostninger inden 15 dage.

(153)

** Jost Henriksen gav tilkende, at da det er kommet ham for øren, hvorledes nogen skal have omtalt ham ufint, så begærede han herredsmændenes kundskab og stokkenævn, og efterskrevne 24 dannemænd og menige mænd, som var på tinget tilstede, vidnede og kundgjorde, at imidlertid de har kendt ham, både som ridefoged og tilforn, da har han forholdt sig ærligt kristeligt og vel både imod dem og andre.

(154)

** Jost Henriksen gav tilkende, at da menige mænd og folk af to personer i hvert sogn et stævnet for alt, hvis på KM og lensherrens vegne skal forrettes, så skal de, hvor nogen ved døden afgår og efterlader arv til børn eller andre, da skal de eller deres formyndere med herredsskriveren og en på fædrene og en på mødrene side lade boet registrere og siden til tinget optage uvildige vurderingsmænd, som i overværelse af KM foged og herredsskriver kan skifte og handle, som ret kan være, og han tilsagde alle sognefogder, at de flittigt skal have deres bestilling i agt at give ham tilkende hvad, som passerer i hver sit sogn, der kan vedkomme ham på KM vegne, som de bør påtale og intet lader fordølge, såfremt de ikke vil stå til rette, og han forbød strengeligt alle og enhver at gøre nogen ulovlige skifter, og han vil selv personligt være tilstede og se til, at det går ligeligt og ret til, og KM får sin rettighed.

(155)

** Rasmus Jensen i Assedrup. efterskrevne vidnede, at de fattige folk i Assedrup har længe været forjaget fra hus og hjem, først af svenskerne og siden af polakkerne, og nu på to års tid har de moksen ingen sæd haft der på marken uden en ringe del rugsæd, så de er forarmede, og forgangen sommer i polakkernes tid blev Rasmus Jensens to huse afbrændt.

** Jens Espensen i Svinballe. efterskrevne vidnede, at eftersom Anne Jensdatter, sl Espen Jensens efterleverske i Svinballe, og deres fælles børn har ladet opbyde her til tinget hendes bo og gods til den sl mands kreditorer, at møde i boet at annamme gods for deres gæld pro kvota, som var berammet til 27/9 næst forleden, hvor godset blev registreret og vurderet, og der blev gjort udlæg for gæld. Jens Eskesen lovede at betale efterskrevne kreditorer, og der blev intet, enken og hendes børn kunne tilfalde efter den sl mand.

(156)

** Jost Henriksen ridefoged med to mænd i hvert sogn stævnede alle de ungkarle, som er opskrevet efter præstens seddel for vidner og dom, eftersom de er tilsagt at møde på Åkær 15/8, hvor der efter KM og lensherrens befaling skulle udskrives de dygtigste til soldater i KM tjeneste i denne store krigstid, og da har alle ungkarle og gamle soldater holdt sig tilbage og ville ikke møde, og efter flere stævninger er største parten bortrømt og sig fordulgt, så officererne 1/10 ikke bekom flere end hen ved 30 mand af det ganske len, og satte i rette, om de udeblevne ungkarle ikke burde straffes med fængsel og jern, og de, der er udskrevet til soldat og er rømt, at de bør straffes på deres liv, og deres gods at være forbrudt, og dem, der huser og heller dem at straffes som vedbør. opsat 14 dage.

(158)

17/10 1659.

** Peder Rasmussen i Falling på Jørgen Nielsens vegne af Snerild. efterskrevne vidnede, at de var hos Jørgen Nielsen, som har tjent Peder Jensen i Snerild, som langsommelig tid har ligget syg, og han var så vanfør og syg endnu efter at have været i skanserne, at han ikke er tjenlig til soldat, og hans ene ben er fordærvet, så han ikke noget steds kan marchere.

** Peder Jørgensen i Odder på Gregers Jørgensens vegne sst. efterskrevne vidnede, at Gregers Jørgensen er så ganske syg og har så været en lang tid, at han har beredt sig på døden, og af præsten ladet sig berette en kort tid siden, at han ikke var og ej er så før, at han kunne møde på Åkær eller tjenlig til soldat at være.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på KM og husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at de var i Halling våbenhus, da Jørgen Pedersen, Peder Storms søn i Halling, slog Jens Hansens søn Jens Jensen under hans øre, så han faldt til jorden, og siden føg de sammen på våbenhusloftet og på kirkegården og sloges, så blodet gik af dem begge.

** Jacob Pedersen i Nølev på sin datter Maren Jacobsdatters vegne i Hølken. efterskrevne vidnede, at de 4/10 har været over skifte i Hølken efter sl Rasmus Mikkelsen, som boede og døde sst, imellem hans efterlevende hustru Maren Jacobsdatter og deres barn Mikkel Rasmussen på den ene,

og den sl mands kreditorer på den anden side, og boet blev registreret og vurderet, og der blev krævet og udlagt for bortskyldig gæld, først børnegods efter skiftebrev 9/7 1655, som den sl mand havde taget under værgemål, som er hans søstersønner Mikkel Pedersen og Søren Pedersens mødrene og fædrene arv, som fødte værge og næste slægt Jens Andersen i Boulstrup på Mikkel Pedersens vegne, som er udenlands, fik udlæg for, og da Søren Pedersen berettes at være ved døden afgået, så blev tilforordnet hans næste slægt Søren Andersen i Halling at annamme og svare til hans bror Mikkel Pedersens arvelod, og Rasmus Nielsen i Bjerager på Rasmus Pedersens vegne, og Bodil Pedersdatter og Maren Pedersdatter deres tiltagne værge Oluf Sørensen i Odder annammede deres arv efter deres sl bror Søren Pedersen, og Jørgen Nielsen i Dyngby blev tilforordnet at annamme en søsterlod, som er tilfaldet Anne Pedersdatter, som er udenlands, efter hendes sl bror Søren Pedersen. dernæst blev fordret efter tingsvidne udstedt 25/10 1651, som formelder, at sl Rasmus Mikkelsen havde annammet under værgemål hans søster Maren Mikkelsdatters fædrene arv 43 sletdaler, som hendes tilforordnede næste slægt Christen Olufsen i Dyngby og Jens Olufsen i Saksild fik udlæg for, og der blev gjort udlæg for videre gæld, og efterdi gælden var så stor, og godset så ringe i denne krigstid, så blev der intet at arve for den sl mands barn, som Jens Jacobsen lovede med moderen at føde og klæde til han bliver 15 år gammel.

(160)

** Jens Jacobsen i Hølken. Jens Olufsen i Saksild og Christen Olufsen i Dyngby på Maren Mikkelsdatters vegne i Hølken, som de er værger for, Niels Pedersen i Bjerager på Mikkel Pedersens vegne, som han er værge for og som er udenlands, Søren Andersen i Halling, Oluf Sørensen i Odder på Bodil Pedersdatter og Maren Pedersdatters vegne, som har påtaget sig deres værgemål, gav ham og Maren Jacobsdatter afkald for de arveparter, som de er tilfaldet efter deres sl forældre og søskende.

(161)

** Anders Pedersen i Hundslund på hans søster Karen Pedersdatters vegne til 3.ting opbød al løsøre bo og formue, som findes efter sl Espen Jørgensen, som boede og døde i Hundslund, og begærede den sl mands kreditorer vil møde i boet lørdag førstkommende der at tage gods for deres gæld pro kvota.

24/10 1659.

** Jens Nielsen i Hølken på Jens Knudsens vegne, født i Randlev. Mette Ovesdatter i Randlev sl Søren Mogensens efterleverske gav tilkende, at formedelst den liden gård, hendes sl mand afdøde, blev af de svenske afbrændt, og KM gods har fornødent igen at opbygges, så oplod hun samme gård for Jens Knudsen, at han må den fæste og komme den fattige enke til hjælp, at KM gods ikke aldeles skulle blive længe øde.

** Eskild Sørensen i Tvenstrup. Niels Rasmussen i Tvenstrup tog i hånd ovennævnte hans svoger og oplod den halve part af den gård, han iboer, at han må få den i fæste, at den ikke skulle blive øde i denne onde tid.

(162)

** Jens Pedersen af Tvenstrup. Maren Jespersdatter i Spøttrup gav tilkende, at hun for hendes armods skyld oplader den gård for Jens Pedersen, som hendes sl husbond Rasmus Pedersen afdøde, at den ikke i denne onde tid skal blive øde, og hvis lensherren ikke vil unde Jens Pedersen samme gård til fæste, når Gud giver fred, da skal han den igen afstå.

** Niels Rasmussen i Tvenstrup og Eskild Sørensen i Tvenstrup med sammenlagte hænder kendtes at være kommet over en venlig kontrakt, som blev fremlagt, at da Niels Rasmussen har afstået den halve part af den gård, han iboer, for Eskild Sørensen, så skal han selv af samme gård beholde efterskrevne hans livstid.

** hr Christen Hansen i Odder lod fordele efterskrevne for gæld.

(163)

** Jost Henriksen ridefoged på KM og husbonds vegne til 3.ting forbød alle og enhver, at ingen skal inddrage i KM skove for at hugge og afføre under ran, og dersom nogen efter denne dag ved ulovlig skovhugst fanger nogen skade, dem da at have det i hjemgæld, og sognefogder og skovfogder skal have flittigt tilsyn og give ulovlig skovhugst tilkende.

** Peder Storm i Halling gav tilkende, at Jens Jensen, Jens Hansens søn i Halling, skal have talt ham nogle ubeskedne ord til, og derfor ladet ham stævne, om han vidste ham noget uærligt eller utilbørligt at beskylde, og så fremkom Jens Jensen og bekendte, at han havde intet at beskylde ham.

** Oluf Sørensen i Odder. eftersom nogle hastige ord er faldet imellem dem om gældskrav efter fejdetiden, så bekender han, at han ved intet andet at beskylde Otte Matiasen for, end som en ærlig mand.

** Erik Jacobsen i Skovsgård. Christoffer Clemendsen i Randlev og hans far Clemend Pedersen sst forpligtede dem til, at de ingen parlament eller forførm skal gøre ham med utilbørlige ord eller gerninger.

** Oluf Sørensen i Odder lod fordele efterskrevne, enhver for deres anpart af hvis korn, som i fjendetiden blev ydet til Strithorst, som Oluf Sørensen havde lovet for.

** ligeledes lod han fordele efterskrevne for korn, han har godsagt for.

** ligeledes for lov, han er i til hr Christen Hansen, lod han fordele efterskrevne.

(164)

31/10 1659.

** Morten Pedersen i Sondrup gav last og klage på Jens Keldsen i Sondrup, for han overfaldt og slog ham med en greb.

** Morten Pedersen lod afhjemle syn på hans sår og skader.

** Niels Sørensen i Gylling lod fordele efterskrevne for gæld.

** Niels Sørensen i Gylling lod fordele efterskrevne for gæld.

** Niels Pedersen i Odder lod fordele efterskrevne for gæld.

(165)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged. synsmænd afhjemlede syn af brøstfældighed, som findes på den gård i Spøttrup, Rasmus Pedersen iboede og fradøde.

7/11 1659.

** Jost Nielsen i Onsted. efterskrevne vidnede, at de 8/1 var med ham i Gylling og beskikkede til Hans Sørensen og Maren Sørensdatter med begæring, at de ville lade Jost Nielsen bekomme hans sl søn Niels Jostsens efterladte gods, og da kunne han ikke få andet end 12 fåreskind, som de berettede, var af 12 af sl Niels Jostsens får, som de havde slagtet.

** Jost Nielsen i Onsted stævnede Hans Sørensen og hans søster Maren Sørensdatter i Gylling, at eftersom hans sl søn Niels Jostsen skulle have den halve gård, Hans Sørensen nu iboer, i fæste fra skt Mikkelsdag til julen der næst efter, han ved døden afgik, da har han avlet efterskrevne og indført efterskrevne i gården, som Hans Sørensen ikke vil gøre rigtighed for, og den sl karls efterladte formue tilholder han sig for hans søsters fæstensgave, og satte i rette, om de ikke burde levere ham hans sl søns efterladte gods guld og formue med kønsnævn. opsat 1 måned.

(166)

** Jost Henriksen ridefoged på KM vegne. efterskrevne vidnede, at Niels Sørensen i Odder tog en kvie og en stud, som over skifte efter sl Hans Sørensen blev afsat til ridefogden og til KM restants 20/6 1657, og dem slagtede han begge til sit eget brug, før de svenske eller andre krigsfolk kom til ham.

** Peder Storm i Halling gav last og klage på Jens Jensen Vinter i Halling, for han har rodhugget en stor tømmereg i Halling skov, og siden mod forbud kløvet en tømmerblok deraf foruden hjemmel og minde.

** Niels Jensen i Tvenstrup gav last og klage på Søren Eriksen og Knud Olufsen sst, for de har stævnet og bortført 2 læs ved af KM skov.

** Poul Pedersen i Odder. efterskrevne vidnede, at sl Rasmus Knudsen afkøbte Poul Pedersen en ko og en kalv kort tid, før han døde, og berettede, at han var ham derfor 3 1/2 sletdaler skyldig.

** Anders Pedersen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at de 19/10 sidst forleden var til skifte i Hvilsted efter sl Jens Espensen og hans sl hustru Bodil Knudsdatter, som boede og døde sst, og eftersom deres fælles børn, nemlig Espen Jensen og Maren Jensdatter er udenlands og vides ikke, hvor de er, enten levende eller døde, så var i deres sted tilstede Peder Hansen på Alrø, som har sl Jens Espensens brordatter til ægte, som kunne være næste slægt og arving, om førnævnte to personer er døde, og da det ringe gods blev vurderet 2/10, hvor den sl kvinde blev begravet, så lod

de til gælden udvurdere efterfølgende, og da gælden var betalt, fandtes det intet til overs uden 2 ungnød, som Peder Hansen på arvingernes vegne til sig annammede.

(167)

14/11 1659.

** Rasmus Rasmussen i Randlev. Rasmus Jensen i Randlev på hans hustru Maren Jensdatters vegne, Jens Sørensen i Smedrup på hans hustru Sidsel Jensdatters vegne gav ham afkald for al den arv, som de kunne arveligt være tilfaldet efter deres sl far Tyge Jensen, som boede og døde i Randlev, og Rasmus Rasmussen lovede at holde de andre forbemeldte hans hustrus søskende kvit og fri for gælden.

** Jens Jensen i Smedrup. Oluf Andersen i Smedrup på sine egne og bror Søren Andersens og søster Anne Andersdatter deres vegne, Jens Andersen i Smedrup på egne vegne, Rasmus Jensen i Fensten på hans hustru Maren Jensdatters vegne gav ham afkald for al den arv, som dem kunne være arveligt tilfaldet efter deres sl mor NN, som boede og døde i Smedrup, og da Jens Jensen og den sl kvindes gæld er stor, så godset i denne onde tid næppeligt kunne nå til gælden at betale, så lovede Jens Jensen af holde dem fri for gælden.

(168)

** Jens Knudsen i Randlev på sl Søren Mogensens børns vegne. efterskrevne vidnede, at de 28/10 var over et venligt skifte og jævning efter sl Søren Mogensen, som boede og døde i Randlev, imellem hans efterleverske Mette Ovesdatter med hendes morbror Jens Nielsen i Nølev på den ene, og deres fælles børn, nemlig Mette Sørensdatter 4 år og Anne Sørensdatter 3 år gammel med deres farbror og rette værge førnævnte Jens Knudsen på den anden side, og godset blev vurderet og likvideret mod den bortskyldige gæld, og formedelst den onde tid kunne godset ikke nå fuldt til gælden at betale, men gældnerne gjorde afslag, og der blev udlagt for gælden, blandt andre Niels Mogensen i Hovedstrupgård på hans søster Maren Mogensdatters vegne i Århus, og Jens Knudsen, børnenes tilforhåbende stedfar, lovede at han med deres mor ville føde dem, til de bliver 15 år.

(169)

** Jens Knudsen i Randlev. efterskrevne vidnede, at de svenske, som havde kvarter ved Skanderborg 1658, straks efter kyndelmisse lod et parti af deres folk ride her ind i herredet, og blandt andre satte ild på sl Søren Mogensens gård i Randlev og de tre huse ganske afbrændte, så de mistede al deres midler og formue, så KM gård blev næsten øde, så enken og hendes forhåbende fæstemand begærer fornøden hjælp, at de igen med nogen bygning kan komme på fode.

** Niels Sørensen i Randlev. efterskrevne vidnede, at samme svenske parti blandt andre satte ild på den KM gård, han påboer, og al isteradhuset afbrændte med al deres korn fætalje klæder boskab og formue, så han har bedt om hjælp, om han igen noget kunne bygge, at KM gods ikke skulle blive øde.

21/11 1659.

** Peder Jonsen af Rødemølle. Knud Nielsen i Rudgård i Hvilsted gav tilkende, at han er ganske forarmet og den gård, han iboer, er næsten øde, formedelst den onde fjendetid, og derfor har han i Jost Henriksens nærværelse og samtykke afstået samme halve gård til Peder Jonsen og hans datter Kirsten Knudsdatter, og Peder Jonsen lovede at holde den ved magt, og lade de gamle folk nyde deres aftægt efter deres kontrakt, og når lensherren hjemkommer, og der bliver fred, da skal han fæste den.

** Knud Nielsen i Rudgård og Peder Jonsen af Rødemølle fremlagde deres kontrakt, at da Knud Nielsen har afstået sin halve gård for Peder Jonsen og hans datter Kirsten Knudsdatter, så skal han have efterskrevne aftægt.

(170)

** Jens Andersen i Svinballe lod fordele Jens Espensen i Svinballe for lånte penge og for 1 sletmark til en polak i 14 dage på hans vegne.

** Peder Jørgensen i Odder. efterskrevne vidnede, at sl Rasmus Knudsens mor Anne Knuds har givet ham efterskrevne til hjemfærd. varsel til Søren Knudsen i Sander og Anne Knuds.

** Jesper Rasmussen i Fillerup gav last og klage på Erik Jensen i Fillerup, for han har et gærde fra det gamle havested til Jesper Rasmussens humlegård, ham til skade og fortræd.

(171)

** Rasmus Storm i Skablund til 3.ting opbød hans gods og formue til hans kreditorer, at de vil møde i boet til skifte efter hans sl hustru 22/11, enhver at annamme gods for deres gæld.

** Jens Frandsen i Skablund på Karen Mogensdatter, sl Frands Jensens efterleverske, hendes og den sl mands børns vegne til 3.ting opbød hans efterladte bo og gods for deres kreditorer, at ville møde i boet 23/11 der at annamme gods for deres gæld pro kvota efter boets lejlighed.

** Jost Henriksen ridefoged på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse med efterskrevne to stævningsmænd af hvert sogn stævnede alle de unge karle, som er opskrevet af præsterne, og alle de mænd, som samme karle er skrevet hos, imod dom, og tiltalte dem, som ikke har indstillet sig for KM officerer på Åkær for at lade sig udskrive til soldater, og han fremlagde KM brev om oprettelse af et regiment til fods og nogle kompagnier dragoner af det dygtigste unge mandkøn, som kan forefindes, og fremlagde kopi af KM brev af 25/1 1659 og af oberst Laurids Pogwischs ordre til kaptajn Tomas Jonasen om at lade udskrive alle de dygtige karle, som kan findes, og dersom de ikke vil møde, da ved militærisk eksekution lade dem pågribe og søge dem, hvor de kan findes, dateret 10/8 1659, og han fremlagde lensherrens befaling til ridefogden, samt præsternes opskrivelse for hvert sogn af de unge karle, hvoraf de skal tiltales, som ikke er udkommet til soldater, samt deres opholdssted, og han fremlagde sin skrivelse til præsterne og sit skriftlige indlæg, og der blev afsagt dom: da denne irettesættelse angår liv og ære, så indfandt fogden den for sin tilbørlige dommer.

(177)

28/11 1659.

** Jost Henriksen. Hans Rasmussen i Ondrup på Hans Sørensens vegne i Gylling, at eftersom der er trætte mellem ham og Jost Nielsen i Onsted, som er forordnet i herredsfogdens sted, så begærede han at KM ridefoged ville forordne en anden i hans sted.

** Jost Henriksen på husbonds vegne befalede Jens Rasmussen i Ovdrup at han skulle sidde i dommersted i den sag, da undveg Jens Rasmussen og gik tilbage af tinget fra retten, og den befaling intet ville agte.

** Jost Henriksen på KM og husbonds vegne befalede Jørgen Pedersen i Torrild, at han skulle sidde i dommersted anlangende den trætte imellem Jost Nielsen i Onsted og Hans Sørensen i Gylling.

** Jost Nielsen i Onsted. efterskrevne vidnede, at de var i Gylling, hvor Hans Sørensen på Jost Nielsens begæring lod dem se efterskrevne guld, som omtvistes, som han igen tog til sig, eftersom sl Niels Jostsen havde givet hans søster det til fæstensgave.

** Jørgen Pedersen i Ondrup klagede og berettede, hvorledes Hans Rasmussen i Ondrup og Rasmus Jensen havde taget en stud fra ham en aften, da polakkerne var i sognet, dog hverken de eller andre ryttere tog den eller var med, og den findes endnu hos Rasmus Jensen, hvorved der er sket ham stor uret, formedelst han er en fattig husmand, og måtte give halvt både smør brændevin og anden proviant imod en af gårdmændene.

(178)

** Jørgen Pedersen i Fillerup og Peder Jørgensen i Odder blev forligt om den ko, han har fødet næst forgangen vinter, så Peder Jørgensen skal give ham 1 rigsdaler.

** Tøger Skomager i Odder lod fordele efterskrevne for gæld.

** Rasmus Storm i Skablund. efterskrevne kundgjorde, at de 22/11 har været over et venligt skifte og deling i Skablund efter sl Anne Rasmusdatter, som boede og døde sst, imellem hendes efterlevende husbond førnævnte Rasmus Mikkelsen på den ene og deres fælles børn, nemlig Mikkel Rasmussen og Jørgen Rasmussen, som er hjemme, på deres egne og på Rasmus Rasmussen og Hans Rasmussens vegne, som er udenlands, og Peder Jensen på Alrø på hans hustru Kirsten Rasmusdatters vegne, og boet blev udlagt til kreditorer, og da datteren Kirsten Rasmusdatter lod sig nøje med sin hjemfærd, blev der til hver af brødrene 23 sletdaler i arv.

(179)

** Jens Frandsen i Skablund. efterskrevne vidnede, at de 23/11 havde været over et skifte i Skablund efter sl Frands Jensen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Karen Mogensdatter med deres fælles børn, Erik Frandsen Morten Frandsen Anne Frandsdatter Karen Frandsdatter og deres ældste bror og fødte værge Jens Frandsen på den ene, og den sl mands kreditorer på den anden side, og da boet var vurderet for 116 sletdaler, og den bortskyldige gæld derimod var 198 sletdaler, kunne boet, formedelst den onde krigstid, ikke strække videre end til 2 mark 4 skilling for hver sletdaler, og der blev udlagt følgende for gæld

(180)

** Helle Jensdatter, sl Svend Hansens i Århus, stævnede dem i herredet, som efter register og bogs udtog har lånt korn hos hende. opsat 1 måned.

(181)

5/12 1659.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Hans Sørensens vegne i Gylling. efterskrevne vidnede, at sl Niels Jostsen ikke såede mere end en tønde af hans egen rug. varsel til Jost Nielsen i Onsted, og talte med hans søn Anders Jostsen, og Las Jensen i Hvilsted, og talte med hans bror Peder Jensen.

** efterskrevne i Gylling vidnede, at der var så stor plynderi i Gylling og i den gård, Hans Sørensen iboer, i ti dage af de polakker, som lå her i landet 1659, at de røvede og med magt fratog både korn klæder madvarer og andet fætalje, som de kunne finde inde og ude og folkene ganske forjaget fra hus og gårde.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Hans Sørensens vegne i Gylling. efterskrevne vidnede, at da sl Niels Jostsen kom i trolovelse med Maren Sørensdatter i Gylling 1658, da var der uskiftet efter sl Søren Sørensen og sl Mette Hansdatter, som var hendes og hendes søskendes forældre, og sl Niels Jonsen drog derind uden skifte og deling i alle måder, og den tid, han var i Gylling, var der stor indkvartering af svenske i den gård, han iboede, af en ritmester hans kvinde og knægte, som rådede for korn hø og proviant både inde og ude, som de selv lystede, og da de svenske var af herredet, da var der indkvartering af en mønsterskriver korporal og knægte, som dagligt fortærede af de faderløse børns korn og andet, hvortil Jost Nielsen svarede, at han begærede kun det, hans sl søn efterlod sig, og intet af Hans Sørensen og søskendes arv.

(182)

** Hans Rasmussen i Ondrup fremlagde Hans Sørensen i Gylling hans skriftlige stævning til Jørgen Ibsen i Gylling Jens Bertelsen og Mette Christensdatter sst, som tjente i den gård, som Hans Sørensen nu iboer, og den tid, sl Niels Jostsen den i fæste havde 1658, om det er dem vitterligt, at der blev kørt til Frederiksodde med proviant korn og andet, som de svenske begærede, som var de faderløse børns, og om de dagligt fortærede i huset brød øl mad og andet, og hvis løn, som førnævnte folk skulle have, som blev betalt af de faderløse børns, og den største udgift var af fællesboet, hvilket de vidnede og var gestændig.

** Hans Rasmussen i Ondrup stævnede efterskrevne, at eftersom Jørgen Pedersen i Ondrup var tilfaldet at skulle give sin anpart af et slagtenød til den kornet, som lå i Kjellergård i Odder, og da han og Rasmus Jensen skulle give samme slagtenød, så fik de en okse af sl Jørgen Rasmussen sst, og de lovede ham to små stude igen, hvorefter de indstævnede vidnede, som stævningen indeholder, og sl Jørgen Rasmussen havde berettet, at de førte oksen til Kjellergård, og han satte sit mærke på den lille stud hos Jørgen Pedersen, hvortil Jørgen Pedersen svarede og benægtede, at han gav dem lov til den stud eller var tilstede, da de tog den.

(183)

** Hans Rasmussen lod læse og påskrive hans tilbud, at eftersom Jørgen Pedersen i Ondrup beklager sig at være forurettet i hans kontributions udgift til polakkerne, så tilbyder han og de andre, som var fælles i lægd sammen, Jørgen Pedersen enhver for sig til regnskab, og hvis den ene har givet mere til sin kvota end den anden, da vil de gerne give den, som har lidt skade, efter tre uvildige dannemænds tykke, men Jørgen Pedersen benægtede som tilforn.

** Hans Rasmussen gav tilkende, at eftersom Jørgen Pedersen i Ondrup har sigtet ham inden tinge for at have taget en stud fra ham og mærket, så benægtede han ved ed, at han aldrig tog af hans stude, og Jørgen Pedersen benægtede ved ed, at de tog samme stud med hans vilje.

** Oluf Sørensen i Odder med fuldmagt af Jørgen Knudsen i Bisgård. efterskrevne vidnede, at de var tilstede i Jens Mortensens smedje i Odder, da Jørgen Knudsen og Else Ibsdatter skiftede med hverandre, således at han skulle give hende en kvie for en stud, og Else Ibsdatter vidnede, at Jørgen Knudsen siden tog samme kvie ind i foder, og hun begærede den tit og ofte af ham, og hverken har måttet få sin kvie eller noget derfor.

** Jost Henriksen ridefoged på KM og lensherrens vegne lod fordele Jens Keldsen i Smedrup for bordag og slagsmål, han har gjort på Morten Pedersen i Sondrup, 3 mark for hvert slag.

(184)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. efterskrevne, som han tiltalte med høringsdele for penge, han har lånt dem i deres nød og trang, lovede at betale ham til skt Mikkelsdag.

** Morten Jonsen i Kærsgård på Maren Hansdatter, sl Anders Rasmussens efterleverske i Svinballe, hendes vegne stævnede Peder Nielsen i Boulstrup Jørgen Ovesen i Dyngby Peder Rasmussen Mads Rasmussen sst Maren Sørensdatter og anden Maren Sørensdatter i Dyngby Jørgen Rasmussen i Spøttrup Mads Jensen i Nølev at møde til skifte i Svinballe for der at tage arv og gæld efter sl Anders Rasmussen.

12/12 1659.

** Jens Rasmussen i Ovdrup på Maren Hansdatters vegne i Svinballe. efterskrevne vidnede, at de 8/12 havde været over et venligt skifte i Svinballe efter sl Anders Rasmussen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Maren Hansdatter med hendes tiltagne værge Jens Rasmussen i Ovdrup på den ene, og den sl mands næste slægt og arvinger Peder Nielsen i Boulstrup Jørgen Ovesen i Dyngby, som var tilstede på egne og medarvingers vegne, som var søskendebørn, som er Mads Jensens hustru Anne Ovesdatter i Nølev Peder Rasmussen i Dyngby Mads Rasmussen sst Jørgen Rasmussen i Spøttrup og sl Søren ---- Maren Sørensdatter og anden Maren Sørensdatter på den anden side, og boet blev vurderet for 185 sletdaler, og bortskyldig gæld var 192 sletdaler, hvoraf kreditorerne, for den fattige enkes skyld, slog den tredie part af, hvorefter blev udlagt til enhver, som efterfølger

(186)

** Knud Gertsen i Odder og Anders Mikkelsen sst med sammenlagte hænder kendtes dem at have indgået en venlig kontrakt, at Anders Mikkelsen af armod afstår det gadehus i Odder til Knud Gertsen, så han må fæste det på vilkår, at han får efterskrevne husværelse sin livstid.

** Anders Mikkelsen i Odder. Knud Gertsen i Odder tilstod sig skyldig at være Anders Mikkelsen 15 sletdaler, som er til opladelse og villighed af den hus, Anders Mikkelsen iboer.

(187)

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær, lod fordele Niels Sørensen i Odder for gæld, han er ham skyldig for en kvie, som blev afsat til ridefogden over skifte efter Niels Sørensens sl hustru 20/6 1651.

** Mikkel Sørensen i Århus lod fordele efterskrevne for gæld

** Jacob Ovesen i Odder. Jørgen Knudsen i Odder bekendte, at han havde skiftet med Else Ibsdatter i Odder og givet hende en kvie for en stud.

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Rasmus Mogensen i Oldrup forpligtede sig at betale ham for korn og et svin, han har fået.

** efter 6 ugers opsættelse mødte Peder Jørgensen i Odder mod Poul Pedersen i rette, og i ingen måde for hans tiltale erklærede, hvorefter Peder Jørgensen og hustru blev tildømt at betale 3 sletdaler til Poul Pedersen.

(188)

19/12 1659.

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup til 3.ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård i Ovdrup, som han iboer, hvorefter Søren Pedersen i Ålstrup på hans søster Karen Pedersdatters vegne bød sølv og penge og mente, ingen var nærmere, eftersom hun er Jørgen Mikkelsens trolovede fæstemø. varsel til Rasmus Mikkelsen i Nølev Svend Jensen sst Jørgen Nielsen Ellen Nielsdatter Apelone Nielsdatter Helle Nielsdatter Johanne Mikkelsdatter i Elkær.

** Peder Gertsen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at de 14/12 havde været over et venligt skifte og deling i Ondrup efter sl Søren Jensen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Maren Sørensdatter på den ene og deres fælles børn, Jens Sørensen Hans Sørensen Anne Sørensdatter med hendes ægtemand Niels Mogensen i Hovedstrup Bodil Sørensdatter med hendes mand Peder Gertsen og sl Sidsel Sørensdatter, som døde i Torup, hendes børn deres far Jens Nielsen, som alle var tilstede, på den anden side, hvorefter boet blev vurderet, og da godset ikke kunne nå til gælden, afslog kreditorerne for den fattige enkes skyld den tredie part hver af sin gæld, og godset blev udlagt til kreditorerne

(189)

** Anders Jensen i Halling på hans mor Maren Sørensdatters vegne i Ondrup på den ene og Peder Gertsen i Ondrup på den anden side kendtes dem at være kommet over en venlig kontrakt om efterskrevne, Maren Sørensdatter skal have til hendes livs ophold af den halve gård i Ondrup, Peder Gertsen påboer

** Søren Pedersen i Gylling. efterskrevne kundgjorde, at de 13/12 har været over et venligt skifte i Gylling efter sl Peder Sørensen og hans sl hustru Anne Andersdatter, som begge boede og døde sst, imellem deres fælles børn, nemlig Søren Pedersen Johanne Pedersdatter Mette Pedersdatter på den ene og den sl mands kreditorer på den anden side, og så blev boet registreret for 58 sletdaler, og gælden blev opgjort til 113 sletdaler, hvorfor kreditorerne ikke kunne tilkomme pro kvota end som 2 mark 4 skilling for hver sletdaler, som de vedtog at ville nøjes med, og der blev udlagt for gælden som efterfølger

(191)

** Rasmus Sørensen i Halling klagede og gav tilkende, hvorledes nogle utilbørlige landsknægte er kommet i hans gård og i hans fraværelse røvede og borttog hvis, de i huset kunne finde, vel for 60 sletdaler, i adskilligt gods penge og varer, og med gevalt bortførte det på deres heste, og de satte et skabet øg i hans gård, som han oplyste, om de kan have bortrøvet det fra nogen.

** Peder Rasmussen i Falling. efterskrevne vidnede, at Maren Pedersdatter, som er født i Falling, hun rejste med en svensk rytter til Frederiksodde 14 dage før skt Mikkelsdag 1658, som havde ligget i hendes mors og stedfars hus, og som hun åbenbarligt lå i løsagtighed med, og de kørte hende til Frederiksodde og var der i 5 dage, og da så de, at hun søgte seng med samme rytter hver nat og dug og disk med ham om dagen, og med ritmesterens tilladelse lod han sig vi til hende, og senere var de nogle gange i Frederiksodde, og da var de sammen og hun bekendte, at hun var ægte gift med samme rytter.

** Rasmus Jensen i Odder. Rasmus Jørgensen i Odder oplod for ham det liden bolig, han iboer, og det er med hans vilje, at han må fæste det.

** Jens Knudsen i Odder. efterskrevne vidnede, at han nærværende år af det polske krigsfolk har været ganske forjaget fra sit hus og det samme hus slet spoleret, så han aldeles intet beholdt i ringeste måde af hvis formue, han havde, men blev ham frarøvet.

(192)

** Helle Jensdatter, sl hr Svend Hansens i Århus, lod fordele efterskrevne for gæld.

** lille Rasmus Pedersen i Fensten tilstod, at han er Helle Jensdatter skyldig 11 skæpper rug, hun har lånt ham, som han forpligter sig at betale til skt Mikkelsdag.

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Arnoldus Frederiksen i Oldrup tilstod, at han er ham skyldig korn penge og brevpenge, som han lover at betale til skt Mikkelsdag.

** Jesper Rasmussen til 4.ting lod fordele efterskrevne for gæld

(193)

** Jost Nielsen med opsættelse 7/11 stævnede Maren Sørensdatter i Gylling og Hans Sørensen sst og tiltalte dem for hvis, hams sl søn Niels Jostsen efterlod sig, og der blev tiltaget en mand på hver side, som skulle møde 24/11 om de kunne forlige sagen i mindelighed, og nu fremlagde Jost Nielsen et tingsvidne stedsmålsseddel afskrevet af jordebogen 22/6 1658 og tingsvidner 28/11 7/11

og 28/11, og Hans Sørensen fremlagde tingsvidne 5/12 samt præsten hr Jost Lauridsens seddel, at Hans Sørensen er født 27/10 1639, og ikke sine 25 år gammel, og Hans Sørensens skriftlige benægtelse, og derefter Maren Sørensdatters skriftlig indlæg, at det guld, som Jost Nielsen tiltaler hende for, har hun arvet efter sine sl forældre, hvortil Jost Nielsen svarede, at han kun tiltaler Hans Sørensen for hvis, sl Niels Jostsen efterlod sig. sagen blev opsat 1 måned.

(195)

** anno 1660 i vor Herres Jesu navn.

9/1 1660.

** Peder Rasmussen i Saksild. Jens Pedersen i Saksild i hånd tog Peder Rasmussen på Karen Pedersdatters vegne sst og tilstod, at han havde gjort en kontrakt med hende, at formedelst hun har opladt for Jens Pedersen det gadehus, hun iboer, så han må stede og fæste det af deres øvrighed, så skal hun nyde husværelse ild og varme hendes livstid.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, gav tilkende, at han for et år siden har afkøbt Rasmus Sørensen Tulstrup i Hovedstrup en liden brunstjernet fol, som foråret derefter blev borte, og han vidste ikke, om den var bortstjålet eller bortskævet, men før jul blev den fundet i Odder, og derfor kundgør han det, om nogen vil vedkende sig samme fol, og Rasmus Tulstrup bekendte, at han solgte hr Christen samme fol for et år siden, og Knud Mikkelsen Skrædder i Odder bekendte, at han solgte Rasmus Tulstrup samme fol, da den var føl.

(196)

** Jørgen Knudsen i Odder Bisgård lod fordele efterskrevne for gæld

** Jens Jensen i Halling gav last og klage på efterskrevne i Ørting, som 6/12 uden lov og ret udtog af hans stald en hest og en ko, som de bortførte, og efterskrevne vidnede, at de var tilstede i hans gård 6/12 og så, at Hans Pedersen Rytter, født i Svorbæk, med ovennævnte Ørting mænd udtog hans hest og ko og voldeligt drev fra byen.

(197)

** Jens Jensen i Halling. efterskrevne vidnede, at siden han kom til Halling at bo, da har han årligt af den gård, han iboer, givet både skatter landgilde soldaterhold og kontributioner med de andre Halling sognemænd, både i freds og fjendetider, og ligeså med indkvartering, og han blev så strengt og ilde medhandlet af de svenske og af polakkerne i sognet, så de borttog og ødede både hans fæmon korn, og mestendelen af hans formue fordærvet, så han har ikke plov i marken dette år.

** Søren Pedersen i Ålstrup. Jørgen Mikkelsen i Ovdrup solgte og skødede fra sig og arvinger og til hans trolovede fæstemø Karen Pedersdatter den halve part af den selvejer bondegård i Ovdrup, han påboer, så vidt han havde købt og indfriet efter hans skøde og adkomst.

** Peder Nielsen i Boulstrup begærede genpart af det skifte, som skete efter sl Anders Rasmussen i Svinballe, og han sigtede Maren Hansdatter for 100 rigsdaler, som hun har gjort ham og hans

medarvinger uret for over skifte i gods i tilstandende gæld og i rugsæden, og fremlagde en varselsseddel til efterskrevne, og han fremlagde deres fuldmagt til at tiltale Maren Hansdatter.

(198)

** Christen Nielsen i Lerdrup på menige Lerdrup bymænds vegne. efterskrevne vidnede, at de fattige mænd i Lerdrup blev ganske forjaget fra byen og deres huse, først af svensken og siden af polakkerne, så de fik moksen ingen sæd næst forleden år, og hvis ringe, de har sået, blev de frajaget om høsten, så svin og fæmon ødede kornet, som krigsfolket ikke ødede.

16/1 1660.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Åkær len, på KM og husbonds vegne. Hans Pedersen, barnfødt i Svorbæk, svarede til et tingsvidne udstedt for 8 dage siden anlangende en brun hest og en ko, som han med Ørting mænd havde taget af Jens Jensens huse og gård i Halling 6/12, som han vedgik, og han vil svare til, når behov gøres.

(199)

** Jost Nielsen i Onsted. Jens Andersen i Svinballe og Rasmus Sørensen i Halling vidnede, at de blev ombedt at møde på Åkær 24/11 for at forlige Jost Nielsen i Onsted og Hans Sørensen i Gylling anlangende sl Niels Jonsens efterladte, som var blevet i Gylling, og da vedgik Hans Sørensen, at de havde slagtet 12 får og 5 store galtsvin, og da de ville forlige dem, svor og bandede Hans Sørensen, at dersom Jost Nielsen ikke ville lade både guld og andet fare, og aleneste forliges om rugsæden, da skulle der intet forlig ske.

(200)

** Jost Nielsen et andet vidne. efterskrevne vidnede om hvis efterskrevne, Jost Nielsen sendte til hans søn sl Niels Jostsen i Gylling om sommeren 1658.

** Jens Nielsen i Onsted. efterskrevne vidnede, at i december måned 1658, sl Niels Jonsen døde, og til efter jul, var der i Hads herred, så vel i Gylling som andre steder, god rolighed, siden svensken var bortrejst, og ingen indkvartering eller overvold af krigsfolk, som forhindrede nogens gods enten at levere fra sig eller at hjemføre her i herredet.

(201)

** Hans Sørensen i Gylling. efterskrevne vidnede om efterskrevne fæmon og andet, som kom fra Gylling og til Onsted, og Hans Sørensen viste dem et sted i Gylling skov, hvor sl Niels Jostsen havde sat et stenkrus med en del penge sølv et bæger skeer sølvhager knapper og andet, som de gravede op og leverede Søren Jostsen, og dertil svarede Jost Nielsen, at hans sl søn både af sit eget og andre godtfolk havde gods sølv guld og penge at forvare og hensatte i den onde tid, og havde det alt måttet komme tilstede, det som Hans Sørensen havde fundet, så havde ingen tvist kommet. varsel til Jost Nielsen i Onsted Anders Jostsen og Søren Jostsen sst.

** Hans Sørensen fremlagde hans håndskrift, hvori han tilbyder Jost Nielsen, at dersom der kan findes noget af hans sl søns efterladte gods i hans gård i Gylling, så kan bekomme det uden

forbehold i nogen måde, hvortil Jost Nielsen svarede, at da Hans Sørensen tilbyder ham det, som han har efterlyst, så kan han bedst selv finde det, og han begærer ikke andet, end han leverer ham det, som er hans.

(202)

** Jørgen Pedersen i Gylling på Henrik Sørensens vegne sst. efterskrevne vidnede, at de 13/12 var over et venligt skifte i Gylling efter sl Berete Pedersdatter, som boede og døde sst, imellem hendes efterlevende husbond Henrik Sørensen og den sl kvindes søskende og arvinger, nemlig Maren Pedersdatter i Fensten med hendes ægtemand Peder Jonsen og Anne Rasmusdatter i Torrild med hendes ægtemand Niels Rasmussen sst, og efter gælden blev af boet udgjort, blev det delt i efterskrevne to lodder, og Peder Jonsen og Niels Rasmussen lovede at give ham afkald, og siden skiftede de deres anpart i to lige lodder imellem dem.

(203)

** Niels Sørensen på menige Gylling sognemænds vegne. efterskrevne vidnede, at der var så stor og uformodende plynderi og røveri i al Gylling sogn fra 5/7 og til 14/7 nu sidst forleden sommer, så et folkene ganske fra huse og gårde var forjaget og en part skudt og såret til døde, en part hugget og lemlæstet, og samme polakker borttog heste øg og fæmon, hvad som de på marken kunne finde, og gårdene så vel også præstegården og husene som de andre ganske udplyndrede, tilmed hvis korn, som stod på marken, blev voldeligt under hestefødder nedtrådt, hvor de for frem, og af omliggende byers fæmon gjort stor skade, så en stor del af de fattige mænds korn blev desmidlertid forødet og fordærvet.

** samme vidnede, at Rasmus Jensen i Halkær, desmidlertid polakkerne plyndrede i Gylling sogn, blev forjaget og frarøvet hans fæmon korn klæder og formue, så han er forarmet, og de er nu både fattige skrøbelige og vanføre.

23/1 1660.

** Laurids Nielsen af Lerdrup. Morten Nielsen i Sondrup afstod og oplod til ham det hus i Sondrup, han iboede, og det er med hans egen vilje, han flytter derfra.

** Tøger Tomasen i Odder på Else Ibsdatters vegne sst. Jørgen Knudsen i Odder Bisgård blev med Else Ibsdatter således forligt, at han skal give hende 7 sletdaler for den stud, de omtvister.

(204)

** Niels Simonsen i Halkær og Christen Rasmussen i Oldrup kendtes dem at have indgået fremlagte kontrakt, at da Niels Simonsen har opladt det boel i Halkær, han iboer, for Christen Rasmussen, så skal han og hustru Gertrud Nielsdatter beholde efterskrevne kvit og fri deres livstid.

30/1 1660.

** Jørgen Pedersen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at Hans Rasmussen mærkede den sortlændede stud, og han og hans bror tog den bort, og den stod i Rasmus Jensens gård i Ondrup, og Jørgen Pedersen sagde, at den havde været hans, og i øret var den mærket med hans frimærke.

(205)

** Jørgen Pedersen i Torrild. i Jost Nielsens sag imod Hans Rasmussen i Gylling anlangende sl Niels Jostsens efterladte gods mødte Hans Rasmussen med sin fuldmagt og fremlagde hvis vidner, Hans Sørensen i sagen har forhvervet.

** Jost Nielsen i Onsted med 8 dages opsættelse stævnede Hans Sørensen i Gylling og hans søster Maren Sørensdatter samt Jørgen Sørensen og Anne Sørensdatter, om de har noget dertil at svare, og han tiltalte Hans Sørensen, at eftersom hans sl søn har haft den halve gård i fæste, som Hans Sørensen nu iboer, fra skt Hans 1658 og til jul næst efter, da han døde, og imidlertid har han ført efterskrevne af hans og hans forældres gods og formue derind, og da han døde, efterlod han sig en anselig formue i guld og andet, som Hans Sørensen vil tilholde sig for hans søsters fæstensgave, og satte i rette, om ikke Hans Sørensen og hans søster Maren Sørensdatter bør levere ham hans sl søns guld gods og formue, og efter opsættelse til 19/12 fremlagde Jost Nielsen slotsskriverens bevis på, at Niels Jostsen, barnfødt i Onsted, har fæstet sl Søren Snedkers fradøde gård i Gylling, og et tingsvidne af 28/11 og 7/11 og af 5/12 og 19/12 samt Hans Sørensens og Maren Sørensdatters skriftlige indlæg, hvorefter Jost Nielsen fremlagde tingsvidner af 16/1, og Hans Rasmussen fremlagde fuldmagt og tingsvidne 16/1 hvorefter Jost Nielsen fremlagde sit skriftlige indlæg, og der blev afsagt dom: Hans Sørensen bør til Jost Nielsen samme omtvistede guld at levere, eller derfor lide tiltale, og anlangende flæsk får rugsæd og høavlen, det henfinder fogden til uvildige dannemænd at forlige, og Hans Sørensens skriftlige og mundtlige benægtelse henfinder fogden til sin tilbørlige dommer.

(211)

** Maren Jensdatter, sl Niels Rasmussens efterleverske i Odder, hendes søn Morten Nielsen sst klagede og gav tilkende, hvorledes Ove Jensen i Sander i denne vinter har rodhugget 3 bøge på hendes egen gårds grund og borttaget dem imod hendes og hendes børns minde og vilje.

6/2 1660.

** Morten Nielsen i Sondrup. Peder Rasmussen i Sondrup oplod ham den halve gård, som Peder Rasmussen iboer, dog skal de nyde deres ophold.

** Peder Rasmussen i Sondrup og Morten Nielsen sst bekendte, at de havde indgået efterskrevne kontrakt angående det, Peder Rasmussen og hustru Anne Sørensdatter skal have kvit og frit deres livstid, for de har opladt deres halvgård for Morten Nielsen.

(212)

** Anders Sørensen i Gylling klagede og gav tilkende, hvorledes der er en arv forfaldet i Saksild efter Jesper Sørensens hustru, og han skal have gjort hemmeligt og ulovligt skifte, og ladet største delen af arven udkomme til et løst kvindfolk, og hverken foged eller skriver havde fået bud, og heller ikke ham selv, som er ret lovværge for en pige Maren Christensdatter, som er udenlands, og så fremstod Jesper Sørensen og tilbød sig at ville gøre ret skifte på torsdag førstkommende, og da lade godset komme tilbage i boet.

** hr Rasmus Jensen, sognepræst til Hundslund kirke. Peder Lassen i Torrild, eftersom han til 4.ting var forfulgt med høringsdele for en tønde havre og 24 skilling, som han er hr Rasmus skyldig, så forpligtede han sig til at betale inden 15 dage.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld efter deres breves indhold. fik namsdom.

(213)

** Jens Knudsen i Halling. efterskrevne vidnede, at Halling sogn er på det næste blevet øde i disse onde åringer, formedelst året før svensken kom her, var der stor misvækst på deres marker, hvorfor de moksen intet havde at udgive, og derfor blev af fjenderne frataget deres meste formue, og da polakkerne kom, da forjagede de dem fra huse og gårde og førte bort fra sognet alt det, de fandt,,rørende og urørende, så de moksen ingen vårsæd har haft i 3 år og er nu så fattige, at de må tigge deres brød, og deres hustruer og børn går om i elendighed.

** Oluf Sørensen i Odder lod fordele Anders Eriksen i Bjerager for gæld.

** på Rasmus Rasmussens vegne i Ørting efter 6 ugers opsættelse blev afsagt dom over efterskrevne for gæld.

** Jørgen Pedersen i Torrild begærede tingsvidne efter en skriftlig klage, som hr Christen Hansen havde skikket til tinget for 14 dage siden, anlangende Niels Mortensen og Else Ibsdatter, hvortil Jost Henriksen svarede, at Niels Mortensen skulle skaffe bevis fra den kaptajn, som antog ham til soldat, hvorledes han er skiltes fra ham.

13/2 1660.

** Morten Nielsen i Odder på hans mor Maren sl Niels Frakærs efterleverske i Odder hendes vegne. efterskrevne, som mindes op til 21 år, vidnede, at det skov og engskifte i Odder mark, som Ove Jensen i Sander har ladet hugge, det har altid været brugt til Frakærs gård.

(214)

** Jep Sørensen i Saksild på sin bror Rasmus Sørensens vegne i Århus. efterskrevne vidnede, at den sommer, da svensken var her i landet og tog Ås byfæ og drev hen, da kom Rasmus Sørensen Skrædder i Århus til Saksild med den sorthjelmede ko, som endnu er hos hans bror Jep Sørensen, og han sagde, hvorledes fjenderne havde taget samme nød fra ham, og han havde løst den fra dem.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård, kirkeværge og præstens medhjælper ved Odder kirke, lod fordele efterskrevne, hver for 1 rigsdaler for deres halsstarrige udeblivelse, at de ikke har villet møde for præsten og hans medhjælpere for at påmindes om deres mistænkelige og forargerlige levned.

(215)

** Søren Hansen i Randlev. Peder Pedersen i Randlev med fuldmagt af Mikkel Jensen sst gav hans svoger Søren Hansen afkald for den arv, han kunne tilfalde efter hans sl mor Anne Jensdatter, som boede og døde i Randlev, eftersom han har ham derfor fornøjet.

** Jep Sørensen i Saksild. efterskrevne vidnede, at de 8/2 sidst forleden var over et venligt skifte i Saksild efter sl Karen Christensdatter, som boede og døde sst, imellem hendes efterlevende husbond Jep Sørensen på den ene, og den sl kvindes søstre og rette arvinger, nemlig Maren Christensdatter i Saksild, som beretter at have en søster udenlands, som også hedder Maren Sørensdatter, det vides dog ikke, om hun er levende eller ikke, i overværelse af deres næste slægt Anders Sørensen på den anden side. Maren Sørensdatter foregav, at hendes svoger Jep Sørensen havde bekommet noget gods efter hendes sl mor fra Gylling, som hun mente, at hun og hende søster burde have deres part af, hvilket hun fik forud, hvorpå blev fordret og udlagt for bortskyldig gæld, og alt det andet blev skiftet og delt efter vurdering i efterskrevne lodder, hvoraf arvingerne efter deres begæring fik den 1.lod og Jep Sørensen den 2.lod, og de var vel forligt om samme arv.

(217)

** Jørgen Pedersen i Torrild. Jens Rasmussen i Ovdrup lod læse og påskrive et kongebrev, som han på sandemændenes vegne i Hads herred har i forvaring, dateret 18/12 1603, hvori sandemændene i Hads herred, efter deres begæring, tillades at være fri for ægt og arbejde, for de i deres bestilling tit og ofte må forsømme deres marker.

28/2 1660.

(218)

** Hans Christensen i Glibing mølle. efterskrevne vidnede, at han boer i en liden og meget ringe mølle, som ligger enligt og ret hos den store adelvej imellem Hads herred og Horsens, og den blev først af de svenske bemægtiget, så han måtte nødes til at rømme fra det, han havde, og siden, da polakkerne kom marcherende ind, blev han overfaldet og igen frarøvet hvis, han havde sanket, og ingen levnedsmiddel kunne nyde, men med hustru og børn frajaget møllen, så den stod øde og kværnværket spoleret og sønderslået, og jernet borttaget, hvorover han er gerådet i så stor armod, at han har ikke middel til den påbudne mølleskyld.

** Jørgen Knudsen i Tues mølle. efterskrevne vidnede, at han af de polske krigsfolk blev først voldeligt frataget hans ganske formue, og siden slog de og unådigt handlede med både ham og hans hustru og børn, og på det sidste forjagede dem fra deres næring, og så fordærvede de boskabet sønderhuggede kværnværket bortrøvede jernet og ganske ruinerede møllen, så den stod øde fra 14 dage før påske 1659 og til skt Mortensdags tide, før han kunne få kværnen noget i gang.

** Morten Mikkelsen i Vads mølle. efterskrevne vidnede, hvorledes han er så unådigt beskattet udplyndret og frataget hans formue og ganske fra møllen forjaget tit og ofte, eftersom alvejen ligger gennem møllegården, så han derover er ganske forarmet, og tilmed ligger møllen ved slottet, og når han kan undertiden komme dertil at male noget, så skal han altid male af slottet hvis der behøves, toldfri og for intet, så den fattige mand næppe kan tjene sit brød og derfor ikke udgive den påbudne mølleskyld.

(219)

** Oluf Sørensen i Odder. Maren Pedersdatter, barnfødt i Hølken, og eftersom hendes rette værge Rasmus Sørensen, som boede i Rørt, er ved døden afgået, så tog hun nu hendes svoger Oluf Sørensen til sin værge.

** Jost Henriksen, ridefoged til Åkær. Anders Sørensen i Gylling, eftersom han er betroet at må annamme under værgemål halvparten af det gods, som Maren Christensdatter i Saksild og hendes søster anden Maren Christensdatter, som er udenlands, arveligt er tilfaldet efter deres sl søster Karen Christensdatter, som boede og døde i Saksild, så lovede og forpligtede han sig eller sine arvinger at holde forskrevne med rente, hende til fremtarv gavn og bedste.

** Hans Rasmussen i Ondrup. Jørgen Pedersen i Ondrup tilstod, at han ved intet at beskylde Hans Rasmussen for end som det, som er ærligt og godt.

(220)

** Jost Nielsen i Onsted til 3.ting tilbød Hans Sørensen i Gylling forlig efter den doms indhold, og samtidig begærede han af ham, at han ville læææ det guld fra sig, som var sl Niels Jostsens, men Hans Sørensen ville ikke fremkomme og svare derpå.

** Jørgen Pedersen i Fillerup lod fordele Clemend Pedersen i Randlev.

** Rasmus Jensen i Halkær lod fordele efterskrevne for gæld.

** hr Christen Hansen, sognepræst i Odder, stævnede efterskrevne for deres onde levneds forhold.

1661.

(0)

** tingbogens autorisation.

** foged skriver delefoged rans og skursnævninge.

(1)

4/3 1661.

** hr Peder Hansen, sognepræst til Astrup Hvilsted og Tulstrup sogne. efterskrevne vidnede, at 18/4 1657 da afkøbte Søren Rasmussen i Svejstrup hr Peder Hansen 20 skæpper havre, og lovede ham derfor 10 skæpper sæderug at betale til skt Mikkelsdag, og næste dag kom hans bror, Niels Christensen, som er til huse hos ham, og hentede havren på hans brors vegne.

** Knud Olufsen i Rørt. Jørgen Nielsen i Dyngby på sin hustru Maren Olufsdatters vegne gav ham afkald og kvittering for al hvis arv og gods, hun kunne tilfalde efter hendes sl forældre Oluf Knudsen og Maren Rasmusdatter, som boede og døde i Rørt.

** Knud Olufsen i Rørt. Poul Olufsen i Odder Bisgård på sin hustru Karen Olufsdatters vegne, Jørgen Ovesen i Dyngby på sin hustru Mette Olufsdatters vegne, og Jørgen Nielsen sst på sin hustru Maren Olufsdatters vegne solgte skødede og afhændede fra dem og deres arvinger og til Knud Olufsen og hans hustru Johanne Andersdatter og deres arvinger alle de parter jordegods og ejendom, som deres hustruer er tilfaldet i den selvejer bondegård i Rørt efter deres sl forældre Oluf Knudsen og Maren Rasmusdatter, som deres bror Knud Olufsen nu iboer.

(2)

** Christen Pedersen i Hadrup med fuldmagt af Søren Rasmussen, barnfødt i Oldrup. Christen Pedersen fremlagde samme fuldmagt, dateret 29/9 1660, hvormed Søren Rasmussen i Atentorp giver ham fuldmagt til at skøde den part, som han arveligt kunne tilfalde i den gård i Oldrup, som hans sl far Rasmus Sørensen iboede, til hans bror Hans Rasmussen sst, og derpå lovbød han samme part i selvejer bondegården. varsel til Rasmus Pedersen i Lundum Søren Pedersen Jens Pedersen med deres lovværge Christoffer Nielsen i Lundum mølle og Peder Mortensen i lille Lundum Johanne Berentsdatter i Oldrup Maren Rasmusdatter Markus Wittenberg sst.

** Erik Andersen i Rørt, at eftersom han har med høringsdele forfulgt Bjerager og Rørt bymænd for en hest, som han i fjendetiden deraf sognet udlagde til en stykhest, som de skulle betale, hvorimod de Bjerager mænd beviste, at der kom ingen anden stykhest af al sognet, så det derfor tilkommer alt sognet den at betale, og da blev efterskrevne forligt med Erik Andersen, at han skal have 11 sletdaler for samme hest, og de lovede at betale hver sin anpart deraf.

(3)

** Peder Storm i Halling på Karen Jensdatters vegne sst og Søren Andersen i Boulstrup kendte dem at have indgået en venlig kontrakt om hvis efterskrevne, hun skal have til sit livs ophold i den halve gård i Halling, som hun iboer, som hun har afstået for Søren Andersen

** Peder Storm i Halling til 3.ting æskede hos Jens Tomasen i Ørting hans fordelte kvinde Maren Jespersdatter, at han ville lade hende fare med sin farkoste eller udrette for hende det, som hun er lovsøgt for, nemlig 10 sletdaler, hvortil Jens Tomasen fremlagde sit svar, at hun hverken har hus eller værelse hos ham, men hun er sommetider hos ham og sommetider derfra, så hun intet vist værelse har der.

(4)

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård lod fordele efterskrevne for gæld.

** Peder Jensen i Amstrup og Søren Jørgensen i Ålstrup bekendte at have indgået en kontrakt, formedelst Peder Jensen har afstået og opladt den gård i Amstrup, han iboer, for Søren Jørgensen, så skal Peder Jensen og hustru have efterskrevne til deres livs ophold kvit og frit deres livstid.

** Jens Jensen i Snerild på Maren Jensdatters vegne. Maren Jensdatter gav tilkende, at Erik Jacobsen i Skovsgård har en ko hos sig for 9 sletmark, han skulle have udlagt i fjendetiden, og som sl Peder Jensens datter i Randlev kunne tilfalde efter sine sl forældre, og hun begærede, at dersom hun skulle tage det fattige fader og moderløse barn til sig, hun da måtte bekomme samme ko, så

ville hun lægge 9 mark fra sig, hvortil Erik Jacobsen svarede, at lensmanden måtte tage samme ko i fjendetiden for skatten af gården, men hvor meget han tog den for, vidste han ikke.

(5)

** Jens Knudsen i Odder. efterskrevne vidnede, at Kristi himmelfartsdag 1659 kom Tøger Tomasen i Odder til dem og bad dem gå med ham til Jens Knudsen, om han med det gode ville give ham forvaring på den rødblissede ko, han fik fra polakkerne, så Tøger kunne være fri for Jens Knudsens tiltale, når fred blev, hvortil han svarede Nej, men når Gud gav fred, da ville han gøre, hvad han kunne, med lov og ret, og da sagde Tøger Skomager, han skulle vel lære ham til, når rytterne kom hjem igen, så ville han få gode råd til den sag, og andre havde hørt Tøger Tomasen sige, at dersom Jens Knudsen ikke havde gjort ham forsikring på samme ko og underskrevet ham brevet, da skulle han have skilt ham af med den anden.

** Jens Olufsen i Saksild. Jacob Pedersen i Nølev på hans dattersøn Mikkel Rasmussens vegne i Hølken og Jens Jacobsen på Kirsten Mikkelsdatters vegne gav Jens Olufsen og hans bror Christen Olufsen afkald for hvis arv, de havde under værgemål af sl Maren Mikkelsdatters gods, barnfødt i Hølken, som hendes to efterlevende søskende kunne tilfalde, som Jacob Pedersen og Jens Jacobsen havde til dem annammet.

(6)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på KM og husbonds vegne stævnede efterskrevne og til 3.ting forbød dem, som er fradømt deres fæste af deres særjord og ikke havde betalt jordskylden deraf, at de ikke må bruge og befatte dem med samme særjord, før de kan have det i lensherrens minde, og tilbyder dem det til fæste.

11/3 1661.

** Hans Olufsen, ridefoged og skriver til Åkær. efterskrevne 24 synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne Åkær slots underliggende skove, hvor mange ege og bøgestubbe på enhver skovspart findes afhugget, og hvor mange der findes nyligt afhugget og ikke er mærket

(8)

** Hans Olufsen, ridefoged og skriver til Åkær. samme 24 synsmænd afhjemlede syn på hvad vindfælder, som findes på enhver skovspart.

** Hans Olufsen, ridefoged og skriver til Åkær. samme 24 synsmænd afhjemlede syn på slottets og lenets efterskrevne skove, for hvor mange svins olden der kunne blive, når Gud giver fuld olden

(9)

** Hans Rasmussen i Oldrup. Christen Pedersen i Hadrup med fuldmagt af Søren Rasmussen, barnfødt i Oldrup, dateret Atentorp 29/9 1660, solgte og skødede fra ham og til hans bror Hans Rasmussen i Oldrup de lodder og parter, som er tilfaldet ham i den selvejer bondegård i Oldrup, som hans sl far Rasmus Sørensen iboede og fradøde

** Niels Jensen i Torup. efterskrevne vidnede, at de 5/3 var over skifte og forlig i Tvenstrup efter sl Niels Mortensen og hans hustru Karen Jørgensdatter, som begge er ved døden afgået, imellem deres efterlevende 5 børn, nemlig Jørgen Nielsen 19 år Niels Nielsen 12 år Anne Nielsdatter 21 år anden Anne Nielsdatter 6 år og Else Nielsdatter 3 år, i overværelse af deres morbrødre Oluf Jørgensen og Niels Jørgensen i Torup, og der blev udlagt til kreditorerne, som eftergav halvparten af deres gæld, efterskrevne gods, hvorefter der blev 15 sletdaler til deling mellem børnene, som blev hos dem, de små umyndige børn til bedste, og de to ældste Jørgen Nielsen og Else Nielsdatter det at beholde i forvaring.

(10)

** hr Søren Pedersen i Hundslund. Peder Keldsen i Sondrup bad for Guds skyld, at hr Søren ville forlade han hvis, han ham kunne have fortørnet og erbød sig at han som en god tilhører og velvillig sognemand skulle skikke sig imod sin sjælesørger, som en kristen burde at gøre, og han afstod for hr Søren noget jord, han havde indhegnet for sin gård, hvorefter hr Søren Pedersen efterlod ham hans forseelse.

(11)

** Rasmus Sørensen i Halling på KM og husbonds vegne. efterskrevne stævningsmænd i hver deres sogn stævnede hver mand bønder og enker for dele, om de vil have noget dertil at svare anlangende alt hvis, nogen kunne være faldet for enten ulovlig skovhugst eller andet.

** Jørgen Rasmussen i Oldrup på Christoffer Nielsens vegne i Lundum mølle. Jesper Engelsen Smed i Oldrup vidnede, at sl Maren Rasmusdatter i Lundum, som var barnfødt i Oldrup, da hun lå på sit yderste, da bad hun ham og hans hustru Anne Christensdatter, at de ville have opsyn med hendes kiste, som stod på Lundum kirkeloft, at det gods, der var deri, ikke skulle forødes, inden hendes mor og bror i Oldrup kom derhen, og kisten blev nedtaget, som det sl lig blev begravet i, og han så ikke, hvordan det gik med godset, som var deri.

(12)

** Matias Ebbel i Odder. synsmænd afhjemlede syn på brøstfældighed, som findes på den gård i Odder, Niels Sørensen Vinter har afstået, og Matias Ebbel nu har stedet og fæstet.

** Matias Ebbel i Odder klagede og gav tilkende, at Peder Jensen Skrædder i Odder har først opladt det hus, han iboede, for Matias og i polakkernes tid taget 10 daler af ham til minde deraf, og nu har Peder Jensen opladt samme hus for en anden, og taget minde deraf igen uden Matias minde og vilje, hvortil Peder Skrædder svarede, at han havde betalt ham 10 daler, og benægtede at være ham noget skyldig.

** Erik Rasmussen i Rørt på Hans Skots vegne i Odder til 3.ting æskede og bød til skifte efter hans sl hustru Anne Pedersdatters kreditorer at møde i boet i morgen. varsel til Jens Dinesen i Saksild på sin hustru Anne Rasmusdatters vegne Knud Mikkelsen i Odder Gregers Jørgensen og hans hustru Berete Rasmusdatter og Barbara Rasmusdatter, som er sl Anne Pedersdatters børn og arvinger.

** Rasmus Rasmussen Tygesen i Tvenstrup. Jens Nielsen i Sondrup tilstod, at han skyldig er sine og hans sl hustrus børn, nemlig Niels Jensen 8 år Peder Jensen 3 år og Maren Jensdatter 7 år

gammel efter deres sl mor Kirsten Rasmusdatter for alle slags varer, som de arveligt er tilfaldet, som han lover at holde dem til fremtarv uden rente, til de bliver 12 år, og desmidlertid forsyne dem med mad øl sko klæder skolegang og en kristelig optugtelse.

(13)

** Mikkel Hansen i Odder. efterskrevne vidnede, at sl Rasmus Knudsen havde et gråt øg, men de vidste ikke, om han havde købt det af Mikkel Hansen eller lånt det, og da de skulle gøre vognfælled med Rasmus Knudsen med svensken til Fyn, da fik de samme øg for vognen, men både øg og vogn blev på Fyn. varsel til Peder Jørgensen i Odder og talte med hans hustru Anne Jørgensdatter.

** Mads Sørensen i Nølev på Anders Eriksens vegne i Bjerager, synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård i Bjerager, Anders Eriksen påboer

** Peder Jørgensen i Svorbæk. Rasmus Pedersen, barnfødt i Svorbæk, Hans Pedersen og Søren Pedersen sst på deres egne og alle de andre deres søskendes vegne tilstod, at de har indgået en kontrakt med deres far Peder Jørgensen anlangende deres mødrene arv, som de lod læse og påskrive, lydende at 6/3 1661 var efterskrevne over er venlig kontrakt i Svorbæk imellem Peder Jørgensen, efter hans sl hustru Anne Hansdatters dødelige afgang, på den ene og deres fælles børn, nemlig Rasmus Pedersen Hans Pedersen Søren Pedersen, som alle er deres egne værger, og på deres søskendes vegne, nemlig Maren Pedersdatter i Pederstrup med hende ægtemand Jens Rasmussen Anne Pedersdatter Karen Pedersdatter Inger Pedersdatter Maren Pedersdatter på den anden side, og de blev forligt, at formedelst gods og formue i disse onde krigstider er forringet borttaget og udskatteret, da afstår de deres krav, og deres far lover at holde dem fri og kravsløs for den gæld, han og deres sl mor var bortskyldig.

(14)

** Jens Rasmussen i Ovdrup. efterskrevne vidnede, at formedelst der i Hundslund sogn er mange, som er ganske forarmet, og moksen ingen eller kun ringe sæd havde næst forleden år efter krigstiden, så kan de ikke formå at udgive mere end halvparten af deres korntiende.

** Jens Rasmussen i Ovdrup et vidne om efterskrevne i Hundslund sogn, som er forarmede og ingen kornsæd havde, som de kunne tiende af.

** Tøger Tomasen Skomager i Odder. Jens Knudsen i Odder, og eftersom han tiltalte Tøger Tomasen for en rød ko, som han i polaktiden havde bekommet fra Jens Knudsen for hvis, han for ham havde udstået til samme folk, så blev de for retten forligt derom.

(15)

** Jørgen Hansen for Maren Jørgensdatter i Sondrup. Søren Pedersen Smed i Gylling tilstod at have gjort og indgået en kontrakt med Maren Jørgensdatter om hvis efterskrevne, hun skal have til hendes livs ophold i den gård i Sondrup, som hun iboer, og hendes sl husbond Søren Lauridsen afdøde, for hun samme halve gård har afstået og opladt for ham

** Jørgen Hansen i Sondrup på Maren Jørgensdatters vegne sst. Hans Christensen i Glibing mølle på sin hustru Karen Lauridsdatters vegne Christen Lauridsen, foged på Rask, Karen Sørensdatter i

Gangsted på hendes børn Laurids Sørensen og Søren Sørensens vegne og Johanne Sørensdatters vegne, barnfødt i Sondrup, gav afkald for arv efter sl Søren Lauridsen, som boede og døde i Sondrup.

(16)

** Jørgen Nielsen i Dyngby med 6 ugers opsættelse stævnede Anne Sørensdatter i Rørt og hendes søn Søren Rasmussen med flere hendes børn for dom og tiltalte dem, eftersom sl Rasmus Sørensen havde taget under værgemål børnegods, som sl Peder Rasmussens børn, barnfødt i Hølken, Maren og Anne Pedersdatter var tilfaldet efter deres sl forældre, og Jørgen Nielsen, som nu er ret værge for dem, satte i rette, om de ikke burde levere ham samme arv, og fremlagde tingsvidne udstedt 2/11 1652, hvori Rasmus Sørensen i Rørt tilstod at have til sig taget under sit værgemål af sl Peder Rasmussen og Karen Mikkelsdatters efterladte børn, nemlig Maren Pedersdatter og Anne Pedersdatter deres arv og gods efter deres sl forældre 32 sletdaler og korn, med påskrift, at 7/2 1660 har Oluf Sørensen i Odder annammet på Maren Pedersdatters vegne noget af kornet, og Jørgen Nielsen formente, at samme resterende børnegods burde til deres rette værge at udgøres, og Søren Rasmussen i Rørt på egne mor og søskendes vegne tilbød at levere godset fra dem, men begærede formildelse på renten efter den hårde fjendetid efter KM forordning, og der blev afsagt dom: de bør levere samme børns gods til rette værge med rente efter KM forordning.

(17)

** Jens Lassen, borger i Århus, stævnede efterskrevne efter hans regnskabsbog og begærede, at de ville betale for det, han har forstrakt dem med til deres avling, som de vedgik og tilbød at betale.

** Jesper Rasmussen i Fillerup til 4.ting lod fordele efterskrevne for KM korntiende, de forholder.

18/3 1661.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Hads herred, på KM og husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at de var beskikket til nogle mænd i Halling at forbyde dem at leje eller låne jorden fra KMs gårde, de iboer, i besynderlighed i Husby mark, af særjorden, hvoraf de er fradømt fæstet, da svarede Oluf Degn og hans hustru Anne Jensdatter, at de havde ladet Jens Hansen i Halling pløje et stykke jord, for han var bedre drivende end dem, og de kunne få sået en tønde korn til halvs med ham.

** Laurids Nielsen i Gylling. Niels Jensen i Gylling afstod og oplod for ham det gadehus i Gylling, han har fæstet.

(18)

** Peder Nielsen i Serridslev på sin mor Karen Pedersdatter i Torup hendes vegne. Peder Keldsen i Torup gav afkald for al hvis arv, som han på hans hustru Anne Nielsdatters vegne kunne være tilfaldet efter hendes sl far Niels Sørensen, som boede og døde i Torup.

** Peder Nielsen i Serridslev gav tilkende, at da hans sl far Niels Sørensen i Torup var ved døden afgået, da var hans signet blevet borte, hvorfor han aflyste samme signet, og dersom nogen lader det

bruge, da skal det intet gælde eller komme hans arvinger til nogen skade, og da hans sl far kunne både læse og skrive, så hans hånd må findes derhos, om han har udgivet nogle breve.

** Tomas Tomasen i Assedrup. efterskrevne vidnede, at Assedrup by i 1658 imod vårdagen blev ganske ruineret af grev Køningsmarks folk, så de fattige folk blev fordrevet af byen, og fik hverken pløjet eller sået, og da de ville om vinteren derefter holde dem til husene igen 1659, så kom polakkerne og tog alt, hvad der fandtes levende og døde, plagede og fordrev de arme folk, igen ruinerede og fordærvede byen, så de fattige mennesker nu i 3 ganske år ingen sæd eller avling kunne få, men er så ynkeligt forarmede, at de er nødtrængende både til øvrighedens benådning og andre godtfolks hjælp for Guds skyld, at samme by ikke skulle blive liggende øde, og det er dem umuligt at udgive tiende og andet.

** Mads Jensen i Nølev. samme vidnede, at efterskrevne i Nølev også blev forarmede og øde i fjendetiden, så de moksen ingen sæd eller avling har haft i næst forleden 2 år, og hverken kan give landgilde eller tiende.

** Rasmus Pedersen i Nølev. efterskrevne vidnede, at han, som boer i et lidet boel i Nølev, er så forarmet, at han har hverken øg ko får svin eller korn, men må tigge sit brød, og samme boel er så forskyldet, at ingen kan udstå den udgift, der skulle gå af den ringe avling.

(19)

** Hans Jørgensen i Odder på Hans Hansen Skot sst hans vegne. efterskrevne vidnede, at de 12/3 var tiltaget og betroet vurderingsmænd over skifte i Odder efter sl Anne Pedersdatter, som boede og døde sst, imellem hendes efterlevende mand Hans Hansen Skot og den sl kvindes børn og arvinger, nemlig Anne Rasmusdatter i Saksild med hendes ægtemand Jens Dinesen sst Karen Rasmusdatter i Odder og hendes mand Knud Mikkelsen Maren Rasmusdatter og hendes mand Niels Hansen Berete Rasmusdatter og hendes mand Gregers Jørgensen og Barbara Rasmusdatter, som endnu er ugift, og der blev gjort udlæg for gæld, blandt til Knud Mikkelsen Skrædders steddatter Anne Villumsdatter for hende fædrene arv, som stod i boet

(20)

** Ernst Berlle, skovrider i Hads herred, med 6 ugers opsættelse stævnede sl Ove Gregersens arvinger i Odder hans hustru Anne Oves hendes datter Maren Ovesdatter og Jacob Ovesen sst samt Anne Oves bror Jørgen Pedersen i Torrild, om han ville have noget dertil at svare, og tiltalte dem for sl Ove Gregersens brev, dateret 18/5 1643, udgivet til sl Jens Lassen, forrige skovrider, hvilken gæld hans hustru over skifte efter hans død skal have taget gods til sig for, og dog ikke vil betale til, uanset samme gæld er førnævnte Ernst Berlle udlagt til børnegods efter hans sl formand, og nu blev samme brev fremlagt, og findes på samme brev påskrevet, 21/10 1656 er udlagt over skifte en hoppe og en kalv, som Jørgen Pedersen i Torrild lovede at fly Ernst Berlle, hvilket han benægtede, at han havde ikke haft samme øg i sit værge, hvorefter der blev afsagt dom: sl Ove Gregersens hustru og arvinger bør samme hans forpligt at holde og betale sl Jens Lassens arvinger.

(21)

** Rasmus Nielsen i Bjerager til 4.ting lydeligt med 6 høringe lod fordele efterskrevne i Bjerager sogn, hver for 12 skilling for det, som han for dem i fjendetiden udlagt har.

** Peder Rasmussen i Nølev på hans mor Inger Mikkelsdatters vegne. efterskrevne vidnede, at de 12/3 var over skifte og deling i Nølev efter sl Rasmus Nielsen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Inger Mikkelsdatter og deres fælles børn Peder Rasmussen Mikkel Rasmussen, som er deres egne værger, Niels Rasmussen, som er udenlands, Jens Rasmussen 15 år, Elle Rasmusdatter 20 år, overværende deres morbror Jørgen Mikkelsen i Nølev på deres vegne, hvorefter der blev registreret og vurderet, og kreditorerne kunne bekomme de 2 parter af deres gæld. der var i boet børnegods, nemlig hans sl bror Peder Nielsens børn af Assedrup deres arv, som han har taget til sig 1646, men alle børn er udenlands, nemlig Jens Pedersen Rasmus Pedersen Elle Pedersdatter og Karen Pedersdatter, som berettes at være i København, og der blev gjort udlæg for gælden, og der blev intet til den sl mands arvinger.

(22)

** Hans Jørgensen i Odder på Hans Skots vegne. Knud Mikkelsen i Odder på hans hustru Karen Rasmusdatters vegne og på hendes søster Barbara Rasmusdatters vegne Niels Hansen sst på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne Gregers Jørgensen på hans hustru Berete Rasmusdatters vegne gav Hans Hansen Skot afkald for arv, som de var tilfaldet efter deres sl mor Anne Pedersdatter, som boede og døde i Odder.

(23)

** hr Christen Nielsen i Randlev med 6 ugers opsættelse stævnede Søren Sørensen i Nølev og Jens Andersen sst for dom for enhver 10 skæpper rug, som han 1659 har godsagt for dem til Helle Jensdatter, sl hr Svends i Århus, ifølge udskrift af hendes regnskabsbog, som blev fremlagt, og der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage eller lide indvisning.

** Rasmus Sørensen i Halling på Jørgen Pedersens vegne i Højby lod fordele efterskrevne for gæld.

(24)

** Rasmus Sørensen i Saksild lod fordele efterskrevne for 14 sletdaler til 1/2 okse, som blev udgivet for dem, samt deres anpart af 1/2 tønde øl.

** Rasmus Sørensen i Halling på KM vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård i Spøttrup, Peder Jensen iboede.

** Hans Rasmussen i Ondrup på sl Oluf Sørensens arvingers vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne, som var sl Oluf Sørensen i Odder gæld skyldig efter deres breve, som de blev tildømt at betale.

** Hans Rasmussen i Ondrup på sl Oluf Sørensens arvingers vegne stævnede efterskrevne for gæld til sl Oluf Sørensen efter hans skriftlige bekendelse på sit yderste, som de indstævnede fragik, hvorfor de blev fri for tiltale.

(25)

** Hans Olufsen, ridefoged og skriver til Åkær, på KM og husbonds vegne til 4.ting lod fordele efterskrevne enhver for de egeblokke, som findes hos dem at være ulovligt i sidste fjendetid hugget i KM skove og er vurderet for penge, som følger.

(27)

** Hans Olufsen til 4.ting lod fordele efterskrevne enhver for 1 1/2 skæpper brandstyr havre på Jens Knudsens vegne i Randlev og på Niels Steffensens vegne i Gosmer efter herredsvedtægt, for de af ulykkelig ildebrand har fanget skade, og en del samme ikke ville betale.

26/3 1661.

** Jørgen Nielsen i Dyngby. Hans Jørgensen i Odder tilstod, at han på sin hustrus søster Maren Pedersdatters vegne, barnfødt i Hølken, som er udenlands, har taget til sig hendes arvegods, som blev udgjort efter sl Rasmus Sørensen, der døde i Rørt, og lovede at holde ham skadesløs.

** Jørgen Nielsen i Dyngby. Anne Pedersdatter, barnfødt i Hølken, med hendes svoger Hans Jørgensen i Odder, tilstod, at hun til hendes fornødenhed har annammet efterskrevne af hendes arvegods, som er bevilget hende at førnævnte hendes værge, og hun gav ham kvittering derfor.

(28)

** Jens Pedersen i Nølev for Anne Sørensdatter i Nølev. Jørgen Nielsen i Dyngby, som er ret født værge for Maren Pedersdatter, som er udenlands, og Anne Pedersdatter, begge barnfødt i Hølken, og på deres vegne gav Anne Sørensdatter, sl Rasmus Sørensens efterleverske, afkald for den arv og gods, han har haft under værgemål, mens han levede.

** Peder Jørgensen i Odder begærede 3.ting til Mikkel Hansen sst for en bænkedyne og 2 kværnsten, som har været sl Rasmus Knudsens sst, hvortil han svarede, at han havde bænkedynen i pant, og kværnstenene lod Peder Jørgensens hustru bære ind til ham, da hun ville holde skifte efter hendes sl mand, men når de vil betale ham hans penge, skal de gerne få deres gods igen.

(29)

** hr Søren Pedersen i Hundslund. synsmænd afhjemlede syn af hvis bygfældighed, som findes på den gård i Hundslund, sl Søren Jensen afdøde. varsel til oberstløjtnantens folk i samme gård og talte med Morten Smed, som nu fremstod og svarede, at oberstløjtnanten havde ladet noget bekoste at færde på stuehuset, ellers havde også en del deraf været nedfaldet, dog havde Guds strenge vejrlig gjort stor skade på de gamle huse der såvel som andre steder.

** Peder Storm i Halling på Karen Jensdatters vegne i Spøttrup og Mads Rasmussen i Hølken kendtes dem at have indgået en kontrakt, som blev fremlagt, om efterskrevne, hun skal have, for hun har opladt hendes hus for ham.

(30)

1/4 1661.

** Terkild Nielsen i Saksild. efterskrevne, som mindes op til 70 år, vidnede, at i 56 år var der 2 mænd, som havde boet i den gård, som Terkild Nielsen og Niels Pedersen i Saksild iboer, og de har ingen tvist eller trætte brugt mod hverandre om deres gårdsjord før nu, og for 70 år siden havde en mand Simon Smed hele gården, og han oplod halv gården for hans datter, og beholdt den anden halve part, og efter hans død skiftede hans efterkommere gården imellem dem, og dannemænd forligte dem derom, og sl Tomas Nielsen og hans søn Jens Tomasen efter ham brugte den halve gård, som Niels Pedersen nu iboer, og Oluf Sørensen og Mikkel Simonsen brugte den anden halve gård, hvortil Niels Pedersen svarede, at han kan ikke holde den kontrakt og mageskifte, som hans formand har gjort, men vil nyde til sin halve gård efter ejeres stadfæstelse, efterdi det er en rebet mark.

** Søren Sørensen i Halling. efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at den lod, som Søren Sørensen og Oluf Poulsen i Halling har i Husby mark, har været brugt til den gård, de iboer, og de giver skyld til slottet, men der har været trætte om samme jord i lang tid, og Rasmus Sørensen i Halling svarede, at den halve lod er fra hans gård af hans formands forsømmelse, hans gård til skade og fordærvelse.

(31)

** Anders Sørensen i Fillerup, kirkeværge til Odder kirke. Hans Nielsen i Hovedstrupgård vidnede, at den tid, der blev bekostet det sejerværk i Odder kirketårn, da blev vedtaget af menige sognemænd, at de samtlige skulle bekoste det, og de Odder bymænd skulle siden årligt give samtlige 1 ørte byg til den, der skulle holde det ved magten, og efterskrevne vidnede det samme, og de havde udlagt deres anpart deraf.

** Peder Frandsen i Dyngby. efterskrevne kundgjorde, at de 29/3 var over et venligt skifte i Dyngby efter sl Jens Nielsen og hans hustru sl Karen Frandsdatter, som begge er ved døden afgået, fra deres 3 små uopfødte børn, nemlig Frands Jensen 7 år Sidsel Jensdatter 5 år og Karen Jensdatter 1 1/2 år, imellem deres morbrødre næste slægt og værger, Simon Frandsen Peder Frandsen og Søren Frandsen på samme børns vegne, overværende deres farbror Søren Nielsen Skrædder, som ikke er vederhæftig, men sidder til huse, og er en enlig gammel vanfør mand, og der blev til hvert barn 9 1/2 sletdaler over den bortskyldige gæld, og de 3 morbrødre blev forligt, at de fattige fader og moderløse børn skulle kunne opfødes, indtil de med Guds hjælp kunne fortjene deres brød, og formedelst Søren Frandsen har ikke selv hus eller bolig, men sidder i lejehus, og ikke kunne tage til sig af børnene, da gav han hans bror Peder Frandsen gods for 18 sletdaler, som sl Jens Nielsen har været ham skyldig, fordi Peder Frandsen, som er indflyttet i gården, skulle beholde de 2 børn, nemlig drengen og det mindste pigebarn, og Simon Frandsen tog det andet pigebarn Sidsel Jensdatter til sig, og så skiftede de det armodlige gods, som var over gælden, imellem dem.

(32)

** Oluf Pedersen i Ørting. efterskrevne kundgjorde, at de 20/3 var betroede vurderingsmænd over skifte efter sl Anne Pedersdatter, som boede og døde i Ørting, imellem hendes efterlevende mand Jørgen Nielsen på den ene side, og hendes børn og arvinger, nemlig Peder Jensen 15 år, Maren Jensdatter 23 år og Anne Jensdatter 13 år med deres morbrødre Oluf Pedersen i Ørting og Rasmus Pedersen sst på den anden side, og efter bortskyldig gæld og børnepenge blev likvideret mod godset, kunne der intet efter denne onde tid tilfalde arvingerne, og stedfaderen og morbrødrene blev forligt, at han skal beholde børnegodset med børnene.

(33)

** Jens Tomasen i Ørting på Maren Jespersdatters vegne. Peder Nielsen i Boulstrup tilstod, at han er forligt med Maren Jespersdatter om hvis, hun er ham skyldig.

** Peder Jørgensen i Odder lod fordele efterskrevne af Odder bymænd for deres anpart af en okse, som sl Rasmus Knudsen har udlagt for menige mænd til den løjtnant under Strithorst, som de havde lovet ham betaling for

(34)

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård med 6 ugers opsættelse stævnede Anders Sørensen Basse i Randlev Rasmus Sørensen i Halling og Rasmus Tulstrup i Hovedstrup for dom og beskyldte Anders Sørensen, for han har hjemlet Rasmus Tulstrup en ko, som Hans Nielsen beretter at have købt halvparten i for 7 mark, som Anders Sørensen med høringsdele har forfulgt ham for, så han måtte love ham pengene, uanset Rasmus Tulstrup da selv har bekendt, at han har slagtet samme ko, hvortil Hans Nielsen ikke ville være hans hjemmel, efter det var hans købte køb, og formente, at Anders Sørensen bør lide som for uhjemlet, og irettelagde et tingsvidne 12/11 1660 udganget, hvor han lovede at betale Anders Sørensen 7 mark for en ko, som Hans Nielsen og flere af Hovedstrup mænd havde købt af ham at skulle ydes til KM folk i Frederiksodde 1657, og Rasmus Tulstrup vidnede, at samme ko kom tilbage igen, og han havde slagtet den, og ville betale den, men Anders Sørensen ville have pengene af dem, han solgte den til, og Rasmus Tulstrup fremlagde tingsvidne 21/1 udganget, og der blev afsagt dom: da sagen angår ære, så kunne fogden ikke dømme derpå men henfandt sagen til sine overdommere.

(35)

8/4 1661.

** Ernst Berlle, KM skovrider i Hads herred. efterskrevne vidnede, at de 21/10 1656 var over et skifte i Odder efter sl Ove Gregersen, og da tilvurderede de Ernst Skovrider en brun hoppe for sin gæld, og for kort tid siden solgte Jacob Ovesen samme hoppe til Niels Villumsen i Odder, og nu tilbød Jacob Ovesen, at han ville betale Ernst Berlle sin gæld.

** Poul Jørgensen i Falling. Christen Nielsen Bager, barnfødt i Falling, på sine egne og med fuldmagt af Jep Bertelsen på anden Christen Nielsens vegne, som han er værge for, og Hans Bertelsen i Gylling på hans søsterbørn Maren Nielsdatter og Kirsten Nielsdatters vegne og Christen Mogensen i Hovedstrup på Bertel Nielsen og Berete Nielsdatters vegne, alle barnfødt i Falling, gav deres stedfar Poul Jørgensen afkald og kvittering for al hvis arv, alle førnævnte børn var tilfaldet efter deres sl mor Birgitte Bertelsdatter, som boede og døde i Falling.

(36)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at Arnoldus Frederiksen rejste for sognemændene efter deres begæring i fjendetiden om deres fornødenhed, og han skulle have sin betaling af al Hundslund sogn, som efterskrevne vidnede at have betalt. varsel til Hundslund sognemænd.

** hr Hans Rasmussen, sognepræst til Ørting og Falling sogne. synsmænd afhjemlede syn på Ørting sognemark, og de synede hver mands jord, og da havde efterskrevne efter reb og mål mere over sin kvota end til præstens gård.

(37)

** hr Hans Rasmussen i Ørting klagede og gav tilkende, at den gård i Ørting, han iboer, er overmåde forringet på brug og bjergning, hvorfor han klager sig brøstholden, og han og flere bymænd begærer, at samme Ørting mark må komme til rebs efter loven.

** Knud Svanbæk i Ørting. efterskrevne vidnede, at han er lagt i skat for et rebs jord til hans bol, og han skylder også af det bol, han iboer, og har dertil ikke til fulde et reb.

** hr Christen Hansen sognepræst i Odder. synsmænd afhjemlede syn på gærder på Tvenstrup mark og ved byen til anneksgården sst

(38)

** Søren Villumsen, der tjener på Tyrrestrup. efterskrevne vidnede, at de 21/3 var over et venligt skifte efter sl Villum Jørgensen, som boede og døde i Tvenstrup, imellem hans efterleverske Maren Villums på den ene og deres fælles børn, nemlig Søren Villumsen Jørgen Villumsen Jens Villumsen, som er udenlands, Anders Villumsen Niels Villumsen Anne Villumsdatter Gertrud Villumsdatter på den anden side, i overværelse af KM ridefoged Hans Olufsen og herredsskriveren, og formedelst de fattige folk var frataget deres gods og formue i den forleden hårde fjendetid, og de har været drevet ganske fra gården i lang tid, da kunne godset ikke nå til gælden at betale, så det blev alt sammen udgjort til kreditorerne i løsøre, eftersom de godvilligt gjorde noget afslag, undtagen de ældste brødre Søren og Jørgen Villumsen, som efter deres fars brev på 40 sletdaler fik udlæg i ejendommen, som nu er meget forfalden og næsten øde, og blev vurderet for 80 sletdaler, hvorefter der tilkom moderen 20 sletdaler i ejendommen, og alle børnene 20 sletdaler, og brødrene samtykkede, at deres to søstre måtte enhver nyde lige lod ved en bror, som den, der beholder gården, skal betale dem.

** Niels Pedersen i Saksild med opsættelse stævnede Terkild Nielsen i Saksild for dom, for han bruger en andel af den jord, som efter ret reb og mål tilkommer Niels Pedersen, og nu fremlagde han et tingsvidne 25/2 sidst forleden udganget, hvor han klagede sig brøstholden på den jord, som de begge havde i fæste, hvorfor han opsiger hvis mageskifte, Terkild Nielsen påberåber sig, deres formænd har gjort, og han fremlagde tingsvidne 25/2 og ejeres stadfæstelse af 1572, eftersom de var tilkaldt af Jørgen Ibsen i Holm på Peder Skram til Urupgård hans vegne for at rebe Saksild mark, og de svor ophævd på Saksild og Saksild mark og skov inden alle 4 markskel, uden særkøb og endelsjord, og de satte genmål på gaden og siden svor gadeforten vid og bred efter loven, og siden lagde de hver mand i byen sin bostavn med gård og gårdssted og toften, hver efter sin skat og landgilde, og så tilrebede de hver af de efterskrevne gårde efter deres landgilde et tilsvarende antal reb i marken eftersom alle fald jord og dele skal være lige lange, eftersom de gav til skyld og landgilde, og efter bymændenes egen begæring og samtykke, at hvert fald skal rebes, eftersom de faldt både i den ene og i den anden mark, og derefter fremlagde han en seddel, at 20/2 1660 stedte Niels Pedersen den halve gård i Saksild, Jens Tomasen for ham har opladt, og giver til fæste 10 rigsdaler, underskrevet Jost Henriksen Blickfelt. hvorimod Terkild Nielsen fremlagde sit svar, at

hans halve gårds tilliggende jord i Saksild har i 40 år været brugt dertil ulast og upåkæret, men hvis Niels Pedersen, som for stakket tid siden har fæstet den anden halve part af samme gård, kan bevise, at der til Terkild Nielsens halve part er mere jord end til hans, så tilbyder han at lade det forfare med uvildige mænd, og han fremlagde et tingsvidne 18/10 1602 udstedt, hvor efterskrevne vidnede, at de overværede og skiftede imellem Tomas Nielsen i Saksild og Oluf Sørensen deres gårdsrum i to lige parter og kastede lod derom, hvilken part hver skulle have, og de blev forligt om hvilken halvpart af jorden, hver især skulle have, og han fremlagde et vidne 1/4 sidst forleden udstedt, og der blev afsagt dom: da det med tingsvidner bevises, at Terkild Nielsen har en andel af sin nabos tilfaldne jord, og at samme gård er skiftet i to parter, så bør Niels Pedersen nyde og bruge sin tilfaldne jord.

(42)

** Jens Jespersen i Fillerup med fuldmagt af Rasmus Jostsen i Blegind med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne gældnere for dom for gæld efter deres breve, som de blev tildømt at betale.

** Niels Banner, KM befalingsmand på Åkær, hans fuldmægtig Hans Olufsen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede Anders Jensen i Halling Jens Jensen sst og Jens Pedersen i Spøttrup og tiltalte dem, for de ulovligt har forhugget skoven, som ligger til Halling by, som de iboer og har i fæste, hvorfor de tilbørligt er fradømt deres fæste på de gårde, de iboer, men de har ikke villet indstille dem til nogen mindelighed, om de ikke bør straffes med fængsel og jern, og han fremlagde skovfoged Peder Storms fortegnelse på hvis, der er hugget i Halling skov 1660, og en dom udstedt 14/1 og synsvidne 18/2, hvorefter de indstævnede fremlagde deres svar, at de ikke har hugget ulovligt i Halling skov, hvilket heller ikke er bevist, men er blevet angivet af en uven, og det træ, som fandtes i deres gårde, har de før fjendetiden af deres øvrighed bekommet til deres gårdes bygfældighed, hvorpå der blev afsagt dom: da de ikke fremlægger bevis eller hjemmel, så bør de efter irettesættelsen at straffes, indtil den høje øvrighed vil benåde dem.

(44)

17/4 1661.

** Søren Envoldsen ved Skanderborg. Anne Poulsdatter i Oldrup og hendes ægtemand Peder Pedersen sst berettede, hvorledes hende og hendes sl bror Envold Poulsens børn er en arv tilfaldet i København efter hendes sl fars søsterdatter Anne Andersdatter, sl Lukas Henriksens efterleverske, som boede og døde i København, og de er hendes rette arvinger, født af broderen sl Poul Rasmussen, som boede og døde i Horndrup i Vor herred, og sl Anne Andersdatter, som er født af søsteren Bodil Rasmusdatter, som boede og døde i København, hvorfor de giver hendes brodersøn Søren Envoldsen fuldmagt til at indfordre arven.

** Søren Envoldsen ved Skanderborg. Anne Poulsdatter i Oldrup med hendes ægtemand Peder Pedersen sst gav hendes brodersøn Søren Envoldsen afkald for al arv, som er tilfaldet hende i København efter sl Anne Andersdatter, sl Lukas Henriksens efterleverske, og har annammet fyldest for samme arv.

(45)

** hr Peder Jensen, sognepræst til Astrup Tulstrup og Hundslund menigheder med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom for gæld og resterende korntiende. så mødte Oluf

Rasmussen i Virring på hans søster Karen Rasmusdatter, sl Jens Lauridsens efterleverske, som boer i præstens anneksgård i Hundslund, hendes vegne og fremlagde hendes svar, at de blev i fjendetiden udskatteret og fraplyndret det meste hvis fattige formue, de havde, og hun sidder i elendighed med 6 små uopfødte børn, og begærede, at hendes elendige vilkår måtte ansees, hvorefter der blev afsagt dom: enhver bør deres resterende præsterente og gæld at betale inden 15 dage.

(46)

** Rasmus Sørensen i Halling. efterskrevne vidnede, at Jens Jensens og Anders Jensens gærder lå øde forgangen sommer imellem deres hegnet og deres fælled, så flere af deres naboer fik en stor skade på deres korn, og de blev derfor skrevet for deres vider efter bymændenes vedtægt og deres underskrevne bylov.

** Jørgen Nielsen i Dyngby. efterskrevne vidnede, at de 15/4 var i Dyngby over skifte og forlig efter sl Niels Rasmussen, som boede og døde sst, imellem hans børn og arvinger, nemlig Rasmus Nielsen i Bjerager på hans egne og søster Maren Nielsdatters vegne Jørgen Nielsen i Dyngby på egne og søsterdatter Anne Andersdatters vegne ung Mikkel Jensen i Saksild på hans hustru Bodil Nielsdatters vegne Søren Benidsen i Boulstrup på hans hustru Karen Nielsdatters vegne Simon Frandsen i Dyngby på Frands Andersens vegne, som han er formynder for, overværende på rettens vegne Jesper Rasmussen i Fillerup, og godset blev registreret og vurderet, og efter tingsvidne 9/7 befandtes at sl Niels Rasmussen havde bekommet under værgemål hans sl datter Anne Nielsdatters barn Anne Andersdatter med hvis arv hende var tilfaldet efter hendes sl forældre, som var 31 sletdaler, som der blev gjort udlæg for, og da de øvrige søskende havde bekommet noget udfærd, blev der udlagt til den yngste ugifte søster Maren Nielsdatter for hendes udfærd, og resten blev delt i 4 lige broderlodder, og der blev kastet lod, hvilket enhver annammede efter deres lodsedler.

(47)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup lod fordele efterskrevne for gæld.

(48)

** Jørgen Nielsen i Dyngby. Rasmus Nielsen i Bjerager på sine egne og hans søster Maren Nielsdatters vegne, ung Mikkel Jensen i Saksild på hans hustru Bodil Nielsdatters vegne Søren Benidsen i Boulstrup på sin hustru Karen Nielsdatters vegne og Simon Frandsen i Dyngby på Frands Andersen vegne sst, som han er værge for, gav ham afkald for al hvis arv, som dem kunne tilfalde efter deres sl far Niels Rasmussen, som boede og døde i Dyngby.

** hr Christen Hansen i Odder. Matias Ebbel i Odder på sin hustru Anne Jensdatters og egne vegne på den ene og efterskrevne Odder bymænd på den anden side tilstod, st de på lensherrens tilskyndelse var blevet forligt med hverandre på deres sognestævne, så Matias Ebbel frastår sin stævning, og vidner og breve i sagen skal være kasserede døde og magtesløse, og alle skal omgås med hverandre, som gode ærlige naboer bør at gøre og holde vider og vedtægter, og præstens seddel om samme blev fremlagt.

(49)

22/4 1661.

** hr Hans Rasmussen, sognepræst til Falling og Ørting sogne, til 3.ting begærede af Ørting sognemænd, at efterdi han har bevist med syn, hvorledes hans gård er meget brøstholden og forringet i marken, at de derfor vil lade dem bekvemme i øvrighedens og uvildige dannemænds nærværelse at gøre ham udlæg, så vidt ret er, eller han forårsages at lade marken rebe efter loven, hvortil efterskrevne svarede, at de ville vel gøre ham udlæg, om alle mænd i byen ville gøre det samme, hvorefter synsvidne blev fremlagt samt lensherrens befaling, at 8 dannemænd skulle møde i Ørting, om de kan forlige dem i venlighed til at gøre udlæg til præstegården, så marken kan komme i rolighed uden skade og trætte.

** Niels Sørensen i Gylling. efterskrevne vidnede, at de var med ham ovre på Endelave, hvor Peder Nielsen lovede at betale ham for to stude, han havde lånt ham til hans plov, når korn og hø var kommet i hus.

(50)

** Niels Olufsen i Morsholt til 4.ting ved 6 høringe lod fordele efterskrevne, hver for deres anpart af et nød, han for dem udlagde i kontribution i svenskens tid.

** Niels Tomasen i Ørting lod fordele Rasmus Rasmussen sst for gæld.

29/4 1661.

** Peder Pedersen i Gjesing på sl Sejer Hansens børns vegne i Krogstrup. efterskrevne vidnede, at de 27/4 var over et venligt skifte i Krogstrup efter sl Sejer Hansen og hans sl hustru Karen Pedersdatter, som boede og døde sst imellem deres efterladte børn, nemlig Maren Sejersdatter med hendes forhåbende fæstemand Jens Jensen, som nu har fæstet samme halvgård, på den ene, og de andre hendes søskende, nemlig Anne Sejersdatter, som er fuldvoksen, Peder Sejersen 15 år Rasmus Sejersen 13 år Søren Sejersen 10 år Else Sejersdatter 6 år Kirsten Sejersdatter 4 år med deres morbror og rette værge Peder Pedersen på den anden side, og efter registrering blev den bortskyldige gæld udgjort, hvorefter det overblevne gods blev anslået til 122 sletdaler, og Peder Pedersen blev forligt med Jens Jensen, som ægter den ældste pige Maren Sejersdatter og gjorde kontrakt, at han annammer de andre børns arvepart til sig med de 3 yngste børn, og lovede at føde og klæde dem, til de bliver 12 år gamle.

(51)

** Espen Christensen, dragon til Gosmer og Halling sogne. Christen Espensen, barnfødt i Gosmer, tilstod, at han til sin fornødenhed har annammet af hans mødrene arv 24 sletdaler, som han kvitterede hans far Espen Christensen for.

(52)

** hr Hans Rasmussen, sognepræst til Falling og Ørting sogne. efterskrevne vidnede, at de på Niels Banner, KM befalingsmand på Åkær, hans befaling, eftersom hr Hans havde klaget sig brøstholden, at præstegården i marken var forringet, havde forligt den tvistighed, og havde gjort efterskrevne udlæg fra deres gårde til præstegården efter foregående synsvidne, og de blev på alle siden venligt

og vel forligt, så samme mark herefter skal blive og være i rolighed og aldrig at komme i tvist eller rebs mangel, men enhver lader dem dermed nøje.

(53)

6/5 1661.

** hr Christen Hansen i Odder stævnede Niels Jørgensen i Egholm for dom anlangende hans tjeneste, han har lovet ham og ikke efterkommet, men da han ikke er mødt, blev sagen opsat 1 måned.

13/5 1661.

** Berent Christensen, ladefoged til Åkær, gav tilkende, at eftersom han en tid lang har været ladefoged på Åkær, så begærede han sit skudsmål, og efterskrevne 24 dannemænd vidnede, at han har skikket sig og handlet imod dem, som en god ærlig fornuftig karl både i hans bestilling og al anden hans omgængelse, så de har intet at påsige ham.

(54)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Jens Sørensen i Egholm tilstod, at Jesper Rasmussen har gjort ham forstrækning med 16 rigsdaler af hans udlovede stedsmålspenge, som Jesper Rasmussen til lensmanden for ham har betalt, og han tilstod, at han ikke kunde blive ved gården, om han ikke havde bekommet den delation, som han lovede at betale ham til skt Mikkelsdag.

** Peder Pedersen i Falling til 3.ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård i Falling, som han iboer, til fædrene frænder fædrene gods, og til mødrene frænder mødrene gods efter loven. varsel til Maren Pedersdatter, sl Peder Fogeds efterleverske i Falling, og han fremlagde en landstings stævning til Rasmus Pedersen og Søren Pedersen, barnfødt i Falling, om de er inden eller udenlands, om de vil have noget hertil at svare.

(55)

** Rasmus Sørensen i Halling, KM delefoged, med 6 høringe lod fordele efterskrevne Halling sognemænd for Halling kirkes tiendekorn, som de rester med for 1660.

** Rasmus Sørensen på Anne Pedersdatters vegne i Odder til 3.ting tilbød Jacob Nielsen i Saksild 3 mark og æskede et sort araskes skørt, som han derfor har i pant.

** Rasmus Sørensen i Halling. synsmænd afhjemlede syn på Maren Pedersdatter i Dyngby, som var meget ilde medhandlet med slag over hele kroppen, som hun beskyldte Christoffer Clemendsen i Dyngby for at have gjort med en stav uden skyld og brøde.

20/5 1661.

** Anders Sørensen i Saksild med høringe lod fordele disse efterskrevne af Saksild sognemænd, enhver for sin anpart af 8 øksne, som til de svenske i kontribution er udlagt og skulle betales efter doms indhold

(56)

** Jacob Ovesen i Odder. efterskrevne vidnede, at de hørte og så Anne Matises i Odder overskændte Jacob Ovesen med mange ord, og skældte ham for tyveri og sagde, tal du med Karen Dyngby og fly hende hendes klæder igen, thi dersom du ikke stjal dem selv, så var du med at stjæle dem, og sagde, tal du med Jørgen Sandemand din morbror, han omtaler dig som en letfærdig kumpan.

** Rasmus Jensen i Odder. Oluf Rasmussen i Odder oplod halvparten af det gadehus i Odder, som han iboer, så han må stede og fæste det.

27/5 1661.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg og Åkær len. synsmænd afhjemlede syn på KM og kronens gård Kane, hvorledes den, siden fred er sluttet, findes brøstfældig og ødegården er så overmåde ødelagt og gærderne borte, så gården kan ikke repareres eller komme i brug igen foruden den høje øvrigheds forskånsel på nogle års tid, mens husene kunne opbygges og hjælpes på fode.

(57)

** Clemend Clemendsen til 3.ting lod udbyde Kanegård til hvem, som den vil fæste, eftersom den stod øde, siden fjendernes indfald, og endnu er ubesat, og da den er noget ruineret, vil han handle des lideligere med den eller flere, som vil påtage sig at føre samme gård i værk igen.

** Christen Nielsen, budfoged på Åkær, begærede sit stokkenævn, og efterskrevne 24 dannemænd vidnede, at han har skikket og forholdt sig ærligt kristeligt og vel både i hans bestilling og i andre måder.

5/6 1661.

** Erik Mikkelsen i Fillerup til 3.ting oplyste to øg, som er fundet i Fillerup skov, og er kommet langvejs fra, eftersom ingen her på egnen vil vedkendes dem, om nogen kan høre eller spørge, hvor de er kommet fra.

(58)

** Peder Rasmussen i Saksild. Anne Jensdatter i Balle og hendes ældste søn Søren Rasmussen sst tilstod, at de på deres egne og medarvingers vegne var ham skyldig 10 rigsdaler resterende rentepenge på hans pantebrev, som de lovede at betale ham til skt Mikkelsdag førstkommende, og Anne Jensdatter og to sønner Søren Rasmussen og Peder Rasmussen tilstod, at de var ham skyldig 100 sletdaler af forrige pantebrev, som deres sl far Rasmus Pedersen havde udgivet 16/6 1649, som indeholder, at han for de penge, Peder Rasmussen havde hjulpet ham med, havde indkøbt sin gård, og derfor pantsat ham den østre gård i Balle, hvilket pantebrev de nu konfirmerede.

(59)

** Jørgen Ovesen i Dyngby. Ove Pedersen, født i Dyngby, gav hans farbror Jørgen Ovesen afkald for al hvis arv, som ham var tilfaldet efter hans sl oldefar Ove Pedersen, som boede og døde i Dyngby.

** Jens Sørensen Vinter, borger i Århus, hans fuldmægtig Rasmus Sørensen i Halling fremlagde hans fuldmagt til at lovbyde og sælge den halve gård i Balle, som er tildømt ham for hans gæld efter sl Rasmus Nielsens forpligt og skadesløsbrev, hvorefter Rasmus Sørensen lovbød gården. varsel til Niels Rasmussen i Harlevholm, barnfødt i Balle, og Søren Pedersen Leth sst Peder Sørensen i Balle og stor Jens Jensen sst.

(60)

** Peder Sørensen i Balle til 3.ting lovbød halvparten af hvis, han har arvet og købt i den halve selvejer bondegård i Balle, som han nu påboer, hvorpå Niels Jensen i Balle på sin brordatter Kirsten Jensdatters vegne bød sølv og penge for den ejendom, Peder Sørensen har lovbudt, og formener sig nærmere til at købe end nogen anden, eftersom hun er hans trolovede fæstemø. varsel til Mikkel Steffensen i Solbjerg på sine egne og sl Maren Sørensdatters børns vegne Karen Sørensdatter i Assedrup Anne Sørensdatter i Balle Mette Mikkelsdatter sst Berete Sørensdatter i Fillerup og til Jesper Rasmussen i Fillerup.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne KM skove, hvorledes de befindes at være medhandlet og hvad for vindfælder og nedfaldet tømmer, som findes liggende deri

(61).

10/6 1661.

** Mikkel Lauridsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på Åkær slots og ladegårds bræk og brøstfældighed

(62)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne. Peder Sørensen i Hollandsbjerg i Rougsø herred og Rasmus Nielsen sst vedkendte sig de to øg, som her på tinget et oplyst, og beviste med præstens seddel, at de er dem tyvagtigt frastjålet om natten 8-9/5, hvilket efterskrevne fra Hollandsbjerg bevidnede.

(63)

** Jørgen Ovesen i Dyngby. Mads Jensen i Nølev gav ham afkald for al hvis arv, hans hustru Anne Ovesdatter hende er tilfaldet efter hendes sl mor Bore Rasmusdatter, som boede og døde i Dyngby.

** Mikkel Lassen i Rudgård på sin søster Anne Lasdatters vegne i Torrild med 6 ugers opsættelse stævnede Jacob Nielsen i Torrild og hans hustru Maren Christensdatter, for de har frataget hende den jord og aftægt, hun skulle have til hendes livs ophold i den halve gård, de tilsammen iboer, formedelst hun har opladt den efter kontrakts og tingsvidnes indhold, og fremlagde nu et tingsvidne udstedt 7/7 1651 angående hendes aftægt og kontrakt med Christen Nielsen, og nu mødte Jacob

Nielsen på sine egne og på sl Christen Nielsens hustru og arvingers vegne og fremlagde en seddel, dateret Åkær 24/1 1661, at han havde fæstet den halve gård i Torrild, sl Christen Nielsen er fradød, og formente sig fri for tiltale, hvorpå der blev afsagt dom: den fattige enke bør nyde sin aftægt, så længe tingsvidnet står ved magt, og Jacob Nielsen at stå til rette for den skade, han hende derpå har gjort.

(64)

** Niels Jensen i Balle på Kirsten Jensdatters vegne. Peder Sørensen i Balle solgte og skødede til hans trolovede fæstemø Kirsten Jensdatter halvparten af al hvis jord og ejendom, han har arvet og købt i den halve selvejer bondegård i Balle, han nu påboer.

** Niels Mortensen i Rude. efterskrevne vidnede, at formedelst våde og ulykke afbrændte næsten al den halve gård i Rude, han iboer, med korn klæder fætalje og alt andet, så han hans hustru og børn næppelig undslap nøgne derfra, så han har ikke alene hans øvrigheds benådning og skånsel fornøden, men også alle gode kristnes hjælp.

(65)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Rasmus Sørensen i Halling med fuldmagt af Jens Sørensen Vinter i Århus solgte fra ham og til Jesper Rasmussen den halve selvejer bondegård i Balle, som han er tildømt for ejendom

17/6 1661.

** Jesper Rasmussen i Fillerup gav tilkende, at eftersom han blandt andre fogder og skrivere i andre len, som blev tilstede i disse bedrøvelige fjendetider, har været af fjendernes magt tiltvunget, på sine herredsmænds vegne, at møde, når der pålagdes dem skat og udgift, og blev af officerer og andre hårdt antastet for hvis af dette herred begæredes, hvorfor han begærede deres sandfærdige vidnesbyrd og kundskab, og så fremstod efterskrevne dannemænd og menige herredsmænd, som vidnede, at Jesper Rasmussen havde været i stor vove og fare, lidt meget ondt af hjertens banghed under fjendernes magt og trusler for KM bønder i lenet, og han har forholdt sig imod dem ærligt kristeligt troligt flittigt og vel, og med sin gode forbøn og undskyldning gjort sin største flid at forlindre fjendernes overmåde strenghed og hårde pålæggelser, så vidt det har været ham muligt, og de kan ikke andet end takke ham godt derfor.

(66)

** Erik Jacobsen i Skovsgård til 3.ting lovbød al den sæd, som imod KM mandat dette år kan være sået i KM tjeneres jord, og tilbød dem frøgæld igen, og forbød dem at høste samme ulovlige sæd under ran.

** Mikkel Lassen i Rudgård på sin søster Anne Lasdatters vegne til 3.ting lovbød hvis sæd, som kan være sået i den jord, hun har udtaget sig til sit livs ophold fra den halve gård, som Jacob Nielsen nu iboer.

(67)

25/6 1661.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og hans husbonds vegne forbød skovfogderne i synderlighed og ellers menige bønder at bortføre noget af de vindfælder, som på KM skove er nedblæst, eller sælge deraf.

** Anders Frandsen i Dyngby fik afkald af hans søster Anne Frandsdatter sst for arv efter deres sl forældre Frands Andersen og Anne Madsdatter, som boede og døde i Dyngby, med fuldkommen kvittering.

** Jens Pedersen Høg i Loverstrup lod fordele Peder Olufsen i Odder Bisgård for et ufærdigt gærde, han har liggende øde.

** Matias Ebbel i Odder. efterskrevne vidnede, at de kom til Anne Matiases, som lå på Odder gade, og de så Jacob Ovesen gå derfra, og hun var så forslået, at de måtte bære hende op på en vogn og køre hende hjem, hvor de bar hende ind på en seng, hvor hun har ligget siden, og hun klagede, at Jacob Ovesen i Odder havde slået hende, så hun hverken kunne stå eller gå, hvortil Jacob Ovesen svarede, at Anne Matiases havde overgivet ham med skændsord tilforn, og han vidste ikke rettere, end han jo måtte slå på hendes forbandede krop derfor.

(68)

** Matias Ebbel. synsmænd afhjemlede syn på de sår og skader, Anne Matiases havde, og hun havde en del blåslag, som hun beskyldte Jacob Ovesen i Odder for at have gjort.

** Jørgen Knudsen i Odder mølle til 3.ting opsagde de panter, som han har i pant af sl Mikkel Knudsen, som ligger til den selvejer bondegård i Odder, han iboede og afdøde, efter to pantebreve udstedt 24/11 1651 og 6/12 1652, og tilbød sl Mikkel Knudsens arvinger at indløse den pantsatte jord og skov inden 2 måneder, ellers vil panterne tilfalde ham som ejendom. varsel til Helle Mikkelsdatter i Århus Knud Mikkelsen i Odder Kirsten Mikkelsdatter Mette Mikkelsdatter og Anne Mikkelsdatter.

** Hans Rasmussen i Ondrup på sl Oluf Sørensens arvingers vegne. efterskrevne vidnede, at de efter begæring var beskikket til Matias Ebbels i Odder, da der holdtes skifte efter sl Oluf Sørensen 12/12 1660, og de begærede af Anne Matiases i hans fraværelse 2 sølvskeer, som sl Oluf Sørensen havde udlagt for de Odder mænd i svenskens tid, som Matias skal have lagt penge i stedet for til fjenderne, og tilbød dem deres betaling igen, så de måtte komme den sl mands arvinger tilstede, hvortil hun svarede, at de skulle komme tilstede, når de fik deres betaling.

(69)

** Peder Rasmussen og Jens Johansen i Randlev, som var stævnet deres sandhed at bekende anlangende en kedel, som af bekendte tyve var frastjålet Rasmus Pedersen, og da de frygtede, at KM ombud skulle tiltale dem, lovede Erik Jacobsen dem, at de ikke skal lide nogen skade for KM sager, men kun fri åbenbare sandhed på det, den skyldige kan blive straffet og den uskyldige befries.

1/7 1661.

** Erik Jacobsen delefoged på KM vegne. Jens Johansen i Randlev og Peder Rasmussen sst, som var stævnet anlangende en kedel, som var frastjålet Peder Rasmussen af bekendte tyve, og som han havde fundet under en selde på Niels Madsens mark i Svorbæk, og nu vidnede de indstævnede, at da de kom til Niels Madsen og begærede kedlen, så hentede han Christoffer Clemendsen i Dyngby, som havde givet ham kedlen, og da Jens Johansen ville hente herredsfogden, rykkede Niels Madsen og hans kone ham af hesten, for at de kunne komme til rette derom, og Christoffer Clemendsen undløb.

(70)

** Hans Rasmussen i Ondrup på sine egne og på Laurids Sørensens vegne sst, eftersom de med delemål har forfulgt efterskrevne for en lang rejse, Hans Rasmussen og Laurids Sørensen på øvrighedens befaling har bekostet, som er længere og mere end deres medbrødre, og de begærede, at dannemænd ville afgøre, hvad de hver især skulle lægge fra sig, hvilket skete, hvorefter de lod fordele dem, der ikke ville betale.

** hr Søren Pedersen i Hundslund gav last og klage over Søren Christensen ladefoged, der bor i Skovhuset på Åkær ladegårds mark, for han 14/6 fordulgte sit kvæg og ikke ville tiende derfor, og overfaldt ham og uførmede ham i hans embede og skældte ham på hans ærlige navn og rygte, hvorfor han begærer, at dette må straffes.

** Espen Christensen Degn fik afkald af Hans Rørtrup ? for arv efter hans sl hustru Sigel Andersdatter, som hans hustru Else Espensdatter var tilfaldet efter førnævnte hendes mor.

(71)

** Espen Christensen i Gosmer på Apelone Jensdatters vegne i Vestergård. Hans Rasmussen i Vestergård og Apelone Jensdatter kendtes dem at have indgået efterskrevne kontrakt om hvis, hun skal have til hendes livs ophold af den jord til Vestergård, hun har opladt ham.

** Jens Rasmussen i Ovdrup. Rasmus Madsen i Fillerup tilstod at have til sig annammet alt hvis arvegods gældsbreve og formue, som sl Erik Sørensen Bisgård var tilhørende, som han havde til Jens Rasmussens, hvor han i langsommelig tid har nydt sit værelse og ophold, og Rasmus Madsen og hans hustru Bodil Knudsdatter gav ham afkald og kvittering.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund kirke. efterskrevne vidnede, at de var med hr Søren Pedersen hos Søren Christensen på Åkær ladegårds mark, hvor han ville opskrive hans kvæg for græspenge, men Søren Christensen ville ikke lade dem se det, men overfaldt præsten med ukvemsord og skældte ham på hans navn og rygte, hvortil Søren Christensen svarede, at han er en fremmed mand, og vidste ikke, at hr Søren Pedersen havde noget at bestille hos ham, og han havde betalt tiende i Ørting, hvorefter hr Søren Christensen fremlagde hr Hans Rasmussen i Ørting hans seddel, at han havde ingen græspenge eller tiende bekommet.

(72)

** hr Søren Pedersen i Hundslund til 3.ting tilbød Søren Christensen og Søren Pedersen, begge i Nørgård i Sondrup, til fæste at må bekomme hvis kirkejord, som ligger til den gård, de iboer, og forbød dem at befatte dem med samme jord, før de lovligt har fæstet det.

** Erik Jacobsen delefoged stævnede Jacob Ovesen for dom for bordag sår og skade, han skal have gjort på Anne Matiases i Odder. opsat 1 måned.

(73)

8/7 1661.

** Peder Christensen, ladefoged på Åkær, på husbonds vegne lod læse og påskrive KM åbne brev, at da han har ladet kontrahere om noget gods afståelse i Skåne til den bornholmske ækvivalent vederlag imod vort land Samsø og noget gods i Åkær len, så befales bønderne på efterskrevne gods, samt på efterskrevne pantsatte gods, som skal indløses fra sl Joakim Gersdorfs arvinger, herefter at give og gøre det sædvanlige arbejde og landgilde til Åkær slot.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged med 6 høringe lod fordele Christoffer Clemendsen af Dyngby for 6 mark bod for bordag og slagsmål, han har gjort på Anne Pedersdatter i Dyngby.

(74)

** Morten Andersen i Snerild lod fordele efterskrevne sognemænd for hvis, de rester med af rejsepenge af hans rejsepenge for en rejse, han gjorde for dem til København.

15/7 1661.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne. Niels Knudsen, tilforn boende i Ålstrup, lovede at han skal anfange med rugsæden til den gård i Assedrup, som han har sted og fæstet, og som Mikkel Lauridsen iboede og afflyttede, så den ikke længere skal stå øde.

** Morten Andersen i Snerild lod fordele efterskrevne for rejsepenge, for han med herredsmændenes supplikation har været i København.

(75)

** Morten Hansen på menige Bjerager bymænds vegne. efterskrevne vidnede, at Anne Nielsdatters gærde ved hendes hus i Bjerager ligger øde imellem Bjerager gade og deres vang såvel som for hendes egen have og gårdssted, og når deres fæmon kommer i hendes have og gårdssted, da slår hun og hendes børn det, og når de klager derpå, så siger hun, det skal få mere.

** Jens Knudsen i Halling på menige bymænds vegne lod fordele efterskrevne for halve tønder øl og skæpper byg for forseelser imod deres bylov og grandebrev.

** Jørgen Pedersen i Torrild med fuldmagt af Hans Hansen Skot i Odder og hans søn Niels Hansen sst med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gældssag efter deres brev, som de blev tildømt at betale.

(76)

** Anders Sørensen i Fillerup, kirkeværge til Odder kirke, med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Pedersen i Nølev og tiltalte ham for 2 ørter byg, som han resterer med, som han årligt skulle yde til Odder kirke, og da han ikke har betalt samme jordskyld i rette tide, bør hans fæste være forbrudt, og de stævnede efterskrevne for resterende kirkens tiendekorn, og de blev alle dømt til at betale efter irettesættelsen.

(77)

22/7 1661.

(her blev intet i dag begæret indskrevet)

29/7 1661.

** Jens Sørensen i Østergård på Ørting sognemænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst, som findes på de fattige folks sæd i efterskrevne sogne og på marken, af den store hede og brynde, der har været, hvorfor de ikke kunne avle deres sæd igen

(78)

** Peder Pedersen i Kysing på flere sine sognemænds og medbrødres vegne. efterskrevne gjorde herredsfoged Jost Nielsen hans skudsmål, at han ligger på sin sygeseng og er ikke så før, at han kan møde at svare for sig imod en part af Saksild og Kysing mænd deres tiltale imod ham, anlangende en dom, han har dømt dem til at betale deres nabo nogle øksne, som kom ud af sognet i fjendetiden.

** Hans Rasmussen i Ondrup gav last og klage på to skabede øg, som Rasmus Sørensen har købt fordærvet på andre steder og ført dem der på marken, de fattige folk, som bor i byen, på deres heste og øg til stor skade for, og han forbød Rasmus Sørensen at lade dem komme på marken, uden han kan holde dem på hans eget.

(79)

** Jens Jensen på Alrø. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst, som dette år findes på de fattige mænds jord på Alrø, så de ikke kan avle deres halve part sæd igen.

** Rasmus Andersen i Hvilsted gav last og klage på Søren Jensen, nu boende i Hvilsted, for han har uden Rasmus Andersens minde slået og borttaget høet af to stykker eng, som han efter kontrakt skulle have af den gårds jord, han har opladt for Søren Jensen, som nu fremlagde en seddel indeholdende, at han havde fæstet den halve gård, hvorfor han mente, han måtte bruge al samme halve gård.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Hads herred. efterskrevne afhjemlede syn på de sår, Anne Pedersdatter i Ørting havde, og hun lå på en seng i badskærens hus og klagede på Rasmus Sørensen i Ørting, at han uden årsag havde slået hende på arme og lår meget ilde, hvortil han svarede, om der kom et ord imellem, da kunne de blive lige gode venner igen.

** Jørgen Pedersen i Torrild til 3.ting oplyste en hoppe, som for 3 uger siden kom i hans gård, hvor den blev faldbudt af en karl, og da han spurgte ham om hjemmel til hoppen, så stjal karlen sig bort om natten, og nu fremstod Niels Rasmussen af Ebeltoft med flere sst, som bekræftede, at samme hoppe var ham frastjålet og var hans egen opfødning.

(80)

5/8 1661.

** hr Christen Hansen i Odder. Jørgen Knudsen i Tues mølle i Anne, sl Mikkel Knudsens efterleverske, og hendes søn Knud Mikkelsen hendes datter Kirsten Mikkelsdatter med hendes ægtemand Gregers Knudsen deres nærværelse afstod til hr Christen Hansen et pantebrev, som Jørgen Knudsen havde på et skovskifte fra den halve selvejer bondegård, som førnævnte folk ejer, og hr Christen Knudsen udlagde til ham hovedsummen 14 sletdaler, hvormed pantebrevet er overdraget ham, og Knud Mikkelsen på hans to søstre, nemlig Helle Mikkelsdatter og Mette Mikkelsdatter, deres vegne skal give ham pantebrev på deres anpart i samme skovskifte.

** hr Søren Pedersen i Hundslund lod vurdere en tønde rugsæd, som er blevet sået i den gårds jord på Hundslund mark, sl Søren Jensen afdøde, hvilken rug hr Søren Pedersen vil lade høste, eftersom ingen vil andre vil befatte sig med ruglandgilden af gården at udgive.

(81)

** Clemend Hansen i Odder gav tilkende, at eftersom han af armod efter og i denne onde tid har opladt og afstået hans halve KM gård til hans stedsøn Niels Jørgensen, så fremlagde han en fortegnelse på al hans gods og formue, som han og hans hustru har i behold, og tilbød hans kreditorer, at han ville afstå det til dem for hans bortskyldige gæld, så de kan dele det imellem dem.

** Peder Pedersen i Gjesing. Jens Jensen i Krogstrup tilstod, at han har til sig annammet hvis rugsæd, som sl Sejer Hansens børn kunne tilfalde efter deres forældre i den gårds jord, de fradøde, som beløb sig til Jens Jensens hustru og hendes søskende 24 sletdaler, hvorfor han lovede børnenes morbror og ret værge Peder Pedersen at holde hans hustrus søskende enhver sin anpart af disse penge til fremtarv og gavn.

** Tøger Tomasen i Odder lod fordele Jacob Ovesen i Odder for et læs hø, som han har lovet ham for et par sko og 11 skilling lånte penge.

(82)

** Rasmus Jørgensen i Odder. efterskrevne vidnede, at de 5/5 var i Kjellergård, hvor ladefogden og sognefogden tilsagde Rasmus Jørgensen og Maren Jensdatter Frakærs, at de skulle skaffe to heste i rejse og tage Niels Banner sønderud, hvilket de gjorde, og ladefogden lovede, at de skulle være fri, til rejsen var omganget, og dog var Rasmus Jørgensen 20/7 i Århus med et læs hø til pengeskatten til krigsfolkene, og han kom ikke hjem før 10 om aftenen, for hans vogn var sønderkørt.

** Hans Christensen i Falling stævnede Peder Jensen i Amstrup for dom for gæld efter hans brev, dateret 3/1 1652, som han blev tildømt at betale.

(83)

12/8 1661.

** Jørgen Knudsen i Tues mølle lod afhjemle syn på hvis jord og eng, som han har i brug efter sine to pantebreve, udgivet af hans bror Mikkel Knudsen og dateret 22/2 og 14/11 1651

(84)

** Jørgen Knudsen i Tues mølle lod afhjemle syn på hvad jord og brug, Gregers Knudsen i Odder kunne have til den halve selvejer bondegård, han er inddraget på at skulle holde ved lige, og hvorledes samme halve gård er bygfældig.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på Gregers Knudsens vegne i Odder stævnede Jørgen Knudsen i Tues mølle for syn på hvis jord og ejendom, han har i pant fra den halve gård i Odder, Gregers Knudsen iboer, men da der ikke var givet lovligt varsel, og Erik Jacobsen ikke er forordnet prokurator af sl rigens marsks arvinger, som godset nu er mægtigt, så kunne der ikke udstedes synsvidne imod synsmænds afsigelse og imod lovlige skøder og pantebreve.

(85)

** Søren Rasmussen i Randlev. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst i Randlev sogn, hvor de næppe kunne få deres avl igen, hvorover de er ganske forarmede, og de kan ikke komme til avl uden deres fromme øvrigheds benådning.

** samme synsmænd afhjemlede syn på Sødrup og Oldrup rugmark, hvor de næppe kunne få deres avl igen, så de har deres øvrigheds benådning fornøden, om de skal kunne komme til avl igen.

** Morten Nielsen i Sondrup. samme synsmænd afhjemlede lignende syn på Oldrup mark.

** samme synsmænd afhjemlede lignende syn på Tvenstrup mark og i byen og på Hundslund by og mark.

(86)

** Anders Jørgensen i Oldrup stævnede Peder Lassen i Oldrup for gæld efter hans brev, dateret 2/4 1651, lydende på 5 sletdaler, som de blev forligt om, således Peder Lassen betaler gælden i to terminer.

** Peder Keldsen i Torup på hans mor Anne Sørensdatters vegne. Jens Keldsen i Sondrup og hans mor Anne Sørensdatter indgik efterskrevne kontrakt om hvis, hun skal have til hendes livs ophold i den gård, hun har opladt til ham.

(87)

** Jørgen Pedersen i Ondrup på hans søster Anne Pedersdatters vegne på Alrø lod fordele efterskrevne Alrø mænd for resterende byg, de efter tingsvidne skal give hende af det jord, de har bygget degnehuset på.

** Jørgen Pedersen i Torrild på Hans Skots vegne i Odder lod fordele Jens Dinesen i Saksild for afkald og kvittering efter hans hustrus sl mor Anne Pedersdatter, som boede og døde i Odder.

** Niels Banner, KM befalingsmand, fremlagde KM nådigste brev til ham og hans to sønner Frederik Banner og Christian Banner, at han har bevilget dem at de må nyde efterskrevne øer og sogne, hvorover menige bønder i forbemeldte sogne befales at give og gøre dem og deres fuldmægtige deres årlige landgilde gæsteri sagefald ægt og arbejde.

(88)

19/8 1661.

** Matias Ebbel i Odder stævnede Jacob Ovesen i Odder for dom anlangende slagsmål og bordag, han har gjort på hans Matias Ebbels hustru. da han ikke er mødt, blev sagen opsat 1 måned.

** Knud Pedersen i Assedrup stævnede Mikkel Jensen hans hustru Berete Sørensdatter og Peder Mikkelsen sst og beskyldte dem for 6 sletdaler, Knud Pedersens hustru har lånt dem. opsat 1 måned.

26/8 1661.

** Søren Sørensen i Skårup begærede af Rasmus Christensen i Gylling, at han ville lade den hest fremkomme, som voldeligt blev taget fra hans slæde på denne side Horsens den tid, den obersts folk rejste ind i Hads herred i fjendetiden noget efter kyndelmisse 1658, som han nu har fundet hos Rasmus Christensens søster i Smedrup, og nu lovede han at hente samme omtvistede hest og møde dermed i Åkær, og hvis han kan bevise, det er hans hest, så skal han få den for hvis, Rasmus Christensen betalte for den.

** Hans Jørgensen i Odder. Hans Hansen Skot i Odder vidnede, at Hans Jørgensen kom til ham 20/7 med et brev fra Åkær om 2 vogne, som skulle hente 2 kommissærer på Barritskov, som han bar til Maren Frakærs, at hun og Rasmus Jørgensen skulle køre samme rejse andendagen derefter, og Niels Nielsen vidnede, at han søndagen efter ved kirken spurgte Rasmus Jørgensen, og de ikke var kørt i formeldte rejse, da sagde han Nej, for både var hans vogn sønderkørt dagen tilforn, han var i Århus, og rejsen faldt dem ikke til.

(89)

** Peder Christensen, ladefoged på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst på kornet i marken, som af den store hede vind og tørke forleden sommer var visnet og fordærvet, så der ikke kunne avles igen så meget byg, som der blev sået.

(90)

2/9 1661.

** Tøger Tomasen i Odder. efterskrevne vidnede, at de så Frands Terkildsen og Søren Tøgersen roede ud med Rasmus Sørensens båd for et fiske, og Frands Terkildsen vidnede, at de var 4, som

brugte samme båd at fiske med, og efterdi båden nu er borte, så tilbød han at søge efter den, om de ikke kan finde den igen, da vil han betale sin mands part.

** Gregers Knudsen i Odder på sin hustru og alle hendes søskendes og mors vegne lovbyder til pant et skovskifte på Kragbjerg i Odder skov. varsel til Jørgen Knudsen Møller.

** Jacob Simonsen i Torrild. Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild begærede tiltale til ham for 3 mark, han har udlagt for ham til polakkerne, hvortil han svor, at han var ham hverken skilling eller skillings værd skyldig.

** Jørgen Villumsen i Ørting på hans hustru Maren Jensdatters vegne stævnede Jørgen Rasmussen i Falling og tiltalte ham for værgemål og hendes fædrene arv, hvortil han svarede, at han efter denne onde tid ikke nu kunne betale og begærede sagen måtte bero. opsat 1 måned.

** Jens Nielsen i Torup en forpligt af Niels Jensen sst, at han lover at føde og klæde et lidet pigebarn Maren Jensdatter i 4 år.

9/9 1661.

(91)

** Christen Jensen i Spøttrup. Peder Jensen i Spøttrup, som mindes 56 år, vidnede, at så længe har de kvinder, som boede i den gård i Spøttrup, han iboede og nu er frastået, haft det yderste stolestade i Halling kirke i den stol, samme gård og Søren Jensens gård har fælles. andre, der mindes op til 50 år, vidnede, at samme yderste stolestade har været brugt til den gård, Peder Jensen iboede, og som Christen Jensen nu iboer og efterfulgt ulast og upåkæret indtil nu.

** Peder Gertsen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at den sorte hest, som blev bortstjålet i fjendetiden fra Peder Gertsen, den har de set i Boulstrup hos Knud Mikkelsen, og den har samme brænde, som Peder Gertsen har på andre hans øg. varsel til Knud Mikkelsen i Boulstrup.

** Jens Jespersen i Fillerup med fuldmagt af Envold Rasmussen og Jørgen Nielsen i Bomholt og på deres vegne stævnede Rasmus Mikkelsen i Nølev og Jørgen Mikkelsen i Ovdrup for vidner og dom. efterskrevne vidnede, at 1657 da der stod skifte efter sl Maren Andersdatter i Ovdrup, da blev arvingerne forligt med Jørgen Mikkelsen, som lovede at give dem af rugsæden, som stod på marken, til hver søsterlod 2 tønder, og på det han kunne få afkald, før de skiltes, da lovede Rasmus Mikkelsen dem samme korn deres anpart det seneste, de kom til at tærske, og det første han kunne få det af Jens Mikkelsen, og nu vidnede han, at han intet har fået af hans bror Jens Mikkelsen deraf.

(92)

** Anders Sørensen i Fensholt lod fordele Rasmus Simonsen i Krogstrup for 13 mark, han rester med og tilbageholder af kirkens korn.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg og Åkær len, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom anlangende deres resterende smørskyld og 1.termin af deres arbejdspenge, som de blev tildømt at betale.

(93)

** Erik Jacobsen efter 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder for sædekorn, Clemend Clemendsen har forstrakt dem med 1661, som de blev tildømt at betale.

** Anders Lauridsen, forrige ridefoged og skriver til Åkær, lod fordele bønderne for efterskrevne restants efter jordebogen.

(94)

16/9 1661.

** Jørgen Mogensen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at de var til skifte efter sl Søren Jensen i Hundslund 3/9 1660, og da blev tilvurderet Anne Poulsdatter en brunstjernet hoppe for hendes gæld, og Peder Jensen i Oldrup annammede den på hendes vegne og lovede at holde hende den til bedste, og han har endnu samme hoppe i hans havende værge og brug.

** Jørgen Bjelke til Hovedsholm. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne gods i Åkær len, sl rigens drosts børn tilhører, for dets brøstfældighed.

(96)

** Erik Rosenkrantz til Rosenholm. samme synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne gods for brøstfældighed

(97)

** samme synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne gods, som Otte Krag er værge for

(98)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede taksering af vindfælder i Jensnæs skov, og de syntes, der kunne være henved 800 læs af det, som kan ørkes.

** Laurids Brorsen. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, der kan findes på efterskrevne skove, som nu er Åkær tilliggende.

** Hans Rasmussen i Ondrup på selvejerbøndernes vegne i Hads herred. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne selvejeres skovparter for olden.

** Christen Eriksen i Tvenstrup fik afkald ved Erik Rasmussen i Rørt med fuldmagt af Jørgen Eriksen, der tjener på Øland, for arv efter hans sl far Erik Christensen, som boede og døde i Tvenstrup.

(99)

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård. synsmænd afhjemlede syn på Søby skov, som blev takseret for 6 svins olden Hovedstrupgårds skov for 6 svin og Hovedstrup skov for 2 svin.

** Rasmus Jørgensen i Odder Kjellergård. Rasmus Nielsen i Svinballe på hans mor Maren Jensdatters vegne i Odder på den ene og Rasmus Jørgensen på den anden side kendtes dem at have indgået efterskrevne kontrakt, at Maren Jensdatter med ældste søn og værge Rasmus Nielsen i Svinballe og anden søn Morten Nielsen deres vilje har afstået den halve selvejer bondegård, som hun påboer, for Rasmus Jørgensen i Kjellergård og hendes datter Maren Nielsdatter, og han må købe det, Rasmus Nielsen har arvet i samme gård og Morten Hansen i Svejgård hans hustru Anne Nielsdatters lod, egenhændigt underskrevet af hendes svoger Jens Rasmussen i Ovdrup Hans Nielsen i Hovedstrupgård Morten Hansen i Svejgård og Anders Sørensen i Fillerup og RIS.

(100)

23/9 1661.

** Peder Christensen, ladefoged på Åkær, til 3.ting oplyste en gildet hest, som for en rum tid siden kom på slottets mark, hvorfor den er indtaget og oplyst i kirkerne, og ingen har villet vedkende sig den.

** Mogens Jørgensen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at de 2 Ovdrup mænd var med dem i Oldrup og Hadrup, der de skulle yde det fæ til proviant i Århus, før kvartererne blev skiftet imellem de svenske officerer, og Anders Lauridsens 3 nød kom ud for dem i samme sogn, og de var 15 1/2 gårde om at skulle betale samme fæ, som de købte af Mogens Jørgensen.

** Jørgen Rasmussen i Falling. efterskrevne vidnede, at han var fra sin gård i polakkernes tid, og de fik en hob af hans formue, men de kunne ikke vidne, at han var så forarmet, at han ikke kunne betale noget at hvis børnegods, som han har hos sig.

(101)

** ung Rasmus Andersen i Hvilsted stævnede Niels Banner, forrige lensmand på Åkær, samt Clemend Clemendsen, KM forvalter, og Ebbe Jensen i Rindelev for vidner, og efterskrevne vidnede, at det Oksenballe, som Ebbe Jensen nu bruger, ligger i Hvilsted mark, og har tilforn været brugt til 2 gårde i Hvilsted by, men kom fra gårdene, før kejserens krigsfolk kom her i landet, og landgilden ligger endog på samme to gårde.

(102)

** Rasmus Rasmussen i Bjerager på Bodil Andersdatters vegne i Svejgård. Morten Hansen i Svejgård og Bodil Andersdatter kendtes dem at have indgået en venlig kontrakt, at eftersom Bodil Andersdatter har afstået og opladt for Morten Hansen den part af Svejgård, hendes sl mand Mads Jensen havde i fæste, så han må fæste den, så skal hun have efterskrevne til hendes livs ophold.

** Søren Terkildsen i Lemmestrup lod fordele efterskrevne for gæld.

(103)

** Erik Rosenkrantz til Rosenholm lod afhjemle syn på Saksild kirkes brøstfældighed, som Erik Rosenkrantz på sl hr rigens drosts børns vegne har jus patronatus til

** samme synsmænd afhjemlede syn på Bjerager kirke, som Jørgen Bjelke har jus patronatus til, for dens brøstfældighed

(104)

** samme synsmænd afhjemlede syn på Odder kirke, som Otte Krag værger for, for dens brøstfældighed

** Niels Banner, KM befalingsmand, lod afhjemle syn i Torrild Saksild Bjerager og Hundslund sogne, som han er forlenet med, på bøndernes lader for alle slags korn, som deri findes indavlet.

(105)

** Niels Banners fuldmægtig lod afhjemle syn i samme 4 sogne på gårdenes brøstfældighed, samt på de tilliggende skovsparter.

** Anders Juel i Rørt på Knud Olufsens vegne sst. efterskrevne vidnede, at han skylder sin landgilde til Åkær, og giver årligt en stor jordskyld til Bjerager kirke af samme hans ringe avl, som ikke kan bedrage sig til hans sæd igen, hvorfor han har forskånsel behov, at han kan komme til nogen avl igen i fremtiden.

(106)

30/9 1661.

** Gregers Knudsen i Odder fremviste en kaldsseddel til 24 synsmænd til syn på hans gårds jord på Odder mark, men da den var på utrykt papir, blev den afvist.

** Jørgen Knudsen i Odder. efterskrevne vidnede, at de ikke har taget tiende af den kirkeager, han har i fæste, men af den jord, han har i pant.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter, lod afhjemle syn på det gods og de bønder, som endnu er under kronen, for deres indavlede korn

(108)

** Laurids Sørensen i Ondrup. Søren Eskesen i Loverstrup mølle på hans hustru Ellen Sørensdatters vegne gav Laurids Sørensen afkald for hvis arv, hun var tilfaldet efter hendes sl far Søren Andersen, som boede og døde i Ondrup.

** Anders Lauridsen, forrige ridefoged og skriver til Åkær, stævnede hr Søren Pedersen i Hundslund for gældssag. opsat 1 måned.

** Mogens Jørgensen i Oldrup lod fordele efterskrevne, hver for deres anpart af Anders Lauridsens fæ, som de afkøbte Mogens Jørgensen, og han for dem udlagde i kontribution 1658.

** Tøger Tomasen i Odder lod fordele Jens Pedersen i Spøttrup for gæld.

(109)

** Frands Terkildsen i Spøttrup lod fordele Jens Pedersen sst for gæld.

** Søren Tomasen i Smedrup gav last og klage på Jens Andersen i Smedrup, for han rev og borttog hø af hans engskifte uden hans hjemmel.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård. synsmænd afhjemlede syn på al slags korn, der er indavlet til Hovedstrup by og gård, og kornet var så småt, at de ikke syntes, de fattige mænd kunne få deres sæd igen.

(110)

** Matias Ebbel i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede Jacob Ovesen i Odder og tiltalte ham for bordag sår og skade, som han har gjort på hans hustru Anne Jensdatter, om han ikke bør betale for hvert blåslag 6 mark og for hvert åbent sår 3 mark og fremlagde tingsvidne af 25/6 sidst forleden samt en opskrift på hans omkostninger til badskær og rejser samt Antoni Badskær i Skanderborg hans bevis, hvorpå Jacob Ovesen fremlagde et tingsvidne, udstedt 20/5, og et sognevidne af Odder kirke 16/6, indeholdende, at han er født i sognet af ærlige forældre og han har forholdt sig ærligt, så de ved intet uærligt, der kan være hans ærlige navn og lempe til forklejnelse, hvorfor han formente sig fri for tiltale, hvorpå der blev afsagt dom: han bør betale hendes kost skade og badskærløn såvel som for bod efter loven.

(111)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne bønder, så vidt vedkommer Frederik Gersdorf, deres indavlede korn, så og gårdenes brøstfældighed

(113)

7/10 1661.

** Niels Rasmussen i Snerild. efterskrevne vidnede, at da de var til syn på Odder mark, da sagde Jørgen Knudsen til Niels Rasmussen, at han vorte intet, hvad han svor, og der turde ingen tro ham.

** Espen Christensen, degn til Gosmer og Halling sogne, begærede klagevidne imod Knud Ottesen i Halling anlangende det hus, han iboer, at være et degnehus, hvorimod Peder Storm i Halling kirkeværge fremviste Henrik Rantzaus fæstebrev til Knud Ottesen på samme hus, dateret Åkær 20/5 1659, men da den gode mand ikke havde fanget varsel, kunne ingen vidner udstedes.

** Jørgen Knudsen i Odder Bisgård på hans mor Kirsten Gregersdatters vegne til 3.ting afsagde et stykke gærde, som den fattige enke skal være tillagt, eftersom hun intet har indenfor samme gærde.

(114)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne kirker for deres bræk og brøstfældighed

(115)

** Peder Jensen i Årupgård. synsmænd afhjemlede syn på böndernes korn, som er indavlet hos Henrik Møllers efterskrevne tjenere efter den store misvækst dette år.

14/10 1661.

** Jørgen Nielsen, delefoged til Harridslev birk, med fuldmagt af Anders Nielsen, ridefoged til Harridslevgård og på hans vegne stævnede Hans Olufsen i Gylling for dom og fremlagde hans håndskrift til Hans Jørgensen, borgmester i Frederiksodde, lydende på 208 rigsdaler, at betale til skt Mikkelsdag 1657, samt Hans Jørgensens transport til Anders Nielsen. sagen blev opsat 6 uger.

(116)

** Hans Andersen i Saksild. Søren Gundesen i Lundum på sin hustru Maren Sørensdatters vegne og Mikkel Ibsen i Ålstrup på Sidsel Sørensdatters vegne, begge barnfødt i Saksild, gav ham afkald for al hvis arv, de er tilfaldet efter deres sl forældre Søren Simonsen og Maren Jørgensdatter, som begge boede og døde i Saksild.

** Jens Jørgensen i Tvenstrup. Hans Andersen i Saksild tilstod, at han over skifte efter hans sl hustru Maren Jørgensdatter 2/10 sidst forleden blev hans datter Karen Hansdatter skyldig efterskrevne hendes mødrene arv, som han lovede hendes morbror Jens Jørgensen at holde hans datter hendes mødrene arv til fremtarv gavn og bedste, og da han har udgjort hans to steddøtre deres fædrene og mødrene arv, som er indskrevet i skiftebogen, så har han med Jens Jørgensens samtykke beholdt Anne Sørensdatter med hendes fædrene og mødrene gods i boet, som hun, der er kommet til skels alder og god forstand, må gøre sig så nyttigt, som hun vil, dog med hans gode tilsyn og samtykke.

(117)

** Mikkel Ibsen i Ålstrup. Niels Ibsen i Ålstrup fremlagde sin bror Jens Ibsen, borger i København, hans håndskrift, at han og hans bror Morten Ibsen, som tjener borgmester og råd i Malmø i deres stadskælder, giver deres bror Mikkel Ibsen deres arv efter deres sl forældre, som boede og døde i Ålstrup, samt hans fars håndskrift på 63 sletdaler og hans egen på 50 sletdaler, og der skal gives deres bror afkald for arv, og han fremlagde en fuldmagt af Karen Ibsdatter til at give Mikkel Ibsen afkald for arv, dateret Møgelkær 5/3 1661, med hendes egen hånd underskrevet, hvorefter Niels Ibsen på Jens Ibsen Morten Ibsen og egne samt på Karen Ibsdatter og Mette Ibsdatters vegne gav ham afkald for arv efter deres sl forældre Jesper Nielsen og Anne Mikkelsdatter, som boede og døde i Ålstrup.

(118)

** hr Peder Simonsen, sognepræst på Alrø. synsmænd afhjemlede syn på hvis bræk og brøstfældighed, der findes på præstegården på Alrø.

** Jens Jensen, kirkeværge til Alrø kirke. synsmænd afhjemlede syn på Alrø kirkes bræk og brøstfældighed

(119)

** Jens Jensen på menige Alrø sognemænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på bøndernes gårde og bygfældighed og på deres korn i laderne samt armod formedelst misvækstens skyld

(120)

** Jens Jensen på Christen Gødesens vegne. samme synsmænd afhjemlede syn på et lidet hus, som degnen har sit værelse i.

** Niels Rasmussen i Snerild og Jørgen Knudsen i Tues mølle kendtes dem at være venligt og vel forligt om hvis tvist og iring, der har været imellem dem, og de ved intet andet om hverandre, end som ærligt er.

(121)

** Las Jensen i Onsted. efterskrevne vidnede, at de 3/10 var over skifte og deling i Onsted efter sl Karen Rasmusdatter, sl Jens Mikkelsens efterleverske, imellem hendes børn og arvinger, som er der i fællig, nemlig Las Jensen Peder Jensen og Karen Jensdatter i overværelse af KM forvalters visse bud, og da var tilstede de to ældste søskende Rasmus Jensen og Sidsel Jensdatter med hendes ægtemand Ebbe Mikkelsen i Tebstrup, som af boet var udgift med hjemfærd, og ingen anden arv begærede, og de to andre brødre tilbød og samtykkede at lade deres søster Karen Jensdatter, som nu i den onde tid har vel holdt hus for dem efter moderens død, hende at nyde lige lod ved en af brødrene i hvis fælles gods, der kunne blive over gælden, og den bortskyldige gæld blev udgjort, og boet blev delt i 3 efterskrevne lige lodder, som tilfaldt de tre søskende efter lodkast.

(122)

21/10 1661.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Jonas Pedersens vegne i Ålstrup. efterskrevne vidnede, at Jonas Pedersen 22/9 i Falling kirke begærede sit sognevidne og skudsmål, og da fremkom Peder Jespersens hustru Kirsten Jørgensdatter af Ålstrup og sagde til Jonas Pedersen, at han havde taget af hendes hvede ind i hans hus, og hun skældte på ham med mange ærerørige ord for tyveri, hvortil Peder Jespersen svarede, at hans hustru skældte ingen, men hun sagde, at hun havde sporet af deres hvede ind til Jonas Pedersens ovn.

** Tøger Tomasen i Odder på sin bror Jes Tomasens vegne i Dyngby med 6 høringe lod fordele efterskrevne for gæld.

(123)

** Mikkel Ibsen i Ålstrup. Niels Tuesen i Uhre i Lejrskov sogn på hustru Maren Ibsdatters vegne, barnfødt i Ålstrup, gav ham afkald for den arv, hun kunne tilfalde efter hendes sl forældre Jep Nielsen og Anne Mikkelsdatter, som boede og døde i Ålstrup.

** Jon Jørgensen i Fillerup på Envold Rasmussens vegne i Bomholt stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Jørgen Pedersen i Torrild på Clemend Clemendsen KM forvalter hans vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Christoffer Clemendsen i Dyngby og tiltalte ham efter tingsvidne 1/7 for en kedel, der skal være fundet på Niels Madsens loft, og skal være frastjålet Peder Rasmussen i Randlev, hvilket tyveri, Christoffer Clemendsen har vedkendt sig, om han ikke derfor bør lide efter loven, og der blev afsagt dom: da det er en ærerørig sag, så indfindes den for overdommerne.

(124)

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged, at eftersom Niels Madsen i Svorbæk skal have fordulgt en kobberkedel for Christoffer Clemendsen i Dyngby, og ikke har kunnet erklære eller forsvare sig, som det sig burde, hvorfor herredsfogden æskede borgen af ham til sagens uddrag.

28/10 1661.

** hr Peder Simonsen, sognepræst på Alrø. efterskrevne vidnede, at Alrø præstekald og præstegård er det aller ringeste i Åkær len, har kun lidt jord at bruge, hvoraf mestendelen er ufrugtbar, og tilmed er bønderne forarmede og en part næsten øde, så en præstemand ikke kan have sin tilbørlige næring, så han er forårsaget at ansøge hans øvrighed om benådning på sin udgift.

(125)

** Peder Hansen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at Jens Jensen Dyngby i Odder i svenskens ufredstid gav sig velvilligt til fjenderne og kom til Tvenstrup at skulle ligge på salvegarde, og iblandt andet ondt, han gjorde imod KM fattige bønder, så de, at han 21/3 1658 kom i Peder Hansens gård og stødte herbergsdøren og låsen sønder, og han tog ned af loftet 5 tønder havre, så han intet havde at så, og derover blev største parten at hans jord liggende usået, uanseet han ikke restede enten med salvegardepenge eller andet af hvis, han skulle udgive, hvortil Jens Dyngby svarede, at hovmesteren var med ham, og han tog det ikke alene.

** Peder Rasmussen i Halling. synsmænd afhjemlede syn på Spøttrup bys brøstfældighed, hvorledes den efter denne onde tid er forfalden

(126)

** Erik Poulsen på Alrø. Jørgen Nielsen på Alrø på sin hustru Berete Jespersdatters vegne Berent Jensen sst på hans hustru Anne Jespersdatters vegne og Jens Jensen sst på Peder Markussen i Uth hans hustru Maren Jespersdatters vegne gav ham og hans hustru Mette Sørensdatter afkald for den arv, som dem er tilfaldet efter deres sl far Jesper Jørgensen, som boede og døde på Alrø.

4/11 1661.

** Søren Benidsen i Dyngby. Tomas Jørgensen i Dyngby på sine egne vegne Søren Jørgensen på sine egne vegne og med fuldmagt af Mikkel Pedersen i Århus på hans hustru Maren Jørgensdatters vegne og af Rasmus Pedersen i Århus på hans hustru Kirsten Jørgensdatters vegne og Jens Benidsen i Dyngby på hans hustru Karen Jørgensdatters vegne gav Søren Benidsen og hans hustrus

mor Maren Tomasdatter i Dyngby afkald for al hvis arv, som dem kunne være tilfaldet efter deres sl far Jørgen Mikkelsen, som boede og døde i Dyngby.

(127)

** Morten Jensen i Falling. Søren Pedersen, barnfødt i Falling, gav hans stedfar Morten Jensen afkald for al hvis arv, som ham er tilfaldet efter hans sl far Peder Rasmussen, som boede og døde i Falling.

** Jørgen Rasmussen i Sødrup på egne og hustrus vegne til 3.ting lovbød halvparten i den selvejer bondegård i Sødrup, som han iboer, med halvparten af den tilliggende jord, og Peder Sørensen, barnfødt i Hadrup på sine egne og hustru (blank) Jørgensdatters vegne bød sølv og penge for samme ejendom og formente, de var nærmere til at købe med hendes forældre, end som med nogen anden, eftersom hans hustru er arving. varsel til Maren Jørgensdatter og Johanne Jørgensdatter.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på Matias Ebbels vegne i Odder lod fordele Jacob Ovesen i Odder for bordag sår og skade, han har gjort på Matias Ebbels hustru, i alt 17 rigsdaler.

(128)

** Matias Nielsen i Odder. efterskrevne vidnede, at Rasmus Jørgensen ikke var ude i Holsten fra 25/8, da han med flere var der at søge efter deres heste, som dem var frastjålet, og til 21/9, da han igen rejste derud at søge efter hans mors hoppe, og hans hest og klæder blev ham da frastjålet, og Morten Nielsen vidste aldeles intet deraf, at Hans Sørensen i Odder fik det sidste af hans øg igen, der havde været stjålet.

** Rasmus Jørgensen i Dyngby på sin mor Maren Tomasdatters vegne og Søren Benidsen i Dyngby kendtes dem at have gjort en kontrakt om hvis efterskrevne, hun skal have til sit livs ophold af den gård, hun iboer, og som hun har opladt for Søren Benidsen og hans hustru.

(129)

11/11 1661.

** Jørgen Rasmussen i Sødrup. Peder Sørensen, barnfødt i Hadrup, tilstod, at han skyldig er hans hustrus søskende, nemlig Maren Jørgensdatter og Johanne Jørgensdatter 50 sletdaler, som er hvis dem kan tilfalde efter deres forældre, når de ved døden afgår, i den halve selvejer bondegård i Sødrup, som Jens Smed havde i fæste, og nu bliver skødet til Peder Sørensen, hvorfor han lover deres far Jørgen Rasmussen at betale de to piger, når de begærer det.

** Peder Sørensen, barnfødt i Hadrup. Jørgen Rasmussen i Sødrup på sine egne og hustru Maren Hansdatter og deres børn Maren Jørgensdatter og Johanne Jørgensdatter deres vegne solgte og skødede til Peder Sørensen og hans hustru Kirsten Jørgensdatter halvparten af den selvejer bondegård i Sødrup, som de nu iboer, med al den halve gårds tilliggende.

(130)

** Hans Sørensen i Odder. efterskrevne vidnede, at de var med ham i Holsten, hvor han fandt det ene af sine øg, som blev ham forleden vår frastjålet, og andre vidnede, at de var i Inger Madsdatters gård, da Peder Jørgensen af Odder kom ridende derind, og da tog hun hans øg fra ham, som han havde redet på og sagde, at det beholdt hun, indtil hun fik det brunblissede øg igen, som hendes mand havde givet de tyve Peder Jørgensen og hans brødre for to øg, som de havde solgt ham. Gregers Jørgensen og hans brødre Peder Jørgensen og Hans Jørgensen svor ved deres sjæls salighed og med oprakte fingre, at de aldrig havde købt eller solgt med den kvinde eller hendes mand enten heste øg eller andet.

** Rasmus Jørgensen i Kjellergård. Peder Andersen i Torup og andre vidnede, at da han gik til kirke, så han Gregers Jørgensen og Peder Jørgensen gå i krattet ved Tvenstrup mark, og da han gik fra kirke, hørte han, at Rasmus Jensens hest var blevet stjålet.

(131)

** Rasmus Jørgensen i Kjellergård. Matias Ebbel i Odder og hans hustru vidnede, at da de skt Mikkelsdag var et år kom rejsende fra Århus om natten, da kom der 3 karle på Odder mark med en stud, og de kunne se, at den ene af dem var Hans Jørgensen, som andendagen efter kom og bad dem tie med hvad, de havde set på marken.

** Jens Jensen i Fillerup og Morten Nielsen af Balle tilstod, at de havde indgået efterskrevne kontrakt, eftersom Jens Jensen og hans hustru har afstået halvparten af deres gård til Morten Nielsen og deres datter Volborg Jensdatter.

(132)

** Rasmus Sørensen delefoged på husbonds vegne gav tilkende, at han efter sin øvrigheds befaling hos Anne Oves i Odder udvurderede en sortblisset ko og en rødblisset ko, som var for hendes restants, og de blev sat i forvaring i Hans Jørgensens stald, hvorfra Jacob Ovesen om natten fjernede den ene.

** Jørgen Knudsen i Tues mølle lod fordele Søren Sørensen for 3 sletdaler.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg Åkær len, lod afhjemle syn på efterskrevne kirkers brøstfældighed

(134)

18/11 1661.

** Rasmus Pedersen i Amstrup. efterskrevne vidnede, at det øg, som Rasmus Pedersen fandt hos Peder Sørensen i Vinten, der er Rasmus Pedersens eget øg, og er blevet ham frastjålet natten efter skt Sørensdag 1660.

(135)

** Niels Banner, KM befalingsmand, stævnede hans tjenere i efterskrevne sogne for dom for deres resterende og forfaldne landgilde og arbejdspenge, gæsteri og andet efter jordebogen, så vel som trælpenge. opsat 8 dage.

** Rasmus Mikkelsen i Nølev lod fordele efterskrevne for kirkens tiendekorn, som de forholder for 1660.

(136)

25/11 1661.

** hr Christen Hansen sognepræst i Odder på hans far hr Hans Lauridsens vegne. efterskrevne vidnede, at Lisbet Clausdatter, Erik Jørgensens hustru, nu boende i Århus, hun kom til Odder et lidet barn, og blev hos hendes mors søster og hr Hans Lauridsen fra barndommen, og til sl Anne Christensdatter døde, og da rejste hun derfra, førend hun kom i ægteskab med Erik Jørgensen, og ydermere vidnede de, at hr Hans og hr Christen i den onde tid blev ganske yderligt udplyndret deres gods, så de beholdt intet, deres præsteklæder uberøvet, og de 2/3 1657 bad Erik Jørgensen i Århus at lade hente hvis, der kunne være tilbage af hans hustrus gods, thi de kunne ikke længere stå dem derfor i den farlige tid, som da tilstundede.

(137)

** Anders Nielsen, ridefoged til Harridslevgård, med opsættelse 14/10 stævnede Hans Olufsen, forrige ridefoged og skriver til Åkær, for dom for gæld efter hans efterskrevne brev, dateret Frederiksodde 26/6 1657, lydende på 270 rigsdaler, udgivet til borgmester Hans Jørgensen i Frederiksodde, som transporterede brevet til Anders Nielsen 19/9 1661, hvorefter der blev afsagt dom: Hans Olufsen bør forbemeldte sin håndskrift at betale og indfri inden 15 dage, og derefter at lide indvisning og udvurdering i hans bo gods og ejendom, hvor det findes kan.

(138)

** Jens Jensen Dyngby i Odder. efterskrevne vidnede, at han 1658 om vinteren, midlertid de svenske havde kvarter her i landet, da var han hårdt nødt og tvunget til de svenske, og de slog og stødte hans hustru for at vise dem hendes mand, og de tog bort af hans hus både hø og andet, som de havde lyst til, og de ransagede efter ham, og de truede og undsagde hans hustru børn og hans brødre på liv og gods, om de ikke ville vise dem Jens Jensen, så han var tvunget til at tjene dem, formedelst de ikke ydermere skulle pine og plage hans hustru børn og slægtninge, eller hans hus at afbrænde, som de havde begyndt.

(139)

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners gods i Hads herred, fremlagde en skriftlig klage af Rasmus Mikkelsen i Saksild, som klager, at da han var gået ud på marken, hans svin og andet kvæg at se til gode, da på hans retfærdige vej hjemad, kom Anders Sørensen i Saksild med en økse i sin hånd og overfaldt ham, så han i sådan nød måtte tigge sit liv, ellers havde han ikke kommet levende til by, og da han er sådan, at han ikke kan komme til tinge, giver han ridefogden fuldmagt til at klage, hvorefter synsmænd afhjemlede syn på hans sår, han havde 2 blåslag på hans skuldre og et

slag ovenfor hans øre, som han beskyldte Anders Sørensen i Saksild for at have slået ham på marken.

(140)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Rasmus Mikkelsen i Amstrup og Rasmus Jensen i Halkær på menige Halkær og Amstrup grander og bymænds vegne lovede og forpligtede dem at betale ham 2 tønder sæderug til skt Mikkelsdag, som er for 4 tønder havre, som de er ham skyldig.

** Jørgen Knudsen Møller i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede sl Mikkel Knudsens efterleverske og arvinger, nemlig Anne Pedersdatter i Odder Knud Mikkelsen sst Kirsten Mikkelsdatter hendes mand Gregers Knudsen Helle Mikkelsdatter og Mette Mikkelsdatter for dom for en sum penge, sl Mikkel Knudsen er ham skyldig efter tingsvidne 22/12 1651 på 50 sletdaler og efter tingsvidne og pantebrev 24/11 1651 på 41 sletdaler, hvorfor han har pantsat hans bror Jørgen Knudsen en del jord, som ligger til den halve selvejer bondegård, han iboer, som han har tilbudt arvingerne at indløse, og nu fremlagde han forskrevne pantebreve og tingsvidner, og derefter fremlagde tingsvidne 25/6 nærværende år, og nu mødte Gregers Knudsen med fuldmagt af sl Mikkel Knudsens arvinger og fremlagde et tingsvidne, udstedt 26/6 1654, indeholdende, at Mikkel Knudsen med en sølvske og 2 rigsdaler i hænderne gav tilkende, at det er hans 3.ting han tilbyder hans bror at indløse pantet til skt Mikkelsdag, hvortil Jørgen Knudsen svarede, at de åremål ikke er ude, som det er pantsat til, og Gregers Knudsen fremlagde sin fuldmagt og indlæg og der blev afsagt dom: da det med tingsvidne er bevist, at jorden er pantsat 6 år, og med tingsvidne bevises, at panterne er opsagt, så bør sl Mikkel Knudsens arvinger betale forskrevne sum 91 sletdaler inden 15 dage, eller ham derfor at have vurdering og indlæg i samme halve gård.

(144)

2/12 1661.

** Gregers Knudsen i Odder. Anne Pedersdatter i Odder vidnede, at torsdag 8 dage sidst forleden kom Rasmus Tulstrup i Hovedstrup ind i Gregers Knudsens og Anne Pedersdatters hus om noget rytterskat og havde en rytter med sig, og så lagde hendes datter, Gregers Knudsens hustru, 5 mark på skiven, men da der manglede 3 skilling, slog han hende under hendes øre, så hun faldt til skiven, og rytteren tog et par sko for de 3 skilling, og han tog et lagen af hendes seng for eksekverpenge. Niels Nielsen i Odder vidnede det samme, men han så ikke Rasmus Tulstrup slå hende, men rytteren drog hans kårde og slog hende på skulderen, så hendes lue tumlede af.

(145)

** Poul Jørgensen i Falling til 3.ting oplyste et gammelt vædderlam, som for en rum tid siden er kommet til hans får.

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged lod fordele efterskrevne for tiendekorn, de rester med til Hvilsted kirke.

** Jens Jensen, født i Smedrup, og Rasmus Christensen i Gylling på sin søster Maren Christensdatters vegne kendtes dem at have indgået efterskrevne kontrakt, at Jens Jensen, barnfødt i den gård i Smedrup, som hans sl far afdøde, og hans stedmor Maren Christensdatter iboer, er blevet

forligt med hans stedmor om deres tvist og iring således, at han fraståralrettighed til samme gård, og hun skal derfor give ham 12 sletdaler, samt unde ham jord til 2 skæpper byg og siden til rug.

(146)

** Rasmus Christensen i Gylling på hans søster Maren Christensdatters vegne i Smedrup. Jens Jensen, født i Smedrup, gav hende afkald for arv efter hans sl far Jens Jensen, som boede og døde i Smedrup.

** Hans Rasmussen i Ondrup med fuldmagt af Jonas Pedersen i Ålstrup og med 6 ugers opsættelse stævnede Kirsten Jørgensdatter i Ålstrup med hendes mand Peder Jespersen imod dom, eftersom hun med ærerørige ord og tyvesag skal have ladet sig forlyde imod Jonas Pedersen, og det i en ærlig ædruelig forsamling, og nu mødte Peder Jespersen og berettede, at det var vist nok det, der blev stjålet af hans hvede i toften, men de så ikke Jonas Pedersen tage det, men de sporede det indtil hans ovnmund, og efterdi denne sag lod sig anse på ære at angå, da vidste fogden deri ikke anderledes at kende, end at indfinde den for overdommerne.

(147)

** Hans Olufsen, forrige ridefoged og skriver på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne og tiltalte dem for fogedpenge, som de ved højeste ed benægtede, at de havde lovet ham nogen fogedpenge, hvorfor de blev frikendt, uden det anderledes bevises.

** Hans Olufsen med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

(148)

9/12 1661.

** Anders Lauridsen, forrige ridefoged og skriver på Åkær, nu borger og rådmand i Bogense, stævnede hr Søren Pedersen i Hundslund for dom for 9 tønder byg efter hans håndskrift, dateret 7/1 1655, som han ikke vil betale, skønt han har været indstævnet for provsten og fremlagde hans indlæg samt provstens kendelse, at da hr Søren Pedersen har givet til kende, at Anders Lauridsen ikke alene har oppebåret korn af ham, men også beholdt af hans nådigstekorn, og han tilbød at gøre regnskab og betale hvis, han derefter kunne blive ham skyldig, så vidste provsten ikke rettere, end at Anders Lauridsen bør gøre regnskab med ham. og han fremlagde hr Søren Pedersens håndskrift, dateret 17/1 1655, og der blev afsagt dom: da hr Søren Pedersen ikke fremlægger regnskab og bevis på hvad, Anders Lauridsen skal være ham skyldig, så bør han betale de 9 tønder byg inden 15 dage.

(151)

** hr Søren Pedersen i Hundslund begærede at få sine efterskrevne ord indskrevet i tingbogen, at eftersom provsten har tilfundet Anders Lauridsen at gøre regnskab med ham, som han ikke har villet efterkomme, så mener han ikke, at han bør tiltales så længe, denne dom står ved magt.

(152)

** Jørgen Knudsen i Tues mølle stævnede Helle Mikkelsdatter i Århus, barnfødt i Odder, Knud Mikkelsen i Odder Anne Pedersdatter Kirsten Mikkelsdatter Gregers Knudsen desligeste hr Christen Hansen i Odder Mads Rasmussen i Nølev Knud Olufsen i Rørt Poul Olufsen i Odder Bisgård Jørgen Ovesen i Dyngby og Jørgen Nielsen sst på deres hustruers vegne for opkald på samfrænder og vurderingsmænd til at vurdere sætte og taksere den halve selvejer bondegård i Odder, som Gregers Knudsen og Anne Pedersdatter iboer, og efterskrevne blev optaget og tilnævnt.

** Espen Christensen, degn i Gosmer, og Rasmus Sørensen i Halling. Espen Christensen på hans datterbørns vegne, barnfødt i Søby, og desligeste på fædrene side Jens Tomasen i Ørting Niels Tomasen sst Søren Tomasen i Smedrup tilstod, at de har under deres værgemål taget til dem alt hvis gods og arv, som sl Jens Andersen og Maren Espensdatter, der boede og døde i Søby, deres børn er arveligt tilfaldet efter deres sl forældre efter skiftebrev, dateret Søby 4/4 sidst forleden, og som er indført i skiftebogen. Espen Christensen annammede Anders Jensen, 6 år gammel, hans efterskrevne tilfaldne arv, som i penge beløb sig til 58 sletdaler, og kornet annammede Jens Andersen i Søby til drengens underhold, til han bliver 12 år gammel. Niels Tomasen i Ørting annammede Johanne Jensdatter, som er 8 år, hendes tilfaldne gods for 29 sletdaler, og da hendes stedmor Sidsel Rasmusdatter har taget hende til sig, til hun bliver 15 år, så skal hun beholde pigens tilfaldne korn. Jens Tomasen i Ørting annammede Maren Jensdatter, som er 11 år, hendes gods, som han skal have renten af samt halvparten af hendes tilfaldne korn, formedelst han skal forsyne hende med mad øl sko klæder og skolegang, og Søren Tomasen i Smedrup annammede Sidsel Jensdatter, som er 10 år, hendes gods, og han beholder hende, til hun bliver 15 år.

(154)

** Rasmus Sørensen i Halling på Sidsel Rasmusdatters vegne i Søby. ovennævnte værger for sl Jens Andersen og Maren Espensdatters børn gav Sidsel Rasmusdatter afkald for al hvis arv, de var tilfaldet efter deres sl forældre.

** Peder Jensen i Amstrup. efterskrevne vidnede, at han på marken havde afsat 4 traver boghvede, som var både hans og hans sl hustrus arvingers, til den gæld, som han og hans sl hustru var Hans Christensen i Falling skyldig, men arvingerne tog deres part deraf bort.

** Peder Hansen i Tvenstrup med en måneds opsættelse stævnede Jens Dyngby i Odder, for han i næst forleden fjendetid havde givet sig til fjenderne imod KM mandat, og han 21/3 1658 med sine kanutter har udtaget 5 tønder havre af hans herbergs loft, hvorfor hans jord er blevet liggende usået, om han ikke bør betale ham hans sædehavre, og der foruden som en, der har holdt med fjenderne, at lide i fængsel og jern på Bremerholm, og nu fremlagde han et tingsvidne 28/10 udganget, og Jens Dyngby fremlagde et tingsvidne 25/11, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom sagen på ære vil angå og tilmed synes vidne imod vidne, da vidste fogden ikke derpå at dømme, men henfandt den sag for hans overdommere.

(155)

** Rasmus Sørensen i Halling på Peder Nielsens vegne i Odder. efterskrevne vidnede, at den brunstjernede hest, som Peder Nielsen købte af Oluf Lauridsen sst, som for 3 år siden købte samme hest af Jørgen Rasmussen i Odder, den er opfødt som føl i Odder by og har ikke været nogen rytterhest.

** Christen Mogensen i Mogenstrup med høringe lod fordele efterskrevne for deres anpart i en okse, som han i fjendetiden udlagde for dem i kontribution.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbondens vegne stævnede Hans Nielsen i Hovedstrupgård hans børn og medarvinger til det bondegods i Randlev samt Peder Mogensen for den gård, sl Niels Hansen iboede, for deres anpart smørskyld, som resterer. opsat 1 måned.

(156)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede alle bønder og tiltalte dem for deres resterende landgilde, som skulle være ydet efter det afslag, som derpå er gjort, som de blev tildømt at betale.

(157)

16/12 1661.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged til 3.ting gav hans bror Jens Jensen i Halling sag for 3 skæpper rug, han er ham skyldig for hans fæmon, som været i hans korn og gjort skade, som han ikke vil betale, og han benægtede at være ham noget rug skyldig.

** Rasmus Sørensen. efterskrevne vidnede, at Jens Jensen i Halling tog det fæmon og gods i sine forældres bo i Odder, som Rasmus Sørensen nu i sin stævning beskylder ham for, og der var ingen andre af hans søskende eller medarvinger, som førte noget derfra uden Jens Jensen, dog det meste førte han derfra, imedens hans forældre levede og det andet siden.

(158)

** Erik Jacobsen i Skovsgård. synsmænd afhjemlede syn på en stakkels dreng, som lå død på Randlev mark ved en gangsti, som går derover, og de syntes, at han af armod og skrøbelighed havde sat sig ned og hensovet, og de fandt intet sår eller men på hans legeme. der blev givet varsel til efterskrevne sandemænd i herredet.

** Peder Sørensen, ridefoged i Hads herred, fremlagde en kaldsseddel, hvormed Rasmus Jørgensen i Assens på egne og hans skipper Hans Klingbergs vegne stævnede KM tolder Christian Hansen i Assens samt toldvisitereren i Assens samt Arnoldus Frederiksen i Oldrup, som mødte og vidnede, at førnævnte skipper angav for samme tolder 13 tønder gryn og 5 tønder Nordlandsfisk, og der blev fremlagt bevis fra Peder Tygesen, kæmner i Århus, at Rasmus Jørgensen, handelsmand i Fåborg, tilforhandlede sig samme gryn og fisk, som blev fortoldet, og der blev fremlagt et andet bevis fra kornmåleren, at han har været på Århus toldsted og fortoldet samme gryn og fisk, som med båd blev leveret i skipper Hans Ibsen Klingbergs skude, som den tid lå i Horsens fjord.

(159)

** Jørgen Knudsen i Tues mølle. efterskrevne, som på tinget blev tilkaldt at komme til Odder at vurdere og taksere den halve selvejer bondegård, som Gregers Knudsen og Anne Pedersdatter, sl Mikkel Knudsens efterleverske iboer, som også Jørgen Knudsen er ejer til, afsagde deres taksering

af gården til 320 sletdaler, og Jørgen Knudsen befindes at være den største lodsejer til samme gods, som med øvrighedens samtykke efter recessen kan samle samme ejendom og udløse de andre.

(161)

** Mikkel Lauridsen ridefoged på husbonds vegne. eftersom Jacob Ovesen i Odder er forligt med Matias Ebbel i Odder og hans hustru om deres tvist og bordag, så har Mikkel Lauridsen på øvrighedens vegne, for Jacob Ovesens ringe middels skyld, efterladt ham husbondens sag for 2 rigsdaler, som han lovede at betale inden kyndelmisse.

** Peder Jespersen i Oldrup og Jonas Pedersen kendtes dem på begge sider at være venligt og vel forligt både på deres egne og hustruers vegne om al hvis misforstand tvist og iring ord og andet, som har været imellem dem, og hvem, som dette opreber eller med skændsord overfalder den anden, da skal den være faldet til bymændene for en tønde godt øl og til husbonden 4 rigsdaler.

** Rasmus Mikkelsen i Amstrup lod fordele efterskrevne for byg, de er ham skyldig, som de havde lovet ham i fjendernes tid, for en kornet, han holdt for dem.

** Peder Jensen i Amstrup. efterskrevne vidnede, at de 5/7 var til skifte i Amstrup efter hans sl hustru Volborg Christensdatter imellem hendes efterlevende mand Peder Jensen og hans stedbørn, nemlig Christen Nielsen Bertel Nielsen Maren Nielsdatter Anne Nielsdatter i overværelse af Clemend Clemendsens fuldmægtig, og arvingerne fordrede efterskrevne arv efter deres sl far efter tingsvidne udstedt 2/11 1638, og der blev udlagt for bortskyldig gæld

(163)

** Morten Ovesen i Søby på sine egne og på hans svogre Rasmus Rasmussen i Søby Rasmus Andersen i Morsholt og Jørgen Olufsen i Saksild på deres hustruers vegne til 3.ting lovbød alle hvis lodder og parter jordegods særjord og ejendom, som de har arvet efter deres sl forældre Ove Jørgensen og Bodil Rasmusdatter i den halve selvejer bondegård i Morsholt, som Jørgen Ovesen iboer, og han fremstod og bød sølv og penge. varsel til Anne Ovesdatter i Århus og hendes mand Laurids Olufsen og Karen Olufsdatter sst Rasmus Ovesen i Morsholt og Jørgen Ovesen sst, og der blev fremlagt en seddel fra Jens Christensen Kølsen, borger i Viborg, at han på hans hustru Margrete Ovesdatters vegne var samme varsel for lovbudsvidne gestændig.

(164)

** Jørgen Ovesen i Morsholt lovbød halvparten af alt hvis jordegods og ejendom, som han har arvet efter sine sl forældre, i den halve selvejer bondegård i Morsholt, som han nu iboer.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged over sl rigens drosts arvingers gods, med 6 ugers opsættelse stævnede bønderne for dom anlangende deres landgilde, som de resterer med, og som de blev tildømt at betale.

(165)

** Peder Jensen i Tvenstrup tiltalte Bertel Nielsen i Lerdrup for 5 sletdaler, som han er ham skyldig for 2 stude, som han svor, at han betalte ham i fjendernes tid.

23/12 1661.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged over sl rigens drosts arvingers gods lod fordele efterskrevne for gæld.

** Jens Jensen i Spøttrup og ung Søren Jensen sst på deres egne og menige Spøttrup mænds vegne til 3.ting afsagde det grandelav hos Halling bymænd, efterdi der er samme markskel imellem samme begge byer, og de har ingen fællig med hverandre, og hvad gildeslav, de har haft sammen i gamle dage, er aflagt, og de Spøttrup mænd formener dem på deres vide og lavshus at være forurettet af nogle Halling mænd, så af de årsager holder de deres bys vide og vedtægt for dem selv herefter, og intet have med de Halling mænds vide at bestille.

(166)

** Peder Lassen i Torrild. Morten Jensen i Falling på sin hustru Maren Pedersdatters vegne Søren Jensen i Amstrup på sin hustru Anne Sørensdatters vegne og på hans hustrus søster Karen Sørensdatters vegne i Horsens og hendes ægtemand Hans Sandersens vegne gav ham afkald for alt hvis arv, som dem på deres hustruers vegne arveligt var tilfaldet efter deres sl bror Rasmus Pedersen, som boede og døde i Torrild.

** Peder Jensen Ørting, boende på Alrø. efterskrevne vidnede, at hans gods blev ham frataget i fjendernes tid, så han havde ikke en skæppe korn, da fjenderne drog af landet, og andre vidnede, at det samme skete for dem og andre, og Jens Andersen Øster vidnede, at det var sandt nok, de blev forklaget og fanget, men Gud hjalp, de skadede intet deraf, uden at de blev taget deres gods og fæmon fra, mest fordi at en part af deres brandskat resterede.

(167)

** Jep Bertelsen i Gylling på hans søsterbørns vegne. Peder Rasmussen i Falling bekendte skyldig at være hans og hans sl hustru Kirsten Bertelsdatters fælles børn, nemlig Rasmus Pedersen 8 år Bertel Pedersen 5 år, efter deres sl mor for al deres arv 38 sletdaler, som han lovede at holde dem til fremtarv gavn og bedste, og da Jep Bertelsen godvilligt har taget den mindste dreng til sig, så lovede Peder Rasmussen at give ham den årlige rente.

** Jep Bertelsen i Gylling på egne og på flere af de små boelsmænds vegne i Gylling fremlagde et tingsvidne udstedt 17/10 1647, hvori bevidnedes, at efterskrevne boelsmænd i Gylling har en ganske ringe jord til at avle landgilde og skat af, og er derfor nu næsten forarmede.

(168)

** Jørgen Pedersen i Torrild sandemand. Jørgen Ovesen i Morsholt solgte og skødede til Jørgen Pedersen på hans datter Ingeborg Jørgensdatters vegne, som er hans trolovede fæstemø, halvparten af alt hvis jordegods og ejendom, som han har arvet efter sine sl forældre Ove Jørgensen og Bodil Rasmusdatter i den halve selvejer bondegård i Morsholt, som de iboede og afdøde, og som han nu iboer.

(169)

** Rasmus Sørensen i Halling. efterskrevne blev af menige herredsmænd, som var tilstede, tilbetroet at pålægge, hvad to mænd skulle have at rejse med til den høje øvrighed med underdanigst supplikation om nogen nåde og formildelse på den overmåde utålelige rytterskat, som fra første anfang har været dette arme herred pålagt, og mesten dobbelt med andre omliggende len og herreder, indtil den arme almue her i lenet er dermed blevet forarmet, så de nu af højeste nød tvinges til at søge om formildelse, først hos de gode kommissærer, og dernæst hos deres allernådigste herre og konge, og til hvilken rejse Rasmus Sørensen i Halling og Matias Hansen i Ørting har lovet straks dem at begive sig afsted, og derfor har ovennævnte dannemænd tillagt dem begge af hver fuld gård 12 danske skilling, og de andre efter enhver deres lejlighed.

(170)

** Peder Jespersen i Ålstrup stævnede menige Falling Ålstrup og Halkær mænd for delemål, han over dem vil forhverve, for en okse, de har købt af ham til at yde en ritmester i samme kvarter, hvortil flere lovede at stille ham tilfreds inden snapsting.

(1)

** tingbogens autorisation 1662.

13/1 1662.

** rans og skursnævninge.

(2)

** Niels Banner, KM befalingsmand, hans fuldmægtig Jesper Rasmussen i Fillerup med opsættelse 9/12 stævnede menige Alrø sognemænd for dom og beskyldte dem for ulydighed imod deres gode øvrighed, som har gjort dem mildt og rundt afslag på deres kornlandgilde, eftersom han på egen bekostning for dem har rejst til Fyn og hos deres gode husbond har forhvervet, at de er blevet efterladt fra halvparten til fire femtepart korn, hvilket de ikke har villet agte, men trodsigt og modvilligt tilbageholder og ikke har ydet i rette tid, ham til stor skade og fortræd, og formener, at de bør betale inden 15 dage eller lide indvisning nam og vurdering samt have deres fæste forbrudt, hvilket de blev tildømt.

(3)

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg og Åkær len, stævnede efterskrevne og tiltalte dem for resterende konsumption af deres kvæg, som de ikke har villet betale, om deres kvæg ikke bør at være forbrudt, og de bør være i KM nåde og unåde. opsat 14 dage.

20/1 1662.

** Hans Nielsen i Hovedstrupgård hans søn Søren Hansen lod fordele efterskrevne for gæld.

** Peder Pedersen i Amstrup. Niels Villadsen, indvåner i Århus og skriver til Ning herredsting, gav ham på sin hustrus mor Kirsten Pedersdatters vegne afkald for al hvis arv, som hans hustru og

søskende var arveligt tilfaldet efter førnævnte Kirsten Pedersdatters sl mand Søren Jensen, som boede og døde i Amstrup, og han kvitterede på hustrus og hendes søskendes vegne Kirsten Pedersdatter og hendes svoger Peder Pedersen derfor.

(4)

** Peder Pedersen i Odder. Knud Pedersen i Jeksen på sine egne og på hans søster Mette Pedersdatter, sl Jørgen Lauridsens efterleverske i Horsens, hendes vegne og på hans brødre Jens Pedersen Rasmus Pedersen og Oluf Pedersen, som er udenlands, deres vegne gav ham afkald for al hvis arv, de kunne arveligt tilfalde efter deres sl mor Anne Jensdatter, som boede og døde i Odder, og de takkede deres stedfar for godt skifte.

** Jens Jensen Bay, indvåner i Århus på Guldsmedegade, stævnede Peder Christensen, ladefoged på Åkær, for dom anlangende hans frastjålne hest, som han har ladet ham forevise men forholder ham, og begærer i venlighed at han vil tilstille ham hans hest igen og fremlagde et tingsvidne af Århus byting udstedt 9/1 sidst forleden angående tyveriet af hans hest, og hans vedkendelse af den på Åkær, hvor de spurgte Peder Christensen, om han havde heste at sælge, og da spurgte han dem, hvor de havde hjemme, hvortil de svarede sønder ude, og da han hørte det, svarede han, at han havde en hest at sælge, og da hestene kom ud af stalden, kendte han sin hest og skar et stykke af dens venstre øre til et kendemærke, hvorefter de gik til Peder Christensen, som sagde, han havde købt hesten af to ryttere, og senere havde hørt, at den var stjålet. opsat 1 måned.

(6)

** Jørgen Ovesen i Morsholt. Morten Ovesen i Søby på sine egne vegne Rasmus Rasmussen sst på sin hustru Maren Ovesdatters vegne Jørgen Olufsen i Saksild på sin hustru Sidsel Ovesdatters vegne Rasmus Andersen i Morsholt på sin hustru Anne Ovesdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres hustruer og til Jørgen Ovesen og hans hustru Ingeborg Jørgensdatter de lodder og parter, som de har arvet i den halve selvejer bondegård i Morsholt, Jørgen Ovesen og Ingeborg Jørgensdatter iboer, efter deres sl forældre Ove Jørgensen og Bodil Rasmusdatter

(7)

** Hans Rasmussen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at Hans Rasmussen i Ondrup og Laurids Sørensen sst, som begge bor på een gård, de tiender lige så meget til kirken og kongen som Jens Pedersen i Loverstrup tiender af den gård, han iboer, og Hans Rasmussen og hans hustru er ældre i ægteskab end Jens Pedersen og hans hustru.

** Rasmus Sørensen i Saksild på samtlige efterskrevne Saksild sognemænds vegne fremlagde deres efterskrevne forseglede og underskrevne vedtægt, anlangende Saksild sognemænd har bekommet KM og kirkens tiende i fæste.

(8)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med opsættelse 2/12 stævnede alle bønder for dom anlangende deres restants for deres landgilde og fremlagde samme restants for 1661-62, og der blev afsagt dom: enhver bør samme restants at betale.

(10)

27/1 1662.

** Jørgen Knudsen i Tues mølle. Knud Mikkelsen i Odder fremstod og var hans hjemmel til et stykke engblok, som ligger til den selvejer bondegård i Odder, som Knud Mikkelsen er en lodsejer til, som Gregers Knudsen iboer, som samtykkede samme hjemmel.

** Peder Knudsen i Ørting på sine egne og på hans søn Anders Pedersens vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Maren Andersdatter i Vestergård og Apelone Jensdatter sst for dom anlangende gældssag for deres anpart af en okse, som han udlagde for byen i fjendetiden, og som kom til Frederiksodde, og som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(11)

** Jost Nielsen herredsfoged. Rasmus Simonsen i Krogstrup tilstod at være ham skyldig 6 skæpper rug, som han forpligtede sig at betale.

(12)

3/2 1662.

** Jens Knudsen i Fensten. efterskrevne vidnede, at det øg og føl, som han fik fra Hjarnø til arv efter hans sl bror 1657 om høsten, der fjenderne kom i landet, da var samme øg og føl meget afmægtige, og de døde, og de kom ham slet intet til gode.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, lod fordele Hans Jørgensen i Odder for 1 rigsdaler konsumptionspenge, som han skulle have givet, da han lod sig vi i ægteskab med sin hustru, efter KM mandat.

** Tøger Tomasen i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede Frands Terkildsen i Spøttrup Søren Tøgersen Jens Sørensen og Jens Jensen sst og tiltalte dem for en båd, han havde lånt af Rasmus Sørensen i Falling at bruge, hvilken båd de 4 personer siden skal have taget og brugt uden minde, og samme båd skal være bortdrevet, om de ikke bør skaffe Rasmus Sørensen sin båd igen og holde Tøger Tomasen derfor skadesløs, eller at betale den, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 2/9, og der blev afsagt dom: de 4 personer bør skaffe Rasmus Sørensen sin båd igen, så god, som den var, da de sidst brugte den, eller betale hver sin anpart af hvis, samme båd kunne koste.

(13)

** Rasmus Mikkelsen i Nølev på Inger Mikkelsdatters vegne sst. Mikkel Rasmussen i Nølev tilstod, at han havde gjort en venlig kontrakt med hans kære mor Inger Mikkelsdatter, at eftersom hun har afstået og opladt for ham den halve gård, hun iboer, som hendes sl husbond Rasmus Nielsen afdøde, så han må fæste den, så skal hun have efterskrevne jord og husværelse hendes livstid.

(14)

** Søren Ovesen i Ålstrup. Ove Christensen i Halkær tilstod, at han havde gjort en kontrakt med hans mor Kirsten Rasmusdatter sst om alt hvis, hun skal have til hendes livs ophold hendes livstid, hvilket han lovede hans bror Søren Ovesen og svoger Poul Eriksen.

** Ove Christensen i Halkær. Poul Eriksen i Bjerager Hovgård på hans hustru Maren Christensdatters vegne gav hendes bror Ove Christensen på sin egne og hans mor Kirsten Rasmusdatters vegne afkald for al hvis arv, som Maren Christensdatter var tilfaldet efter hendes sl far Christen Bertelsen, som boede og døde i Halkær.

(15)

** Peder Sørensen, ridefoged over Christian Banner og Frederik Banners gods i Åkær len, med opsættelse 9/12 stævnede Anders Sørensen i Saksild for dom anlangende overfald på Rasmus Mikkelsen i Saksild, og fremlagde tingsvidne, udstedt 25/11, og Anders Sørensen fremlagde sit indlæg, at han formener sig fri for tiltale, eftersom klagen ikke er bevist med sandfærdige vidnesbyrd, og der blev afsagt dom: da der ikke fremlægges bevis, kan fogden ikke dømme derpå, men da Anders Sørensen sigtes for bordag, men ikke møder personligt for at fralægge sig det, så bør han bøde 6 mark.

(16)

** Jørgen Pedersen i Rude lod fordele efterskrevne for det, som de har lovet ham for øksne, han for dem til de svenske har udlagt.

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne for tiendekorn, resterende stedsmål vidner og rede penge.

(17)

** Anders Jensen, barnfødt på Alrø, med opsættelse 9/12 stævnede Peder Jensen Ørting på Alrø for dom og tiltalte ham, for han 1653 har taget hans fædrene arv til sig samt arv efter hans sl oldemor, som han blev tildømt af betale Anders Jensen inden 15 dage.

(18)

10/2 1662.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på husbond Niels Banners vegne. efterskrevne vidnede, at den gård i Sondrup, som Morten Pedersen iboer, var vel ved magt, da han kom dertil, men siden fjenderne kom herind, da var han og hans hustru forjaget af byen 14 uger til hobe, og da blev samme gård ruineret, vinduer og døre sønderslagne, brændt og fordærvet.

(19)

** Morten Pedersen i Sondrup. efterskrevne vidnede, at Morten Pedersen blev i fjendernes tid fraplyndret hans heste og andet, hvis han havde, og siden kom der en sergent af kongens dragoner, som var indlagt i sognet, han drog i Morten Pedersens gård med sit selskab og slog ud både vinduer karme døre, så gården blev ganske spoleret, og Morten Pedersen blev forjaget af gården, og er

derover forarmet, og han har han en stor hob små børn, hvoraf et på ti år er vanfør, kan hverken høre eller tale.

** Jens Jørgensen i Tvenstrup til 3.ting lovbød 2 agre på Tvenstrup mark og Rasmus Jensen i Tvenstrup bød sølv og penge. varsel til Rasmus Jensen i Assedrup og hans sønner Jørgen Rasmussen og Jens Rasmussen.

** Jørgen Pedersen i Torrild. synsmænd afhjemlede syn på 20 stykker egetræer, som ligger på Jørgen Pedersens agerende, som Jacob Pedersen vedkendes, og på en rad piller, som står imellem Jacob Simonsens kålgårdssted og Jørgen Pedersens ager, så Jørgen Pedersen kan ikke pløje sin jord op ved remmen, dertil svarede Jacob Simonsen, at hans hus står på Jørgen Pedersens og hans nabo Mikkel Pedersens gårds grund, som det har stået af Arilds tid, og han holder sig til så vidt, han har haft i hævd og brug, siden han fæstede huset, og som hans formand har før ham.

** Niels Pedersen skomager i Fillerup. efterskrevne vidnede, at han blev forjaget fra sit hus af polakkerne, og de tog både hans eget og andre folks huder af hans stenkar og af hans huse alt, hvad han ejede selv og havde for andre, hvorfor Jørgen Pedersen i Torrild blev afvist og ikke kunne få 3.ting til Niels Pedersen med dele for nogle huder, han ville tiltale ham for.

(20)

** Mikkel Lassen i Rudgård et vidne om efterskrevne gårde i Hvilsted sogn, som er blevet ganske øde, så der intet er sået eller avlet.

** Peder Storm i Halling. efterskrevne gav tilkende, at de på menige herredsmænds vegne efter samtliges samtykke og begæring har pålagt og vedtaget at give Peder Storm af hver helgård 4 skilling og af hvert bol og halvgård 2 skilling og inderster 1 skilling, for han med herredsmændenes supplikation er rejst til København om formildelse på den strenge mølletold og store ulejlighed, hvert menneske har i denne onde og dyre tid for at få malet til levnedsmiddel, og dem, der ikke vil betale Peder Storm, vil blive pantet.

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne for gæld.

** efterskrevne tilstod at være Jesper Rasmussen skyldig af penge og sædekorn, han havde lånt og forstrakt dem med.

(21)

** Jørgen Rasmussen i Oldrup lod fordele Terkild Nielsen i Saksild.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter, med opsættelse 16/12 stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård og tiltalte ham, eftersom han er betroet at være delefoged over KM bønder og af dem indfordre hvis de efter jordebogen pligtig er, hvorpå der skal findes en stor restants, uanseet Erik Jacobsen for hans bestilling nyder KM løn og frihed, satte derfor i rette, om han ikke bør lade restantsen blive klareret inden 15 dage, hvortil Erik Jacobsen svarede, at formedelst idelig rytterskat og andre daglige udgifter, som bønderne påhænges med efter denne onde tid, da er en stor del ganske forarmede, og der findes intet at få, og det er ham umuligt at tage udlæg, hvor bønderne intet har, men hvor noget er at bekomme til restantsen, der vil han det med det forderligste udtage, hvorefter der blev afsagt

dom: Erik Jacobsen bør samme restants at indskaffe inden 15 dage eller derfor at lide, som vedbør, uden hvis den høje øvrighed de ganske forarmede benåde vil.

(22)

17/2 1662.

** Morten Hansen i Svejgård. efterskrevne vidnede, at Mogens Pedersen i Randlev Skovgård var med Jens Johansen af Randlev i Hovedstrupgård og ville fæste den gård i Randlev, sl Rasmus Olufsen afdøde, af Hans Nielsen, og Jens Johansen bød ham 29 sletdaler til stedsmål, hvortil Jens Johansen svarede, at da han i pinsen kom til Hans Nielsen for at gøre kontrakt derom, da ville Hans Nielsen have noget jord derfra, og der stod også en daler imellem dem, for Hans Nielsen ville have 20 rigsdaler fuldt.

(23)

** Jørgen Pedersen i Torrild. Jacob Simonsen i Torrild, og eftersom Jørgen Pedersen ved høringsdele tiltaler ham for nogen egetræer og andet, som han har lagt på Jørgen Pedersens agerende og sat et gærde for nær hans ager, så begærede han, at delemålet måtte forblive, og lovede at skille Jørgen Pedersen ved førnævnte træer og skaffe dem af hans ager og sætte gærdet, så det kan være Jørgen Pedersen uden skade.

** Rasmus Jensen Hjulmand i Tvenstrup. Jens Jørgensen i Tvenstrup solgte og skødede fra sig og arvinger og til Rasmus Jensen og arvinger efterskrevne agerjord på Tvenstrup mark

(24)

** Ove Jensen i Amstrup. ung Rasmus Pedersen sst på hans hustru Anne Eskildsdatters vegne gav hendes stedfar Ove Jensen afkald for al hendes arv efter hendes sl far Eskild Poulsen.

** Niels Banner. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård i Sondrup, som Morten Pedersen iboer

(25)

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne i Hundslund og Gylling for hvis, de er ham skyldig med rette

(26)

24/2 1662.

** Jens Rasmussen i Ovdrup på Jørgen Rasmussens vegne i Sødrup til 3.ting lovbød de 2 parter af den halve selvejer bondegård i Sødrup af den part, som Jens Sørensen Smed iboede tilforn, som kan være 3.parten i al samme selvejergård og dens tilliggelse. så fremstod Peder Sørensen, som boer i samme gård, og gav tilkende, at han har Jørgen Rasmussens datter Kirsten Jørgensdatter til ægte, som skal være en arving til ejendommen, og hendes forældre har lovet at afstå for ham og hustru

samme 3.part, så han formener sig nærmere end som nogen andre til at købe. varsel til Kirsten Jørgensdatter og Johanne Jørgensdatter i Sødrup og Jens Sørensen Smed i Oldrup.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged over sl rigens drosts arvingers gods. Mikkel Hansen Snedker i Odder på hans søn Jens Mikkelsens vegne gav last og klage over Tomas Pallesen i Søften og Laurids Ebbesen, boende i Århus på Rosensgade, som for 3 uger siden kom ridende til Odder og begærede af hans søn, at han ville vise dem på ret vej til Horsens, og da de kom til Loverstrupgård, overfaldt de ham frarøvede ham hans penge og lemlæstede ham, og efterskrevne i Loverstrup vidnede, at de hørte nogen skrige, og da så de 2 karle med dragne kårder overfalde Jens Mikkelsen, hvorefter de red bort, og da de løb ned for at hjælpe ham, sad han på knæ, og den venstre hånd var afhugget og hængte ved en sene og lidt hud, og de bar ham til gårde, og sendte bud efter hans far, som hentede ham på en vogn.

(27)

** Rasmus Sørensen. synsmænd afhjemlede syn på Jens Mikkelsen i Odder, som havde sår på hoved og arme, og venstre hånd var afhugget, og højre arm var næsten afhugget i albuen, og Jens Mikkelsen beskyldte Tomas Pallesen i Søften og Laurids Ebbesen i Århus for samme sår og skade, og at de tog hans penge.

** Espen Christensen, degn i Gosmer, lod fordele efterskrevne for hvis, de er ham skyldig for degnerente og ligpenge, der iblandt Rasmus Rasmussen i Fensten.

(28)

** Jørgen Pedersen i Torrild. efterskrevne, som mindes op til 43 år, vidnede, at desmidlertid har de, som har betjent degnekald i Torrild sogn, ringet klokken aften og morgen ringning foruden nogen anden betaling, end som deres årlige degnerente, indtil nu Johan Andersen degn sst dermed har været meget forsømmelig.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged over det beholdne KM gods i Hads herred, på KM og husbonds vegne, et vidne om efterskrevne gårde, som står ganske øde, og hvor end folk er i husene, da er de så slet forarmede, at de tigger deres brød, så der intet er at få eller finde til landgilde.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup, delefoged over Niels Banners børns gods. synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som findes på Rasmus Mogensens gård i Boulstrup.

(29)

** Peder Sørensen, ridefoged over Frederik og Christian Banners gods, stævnede Arnoldus Frederiksen for dom og tiltalte ham for deres forlenede bønder i Hundslund Torrild og Bjerager sogne deres landgilde trælpenge og anden rettighed efter jordebogen, hvoraf en stor del resterer, og efterdi hans husbond har bevilget sin delefoged Arnoldus Frederiksen al indkomst af en bondegård for sin delefoged bestilling, for han landgilde og restants i rette tide bør at indforskaffe, om han ikke bør indskaffe den forfaldne landgilde trælpenge og stå til rette for den lidte skade, hvortil Arnoldus Frederiksen svarede, at bønderne efter den onde tid var forarmede, og det er umuligt at tage udlæg hos bønder, der intet har, men hos de øvrige vil han med det forderligste udtage til restantsen, og

der blev afsagt dom: delefogden bør indforskaffe bøndernes restants eller derfor at lide og stå til rette, som vedbør.

(30)

3/3 1662.

** Morten Ovesen i Søby. efterskrevne vidnede, at den rytter, som lå hos Sejer Sørensen og Morten Ovesen i Søby på salvegarde det år, da svensken var kommet i landet, han tog 13/1 med en anden rytter en stakrumpet stud af Morten Ovesens stald, og Knud Keldsen måtte lede den til Horsens, men om han blev kvitteret i hans kontribution derfor, vidste de ikke.

** Søren Jensen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at 2 år før de svenske kom herind, da købte Søren Jensens bror Jens Jensen af ham en sort kvie med kalv og en skimlet fol, som blev stående hos Søren Jensen, og Jens Jensen kom ud i krigen, og Jens Mogensen i Hvilsted vidnede, at han vedkendte sig en anden sort ko med spædkalv, som han har stående hos Søren Jensen, som han havde undt ham at malke til skt Mikkelsdag.

(31)

** Clemend Clemendsen. KM forvalter. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på KM gård i Hvilsted, som kaldes Belsens gård, som Kirsten Steffens og Rasmus Nielsen iboer.

** Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild. eftersom han med høringsdele tiltalte Torrild sognemænd for 4 rigsdaler, som han beviste at have udlagt for sognet til oberstløjtnant Rodsten i ufredstid og noget dynevår i lige måde i fjendetiden at have udlagt i kontribution for sognet, så fremstod efterskrevne og begærede samme delemål måtte bero, de ville enhver betale ham sin anpart med rette, og det blev bestående 14 dage med hans samtykke.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged. Birgitte Nielsdatter, født i Fillerup, ved sin højeste ed udlagde Peder Christensen i Balle for hendes rette barnefar til det pigebarn, hun fødte for en kort tid siden, og det skete i Odder, hvor hun tjente.

** Peder Rasmussen i Randlev. Niels Jørgensen i Skægs mølle på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, hende kunne tilfalde efter hendes sl forældre Rasmus Pedersen og Bodil Rasmusdatter, som boede og døde i Randlev.

** Oluf Rasmussen i Smedrup med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Knudsen i Fensten Steffen Knudsen sst Niels Steffensen i Gosmer og Anders Steffensen i Dyngby og tiltalte dem for efterskrevne arv, de skal have taget på Hjarnø efter sl Rasmus Steffensen år 1657, førend fjenderne kom her ind i landet, som alle søskende tilfaldt efter deres sl bror, og de 4 brødre har udelukket deres søster Karen Knudsdatter, Oluf Rasmussens hustru og Maren Jensdatter og Mette Jørgensdatter, deres søskendebørn, som skulle arve i deres mors sted Kirsten Steffensdatter, og således taget de umyndiges arv, om de ikke bør udlægge samme kvinder deres arv, hvortil Jens Knudsen svarede, at han fik ikke nytte af samme arv, idet et øg og et føl døde, og Niels Steffensen svor, at han intet hentede af arven på Hjarnø, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnede bør fremskaffe skifteregister og bevise, hvorledes de med samme arv har omgåedes og udlægge deres

medarvinger deres anpart, men efterdi Niels Steffensen intet har annammet af samme arv, da findes han fri for tiltale.

(33)

10/3 1662.

** Jens Rasmussen i Hadrup på den ene side og hans søskende og svogre, nemlig Niels Rasmussen i Hadrup på sine egne Anders Nielsen i Ålstrup på sin hustru Anne Rasmusdatters vegne Rasmus Nielsen i Fillerup på sin hustru Helle Rasmusdatters vegne Jens Keldsen i Sondrup på sin hustru Johanne Rasmusdatters vegne og Karen Rasmusdatter med sin tilbetroede værge Oluf Pedersen i Ørting på deres egne og på deres mor Dorete Adsersdatters vegne på den anden side indgik en venlig kontrakt, hvori Jens Rasmussen forpligter sig til at skaffe deres mor hendes gode livs ophold med røgt og tilsyn i hendes skrøbelighed, hvorimod hans søskende skal kvittere ham for al hvis løsøre, som de kunne være tilfaldet, og når deres mor er ved døden afgået, og Jens Rasmussen har holdt sit løfte, da vil de ikke fordre noget af det jordegods, som de kunne have til fælles efter deres forældre i den 3.part af den halve bondegård, Jens Rasmussen nu iboer, men han skal beholde til evig ejendom samme 3.part af førnævnte bondegård i Hadrup.

(34)

** alle forskrevne gav Jens Rasmussen i Hadrup afkald og kvittering for al hvis gods og løsøre, som dem var tilfaldet efter deres sl far og hustruers far sl Rasmus Jensen, som boede og døde i Hadrup.

** Oluf Pedersen i Ørting på Karen Rasmusdatters vegne, barnfødt i Hadrup. Jens Rasmussen i Hadrup tilstod, at han har hos sig under værgemål hans søster Karen Rasmusdatters efterskrevne gods, som kunne tilfalde hende efter hendes sl far Rasmus Jensen, som hun må annamme, eftersom hun er voksen og kommet til skels alder, som hun må bruge til sin nytte, dog med sin slægt Oluf Pedersen og hendes brors samtykke.

** Hans Envoldsen i Dybvad. efterskrevne vidnede, at han har ikke, siden han bekom Dybvadgård i forpagtning, bekommet noget til bygningstømmer gærdsel eller ildebrand af major Anders Lauridsen til gårdens reparation, og at han i den svenske tid såvel også, da de kejserske brandenborgske og polakkerne var her i landet, samt KM egne krigsfolk ikke har været forskånet for nogen indkvartering eller penges udgift, og med korn heste hopper øksne og fætalje udgivet langt højere end af nogen anden fuldgård, og er tit og ofte fraplyndret adskilligt af hans formue, og han har ikke været forskånet for KM skat og tynge eller nogen anden udgift.

(35)

17/3 1662.

** Jens Johansen i Randlev. efterskrevne vidnede, at han ikke har befattet sig med den gård i Randlev, som Hans Nielsen i Hovedstrupgård sig påberåber at have stedet og fæstet ham, og på Randlev grandestævne hørte han Hans Nielsen sige, at han havde undt hr Christen bårer i toften og et fald i heden, og de har set, at Hans Nielsen og hans folk brugte engjorden til den gård, sl Rasmus Olufsen fradøde, og hans søn Morten Hansen brugte en eng til samme gård. varsel til Hans Nielsen i Hovedstrupgård og hans børn, og talte med Karen Hansdatter samt til Morten Hansen i Svejgård,

som svarede, at den ringe del rug og havre, der var sået, det blev sået, før Jens Johansen fæstede gården.

(36)

** Niels Banner, KM befalingsmand. efterskrevne vidnede, at den tid, Morten Pedersen i Sondrup kom til den gård sst, han iboer, da var den vel bygget og ved magt, men siden er samme gård år efter år forfaldet og fordærvet både før og i fjendetiden, og han kunne ingen tid bruge gården, som han skulle, eller det sig burde, og i mange år ikke har kunnet give sin øvrighed af gården, og blev fremlagt en kundskab fra Hans Olufsen, forrige skriver og ridefoged til Åkær, som formelder, at Morten Pedersen rester med en part af hans landgilde og kontributioner til KM fra 1652 og siden til 1657.

** Søren Jensen i Hvilsted. Peder Rasmussen i Fensten på sine egne og hans bror Rasmus Rasmussen sst hans vegne gav ham afkald for al hvis arv, som de var tilfaldet efter hans sl hustru deres morsøster Maren Madsdatter, som boede og døde i Hvilsted.

(37)

** Mads Sørensen i Nølev på Mette Eriksdatter, sl Anders Eriksens efterleverske i Bjerager hendes vegne. Anders Sørensen i Fensholt på Søren Andersens vegne, barnfødt i Bjerager, som han er værge for, og med fuldmagt af Peder Eriksen i Geding for sig og Jens Nielsen i Hørret og Søren Eriksen i Jegstrup, alle tilbetroede værger og formyndere for sl Anders Eriksens børn, nemlig Ove Andersen Søren Andersen Hans Andersen og Maren Andersdatter, barnfødt i Bjerager, og de gav Mette Eriksdatter afkald for al hvis arv, som forskrevne børn var tilfaldet efter deres sl forældre, først Ove Andersen efter hans sl mor Maren Rasmusdatter og far Anders Eriksen, dernæst Søren Andersen Hans Andersen og Maren Andersdatter efter deres sl mor Maren Sørensdatter og far Anders Eriksen, som har haft deres mødrene arv hos sig og nu ved døden er afganget.

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær. synsmænd afhjemlede syn på den gårds bygfældighed i Gylling, som Rasmus Jacobsen iboer.

(38)

** Gregers Knudsen i Odder til 3.ting opbød hans og hans sl hustru Kirsten Mikkelsdatters bo og gods for deres kreditorer, at møde i dag 8 dage, som er ret 30.dagen efter hendes død, og da at tage gods for deres fordrede gæld pro kvota.

** Morten Andersen i Snerild lod fordele efterskrevne hver for 6 skilling, som de er ham skyldig for en rejse, han har gjort for herredsmændene til København.

(39)

24/3 1662.

** Jens Jensen i Torup til 3.ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård i Torup, som han iboer, så fremstod Peder Keldsen i Torup med sølv og penge i hænderne og gav tilkende, at han af hans børns mødrene arv havde forstrakt Jens Jensen i hans nød og trang, og var derfor nærmere til

at købe en nogen andre fremmede, efterdi ingen andre er lodsejere til samme gård end Jens Jensen og hans søn Simon Jensen. varsel til Knud Simonsen, rådmand i Horsens, Rasmus Simonsen i Ballebo Anne Simonsdatter i Fillerup og Simon Jensen i Torup.

** Jens Jensen i Torup til 3.ting på egne og søn Simon Jensens vegne lovbød den bondegård i Torup, som de iboer og er lodsejere til, hans egen halve part til købs, og drengens halve part til pant, formedelst de ikke er formuende samme gård at kan selv bruge, så fremstod Peder Keldsen i Torup med sølv og penge og gav tilkende, at Jens Jensen har forpligtet sig at sælge ham den halve part af gården og pantsætte ham den anden halvpart, indtil hans søn Simon Jensen kan blive sin egen værge.

** Niels Banner, KM befalingsmand på Hagenskov, hans fuldmægtig Elias Iversen fremlagde en restants, som formelder, at Jens Vinter i Torup agter at sælge og bortskøde sin gård, og efterdi han er skyldig for resterende landgilde og trælpenge til Martini 1661 forfaldet og andet, i alt 15 rigsdaler, mener derfor han ikke bør bortskøde sin ejendom, før han betaler sin restants, eller køberen vil forpligte sig dertil, så fremstod Peder Keldsen og lovede at betale restantsen til Martini førstkommende.

(40)

** Laurids Jensen i Hvilsted på sin mor Karen Rasmusdatters vegne med 14 dages opsættelse stævnede efterskrevne i Hvilsted sogn for dom for hvis fæ, hun og hendes sl husbond Jens Lauridsen havde udlagt i kontribution for deres lægdsbrødre, og som de er tillagt at betale hende, og Jost Nielsen i Onsted vidnede, at de Hvilsted mænd havde været forsamlet at gøre regnskab om de øksne, som de havde udlagt for hverandre i fejdetiden, og der blev afsagt dom: lægdsbrødrene bør betale Karen Rasmusdatter forskrevne penge inden 15 dage.

(41)

** Niels Mortensen, nuværende i Bjerager. Jørgen Knudsen i Odder Bisgård tilstod, at han er ham og hans hustru Else Ibsdatter skyldig 7 sletdaler efter en dom 12/3 1660, som han forpligtede sig at betale.

** Hans Rasmussen i Ondrup på hans svoger Søren Mikkelsens vegne i Ålstrup lod fordele efterskrevne for gæld.

** Peder Jespersen i Ålstrup lod fordele efterskrevne for fæ, han i lægdet udlagde for dem i fjendetiden.

(42)

** Anders Lauridsen i Viborg, KM bestalter major over det jyske regiment til fods, med 6 ugers opsættelse 10/2 stævnede Hans Envoldsen i Dybvad, som af ham har fæstet Dybvad, som Anders Lauridsen efter KM åbne brev har i sin bestalling, for dom, for han forholder ham hans betaling fra 1656, hvortil Hans Envoldsen svarede, at han det første år havde betalt nogle penge, men i fjendernes tid kunne han desværre ikke nyde kontrakten, men måtte udstå mere skade og overvold, og nu fremlagde Anders Lauridsen KM brev, som formelder, at han som major måtte nyde den årlige løn og traktament, så og den bondegård, som hans formand for samme bestilling har nydt,

dateret Kolding 25/5 1654, og dernæst fremlagde han forpagtningsbrev til Hans Envoldsen, tilforn boende i Lottrup, på hans gård Dybvad, dateret Hatting 27/2 1656, hvorefter Hans Envoldsen fremlagde sit forsæt, at Anders Lauridsen ikke havde efterkommet sit udgivne brev, med hensyn til at forskaffe ham egetømmer til gårdens reparation samt nødtørftigt gærdsel og ildebrand, og han skulle nyde gården uden al KM skat og tynge, hvilket han ikke har været forskånet for, men givet sin månedlige kontribution, og for 1660-61 har han fornøjet hans husbond rentemester Henrik Møller af København, og derefter fremlagde han en kvittering på 20 sletdaler, dateret Viborg 25/1 1657 af Anders Lauridsen, og han fremlagde tingsvidne af Hatting herredsting 3/3 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at 1659 kom oberst Krogs mønsterskriver og bortrøvede fra Hans Envoldsen 2 hopper og 1 hest, og der foruden var han meget hårdt pålagt med skat og kontribution, og 1660 kom oberstløjtnant Rodsten med et parti og fratog Hans Envoldsen en okse, og dernæst et tingsvidne af Hads herredsting 10/3 sidst forleden, og han fremlagde en kopi af KM brev til KM bønder i Åkær len Gosmer sogn Dybvad Valdemarslykke og efterskrevne i Gylling sogn, hvormed de befales at svare til Henrik Møller, admiralitetsråd, og gøre dem deres gæsteri sagefald ægt arbejde og al anden rettighed, dateret 6/10 1658, og han fremlagde kopi af KM brev, hvori han pantsætter til Henrik Møller en del specificerede byer, der iblandt Dybvad Valdemarslykke, dateret 6/10 1658, og han fremlagde et register og fortegnelse på hans pålagte udgift af Dybvadgård fra 1/9 1657, da fjenderne de svenske første gang udplyndrede Dybvadgård, samt brandskat salveguardi og andet, beregnet i rede penge til 53 sletdaler, og der foruden havre byg malt rug og indkvarteringer, samt fra 13/1 1659, da polakkerne var ankommet, og imens de var her, 172 sletdaler, foruden korn madvarer og proviant, desligeste at have givet af samme gård i polakkertiden og indtil 21/1 månedligt, som beløb sig 108 daler, hvorfor han mente sig fri for Anders Lauridsens tiltale, og der blev afsagt dom: da Hans Envoldsen for 1656 kun har betalt 20 sletdaler, så bør han betale resten af dette års forpagtning, men da han beviser, at han i de følgende år af fjenderne og andre krigsfolk er aftvunget af samme gård langt over forpagtningen, foruden indkvartering og plynderi, og da Dybvad efter KM brev fra 1658 er pantsat til Henrik Møller, så kan han ikke dømmes for disse år.

(48)

3/4 1662.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, til 3.ting lyser Åkær marker i fred, og forbyder alle og enhver omliggende bønder at lade deres kvæg og fæmon komme i Åkær marker eller skove, uden de kan have det med hans minde, og dersom de fanger skade på deres fæmon, må de have det for hjemgæld, og i lige måder aflyses alle ulovlige veje over marken og igennem skoven.

** Peder Keldsen i Torup. Jens Jensen Vinter i Torup solgte og skødede fra sig og sine arvinger og til Peder Keldsen og hans hustru Inger Rasmusdatter og deres arvinger halvparten af den selvejer bondegård i Torup, som Jens Jensen hidindtil iboede og ejede

(49)

** Peder Keldsen i Torup. Jens Jensen Vinter i Torup med sin søn Simon Jensen gav tilkende, at de i denne hårde og dyre tid har intet at kan bruge deres gård med, ej heller til deres levnedsmiddel, meget mindre til deres gæld at betale, før de nu i deres nød og trang har oprettet en kontrakt med Peder Keldsen og tilsagt ham samme bondegård og solgt ham den halve part og pantsat ham den anden halve part, indtil hans søn Simon Jensen kan komme til lovalder, så han kan gøre Peder Keldsen skøde derpå, hvorfor Jens Jensen Vinter i hans søn Simon Nielsen og hans morbror

Rasmus Simonsen i Ballebo deres nærværelse kendte sig at have annammet fyldest og fuld værd for den halve gård, som Simon Jensen kunne arve efter hans sl mor Berete Simonsdatter, som boede og døde i Torup.

(50)

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede Søren Jørgensen, nu i Snerild, for dom, at eftersom han har været kirkeværge til Tvenstrup kirke, og desmidlertid er blevet kirken skyldig 11 sletdaler, som han blev tildømt at betale.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, advarede og tilsagde alle sognefogder og lægdsmænd i Hads herred at fremskaffe og yde marts månedsskatten, som de skal levere i Viborg til militæret, og hvem, som ikke vil levere samme månedsskat på Åkær inden i morgen aften, skal de af samme forsømmelige byer selv levere skatten i Viborg, og der foruden stå til rette for hvis skade og ulejlighed, der kan efterkomme.

** Peder Rasmussen i Saksild med opsættelse 17/2 stævnede efterskrevne for dom anlangende gæld og fremlagde et tingsvidne 3/3 sidst forleden, og efterskrevne mødte til gensvar, der iblandt Hans Jørgensen i Odder på sin hustru Bodil Pedersdatters vegne, som fik udlæg over skifte efter hans sl formand, og Kirsten Gregersdatter i Odder med hendes søn Jørgen Knudsen, som berettede, at da hun lod gøre skifte efter hendes sl mand Jens Ovesen, da blev Peder Rasmussen tilvurderet gods for 4 sletdaler, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale deres specificerede gæld.

(52)

7/4 1662.

** Niels Eskesen i Hadrup på hans husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at Christen Pedersen i Hadrup havde hugget en bøg gærdsel og småbrænding, hvortil han svarede, at han huggede det på sit eget, som kunne tilkomme ham med rette, og han tilbød at lade hans skovspart afskifte fra hans naboers, hvis dannemænd kan finde ret at være.

** Niels Eskesen. Mogens Jørgensen i Oldrup vidnede, at den tid han med flere var til det forlig i Hadrup imellem Jens Rasmussen og hans mor og søskende, da hørte han, at Rasmus Nielsen i Fillerup, Jens Rasmussens svoger, spurgte, hvor den rødblissede mærplag var, hvortil Jens Rasmussen svarede, at han havde solgt den hen at betale hans landgilde og rytterskat med, og du har ingen onde deraf, om jeg kan løse den hjem igen, hvortil Jens Rasmussen svarede, at hvis han er hans husbond skyldig, vil han enten have i minde eller betale, hvis ret er.

** Hans Olufsen i Gylling, forrige ridefoged og skriver til Åkær, ved sin bror Rasmus Olufsen. Hans Christensen, sl Christen Humlemands søn, tilforn boende i Oldrup, på sine egne og hans søster Anne Christensdatters vegne, til sig annammede 18 sletdaler, hvilke er for hvis gods og arv, dem var tilfaldet efter deres sl forældre Christen Christensen og Mette Hansdatter, som boede i Oldrup, efter tingsvidnes formelding, indeholdende, at Hans Olufsen, den tid KM ridefoged, måtte annamme de fattige uopfødte børns gods og forskaffe de 2 mindste deres føde og opfostrelse hidindtil for deres anpart fra 3/7 1660, og nu gav Hans Christensen på sine egne og hans søstre Anne Christensdatter Gertrud Christensdatter og Madeline Christensdatter deres vegne ham afkald

for hvis arv og gods, dem var tilfaldet dem i det gadehus i Oldrup efter deres sl forældre, som boede og døde sst.

(53)

** Mikkel Lauridsen ridefoged på sin husbonds vegne tilsagde alle dem i Hads herred, som er tjenere til sl rigens drosts arvinger, at de skal tiltænke at lægge humlerødder sætte ympter pilestave og så hampefrø efter recessen, hvis de ikke derfor vil straffes som vedbør, desligeste hvem, som har øksne at sælge, forbydes dem at afhænde til nogen fremmede, før de først tilbyder deres egen øvrigheds fuldmægtig dem imod nøjagtig og god betaling.

** Christoffer Jensen i Morsholt. Morten Andersen, barnfødt i Torup, og Christoffer Jensen på sine egne og på sin hustru Anne Nielsdatters vegne kendtes dem at have gjort og indgået en kontrakt i så måder, at Christoffer Jensen og hans hustru har opladt den halve gård, de iboer, for Morten Andersen, så han må fæste den, hvorimod de skal have efterskrevne husværelse og til deres livs ophold.

(54)

** Anders Sørensen, kirkeværge til Odder kirke, med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Pedersen i Nølev og Jens Mortensen i Odder for dom for jordskyld, der går af deres boliger til Odder kirke, og Rasmus Pedersen svarede, at han var forarmet og havde intet at betale med, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage, om den høje øvrighed for Guds og hans armods skyld ikke vil benåde ham.

(55)

14/4 1662.

** Jesper Rasmussen i Falling. efterskrevne vidnede, at de 11/2 gik igennem Århus at lede og søge efter en rødblisset hest, som var stjålet fra Jesper Rasmussen i Falling, og da fik de at vide, at hesten skulle være i Herst og dermed tyven anholdt hos herredsfogden, og da de kom i herredsfogdens gård, da var Laurids Jensen, barnfødt i Falling, siddende i en fjeder og Jesper Rasmussens hest i en anden fjeder, og andre vidnede, at da de lørdagen derefter ville have logi i Århus hos Anders Madsen på Mejlgade, kom der 2 mænd med samme karl i en fjeder, som ville have hus der om natten, og de vogtede på ham til søndag aften, for de måtte ikke komme af by med ham den dag, og om natten blev der tumult i huset af nogle ryttere, og derunder blev tyven borte med fjederen, og de råbte spurgte og ledte efter ham, men de kunne umuligt finde ham.

** Jens Johansen i Randlev benægtede, at han blev aldrig endeligt forligt med Hans Nielsen i Hovedstrupgård om den bondegård i Randlev, ej heller stedte eller fæstede han samme bondegård af ham, som nogle havde vidnet, men de havde vidnet ham usandt på.

(56)

** Jens Rasmussen i Ovdrup med fuldmagt af Jørgen Rasmussen i Sødrup og på hans vegne lovbød den halve selvejer bondegård, han påboer, og den 3.part af den anden halve gård, Jens Sørensen

Smed påboede. varsel til Kirsten Jørgensdatter i Sødrup med lovværge Peder Sørensen, Johanne Jørgensdatter i Sødrup Maren Jørgensdatters far og ret værge Jørgen Rasmussen.

** Rasmus Rasmussen, barnfødt i Vestermølle, med rede penge i hænderne og formente sig på sin trolovede fæstemø Johanne Jørgensdatters vegne nærmere til at købe med hendes far Jørgen Rasmussen hvis ejendom, han har ladet lovbyde, end som nogen anden, efterdi hun er medarving til godset, så og efter den kontrakt, de tilforn har gjort.

** Peder Sørensen i Sødrup med sølv og rede penge i hænderne og formente sig nærmere til at købe med hans hustru Kirsten Jørgensdatters far Jørgen Rasmussen i den selvejer bondegård, som han har ladet lovbyde, end som nogen anden, eftersom han boer på godset med sin hustru, som er en arving dertil, er først gift på gården, skatter og skylder deraf, og dernæst fremlagde sit indlæg og forsæt, at eftersom Jørgen Rasmussen i Sødrup har afstået sin gård til hans døtre Kirsten Jørgensdatter og Johanne Jørgensdatter, hvoraf der tilkommer ham den 3.part med hans hustru Kirsten Jørgensdatter, og efterdi Jørgen Rasmussen har tilsagt ham den halve part, før han gik derind, og eftersom den 3.datter Maren Jørgensdatter for sin lod kunne tilkomme den 3.part af samme gård, så tilbyder han at betale hende den halve part af hendes lod, så vel som Jørgen Rasmussen og sin hustru deres livs ophold, så vidt ham kunne tilkomme, så han derimod må nyde den halve gård, så begge halvgårde kan blive gjort lige gode, og så vil han være fornøjet med hvilken part, som hans lod kan falde.

(57)

** Peder Christensen, forrige ladefoged på Åkær. Peder Jensen i Oldrup tilstod, at han havde stedt og fæstet Peder Christensen det bondehus i Oldrup, som Peder Bødker sidst påboede med dets tilliggende have og jord.

** Peder Hansen i Tvenstrup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom anlangende gæld, som de blev tildømt at betale.

(58)

** Niels Banner til ---- hans visse bud Arnoldus Frederiksen i Oldrup tilsagde alle de bønder, som Niels Banners sønner er af KM med forlenet, at de skal rette dem efter recessen med humlerødder ympter pilestave og hampefrø, såfremt de ikke vil straffes, og han forbød dem at sælge øksne, før de først tilbyder deres husbonds fuldmægtig dem imod rigtig betaling, og tilbyder dem, som nu trænger for penge på deres øksne enten til sædekorn eller andet, så vil han forstrække dem med penge, halvparten som øksnene kan være værd, og de må alligevel bruge dem, til byggen er sået.

(59)

** Mikkel Lauridsen ridefoged ved sin delefoged Rasmus Sørensen i Halling lod læse en advarsel, at da der på hans principalers skove skal være sket stor skade både på overskoven så vel som på underskoven, hvortil han har i sinde at opkræve synsmænd, så befales skovrideren og tillige med de skovfogder, som er tilforordnet at have tilsyn med skoven, at de ikke lader det ringeste hugge og bortføre, uden de har hans skriftlige tilladelse, og der må heller ikke afhentes vindfælder, som er udvist til brændsel, før skovrideren er advaret derom.

21/4 1662.

** Knud Andersen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at Knud Andersen, som boer på en ond forfalden bondegård, og desligeste sl Niels Mortensens børn, som efter deres forældres dødelige afgang sidder i en liden gård i Tvenstrup, de er så forarmede, at de hverken har korn eller fæmon, og er nødtrængende til deres fromme øvrigheds benådning.

(60)

** Peder Rasmussen i Fensten med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Hansen i Fensten for dom anlangende gæld, som han blev tildømt at betale.

** Niels Banner til Tybjerggård. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård i Rude, Peder Rasmussen iboer.

(61)

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund kirke, stævnede Jens Rasmussen i Ovdrup Jørgen Mikkelsen sst og menige Hundslund sognemænd for dom og fremlagde en skriftlig kundskab og forpligt og satte i rette, om førnævnte sognemænd ikke burde forskaffe 24 sognemænds videre bekræftelse, at de skulle føre og age til kirkens bygning, hvis fornøden er, som samme kundskab omformelder, eller deres fæste på kirkens tiende at være forbrudt, hvortil Jens Rasmussen svarede, at sognemændene ville ikke indgå sådan en forpligt, dog siger de ikke nej for at de jo vil hjælpe til enhver med kirkens fornødenhed, når de derom bedes.

28/4 1662.

** Morten Mikkelsen, skriver på Odensegård, med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Rasmussen i Hadrup for dom for landgilden af den part i den gård, han iboer og bruger, hvilken han forholder for 1661, og som han blev tildømt at betale.

(62)

** Mikkel Lauridsen ridefoged på rigens drosts arvingers vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Christensen, som tjener i Balle, og Berete Nielsdatter i Fillerup for dom for løsagtighed, som de har gjort med hverandre, og er derfor faldet at bøde til deres herskab, hans person 12 rigsdaler og hun 6 rigsdaler, som de blev tildømt at betale.

(63)

** Rasmus Madsen i Ørting på Rasmus Rasmussens vegne sst med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne gældnere for dom for deres gæld, som de blev tildømt at betale.

** Rasmus Jensen, boende i Smedegården i Randlev, med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Pedersen i Boulstrup for dom og beskyldte ham for en ko, som han havde bekommet for at bruge en tid lang, hvorefter han har solgt den imod Rasmus Jensens minde, og satte i rette, om han ikke bør betale ham inden 15 dage eller have indvisning i hans bo, som han blev tildømt.

(64)

** hr Christen Olufsen, sognepræst til Gosmer og Halling sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom og tiltalte dem for resterende landgilde og andet, de var ham skyldig, som de blev tildømt at betale ham.

** Niels Banner til Tybjerggård med 6 ugers opsættelse stævnede Morten Pedersen i Sondrup for dom, for han ikke har ydet hans landgilde af den gård, han iboer, på nogle årstid og tilmed har ladet KM gård forfalde, uanseet den stod velbygget og ved magt, da han kom dertil at bo, om han ikke derfor har forbrudt hans fæste og stå til rette, som vedbør, som han blev tildømt.

(65)

5/5 1662.

** Jesper Rasmussen i Fillerup. efterskrevne Alrø mænd, der iblandt Rasmus Ibsen på sin søster Kirsten, sl Poul Andersens efterleverske, hendes vegne, på deres egne og på menige Alrø sognemænds vegne vedgik at restere med efterskrevne restants fra Philippi Jacobi 1661/1662, foruden det afslag, deres husbond har givet, og på Jesper Rasmussens spørgsmål svarede de, at de havde aldeles intet imod ham at klage, men de takker ham for god ærlig omgængelse og for god og flittig tjeneste, han har gjort dem, og han intet har fordret, end som de med rette skyldig var.

(66)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Jens Jensen, foged på Alrø, med flere vedgik at restere med efterskrevne, som de har lovet at betale og indløse til pinse, eller derefter lade ham tage godset for restantsen.

** Jens Jensen, kirkeværge på Alrø, lod fordele efterskrevne for kirkens tiendekorn, de resterer med.

(67)

12/5 1662.

** Niels Jensen i Torup på efterskrevne ganske forarmede og øde gårdes vegne. Rasmus Sørensen i Halling med flere vidnede, at efterskrevne er forarmede, så de dels ikke kan yde til husbonden, og dels går om og tigger, så de har fornøden at benådes for Guds og deres armods skyld.

** Rasmus Sørensen i Halling med flere vidnede, at efterskrevne er så forarmede, at de hverken kan yde landgilde eller trælpenge, men det er storligt fornødent at benåde og eftergive dem for Guds skyld, at de kunne blive ved deres gårde, at de ikke skulle blive ganske øde.

21/5 1662.

(68)

** Hans Rasmussen i Ondrup på Søren Mikkelsens vegne i Ålstrup lod fordele efterskrevne for gæld, de er ham skyldig med rette.

** Morten Nielsen i Sondrup. efterskrevne vidnede, at Morten Nielsen i Sondrup Niels Jensen i Torup og Jens Nielsen i Hundslund er forarmede, så de ikke kan betale deres restants.

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners sønners gods, tilsagde og advarede alvorligt husbondens tjenere, at de skal holde deres smørlandgilde i beredskab, og de skal salte det med godt Lønborg salt og forvare det vel i godt træ, som de enhver skal sætte deres brænde på, at enhver deres kan kendes, om nogen fejl eller mangel derpå kunne findes.

(69)

** Peder Sørensen ridefoged. efterskrevne vedgik, at de resterede med deres landgilde trælpenge og andet, som de forpligtede dem at betale til skt Mikkelsdag.

** Peder Sørensen ridefoged. efterskrevne vidnede, at han har ikke fordret brødbagningspenge bådsmandsskat og spindepenge af bønderne, som han er ridefoged over, for dette næst forleden år.

** Peder Sørensen ridefoged. Anders Sørensen i Saksild, som var tiltalt for bordag, han skal have begået på Rasmus Mikkelsen sst, hvorfor han blev tildømt at betale husbondens og bondens sagefald 4 rigsdaler, forpligtede sig og sine arvinger at betale 4 rigsdaler til skt Mikkelsdag.

(70)

** Jost Nielsen i Onsted lod fordele efterskrevne for 11 skæpper havre.

** Jost Nielsen lod fordele efterskrevne for deres faldsmål, eftersom de tilforn er delt for hovedgæld.

26/5 1662.

** Arnoldus Frederiksen delefoged på Anne Lasdatters vegne i Torrild. efterskrevne vidnede, at de var i Torrild til forlig imellem Jacob Nielsen og Anne Lasdatter om hendes forrige aftægt og livs ophold efter hans sl formands kontrakt med hende, dateret 7/7 1651, som han ville indgå, undtagen efterskrevne.

** Niels Pedersen i Eriknaur stævnede Jørgen Mikkelsen i Ovdrup for 15 sletdaler og et par sko, han var Anne Pedersdatter skyldig for hendes løn. sagen blev opsat 1 måned.

(71)

** Knud Mikkelsen i Odder på sin mor Anne Pedersdatters vegne og på egne vegne til 3.ting lovbød alle de lodder og parter jordegods ejendom og særjord, som de har arvet og købt i den halve selvejer bondegård i Odder, som de iboer. varsel til Jørgen Knudsen i Tues mølle Mette Mikkelsdatter i Odder Helle Mikkelsdatter i Århus, så fremstod Peder Rasmussen i Saksild med sølv og rede penge i hænderne og på sin datter Maren Pedersdatters vegne formente sig nærmest til at købe og indløse samme ejendom, efterdi hun med Knud Mikkelsen er trolovet, og med ham, som

er ret arving dertil, agter at bo derpå. desligeste fremstod Jørgen Knudsen i Tues mølle med sølv og rede penge i hænderne og mente sig nærmere til at købe end som nogen fremmed, efterdi han har lod og del i samme bondegods, både ved arv køb og pant.

2/6 1662.

** Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver og ridefoged til Åkær, stævnede mænd og folk efter et register for dom anlangende restants. sagen blev opsat 1 måned.

(72)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at de efter ridefogdens befaling havde været hos Morten Pedersen i Sondrup og forbød ham at befatte sig med den gård, dom Laurids Jensen nu iboer og har fæstet, men tilsagde ham, at han straks skulle begive sig derfra, efterdi han lovligt er fradømt sit fæste. dernæst fremstod Laurids Jensen i Sondrup og vidnede, at Morten Pedersen hverken vil flytte af gården eller gøre den ryddelig, ej heller vil have nogen billig husværelse og jord i minde, som han godvilligt havde tilbudt ham, nemlig 2 stokkelav hus og 2 skæpper land i hver mark, men han foragtede det.

** Simon Jørgensen i Ålstrup begærede sit ærlige skudsmål og stokkenævn, og efterskrevne vidnede, at han er født i Falling sogn i Ålstrup by, og hans forældre var sl Jørgen Simonsen og mor (blank), som boede og døde sst, og al den stund, de har kendt ham, har han skikket sig ærligt kristeligt og vel.

(73)

** Søren Andersen på Alrø på Kirsten Ibsdatter, sl Poul Andersens efterleverske, hendes vegne. efterskrevne vidnede, at de 13/5 var til skifte og deling efter sl Poul Andersen, som boede og døde på Alrø, imellem hans efterladte hustru Kirsten Ibsdatter og deres fælles børn på den ene og den sl mands kreditorer på den anden side i overværelse af Peder Sørensen, ridefoged over samme gods, og der blev fordret efterskrevne bortskyldige gæld.

(74)

** Knud Pedersen i Assedrup. efterskrevne vidnede, at de var til forlig i Assedrup imellem Søren Jensen i Nølev og Knud Pedersen Påske i Assedrup om den halve gård, som han da oplod for Søren Jensen, og da skete det med sådanne vilkår, at Søren Jensen lovede, at Knud Pedersen med sin hustru skulle nyde efterskrevne til deres livs ophold.

9/6 1662.

** Peder Rasmussen i Saksild. Anne Pedersdatter, sl Mikkel Knudsens efterleverske i Odder, med hendes ældste søn Knud Mikkelsen sst gjorde Peder Rasmussen til hendes myndige værge, og gav ham fuldmagt til at indløse hvis jord, som er bortpantet fra den halve selvejer bondegård i Odder, som hun og hendes søn endnu iboer, på Knud Mikkelsen og hans forhåbende hustru Maren Pedersdatters vegne, så samme gårds udpantede ejendom kan komme derunder igen. varsel til hr Christen Hansen i Odder Jørgen Knudsen i møllen Helle Mikkelsdatter i Århus Mette Mikkelsdatter i Odder.

(75)

** Niels Hansen i Odder. efterskrevne vidnede, at Otte Mortensen havde Niels Hansens hest for hans vogn at age gærdsel med til hans toftegærde, og da fik den ondt og blev stor i hovedet, og om natten døde den, men hvad den døde af, vidste de ikke.

** Otte Mortensen i Odder. Niels Villumsen i Odder vidnede, at han så, at Niels Hansens hest, som Otte Mortensens folk havde aget gærdsel med, den var ophovnet om mundet og øjnene, og så hjalp han ham med at smøre ----- på ham, men øjnene ville ikke sættes, og om natten døde den.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på Simon Jørgensen af Ålstrup hans vegne spurgte Peder Jespersen i Ålstrup, hvad hjemmel, han vil påskyde, hvorledes han er kommet ved Simon Jørgensens sæk, hvortil han svarede, at han vil bevise, hvordan han fik samme sæk, men han vil ikke endnu beskylde Simon Jørgensen, men han jagede en tyv fra samme sæk på hans loft om nattetide, som havde stjålet af hans byg, dog så ikke så vist, hvem det var.

(76)

16/6 1662.

** Jørgen Rasmussen i Sødrup. efterskrevne vidnede, at de 9/4 var over en endelig kontrakt og forlig imellem Peder Sørensen og Jørgen Rasmussen efter begge deres begæring, og da tilbød Jørgen Rasmussen og de mange gange Peder Sørensen den halve gård, som tilforn havde været bortlejet, og da ville han ingenledes have mere end den 3.part af gården, som hans hustru kunne arve efter hendes forældre, når de ved døden afgår, og de blev forligt således, at han skulle have forskrevne 3.part og han lovede, at han intet ville befatte sig videre med samme bondegård, end hans hustrus lod kunne falde.

** Rasmus Rasmussen Juel i Gylling. Hans Rasmussen i Ondrup på Hans Sørensens vegne, barnfødt i Gylling, med hans fuldmagt, dateret Århus 15/2 1662, desligeste Rasmus Andersen i Gylling på hans søstersøn Jørgen Sørensens vegne, som han er ret født værge for, gav Rasmus Juel afkald for al hvis arv, dem er arveligt tilfaldet efter deres sl forældre Søren Sørensen og Mette Hansdatter, som begge boede og døde i Gylling.

(77)

** Hans Sørensen, barnfødt i Gylling, ved sin kære svoger Hans Rasmussen i Ondrup. Rasmus Andersen i Gylling tilstod, at han har til sig taget under værgemål Jørgen Sørensens gods, som er tilfaldet ham efter hans sl forældre Søren Sørensen og Mette Hansdatter, som boede og døde i Gylling, som er 96 sletdaler, til han kommer til lovsalder at være sin egen værge, men hvis han har fornøden til sin skolegang eller andet, kan han bekomme med hans ældste bror førnævnte Hans Sørensens samtykke.

** Hans Sørensen, barnfødt i Gylling. Rasmus Rasmussen Juel i Gylling tilstod, at han har til sig taget hans kære hustrus søster Anne Sørensdatters arv og gods, som hende tilfaldt efter hendes sl forældre Søren Sørensen og Mette Hansdatter, som er 54 sletdaler, som han lovede hendes bror Hans Sørensen at holde hende til fremtarv gavn og bedste.

** Rasmus Jørgensen i Odder. Poul Olufsen i Bisgård og Jørgen Knudsen sst på hans mor Kirsten Jørgensdatters vegne lovede, at de skulle lukke og gærde imellem Bisgårds toft og Rasmus Jørgensens enge, så vidt dem tilkommer, og siden holde gærderne ved magt.

(78)

** Otte Mortensen i Odder. efterskrevne vidnede, at sidst forleden, da Otte Mortensen fik Niels Skots hest i sin plov, og han for dem begge pløjede harvede og kørte, da handlede han ikke værre eller anderledes med samme hest end som med hans egen, og den var vel ved magt og ufordærvet, indtil den af ulykke døde, men hvad den døde af, vidste de ikke.

** Christen Clausen på Alrø. Peder Clausen, barnfødt på Alrø, gav hans bror Christen Clausen afkald for al hvis arv, ham kunne tilfalde efter hans sl far Claus Christensen, som boede og døde på Alrø.

** Peder Clausen på Alrø og hans bror Christen Clausen sst kendtes dem i dannemænds overværelse at være venligt og vel forligt om hvis tvistighed, dem imellem har været og arv og gods efter deres sl far.

** Mikkel Lauridsen. Niels Pedersen i Odder bekendte, at han havde aftinget hos Mikkel Lauridsen for 2 læs bøgeved, han havde afstævnet i skoven, hvorfor han skal give til øvrigheden 2 rigsdaler.

(79)

** Rasmus Tøgersen Juel i Porsborg. Rasmus Rasmussen sst på hans fars vegne aflyste hans far Rasmus Juels signet, som for nogen tid siden er blevet borte for ham, og dersom nogen det vedkommer ulovligt at bruge, så skal det være kasseret og intet gælde, og ikke komme Rasmus Juel eller hans arvinger til skade.

23/6 1662.

** Hans Olufsen, forrige skriver og ridefoged til Åkær. for retten blev forevist Hans Olufsens restants, iblandt andre af Jost Sørensen i Hadrup for byg, som Hans Olufsen havde borget bort 1660 til bønderne, hvilket han benægtede, dertil svarede Jost Sørensens svoger Arnoldus Frederiksen i Oldrup, at han var med Rasmus Mogensen i Oldrup og Jost hos Hans Olufsen, hvor de fik rug, men skulle betale med byg, hvilket Jost Sørensen vedgik.

** Jørgen Rasmussen i Sødrup. for retten gaves tilkende, at formedelst Jørgen Rasmussen og hans hustru Maren Hansdatter nu afstår deres selvejer bondegård til deres børn Kirsten Jørgensdatter med hendes ægtemand Peder Sørensen og Johanne Jørgensdatter med hendes fæstemand Rasmus Rasmussen, så har de indgået efterskrevne kontrakt om hvis, han og hans hustru skal beholde og have til deres livs ophold i samme gård

(80)

** Peder Sørensen i Sødrup. Jørgen Rasmussen i Sødrup på sine egne og hustru Maren Hansdatters vegne solgte og skødede fra dem og til deres datter Kirsten Jørgensdatter med hendes ægtemand

Peder Jørgensen den halve gård i Sødrup, som Jens Sørensen Smed tilforn har påboet, som Jørgen Rasmussen af sl Knud Rasmussen på Vårst tilforn har indkøbt

(81)

** Rasmus Rasmussen i Sødrup. Jørgen Rasmussen i Sødrup på sine egne og på hans hustru Maren Hansdatter solgte og skødede til deres datter Johanne Jørgensdatter og hendes fæstemand Rasmus Rasmussen den halve selvejer bondegård i Sødrup, som de hidindtil har brugt, og som de tilforn har købt og indfriet.

** Jørgen Rasmussen i Sødrup på hans datter Maren Jørgensdatters vegne, som er udenlands. Peder Jørgensen i Sødrup med sin hustru Kirsten Jørgensdatter og Rasmus Rasmussen og hans nu forhåbende hustru Johanne Jørgensdatter tilstod, at de har indgået en kontrakt med deres forældre, at formedelst de nu har afhændet deres selvejergård til deres to døtre, så har de og deres ægtemænd lovet at betale deres tredie søster Maren Jørgensdatter hver 50 sletdaler for den arv, hun kunne tilfalde i samme gård.

(82)

** Jørgen Rasmussen i Sødrup. Peder Sørensen i Sødrup og Rasmus Rasmussen sst gav tilkende, at eftersom deres hustruers forældre har skødet dem hver sin halve part af den selvejer bondegård sst, og abildgården ikke så bekvemt kan skiftes som anden ejendom i skov og mark, da skal de begge nyde frugten deraf, enhver lige meget, og begge skal gærde derom, og ydermere forpligter de dem, at dersom de eller deres arvinger bliver til sinds at vil flytte på andre steder, da skal de ikke sælge eller skifte Sødrup ejendom fra dem, som bliver boende i gården, eller til nogen fremmed, og ellers oprigtigt omgås og handle med hverandre og deres forældre, som gode ærlige svogre og søskende bør at gøre.

** Niels Banner til Tybjerggård til 3.ting forbød alle dem, der har sæd i Niels Banners tjeneres jord, at de ikke må føre korn og foder fra de gårde, som jorden tilligger, men at foderet bliver ved gårdene, og ingen skal fordriste sig at bortsælge af hvis tømmer, som ligger ved deres gårde under deres fæstes forbrydelse og straf, som for anden ulovlig gerning.

** Peder Jespersen i Ålstrup. efterskrevne vidnede, at lørdag nat næst efter påske hørte de et råb og bulder ved Peder Jørgensens gård, og hans hustru Kirsten Jørgensdatter råbte, her har en tyv været på vores loft og kastet en sæk ud af det hul, han har brudt på taget, og som han løb fra, og søndag morgen kom de i Peder Jespersens gård, og da kendtes Simon Jørgensen ved sækken, som han beskyldte sin dreng Mikkel Christensen for at have stjålet fra ham og dermed gået hen og gjort gerningen, og Simon havde drengen med i stuen og lod ilde ved ham, men de hørte, at drengen skreg og ville ikke bekende det, hvortil Simon Jørgensen svarede, at da han hørte, at det var hans dreng i en stakket ulden skjorte, da gjorde det ham ondt, at han så ville stjæle hans sæk, ellers havde han ikke slået ham.

(83)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne ufærdige broer og alfare veje i herredet

** Jens Pedersen i Spøttrup. Peder Storm i Halling gav last og klage på Jens Pedersen i Spøttrup, for han har hugget et læs ved af 2 ege i øvrighedens skov og ført hen uden hjemmel eller minde, og Peder Storm fulgte vognsporet til hans gård, hvortil han svor og benægtede, at han havde ikke hugget det ved, Peder Storm beskylder ham for.

(84)

30/6 1662.

** Erik Jacobsen delefoged på KM og husbonds vegne forbød alle og enhver at befatte dem med hvis egetømmer, enten det er vindfælder eller omhugget, som findes beliggende i Kane skov, førend de kan have det i øvrighedens minde at bortføre, hvortil Jørgen Pedersen i Torrild svarede, at han var forundt et træ 1657 til at bygge på KM gård, som han iboer, hvilket den hastige fjendetid forhindrede, og det ligger endnu på stedet.

** Erik Jacobsen på KM og husbonds vegne lovbød hvis sæd, som er sået uden øvrighedens minde i KM tjeneres jord, og ingen må bortføre ulovlig sæd fra de gårde, jorden ligger til imod loven.

** Erik Jacobsen på Jens Rasmussens vegne i Onsted. efterskrevne vidnede, at da de kørte til Boes skov at skulle age ved til slottet, mødte de 2 vogne med kul på vejen, og for den ene vogn, som tilhørte hr Christen Olufsen i Præstholm, gik Jens Rasmussen Porsgårds øg, som blev stjålet fra ham en tid lang siden.

** Jens Rasmussen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at de var i Porsgård i april 1661, da førnævnte Jens Rasmussen og Jørgen Jensen blev forligt om den halve gård, Søren Jensen nu iboer, og da udtog Jens Rasmussen det jord, som gamle Rasmus Andersen skulle have til hans livs ophold, og Søren Jensen sagde, det gjordes ikke behov at skrive derom, der skulle ingen formene ham den ringe ting til sit ophold efter hans kontrakt, hvortil Jens Rasmussen svarede, at han havde aldrig af Rasmus Andersens jord i brug, som han havde udtaget til sit ophold.

(85)

** Peder Nielsen i Odder mølle. Rasmus Sørensen i Halling delefoged på hans hustru Karen Nielsdatters vegne Rasmus Jørgensen i Odder på hans hustru Dorete Nielsdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, som dem er tilfaldet efter deres sl far Niels Jensen, som boede og døde i Odder mølle og mor Sidsel Nielsdatter.

** Peder Rasmussen i Saksild lod læse en fuldmagt og tingsvidne 9/6 og med sølv og rede penge i hænderne til 3.ting tilbød indløsning af al hvis jord, sl Mikkel Knudsen i Odder og efter hans død hans hustru og børn har pantsat fra den halve gård i Odder, de ejede, til hr Christen Hansen sst og Jørgen Knudsen sst med flere, hvortil de svarede, at når de fik deres penge, ville de overdrage ham samme pantsatte og solgte jord.

(86)

** Rasmus Andersen i Svinballe. efterskrevne, som mindes op til 24 år, vidnede, at desmidlertid havde efterskrevne eng været brugt slået og høstet til den gård i Svinballe, Rasmus Andersen nu iboer.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts arvingers gods, fremlagde sit skriftlige forbud, at eftersom 3/6 er af skovfoged Niels Jensen i Tvenstrup dødfundet en hjort i Odder skov, og desforuden er ofte hørt adskillige skud i skoven, hvilket skovrideren Ernst Berlle har beklaget, at han ofte i skovene har set 2 karle med lange bøsser, som skal have tilhold i Ormstrup i Ning herred, og deres navne skal være Robert Frederiksen og Søren Frederiksen, så efterdi KM tillige med sl rigens drosts arvinger alene tilhører vildtbanen i Hads herred, og ingen andre har lod deri, så lader han advare og aflyse, at alle og enhver holder dem af vildtbanen, og hvis nogen efterdags antræffes med bøsser i vildtbanen, da har de dem for skade og ulykke selv at takke, om skovrideren antræffer dem og efter KM bestallingsbrev beskadiger, ja endog om de formedelst modstand på stedet bliver liggende.

(87)

** Mikkel Lauridsen ridefoged stævnede efterskrevne for dom anlangende restants af deres smørlandgilde efter fremlagte restants, hvilket de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(88)

** Mikkel Lauridsen lod fordele Peder Christensen i Balle for 12 rigsdaler og Berete Nielsdatter i Fillerup for 6 rigsdaler, som de er faldet for til deres øvrighed at udgive for lejermål og løsagtighed.

7/7 1662.

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners sønners gods, med 6 ugers opsættelse stævnede Mikkel Rasmussen i Rude for dom for 1/2 otting smør, som var forfaldet til skt Hansdag 1661, som han blev tildømt at betale.

(89)

** Rasmus Pedersen Svolgård i Randlev. efterskrevne vidnede, at han er ganske forarmet, og ingen middel har til at betale nogen restants, men har benådning og hjælp fornøden.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på Maren Andersdatters vegne, barnfødt i Spøttrup. efterskrevne vidnede, at de havde vurderet 11 får, som Maren Andersdatter er tilfaldet efter hendes sl forældre Anders Jørgensen og Maren Pedersdatter, som boede og døde i Spøttrup, hvilke får, Clemend Pedersen i Randlev med førnævnte pige har taget til sig.

(90)

** Ernst Berlle. efterskrevne vidnede, at de Tvenstrup bymænd har i sommer ladet drive med deres køer hjord og hyrde på Svorbæk mark, både på de bårer, Ernst Berlle har lejet, og ligeså i sigen og andre steder har de ladet engen opdrive, hvortil nogle svarede, at de havde selv bårer der, og Ernst Berlle må bevise skaden, og andre tilbød at betale skaden.

14/7 1662.

** hr Christen Hansen i Odder gav last og klage over Niels Jensen i Tvenstrup, for han med flere voldeligt har drevet i hans enge og bårer med deres kvæg og tyret deres heste i anneksgårdens toft.

** Anders Pedersen i Assedrup på Anne Rasmusdatters vegne i Rude. Mikkel Rasmussen i Rude tilstod, at han havde indgået efterskrevne kontrakt med hende om hvad, hun skal have til hendes livs ophold i den gård, som hun for ham oplod.

(91)

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners børns gods. Mikkel Rasmussen i Rude vedgik hvis landgildesmør, han skulle have ydet til skt Hansdag 1661, som der er faldet dom over ham for på sin gårds fæste, og han tilbød at tale husbondens minde derfor.

** Peder Sørensen ridefoged på sin husbonds vegne stævnede alle Niels Banners sønners forlenede bønder og tjenere for vidner tilbud og dom, at eftersom bønderne tilforn er tilsagt at holde deres smørlandgilde tilstede at yde i tilbørlig tid, og skt Hansdag er forbigået, så må det være dem tilladt at levere det til ham i Bjerager på førstkommende onsdag og torsdag, thi siden annammer han intet mere smør, men vil forunde dem det for penge, nemlig 14 rigsdaler for tønden, som skal betales straks.

** Peder Sørensen ridefoged advarede og forbød hans husbonds bønder ikke at yde nogen slags landgilde eller penge til hans tjenere, men aleneste til ham selv, som er henseet til den ende, at bønderne derover ikke skulle lide skade, om de ikke derfor bliver afskrevet eller kvitteret.

** Peder Sørensen ridefoged stævnede efterskrevne bønder, som rester med sammelskatten af Hundslund og Falling lægd for 1661, som de blev tildømt at betale.

(92)

** Hans Rasmussen i Ovdrup, kirkeværge i Hundslund sogn, forbød Jens Jensen i Torup at bortføre noget af hans rugavl fra den gård i Torup, som han iboede, før end han betaler tienden til kirken og præsten.

** Ernst Berlle. Niels Jensen i Tvenstrup og Jens Rasmussen sst lovede at betale ham for deres anpart hvis skade, de har ladet gøre ham på hans eng og græs, som han har påklaget og ladet syne.

** Morten Pedersen i Sondrup. Søren Christensen i Sondrup oplod ham den halve gård i Nørgård, som han iboer, så han må fæste den af øvrigheden.

** Niels Jensen i Torup. efterskrevne vidnede, at de efter øvrighedens befaling havde skiftet og delt den gård i Torup, som Niels Jensen iboer, så han kunde få den halve part, han har i fæste, som efterfølger.

(93)

** Erik Jacobsen delefoged på KM og husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på vejene til efterskrevne byer, hvorledes de findes ufærdige.

** Erik Jacobsen. samme synsmænd afhjemlede syn på noget eng og græs, som ligger til den ødegård, som sl Rasmus Olufsen fradøde i Randlev.

(94)

** Jens Jensen i Balle og Jesper Rasmussen i Fillerup kendtes dem at have indgået efterskrevne kontrakt, anlangende Jesper Rasmussen har bevilget Jens Jensen og hans itzige hustru det halve gadehus, de iboer, til fæste deres livstid for sin årlige afgift, ligesom af hans svoger Peder Sørensen af den anden halve part.

21/7 1662.

** Ernst Berlle skovrider. synsmænd afhjemlede syn på Svorbæk mark på noget eng og græs til den ødegård, sl Rasmus Hansen afdøde, som var opædt og forødet af fæ og heste, og der var gjort skade for 3 læs hø.

(95)

** Peder Christensen i Oldrup, forrige ladefoged på Åkær. efterskrevne vidnede, at Christen Rasmussen i Halkær vedgik al den gæld, som han var Peder Christensen og hans hustru skyldig, både penge korn og flæsk.

** Søren Albretsen i Fensten. Maren Sørensdatter i Fensten afstod for ham den halve gård, som hendes sl husbond Rasmus Pedersen Nørgård fradøde, formedelst han har lovet den fattige enke noget til livs ophold.

** Rasmus Sørensen i Halling på Maren Sørensdatters vegne i Fensten Søren Albretsen i Fensten og Maren Sørensdatter, sl Rasmus Pedersens efterleverske sst, kendtes dem at have indgået efterskrevne kontrakt, eftersom hun har afstået den halve gård for ham, som hun iboer, så skal hun have efterskrevne til hendes livs ophold.

** Erik Jacobsen i Skovsgård. Søren Simonsen Markmand i Randlev vidnede, at han har set de Randlev bymænds fæmon på den ødegårds græs og bårer, som sl Rasmus Olufsen fradøde, og de tyrede deres fæmon og øg derpå.

(96)

28/7 1662.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på den gårds brøstfældighed og bræk i Halling, som Jens Jensen Vinter iboer.

** Mikkel Lauridsen ridefoged. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne gårdes bygfældighed

(98)

** Knud Pedersen i Assedrup. Maren Sørensdatter, Knud Pedersens hustru, klagede, at Knud Pedersen, som boer i gårde med dem, og hans hustru overfaldt hende 11/7, da de kom til hendes hus

med en fork og et træ, og han slog hende i ansigtet med sin næve, så blodet flød ud af næse og mund, hvortil Knud Pedersen svarede, at hun æskede ham ud med en stang, og han kunne ikke være med ro for hende i gården.

** Erik Jacobsen delefoged lod fordele Nølev bymænd, enhver for 3 mark for deres ufærdige veje.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund sogn. efterskrevne vidnede, at Jens Vinter i Torup var med at love førnævnte Hr Søren Pedersen hans betaling i svenskens tid 1658, for han holdt salveguardi for dem, og Jens Vinter lovede ham betaling lige ved andre for vin og brød, som han samme tid bekostede til kirken.

** Peder Christensen i Oldrup med 6 ugers opsættelse stævnede Christen Rasmussen i Halkær og hans mor Johanne Pedersdatter og beskyldte dem for efterskrevne, de har fået af hans hustru og er hende skyldig, og han fremlagde et tingsvidne udganget for 8 dage siden, hvorefter Christen Rasmussen vedgik at være skyldig efter hans regnskab en del deraf, og der blev afsagt dom: da der ikke fremlægges bevis på enten sider, så bør Christen Rasmussen betale efter hans egen vedkendelse.

(99)

** Peder Jensen i Norupgård, herredsfoged i Nim herred, stævnede Simon Jørgensen, ladefoged på Åkær, for dom, for han har utilbørligt angivet ham for hans husbond ritmester Henrik Møller uden grund eller årsag, formener han bør derfor at være en løgner, og bøde 3 mark. opsat 1 måned.

(100)

4/8 1662.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged over sl rigens drosts arvinger, på sin husbonds vegne udæsker hos Morten Knudsen i Balle hans fordelte mand Peder Christensen, at han ville lade ham fare med sin farkoste, eller udrette for ham det, som han er delt for, nemlig 12 rigsdaler for lejermål med Birgitte Nielsdatter af Odder. så mødte Morten Knudsen med Peder Christensen og berettede at han ingen middel havde at betale med, hvorfor Rasmus Sørensen begærede ham at anholdes, da straks undveg Peder Christensen og løb fra retten og ud af tinget og søgte skoven derved som en rømningsmand.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på noget tømmer, som skal være kommet fra den ødegård i Assedrup, som Mikkel Lauridsen tilforn iboede, og som findes i den gård, Knud Påske og Knud Pedersen iboer.

** Jørgen Jørgensen i Fillerup efter Niels Pedersens fuldmagt lod fordele Hans Rasmussen i Ondrup for 3 sletdaler efter hans brev, dateret 16/2 1651 og fremlagde Niels Pedersens fuldmagt til hans svoger Jørgen Jørgensen, dateret Uglede Sjælland 16/6 1662 NPS.

(101)

** Simon Jørgensen i Ålstrup med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Jespersen i Ålstrup og tiltalte ham for en sæk, som Simon Jørgensen har vedkendt sig i Peder Jespersens værge efter tingsvidnes

indhold 9/6, som han formener, han bør lægge fra sig med en kønsed, at han ej er tyv eller tyvs medvider, og fremlagde nu tingsvidne 9/6, og Peder Jespersen fremlagde tingsvidne 23/6, og der blev afsagt dom: efterdi sagen på begge sider angår på deres ære, sætter fogden den hen for sin tilbørlige dommer at indstævnes.

11/8 1662.

** Erik Jostsen, skriver og ridefoged til Lundbæk, barnfødt på Loverstrup begærede hans skudsmål vidnesbyrd og stokkenævn, så fremstod efterskrevne 24 dannemænd og vidnede, at han er født i Loverstrupgård af ærlige forældre sl Jost Eriksen, fordum herredsfoged i Hads herred, og sl Maren Jacobsdatter, som begge boede og døde i Loverstrup, og så længe de har kendt ham, har han forholdt sig ærligt kristeligt og vel.

(102)

** Peder Sørensen ridefoged advarede alle Niels Banners sønners tjenere, at det er husbondens befaling, at enhver helgård dette år skal udgive for ægt og arbejde til trælpenge 6 rigsdaler en halvgård 3 rigsdaler et bol 1 1/2 rigsdaler og gadehus og inderst 3 rigsort, og skal enhver der foruden age sin landgilde til næste købstad eller havn, samt age deres husbond en rejse om året, og ridefogden til herreds og landsting, derimod skal de for alle andre ægter og arbejde være forskånet, og samtlige tjenere i Torrild Hundslund Saksild og Bjerager sogne skal søge Glibing mølle med hvis de har at male, og samtlige skal i beredskab have deres brændsvin efter jordebogen lam gæs høns æg, såfremt de ikke vil give penge derfor.

(103)

** Jørgen Pedersen i Fillerup stævnede Rasmus Madsen i Fillerup for vidne, og synsmænd afhjemlede syn på et gærde, som Rasmus Madsen har sat noget for nær ind på hans nabo Jørgen Pedersens jord, og da blev Rasmus Madsen vred og sagde, denne sti her går bag om haven, det er en tyvesti, og nu sagde han, at han skældte ikke på Jørgen Pedersen eller nogen af hans, ej heller skylder dem for noget uærligt.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med 14 dages opsættelse stævnede Jens Jensen i Halling for dom for restants af landgilde ægt og arbejde, som han bør betale og have hans fæste forbrudt, og nu fremlagde han et tingsvidne 28/7 angående restantsen, som han vedgik, og nu fremlagde Jens Jensen sit indlæg, at han som andre havde ydet halvparten af hans landgilde, og han har klargjort alt andet, som går af gården, dateret Halling 28/7 1662, Jens Jensen egen hånd, og han fremlagde et tingsvidne 9/1 1660, hvorimod blev svaret, at hans vidne, som formelder om 1657, kommer intet denne sag ved, og der blev afsagt dom: Jens Jensen bør betale førnævnte restants og arbejdspenge.

(105)

** Laurids Brorsen. Jens Jensen i Halling fremstod, og da det tingsvidne 28/7 blev oplæst, at han vedgik restantsen, og Laurids Brorsen havde ikke gjort ham nogen uret, svarede han dertil, at det var endnu tidligt nok.

** Peder Sørensen ridefoged. efterskrevne vidnede, at de kom til Rasmus Mogensen i Oldrup på Mogens Nielsens skovskifte i Oldrup ege, hvor han havde nedhugget 2 egegrene, som til et læs, og

havde det på sin vogn og kørte hermed, og nu svarede han, at Hans Rasmussen havde givet ham lov at hugge på sit bondeskifte, og var det på Mogens Nielsens, da var det ham uvitterligt, for han vidste ikke skellet.

18/8 1662.

** Mikkel Lassen i Rudgård og Niels Jensen i Onsted til 3.ting forbød Karen Rasmusdatter i Pilgård Peder Rasmussen og Rasmus Nielsen i Belsensgård og Elisabet sl kaptajn Bødkers i Kane, at de ikke affører noget af hvis korn, som er sået i deres gårdes jorder, før de skaffer dem rigtighed for kornet på ageren, både for KM og kirkens tiender, som er lagt og givet til Århus skole, hvortil Elisabet Bødkers svarede, at hun har KM frihedsbrev på Kanegård og formener sig derfor ikke blandt bønder noget at udgive hverken tiende eller andet.

(106)

** Jost Nielsen. for retten stod Mogens Jørgensen i Oldrup i lyd at ville svare til en sag, som Pedersen satte i rette om Mogens Jørgensens bønderhuse og inderster på hans gårds grund, anlangende trælpenge til Niels Banner deraf, så fremkom Arnoldus Frederiksen i Oldrup og ubeskedent faldt ind for retten imellem begge parter med skænderi sværgen banden og råben, og sagde blandt andet, hvad heller han er i lyd eller ikke, da skulle de lade ham tale, og de skulle ikke komme ham til at tie, og med mange flere trodsige ord foragtede retten, så både foged skriver og hans husbonds ridefoged kunne ikke få lyd for ham til at tale eller skrive, indtil fogden forbød ham at gå af tinget, førend han lagde sine bøder, men ville ikke stille fogden tilfreds, men gik bort.

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners sønners gods, stævnede efterskrevne selvejeres husmænd og inderster for dom, enhver husmand for 1 sletdaler arbejdspenge for 1661, hvilke trælpenge de bør betale inden 15 dage, hvortil Mogens Jørgensen i Oldrup svarede, at de fattige selvejerbønder giver fyldest landgilde med alle skatter og tynge af deres gods mere end som tilforn til KM er givet, og formener sig som en fattig bonde må nyde de huse, som er opbygget på hans grund. opsat 1 måned.

(107)

** Peder Jørgensen ridefoged lod fordele efterskrevne for vindfælder, som er forundt dem, og de ikke vil betale.

** Peder Sørensen ridefoged et vidne, at efterskrevne husfolk, hvoraf fordres trælpenge, de er så forarmede, at de ingen formue har til at give samme trælpenge, men det er en stor almisse at give dem noget i Guds navn, og han fandt intet hos dem, som han kunne få.

** Mikkel Juel i Søby på Peder Jensen i Årupgård hans vegne begærede faldsmålsdele over Simon Jørgensen, som tjener på Åkær, efter et delevidne til Stensballe birketing, men da Mikkel Juel ingen fuldmagt havde, kunne intet faldsdelemål udstedes.

** Mikkel Juel på sine egne og flere Søby mænds vegne gav last og klage over Fensten og Lemmestrup mænd, for de opkaster Søby gærder på adskillige steder, og gør ulovlige veje over eng og korn, desligeste opgraver Søby engskifter ved stranden, og forbød dem og deres folk at komme i Søby skov.

(108)

** Mikkel Juel på sin øvrigheds vegne til 3.ting i fred lyste alle de skove, som ligger til Henrik Møllers gods og gårde, og forbød alle omliggende naboer at komme i samme skove for at hugge eller for at plukke nødder, eller lade deres fæmon og svin komme derind.

** Rasmus Pedersen i Højby. efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede, at de to mænd, som har boet i Højbygård, som Rasmus Pedersen og Jørgen Pedersen nu iboer, da har haft samme gård for en inding ægt og arbejde, eftersom den er og har været to halve gårde, og for een gård beregnet og agtet, så længe nogen kan mindes.

** hr Melchior Jensen i Torrild. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som nu dette år findes på den gårds skovsparter, som Jens Lassen i Torrild påboer.

** Morten Knudsen i Balle til 3.ting lovbød alle de lodder og parter jordegods, som han har arvet, såvel hvis han og hans hustru Bodil Knudsdatter har købt og indfriet i den selvejer bondegård i Balle, som han endnu iboer, som er al samme gård og tilliggelse, uden sl Eske Knudsen en broderlod og Margrete Knudsdatter en søsterlod, og han fremlagde et landstingsvarsel til sl Eske Knudsens søn Mads Eskesen med sine søskende, barnfødt i Skien i Norge, Knud Sørensen og Jacob Sørensen, barnfødt i Randers. varsel til sl Søren Knudsens datter Karen Sørensdatter, Jens Jacobsen i Knedsted Margrete Knudsdatter i Boes Karen Madsdatter i Dyngby.

(109)

** Tøger Tomasen i Odder lod fordele efterskrevne for gæld.

** Tøger Tomasen i Odder på Peder Nielsens vegne i Odder mølle med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen i Halling for gæld efter hans håndskrift, som han blev tildømt at betale.

** Rasmus Sørensen i Saksild lod læse og påskrive et tingsvidne og pantebrev af Morten Knudsen i Balle, udgivet 5/3 1655, på 50 sletdaler, hvorfor han pantsatte et hus i Balle, som Søren Pedersen iboer, og eftersom Morten Knudsen lovbyder sin gård, så mener han sig nærmere til at købe og beholde samme hus, som er pantsat ham, end nogen anden.

(110)

25/8 1662.

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged. de otte mænd vidnede, at da Jost Nielsen sagde, at den tid, han efter begæring skulle have gjort udlæg hos Niels Banners sønners bønder, da måtte han rejse forgæves, for Arnoldus Frederiksen ville hverken lade husbonden få sin restants ud, og han fik ikke selv noget for sin umage, og dertil svarede Arnoldus, at det var løgn, hvem der sagde det for Jost Nielsen.

** Rasmus Jørgensen i Odder. efterskrevne vidnede, at Rasmus Jørgensens formand brugte noget mere engjord til den gård, han iboer, end de gjorde til Egholm, skønt de skulle have lige bredt i mark og eng, og Maren Ovesdatter vidnede, at hendes sl far Ove Gregersen brugte samme eng så

vidt som Rasmus Jørgensen, og Niels Jørgensen og Jens Sørensen i Egholm svarede, at der tit havde været tvist derom og formener, at de bør have deres mål der, så vel som på andre steder i marken.

** Søren Hansen i Randlev. efterskrevne vidnede, at Søren Rasmussen Endelave i Randlev kom til dem på marken og sagde til dem, jeg skal slå Søren Hansens hustrus lemmer sønder og gøre hende vanfør, og kan andet ikke tage, da skal jeg hugge hendes ene arm fra hendes krop, og han råbte til Søren Hansens pige, at hun skulle kun sige Mette Mogensdatter det, hvortil han svarede, at han sagde, dersom hun kommer tiere at tage imod ham og hans heste, han kom kørende med på vejen, da skulle han genne hende fra sig.

(111)

** Søren Hansen i Randlev havde ladet stævne Søren Rasmussen Endelave sst for nogen snak, han skal have haft til andre folk om ham og hans hustru, deres ære og lempe angældende, hvortil han svarede, at han intet havde sagt dem noget utilbørligt til, og Søren Hansen begærede, eftersom Søren Rasmussen havde truet og undsagt hans hustru Mette Mogensdatter, at han derfor måtte stille en borgen, så hun kunne være i fred, hvorpå Søren Rasmussen gjorde ham sin egen forpligt, at han intet vil gøre dem eller hende hverken med ord eller gerning.

** Jørgen Mogensen i Oldrup. Mogens Jørgensen i Oldrup i hånd tog førnævnte hans søn Jørgen Mogensen og tilstod at han med hans hustrus samtykke havde undt ham og hans hustru Anne Poulsdatter efterskrevne jord begge deres livstid og holde dem 4 høveder til græs frit hvert år.

(112)

1/9 1662.

** Jens Espensen i Svinballe. Hans Rasmussen i Oldrup kendte sig at være ham skyldig 6 sletdaler, som er resten af sl Jørgen Jensens gæld i Oldrup, som han lovede ham at betale til skt Mortensdag.

** Jens Pedersen i Loverstrup oplyste 6 ungsvin, som kom til ham forgangen år, og han dem siden har måttet opføde, og tilbød, at dersom den rette ejer kommer at kendes ved samme svin, da skal han bekomme dem, dog så at han først bekommer sin betaling.

(113)

8/9 1662.

** Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær. efterskrevne vidnede, at for 4 år siden fra 15/8 til 9/9, der fjenderne de svenske igen var ankommet, og Hans Olufsen var forjaget fra slottet, da imidlertid var de øksne gående på Svinballe mark, som ridefogden Jost Henriksen og Hans Olufsen havde behyret hos de Svinballe mænd på deres husbond Henrik Rantzaus vegne, indtil 9/9 et parti svenske kom og tog dem med mere af byfæet voldeligt fra hyrden på marken, og slog ham i ynkelig måde, og plyndrede byen ud dertil, og Jens Espensen fulgte med samme hans fæ til Stensballe, og dertil svarede Jens Espensen, at da Hans Olufsen købte hans øksne, da forskød han 2 af dem, og ville kun købe de fire, så tog fjenderne de to med de andre, derfor fulgte han efter.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts arvingers gods. synsmand afhjemlede syn og taksering af olden, som dette år findes på de skove, som ligger til de byer og gårde, som han er ridefoged over

(114)

** samme synsmænd afhjemlede syn på jomfru Else Gersdorfs skovsparter.

** samme synsmænd afhjemlede syn på Henrik Gersdorfs skovsparter.

** samme synsmænd afhjemlede syn på jomfru Margrete Gersdorfs skovsparter.

** samme synsmænd afhjemlede syn og taksering af olden, som dette år findes i efterskrevne skove i herredet

(115)

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners sønners gods. synsmænd afhjemlede syn og taksering af hvis olden, som dette år findes på efterskrevne skove.

(116)

** hr Melchior Jensen i Torrild. synsmænd afhjemlede syn og taksering på hans skovsparter til hans to bondegårde i Fensholt og Torrild, hvad olden derpå findes dette år.

** Rasmus Rasmussen i Torrild. synsmænd afhjemlede taksering af olden på Torrild og Fensholt skove.

(117)

** Christen Rasmussen i Halkær. Mikkel Ibsen i Ålstrup på sine egne og på hans søster Karen Ibsdatters vegne i Horsens, desligeste Niels Ibsen i Ålstrup på sine egne og med fuldmagt af Jens Ibsen, borger i København, på sine egne og bror Morten Ibsens vegne, og desligeste Niels Knudsen i Glibstrup på sin hustru Maren Ibsdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, som dem er arveligt tilfaldet efter deres sl søster Mette Ibsdatter, som boede og døde i Halkær.

** Jens Espensen i Svinballe med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Olufsen i Gylling for dom for 32 sletdaler, han skal være blevet ham skyldig 1658 på 4 øksne, han har afkøbt ham efter tingsvidne af Stensballe birketing 19/7 sidst forleden, som han nu fremlagde, angående købet, samt hans skriftlige indlæg, og Hans Olufsen berettede, at de omtale øksne ikke kom husbonden til gode, men blev taget af svenskerne, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom vidne strider mod vidne, indstævnes sagen for den tilbørlige dommer.

(118)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede taksering af olden på efterskrevne skove.

(119)

** Mads Sørensen i Nølev. eftersom Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær, efter 6 ugers opsættelse tiltaler ham for 16 sletdaler på Knud Pedersens vegne i Assedrup, så fremstod Mads Sørensen og benægtede, at han lovede ikke for hans stedsmål, og Knud Sørensen benægtede, at han havde ombedet Mads Sørensen at love for sig for hans stedsmålspenge, som han havde ydet Hans Olufsen på Åkær skriverstue.

** Peder Jensen i Årupgård, herredsfoged i Nim herred, med 6 ugers opsættelse stævnede Simon Jørgensen, ladefoged på Åkær, for dom for han utilbørligt har angivet ham for hans husbond rentemester Henrik Møller og formener, han derfor bør at være en løgner og bøde sine 3 mark, og han fremlagde Simon Jørgensens skriftlige angivelse, hvor han i efterskrevne 12 punkter gør rede for, hvorledes Peder Jensen har forholdt sig med hensyn til bøndernes landgildesmør og lam og Stensballegårds bygning, samt at der i skriverdrengens kammer holdes 3 heste på foder, som ikke gøres fornøden, og alligevel må bønderne skaffe heste, når han skal bruge dem, samt andet vedrørende stedsmål og vindfælder, og han har truet bønderne med, at han skulle fængsle dem, at maddiker og lus skulle æde dem, og så er han både ridefoged og husfoged, derfor tør ingen sige ham imod, og Peder Jensen fremlagde sit skudsmål af Nim herredsting samt stævning til Simon Jørgensen til hans sidste bopæl hos Jens Påske i Stensballe, og talte med hans hustru Maren Simonsdatter samt til rentemester Henrik Møllers bønder, som han begærede deres kundskab, hvorledes han på en 12 års tid har forholdt sig mod enhver og med 22 poster og spørgsmål tilspurgte dem, hvortil de har svaret til hver post og givet ham deres gode vidnesbyrd, og med enstemmige munde svarede, at han aldrig kunne begære så godt et skudsmål, de ham jo et bedre pligtigt er, og han fremlagde et tingsvidne af Stensballe birketing 1/3 1662, hvori han fik et lignende skudsmål, og Jørgen Rasmussen i Oldrup fremlagde Simon Jørgensens fuldmagt og indlæg, at hans husbond rentemester Henrik Møller havde befalet ham at lade ham vide, hvorledes det stod til ved hans gård, hvilket han ikke turde at lade forblive, og ikke dermed at være en løgner eller æreklikker, og formener sig fri for Peder Jensens tiltale, og han fremlagde husbondens skrivelser til ham samt et tingsvidne af Stensballe birketing 3/8 1661, hvor efterskrevne vidnede, at de i fruerstuen overværede, at ridefoged Peder Jensen og Simon Jørgensen trættedes, og Peder Jensen slog ham over næsen med et spanskrør, så næsen blev blå og blodig, og sagde at Simon Jørgensen havde tjent rentemesteren som en skælm og en tyv, og han fremlagde sit forsæt og skudsmål, at mens han har været i rentemester Henrik Møllers tjeneste, både før den svenske tid, og mens fjenderne var i landet, og mens han har været foged, da har han forholdt sig som en tro ærlig og flittig tjener, og de takkede ham ene og godt for hans gode forhold og omgængelse, hvorefter der blev afsagt dom: efterdi sagen er æren angående, hedenfinder dommeren den til sin overdommer at indkomme.

(123)

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund kirke, med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen Vinter i Torup for dom for 17 skæpper byg til rytterhold i svenskens tid og til vin og brød samt anden gæld, og fremlagde et tingsvidne 28/7 samt Jens Vinters brev, dateret 4/2 1654, og begærede namsdom, som han blev tildømt.

** Peder Sørensen med 6 ugers opsættelse fik namsdom på efterskrevne for smørskyld efter hans efterskrevne restants

** Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær slot, med en måneds opsættelse stævnede efterskrevne for dom for hvis, de er ham skyldig på KM og husbonds vegne for 1660, som han skulle oppebære og gøre regnskab for, som de blev tildømt at betale.

(124)

15/9 1662.

** Hans Olufsen, forrige ridefoged og skriver til Åkær. efterskrevne vidnede, at 1657 da blev der af Åkær len ganske intet landgildekorn eller penge ydet til skriveren på Åkær efter jordebogen, formedelst fjenderne kom herind om høsten samme år, var så landet mægtigt, og fordrev deres egen gode øvrighed og deres folk fra slottet.

** Jost Nielsen i Onsted. efterskrevne, som var stævnet med en landstings stævning for at vidne anlangende hvorledes Arnoldus Frederiksen i Oldrup har handlet med KM bønder i de sogne og byer, han er betroet at skulle have tilsyn over som en delefoged, hvor han i hver by har opsamlet og ladet opsamle af de fattige folk penge rug ærter og andre gaver og gjort dem vis på, at han derfor havde flyet dem afslag på deres landgilde og på deres restants, og i synderlighed lovet dem at forskåne i en by efter en anden for lange rejser, som han sagde dem til om, og beskattede dem penge af, og efterskrevne Saksild bymænd vidnede, at Arnoldus Frederiksen kom til deres by, og de lovede ham hver 1/2 skæppe ryg, uden Niels Jensen, han gav ham intet rug, og derfor fik han mindre afslag end sine naboer, som havde bedre formue end ham, og efterskrevne Kysing mænd vidnede, at Arnoldus Frederiksen kom til dem i deres rugsæd og tilsagde dem om en rejse til Snoghøj, de straks skulle køre eller betale ham, og da de ikke havde mænd for rejsen, måtte de give ham 28 skilling af hver gård, som var 14 mark, og efterskrevne af Dyngby vidnede, at da der skulle stå bryllup i Odder, kom Arnoldus Frederiksen og sagde, de skulle hastigt skaffe 5 vogne til Middelfart, men om de ville give ham 2 daler, da ville han kun tage een vogn, og da han siden kom til Dyngby igen, at de skulle skaffe ham en vogn til Randers, da bød Søren Benidsen sig til at ville have kørt med sin vogn, men det ville Arnoldus ikke, men tog 3 sletdaler.

(126)

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners børns gods. Søren Rasmussen på Alrø gav last og klage på Jørgen Jensen sst, for han slog ham 3 slag med en tøjrkølle, så han besvimede på jorden, og blod løb på hans klæder, hvilket vidner bevidnede.

** Mikkel Juel i Søby efter Peder Jensens befaling, ridefoged over rentemester Henrik Møllers gods. synsmænd afhjemlede taksering af hvis olden, som dette år findes på efterskrevne skove.

** Peder Nielsen i Odder tilbød Jens Jensen i Halling at må indløse hans fravurderede gods, om han vil betale det.

(127)

22/9 1662.

** Jost Nielsen i Onsted lod fordele Arnoldus Frederiksen i Oldrup for 3 mark for ulyd, som han gjorde for retten, dernæst andre 3 mark, fordi han ublu svor og bandede og ikke ville udlægge sine bøder efter recessen, hvortil han tilbød 3 sletmark for hans forseelse, hvilket ikke kunne passere.

** Mogens Jørgensen i Oldrup. efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at selvejerbønders husfolk, som boer på selvejergods, hverken har givet trælpenge eller gjort hovgerning uden til dem, som husene tilhører.

(128)

** Mogens Jørgensen i Oldrup på Jens Mogensens vegne i Horsens fremlagde hans fuldmagt til at lovbyde den arvelod i den selvejer bondegård i Tendrup, som arveligt er tilfaldet ham efter hans sl far Mogens Nielsen, fordum borger i Horsens, hvorefter han lovbød samme arvepart, så fremstod Hans Andersen i Tendrup og bød sølv og penge, og formente sig nærmere til at købe end nogen anden, efterdi han er den største lodsejer og boer på godset. varsel til Hans Andersen i Tendrup og Hans Pedersen sst.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som findes på efterskrevne skove, som ligger under Åkær.

** Niels Pedersen på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som findes på efterskrevne skove under Åkær.

(129)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged. Jørgen Pedersen i Fillerup vidnede, at da han for 8 dage siden var ridende til Snerild skov at se til noget nedblæst ved, da var det borte, og han fulgte vognsporet til Jens Egholms gård i Odder, og da kom Jens Sørensen ud med en staver og slog ham dermed, som han sad på hans hest, og synsmænd afhjemlede syn på hans sår.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts arvingers gods fremlagde en skriftlig klage fra hr Christen Hansen Blickfelt over en af Mikkel Snedkers sønner her i byen, ved navn Knud, foruden det han andre tider er gået ind i hans frugthave og bortstjålet deraf, har han i går under prædiken i samme have bortstjålet en høle med hvilken han er ertappet og indtaget i gården, hvor drengen har brudt et vindue og er undløbet fra hans tyvekoster, og eftersom han desmidlertid havde bekommet nogle stryg af en liden pisk til at udbringe af ham, hvem hans medvider og tilskynder til slig utilbørlighed kunne være, er faderen i dag efter morgenbønnen kommet til præsten på hans kirkevej og overfaldet ham med trusler undsigelser og skælden, så han måtte holde ham, foruden dette opføder han sine børn, at de er højt berømmede for tyveri og sligt, og de er endog sådanne nogle skalke, at de nyligt skal være befundet på godtfolks ligtræer at have afskåret næse og fingre af billederne, og dem skammeligt skændet, og tilmed har han en kvinde, som er sådan en skændegæst, hvis lige han snart ikke kender i det ganske sogn, hvorfor han begærer, at de såvel som andre berygtede slemme mennesker må udryddes af menigheden, og eftersom han hidindtil har stillet værket på kirken, at der måtte forordnes en anden, som kunne betjene det, og nu tilbød Rasmus Sørensen Mikkel Hansen, at dersom han ville gøre en tilbørlig forpligt, som præsten havde begæret af ham hans hustru og børn, så kunne sagen bero, hvortil Mikkel Hansen svarede, nej, thi han svarede ikke præsten andet, end han sagde, at dersom hans barn blev borte, da kunne præsten

komme til at svare det, siden han havde taget ham i sit hus og slået ham, det er ikke nok så at skrive sammen, men det er kunsten at bevise.

(130)

** Knud Sørensen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at de 20/9 var over skifte og deling i Hvilsted efter sl Kirsten Jensdatter imellem hendes efterlevende husbond Knud Sørensen og deres fælles børn, nemlig Søren Knudsen 4 år, Maren Knudsdatter 9 år i overværelse af Clemend Clemendsens fuldmægtig. til deling blev 168 sletdaler, hvoraf børnene tilkommer 84 sletdaler, og da pigebarnet var vanfør, blev det hende samtykket at nyde lige lod ved drengen.

(131)

30/9 1662.

** Jens Frandsen i Hvilsted. Karen Rasmusdatter i Pilgård gjorde hendes bror Oluf Rasmussen i Vinding til hendes værge, eftersom han er hendes faderløse børns rette født værge og ingen nu er levende på deres sl far Erik Rasmussens side, der værge kan være, og at han med hende må udsætte forpagte og afhænde den selvejer bondegård Pilgård, som hendes sl husbond afdøde, formedelst hun efter den onde tid er gerådet i så stor armod, at gården er næsten øde, og hun ingen anden middel har til sig og sine fattige børns ophold, og derfor er hun kommet over en venlig kontrakt med Jens Frandsen, så hun gør ham i dag samme forsikring.

** Jens Frandsen i Hvilsted. Karen Rasmusdatter sl Erik Rasmussens efterleverske i Hvilsted med hendes bror Oluf Rasmussen i Vinding indgik en venlig kontrakt med Jens Frandsen, at han skal i forpagtning have den selvejer bondegård i Hvilsted Pilgård i 18 år, og da skal Karen Rasmusdatter og hendes børn have til deres livs ophold efterskrevne

(132)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged. efterskrevne vidnede, at de var med Jørgen Pedersen i Fillerup i Jens Sørensen Egholms gård, og der så de noget trøsket ved, men hvor han havde det fra, vidste de ikke, og Jørgen Pedersen og Jens Sørensen gav hverandre af munden, og Jens Sørensen søgte Jørgen Pedersen med en staver.

** Mikkel Lauridsen ridefoged med 14 dages opsættelse stævnede efterskrevne, som resterer med arbejdspenge for næst forleden år og fremlagde Otte Krogs ordre derom, hvorefter efterskrevne berettede, at de besidder små ringe gårde og har ringe formue, så de anmoder, om at de måtte benådes, at de kunne blive ved deres gårde, hvorpå der blev afsagt dom: eftersom tiden er forbiganget, da pengene skulle have været ydet, og de ikke heller deres øvrighed der før har søgt eller derimod at erklære, så bør de betale inden 15 dage.

(133)

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne. Mikkel Hansen Snedker i Odder, eftersom formedelst et af hans børns forseelse og hans egne ubetænksomme ord imod præsten på hans kirkevej, hvilket Mikkel Hansen både ved andre dannemænd og selv har afbedet, så har præsten efterladt og tilgivet ham, hvor imod Mikkel Hansen har tilforpligtet sig, at han hustru og

børn skal skikke og forholde dem imod præsten og godtfolk ærligt kristeligt og vel, og hvis de herimod gør og det bevises, da at forføje dem af byen og sognet og stande til rette, som vedbør.

** Peder Rasmussen i Saksild. Jørgen Knudsen i Tues mølle leverede til Peder Rasmussen to pantebreve, som han har haft i brugelig pant fra den halve selvejer bondegård i Odder, hans sl bror Mikkel Knudsen iboede, lydende begge på 91 sletdaler, som Jørgen Knudsen annammede af Peder Rasmussen, som tillod hans svoger Knud Mikkelsen og hans datter Maren Pedersdatter at måtte bruge samme jord til den halve gård, de iboer, og Knud Mikkelsen tilstod, at de var ham skyldig 91 sletdaler.

(134)

** Knud Mikkelsen i Odder og Jørgen Knudsen indgik en venlig kontrakt, at Jørgen Knudsen afstår efterskrevne af det jord, som han for sin arvelod i ejendommen skulle have sin livstid efter tingsvidnes indhold 15/4 1622, som Knud Mikkelsen kan bruge til hans halve selvejergård, og efter et tingsvidne 18/4 1653 skal Jørgen Knudsen give Knud Mikkelsen til tienden.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne tillyste Knud Pedersen i Assedrup et fuldt husfred, som han har gjort på Knud Pedersens hustru Karen Sørensdatter efter klage og tingsvidne 28/7.

(135)

6/10 1662.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup bad om forladelse, at hans forseelse måtte tilgives ham, at han med hastige og ubetænksomme ord inden tinge 25/8 havde talt ilde imod herredsfogden, hvorfor Jost Nielsen formedelst dannemænds forbøns skyld afstod sin sag og forlod ham hans forseelse.

(136)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på noget byg, som Jørgen Rasmussen i Falling var fundet med at have stjålet om nattetide fra hans naboer, og da så de på hans ager 22 bygkærver, som Jørgen Rasmussen bekendte, var taget fra efterskrevne.

** Niels Pedersen. efterskrevne vidnede, at de 12/9 var tilstede i Åkær fruerstue og i Laurids Brorsens nærværelse hørte og så, at Jørgen Rasmussen i Falling selvvillig og utvunget bekendte efterskrevne tyverier af økse plovnæse rugneg lædergrime og bygkærver.

** Niels Pedersen. efterskrevne vidnede, at 15/9 om aftenen lidt før lys tændtes, da var Jørgen Rasmussen i Falling i fangetårnet på Åkær, og en halv time derefter gik Laurids Brorsens pige og ville give ham aftensmad, og råbte udenfor døren på ham, men han svarede intet, straks tog Niels Pedersen nøglen og lukkede døren op, og da var det kendeligt, at han var kommet gennem et hul på muren, og hans hue lå i hullet.

(137)

** Jens Frandsen i Hvilsted. synsmænd afhjemlede syn på den selvejer bondegård Pilgård med tilliggende skov, hvorledes gården er forfalden og skoven forhugget.

(138)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne. synsmænd vidnede, at de var i Randlev skov, og der så de, at være hugget en bøgegren, som dem syntes havde været 4 læs ved i, men hvem der havde gjort det, vidste de ikke, men Erik Jacobsen beskyldte Rasmus Pedersen i Svolgård derfor.

** Knud Pedersen i Assedrup svarede imod lyselsesvidne, som blev oplæst imod ham, at han formener, det er en fortidig sag, og sagde ydermere, at det var ikke i Karen Sørensdatters hus, men i hans eget hus og gård, om der skete hende nogen overlast.

** Peder Rasmussen i Saksild fremlagde et pantebrev på et skovskifte på Kragbjerg i Odder, som først havde været af sl Mikkel Knudsen pantsat til hans bror Jørgen Knudsen for 14 sletdaler, og senere med sl Mikkel Knudsens arvingers samtykke overdraget til hr Christen Hansen til brugeligt pant, hvilket pantebrev, Jørgen Rasmussen har indløst, og da Jørgen Knudsen i Tues mølle har afstået sine pantebreve til ham, så deres sl far Mikkel Knudsens gæld dermed er af Peder Rasmussen betalt, hvorimod Knud Mikkelsen på mor og søstres vegne lovede, at samme indløste jord skal komme Peder Rasmussen og hans arvinger til gode, enten til fuld betaling eller til ejendom.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, stævnede Jørgen Rasmussen i Falling for dom og tiltalte ham efter hans egen bekendelse for 22 bygkærver, han har taget af hans naboers byg på Falling mark, hvorfor han var i fangetårnet på Åkær indsat, hvilket sit fængsel han har undveget og satte i rette, om han ikke dermed uret har gjort og hans liv at have forbrudt og hans gods til sin øvrighed at være forfalden. da han ikke var mødt, blev sagen opsat 14 dage.

(139)

13/10 1662.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged i Hads herred. Jens Sørensen i Egholm vedgik, at da Jørgen Pedersen i Fillerup kom i hans gård til ham og med mange onde ord overfaldt ham, da nødtes han til at holde en staver imellem sig og ham, formedelst han formente sig at måtte have fred i sin egen gård, og dersom han fik et slag eller stød deraf, da ville han derfor indstille sig i sin kære øvrigheds vilje og minde efter hans fattige formue, og vil gerne forliges med Jørgen Pedersen.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. Jørgen Rasmussen i Falling, ledig og løs, bekendte, at han havde gjort en forpligt 12/8, hvorimod han havde forseet sig, og bekendte, at han gik ud af sit fængsel på Åkær, og berettede, at da han ville gå til Gylling, kom nogle af Falling mænd med forke og træer i hænderne, og fik han til at sætte noget korn ud på sin ager, men ville ikke nu bekende sin forseelse i stykkevis, men bad mange gange, at hans forseelse imod Gud og hans gode øvrighed måtte med nåde betænkes, thi han ville bede om nåde.

** Erik Jacobsen i Skovsgård fremkaldte nævninge, som for 8 dage siden blev optaget over Knud Pedersen i Assedrup for husfred, som ham er tillyst at have gjort på Karen Sørensdatter i Assedrup

1/7, at de ville fremkomme og gøre deres tov, så fremkom efterskrevne nævninge og begærede at høre hvis vidner, der i sagen er forhvervet, så fremlagdes et tingsvidne 28/7 udstedt og et lyselsesvidne udstedt for 14 dage siden, hvorefter Erik Jacobsen var fylding på tovsmændene begærende, så fremstod Knud Pedersen svor og benægtede, at han ikke havde slået hende i hendes eget hus, og formente sig fri at være, da efter der var sat fylding på tovsmændene, gjorde de deres ed og tov således, at efter de vidner i sagen er ganget, vidste de ikke imod hans benægtelse at kunne sværge Knud Pedersen husfred over, men svor ham fri at være.

(140)

** Laurids Brorsen. synsmænd afhjemlede syn på den gårds bygfældighed i Falling, som Jørgen Rasmussen iboede.

(141)

** Niels Nielsen i Odder. efterskrevne benægtede med ed og oprakte fingre, at de ikke var under kvarter med Frakærsgård i Odder den tid, den hest blev taget fra Maren Jensdatter, som Morten Frakær nu tiltaler Odder bymænd for, og de var ikke med at love hende betaling derfor.

** Peder Storm i Halling på Hans Rasmussens vegne i Horsens til 4.ting lod fordele efterskrevne på Alrø for gæld til Hans Sadelmager.

** Peder Storm lod fordele for rejsepenge efter herredsvedtægt, hver resterende gård for 4 skilling, hver halvgård og bol 2 skilling, og inderster 1 skilling.

(142)

20/10 1662.

** Jost Nielsen herredsfoged lod fordele Rasmus Simonsen i Krogstrup efter hans forpligt efter tingsvidne 27/1 sidst forleden for 6 skæpper godt sæderug, som han forpligtede sig til at betale til skt Mikkelsdag.

** Rasmus Pedersen i Eriknaur. Anne Sørensdatter af Lund i Nim herred blev ombedt og formanet af Rasmus Sørensen og af herredsfogden,at hun skulle bekende sandhed, hvem der var hendes rette barnefar til det foster, hun nu står med, og derfor gjorde hun sin højeste ed med oprakte fingre, at Peder Jensen i Eriknaur er hendes barnefar, hvilket han ej selv fragår, og hun undskyldte Rasmus Pedersen, at han aldrig har haft legemlig fællig med hende i nogen måde, men hendes forseelse har været med Peder Jensen, som tjente i gårde med hende til Rasmus Pedersens, og ydermere bekendte hun, at hun dog er blevet truet og tiltvunget, så hun både med list og trussel måtte beskylde Rasmus Pedersen for hendes barnefar i deres kirke i hans fraværelse, hvilket hun grædeligen bekendte, at hun aldrig med sandhed kunne gøre, fordi han deri var ganske uskyldig.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. efterskrevne Falling mænd vidnede og bekendte med ed og oprakte fingre dette, som de tilforn for deres øvrigheds fuldmægtig på Åkær har klaget og tilkendegivet angående Jørgen Rasmussens tyverier af deres bygkærver, hvilket han benægtede, og dersom de havde taget ham med kosterne, da ville han have lidt derfor.

(143)

** Laurids Brorsen tilbød Jørgen Rasmussen i Falling med hans slægt og venner, at dersom han kunne stille en nøjagtig borgen for sig til lovens uddrag i de tyvesager, han er beskyldt for, da måtte han blive sit fængsel entlediget, og dersom han ville bekende hans forseelse, da ville Laurids Brorsen på sin øvrigheds gode behag formilde straffen, så vidt muligt er, da fremstod Jørgen Rasmussen og ynkeligt bekendte sin forseelse, og det er, som han på Åkær tilforn har bekendt og tilbød at han allerførst ville tage åbenbarligt skrifte, for han så ulykkeligt er kommet i synd og skam, og ville love bod og bedring, hvilket størsteparten af herredsmændene, som var tilstede, for Guds hans slægt og venners skyld bad med ham, at han måtte benådes, helst fordi han ikke tilforn har været berygtet, og Laurids Brorsen bevilgede, at Jørgen Rasmussen måtte komme i menigheden at tage åbenbarligt skrifte, om han som en bodfærdig synder ville bekende sin forseelse.

(144)

** Søren Jensen i Dyngby. Knud Tomasen i Torrild på sin hustru Anne Jørgensdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, som hun var tilfaldet efter hendes sl far Jørgen Tomasen i Boulstrup og efter Jens Rasmussen i Fensten, som Søren Jensen har haft hos sig.

** Laurids Brorsen. efterskrevne vidnede, at Peder Jensen Skrædder, som boer på en gård i Gylling, han er så forarmet, at han aldeles ingen middel har til nogen landgilde eller afgift at give.

** Rasmus Jensen i Halkær på hans søster Berete Jensdatters vegne. efterskrevne vidnede, at Berete Jensdatter for 2 år siden, efter at hun var trolovet at komme i ægteskab med Jens Nielsen i Sondrup, da faldt hun i så stor en sygdom i 24 uger, og blev da så vanfør og så elendig en kvinde, at hun er ikke tjenlig eller sådan, at hun kan være i mands vold, og af den årsag har hun begivet sig fra Jens Nielsen og til huse hos hendes bror i Halkær, som er arm vanfør kvinde at holde sig i enlighed, eftersom hun aldrig kan blive før eller til nogen gerning tjenlig i husholdning.

(145)

** Mikkel Lauridsen ridefoged på sl rigens drosts arvingers vegne til 3.ting aflyste alle ubrændte svin af de skove, han er fuldmægtig over, og hvem, som ulovligt lader deres svin komme i skovene, vil miste samme ubrændte svin, og der foruden at stå til rette.

27/10 1662.

** Niels Mogensen i Hovedstrup på hans søsterdatter Bodil Rasmusdatters vegne og Christen Tomasen i Odder bekendte, at de, samme barn, som er 6 år gammel, hende til bedste, har indgået en kontrakt, at eftersom Christen Tomasen har samme barns mor til ægte, og barnet ikke kunne tilfalde uden en ganske ringe arv efter hendes sl far, så lovede Christen Tomasen, at han for Guds og moderens skyld vil opføde barnet, indtil hun bliver 12 år gammel, hvorimod Niels Mogensen kvitterede ham for hvis krav, der kunne blive for hendes fædrene arv, og Christen Tomasen tilbød barnets morbrødre Rasmus Mogensen i Boulstrup og Niels Mogensen at tage samme barn med hendes gods, og han ville hvert år give dem 2 sletdaler af hans egne penge, hvortil de svarede, at de ville ikke have barnet og hendes gods.

** Mikkel Lauridsen ridefoged. efterskrevne vidnede, at de 15/10 var i Jens Jensen Vinters gård og læste Frands Rantzaus seddel og opsigelse til ham, at eftersom han er fradømt fæstet af sin gård, så har Frands Rantzau fæstet gården til anden, hvorfor han befales til næstkommende fardag (1/5 1663) at gøre samme gård ryddelig efter recessen, og efterskrevne vidnede, at de 21/10 på Mikkel Lauridsens begæring var hos Jens Vinter i Halling og forbød ham at befatte sig med gårdens tilliggende ager og eng, eftersom Frands Rantzau har fæstet samme gård til Mikkel Lauridsen.

(146)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, KM delefoged over det beholdne gods, på KM og husbonds vegne forbød hans underhavende bønder at holde nogen geder imod recessen, såfremt de ikke derfor vil lide skade og stå til rette.

** Rasmus Jensen i Odder. efterskrevne vidnede, hvorledes der af våde og ulykke kom ildløs i hans isteradhus søndag nat 14 dage før påske, og det ganske hus med loftet sædekorn anden fætalje og hans fattige formue blev øde og opbrændt, så han er nødtvunget at bede om sin øvrigheds benådning og om den hjælp, som til sådan ulykkeligt tilfald er vedtaget.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. for retten fremstod Jørgen Rasmussen i Falling, og eftersom Laurids Brorsen på øvrighedens behag har tilstedt at pardonnere ham at blive sit fængsel kvit, med de konditioner, at han som en bodfærdig synder skal afbede sin forseelse i kirken og aldrig mere lade sig finde i utroskab, og han skal stille øvrigheden tilfreds lige så fuldt, som var dom ham overganget, og han skal lade udvurdere af sit bo for sin restants, samt betale omkostninger med brevpenge og andet, og dersom han herefter befindes i nogen utroskab nat eller dag, da skal han straks rømme af landet eller have sit liv forbrudt, hvilke poster Jørgen Rasmussen indgik i alle måder.

(147)

** Niels Tomasen i Ørting. Rasmus Rasmussen, barnfødt i Ørting, til sig annammede af hans stedfar Niels Tomasen 15 sletdaler til sin fornødenhed, hvorfor han forpligtede sig til, at han derfor vil kvittere ham af hans fædrene arv.

** Christen Nielsen i Søby på sin forhåbende stedsøn Ove Ovesens vegne. efterskrevne vidnede, at de 17/10 sidst forleden var over skifte og deling i Søby efter sl Peder Sørensen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Maren Tomasdatter med hendes fæstemand Christen Nielsen på den ene og hendes børn med deres rette værger på den anden side, og da fordrede Peder Bertelsen, nu boende i Vinten, hans brodersøn Ove Ovesens efterskrevne fædrene arv efter tingsvidne 12/1 1657 udgangen, som den rette værge Peder Bertelsen ikke ville annamme, fordi han er flyttet udenfor herredet, hvorfor blev tilforordnet Jens Pedersen i Søby at tage den halve part under værgemål og Søren Albretsen i Fensten og Rasmus Madsen sst påtog sig godvilligt den anden halve part, eftersom de er samme barns næste slægt, og nu blev til dem udlagt efterskrevne gods, som Christen Nielsen lovede at levere dem, og han lovede, at han med sin tilforhåbende hustru Maren Tomasdatter skal beholde hendes barn Ove Ovesen hos dem, til han bliver 15 år gammel.

(148)

** Christen Nielsen i Søby. Anders Sørensen i Fensten på hans brordatter Maren Pedersdatters vegne (som er i 5.år), tilstod, at han over skifte efter sl Peder Sørensen i Søby 17/10 har taget under værgemål samme barns efterskrevne arv og gods, som tilfaldt hende efter hendes sl far, og Christen med moderen lovede at beholde hos dem samme barn, til hun bliver 15 år gammel, hvorefter der blev fordret landgilde og bortskyldig gæld, og det tilovers blevne gods blev delt mellem moderen og barnet.

(149)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne lod fordele Rasmus Pedersen i Randlev Svolgård for 4 læs trøsket ved, han har bekommet i Randlev skov, hvert læs 8 skilling danske.

(150)

3/11 1662.

** hr Melchior Jensen, sognepræst til Torrild og Vedslet kirker, stævnede Jørgen Pedersen Sandemand og tiltalte ham for et løfte, han på sine naboers vegne er gået i til hr Melchior Jensen efter hans håndskrift, dateret 15/8 1659 Jørgen Pedersen egen hånd, og begærede dom, så mødte Jørgen Pedersen og begærede delation, så han kunne stævne sine naboer, som havde lovet at holde ham skadesløs, enhver for sin anpart, og der blev afsagt dom: han bør betale efter sin håndskrift inden 15 dage.

(151)

** Hans Andersen i Tendrup. Jens Mogensen, barnfødt i Horsens, solgte og skødede til ham al hvis lod og part jordegods, som ham er tilfaldet efter hans sl far Mogens Nielsen, fordum borger i Horsens, som han havde arvet efter sin sl far Niels Sørensen, som boede og døde i Tendrup.

** Rasmus Nielsen i Svinballe på sine egne og Morten Hansen i Svejgård på hans hustru Anne Nielsdatters vegne lovbød til købs alle de lodder og parter jordegods særjord og ejendom, som de har arvet efter deres sl far Niels Sørensen Frakær, som boede og døde i Odder, i den selvejer bondegård sst, som kaldes Frakærs gård. varsel til Maren Jensdatter, sl Niels Frakærs efterleverske i Odder, Morten Nielsen Frakær sst, Karen Olufsdatter i Bisgård, Peder Andersen i Torup, Niels Andersen sst, Mette Sørensdatter, Maren Sørensdatter i Langballe, Johanne Jacobsdatter i Starup, Knud Olufsen i Rørt, Mette Olufsdatter og Maren Olufs i Dyngby, Maren Andersdatter i Hølken, sl Inger Andersdatters børn i Lerdrup, nemlig Maren Andersdatter, Johanne Andersdatter Anne Andersdatter i Tvenstrup, Rasmus Andersen i Morsholt, Morten Andersen sst, samt landstings varsel til Peder Nielsen Frakær. Rasmus Jørgensen i Odder på sine egne og hustru Maren Nielsdatters vegne bød sølv og penge for hvis jordegods, som Rasmus Nielsen og Morten Hansen har lovbudt.

(152)

** Hans Christensen, indvåner i Århus, lod lovbyde de lodder og parter jordegods, som hans søn Christen Hansen i hans sl mors sted kan være arveligt tilfaldet i den halve selvejer bondegård i Morsholt, som Knud Andersen iboer. varsel til Knud Andersen i Morsholt Peder Pedersen, Anne

Andersdatter sst, sl Rasmus Andersens børn, nemlig Jens Rasmussen Anders Rasmussen Niels Rasmussen Maren Rasmusdatter Anne Rasmusdatter.

(153)

** Jens Sørensen i Gylling. efterskrevne vidnede, at han er meget forarmet, at han næppe kan have middel til halvparten af hans landgilde, men må have hans gode øvrigheds benådning fornøden.

** Bodil Jensdatter, sl Rasmus Jørgensens efterleverske i Lerdrup. efterskrevne vidnede, at hun er fattig og meget forarmet, at hun ingen levnedsmidler har, meget mindre kan formå nogen landgilde at udgive.

** Helle Jensdatter, sl Svend Arboes, i Århus med 6 ugers opsættelse stævnede Margrete, sl Søren Madsens efterleverske i Torrild, og hendes søn Knud Sørensen samt lille Rasmus Pedersen i Fensten for dom for gæld, som de blev tildømt at betale.

(154)

** Peder Nielsen, rådmand i Frederiksodde, med fuldmagt af Anders Nielsen, ridefoged til Løjstrup og Ormstrup. Morten Knudsen i Balle på sine egne og på hans hustru Bodil Knudsdatters vegne solgte og skødede til Anders Nielsen og hans hustru Christence Mogensdatter den selvejer bondegård i Balle, de iboer, uden en søsterlod, som tilhører hans søster Margrete Knudsdatter og en broderlod, som Jens Jacobsen i Knedsted har.

(155)

** Peder Nielsen på Anders Nielsens vegne lod læse og påskrive en kontrakt og pantebrev, udgivet til Anders Nielsen, ridefoged til Ormstrup og Løjstrup, af Morten Knudsen i Balle på hans søster Margrete Knudsdatters vegne på 80 sletdaler til hendes ophold i hendes skrøbelighed, og derfor pantsætter en søsterlod, som hun har arvet i den gård i Balle, som han har solgt til Anders Nielsen.

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær, stævnede Jens Jensen Vinter i Halling for dom og tiltalte ham for den gårds bygfældighed, som han for en rum tid siden har påboet og ladet forfalde og efter synsvidne 28/7 takseret for 116 sletdaler. sagen blev opsat 1 måned.

(156)

10/11 1662.

** Peder Gertsen i Ondrup og hans bror Knud Gertsen gav tilkende, at dem er kommet for øre, der skal være kommet noget mundsnak fra Rasmus Mikkelsen og hans hustru, at to karle skulle have haft fat på deres heste at ville ride bort med, og derfor har de stævnet Rasmus Mikkelsen og hans hustru for at sige sin sandhed, så fremstod Rasmus Mikkelsen og svor, at han havde aldrig fornemmet andet om dem end det, som er ærligt kristeligt og godt, og de to karle, som gik i marken ved hans heste, som de muligt ville ride bort med, de gik bort, da han kom, og han kendte dem ikke.

** Jacob Ovesen i Odder på hans mor Anne Pedersdatters vegne og Rasmus Jørgensen sst kendtes dem at have indgået en kontrakt om efterskrevne ophold og levnedsmiddel, Anne Pedersdatter skal have af den gårds brug, Rasmus Jørgensen nu påboer

(157)

** Mikkel Lauridsen ridefoged. synsmænd afhjemlede syn på hvis bræk og brøstfældighed, som findes på Odder kirke.

(158)

17/11 1662.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts arvingers gods i Hads herred, et vidne om efterskrevne fattige bønder, som er så forarmede, at de har deres fromme øvrigheds benådning og hjælp fornøden, der iblandt i Fensten Rasmus Rasmussen Tomasen og Rasmus Rasmussen Endelave, som ikke kan yde deres fulde landgilde, og har forskånsel fornøden i den forhåbning, at de kunne blive ved deres gårde.

** et andet vidne om efterskrevne i Halling sogn, som ikke kan formå deres fulde landgilde at yde dette år.

** Peder Sørensen i Sødrup. synsmænd afhjemlede syn på det gårdsted i Sødrup, som Jørgen Rasmussen og Rasmus Rasmussen med Peder Sørensen påboer, hvorledes gårdstedet og husene var delt dem imellem.

(159)

** Rasmus Rasmussen i Sødrup fremlagde sin skriftlige klage over Peder Sørensen i Sødrup, for han påfører ham trætte imod rigtigt skøde, og han har ladet tælle hvor mange bindinger hus, han har, hvoraf han selv har ladet opføre 9 bindinger, og hans hustrus forældre har 7 bindinger deraf efter kontraktens formelding, og desuden har Peder Sørensen ikke forevist synsmændene alt det, som hører til hans gård, så han formener at han ikke bør have noget beskrevet.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. vurderingsmænd afhjemlede deres vurdering af Jørgen Rasmussen i Falling hans gods og formue, og kreditorerne begærede udlæg, først Jørgen Villumsen på sin hustrus vegne fordrede efter tingsvidne 9/4 1645 hendes resterende fædrene arv, som hendes farbror Jørgen Rasmussen havde under værgemål og derefter de øvrige kreditorer

(161)

** Jens Espensen i Svinballe stævnede Hans Olufsen i Gylling for dom og beskyldte ham for 32 sletdaler, som han bør betale inden 15 dage, og da Hans Olufsen berettede at ville føre vidner i sagen, blev den opsat 1 måned.

24/11 1662.

** Niels Jensen i Tvenstrup lod fordele Peder Jørgensen i Svorbæk for kirkens tiendekorn, han har hos sig, og som han forholder sognemændene.

** Rasmus Jørgensen Smed i Odder. efterskrevne vidnede, at 1658, da den svenske oberstløjtnant havde sit kvarter i Odder, da havde menige Odder bymænd samme oberstløjtnant og hans folk at holde, og han rådede over dem, imens han selv lå til Maren Frakærs sst, og flere af hans folk lå andre steder, og de gav ham kontribution, og der sker Maren Frakærs uret, om de ikke betaler hendes hest, som han fik for dem alle i byen.

(162)

** Jørgen Pedersen i Torrild. efterskrevne vidnede, at de to egeblokke, som lå på Knud Sørensens gårds grund, det var Jørgen Pedersens, som han havde lagt der, og de blev væltet ind på Mogens Ibsens grund.

** Rasmus Jacobsen i Gosmer på Jens Jensens vegne, født sst, lod fordele Rasmus Christensen i Gylling for 6 skæpper bygland, som han på hans søsters vegne havde lovet Jens Jensen, men ikke efterkommet.

** Morten Nielsen i Fillerup på sine egne og med fuldmagt af sin bror Peder Nielsen, barnfødt i Balle, og på hans vegne til 3.ting lovbød alle deres arvelodder og parter i det selvejerboel i Balle, som de kunne tilfalde efter deres sl far Niels Jensen, som boede og døde sst. varsel til Jens Nielsen i Balle Jens Pedersen i Fensholt Rasmus Pedersen i Snerild Jens Nielsen og Jens Jensen sst, og Jens Nielsen i Balle bød sølv og penge for samme arv, som hans brødre nu lovbød.

(163)

** Rasmus Mikkelsen i Nølev med høringe lod fordele efterskrevne for kirkens tiendekorn, som de skulle have ydet til fastelavn.

** Erik Jacobsen i Skovsgård Rasmus Sørensen i Halling Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne i Nølev for brevpenge og anden gæld.

(164)

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne stævnede efterskrevne for dom, for de ikke har villet køre til Århus, som de var tilsagt at skulle skibe KM korn, hvorover kornet ikke i tide kunne bortkomme, imens vind og vejrlig var, om de ikke bør straffes for ulydighed efter recessen, og der foruden at betale hvis skade, deraf er forårsaget. sagen blev opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen stævnede menige sognemænd for hvis, de resterer med af skatter og landgilde, som er forfalden. sagen blev opsat 1 måned.

1/12 1662.

** Niels Pedersen på sin husbond Laurids Brorsens vegne. efterskrevne vidnede, at Jens Jensen Vinter i Halling sidste torsdag og fredag før skt Mikkelsdag førte til Åkær noget træboskab, som han lod indsætte i Laurids Brorsens fraværelse, som han sagde, han ville unde ham i betaling for

hans restants, og nu svarede han dertil, at det var sanden, eftersom de tilforn var derom forligt, at Laurids Brorsen ville tage det i betaling.

(165)

** Jens Jensen i Halling stævnede Laurids Brorsen og Niels Pedersen med flere for at opkræve synsmænd, hvortil Niels Pedersen svarede og formente, at der ikke var givet lovligt varsel til Frederik Gersdorfs formynder, eftersom han samme gård til en anden har bortfæstet, hvorfor der ikke blev udstedt syn på samme gård, før der bliver lovligt varslet.

** Jørgen Pedersen Juel, borger i Århus, med en skriftlig beskikkelse lod stævne Niels Nielsen Oluf Christensen og Jens Andersen for at møde på Århus rådstue.

(166)

** hr Søren Pedersen i Hundslund på de højlærde kannikkers vegne i Århus lod læse og påskrive en missive, at da KM brev af 19/7 formelder, at alle, der har tiende i fæste, skal give af hver tønde hartkorn 1 sletmark i 4 terminer at betale, så advares de om at lade det første kvartal fremkomme, og uden forsømmelse levere det i Århus.

** hr Melchior Jensen i Torrild gav tilkende, at der er kommet en grå ungsvins ornegris iblandt hans egne ungsvin, hvilken gris han lovligt oplyser, om nogen den savner, kan de få kundskab på den hos ham.

** Anders Pedersen i Assedrup. Jens Jespersen i Fillerup på Rasmus Pedersen i Malling hans vegne med høringsdele beskyldte Anders Pedersen for 12 skæpper havre, som skulle være udkommet til de svenske nu forleden fejdetid, for Anders Pedersen sit eget dermed at skulle have forskånet, hvortil han svor, at fjenderne tog det bort med hans eget.

** Jesper Rasmussen i Fillerup stævnede efterskrevne for gældssag. sagen blev opsat 6 uger.

(167)

8/12 1662.

** Anders Rasmussen i Elkær med fuldmagt af sin svoger Rasmus Pedersen i Eriknaur. Anne Sørensdatter i Lund ved sin højeste ed vidnede, at Nikolaj Poulsen i Horsens, ridefoged til Stjernholm, han lovede hende 4 sletdaler, for hun skulle udlægge Rasmus Pedersen for barnefar til det barn, som hun da havde med en anden ungkarl, og han lånte hende hans hustrus kåbe over sig, når hun skulle i kirke, og hjalp hende hos deres præst med gode ord og skrivelse, at hun blev skriftet, og undertiden ville han true hende med fængsel til at udlægge Rasmus Pedersen.

** Rasmus Nielsen i Bjerager. Rasmus Pedersen, barnfødt i Hølken, gav ham afkald for al hvis arv, som ham arveligt var tilfaldet efter sine sl forældre Peder Rasmussen og Karen Mikkelsdatter, som boede og døde i Hølken, og efter hans sl bror, som Rasmus Nielsen havde under værgemål.

** Søren Eskesen i Loverstrup mølle. efterskrevne vidnede, at han er så fattig, at han ikke formår at udgive al sin mølleskyld, formedelst han af fjenderne og polakkerne blev udplyndret slået pint og forjaget ganske fra møllen, hvorover han mistede sin søgning og møllen blev ruineret.

** Jens Nielsen i Balle. Morten Nielsen i Fillerup og Peder Nielsen sst solgte og skødede til deres bror Jens Nielsen og hans hustru Maren Rasmusdatter alle de lodder og parter, som dem arveligt var tilfaldet efter deres sl far Niels Jensen i det selvejerboel i Balle, som han iboede og afdøde.

(168)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, KM delefoged over det beholdne gods, lod fordele efterskrevne for provstekorn.

** Jens Nielsen i Balle. Morten Nielsen i Fillerup og Peder Nielsen sst gav deres bror Jens Nielsen afkald for al hvis arv, som dem var tilfaldet efter deres sl far Niels Jensen, som boede og døde i Balle.

** Peder Nielsen i Fillerup. Jens Nielsen i Balle tilstod, at han var sin bror Peder Nielsen skyldig 74 sletdaler, som han forpligter sig eller sine arvinger at betale ham eller hans arvinger til skt Mikkelsdag.

(169)

** Peder Knudsen i Kysing. Karen Knudsdatter i Kysing gjorde Peder Pedersen sst til sin fuldmyndige værge, hvorefter de gav Peder Knudsen afkald for al hvis arv, som hende er arveligt tilfaldet efter hendes sl forældre, som boede og døde i Kysing.

15/12 1662.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts arvingers gods, med en måneds opsættelse stævnede Rasmus Jensen i Balle for dom anlangende resterende sammelskat, og han fremlagde KM skøde til sl Joakim Gersdorfs arvinger samt et tingsvidne 10/9 1649 udstedt, og han irettelagde sit indlæg, og der blev afsagt dom: Rasmus Jensen bør betale sin resterende anpart i smør honning korn og penge efter skødets indhold.

(171)

** Niels Jensen i Tvenstrup med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Olufsen i Gylling for dom og beskyldte ham efter en fortegnelse på hvis, han er skyldig til Tvenstrup kirke og til KM anpart og til Århus skole, som han blev tildømt at betale.

** hr Christen Nielsen, sognepræst til Randlev Bjerager, med 6 ugers opsættelse stævnede Søren Sørensen i Nølev for dom for 10 skæpper rug, som han er i lov ganget for ham til Helle Jensdatter i Århus, som han blev tildømt at betale.

(172)

** Niels Eskesen Grøn i Hadrup på Else Jensdatter, sl Mikkel Rasmussens efterleverske, hendes vegne og på hendes søn Morten Mikkelsen, skriver på skt Hans kloster på Fyn, hans vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom anlangende gæld efter deres fremlagte breve, som de blev tildømt at betale.

** Peder Sørensen, ridefoged over Frederik og Christian Banners gods, med 8 dages opsættelse stævnede efterskrevne bønder for dom for restants, og han fremlagde tingsvidne 21/5, og der blev afsagt dom: de bør betale deres restants inden 15 dage eller lide nam og vurdering.

(173)

** Rasmus Sørensen i Halling på Niels Mortensens vegne i Bjerager lod fordele Jørgen Knudsen i Odder Bisgård for 7 sletdaler, som han er Niels Mortensen og hans hustru Else Ibsdatter skyldig.

** Rasmus Sørensen stævnede sl Niels Møllers debitorer, som var den sl mand skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

(174)

** Jens Lauridsen i Ørting. efterskrevne vidnede, at de 6/12 har været over et venligt skifte i Ørting efter sl Peder Andersen og hans sl hustru Anne Jørgensdatter, som begge boede og døde sst, imellem deres efterlevende børn, nemlig Anders Pedersen Jørgen Pedersen Anne Pedersdatter med hendes ægtemand Rasmus Rasmussen og Kirsten Pedersdatter med hendes mand Jens Lauridsen på den ene, og deres sl forældres kreditorer på den anden side i overværelse af på øvrighedens vegne Niels Pedersen, underskriver på Åkær, og efter bo og gods var registreret, og deraf udgjort til bortskyldig gæld, hvilket Jens Lauridsen, som stedet skal besidde, tog til sig og lovede at betale kreditorerne, og så blev det øvrige skiftet og delt børnene imellem, som ikke havde fået nogen udfærd, som efter følger, og Anders Pedersen på egne og søskendes vegne berettede, at deres søster Anne Pedersdatter har allerede bekommet hendes fornøjelige udfærd i fæmon korn gods og bryllups bekostning efter fremviste antegnelse, og formente derfor, at hun ikke nu kan få nogen arv, med mindre hun vil føre ind igen efter loven hvis, de har fået, hvorefter det beholdne gods blev delt i 5 søsterlodder, og de blev venligt og vel forligt.

** Jens Lauridsen i Ørting. Rasmus Rasmussen i Ørting på hans hustru Anne Pedersdatters vegne Anders Pedersen og Jørgen Pedersen på deres egne vegne gav ham afkald for al hvis arv, som dem arveligt var tilfaldet efter deres sl forældre Peder Andersen og Anne Jørgensdatter i Ørting.

(175)

22/12 1662.

** Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild lod fordele efterskrevne, som han er ganget i lov for til hr Melchior Jensen, deres sognepræst.

** Jørgen Pedersen lod fordele efterskrevne for gæld

** Peder Jørgensen i Odder på sine egne og flere forarmedes vegne. efterskrevne vidnede, at efterskrevne er så forarmede, at de ikke kan udgive deres fulde landgilde, men de må søge deres

gode øvrighed om afslag, og anneksjorden i Tvenstrup, som Søren Jørgensen iboede, står øde og ingen har boet der, siden fjenderne drev ham derfra.

** Søren Pedersen i Snerild. efterskrevne vidnede, at han er ganske forarmet både formedelst disse onde fjendetider og hans langvarige sygdom og skrøbelighed, og andre ligeledes, at de ikke kan udgive deres fulde landgilde dette år.

(176)

** Claus Hansen møller i Fillerup. efterskrevne vidnede, at han og Peder Mikkelsen møller i Fillerup og Niels Jørgensen og Jørgen Knudsen møller i Odder sogn, de var i fjendernes tid forjaget fra møllerne og frataget deres formue, og de har med stor nød og besværing fået møllerne i brug igen, og samtlige møllere er så ringe af næring, og nær på hverandre beliggende, så de i forrige tider ikke har kunnet yde mel til mølleskyld efter jordebogen, men i 30 år har været tilladt at give for hver tønde mel 1 sletdaler og så selv holdt møllerne ved magt med sten og stål efter KM brev, og hvis de ikke som tilforn må nyde det for penge, så er det at befrygte, at samme møller bliver snart øde.

** Jesper Rasmussen i Fillerup begærede sit skudsmål, og så fremstod først efterskrevne 24 dannemænd og siden den menige almue og vidnede, at han har betjent sin bestalling ærligt troligt flittige og vel som en oprigtig herredsskriver i 27 år, og de har aldrig hørt klage over ham, og i fejdetiden, da dette arme lens betjente fogder og andre skrivere er med deres formue bortdraget, da har Jesper Rasmussen sat sig i stor fare både med liv og gods for det ganske len og for fattige herredsmænd at svare og tale for dem hos fjendernes øverster imod umådelige og overmåde kontributioner fængsel og plage at formilde, skade og fordærvelse at hindre og afvende, hvor og når han af yderste formue kunne hjælpe, og da de af de hårde polakker blev overvældet, og han ikke andet kunne hjælpe, da salverede han hemmeligt i sine huse mange hans fattige naboers ærlige børns ære for overvold, og han tog skade på hans eget, så han bør nyde hans herres og anden god øvrigheds gunst.

(177)

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged. Jens Jensen i Halling lod læse en opsættelse 11/8 imod Jost Nielsen, som tildømte ham at betale sin fulde landgilde, som ikke var krævet af andre KM tjenere, som han formener er imod KM forordning, og dommen derfor ikke bør have nogen magt. sagen blev opsat til snapsting.

(178)

** i Jesu navn er nu dette års forretning til ende,
Gud os fremdeles sin nåde sende,
at frygte Gud findes øvrighed tro,
og leve tilsammen med fred og ro
amen
Jesper Rasmussen i Fillerup egen hånd

(1)

12/1 1663.

** ransnævninge.

(2)

** Søren Pallesen i Gylling med flere forarmede i Gylling sogn. efterskrevne vidnede, at han og efterskrevne bønder er så forarmede, at de efter disse onde tider endnu ikke er kommet så til avl, at de kan betale deres fulde landgilde, som de resterer med, men de har benådning og hjælp fornøden, om de fremdeles skal kunne blive ved deres gårde.

** Bertel Christensen i Amstrup og gammel Rasmus Pedersen sst. forskrevne mænd vidnede ligeså med dem, som boer i Falling sogn.

** Steffen Sørensen i Hølken på hans søster Anne Sørensdatters vegne. Peder Sørensen i Dyngby tilstod, at han har indgået en kontrakt om hvis efterskrevne, hans mor Anne Sørensdatter skal have til hendes livs ophold i den gård, hendes sl mand afdøde.

(3)

** Peder Sørensen i Dyngby. Rasmus Sørensen, barnfødt i Dyngby, på sine egne vegne Steffen Sørensen i Hølken på hans søsterdatter Gertrud Sørensdatters vegne, som han er værge for, Anne Sørensdatter med hendes morbror Steffen Sørensen, og Oluf Pedersen i Dyngby på hans hustru Karen Sørensdatters vegne gav deres bror Peder Sørensen afkald for al hvis arv og gæld, som dem har været tilfaldet efter deres sl far Søren Pedersen, som boede og døde i Dyngby.

** Jesper Rasmussen i Fillerup stævnede hver mand og enker for dom for hvis gæld, de er ham skyldig efter optegnelse. sagen blev opsat 1 måned.

(4)

** Jens Espensen i Svinballe med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver og ridefoged på Åkær, for dom for 32 sletdaler, han var ham skyldig, og fremlagde nu et tingsvidne af Stensballe birketing 13/7, og en dom af Viborg landsting 5/11 sidst forleden udgangen, som i sin slutning indeholder, at efter tingsvidne solgte Jens Espensen 4 øksne til Hans Olufsen, som gav ham 5 rigsdaler på hånden, og ikke Jens Espensen havde samme øksne mere i sin havende værge, og intet fremlægges af Hans Olufsen imod samme køb, så kunne der intet siges imod hans vidne, men herredsdommen magtesløs at være, og Hans Olufsen fremlagde sit indlæg, at da Jens Espensen har solgt samme øksne både til ham og ridefogden, så formener han ikke at tilkomme ham at betale mere end halv pengene, og han må søge ridefogden for den halve part, hvorefter der blev afsagt dom: da landsdommerne har kendt Jens Espensens vidne ved magt, så bør Hans Olufsen betale ham 32 sletdaler.

(6)

19/1 1663.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på sin øvrigheds vegne. synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i Odder skov ovenfor Krogbjerg, hvor toppen af en bøg var afhugget, som kunne være 2 læs ved, som skovfogden beskyldte Anders Hansen, som tjener Søren Rasmussen i Odder, at han havde gjort det og med Søren Rasmussens vogn og heste hjemført uden hjemmel.

** Hans Jørgensen skovfoged i Odder gav tilkende, at lørdag 8 dage før jul kom han til Anders Hansen i Odder skov, hvor han havde hugget toppen af en bøg, som han med husbondens heste og vogn førte hjem i gården, og han tog en økse fra ham som pant, så fremstod Søren Rasmussen og svarede, at han den dag ikke var hjemme, og det var hverken hans vilje bud eller befaling sådant at gøre i nogen måde.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne stævnede Arnoldus Frederiksen i Oldrup for dom, først for han efter tingsvidne 18/8 er faldet for hans 3 mark for ulyd, dernæst for sine bøder for banden og sværgen og imod forbud ganget af tinget, og for han 25/8 skal have sagt, at det var løgn, som herredsfogden sagde for retten, og at han utilbørligt har beskattet og handlet med KM bønder, og han selv efter tingsvidne 6/10 har vedgået sin forseelse, så mødte Arnoldus Frederiksen og formente sin forseelse ikke så stor at være, at det skulle angå hans ære, men han havde ydmygt indstillet sig for hans husbond Niels Banner. sagen blev opsat 1 måned.

(7)

** Laurids Jostsen i Gylling på sin far hr Jost Lauridsen og på hr Christen Nielsen i Randlev deres vegne stævnede hr Christen Olufsen i Præstholm for dom og tiltalte ham efter provstens henfindelsesdom for 100 rigsdaler in specie med 7 års rente 42 rigsdaler, som han på sin farbror hr Niels Mortensens vegne er dem skyldig for lov og løfte til kapitlet i Århus, som de for ham har måttet indestå, og formener at hr Christen Olufsen bør betale, efterdi han bruger og besidder hans sl farbrors bo og gods, og han fremlagde hr Christen Olufsens seddel, dateret 25/7 1655 og hr Niels Mortensens håndskrift og skadesløsbrev, dateret Præstholm 16/11 1646. sagen blev opsat 1 måned.

(8)

** Morten Nielsen i Odder på hans mor Maren Jensdatters vegne lod fordele efterskrevne, som ikke har talt minde for en hest, som hun i kontribution for bymændene har udlagt.

** Peder Rasmussen, forvalter over Spøttrup, og Tøger Knudsen i Spøttrup indgik en kontrakt, at Tøger Knudsen for sin armods skyld har afstået den gård i Spøttrup, som han iboer, for Peder Rasmussen, som forunder Tøger Knudsen og hans hustru Birgitte Sørensdatter efterskrevne til deres livs ophold.

(9)

** Rasmus Jørgensen i Odder og Rasmus Nielsen i Svinballe på hans mor Maren Jensdatters vegne fremlagde deres skriftlige kontrakt, dateret 16/1 1663, hvor efterskrevne efter Maren Jensdatter, sl Niels Frakærs i Odder, hendes begæring har været i Frakærsgård i Odder og i hendes to sønner Rasmus Nielsen og Morten Nielsens nærværelse, desligeste Rasmus Jørgensen i Kjellergård på den anden side, skiftet og delt samme gård og mark i to efterskrevne lige parter imellem Maren Jensdatter og Rasmus Jørgensen.

(11)

26/1 1663.

** Anders Pedersen i Bjertrup stævnede Mogens Ibsen i Torrild for dom for 14 sletdaler efter tingsvidne af Hjelmslev herred 28/10 1661. opsat 6 uger.

(12)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på sine egne og med fuldmagt af sine medarvinger og på deres vegne med opsættelse 15/12 stævnede efterskrevne, som var sl Niels Jensen i Odder mølle gæld skyldig og fremlagde deres gældsbreve, som de blev tildømt at betale.

** Oluf Rasmussen i Smedrup. Rasmus Sørensen i Halling på egne og medarvingers vegne efter 6 ugers opsættelse begærede dom over Oluf Rasmussen for gæld til sl Niels Jensen møller i Odder, hvilket han nu benægtede, at han var ham intet skyldigt i nogen måde.

(13)

** Rasmus Sørensen i Halling på egne og medarvingers vegne med 6 ugers opsættelse stævnede sl Jens Ovesens hustru Kirsten Gregersdatter og Oluf Rasmussen i Smedrup for dom, og fremlagde sl Jens Ovesens brev, udgivet til Niels Jensen i Odder mølle, dateret Bisgård 21/10 1649, så mødte Jørgen Knudsen i Bisgård på hans mor Kirsten Gregersdatters vegne og formente, efterdi skifte er holdt efter sl Jens Ovesen, og gods afsat til den gæld, at de ikke nu igen skal betale den, og fremlagde tingsvidne 26/3 1660 angående stævning til skifte efter sl Jens Ovesen til 30.dagen efter hans død 27/3 og han fremlagde skiftebrev udstedt af tinget 3/12 angående skifte i Odder Bisgård, hvor der blandt andet blev udlagt til Niels Jensen møller for den sl mands brev, dateret 21/10 1649, og Oluf Rasmussen i Smedrup svor, at han intet var skyldig, hvorefter der blev afsagt dom: da det for gæld udsatte gods blev i boet hos Kirsten Gregersdatter, så bør hun førnævnte gods til sl Niels Møllers arvinger at levere eller rede penge 11 mark.

(14)

** Mikkel Lauridsen, ridefoged for sl rigens drosts arvingers gods, lod læse og påskrive hans skriftlige forbud, hvori han først aflyser geder så vel som ulemmede hunde af vildtbanen og andre steder, hvor de imod recessen holdes, og eftersom underskoven i vildtbanen forhugges og ødelægges, da befales alle og enhver at de slig fred over underskoven holder, og enhver at have tilsyn med sin gårds tilliggende skovskifter, og ikke for dets forødelse vil have sit fæste forbrudt, og hvis fremmede understår sig at komme i skoven for at hugge uden minde, da har de sig selv at takke og tage vare for hvis skade og ulykke, derpå følge kan og da imod forbud nogle forhærdede kumpaner både om natten og dagen kommer for at skyde, muligt efter harer i kålhaverne, og har bygget hytter i marken og ådsler derved henlagt, hvoraf kan sluttes, de dermed ville slæbe for ræve, advares derfor alle sig fra sligt ulovligt at entholde og for skade at tage vare, og dersom nogen kan anträffe slige krybskytter med ferske gerninger, og bringe ham med kosterne til Åkær, han skal gives 10 rigsdaler for sin umage, og forbydes at ingen tilhørige bønder må sælge til fremmede nogle stude eller tjenlige øksne, før de principalerne før nogen andre imod billig og rigtig betaling er tilbudt, og eftersom hr Christen Hansen i Odder har beklaget, at møllerne i hans sogn imod hans formaning modvilligt og forsætligt maler med deres møller om helligdage og under prædiken, da

advares og befales de hermed, at de herefter aldeles intet må male om søndagen og anordnede helligdage, før i det ringeste gudstjenesten i kirken er forrettet, såfremt de ikke vil straffes for helligbrøde og ulydighed, og dersom nogen vederhæftig person vil antage sig den ødegård i Tvenstrup, som Søren Jørgensen iboede og den ved lige holde, da kan han få den til besiddelse sin livstid uden stedsmål landgilde ægt og arbejde samt alle terminsskatter til skt Mortensdag 1663.

(15)

** Peder Rasmussen, KM forvalter over Spøttrup. synsmænd afhjemlede syn på den gårds brøstfældighed i Spøttrup, som Tøger Knudsen har påboet.

(16)

** Rasmus P i Højby stævnede efterskrevne for gæld. opsat 4 uger.

** Niels Jensen i Tvenstrup med fuldmagt af Morten Sørensen i Pederstrup stævnede Mikkel Sørensen i Svorbæk for dom for 8 sletdaler med rente i 11 år, som han er ham skyldig. sagen blev opsat 4 uger.

** Jens Pedersen i Odder stævnede efterskrevne for gæld. opsat 4 uger.

** Rasmus Jørgensen i Odder på sl Johan Olufsens arvingers vegne stævnede efterskrevne for gæld. sagen blev opsat 4 uger.

(17)

3/2 1663.

** Niels Jespersen i Odder til 3.ting oplyste et hvidt ungsvins sogris, som kom til hans svin for en rum tid siden, og den rette ejermand kan den bekomme, når han betaler ham, for han den har fødet.

** Rasmus Jørgensen Smed i Odder. Rasmus Nielsen i Svinballe på sine egne og Morten Hansen i Svejgård på sin hustru Anne Nielsdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Rasmus Jørgensen og hans hustru Maren Nielsdatter og deres arvinger alle de lodder og parter jordegods særjord og ejendom, som dem var arveligt tilfaldet efter deres sl far Niels Rasmussen Frakær i den selvejer bondegård i Odder, som han iboede og afdøde.

(18)

** Peder Jørgensen i Odder stævnede Hans Mortensen i Snerild for dom og beskyldte ham for en kvie, som han lånte ham 1658, som han ikke vil betale eller skaffe ham igen, men i sin udgift har ladet frakomme, sit eget kvæg at forskåne, om han ikke bør betale den. opsat 1 måned.

** Rasmus Madsen i Ørting stævnede Poul Olufsen i Odder Bisgård for dom og tiltalte ham på sin hustru Anne Hansdatters vegne for 5 sletdaler og hendes efterskrevne løn. sagen blev opsat 1 måned.

** Rasmus Madsen på Else Hansdatters vegne stævnede Poul Olufsen for løn og Hans Christensen i Ørting for 6 mark og 1 fjerding øl. opsat 1 måned.

** Niels Pedersen i Odder stævnede Gregers Knudsen i Odder for dom og tiltalte ham for 9 sletdaler med rente fra 1656. opsat 1 måned.

** Knud Mikkelsen i Odder stævnede Maren Ovesdatter for dele for 5 mark, som han for hende betalte i Århus for 1 fjerding sild.

(19)

** Jesper Rasmussen lod fordele efterskrevne for hvad, de er ham skyldig.

(20)

9/2 1663.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, KM delefoged, på Elisabet Bødkers i Kane hendes vegne stævnede Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild for vidne og dom og fremlagde hendes skriftlige klage over ham til forvalter Clemend Clemendsen, for han imod hendes vilje har ladet føre ud af Kane skov, som skal ligge på Torrild gade, og begærede ham derfor at tiltales og straffes, og i dag fremkom Jørgen Pedersen og fremlagde Anders Lauridsen, forrige ridefoged, hans håndskrift, at han skal udvises en eg i Kane skov, dateret 1657, og han fremlagde skovrider Ernst Berlle og skovfoged den tid Jost Nielsen i Onsted deres underskrevne bevis på samme, dateret 9/6 1661, og samme eg lå der på stedet endnu, formedelst den besværlige fjendetids tilstand, og han svarede, at aldrig nogen skal bevise, at han har hentet andet træ end det, som ham er lovligt udvist, hvorefter der blev afsagt dom: skovrideren med flere ------ bør lovligt at stævnes, før vidner eller lovmål udstedes.

(21)

** Laurids Sørensen i Ondrup på sine egne og flere medarvingers vegne. Laurids Sørensen på sin hustru Johanne Hansdatters vegne Søren Hansen og Niels Hansen i Hovedstrup på deres egne vegne til 3.ting lovbød alle de lodder og parter jordegods og ejendom, som de har arvet efter deres sl forældre Hans Nielsen og Bodil Mortensdatter i den selvejer bondegård i Randlev, som sl Rasmus Olufsen iboede og afdøde, hvortil Morten Hansen i Svejgård bød sølv og penge, og mente sig nærmere til at købe end hans søskende, efterdi han er ældste bror. varsel til Karen ----.

** Jens Iversen i Torrild gav tilkende, hvorledes Jacob Simonsen i Torrild og hans hustru Mette Madsdatter skal have afstedkommet nogen mundsnak og æresbeklikkelse om Jens Iversen og hans sønner Niels Jensen og Rasmus Jensen, og Jacob Simonsen fremstod og højligt benægtede, at de ikke havde beskyldt Jens Iversen hans hustru og børn for noget uærligt.

** Rasmus Jørgensen i Odder på sin far Jørgen Knudsens vegne lod fordele Søren Sørensen i Nølev for 6 mark.

(22)

** Peder Sørensen, ridefoged over Christian og Frederik Banners gods, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne menige bønder for dom for resterende landgilde trælpenge stedsmål sagefald husbondhold oldengæld sammelskat og skriverskæpper, til Martini næst forleden forfaldet, så vel som for gammel bedaget restants til Martini 1661, hvortil Mogens Jørgensen i Oldrup svarede, at de fattige inderster hverken har givet trælpenge eller skylder til andre end til dem, på hvis gårds grund de sidder på, og fremlagde tingsvidne 22/9 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: før andet bevis fremlægges, kan de ikke tildømmes samme forskrevne trælpenge at betale.

(23)

** Peder Sørensen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne sandemænd, som bor på hans husbonds forlenede gods, for resterende arbejdspenge, som han formente, de burde betale til ham på husbonds vegne, så mødte Jørgen Pedersen og Jens Rasmussen og fremlagde et tingsvidne udstedt 13/2 1660, indeholdende, at Jens Rasmussen i Ovdrup sandemand fremlagde Christian 4. åbne brev, at sandemænd må herefter være kvit og fri for ægt og arbejde, indtil de anderledes tilsiges, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 21.dag ----xxxix (antagelig 1589) indeholdende, at slotsfogden på Åkær på hans husbond Christen Scheel til Fussing, høvedsmand på Åkær, hans vegne tilsagde efterskrevne sandemænd, at de skal være fri og forskånet for arbejde ægt og anden trældom til slottet, som de andre otte sandemænd tilforn før dem har været, og de mente derfor, at de ikke burde udgive forskrevne trælpenge, hvorefter der blev afsagt dom: de har på begge sider KM nådigste vilje at søge og fornemme, om derom anderledes skal tilsiges, eller om de forrige KM breve må konfirmeres, før fogden kan vide sig derpå at dømme, men anlangende forskrevne landgilde restants, da bør de betale inden 15 dage.

(24)

** Peder Sørensen efter opsættelse stævnede for dom, og de indstævnede blev dømt efter irettesættelsen.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede menige Nølev bymænd og andre og tiltalte dem, for de ikke har villet køre til Århus, som de var tilsagt, at skulle skibe KM korn, hvorover kornet ikke i tide kunne bortkomme, og der blev afsagt dom: de bør straffes for ulydighed efter recessen og betale hvis bevislig skade, der af deres forsømmelse er forårsaget.

(25)

** Jesper Rasmussen i Fillerup til 3.ting med høringsdele forfølgning til menige Alrø mænd for 1 1/2 rigsdaler arbejdspenge, de er ham skyldig af hver gård, præsten undtaget, for dette år 1661.

16/2 1663.

** Jost Nielsen, herredsfoged i Hads herred, til 3.ting afsagde kirkeværgens bestilling, og ikke kan længere være kirkeværge til Hvilsted kirke, både formedelst bønderne hverken en del kan ej, ej heller mange vil yde og betale kirkens tiender og indkomst, så og for anden hans bestillings skyld højligen forårsages det at afsige, eftersom han nu i mange år deraf har haft og fanget stor skade.

** Jens Jensen i Fillerup. efterskrevne vidnede om hvad, Jens Jensen havde betalt til sl Johan Olufsen, som han nu tiltales for af hans arvinger, og Anne Hansdatter i Fillerup vidnede, at sl Johan Olufsen fik en egekiste fra Jens Jensen, og han og hans bror, hendes sl mand Rasmus Olufsen, bar den fra Jens Jensens hus. varsel til Poul Pedersen i Odder og Jens Rasmussen i Fillerup.

(26)

** Anders Pedersen i Lerdrup. efterskrevne vidnede, at han er så forarmet, at han ingen middel har til at betale hans restants af landgilde, så han har hans øvrigheds afslag fornøden, fordi han ellers med sine fattige børn må i største armod derfra og gården at blive øde.

** ------ stævnede Jens Pedersen for gæld, og lod vurdere et ---- for 4 sletdaler, men da Jens Pedersen lovede at give ham 4 skæpper havre straks, blev de forligt.

** Jens Lassen, borger i Århus, lod fordele efterskrevne for hvis, de er ham skyldig.

(27)

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne for gæld samt brandstyr, som de efter herredets gamle vedtægt er skyldig til Rasmus Jensen i Odder til hjælp, formedelst hans isteradhus og formue af ulykkelig ildebrand blev afbrændt.

23/2 1663.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede menige bønder og tiltalte dem for restants af skatter og landgilde, som de blev tildømt at betale, eller derfor lide nam og vurdering.

(28)

** Anders Mikkelsen i Saksild og Søren Jensen sst kendtes dem i dannemænds overværelse at have indgået en venlig kontrakt, at Søren Jensen oplader den halve part af den halve gård, han påboer for Anders Mikkelsen, med sådan kondition, at Anders Mikkelsen skal ægte Søren Jensens steddatter Berete Andersdatter, og de skal begge tjene ham og hans hustru Anne Ibsdatter for kost og løn, så længe de lever.

** Arnoldus Frederiksen på sin husbonds vegne lod fordele efterskrevne i Bjerager sogn for penge, de rester med for brandstyr.

** Arnoldus Frederiksen. synsmænd afhjemlede syn på den gårds brøstfældighed i Sondrup, som Laurids Jensen Rytter fraflyttede.

(29)

** Arnoldus Frederiksen. efterskrevne vidnede, at fra 27/1, da Laurids Jensen drog fra den gård i Sondrup, som han havde fæstet, og til 18/2, da synsmændene synede dens brøstfældighed, da er der borttaget efterskrevne døre stolper egestænger jordlejder og spændtræ.

** hr Christen Hansen i Odder lod fordele efterskrevne for nådigstegæs, som de resterer med for adskillige år.

** Niels Rasmussen i Tendrup på sin mor Johanne, sl Rasmus Rasmussen Tygesens efterleverske, hendes vegne. efterskrevne vidnede, at de 18/2 var over et venligt skifte efter sl Rasmus Rasmussen Tygesen, som boede og døde i Tendrup, imellem hans efterleverske Johanne Nielsdatter på den ene, og deres fælles børn Niels Rasmussen og Søren Rasmussen, som er deres egen værge, sl Kirsten Rasmusdatters børn af Sondrup deres far Jens Nielsen på deres vegne, Mette Rasmusdatter i Hundslund med hendes ægtemand Jens Nielsen sst, Maren Rasmusdatter i Egholm med hendes ægtemand Niels Jørgensen sst og Maren Rasmusdatter, som endnu er ugift, så og alle den sl mands kreditorer på den anden side, i overværelse af Peder Sørensen ridefoged på øvrighedens vegne, og efter registrering og vurdering af boet, og deraf udlagt for husbondens restants, som Niels Rasmussen til sig annammede og lovede at betale restantsen, siden blev det vurderede gods og løsøre lignet imod den bortskyldige gæld, og da kunne kreditorerne pro kvota næppe få den ----part, hvormed de blev fornøjet for deres gæld, hvorefter de søskende, der var gift med udfærd, aldeles ingen arv begærede i ejendom og jordegods, men overlod det til de søskende, som ingen udfærd havde fanget, dem imellem at skifte, dog så at deres mor nyder sit ophold deraf, så længe hun lever, og vurderingsmændene takserede selvejer bondegården for 70 sletdaler.

(30)

** Hans Andersen i Tendrup på Johanne Nielsdatter, sl Rasmus Tygesens efterleverske sst, hendes vegne. Niels Rasmussen i Tendrup tilstod, at han havde gjort en venlig kontrakt med hans mor om hvis efterskrevne, hun skal have til hendes livs ophold i den gård, hun iboer, som hun med andre hendes børn har afstået til ham.

** Mikkel Lauridsen ridefoged stævnede Niels Jørgensen Skomagers søn i Odder, Mette Knudsdatter sst og Anne Knudsdatter i Bisgård, og beskyldte dem for at have avlet børn i løsagtighed, og derfor skulle han 12 rigsdaler og hver kvinde 6 rigsdaler betale inden 15 dage. da ingen mødte, blev sagen opsat 1 måned.

(31)

2/3 1663.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, stævnede Peder Jørgensen i Svorbæk og tiltalte ham for at restere af Tvenstrup kirkes tiende, som han på sognemændenes vegne har i fæste for 1661, og sognemændene fremlagde deres fæstebrev. sagen blev opsat 1 måned.

** Hans Jørgensen i Odder. efterskrevne vidnede, at flere i Odder blev tillagt i svenskens tid 1658, at hver skulle give Anne Matiases i Odder 3 skæpper rug til at løse de sølvskeer med, som hende var sat i pant for 5 rigsdaler, som de skulle give af byen til kvartermesteren for en pistol, der var blevet taget af hans hest udenfor Matiases hus, og fordi Hans Jørgensen havde ikke rug, da gav han hende byg derfor, og rugen blev samlet sammen efter deres vedtægt og leveret hende. varsel til Matias Ebbel og hans hustru.

(32)

** Mikkel Jørgensen i Torrild og Jens Frandsen i Hvilsted på den ene, og Oluf Rasmussen i Virring på hans søster Karen Rasmusdatters vegne i Pilgård gjorde og indgik en kontrakt, at eftersom Karen Rasmusdatter har afstået den part, hun og hendes børn har i Pilgård for Mikkel Jørgensen, som skal have de 2 parter og Jens Frandsen, som skal have den 3.part, så skal hun have efterskrevne til hendes livs ophold.

(33)

** Mikkel Juel på husbond Peder Jensens vegne begærede kundskab af de ældste mænd, som kan have kendt dem, som har boet i Hovedstrup by i 3 gadehuse, som skal findes efter jordebogen, og er blevet øde, så vidnede efterskrevne, at så længe, de kan mindes, da har der ikke været gadehuse i Hovedstrup andre end det, som Hans Hansen endnu påboer, som han for 20 år siden opbyggede, som da længe havde været øde.

** Rasmus Christensen i Svinballe. efterskrevne vidnede, at han og Niels Christensen i ---- Kirsten Christensdatter, Jens Pedersens hustru, og sl Anne Christensdatter, som boede og døde i Amstrup, de var alle ægte søskende med sl Karen Christensdatter, som boede og døde i Nykøbing Sjælland, og deres far var Christen Rasmussen, som boede og døde i Lerdrup, og eftersom hun ikke har efterladt sig nogle børn eller livsarvinger, så er de hendes rette arvinger.

** Peder Jensen i Årupgård på sin principals vegne ved sit visse bud Mikkel Juel i Søby. synsmænd afhjemlede syn på Dybvadgård og dens tilliggelse for dens brøstfældighed. varsel til Hans Envoldsen i Dybvad.

(34)

** Niels Jensen i Tvenstrup svor og benægtede, at han ikke er noget skyldig på Hans Olufsens restants, hverken af landgilde eller skatter, imidlertid han var skriver på Åkær.

** Jens Jensen i Halling. Niels Pedersen på Åkær på husbonds vegne gav tilkende, at eftersom han har været forårsaget både til hjemting og til landsting ---- Jens Jensen Vinter i Halling for restants 1661, men på godtfolks forbøn har han annammet i betaling for samme restants efterskrevne træboskab, som Jens Jensen tilforn har ført til Åkær, hvormed de omsider er forligt, og Laurids Brorsen kvitterer ham derfor.

(35)

** Rasmus Jørgensen i Odder med fuldmagt af Poul Pedersen sst med opsættelse 26/1 stævnede efterskrevne for dom gældssag anlangende, Jens Jensen i Fillerup efter hans brev, dateret 18/9 1648, og Jens Nielsen i Hundslund efter hans sl fars brev, dateret 17/9 1649, som de var blevet sl Johan Olufsen skyldig, som hans arvinger Peder Pedersen på hustru Mette Olufsdatters vegne og Jens Rasmussen på sin hustru Sidsel Olufsdatters vegne er tilfaldet og lader fordre. så mødte til gensvar Jens Jensen, som fremlagde et tingsvidne 16/2, og Jens Nielsen, som vedgik gælden, eftersom han havde både arv og gæld efter sin sl far, og der blev afsagt dom: de bør betale hvis, de ikke har benægtet, inden 15 dage.

(36)

** ----- i Århus lod fordele efterskrevne for gæld.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup lod fordele efterskrevne for hvis, han og ridefoged Peder Sørensen for bønderne har måttet udlægge.

** Rasmus Jensen i Halkær stævnede efterskrevne for dom gældssag anlangende, som de bør betale. opsat 1 måned.

(37)

9/3 1663.

** Mikkel Sørensen i Svorbæk, eftersom hans bror Morten Sørensen i Pederstrup efter 6 ugers opsættelse tiltaler han for gæld, så blev han forelagt, om han det med sin ed kunne og turde fralægge, efterdi intet andet bevis fremlægges, da højligt med ed svor og benægtede han, at han intet var hans bror skyldig.

** Poul Olufsen i Odder Bisgård. efterskrevne vidnede, at han havde ikke fæstet halvparten af den gård, han iboer, før 1661, der han fæstede den af Niels Banner, og han ej heller tilforn brugte uden halv gården.

** Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver og ridefoged på Åkær, stævnede efterskrevne og begærede tingsvidne på dem, som restantsen har vedgået og sig ikke erklæret.

(38)

** Niels Eskesen i Hadrup med fuldmagt af sl Mikkel Rasmussens samtlige arvinger sst. Niels Eskesen på Else Jensdatter, sl Mikkel Rasmussens efterleverske i Hadrup, hendes vegne og med fuldmagt af samtlige deres arvinger og på deres vegne, nemlig Morten Mikkelsen, skriver på Odensegård på Fyn, Søren Eriksen i Jegstrup og Rasmus Nielsen i Svinballe på deres hustruers vegne lovbød den selvejer bondegård i Hadrup, som ----- påboede og fradøde, og de 2 parter af den selvejer bondegård sst, som Jens Rasmussen iboer. varsel til Morten Mikkelsen Søren Eskesen Rasmus Nielsen Dorete Adsersdatter i Hadrup Karen Rasmusdatter sst Jens Rasmussen og Oluf Rasmussen sst Helle Rasmusdatter i Fillerup Anne Rasmusdatter i Ålstrup Johanne Rasmusdatter i Sondrup.

** Rasmus Jensen i Hadrup på sin egne og på hans fæstemø Anne Mikkelsdatters vegne i Hadrup bød sølv og rede penge for al hvis ejendom og jordegods, som Niels Eskesen på sl Mikkel Rasmussen, forrige herredsfoged i Hads herred, hans efterleverske og arvinger har lovbudt, og formener sig nærmere til at købe end nogen anden, efterdi hans fæstemø er en arving.

(39)

** Niels Eskesen til 3.ting lovbød et gadehus, som sl Mikkel Rasmussen havde på det jordsmon, han og hans hustru ejede, så fremstod Rasmus Jensen på egne og fæstemø Anne Mikkelsdatters vegne og bød sølv og penge.

** Jens Rasmussen i Hadrup frembød sølv og penge at ville købe de 2 parter af den halve selvejer bondegård i Hadrup, som han og hans mor og medejer påboer og har den 3.part.

** Hans Olufsen i Gylling stævnede efter hans restants. opsat 1 måned.

** Rasmus Pedersen stævnede efterskrevne for gæld til hans sl far Peder Rasmussen i Højby, og fremlagde hans testamente og sidste bekendelse for præsten og efterskrevne dannemænd skt Mortensaften 1658, hvor han sin tilstående gæld kundbar gjorde, og han begærede dom, så fremkom Niels Olufsen og svor, at han intet var ham skyldig, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale den gæld, som de vedstår.

(40)

** Jesper Rasmussen efter 6 ugers opsættelse begærede dom på efterskrevne, som blev dømt efter irettesættelsen.

** Mads Simonsen med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom anlangende gæld, og de blev dømt efter irettesættelsen.

16/3 1663.

** Morten Andersen i Snerild. efterskrevne vidnede, at de var tilstede i Egholm 4/3, da Morten Andersen i fogdens sted skulle skaffe Maren Jensdatter udlæg hos en del Odder sognemænd efter en dele, og da bad Morten Andersen Niels Jørgensens hustru i Egholm. at hun ville vise ham noget af Clemend Hansens gods, dertil svarede hun, at han havde kun en seng, og Clemends hustru Maren (Pedersdatter) sagde det samme, og de kom Clemend Hansen ud af et kammer, hvor han havde fordølgt sig med sit andet gods, og sagde, at Morten Andersen skulle få en ulykke, og han løb hastigt ind i sit kammer efter en buløkse og huggede nogle hug imod ham, så Morten med stor livsfare greb til, og fik fat på øksen mellem Clemends hænder, og de måtte holde øksen og Clemend, så længe Morten Andersen kunne komme ud af huset, og han fik intet udlæg, men havde nær mistet liv eller helbred, og Clemend forhånede og bespottede ham og truede og undsagde ham på livet.

(41)

** Morten Andersen gav last og klage på Clemend Hansen i Egholm, for han 4/3 har sig meget utilbørligt anstillet, da han ville gøre udlæg hos ham, og han gjorde ham stor ufred i hans bestilling.

** Mikkel Lauridsen ridefoged. Jens Jensen Vinter i Halling med hans hustrus mor Mette Mikkelsdatter gav tilkende, at de har indgået en venlig kontrakt med Mikkel Lauridsen som efterfølger, at eftersom Frands Rantzau til Estvadgård har fæstet den gård i Halling, som Jens Jensen er fradømt, med slig kondition, at den enke, som tilforn har boet i præstegården i Ørting, nu skal have sit livs ophold af førnævnte gård i Halling, da bepligter Mikkel Lauridsen sig til enten at give hende sit ophold, eller skaffe hende ophold andetsteds, hvilket Mikkel Lauridsen erbyder sig at efterkomme, hvortil Mette Mikkelsdatter med hendes svoger Jens Jensen Vinter fremkom, og han berettede, at det er hendes såvel hendes datters og hans begæring, at Mikkel Lauridsen vil give dem en sum penge til hendes livs ophold, så ville hun flytte ganske af gården, hvorfor han straks udgav

til Mette Mikkelsdatter 50 sletdaler, og Jens Jensen Vinter bepligtede sig på sine egne og hustru Mette Rasmusdatters vegne at skal forsørge hendes mor Mette Mikkelsdatter hendes livstid.

(42)

** Mikkel Lauridsen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne resterende bønder i Hads herred for dom efter hans underskrevne restants, som de blev tildømt at betale.

(43)

** Clemend Jørgensen, forrige ridefoged til Boller, stævnede Bendix Faltesen i Ondrup for dom og tiltalte ham for 20 enkende rigsdaler in specie, som han er ham skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

** Hans Jørgensen i Odder stævnede Matias Ebbel i Odder og hans hustru Anne Jensdatter og tiltalte dem for 5 sølvskeer, som hun har annammet i pant for 5 rigsdaler, som skal være hende rigtigt betalt, og dog forholder hun dem sølvskeerne. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Nielsen i Sondrup. Peder Jensen i Amstrup på sin (søster) Berete Jensdatters vegne, at eftersom hun af skrøbelighed efter kapitelsdom er skiltes fra hendes mand Jens Nielsen, så har de gjort tilbørlig skifte og deling, og de gav Jens Nielsen afkald og kvittering for alt hvis gods og formue, som hun kunne tilkomme.

** Niels Pedersen i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

(44)

** Jens Lassen, borger i Århus, med 6 ugers opsættelse stævnede Bodil Pedersdatter, sl Oluf Sørensens efterleverske i Odder, hans datter Karen Olufsdatter, Anders Sørensen i Fensholt, Karen Olufsdatters værge, om han havde noget dertil at svare, og beskyldte samme arvinger for 18 skæpper byg, beløber sig i penge 6 sletdaler 3 mark, som den sl mand udtog hos ham til Odder bys udgift, og han har lovet for det 1658, og satte i rette, om sl Oluf Sørensens arvinger, og Hans Jørgensen, som har kvinden og indganget i boet, jo bør førnævnte gæld at betale inden 15 dage, hvortil Hans Jørgensen svarede, at da skifte stod efter den sl mand 1660, da fordrede Jens Lassen ikke samme gæld, og formener derfor, efterdi sl Oluf Sørensens hånd findes ikke i Jens Lassens regnskabsbog, at de bør være fri for tiltale, hvorefter Jens Lassens fuldmægtig fremlagde et tingsvidne 11/3 1661 med udtog af Jens Lassens bog, og deri findes sl Oluf Fogeds arvinger i Odder for 18 skæpper byg, hvorefter der blev afsagt dom: arvingerne kan ikke tilfindes at betale forskrevne gæld, uden andre beviser fremlægges.

(45)

23/3 1663.

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners sønners gods. efterskrevne vidnede, at Knud Sørensen, som er født i Kysing, han har ofte gået på Kysing mark med hans bøsse på akslen og krudthorn ved siden og hans haglpung, men de har ikke set, hvad han har skudt uden i fjor rugsæd,

da han kom med 2 vildænder til Peder Knudsen og hans søn Knud Pedersen ved deres plov, og han har tjent Mads Jensen i Kysing.

** Anders Nielsen, ridefoged til Ormstrup og Løjstrup, fremlagde hans forsæt, at eftersom han er stævnet af hans naboer i Balle angående brugsel til den gård, han har købt der, og dersom de vedkender sig noget af den gårds jord, som har ligget til Morten Knudsens gård, som nu tilhører ham, om de da vil tilkendegive det, dateret Ormstrup 1/3 1663. så fremstod efterskrevne Balle mænd og kendte dem at have græsfællig og vanding, hvortil der går en vej over deres og Anders Nielsens jord, som han vil indhegne, og en stor ager er indelukket af Anders Nielsens jord, som deres formand skal have tilstået, som ikke længere kan passere uden det fremdeles kan ske med bevilling, men de begærer at noget af Anders Nielsen jord, som ligger østen samme ager, må igen udlægges i marken, som af Arilds tid, så enhver kan komme til sit eget, og den lige adel købstadsvej, her fra herredet og ad Århus til, går over det jord udenfor Balle, som Anders Nielsen ville nu indhegne, som ikke tilbørligt kan dem formenes.

(46)

** Morten Andersen i Snerild tillyste Clemend Hansen i Egholm et fuldt husfred at have gjort på Morten Andersen, da han ham uførmede i hans tilbetroede bestilling med parlament truen og undsigen, og med overvold forhindrede retten at gøre udlæg.

(47)

** Jens Pedersen i Fensten med flere, at eftersom Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær, tiltalte dem for restants, mens han var skriver, så svor og benægtede de, at de er ham ingen restants skyldig, men det fragik.

** Laurids Christensen i Fillerup beskyldtes for 1 rigsdaler huspenge og Niels Jensen sst for skat, hvilken restants de ved ed fragik.

** Laurids Jostsen i Gylling på sin far hr Jost Lauridsen og hr Christen Nielsen i Randlev deres vegne med 8 dages opsættelse og 6 ugers opsættelse stævnede hr Christen Olufsen i Præstholm og hans far hr Oluf Mortensen, sl hr Niels Mortensens bror og ret arving, og hr Oluf Knudsen i Ørskov, om han havde noget dertil at svare, for dom for en gældssag, og fremlagde hr Niels Mortensens håndskrift til Århus kapitel på 100 rigsdaler, og som forlovere hr Christen Nielsen i Randlev og hr Jost Lauridsen i Gylling een for alle og alle for een, dateret Præstholm 16/11 1646 Niels Mortensen Christen Nielsen Krogstrup Jost Lauridsen, med påskrift, at 23/11 1662 har Århus kapitel overdraget til hr Christen Nielsen og hr Jost Lauridsen dette krav, som kapitlet havde til Niels Mortensen anlangende 100 rigsdaler, som han havde lånt af kapitlet, og han fremlagde hr Niels Mortensens håndskrift til ovennævnte forlovere, at han forpligter sig og sine arvinger at holde dem for samme løfte skadesløs, dateret Præstholm 16/11 1646, og han fremlagde en skrivelse fra hr Jost Lauridsen til hr Oluf Mortensen, at eftersom han og hans medforlover har en sum penge at fordre efter hans sl bror, om han som næste arving vil lade ham vide, om han vil tage arv og betale gæld, dateret Gylling 3/9 1662 Justinus Laurentii, og findes nedenunder hans svar, at da hans efterladte formue af svensken er bortrøvet og forødt, så ved han sig ikke til arv eller gæld at svare, underskrevet Oluf Mortensen, og han fremlagde en skrivelse, dateret 24/10 1662, hvorpå hr Oluf Knudsen i Ørskov har skriftligt svaret, at han for sin person fordrer ingen arv efter sl hr Niels Mortensen og hans sl mor i Præstholm, ej heller vil betale nogen gæld efter dem, og formente

Laurids Jostsen, at efterdi der endnu skal findes i Præstholm af sl Niels Mortensens gods, som skal være vurderet efter registrering, og hr Christen Nielsen og hr Jost Lauridsen på skiftet har fordret forskrevne hovedstol og rente, men der til samme gæld skal være af gods og rugsæden afsat, og satte i rette, om hr Christen Olufsen og hans far ikke bør gøre dem fyldest for deres fordring, så mødte Rasmus Jacobsen på hr Christen Olufsens vegne og fremlagde hans svar, at han ikke er arving til hans farbrors gods eller gæld, medens hans far og hr Oluf Knudsen lever, og tilmed boede han i kaldet 4 år, før hans farbror døde, men hvis gods, som blev registreret, blev straks indsat i hans farbrors huse og hans særkammer, hvoraf en stor del af fjenderne og polakkerne tillige med hans eget med gevalt bortrøvet, og fremlagde registrering af sl Niels Mortensens bo, dateret -/- 1658 og vurdering af rugsæden, dateret 7/9 1658, og hr Christen Olufsen lovede at lade samme rugsæd føre til huse på loftet, om det med mere af godset kunne blive beholden i denne farlige krigstid, til førnævnte to dannemænd for samme løfte, som de hr Niels vegne har gjort, som er læst ved retten 9/11 1659 og 9/1 1660, og han gav tilkende, at hr Christen Olufsen helst ville være det kvit, som er beholden af samme gods, hvorefter der blev afsagt dom: da hr Oluf Mortensen og hr Oluf Knudsen, som samme gods har ladet registrere og vurdere, og samme registrering findes lovligt stævnet at være, og dog ikke mødt herimod modstand at gøre, som forskrevet står, så bør hr Christen Nielsen og hr Jost Lauridsen have deres betaling hos hr ---- inden 15 dage eller derfor udlæg ved nam og vurdering, efter recessen og forskrevne forpligts indhold ---- af det vurderede gods efter førnævnte registrering.

(50)

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 høringe lod fordele efterskrevne for brevpenge og hvis, de er han skyldig.

(51)

30/3 1663.

** Jens Lassen, indvåner i Århus. efterskrevne vidnede, at sl Oluf Sørensen udtog og borgede 18 skæpper byg hos Jens Lassen i Århus 1658, og flere Odder bymænd fik samme byg, som Oluf Sørensen lovede for, og siden Oluf var død, og Hans Jørgensen kom til bolet igen, da lod han udtage hos dem for samme byg, som de havde fået, og Hans Jørgensen fremlagde kvittering på 8 sletdaler anlangende dette borgekorn, dateret 24/9 1660.

** Knud Mikkelsen i Boulstrup. efterskrevne vidnede, at han med flere er så meget fattige og forarmede, at de ikke formår at yde mere af deres forfaldne landgilde eller arbejdspenge, end som de har ydet, og de har deres øvrigheds benådning og hjælp fornøden, om de skal komme til avl, og deres gårde ikke skal blive øde.

(52)

** Niels Banner hans visse bud Arnoldus Frederiksen i Oldrup på hans husbonds vegne gav tilkende, at hvem af hans bønder, som har øksne eller stude at sælge, da skal de lade ridefogden Peder Sørensen det vide, så vil han på husbonds vegne købe så dyrt, som nogen fremmed, og handle så vel med dem, at dersom de nu trænger for penge eller korn, da kan de det på købet bekomme, og endog beholde dem, til de får deres korn sået, og de skal påtænke at ympe poder sætte pilestave og så hampefrø.

** samme stævnede Jens Rasmussen i Ovdrup og tiltalte ham, at eftersom han står for kirkens tiende af Hundslund sogn, hvoraf øvrigheden tilkommer provstekorn, hvilket endnu ikke efter deres fæstebrev er ydet, om han ikke bør betale det, hvortil han svarede, at eftersom deres sognepræst selv er kirkeværge, da har han oppebåret alt tiendekornet, hvilket de har ydet i rette tider. opsat 1 måned.

** Peder Storm i Halling på Rasmus Juels vegne i Porsborg lod læse en obligation, udgivet af Tøger Rasmussen i Porsborg, at da han og hans far er kommet over en venlig kontrakt og forlig, at hans far har afstået sin gård for ham, så skal han derfor have efterskrevne hans livstid

(53)

** Niels Villumsen i Odder med flere svor og benægtede, at de ikke er Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær, nogen restants skyldig, som de er på hans restants for.

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne for brevpenge og anden gæld.

(54)

6/4 1663.

** Peder Mikkelsen i Fillerup mølle. efterskrevne vidnede, at de 2/3 efter ting var holdt, var med ridefoged Mikkel Lauridsen samt herredsfogden og flere dannemænd, som er ombedet at gå til Berete Sørensdatter i neder Fillerup mølle, formedelst at hun holder et meget ondt forligelsesmål med hendes søn Peder Mikkelsen, som har fæstet møllen, som hun og hendes gamle mand for ham har opladt, og som sin næring af hende forhindres, frygtende, at han dermed måtte komme i ulykke og armod, og øvrigheden derover lide skade, hvis ikke i tide nogen gode middel dertil findes, så hun kunne omgås kristeligt og vel med sin søn, som ville give hende efterskrevne til hendes ophold, og da de kom ind i huset, havde hun lukket døren for sig i et lidet sengekammer i stuen, og da hendes søn oplukkede døren og bad hende, hun ville høre og tale med dem, kastede hun nogle gamle klæder ud for sig og føg på ham med begge hænder, som et galt eller ondt menneske, og da hun ikke fik ham omkuld, løb hun ud i gården med stor vrede skænden og banden og ingen beskedne ord ville tale eller svare til.

(55)

** hr Christen Nielsen i Randlev. efterskrevne vidnede, at forleden stod det gærde for hr Christens Boulstrup toft vel ved magt, men nu befindes samme gærde mange steder øde, ikke aleneste af svin nedtrykket, men gærdsel en stor del er borttaget. varsel til Peder Pedersen i Boulstrup hans kone Kirsten Mikkelsdatter og hans hustrus mor, så fremstod Peder Pedersen og svarede, at han ville hjælpe til at lukke hullerne på gærdet, og svor og benægtede sig ikke at have taget af hr Christens gærde.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på sin husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne i Odder, for de har avlet børn i løsagtighed, og derfor bør betale deres bøder efter KM mandat og recessen, som de blev tildømt.

(56)

** Mikkel Lauridsen stævnede Knud Mikkelsen for dom, for han med Anne Knudsdatter i Bisgård har avlet barn i løsagtighed, og tiltalte ham for 12 rigsdaler til hans øvrighed, som Rasmus Jørgensen Møller, nu boende i Odder, tilbød at betale, og delefoged Rasmus Sørensen lovede at aftinge sagen, hvis ikke Knud Mikkelsen for hans fattigdoms skyld må benådes.

** Mikkel Lauridsen hans visse bud Rasmus Sørensen på sin husbonds så vel som på Morten Andersens vegne i Snerild fremkaldte tovsmænd, som for 8 dage siden blev optaget her af tinget, over Clemend Hansen i Egholm for husfred at have gjort imod Morten Andersen 4/3, at de ville fremkomme at gøre deres tov efter loven, og efter de havde hørt efterskrevne tingsvidner, som er forhvervet i sagen, og efter der var sat fylding på dem, gjorde de deres ed og tov, at eftersom Morten Andersen har ingen sår eller skade fanget, og vidnesbyrdene er villige, da vidste de ikke at kunne sværge ham husfred eller gårdfred over, men svor ham fri derfor.

(57)

13/4 1663.

** hr Peder Jacobsen, sognepræst til Fausing, ved sin svoger hæderlige og vellærte mand Albrekt Fochsen. efterskrevne vidnede, at 12/9 1661, da de tjente enken i Kærsgård, da kom Holger Madsen i Svinsager og væltede hendes hø, og tog to lange ege ----, som var ført fra Kane i fjendernes tid, og var der i skjul, som han lagde på hans vogn og kørte ad Svinsager. varsel til Holger Madsen i hans gård i Svinsager.

** hr Peder Jacobsen på egne og hans sl bror Jens Jacobsens umyndige børns vegne stævnede Peder Jensen Møller i Balle for dom vidne og anden lovmål, for han i nogle år har beboet og brugt Skovmølle i Odder, og nu i langsommelig tid ikke har givet deraf den sædvanlige afgift, medens samme mølle skal være gerådet i ruin, og satte i rette, at Peder Jensen bør erstatte og betale al hvis afgift, som af samme mølle plejer at gå, og betale brøstfældigheden på møllen, så mødte Peder Jensen og svarede, at den onde krigstid og ikke han havde forårsaget den, såvel som mange andre steder, at blive øde, og mest hvor enlige steder var, og i besynderlig den mølle, som lå enlig i skoven langt fra byer og andre folk, hvor den arme mand blev først afskattet og siden frarøvet hans formue, og på det sidste i armod og elendighed forjaget med hustru børn og folk, så han hverken kunne komme nær til møllen, uden at miste liv og helbred, ej heller havde husbond at søge, der ham kunne hjælpe, men måtte søge husly på andre steder, da samme mølle var øde og ruineret, formodede at efterdi Gud hjalp den gode sl mand fra sådan forstyrrelighed med hans gode formue, der han hverken kunne forsyne eller hjælpe sin egen gård eller sin mølle, som det ejede, hans gode hæderlige arving ikke skulle ville stræbe den fattige mand efter det lidet brød, han endnu kunne have igen ved Guds og gode venners hjælp bekommet. sagen blev opsat 6 uger.

(58)

** ---- efterskrevne vidnede, at sl Jens Envoldsen i Ørting ydede 1 rigsdaler for hans brændsvin til Rasmus Sørensen eller Jost Nielsen.

** Peder Rasmussen i Rude. efterskrevne vidnede, at han er så forarmet, at han hverken kan betale resterende landgilde eller trælpenge.

(59)

** Tøger Tomasen. efterskrevne vidnede, at 24/6 1660 købte han to heste og betalte dem med rede penge, og det var gode trofaste folk, han købte dem af, og han har endnu samme øg, og de har ikke hørt nogen spørge efter dem. varsel til Matias Ebbel i Odder og hans hustru Anne Jensdatter.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på Mette Mikkelsdatter vegne i Odder stævnede Poul Olufsen i Bisgård for dom og beskyldte ham for 9 sletdaler og et par sko, hendes løn for tro tjeneste. opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged over KM beholdne gods, et vidne, at efterskrevne bønder på KM beholdne gods, der de påboede, og en part endnu påboer, er i disse onde tider blevet øde og forarmede.

(60)

** Morten Hansen i Svejgård. Laurids Sørensen på sin hustru Johanne Hansdatters vegne Søren Hansen i Hovedstrup og Niels Hansen sst på deres egne vegne solgte og skødede og aldeles afhændede fra dem og deres arvinger og til Morten Hansen og hans hustru Anne Nielsdatter og deres arvinger, alle de lodder og parter jordegods og ejendom, de har arvet efter deres sl forældre Hans Nielsen og Bodil Mortensdatter i den selvejer bondegård i Randlev, som sl Rasmus Olufsen iboede og afdøde, så og i det bondehus ved Skovsgård, som Clemend Pedersen nu iboer

(61)

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Jørgensen i Svorbæk for dom anlangende Tvenstrup kirkes resterende tiendekorn, som han på sognemændenes vegne har i fæste, for 1661, og Peder Jørgensen med flere af sognemændene mødte og fremlagde deres fæstebrev på samme tiende lydende på 2 1/2 ørte rug 3 1/2 ørte byg og 3 tønder havre, dateret Skanderborg 16/5 1642, hvilket de har givet til kirkeværgerne af Arilds tid og hidindtil, og han berettede, at de alle havde ydet deres tiende, uden for to gårde i Svorbæk, som er øde, som endnu resterer, hvorefter der blev afsagt dom: da Peder Jørgensen, som står for kirkens tiendekorn, vedgår at restere for to ødegårde, så har han forseet sig imod hans fæstebrev, og samme sit fæste forbrudt og det resterende tiendekorn at betale.

(63)

20/4 1663.

** Tøger Tomasen i Odder stævnede Anne Matiases i Odder og hendes mand Matias Ebbel for nogen mundsnak og skændsord, hun skulle have sagt om ham, anlangende et øg og en hest, som han nogen tid lang siden har købt, hvortil de svarede, at de ikke beskyldte ham for noget uærligt.

** Hans Olufsen, forrige skriver og ridefoged til Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder i Hads herred, som er ham skyldig af deres resterende landgilde skatter og andet ifølge restants, og der blev afsagt dom: enhver bør betale sin restants inden 15 dage.

(65)

** Niels Jensen i Torup. efterskrevne vidnede, at han og andre er så forarmede, at de ikke kan formå at udgive hvis, de resterer med af næst forleden års landgilde.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged gav tilkende, at han -/2 på KM vegne har forhvervet dom over efterskrevne Nølev bymænd, formedelst de ikke ville køre til Århus som deres naboer med KM korn, som de var tilsagt, og de har endnu ikke indstillet dem for at tale minde, og han gav tilkende, at det i dag er hans 3.ting, han udviser samme forskrevne mænd og forbyder dem efter denne dag at befatte dem med KM gårde, før de har aftinget deres forsømmelse og talt Clemend Clemendsens minde.

27/4 1663.

** Knud Andersen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at han og andre efterskrevne ikke kan afstedkomme for deres armods skyld at udgive deres landgilde efter den fremlagte restants.

(66)

** Anders Pedersen i Odder på Margrete, sl Hans Sørensens efterleverske, hendes vegne. Søren Sørensen i Ørting på sine egne vegne og med fuldmagt af hans svoger Rasmus Christensen i Svinballe på hans hustru Bodil Sørensdatters vegne gav ham og hans fæsteenke Margrete Hanses afkald for al hvis arv, som dem arveligt var tilfaldet efter deres sl bror Hans Sørensen, som boede og døde i Odder.

** Niels Christensen i Randlev. efterskrevne vidnede, at der af våde optændtes ild i hans isteradhus, som med alt hvis deri var afbrændte, så den fattige mand har herredshjælp fornøden.

** Tomas Madsen i Bjerager med 6 ugers opsættelse fik namsdom over efterskrevne for gæld, de var ham skyldig, som de blev tildømt at betale.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup delefoged stævnede Peder Sørensen i Sødrup Rasmus Rasmussen sst og Peder Keldsen i Torup, af hver gård 10 rigsdaler til husbondhold, som de forholder. opsat 1 måned.

(67)

4/5 1663.

** Peder Jensen i Balle. efterskrevne vidnede, at det er dem i Guds sandhed vitterligt, at Peder Jensen, den stund han kunne bo i Skovmøllen, da holdt han den vel ved magt, indtil 1657 da fjenderne de svenske kom her i landet, og formedelst samme mølle lå enligt inde i skoven fra byer og andre folk, blev han ofte udplyndret, og derefter ganske forjaget fra møllen, og der hans gode, nu sl husbond også af fjendernes overvold måtte forlade sin enstedgård, så den blev øde, så den fattige møller havde ingen, der ham kunne hjælpe eller forsvare, hvorover møllen ligesom gården blev ilde ruineret og ganske øde, så han med hustru og børn ---- og samme mølle huse kværnværk var øde og fordærvet og dammen ----, så hverken Peder Jensen eller andre kunne nære sig ---- end som i den vilde skov, og den fattige mand var ikke i nogen måde årsag til samme mølles ødelæggelse, ej heller ikke kunne det forhindre mere, end husbonden eller ejermanden selv kunne gjort, men han blev

nødtvunget til at søge en plads og næring på andre steder, og han tog ganske intet derfra, hvis møllen tilhørte. varsel i Århus til sl Jens Jacobsens børn Karen Jensdatter og Johanne Jensdatter i den store gård, som doktoren iboer, og i Fausing til hr Peder Jacobsen og til en anden af sl Jens Jacobsens døtre Margrete Jensdatter i Hornslet præstegård.

(68)

** Peder Jensen i Balle ---- svoger Rasmus Jørgensen Smed. efterskrevne vidnede, at det smedjehus, som står på Odder gade østen fra Frakærs gård, det lod sl Jørgen Smed hugge i Tvenstrup i den gård, han da iboede, før han kom til Kjellergård at bo, på sin egen bekostning, og lod den føre til Odder, og samme smedjehus blev sat op med menige Odder granders samtykke på deres gade og i forten, som den står endnu, og sl Jørgen Smed brugte den til at smede i, og hans søn Rasmus Jørgensen efter ham hidindtil, så den har været brugt over 40 år.

** Peder Jensen i Balle på Rasmus Sørensen Smeds vegne. efterskrevne Odder grander vidnede, at så længe de kan mindes, over 30 år somme mere og somme mindre, da har sl Jørgen Smed og siden hans søn Rasmus Jørgensen efter ham haft deres smedjehus på Odder gade og i forten, hvor det nu står, og de vil fremdeles være hans hjemmel dertil.

** ---- efterskrevne vidnede, at da sl Jørgen Smed og hans hustru fik Kjellergård i fæste, og kom dertil at bo, var den ganske forfalden, så der ikke var et stoklav hus, hvor de kunne sidde tørt eller sætte en kærve korn i, førend de selv med stor bekostning færdiggjorde og forbedrede gården år efter år, og efter hans død holdt hans hustru nu sl Johanne Eriksdatter og hendes søn Rasmus Jørgensen samme gård ved god hævd og magt, både i fjende og i fredstid.

** Erik Jacobsen i Skovsgård lod fordele efterskrevne for brevpenge.

(69)

11/5 1663.

** Mikkel Lauridsen ridefoged hans visse bud Erik Jacobsen. efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede, at det store enemærke i Balle mark, som kaldes kongens enemærke, det har været brugt til den gård i Balle, som Rasmus Jensen iboer, og det enemærke, som kaldes klosters enemærke, i Balle mark, det har sl Knud Sørensen i Balle og hans søn Mads Knudsen, som døde i Dyngby, haft i fæste. så fremlagde Mikkel Lauridsen sit skriftlige indlæg, at kongens enemærke har Niels Banner fået i fæste, og angående klosters enemærke, så bevises det med tingsvidne, udstedt 9/2 1646, at det har ligget til de to gårde i Snerild, som Morten Andersen og Søren Pedersens enke nu iboer, da i 58 år, og kaldes deraf klostergårde, formedelst samme gårde og jord var Ringklosters gods i gammel tid og så længe, nogen kan mindes.

(70)

** Jens Rasmussen i Hvilsted på hans søster Anne Olufsdatters vegne. efterskrevne vidnede, at de 16/4 1661 var over skifte efter sl Jens Pedersen, som døde i Torrild hos hans brodersøn Peder Lassen sst, i overværelse af Arnoldus Frederiksen på husbonds vegne og arvinger, nemlig Knud Pedersen Kræmmer på sine egne og hans søskende Else Pedersdatter Peder Pedersen anden Peder Pedersen Anders Pedersen Rasmus Pedersen i Århus Mette Pedersdatter, som siges at være i

København, deres vegne og Peder Lassen i Torrild på sine farbrorbørns vegne, nemlig Peder Jørgensen Mikkel Jørgensen Maren ---- samt enken Maren Pedersdatter. der var intet i huset, som arvingerne kunne få.

** Erik Jacobsen KM delefoged på husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede KM bønder for deres restants, som de blev tildømt at betale.

(71)

** ---- stævnede hr Christen Olufsen i Præstholm anlangende gæld og fremlagde hr Niels Mortensen i Præstholm hans håndskrift lydende på 50 sletdaler, som han er blevet Knud Olufsen i Horsens skyldig, dateret 1656 påskeaften, som han formente, at Christen Olufsen, som nu boer i Præstholm, burde at betale, hvortil Mikkel Lauridsen ridefoged svarede, at hr Christen Olufsens far hr Oluf Mortensen endnu lever såvel som hr Nielses hustrus arvinger, som billigt burde søges for gælden, og efterdi hr Christen Olufsen ikke er hr Niels Mortensens arving, burde der ikke nogen lovmål imod ham i den sag kunne udstedes, hvilket blev dømt.

** Rasmus Jensen i Hadrup. Else Jensdatter, sl Mikkel Rasmussens efterleverske i Hadrup, på egne vegne Søren Eriksen i Jegstrup med fuldmagt af Morten Mikkelsen, skriver på Odensegård, Søren Eriksen i Jegstrup på hustru Kirsten Mikkelsdatters vegne og Rasmus Nielsen i Svinballe på hans ægtehustru Maren Mikkelsdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Rasmus Jensen og hans trolovede fæstemø Anne Mikkelsdatter og deres arvinger, den selvejer bondegård i Hadrup, som sl Mikkel Rasmussen iboede og afdøde

(72)

18/5 1663.

** efterskrevne vidnede, at den hoppe, som Peder Sørensen har vedkendt sig nu til Ry marked, den blev ham frastjålet ved skt Hansdagstide, og han har lovligt ladet den efterlyse. varsel til Las Jørgensen i Gullestrup i Herning sogn og talte med ham i Christoffer Skovriders gård i Ry.

(73)

** hr Christen Rasmussen, sognepræst på Tunø, stævnede Clemend Sørensen, som tjener Søren Benidsen i Dyngby, med samme hans husbond for dom, for Clemend Sørensen havde fæstet sig til ham, at skulle have tjent ham et år fra skt Mikkelsdag og derpå taget fæstepenge, og siden undveget til Dyngby, om han derfor ikke bør udgive samme løn efter recessen, hvortil Clemend Sørensen svarede, at han gerne nu til skt Mikkelsdag ville tjene ham som tilforn og begærede at sagen nogen tid måtte bero, om han imidlertid kunne stille præsten tilfreds. sagen blev opsat 1 måned.

25/5 1663.

** hr Peder Jacobsen i Fausing hans fuldmægtig Rasmus Nielsen i Auning med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Jensen i Balle for dom og vidner, og på spørgsmål svarede han, at han havde ingen anden forpligt bevis eller fæstebrev at tiltale ham efter, end forskrevne irettesættelse og indlæg. så mødte Peder Jensen og fremlagde et tingsvidne 4/5 sidst forleden og formente, han burde for tiltale fri at være, og der blev afsagt dom: da det med tingsvidne bevises, at Peder Jensen af fjendernes

overvold at være forjaget og møllen, som han nogen tid lang i brug havde, er imidlertid ruineret og af fjenderne forødt, så den ikke kunne bruges, og hans eget gods dermed er ham berøvet og borttaget, som han ej kunne imodstå, og det ikke bevises, han sig at have forseet, da bør han være fri for tiltale, så længe samme tingsvidne stander ved magten.

(74)

** Karen Rasmusdatter sl ---- Hansens efterleverske med en opsættelse 13/4 stævnede Rasmus Mikkelsen Storm i Skablund for dom og tiltalte ham for 9 sletdaler med rente i 7 år efter hans skadesløsbrev, dateret Alrø 18/9 1655, som han blev tildømt at betale.

(75)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på Mette Mikkelsdatter vegne i Odder med opsættelse 13/4 stævnede Poul Olufsen i Odder Bisgård for dom og beskyldte ham for 9 sletdaler og et par sko, han er hende skyldig af hendes løn, om han ikke bør betale hende sin tjente løn inden 15 dage, som han blev tildømt.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne lod fordele efterskrevne Nølev mænd hver for 3 mark for ulydelse, formedelst de ikke ville køre til Århus at skibe KM korn.

1/6 1663

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbond Niels Banners vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvad sår og skade, som Karen Jørgensdatter på Alrø klagede på Peder Clausen sst, for han har slået hende med en greb, da hun uformodentlig blev overfaldet af ham, da hun gik i sit plantebed og optog sine planter, og hun havde 2 åbne sår i sit hoved, og der var meget blod udganget, som hun beskyldte Peder Clausen for at have ubilligt slået hende uden skyld og brøde.

(76)

10/6 1663.

** Niels Banner til Tybjerggård med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Sørensen i Sødrup Rasmus Rasmussen sst Peder Keldsen i Torup for dom og tiltalte dem for husbondhold af de selvejer bondegårde, de påboer, af hver gård 10 rigsdaler eller en færdig okse, som sædvanligt er og har været at udgive, og så mødte Peder Keldsen og svarede, at han havde ikke al gården indkøbt, men en del deraf kun i pant, og tilbød at tale hans husbonds minde for hans husbondhold, og de andre blev dømt efter irettesættelsen.

15/6 1663.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg og Åkær amter, hans visse bud Erik Jacobsen, delefoged i Hads herred. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne præstegårde bygninger og særligt hvis bygfældighed derpå findes, og Mikkel Lauridsen, ridefoged over en del af sl rigens drosts arvingers gods, fremlagde sit svar, at hvad Randlev og Ørting præstegårde er sig anlangende, nemlig Randlev præstegård, som tilhører under Bjerager sogn og Ørting præstegård under Falling sogn, da er, den tid 10/5 synsmændene blev opkrævet, fremlagt for retten af Laurids

Brorsen, forvalter på Åkær KM pergamentskøde, dateret København 4/8 1661, som blandt andet formelder, at han har skødet til Joakim Gersdorf efterskrevne 5 kirker tillige med korn og kvægtiende herligheden til præstegårde og degnebol, hvorimod delefoged Erik Jacobsen svarede, at det ikke kan være de gode folk til præjudice, at de kirker, som ikke er nævnt i skødet, er blevet synet og takseret.

(80)

** Jørgen Rasmussen i Oldrup stævnede Anders Nielsen Snedker i Ålstrup for dom og tiltalte ham for 6 sletdaler med rente efter hans udgivne forpligt, hvori han, da i Skanderup, kendes sig at være Jens Grøn Snedker i Kærsgård skyldig 6 sletdaler, dateret Skanderup 15/7 1647 ANS, som Jørgen Rasmussen havde annammet i sin betaling hos Jens Grøn og Anders Nielsen svarede, at han for længe siden havde betalt sl Jens Grøn samme gæld, og fremlagde et bevis fra Jens Nielsen Grøn i Glibing mølle, at Anders Nielsen 23/1 1655 havde betalt sin gæld, og den obligation og brev på førnævnte gæld skulle være død og magtesløs, hvorfor han ikke kunne dømmes, men dommeren fandt ham fri at være.

(81)

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på hver mands gårdsteder anlangende ymter humlekuler pilestave og hampefrø, som var ved magt holdt, så vidt de havde plads og rum.

(82)

22/6 1663.

** Niels Jensen i Fillerup. Knud Nielsen i Rudgård oplod og afstod for ham, på sin datter Kirsten Knudsdatters vegne, den halve gård i Rudgård, som hun iboer, med sådan vilkår, at han efter sin begæring skal ægte hende og holde hendes forældre Knud Nielsen og hans hustru den samme kontrakt til deres livs ophold, som hendes første mand, nu sl Peder Jensen, med dem har gjort, som er udstedt af tinget 21/11 1659, og samtykket over skifte i Rudgård 1/6 nu sidst forleden af sl Jørgen Nielsen, som nu ved døden er siden afgangen, og som Niels Jensen tilforpligtede sig redeligt og vel at ville efterkomme.

** Espen ---- i Gosmer på hans hustru Apelone Jensdatters vegne. for retten stod Apelone Jensdatter, og eftersom Laurids Jensen i Ørting tiltaler hende med høringsdele anlangende nogen udgift i fjendernes tid, da svor og benægtede hun med højeste ed, at hun er ham slet ingen gæld eller penge skyldig.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på KM bønders gårde og huse i efterskrevne sogne

(84)

29/6 1663.

** Tomas Madsen i Bjerager stævnede Morten Ovesen i Søby og Rasmus Mogensen i Boulstrup for dom anlangende gæld. opsat 1 måned.

** Anders Frandsen i Dyngby. Søren Frandsen i Dyngby og Maren Benidsdatter vidnede, at sl Frands Andersen, førnævnte Anders Frandsens far, han var førnævnte Søren Frandsen og hans bror sl Anders Frandsen 3 tønder byg skyldig, og før den sidste fejdetid kom, da om vinteren tilforn betalte han dem førnævnte byg på Frands Andersens loft, hvor det blev liggende i fjendetiden, indtil de sl mænd begge ved døden afgik.

(85)

** Rasmus Jørgensen i Odder stævnede menige Odder grander og bymænd og særligt Søren Rasmussen og Ove Jensen for dom, for de forholder og fordølger deres bylov og oprettede grandebrev for ham, så han ikke har kunnet få det at høre eller må få at vide, hvorledes deres bylov lyder, at han sig derefter kunne vide at rette. sagen blev opsat 1 måned.

** Arnoldus Frederiksen på KM og husbonds vegne til 3.ting lovbød al hvis ulovlig sæd, som findes sået i Niels Banners sønners forlenede bønders jord og forbød dem at bortføre afgrøden fra de gårde, jorden ligger til, og han tilbød dem deres frugtgæld igen efter loven.

(86)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM vegne til 3.ting lovbød al hvis sæd, som er sået i KM beholdne tjeneres jord og tilbød dem deres frugtgæld igen, og forbød dem foruden øvrighedens minde at bortføre samme ulovlige sæd fra de gårde, som jorden tilligger.

** Jens Nielsen, forrige portner på Åkær, fik hans 3.ting over Peder Jespersen i Ålstrup for 5 mark, som han med høringsdele forfølger ham.

6/7 1663.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på husbonds vegne og på Karen Jørgensdatters vegne på Alrø stævnede Peder Clausen på Alrø for dom og tiltalte ham for bordag sår og skade, som han har gjort på hende 25/5, hvortil han svarede, at det var i Peder Rasmussens kålgård, hvor hun overskændede ham med en ond mund, og ikke i hendes plantebed, som hun tilforn har sagt, og begærede at sagen måtte bero. opsat 1 måned.

(87)

** Arnoldus Frederiksen. Karen Jørgensdatter på Alrø gav last og klage på Peder Clausen, for han 25/5 kom til hende i hendes plantebed med en greb i begge hænder og slog hende, så hun faldt om, hvortil han svarede, at han vidste ikke, hvorfor hun kom til ham, da han gik og gravede til kål, og overskændte ham med en skændsmund.

** Hans Jørgensen i Overby med fuldmagt af Peder Mikkelsen i Bredvads mølle stævnede Hans Pedersen i Tendrup for dom anlangende en hoppe og fremlagde et tingsvidne af Horsens byting 13/11 og 27/11 1660, hvortil han svarede, at han ikke har haft nogen anden hoppe end hans egen. opsat 6 uger

13/7 1663.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund sogn, lod fordele Jens Jensen Vinter for gæld efter hans brev og anden gæld.

(88)

** Jens Nielsen, forrige portner på Åkær, lod fordele Peder Jespersen i Ålstrup for 14 mark for noget tobak, han annammede for ham i Horsens, og samme tobak skal være tabt, og han har ikke erklæret sig endnu.

** Hans Jørgensen i Odder lod fordele Maren Pedersdatter, sl Mogens Andersens efterleverske i Odder, for hendes sl mands gæld til sl Oluf Sørensen i Odder.

** Hans Andersen i Tendrup med fuldmagt af Søren Rasmussen, barnfødt i Tvenstrup, og af Jens Nielsen i Hundslund på hans hustru Mette Rasmusdatters vegne og af Niels Jørgensen i Egholm på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne og af Jens Nielsen i Sondrup på hans sl hustru Anne Rasmusdatter og deres børns vegne til 3.ting lovbød alle hvis lodder og parter jordegods og ejendom, som dem arveligt kunne være tilfaldet efter deres sl far Rasmus Rasmussen Tygesen i Tvenstrup i den selvejer bondegård sst, som han iboede, og i lige måder på den sl mands efterleverske Johanne Nielsdatters vegne lovbød han halvparten af hendes anpart, som er den 4.part i samme gård. varsel til Niels Rasmussen i Tvenstrup og hans mor Johanne Nielsdatter. dernæst fremstod førnævnte Niels Rasmussen og hans trolovede fæstemøs far Anders Jørgensen på Alrø og bød sølv og rede penge, og formente, at han og hans fæstemø Maren Andersdatter var nærmere til at købe end nogen anden, efterdi de agter at bo på godset og forskaffe hans mor sit livs ophold.

(89)

** Jens Jensen på Alrø. Anders Jørgensen på Alrø kendtes for alle at være ham skyldig 108 sletdaler, som han med sin hustru Maren Jensdatter og deres børns vilje godvilligt har lovet Jens Jensen til hjemfærd med Anders Jørgensens datter, som han har taget til ægte, og han har bedt hans svogre Peder Rasmussen og Rasmus Rasmussen at være forlovere med ham.

** Jørgen Pedersen i Torrild på Niels Mortensens vegne i Torrild lod fordele Anne Mortensdatter i Bisgård og Maren Mortensdatter sst for gæld.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne. Jens Sørensen af Nølev og Søren Sørensen, barnfødt i Hovedstrup, at eftersom de har bekommet den gård i Assedrup til stede og fæste, som Mikkel Lauridsen fragik og lod stå øde, da forpligter de dem, at de skal samme gård bygge og forbedre inden 2 år, og efter de 2 års frihed og forskånsel, dem er bevilget, skal de igen yde landgilde skat og herlighed, som deraf plejer at gives og gøres og holde samme gård ved hævd og magt efter recessen.

** Erik Jacobsen stævnede Peder Rasmussen i Vestergård og hans søn Jens Pedersen for dom, for de modvilligt tilbageholder deres landgilde, formener de derfor har forbrudt deres fæste. opsat 1 måned.

(90)

20/7 1663.

** Jens Mortensen i Odder klagede og gav tilkende, hvorledes i går 8 dage om aftenen, da det var blevet mørkt, og han gik fra Peder Nielsen Møllers, som havde efter byens sædvane givet bymændene en tønde øl, da på hans hjemvej udenfor Rasmus Tuesens led var Hans Jørgensen i Odder og Rasmus Jensen, som ham på morderisk vis overfaldt og nedslog, dog godtfolk kom og reddede hans liv og bar ham tilbage som et halvdødt menneske, og det skete, der han på gården ved gærdet har opløst sine bukser, og sat sig ned som et andet menneske at skjule sine ben og vidste sig ingen fare, før sten og kæppe slog ham på hovedet og kroppen, så han blev slet fortumlet, og han lyste for hvis lovmål, der kan efterfølge, hvortil Hans Jørgensen svarede, at han havde vel været så blodig og blå tilforn, om han havde faldt og stødt sig, men han må bevise sin klage.

** Jens Ingvardsen i Hovedstrup. Peder Jensen, barnfødt i Hovedstrup, tilstod, at han har indgået en kontrakt med hans far Jens Ingvardsen, så han har fæstet den gård, de iboer, med den kondition, at Jens Ingvardsen og hans hustru Anne Pedersdatter skal have efterskrevne deres værelse og livsophold, som Peder Jensen og hans forhåbende hustru lover at holde.

(91)

** Rasmus Jensen Gyus i Torrild. Johanne Olufsdatter i Torrild og Berete Christensdatter, og eftersom delefogden havde ladet dem stævne for noget skænderi, de skal have haft imod hverandre hjemme, om de nu ville sigte hverandre for noget, så berettede de, at de havde intet at beskylde hverandre for, og de blev forligt og indgik en forpligt, at hvem af dem, som befindes med ubilligt skænderi på ærlige folk, da skal hun stå åbenbarligt skrifte og forvises af byen og sognet, indtil øvrigheden benåder dem.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup, Niels Banners delefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede Maren, sl Anders Pedersens efterleverske i Hundslund, og Rasmus Rasmussen Ørting i Tvenstrup og beskyldte enhver for 6 sletdaler af deres landgildes restants, som Arnoldus Frederiksen og hans bror Las Frederiksen for dem har måttet udlægge, og deres fæ igen hjemløse, som de havde på foder, som de for deres restants lod udtage, om de ikke bør betale inden 15 dage eller derfor lide indvisning nam og vurdering, så mødte Maren Rasmusdatter til gensvar og nægtede at være ham noget skyldig, idet hun havde haft hans stud at opføde, hvortil Arnoldus Frederiksen svarede, at hans stud, hun havde at føde, lod hun tage fra sig for hendes restants, og han måtte betale 6 sletdaler, før han kunne få sin stud igen, og det var ubilligt, at han skulle betale hendes landgilde, hvorefter der blev så imellem dem handlet, at han afstod de 3 sletdaler, for hun havde fødet studen, og der blev afsagt dom: Maren Rasmusdatter bør betale 3 sletdaler og Rasmus Rasmussen 6 sletdaler inden 15 dage.

(92)

** Jørgen Nielsen af Odder. Jørgen Ottesen af Fillerup gav tilkende, at han for sin høje alderdoms skrøbeligheds skyld vil afstå det selvejer gadehus i Fillerup, som han i langsommelig tid har haft i fæste, for Jørgen Nielsen, så har de indgået en kontrakt, at den fattige gamle mand og hans hustru må nyde efterskrevne husværelse og jord deres livstid.

(93)

** Peder Jensen i Årupgård stævnede Poul Andersen, nuværende i Saksild, for dom, for han har absenteret sig, der han var tilsagt at møde for KM kommissærer og officerer, der udskrivning efter KM strenge befaling skulle ske, og undveg fra Hovedstrupgård, som han tjente, om han ikke derfor bør straffes med fængsel og jern i Bremerholm i KM arbejde hans livstid, indtil KM ham benåder. sagen blev opsat 1 måned

27/7 1663.

** Jens Knudsen i Odder til 4.ting lod fordele Søren Nielsen i Torrild for en bog en bikube og penge.

** Mikkel Lauridsen ridefoged. efterskrevne vidnede, at 12/7 om aftenen, da der var blevet mørkt, og Peder Nielsen Møller havde givet Odder bymænd en tønde igangsøl efter byens vedtægt og sædvane, og en del af bymændene var gået hjem, kom møllerens pige løbende og sagde, at hun hørte en på gaden, som jammerligt gav og klagede sig, og da så de, Hans Jørgensen stod over Jens Mortensen, som lå på gaden ved Rasmus Jensen Tuesens toftled ynkeligt nedslået i skarnet både blå og blodig og med hans bukser nedeløse, og Hans Jørgensen slog ham et slag over hans ryg med en vognkæp, som de tog fra ham, og de bar Jens Mortensen til Peder Møllers. og da han kom noget til sig igen, klagede og beskyldte han Hans Jørgensen og Rasmus Tuesen, for de stjal sig ind på ham med sten og kæppe, der han havde nedsat sig med sine bukser løse, og vidste sig ingen fare, før de uden årsag overfaldt ham, og Laurids Pedersen vidnede, at næste dag kom Hans Jørgensens kone Bodil Pedersdatter ud af hendes port og tilspurgte ham, hvorledes det var med Jens Mortensen, og da svarede han: han ligger til vort og er mere død end levende, så kom Hans Jørgensen ud og spurgte: hvad er det i står og siger, da sagde Laurids Pedersen, at han havde flyet Jens Mortensen som en gild karl, da sagde Bodil Pedersdatter: farlille har i gjort det, det da Gud forlade eder det, da svarede Hans Jørgensen: når han får det slikket af sig, da skal han få noget mere.

(94)

** Mikkel Lauridsen. synsmænd afhjemlede syn på Jens Mortensens sår og skade, og han havde flere sår og blåslag i hovedet, som han beskyldte Hans Jørgensen og Rasmus Tuesen i Odder for at have gjort.

(95)

** Mikkel Lauridsen ridefoged stævnede Hans Jørgensen i Odder og Rasmus Jensen sst og tiltalte dem, for de har ligget i vejen for Jens Mortensen i mørk nat og ham skammeligt overfaldet nedslaget og trælbåren, så han måtte bæres af stedet, og satte i rette, om de ikke derfor bør bøde efter jyske lovs 2.bog 29 og 32.kap og der foruden at straffes med fængsel og jern til Bremerholm deres livstid, uden hvis KM dem vil benåde. så mødte
Hans Jørgensen og sagde, at han havde intet imod Jens Mortensen at svare uden godt, og Rasmus Jensen svor, at han ikke slog eller rørte Jens Mortensen, og at han samme tid var fuld af brændevin. opsat 1 måned.

** Markus Wittenberg i Oldrup med 6 ugers opsættelse stævnede Christen Rasmussen i Halkær for dom og tiltalte han efter hans sl bror Rasmus Rasmussens håndskrift lydende på 6 rigsdaler, dateret

Oldrup 29/10 1656. så mødte Christen Rasmussen og berettede, at han ingen arv efter hans sl bror havde taget, og formente sig derfor ej burde at gælde, og efterdi hans mor og andre søskende ikke er stævnet, mente han sig fri for tiltale, hvilket han af dommeren blev tilfundet.

(96)

** Tomas Madsen i Bjerager. efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at så længe har den jord på Bjerager mark, som Tomas Madsen endnu har i fæste, ligget til og været brugt til den gård, han iboer.

(97)

** Tomas Madsen i Bjerager. synsmænd afhjemlede syn og mål på det stykke jord på Bjerager mark, som ligger til Tomas Madsens gård.

3/8 1663.

(98)

** Tomas Jensen i Torrild. efterskrevne Torrild bymænd, som mindes op til 56 år, vidnede, at desmidlertid har der været vej og køring for de Overby mænd fra Torrild gade igennem Rasmus Nielsens toft ud til adelvejen, der går gennem byen ad marken og til Skanderborg ad, hvortil Rasmus Nielsen svarede, at hvad køring og genvej, de har haft gennem hans toft, har været dem bevilget, og den er kun en mogvej, og da ham er sket stor utålelig skade år efter andet, da formener han, de bør ar følge adelvejen, som går fra byen, og ikke fordærve hans toft og gårdssted.

** Niels Banner. Niels Jensen i Torup vidnede, at han på Hundslund mark så, at Peder Keldsen i Torup og hans hustru gik og rev noget hø neden kirken, da kom Detlev Rytter af Sondrup og hans hustru til dem, og de brugte nogen onde ord imod hverandre og slog så sammen på hverandre med deres river, indtil ung Peder Keldsen kom og spurgte, om han ikke måtte have sine folk med fred, og så sloges de, imens riverne kunne holde, til han skilte dem ad. så fremstod førnævnte gamle Peder Keldsen og svarede, at havde Niels Jensen ikke været tilstede, da havde han og hans hustru mistet deres liv, men han klagede ikke på hans bror ung Peder Keldsen.

(99)

** et andet vidne i sagen. synsmænd afhjemlede syn på de sår, gamle Peder Keldsen i Sondrup og hans hustru Inger Rasmusdatter havde fået, som de beskyldte Detlev Rytter og hans hustru og ung Peder Keldsen af Sondrup for at have gjort dem.

** gammel Peder Keldsen i Torup gav last og klage på Detlev Rytter i Sondrup og hans hustru, for de kom til ham og hans hustru, som de gik og rev hø lidt fra Hundslund kirke og dem uformodentlig overfaldt.

** Jørgen Rasmussen i Oldrup på Jørgen Frederiksens vegne i Vellum til 3.ting udæskede Rasmus Jensen i Randlev hos Rasmus Sørensen sst, at han ville lade ham fare med sin farkoste eller udrette for ham, eftersom han er dom overganget til Stensballe birketing 5/9 for 7 rigsdaler.

10/8 1663.

** Jens Jensen på Alrø. efterskrevne vidnede, at de 24/3 var over et venligt skifte og deling på Alrø imellem Jens Jensen og han og hans sl hustru Ingeborg Clausdatters børn, nemlig Simon Jensen Anne Jensdatter og Maren Jensdatter i ridefoged Peder Sørensens nærværelse, og først befandtes bortskyldig gæld til hans søn Niels Jensen, som var hans arvepart efter hans sl mor Anne Jensdatter, 108 sletdaler, hvortil blev udvurderet af heste og øg, og siden blev det andet gods og løsøre skiftet mellem Jens Jensen og hans og Ingeborg Clausdatters fælles børn, hvilket beløber sig i penge 278 sletdaler, og var deres morbror Christen Clausen på børnenes vegne tilstede på skiftet.

(100)

** Mikkel Mouritsen på Samsø med 6 ugers opsættelse stævnede Morten Ovesen i Søby og beskyldte ham for 7 sletdaler, som han blev tildømt af betale.

** Rasmus Jørgensen i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede oldermand og skorsmand Søren Rasmussen og Ove Jensen anlangende Odder bylov at fremlægge og lade ham få en kopi deraf, og så mødte de i dag og fremlagde deres vedtægt i præsten hr Christen Hansens nærværelse.

** Simon Jørgensen, som tjener på Åkær, stævnede sl Niels Nielsen, født i Skablund, hans mor og hans søstre for gældssag 33 sletdaler. opsat 1 måned.

(101)

17/8 1663.

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged lod fordele efterskrevne Hvilsted sognemænd for resterende tiendekorn til Hvilsted kirke.

** Erik Jørgensen i Skovsgård, KM delefoged. efterskrevne vidnede, at Rasmus Sørensen i Nølev er så fattig og forarmet, at han ingen restants kan betale, men har stor nød og trang samme års restants at eftergives.

** Hans Jørgensen i Overby med 6 ugers opsættelse på Peder Mikkelsens vegne i Bredvads mølle stævnede Hans Pedersen i Tendrup for dom anlangende en hoppe, som skal være taget på marken ved møllen med en fjeder, som skal være fundet hos Hans Pedersen 30/9 1660, hvortil han svarede, at aldrig skal sandfærdigt bevises ham over at have taget nogen hoppe eller hest, men eftersom af tingsvidner befindes, at sagen på ære ville angå, så henfandt fogden den for sin tilbørlige dommer.

(102)

24/8 1663.

** Peder Rasmussen i Randlev. efterskrevne Randlev folk, som mindes op til 50 år, vidnede, at Peder Rasmussens formænd oldefar og siden hans sl far, som har boet i den anneksgård, som han nu iboer, de har altid haft det yderste stade i den stol i Randlev kirke, som er den 3.stol neden i kirken på karlsiden, og i lige måde på kvindesiden har været brugt til samme gård det yderste stade i den 4.stol oven ved kirkedøren, som førnævnte Peder Rasmussens mor og oldemor har haft, imens de

levede, og ingen tvist har været derom før nu. så fremstod Hans Mogensen i Randlev og svarede, at han skylder mere til kirken og til kongen end som Peder Rasmussen, tilmed er både han og hans hustru ældre i ægteskab og alder end som Peder Rasmussen og hans hustru, og ingen andre er så forringede i kirken, at de har kun det tredie og andet stade uden han, og formener sig og sin hustru bør at nyde den kongelige forordning om stolestade, indtil så længe, der bliver givet ophævd på al kirken.

** Peder Jørgensen i Odder på hans bror Hans Jørgensen sst hans vegne. Jens Mortensens svoger Søren Rasmussen i Odder og Otte Mortensen hans bror sst på førnævnte Jens Mortensens vegne på den ene og stor Jens Sørensen på Hans Jørgensens vegne og Rasmus Jørgensen Smed på Rasmus Jensens vegne på den anden side, og alle stadfæstede en kontrakt, som blev læst og påskrevet, hvormed Jens Mortensen i Odder Hans Jørgensen og Rasmus Jensen sst er således forligt, at eftersom de har været i parlament og Jens Mortensen er blevet noget overfaldet og slået af dem, og eftersom han nu af Guds tilladelse er faldet i sygdom, så han ved ikke om han lever eller dør, så vil han være vel forligt med dem, så han eller hans arvinger aldeles ingen tiltale har til Hans Jørgensen og Rasmus Jensen, dateret Odder 24/8 1663, og dernæst fremlagdes præsten hr Hans Lauridsens kundskab, hvorledes Jens Mortensen var faldet i sygdom og svaghed, hvorfor han var kaldet til ham og meddele Kristi legeme og blods sakramente, og da han skriftede og berettede ham, da klagede han ikke på nogen for samme sygdom, men ellers var kommet i en stor sygdom og svaghed, dateret 22/8 1663.

(103)

** Niels Banner til Tybjerggård med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Clausen på Alrø for dom og beskyldte ham for bordag sår og skade, som han har gjort på Karen Jørgensdatter på Alrø 25/5, om han ikke bør at bøde både til Karen Jørgensdatter og til husbonden for hårgreb jordskub og blåslag, hvert 6 mark og for hvert åbent sår 3 mark efter loven, og fremlagde tingsvidner 6/7 og 1/6, og der blev afsagt dom: Peder Clausen bør bøde efter loven efter irettesættelsen.

(104)

31/8 1663.

(i dag intet begæret beskrevet)

7/9 1663.

** Peder Nielsen i Løjenkær. efterskrevne vidnede, at Peder Nielsen og hans søskende og hans søsterbørn, alle barnfødt i Svorbæk, de er sl Søren Hansen, som døde i Pøl til Mikkel Sørensens, hans næste slægt og rette arvinger, og de er næstsøskendebørn til ham, således at sl Søren Hansens mor Anne Mikkelsdatter, som døde i Assedrup og sl Niels Pedersen, som døde i Svorbæk og var førnævnte Peder Nielsens far, de var to fulde søskendebørn, og der er ingen nærmere levende, der sl Søren Hansen kunne arve.

(105)

14/9 1663.

** Anders Nielsen af Balle, ridefoged til Løjstrup og Ormstrup. efterskrevne vidnede, at de efter Anders Nielsens hustrus begæring beså en riseg, som var bortstjålet, og de fulgte vognsporet til Niels Jørgensens gård i Egholm, og der lå samme eg.

** Anders Nielsen af Balle, ridefoged til Løjstrup og Ormstrup, stævnede Niels Jørgensen i Odder for dom for en eg, som er hugget i Balle skov og bortstjålet, som er fundet i hans gård, og formener, han bør at fremvise hjemmel til samme eg, eller at lide som for andet uhjemlet. han var ikke mødt, hvorfor sagen blev opsat 6 uger.

(106)

** Rasmus Rasmussen i Tvenstrup. Hans Sørensen i Tvenstrup i hånd tog hans hustrus far førnævnte Rasmus Rasmussen og kendtes dem at have indgået en kontrakt med hverandre om hvis efterskrevne, Rasmus Rasmussen og hans hustru skal have til deres livs ophold i den halve gård, som de for deres datter og hendes mand førnævnte Hans Sørensen har opladt.

** Mikkel Lauridsen ridefoged på sine principalers vegne fremlagde en skriftlig befaling, at da det fornemmes, at der i Åkær len på sl rigens drosts børns gods af adskillige holdes geder, skovene til største skade, så skal hans fuldmægtig sst tilbørligt tilsyn dermed have, at der ingen geder ulovligt holdes, hvormed underskoven kan ødelægges, og da der sst holdes store og ulemmede hunde vildtbanen sst til skade, da advares alle vedkommende, at de sådanne hunde afskaffer, om de ikke derfor vil straffes, dateret København 24/7 1663 Otte Krag, hvorefter Mikkel Lauridsen med egne ord aflyste geder og ulemmede hunde under deres fæstes fortabelse og tilbørlig straf og lyste hans principalers skove i fred, hvor egeolden er dette år.

(107)

21/9 1663.

** Peder Sørensen ridefoged over Frederik og Christian Banners gods. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne skove, om nogen olden findes.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over en andel af sl rigens drosts børns gods i Hads herred. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne skove, om derpå nogen olden kunne findes dette år.

(108)

** Simon Sørensen, forrige ladefoged på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Jørgensen i Overby, herredsskriver i Voer herred, og hans to brordøtre, som han er ret værge for, nemlig Johanne Jørgensdatter og Kirsten Jørgensdatter og Maren Nielsdatter i Skablund og Anne Nielsdatter med deres mænd og deres mor Maren sl Niels Jørgensens efterleverske, som alle er sl Niels Nielsen, barnfødt i Skablund, hans arvinger, for dom for en gæld, som sl Niels Nielsen er blevet hans farbror førnævnte Simon Sørensen skyldig efter hans håndskrift på 21 sletdaler, dateret Skablund 15/5 1656, og en håndskrift til Poul Madsen i København på 12 sletdaler, dateret 12/1 1658, og da sl Niels Nielsen i levende live havde befuldmægtiget sin farbror at indfordre hans arvepart i den selvejer bondegård i Skablund, som er den 4.part, efterdi han ikke havde løsøre at betale med, og satte han i rette, om ikke sl Niels Nielsens mor med hendes børn bør betale ham samme gæld inden 15 dage, og han fremlagde sl Niels Nielsens håndskrifter samt fuldmagt til

Simon Jørgensen, som er fremvist over skifte i Skablund 3/10 1660. så blev alle sl Niels Nielsens arvinger fremæsket og påråbt, nemlig hans mor Maren Nielsdatter og hans søskende Maren Nielsdatter og Anne Nielsdatter i Skablund med deres ægtemænd Frands Pedersen og Rasmus Christensen sst og hans halvsøskende Johanne Jørgensdatter og Kirsten Jørgensdatter med deres lovværge og farbror Hans Jørgensen i Overby, hvis stedsøn Peder Nielsen i Overby var tilstede og begærede opsættelse, og berettede, at han formener ham ikke at være pligtig til at svare Simon Jørgensen til nogen gæld, som han ikke over skifte efter sl Jørgen Jørgensen i Skablund havde fordret, hvorefter der blev afsagt dom: sl Niels Nielsens mor og hans søskende bør betale forskrevne hovedsum med forfaldne renter efter hans håndskrifter.

(112)

** Rasmus Mikkelsen, tjener på KM provianthus på Københavns slot, og boende i København og hans søster Karen Mikkelsdatter, som er hos ham sst, stævnede Mikkel Jensen og hans hustru Berete Sørensdatter i neder Fillerup mølle og deres søn Peder Mikkelsen sst for dom gæld og børnepenge anlangende, først for Rasmus Mikkelsen og Karen Mikkelsdatters mødrene arv efter skiftebrev og tingsvidne fra 1622, og dernæst for 30 sletdaler, som Rasmus Mikkelsen har forstrakt dem med, og fremlagde Mikkel Jensens brev, dateret 19/2 1650, og hans søn Peder Mikkelsen på hans vegne svarede, at det resterende børnegods og lånte penge kunne uden videre proces blive udgjort af fællesboet, og han fremlagde skiftebrev, dateret 9/12 1622 efter Mikkel Jensens sl hustru Johanne Jensdatter, som boede og døde i neder Fillerup mølle, hvis deres børn Jens Mikkelsen Rasmus Mikkelsen og Karen Mikkelsdatter arveligt var tilfaldet efter deres sl mor, og fremlagde Rasmus Mikkelsens kvittering på 7 sletdaler, han havde modtaget af sin arv, og fremlagde en registrering af hvis gods og formue, som findes i boet, som Peder Mikkelsen beretter at have været forårsaget ved dannemænd i nærværende år at lade opskrive, efter at hans gamle far, formedelst sin hustrus ubillige og onde omgængelse i hans høje alderdom, er måtte forrejst til sin gode søn i nogen rolighed at give sig Gud i vold, enhver dem kender, nok vitterligt er, og Peder Mikkelsen berettede, at hans forældre og han på deres vegne vedgår, at forskrevne hans søskendes mødrene arv er derinde i boet med sin efterstående rente, så vel som hans brors forstrakte penge, og begærede, at samme registrerede gods til samme børnepenge og gæld måtte udlægges, hvorefter der blev afsagt dom: Mikkel Jensen og hans hustru Berete Sørensdatter bør betale forskrevne børnepenge og gæld inden 15 dage.

(115)

** Peder Andersen i Terp stævnede efterskrevne for dom for hver deres anpart af en saddel og en okse, han udlagde for dem til de svenske i kontribution og for tiende. sagen blev opsat 1 måned.

** Peder Andersen med fuldmagt af sine brødre Morten Andersen i Morsholt og Niels Andersen i Terp stævnede efterskrevne, som er dem gæld skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

(116)

28/9 1663.

** Anders Nielsen i Balle, ridefoged til Ormstrup og Løjstrup. Erik Pedersen i Balle vidnede som Peder Sørensen og hans medfølgere for 14 dage siden har vidnet efter tingsvidne (som er indført på det 105 blad).

** Jacob Simonsen Skomager i Torrild gav last og klage på Niels Hansen Hyrde i Torrild, for han har overfaldet hans hustru Mette Madsdatter og med en stav slog hende over hendes ryg og lænd, hvoraf hun har ligget på hendes seng siden, og det befrygtes, at både hun og hendes foster deraf skal komme noget til på deres liv. så fremstod Niels Hansen og benægtede ikke, at han slog hende, for hun overskændte ham med en ond mund, for hendes får var blevet borte, som han havde ingen skyld i.

** Jacob Sørensen Skomager. synsmænd afhjemlede syn på hans hustrus sår, og hun havde 2 blåslag over hendes lænd, hvoraf hun sig meget klagede og beskyldte Niels Hansen Hyrde i Torrild derfor.

** Peder Sørensen ridefoged på husbonds vegne advarede Niels Banners sønners tjenere i Hads herred, at de skal levere deres trælpenge til ham inden 8 dage for dette indeværende år ligesom næst forfaldne år, såfremt enhver ikke vil være tiltænkt at give dobbelt trælpenge, om de ikke her forinden blive leveret, og ligeledes skal de til Arnoldus Frederiksen levere deres landgilderug tienderug sammelskatrug brændsvin får lam og høns, og der skal af dem, som yder førnævnte specier, forskaffes nødvendige folk dette til Hagenskov slot at fremdrive, så vel som fornøden heste og vogn til gæs og høns og æg til færgestedet at fremføre, og de, som resterer med landgilde stedsmål og husbondhold, at de derfor straks klarerer.

(117)

** Niels Rasmussen i Trustrup på sine enge og på hans fæstemø Maren Andersdatters vegne. Hans Andersen i Tendrup med fuldmagt af Søren Rasmussen i Trustrup og på hans vegne Niels Jørgensen i Odder på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne Jens Nielsen i Hundslund på hans hustru Mette Rasmusdatters vegne alle med sammenlagte hænder fri ja vilje samtykke og fuld beråd hu til evindelig køb og ejendom solgte skødede og afhændede fra dem og deres alle arvinger og til førnævnte Niels Rasmussen og hans hustru Maren Andersdatter, dem og deres arvinger, alle de lodder og parter jordegods særjord og ejendom, som dem arveligt var tilfaldet efter deres sl far Rasmus Rasmussen Tygesen i den selvejer bondegård i Trustrup, som han iboede og afdøde

(118)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Sondrup, som Laurids Rytter frarømte.

(119)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og sin husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Mette Nielsdatter i Randlev for dom og beskyldte hende for 6 rigsdaler, for hun har avlet barn i løsagtighed og udlagt en karl fra København, om hun ikke bør betale eller straffes på kroppen med fængsel, og han fremlagde en seddel, udgivet af hr Christen Nielsen i Randlev, formeldende, at Mette Nielsdatter, barnfødt i Randlev, hendes søn blev døbt 20/4 1662 og kaldet Niels, og blev udlagt ved dåben en skræddersvend af København Peder Nielsen, født ved Vejle, dateret 1/10 1663 Christen Nielsen Krogstrup, og der blev afsagt dom: hun bør betale 6 rigsdaler inden 15 dage eller derfor lide dele og straffes på kroppen.

(120)

5/10 1663.

** Anders Frederiksen i Lerdrup og Niels Sørensen i Lerdrup kendes dem i dannemænds overværelse at have indgået en kontrakt med hverandre om hvis efterskrevne, Anders Frederiksen skal have til hans livs ophold i den halve gård, han for Niels Sørensen har opladt.

12/10 1663.

** Jørgen Pedersen i Torrild. efterskrevne vidnede, at de så Jacob Skomager og hans hustru kom kørende på Torrild mark og tog noget hø og førte det derfra, og det var under prædiken, så svarede Jacob Simonsen og svor ved ed, at han agede hverken hø eller korn til by under prædiken.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. efterskrevne vidnede, at deres sognepræst hr Søren Pedersen kom til dem en søndag sidst forleden høst og klagede på Jens Lauridsen i Ørting, at han var kørende på Oldrup mark op imod Hundslund mark for at tage noget havre og tiendekorn, og da så de, at Jens Lauridsen holdt med et læs havre, og præsten spurgte ham, hvor tienden var af hans korn, som han havde sået der på marken, og da svarede han, at han havde sat tienden af på ageren, og der var dog ingen tiende, og nu i dag svarede Jens Lauridsen, at de mænd, han havde lejet jorden af, de havde fanget tienden.

(121)

** Niels Jørgensen i Egholm stævnede Anders Nielsen i Balle med flere sst for vidner, og for retten fremstod Ove Pedersen i Sander og gav tilkende, at han ville være hans fulde hjemmel til den riseg, som ligger norden Niels Jørgensens stuehus, og han solgte ham samme eg, som var hugget i hans selvejerskov i Odder skov.

** Jens Jensen Smed i Sødrup på sl Niels Mortensens børns vegne i Trustrup. Rasmus Nielsen, barnfødt i Sondrup, og Jens Jensen på sl Niels Mortensens børns vegne tilstod, at de havde gjort en venlig kontrakt, at da det er samtykket Rasmus Nielsen at antage den liden gård i Trustrup, som han nu i fæste har bekommet og vil ægte den ældste pige Anne Nielsdatter, så lover han at føde og klæde det mindste barn Else Nielsdatter, som er 6 år gammel, til hun bliver 12 år, desligeste den anden pige lille Anne Nielsdatter, som er 8 år, i lige måde, om hun har det behov, samt betale drengene Jørgen Nielsen og lille Niels Nielsen deres efterskrevne arv.

(122)

** Hans Mikkelsen i Saksild. Peder Knudsen i Kysing på hans søstre Maren Knudsdatter i København og Karen Knudsdatter deres vegne, som er barnfødt i Kysing, som han er ret født værge for, gav ham på hans far Mikkel Jensens vegne afkald og kvittering for al hvis arv og gods, som dem arveligt har været tilfaldet efter deres sl forældre Knud Rasmussen og Karen Jensdatter, som boede og døde i Kysing, som Mikkel Jensen en tid lang har haft under værgemål.

19/10 1663.

** Peder Pedersen i Kysing. efterskrevne vidnede, at de var på Kysing mark, hvor Peder Knudsen i Kysing gik og målte noget jord, da sagde han til Peder Pedersen: du skal få en ulykke, det jeg skulle ikke leve en dag længere, og derhos kom hans søn Knud Pedersen gående efter Peder Pedersen med en høle, men hvad han ville gøre med den, kunne de ikke vide, hvortil Peder Knudsen svarede, at Peder Pedersen skulle have lagt hans græs tilbage igen, som han havde slået fra ham.

(123)

** Peder Knudsen i Kysing og Peder Pedersen sst voldgav deres sag om noget græs og engslet, og tog to mænd på hver side, som skal sige dem imellem, hvad ret og billigt befindes, hvilket skal stå for fulde.

** Clemend Clemendsen KM forvalter advarede og tilsagde KM bønder og tjenere, at de skal være tiltænkt at yde deres gæsteri og al anden småbed i penge og varer, så og halv arbejdspenge i Skanderborg i dag 8 dage under deres fæstes fortabelse.

** Mikkel Juel i Søby. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne skove, som ligger til Søby og Porsborg, hvordan de er ved magt, og om nogen olden kunne findes dette år.

(124)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær og Samsø, med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Lauridsen i Ørting i hans fars gård for dom og tiltalte ham, for han søndag 16/8 skal have gået på Oldrup mark den ganske hellige dag både før og under prædiken og om eftermiddagen og der høstet korn imod både Guds og verdslig lov, efter sognepræsten i Hundslund hans skriftlige klage, og for søndag 30/8 at have kørt med heste og vogn på Oldrup mark og pålæsset og aget korn derfra, og foruden præstens hjemmel borttaget hans tiende, satte derfor i al rette, om han ikke bør at bøde for helligbrøde efter loven for begge søndags arbejde for sig og hans folk 3 mark hver gang og stande åbenbarligt skrifte og der foruden, formedelst han sligt trodsigt og modvilligt med fuldt forsæt andre til stor forargelse og både Guds og KM love og mandat foragtet jo bør at lide og være i KM nåde og unåde og skaffe hjemmel til præstens tiende, og fremlagde hr Søren Pedersens skriftlige klage, og fremlagde en anden skrivelse fra hr Søren Pedersen, og hr Søren Pedersens fuldmagt til Laurids Brorsen til at tiltale Jens Lauridsen, hvorefter der blev afsagt dom: da Jens Lauridsen har syndet imod både Guds og verdslig lov og KM mandat, så bør han derfor bøde og lide efter irettesættelsen, dog så vidt tiendens borttagelse på hans ære ville angå, for højere ret at indstævnes.

(126)

** Jost Nielsen i Onsted, herredsfoged og kirkeværge til Hvilsted kirke, med 6 ugers opsættelse stævnede Niels Jensen i Onsted og Jens Pedersen i Vestergård for dom og tiltalte dem for Hvilsted kirkes tiendekorn, som de tilbageholder, som de har bekommet i fæste, og han fremlagde en kopi af deres fæstebrev, dateret Århus 23/7 1662 Jesper Nielsen Hutfeld, samt en skrivelse fra samme, at da kirkeværgen beretter ikke at have bekommet kirkens tiende til den forordnede tid, så bør de betale efter kapitelskøb, men endogså deres fæste at være forbrudt, og kirkeværgen har at få dom, dateret Århus 23/7 1663 Jesper Nielsen Hutfeld, og fremlagde Clemend Clemendsens skrivelse, at da Jost Nielsen ikke kan kende i sin egen sag, så befales Erik Jacobsen at besidde retten, og der blev afsagt dom: førnævnte mænd bør betale deres restants inden 15 dage eller derfor at have indvisning nam og vurdering i deres bo og bedste gods.

(128)

26/10 1663.

** Peder Sørensen ridefoged på husbonds Niels Banners ordre advarede hans sønners forlenede bønder, først bøndernes landgildekorn, om de dette år vil give penge, og hvis ikke, skal de have det i beredskab at age og levere i Ribe, hvor det sammesteds kan sælges til en købmand, synes dem, at de hellere vil age det til Ribe, end give husbonden en mark mere for tønden. desuden har enhver at yde til Peder Sørensen deres trælpenge efter forrige advarsel, eller af hver gård i stedet for 4 at give 8 rigsdaler, og lægdsmændene har straks at indfordre den påbudne kontribution, såfremt de ikke vil være eksekution undergivet, hvortil en del af de indstævnede svarede, at de aldrig har været pålagt af KM ombudsmand eller deres øvrighed at føre deres kornlandgilde til Ribe eller på slige umulige steder, ej heller kunne de formå at give penge derfor, og de formoder, deres husbond vil tillade dem at yde deres landgilde på de sædvanlige og bekvemmelige steder enten ved næste havn eller næste købstad.

(129)

** Niels Jensen i Onsted stævnede Elisabet, sl kaptajn Jens Bødkers i Kane, og tiltalte hende for den sædvanlige tiendekorn, som plejer at gives af Kanegård til Hvilsted kirke, som hun ikke vil betale. sagen blev opsat 1 måned.

** Simon Rasmussen, der tjener i Odder. eftersom Erik Jacobsen i Skovsgård begærede 3.ting til ham på hr Søren Pedersens vegne i Hundslund for 1/2 års tjeneste, derimod svor og benægtede Simon Rasmussen, at han ikke har været fæstet med hr Søren Pedersen uden et halvt år, sagen blev opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen tiltalte Simon Rasmussen, for han har undveget sin tjeneste hos hr Søren Pedersen og ikke har opsagt sin tjeneste, formener han derfor bør betale 1/2 års løn eller lide dele.

(130)

** Jacob Simonsen i Torrild stævnede Niels Hansen Hyrde i Torrild for dom anlangende bordag og parlament, han har gjort på Jacob Simonsens hustru, og han har slået hende over hendes lænd, så hun langsommelig tid har ligget ufør, de fattige folk til stor skade, om han ikke derfor bør betale efter loven for hvert blåslag 3 mark, og der foruden betale deres skade og omkostning. opsat 1 måned.

** Christen Eriksen i Tvenstrup med fuldmagt af Peder Rasmussen i Mesing stævnede efterskrevne for dom gæld anlangende. opsat 1 måned.

** Anders Nielsen af Balle, ridefoged til Løjstrup og Ormstrup, med 6 ugers opsættelse stævnede Niels Jørgensen i Odder for dom for en eg, som i hans skov er rodhugget og bortstjålet, hvilken eg er fundet hos Niels Jørgensen i Odder, og formener, at han bør fremvise sin hjemmel dertil eller bøde 3 mark som for andet uhjemlet, og fremlagde tingsvidne 14/9, hvortil Niels Jørgensen fremlagde tingsvidne 12/10, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom i rette sættes, om Niels Jørgensen jo bør at fremvise sin hjemmel til den riseg, som er fundet ved hans hus, og han derimod

fremlægger hans hjemmel, da kunne fogden ikke tilfinde ham for uhjemlet at bøde 3 mark, men om vidne imod vidne og så vidt sagen på æren ville angå, hvem derpå videre tale vil, har det for tilbørlige overdommer at indstævne.

(131)

** Søren Envoldsens opsættelse imod Erik Jacobsen for restants.

(132)

2/11 1663.

** Niels Jensen i Onsted til 4.ting lod fordele efterskrevne Hvilsted sognemænd for kirkens tiendekorn, de har tilbageholdt for 1662.

** Peder Andersen i Terp på egne og hans brødre Niels Andersen og Morten Andersen deres vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, blandt andet for en okse, som sognemændene bekom til kontribution og penge, han udlagde til de svenske, som de blev tildømt at betale.

(133)

9/11 1663.

** Rasmus Sørensen i Halling på hans søster Kirsten Sørensdatters vegne i Randlev gav last og klage over Erik Jacobsen i Skovsgård, hvorledes han indgik til Kirsten Sørensdatter i bødkerens hus og overfaldt hende og slog hende med en torntvege, så der i hendes hoved er 3 åbne sår og 3 blåslag, og befrygter for hendes liv og helbred derover at miste.

** Peder Storm i Halling og Mikkel Pedersen Storm i Halling kendtes dem at have indgået en kontrakt, at eftersom Peder Storm har afstået og opladt halvparten af den gård, han påboer, for sin søn, som har stedet og fæstet den, så skal Peder Storm og hans hustru beholde efterskrevne

(134)

** Jørgen Ottesen i Falling stævnede Jørgen Nielsen, barnfødt i Fillerup, for dom og tiltalte ham for 6 sletdaler efter hans fremlagte forpligt, dateret 12/7 1663, som han blev tildømt at betale.

(135)

** Jørgen Hansen, handelsmand i Horsens, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Laurids Jørgensen og Niels Nielsen i Fillerup stævnede Anders Jensen i Halling med flere for gæld. opsat 1 måned.

16/11 1663.

** Rasmus Sørensen i Halling på hans svoger Hans Mogensens vegne i Randlev. synsmænd afhjemlede syn på Hans Mogensens hustru Kirsten Sørensdatter i Randlev, hvorledes hun var slået og medfaret, og hun havde sår og blåslag på hendes hoved i ansigtet og på arme og hænder, og var meget blodig, hvilke sår og skade, hun beskyldte Erik Jacobsen i Skovsgård for, og derefter vidnede efterskrevne, at på fredag 8 dage sidst forgangen da var Kirsten Sørensdatter gået ind i Søren Bødkers hus for at tale med ham, og da kom Erik Jacobsen ind til hende, og de hørte de droges i salset, og da de så derind, stod Kirsten Sørensdatter blodig og Erik Jacobsen var kommet fra hende.

(136)

** Rasmus Sørensen på hans husbonds så og på Hans Mogensens vegne satte i rette, at eftersom med klage syn og sande vidnesbyrd bevises, at Erik Jacobsen forsætligt af had skammeligt har overfaldet Kirsten Sørensdatter og slået hende blå og blodig, formener han derfor bør at bøde efter loven for hvert åbent sår 3 mark og for hvert blåslag 6 mark. opsat 1 måned.

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged i Hads herred, på Margrete Eskildsdatter og Jens Eskildsen, barnfødt i Amstrup, deres vegne stævnede Ove Jensen i Amstrup og gamle Rasmus Pedersen sst for dom for deres arv med rente fra 1646, som tilfaldt dem efter deres sl far, og ovennævnte tog til sig og nu forholder dem. sagen blev opsat 1 måned.

** Morten Hansen i Hundslund. Søren Pedersen i Gylling på sl Søren Søndergårds børns vegne i Sondrup, som han er værge for, nemlig Rasmus Sørensen Søren Sørensen og Maren Sørensdatter på den ene, og Morten Hansen på den anden side, kendtes dem at have indgået en kontrakt om den halve bondegård i Sondrup, som førnævnte børn tilkom i Søndergård, at formedelst den har stået øde, da har Søren Pedersen på samme arvingers vegne undt og samtykket førnævnte Morten Hansen samme ejendom i 10 år næstkommende må bruge og besidde på efterskrevne vilkår.

(137)

** Peder Sørensen ridefoged på hans principaler Christian og Frederik Banner deres vegne advarede deres forlenede bønder, at de skal levere deres forfaldne landgilde trælpenge spindpenge brødbagningspenge, som

er forfaldet til skt Hansdag 1663, samt mølleskyld, og han fremlagde Niels Banners skrivelse derom, dateret Hagenskov 4/11 1663.

(138)

** Jens Rasmussen i Løjenkær. Jens Nielsen Husmand i Nølev lovede og tilforpligtede sig, at han skal betale til førnævnte Jens Rasmussen på Maren Lauridsdatters vegne, som han er ret værge for, hendes fædrene arv, som endnu er hos Jens Nielsen, og som han beholdt efterskrevne gods hos sig for over skifte 3/10 sidst forleden, som de blev forligt om.

** Jens Nielsen i Nølev. efterskrevne vidnede, at de 8/10 sidst forleden var i Jens Nielsens hus og bo og vurderede hvis gods og ringe formue, som fandtes efter hans sl hustru Anne Sørensdatters dødelige afgang, imellem ham og deres fælles børn, nemlig Niels Jensen 12 år Ingeborg Jensdatter 6 år Søren Jensen 2 år, og den sl kvindes særbarn Maren Lauridsdatter 15 år med hendes farbror og

ret værge Jens Rasmussen i Løjenkær, og efter vurderingen blev der gjort udlæg for bortskyldig gæld og skiftet og delt.

(139)

** Christen Eriksen i Tvenstrup til 4.ting ved 6 høringe lod fordele efterskrevne for gæld.

23/11 1663.

** Jens Jespersen, foged på Stensballegård, på hans husbonds vegne stævnede efterskrevne for dom og tiltalte dem efter Peder Jensen i Årupgård, ridefoged og fuldmægtig over samme bønder, hans restants for hvis, de rester med af landgilde og rettighed. sagen blev opsat 6 uger.

(140)

** Jens Pedersen i Hylke mølle på hans sl søn Peder Jensens barns vegne i Rudgård. Niels Jensen i Rudgård tog i hånd hans stedsøn Hans Pedersens farfar førnævnte Jens Pedersen og tilstod sig skyldig at være Hans Pedersen for al hvis arv og gods, ham er tilfaldet efter hans sl far Peder Jensen, som boede og døde i Rudgård, og han og hans hustru Kirsten Knudsdatter lovede at holde Jens Pedersen på samme barns vegne dette uden skade og skadesløs i alle måder.

(141)

** Mikkel Lassen i Rudgård på sine egne og Knud Nielsens vegne sst. Niels Jensen i Rudgård tilstod, at han og hans hustru Kirsten Knudsdatter de havde annammet til dem bondegods og gæld såvel som hvis arv, som hendes og sl Peder Jensens barn tilfaldt over gælden efter skifteregisters indhold, og derfor lovede at holde Mikkel Lassen og Knud Nielsen aldeles skadesløs for det lov og løfte, som de efter samme skifteregisters indhold var i gangen til Ebbe Jensen på øvrighedens vegne.

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners børns gods, stævnede Arnoldus Frederiksen og hans bror Las Frederiksen og tiltalte dem hver for 6 sletdaler af restants, som de på en enkes vegne i Hundslund og på RRs vegne i Tvenstrup. opsat 1 måned.

** Søren Christensen i Amstrup. Jørgen Nielsen, barnfødt i Amstrup, på sine egne vegne og Jens Jørgensen i Fensten på hans søsterdatter Anne Nielsdatters vegne, som han er ret værge for, gav ham afkald for al hvis arv, som dem var tilfaldet efter deres sl forældre Niels Pedersen og Maren Jørgensdatter, som boede og døde i Amstrup.

** Jørgen Nielsen i Amstrup på hans halvsøskendes vegne. Søren Christensen i Amstrup tilstod skyldig at være sine og sin sl hustru Maren Jørgensdatter børn nemlig Niels Sørensen Christen Sørensen Jens Sørensen og Karen Sørensdatter for deres mødrene arv efter skiftebrev 38 sletdaler, som han lover at holde sine børn til fremtarv gavn og bedste, og han var med førnævnte Jørgen Nielsen og børnenes morbror Jens Jørgensen i Fensten til vedermåls ting.

(142)

** Hans Christensen i Falling med 6 høringe lod fordele Niels Sørensen i Lerdrup for 5 1/2 mark, som er for 11 potter mjød, han havde bekommet.

30/11 1663.

** Peder Sørensen i Saksild på husbonds vegne stævnede Peder Clausen sst og tiltalte ham for sagefaldsbøder for bordag sår og skade, han har gjort på Karen Jørgensdatter på Alrø 25/5, som han er tildømt at betale. da han ikke er mødt, blev sagen opsat 1 måned.

(143)

** Peder Sørensen i Saksild stævnede Jacob Simonsen i Torrild og hans hustru for dom for helligbrøde samt for brevpenge. opsat 1 måned.

** Mads Pedersen i Nølev til 3.ting lovbød hans selvejer bondehus i Rude, som Jens Jensen Tunbo nu iboer, med dets jordsmon. varsel til Niels Jensen i Rude Mikkel Jensen Anne Jensdatter Jens Nielsen.

** Jens Jensen Tunbo i Rude hans 3.ting bød sølv og rede penge for det bondehus og jordsmon i Rude, som Mads Pedersen har lovbudt, og ingen anden er fremkommet samme ejendom at ville købe.

** Jens Jespersen i Falling på hans mor Maren Jensdatters vegne. efterskrevne vidnede, at de 18/11 sidst forleden var forsamlede i sl Jesper Rasmussens efterladte bo i Falling at vurdere og skifte hvis, som der fandtes, imellem hans efterleverske Maren Jensdatter på den ene og deres fælles børn, nemlig Jens Jespersen, som er sin egen værge, på sine egne og på hans umyndige søskendes vegne på den anden side, overværende Laurids Brorsen på Åkær herredsskriveren og enkens bror Jens Jensen i Gylling, og da godset var vurderet og lignet mod gælden, som var meget stor, da tilfaldt alle børnene, nemlig Jens Jespersen Rasmus Jespersen 16 år Anders Jespersen 4 år Anne Jespersdatter anden Anne Jespersdatter 20 år Helle Jespersdatter 12 år Kirsten Jespersdatter Birgitte Jespersdatter 9 år Maren Jespersdatter 7 år 9 sletdaler foruden kornet, som blev delt i 12 søsterlodder, foruden Peder Rasmussens hustru, som er gift ud fra dem.

(144)

** Christen Christensen Smed i Falling. Jens Jespersen i Falling på hans mor Maren Jensdatters vegne tilstod, at eftersom hans mor og han havde taget gods til dem for hans sl fars bortskyldige gæld efter skifteregisters indhold 18/11, så forpligter han sig på hans mors vegne at betale efterskrevne kreditorer.

(145)

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne stævnede alle dem, som, efter oplæste restants, står tilbage med af deres landgilde skatter og arbejdspenge. sagen blev opsat 1 måned.

7/12 1663.

** Jens Jensen Tunbo i Rude. Mads Pedersen, nu boende i Nølev, solgte fra sig hustru og arvinger til Jens Jensen hustru og arvinger det selvejer bondehus i Rude, som Mads Pedersen har købt og indfriet efter skøde og adkomster

(146)

** Jacob Simonsen i Torrild med 6 ugers opsættelse stævnede Niels Hansen Hyrde i Torrild og tiltalte ham for bordag slagsmål og skade, som han har gjort på Jacob Simonsens hustru Mette Madsdatter 18/9 efter tingsvidne 28/9, som blev fremlagt, hvorefter Niels Hansen svarede, at han havde tilbudt forlig, men han ville ikke forliges med ham, hvortil Jacob Simonsen svarede, at han dog intet godt havde tilbudt, og der blev afsagt dom: Niels Hansen bør bøde efter loven og efter irettesættelsen.

(147)

** Christen Eriksen i Tvenstrup med fuldmagt af Peder Rasmussen i Mesing med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Pedersen i Svolgård i Randlev for dom og tiltalte ham for 7 1/2 sletdaler og rente i 10 år, som han er blevet førnævnte Peder Rasmussens far sl Rasmus Mikkelsen i Mesing skyldig efter hans håndskrift, som han blev tildømt at betale.

** Niels Jensen i Onsted, kirkeværge til Hvilsted kirke, på samme kirkes vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Elisabet, sl kaptajn Bødkers i Kane, for dom for det sædvanlige tiendekorn, som plejer at gives af Kanegård til Hvilsted kirke for 1662, som hun ikke vil betale, og han fremlagte et tingsvidne 17/7 1643 udgangen, iblandt andet indeholdende at være fremlagt et tingsvidne, udgivet MDLXXIIJ den mandag næst efter domini reminiscere, hvorledes kirkens tiende både KM og kirkens anpart er af deres gamle forfædre samtykket og lagt, hvad enhver tilkommer at udgive, dem og deres efterkommere til underretning, og da inden tinge stod 5 dannemænd, som vidnede, at de havde overlagt, hvad efterskrevne årligt skal yde til KM og kirkens part for tienden i sognet, og der blev afsagt dom: Elisabet sl kaptajn Bødkers, som bruger Kanegård, hun bør at betale kirkens tiende inden 15 dage.

(149)

** Jens Iversen i Torrild til 3.ting oplyste 2 ungsvingrise, som næst forgangen vinter kom til hans svin, og han har opfødt dem, men ingen har vedkendt sig dem, og de blev vurderet til hver næppe at kunne være 20 skilling værd den tid, de blev oplyst forgangen vinter.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvad, som var hugget i Kane skov.

** Rasmus Jørgensen i Odder stævnede Jens Jensen i Kjellergård for dom, for han skal have ladet ham skrive på deres sognestævne for 1/2 tønde øl for en uærlig sag, og mener, han bør bevise sin sigtelse, eller selv at blive samme mand, som han har sigtet ham for, hvortil han svarede, at han havde ikke anderledes sigtet ham end efter deres bylov ladet ham skrive, for han havde hugget i Jens Jensens gårds skov. opsat 1 måned.

(150)

** Jesper Rasmussen i Fillerup stævnede efterskrevne for hvis, de er ham skyldig, som han forårsages at lade dem dele for

** efterskrevne tilforpligtede sig at betale Jesper Rasmussen deres gæld til skt Mikkelsdag.

(151)

14/12 1663.

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg og Åkær len, med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged over KM beholdne gods, for dom og tiltalte ham for en anselig sum penge efter en restants at være forsømt for 1663 og 1662, som bedrager sig tilsammen af landgilde tiender stedsmål og anden KM rettighed 100 sletdaler, som Erik Jacobsen ikke i rette tider at have indsamlet, Clemend Clemendsen til stor skade, om han ikke bør indskaffe samme sum inden 15 dage, og nu svarede Erik Jacobsen, at en del af bønderne var øde og nogle døde, og formente ikke for dem at kunne betale, men han ville indfordre, hvor der var noget at bekomme, og der blev afsagt dom: Erik Jacobsen bør betale samme restants inden 15 dage eller derefter lide indvisning.

** Christen Christensen, KM stiftsskriver i Viborg stift, stævnede bønderne i hver gård og tiltalte dem, for de har tilbageholdt den havre, som de sædvanligt plejer af hvert sogn at udgive til Hanstedbros opbyggelse og vedligeholdelse, hvilket de skulle have ydet til Christen Christensen efter KM brev, som blev fremlagt, dateret København 6/6 1663, og han fremlagde Clemend Clemendsens brev, at eftersom Christen Christensen har påtaget sig broerne ved Hansted at lade færdiggøre og ved lige at holde, og KM har bevilget ham hvis havre, der plejer at udgives af Voer og Hads herred til samme bros vedligeholdelse, så efterdi samme bro er øde, og derpå stor bekostning skal anvendes, så befales bønderne at yde samme brohavre med det første, dateret 16/2 1662, samt et lignende brev, dateret 19/10 1662, samt et ditto, dateret 27/4 1663, og Christen Christensens indlæg, og han fremlagde et register på hvad, ethvert sogn er antaget for sædvanligt at udgive, og efterskrevne bønder mødte og svarede, at de ville gerne efterkomme KM brev og yde havre, og formente, at ingen af førnævnte ordrer tilholder dem at give penge. opsat 1 måned.

(154)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på sin husbond og Hans Mogensens vegne i Randlev med opsættelse 16/11 stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom og tiltalte ham for bordag sår og skade, han har gjort på Hans Mogensens hustru Kirsten Sørensdatter, og han fremlagde tingsvidne 9/11 og 16/11, hvorpå Erik Jacobsen svor at det, vidnerne havde vidnet, var mesten usandfærdigt, men han ville ikke benægte, at han var kommet i tvist med hende, hvorfor han blev dømt til at lide efter loven.

(155)

** Jens Jespersen i Fillerup lod fordele efterskrevne for gæld.

(156)

** Peder Sørensen ridefoged på husbonds vegne lod fordele efterskrevne for kornskat.

** Jens Jensen i Hvilsted lod fordele efterskrevne Hvilsted sognemænd for deres tiende, som de hverken vil udgive efter et gammelt lægds brev, ej heller efter reb og mål.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne stævnede efterskrevne selvejere for dom og tiltalte dem for KM rettighed landgilde skatter og anden herlighed, som skulle gives af deres selvejer halve bondegård i Randlev, som Jens Sørensen iboede og står øde, og satte i rette, om førnævnte lodsejere og arvinger jo bør holde KM skadesløs. sagen blev opsat 1 måned.

(157)

** Peder Mikkelsen i Fillerup mølle. efterskrevne vidnede, at de var hos Peder Mikkelsens mor Berete Sørensdatter efter hans begæring og tilbød hende, at hun skulle bekomme til sit ophold alt hvis er forsat at give hende, og derhos stod to gode fedesvin på stien, hun måtte tage hvilket hun ville, og de bad hende svare dem vel, efterdi han byder hende alt godt til af sin yderste formue, da ville hun ikke, men gik fra dem og sagde, hun havde ikke stunder at bie eller tale med dem.

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne for hvis, de er ham skyldig.

** hr Peder Simonsen, sognepræst på Alrø, stævnede efterskrevne for dom gældssag og præsteløn anlangende. sagen blev opsat 1 måned.

(158)

** Peder Sørensen ridefoged stævnede Jørgen Jensen. opsat 1 måned.

21/12 1663.

** Peder Sørensen, Niels Banners ridefoged, med opsættelse 23/11 stævnede Arnoldus Frederiksen i Oldrup og hans bror Las Frederiksen sst for dom, for de forhindrer ham sin husbonds restants, først hos sl Anders Pedersens enke i Hundslund en stud for 6 sletdaler og hos Rasmus Rasmussen i Tvenstrup en kvie for 6 sletdaler, hvilket fæ, de har taget til dem og lovet samme penge og restants at betale, hvilket de blev tildømt.

(159).

** Jørgen Nielsen i Dyngby. Rasmus Pedersen, barnfødt i Hølken og nu værende i Saksild, på hans søster Anne Pedersdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv og gods, som hende arveligt har været tilfaldet efter hendes sl forældre Peder Rasmussen og Karen Mikkelsdatter, som boede og døde i Hølken.

** Søren Hansen i Hovedstrupgård til 3.ting oplyste to lam, som er kommet til ham nu før Mikaeli, som ret ejermand kan bekomme, dog så at de betaler ham hans foder og omkostning.

(160)

** Rasmus Mortensen i Gylling. Jep Bertelsen i Gylling på sine egne vegne Jens Bertelsen og Eskild Bertelsen på deres egne og Steffen Pedersen i Gylling på Peder Pedersen Kræmmer hans

vegne gav ham afkald for al hvis arv, som Jep Bertelsen Jens Bertelsen Eskild Bertelsen og Peder Pedersens hustru Anne Bertelsdatter var tilfaldet efter deres sl mor Maren Christensdatter, som boede og døde i Gylling.

** Rasmus Mortensen i Gylling. efterskrevne kundgjorde, at de 17/11 sidst forleden var vurderingsmænd i Gylling efter sl Maren Christensdatter, imellem hendes efterlevende mand Rasmus Mortensen på den ene, og den sl kvindes børn og arvinger, nemlig Jep Bertelsen i Gylling på sine egne og på hans bror Christen Bertelsens vegne, som er på Sjælland, Niels Christensen i Gylling på hans svoger Niels Bertelsens vegne, også på Sjælland, Peder Rasmussen i Falling på hans børns vegne, som er hendes datterbørn, nemlig Rasmus Pedersen og Bertel Pedersen, så og Peder Pedersen i Gylling på sin hustru Anne Bertelsdatters vegne, Jens Bertelsen og Eskild Bertelsen på deres egne vegne, og i overværelse af Laurids Brorsen på Åkær blev boet registreret, og efter gælden var udgjort, fandtes der ikke videre gods, så der blev intet til arvingerne.

(161)

** Jens Jensen i Odder stævnede Rasmus Jørgensen Møller i Odder for dom, for han 8/11 på Odder grandestævne i hans fraværelse har ladet ham skrive på tavlen for 1/2 td øl for ulovligt skovhugst, som han ikke har bevist, og formener, han for ubevist sigtelse bør lide og stå til rette. opsat 1 måned.

(162)

** Rasmus Madsen i Fillerup stævnede efterskrevne for gæld. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Jespersen i Fillerup stævnede efterskrevne for gæld, som de er ham skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

Gud være altid storlig lovet for et fredeligt år
der nu her endes i Jesu navn, som det også begyndt er
o Jesu sød det ord bevar
og giv fremdeles et lyksaligt år
som os uden synd og sorg afgår
holde troen og en god samvittighed
og leve tilsammen med glæde og fred
samdrægtelig
Jesper Rasmussen egen hånd.

(1)

** tingbogens autorisation 1664.

** nytårsaften udlægges ransnævninge sædvanligt ved Odder kirke, som dette år skal være Balle Peder Jensen, Peder Rasmussen, Jens Rasmussen i Tvenstrup, Niels Rasmussen i Trustrup, Niels Villumsen sst, Peder Keldsen i Torup, Anders Rasmussen i Elkær.

** skursnævninge Anders Sørensen i Fillerup Peder Jensen i Oldrup.

** herredsfoged Jost Nielsen i Onsted, skriver Jesper Rasmussen i Fillerup, medforsegler Erik Jacobsen i Skovsgård.

(2)

11/1 1664.

** Niels Jensen i Tvenstrup stævnede Mikkel Lauridsen i Halling hr Christen Hansen i Odder og hr Hans Lauridsen sst for vidne, og efterskrevne vidnede, at 1661-62-63 brugte hr Hans Lauridsen og hr Christen Hansen både bygavl og høavl til anneksgården i Tvenstrup, og for 3 år siden havde de fæ på fælleden, hvortil hr Hans Lauridsen svarede, at samme anneksgård i ufredstiden blev ganske ruineret, husene nedbrudt og bortstjålet, så præsten intet kunne nyde, som var ham tillagt af samme gård, men måtte nyde nogen ringe havresæd og den ringe engbjergning, som naboerne ville skåne, der ikke voldeligt var opdrevet, og formente, han var nærmere til hvis, den gode øvrighed ham ville bevilge af jord og græs, end onde naboer, der det med vold kunne opdrive og forøde.

(3)

** Mikkel Lauridsen, ridefoged og fuldmægtig over sl rigens drosts arvingers gods, stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom og tiltalte ham efter en doms indhold 14/12 sidst forleden for bordag sår og skade, som han skal have gjort på Kirsten Sørensdatter i Randlev, som han derfor er dømt til at bøde efter loven, og han satte i rette, om han ikke bør betale til hans rette øvrighed. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Jespersen, foged på Stensballegård, på husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede bønderne for deres restants, som de blev tildømt at betale.

(4)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbonds vegne stævnede Jens Rasmussen i Boulstrup og tiltalte ham for husbondhold af den halvgård, han iboer, hvortil han svarede, at han havde kun lejet den af nogle små umyndige fattige børn at bruge og holde ved lige nogen årsmål. sagen blev opsat 6 uger.

** Peder Rasmussen i Spøttrup. efterskrevne vidnede, at de 5/11 var i hans hus i Spøttrup for at vurdere og registrere alt hvis gods og formue, som der kunne findes efter hans sl hustru Anne Andersdatters dødelige afgang, som afgik 28/10, eftersom hendes søskende og rette arvinger er udenlands, overværende med den forordnede skiftebog på øvrighedens og rettens vegne Jesper Rasmussen i Fillerup, og vurderingen bedrog sig til 307 sletdaler, og derimod fandtes bortskyldige gæld til 360 sletdaler. der var givet varsel til den sl kvindes arvinger, nemlig Jens Lauridsen i Magleby i Stevns herred på Sjælland på sin hustrus vegne, og hendes bror Jens Andersen, formenende sst, på deres egne og på alle de andre deres medarvingers vegne at møde på 6 ugers dagen og kendes dem ved arv og gæld, og kaldssedlen var påskrevet af Jens Lauridsen i Magleby og Jens Andersen, at den var læst for dem, og at den sl kvinde havde en bror Jacob Andersen og en søster Maren Andersdatter, og deres tilhold skal vist være i Skåne, og der blev fremlagt en landstings varselsseddel.

(5)

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne Rude bymænd for dom for gæld, som de var ham skyldig, og som de blev tildømt at betale.

** Peder Pedersen Kvottrup, borger i Århus, stævnede Jens Jensen i Kjellergård for dom for gæld efter hans håndskrift, udgivet til sl Jørgen Nielsen i Malling Bisgård, lydende på 21 sletdaler, dateret Halling 10/3 1663. sagen blev opsat 6 uger.

(6)

18/1 1664.

** Jesper Rasmussen i Fillerup til 4.ting med 6 høringe lod fordele efterskrevne i Hundslund og Odder sogne for hvis, de er ham og Jens Jespersen skyldig

25/1 1664.

** Peder Jensen i Årupgård, herredsfoged i Nim herred, og fuldmægtig over en del gods i Hads herred. efterskrevne vidnede, at de var i Præstholm og talte med hr Christen Olufsen og forbød ham at give Poul Andersen, som tjener der, sin løn eller lade noget af hans gods bortkomme, før Poul Andersen har betalt sine bøder for løsagtighed, som han er faldet for til hans rette herskab.

(7)

** samme stævnede førnævnte Poul Andersen for dom og tiltalte ham for 12 rigsdaler, for han har avlet barn med Karen Hansdatter i Hovedstrup. sagen blev opsat 1 måned.

** Peder Rasmussen, forvalter over Spøttrup by, stævnede Spøttrup mænd og tiltalte dem for deres resterende landgilde og arbejdspenge for 1663. sagen blev opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen i Skovsgård lod fordele efterskrevne for gæld.

** Erik Jacobsen på KM og sin husbonds vegne stævnede for restants. opsat 1 måned.

(8)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, stævnede hver mand i Gylling Falling og Ørting sogne for hvis landgilde trælpenge og andet, som de står tilbage med og resterer hos dem efter en restants. opsat 1 måned.

1/2 1664.

** Tomas Pedersen i Tamdrup Bisgård, delefoged i Nim herred på rentemester Henrik Møllers vegne. efterskrevne vidnede, at de kom til Rasmus Nielsen af Lemmestrup i Søby skov, hvor han havde læsset på hans vogn et læs af en rådden egegren, og de tog nam fra ham på stedet, nemlig en buløkse, som han nu tilbød Rasmus Nielsen, om han ville aftinge sagen hos husbondens fuldmægtig.

** samme satte i rette, om Rasmus Nielsen for sådan hans ulovlige skovhugst bør at bøde sine 3 mark for uhjemlet. sagen blev opsat 6 uger.

** Rasmus Jensen i Randlev lyste og gjorde hans og hans hustrus slegfredsbarn, som han havde ført med sig for retten, nemlig Karen Rasmusdatter til hans eget barn og at tage fuld arv efter førnævnte hendes far, om hun overlever ham, efter jyske 1.lovbogs 21 og 22.kap, eftersom han ej selv har andre adelkonebørn, vil han være sit barns værge og forsvar, som loven omformelder. varsel til hans næste slægt, nemlig Søren Sørensen i Halling Maren Jørgensdatter i Lemmestrup med hendes mand Rasmus Nielsen, desligeste Anne Jørgensdatter og anden Anne Jørgensdatter, begge i Gylling.

(9)

** hr Peder Simonsen, sognepræst på Alrø, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne på Alrø for dom for gæld, præstens løn og tiendekorn, som de resterer med, som de blev tildømt at betale.

(10)

** Rasmus Madsen i Fillerup. efterskrevne vidnede, at de 23/4 1661 var med ham og Peder Jensen i Oldrup i Anders Sørensens hus for at forliges om den gæld, Rasmus Madsen tiltalte Peder Jensen for på Erik Sørensens vegne, og de blev de således forligt, at Peder Jensen lovede at give for al gælden 12 sletdaler, og derimod skulle Rasmus Madsen holde ham kvit for Erik Sørensens tiltale.

** Christen Christensen, KM stiftsskriver over Viborg stift, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne, som endnu rester med 14 skilling for en skæppe havre af hver gård, de skulle udgive til Hansted bros opbyggelse efter KM brev og Clemend Clemendsens anordning 16/2 1663, og fremlagde kopier deraf samt Christen Christensens brev og en fortegnelse over dem, som endnu resterer og ikke har betalt, og der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage.

(12)

8/2 1664.

** Peder Jensen i Oldrup stod for retten, og eftersom Rasmus Madsen i Fillerup til 6 ugers dagen begærede dom over ham for 12 sletdaler, så tilbød han at ville rette for sig med en hoppe og en hest, som blev vurderet for 11 sletdaler, og her hos udlagde han 1 sletdaler for retten.

** Rasmus Madsen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gældssag, der iblandt Rasmus Jonsen i Ondrup af hans hustrus far sl Jørgen Rasmussens gæld, og satte Rasmus Madsen i rette, at efterdi hans hustru, som er sl Erik Sørensens brordatter og rette arving tilkommer samme gæld, de jo bør til ham på hendes vegne at betale efter deres breve, og han fremlagde tingsvidne i dag 8 dage sidst forleden udganget, og der blev afsagt dom: de indstævnede bør indfri deres breve, men da der ikke fremlægges bevis, at Rasmus Jensen har vedgået at betale al gælden, da bør han halvparten af hans hustrus sl fars brev at fuldgøre.

(14)

** Mikkel Lauridsen, ridefoged og fuldmægtig over en andel sl rigens drosts børns gods. synsmænd afhjemlede syn på hvad bræk og brøstfældighed, som findes på Saksild kirke

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne i Odder sogn for gæld, som de blev tildømt at betale.

(15)

** Rasmus Madsen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Rasmussen i Hadrup hans mor og søskende, Jens Keldsen i Sondrup og Anders Snedker i Ålstrup på deres hustruers vegne og tiltalte dem for 7 sletdaler efter sl Rasmus Jensens brev i Hadrup med efterstående rente at være sl Erik Sørensens arvinger skyldig, og nu formente han, at sl Rasmus Jensens arvinger burde til ham samme gæld at betale, efterdi hans hustru er sl Erik Sørensens rette arving, og fremlagde et gammelt brev, som befindes forseglingen endnu for, men papir og bogstaver meget forrådnet, hvormed Rasmus Jensen i Hadrup kender sig at være Erik Jørgensen i Ovdrup skyldig 7 sletdaler, men da brevet er forrådnet, kan man ikke kende årstal og slutning. dertil svarede Jens Rasmussen i Hadrup, at brevet var over 28 år gammelt og gælden at være betalt, og deres medarvinger Niels Rasmussen og Helle Rasmusdatter er ikke lovligt kaldet, og formente dem ikke til nogen gæld kunne dømmes til at betale, og der blev afsagt dom: da brevet findes formuldet og årstallet borte, så ej kan sees, om det er over 20 år gammelt eller ej, har de nøjagtigt bevis derpå at føre hos brevet, hvem derpå ydermere tale vil.

** Frands Pedersen i Skablund på sine egne og hans svoger Rasmus Christensens vegne til 3.ting tilbød hans såvel som Rasmus Christensen og deres hustruers medejere søskende og medarvinger til den bonde ejendomsgård, som Frands Pedersen og Rasmus Christensen iboer skatter og skylder af, at deres medarvinger ville få samfrænder og sætningsmænd med dem, hvad den kan tåle over KM tynge og skatter til medarvingerne at udgive, eller også at lade samme ejendom sætte og taksere for penge, så enhver kunne vide sin lod og anpart, så besidderne ikke højere skulle besværes, end som kristeligt og ret kunne være, så ejendommen ikke skulle blive slet øde.

(16)

15/2 1664.

** Iver Andersen, indvåner i Horsens, på Hans Jørgensen, borgmester i Bogense, hans vegne stævnede Jost Nielsen i Onsted, og talte med hans søn Søren Jostsen, for dele anlangende hvis, han efter landstingsdom er tildømt at betale og begærede 1.ting, hvortil Jost Nielsen svarede, at det jo med nam kunne søges, og tilmed indstævnes sagen for den højeste ret, om det ej bliver snart forligt.

** Jost Nielsen i Onsted. for retten blev læst et indførselsbrev, hvori efterskrevne kundgør, at de 29/11 1662 var med herredsfogden Jost Nielsen i Onsted, efter Anders Nielsen, den tid ridefoged på Harridslevgård, hans begæring og dom 25/11 1661 udstedt, gjorde ham indførsel og tilvurderede ham efterskrevne Hans Olufsens gods, som han annammede registrering på, hvilket Anders Nielsen selv sammenregnede, som bedrog sig på 20 rigsdaler nær hans fordrede sum, og berettede, at han ville lade det føre til Låsby, hvorefter han tog afsked, dateret 30/11 1662 Poul Jørgensen egen hånd Christen Christensen egen hånd, og nu vidnede de, at samme udlæg skete i Hans Olufsens gård i Gylling, og før vurderingen hørte de, at Anders Nielsen blev tilbudt, om han ville have en ødegård, som Hans Olufsen havde i Svorbæk, og om han ville have en gård, som Hans Olufsens kones far havde i Horsens, og ydermere tilbød Hans Olufsens hustru med hendes grædende bøn, at han ville annamme udlæg, da ville de det gerne samtykke, og til des ville hun drage af sit skørt, når ej andet

kunne være, på det de kunne komme til ende og i rolighed for deres gæld, og da ville Anders Nielsen hverken have den øde bondegård eller købstadsgods, men han ville tage i løsøre og boskab. varsel til Anders Nielsen i Overgård hinsides Randers, hvor han nu er foged.

(17)

** Jost Nielsen et andet vidne. efterskrevne vidnede, at de hos var i Hans Olufsens gård i Gylling 29/11 1662 og der så og hørte, at Anders Nielsen, den tid foged på Harridslevgård, med herredsfogden og 2 vurderingsmænd tilvurderede ham det gods, som han begærede, og bekræftede det forrige vidne.

(18)

** Christen Eriksen i Tvenstrup med flere vidnede, at 5/12 1662 kom Anders Nielsen og Jost Nielsen og bad dem gå med dem til Svorbæk og syne den ødegård sst, som Hans Olufsen i Gylling skulle tilhøre, og da hverken begærede Anders Nielsen brev eller segl, og de hørte ingen tvist derom, ej heller hørte de Jost Nielsen forbyde Anders Nielsen sit tilvurderede gods, som stod i Gylling, men Anders Nielsen rejste sin vej, og der blev ikke andet bestilt, end at de så, husene var ganske øde og borte.

** Niels Eskesen stævnede. NB de kom ikke frem.

(19)

** Frands Pedersen i Skablund beviste med efterskrevne samfrænder og sætningsmænd, som alle hjemlede, at de var tiltaget at skulle forfare og sætte den gård og ejendom i Skablund, som Frands Pedersen og Rasmus Christensen iboer, for skæppeskyld, hvis den kunne tåle over KM tynge at udgive, da har de 10/2 været på åstederne, og da blev fremlagt tingsvidne 8/2 og udtog af jordebogen på samme ledinggårds landgilde, og da det befindes et såre ringe brug imod den store landgilde skatter og tiende, som deraf skulle gange, da har de samme gård til en kendelse sat og takseret, at deraf kunne gives over KM tynge og afgifter 5 skæpper rug at deles imellem alle lodsejerne årligt.

** Frands Pedersen. førnævnte sætningsmænd kundgjorde, at de havde sat takseret samme gård med jord skov og tilliggende ejendom for 170 sletdaler at kunne være værd i det allerhøjeste. varsel til Hans Jørgensen i Overby på hans brorbørns vegne Kirsten Jørgensdatter sst Johanne Jørgensdatter i Enner Anders Skrædder i Hatting Maren Nielsdatter og Anne Nielsdatter i Skablund, og nu fremstod Niels Mikkelsen i Enner på hans hustru Johanne Jørgensdatter og hendes søster Kirsten Jørgensdatters vegne og berettede, at de er største lodsejere til samme ejendom, og dersom det skal sælges, formener dem så nær til at købe med deres medarvinger, som nogen anden.

(20)

** Niels Nielsen i Fillerup på Niels Pedersen, boende i Uglede på Sjælland, hans vegne begærede hans stokkenævn og vidne, og efterskrevne 24 dannemænd vidnede, at han er født i Odder sogn i Fillerup by af Peder Nielsen og Maren Sørensdatter, som begge boede og døde i Fillerup, og al den stund, de har kendt ham, har han skikket sig ærligt kristeligt og vel, først som et lydigt barn og siden som en flittig ungkarl.

** Laurids Sørensen i Ondrup på Maren Rasmusdatters vegne og Hans Rasmussen sst indgik en venlig kontrakt med hverandre, at da Hans Rasmussen har stedet og fæstet førnævnte hans søster Maren Rasmusdatter efterskrevne husrum i hans gård og efterskrevne jord, så skal hun årligt give ham derfor 2 sletdaler.

(21)

** Jørgen Pedersen i Torrild stævnede efterskrevne for gæld.

22/2 1664.

** Peder Sørensen, ridefoged over Niels Banners sønners forlenede gods, stævnede hver mand for dom, anlangende deres restants af skatter og landgilde. sagen blev opsat 1 måned.

** Rasmus Jørgensen i Odder på hans bror Hans Jørgensens vegne. efterskrevne vidnede, at Hans Jørgensen, enkens søn i Tues mølle, ham er påkommet stor vanførsel for nogen tid lang siden både i hans hoved og andre lemmer, så han ikke kan gå ret frem ad en vej, og fejler meget på hans gang og fornuft, og er ophovnet med stor tykkelse i alle hans lemmer, så han ikke kan tjene hans mor eller andre og er ganske uduelig, så hans mor må føde og klæde ham.

(22)

** Rasmus Olufsen i Rude. Gerik Sørensen i Rude på hans hustru Anne Andersdatters vegne gav hendes stedfar Rasmus Olufsen afkald for al hvis arv, hende er tilfaldet efter hende sl forældre Anders Mikkelsen og Mette Bertelsdatter, som begge boede og døde i Rude.

** Rasmus Olufsen i Rude. Gerik Sørensen i Rude på sine egne såvel som på hans hustru Anne Sørensdatters vegne indgik en venlig kontrakt, at formedelst Rasmus Olufsen har opladt det hus, han iboer, for dem, da skal han nyde halvparten af sine huse med ild og varme ro og mag hans livstid.

** Niels Banner til Tybjerggård hans fuldmægtig Peder Sørensen tilbød deres underhavende bønder, at hvem, som har øksne at sælge og trænger til penge eller korn, da skal de få dem hos Arnoldus Frederiksen, som vil handle med dem, og forbyder dem at bortsælge deres øksne til nogen andre, før de først har tilbudt deres husbond dem, såfremt de ikke vil straffes.

(23)

** Mikkel Rasmussen i Nissumgård, delefoged til Skanderborg, efter opsættelse stævnede efterskrevne for dom, gæld anlangende efter register, og satte i rette, om de ikke bør betale inden 15 dage eller derfor have nam og vurdering, og der blev dømt efter irettesættelsen.

(24)

** Peder Christensen i Oldrup stævnede Jørgen Mikkelsen i Ovdrup for dom og tiltalte ham for hans hustrus arvepart, som han skal have hos sig, og desligeste for hendes løn. opsat 1 måned.

** Mikkel Lauridsen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom og tiltalte han efter forrige dom 14/12 for hans bøder anlangende bordag sår og skade, han har gjort på Kirsten Sørensdatter i Randlev, om han ikke bør betale hans båder til hans rette øvrighed, som er til Jørgen Bjelke efter KM skødes indhold, inden 15 dage, og han fremlagde foregående dom udstedt 14/12, og nu fremlagde Erik Jacobsen en skrivelse lydende, at 17/2 1664 har jeg på KM vegne aftinget med Erik Jacobsen i Randlev for slagsmål med Hans Mogensens hustru Kirsten Sørensdatter sst, som er sket i KM hus sst, Søren Bødker iboer, Skanderborg Clemend Clemendsen, og han mente sig for Mikkel Lauridsens tiltale fri at være, og på spørgsmål svarede han, at han boer på sl rigens drosts arvingers gods, men han har der foruden stedet og fæstet en KM ødegård i Randlev, og er derfor KM bonde, og gerningen, han tiltales for, skete i et KM hus, hvortil Mikkel Lauridsen svarede, at han ikke des mindre at være faldet til hans husbond og rette øvrighed samme sagefald, som dommeren ikke kunne befri ham for, men han måtte bøde efter loven eller tale hans øvrigheds minde.

(26)

29/2 1664.

** Jørgen Rasmussen i Oldrup med fuldmagt af Jens Jensen i Horsens lod fordele Jens Keldsen i Sondrup for 3 sletdaler.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, oplyste to bukkekid, som næst forleden år kom til Odder præstegård, som kunne været hver en mark værd, der de kom der, og har gjort stor skade, og ret ejermand kan dem bekomme mod at betale kost føde og skader, de har gjort.

** Niels Banner til Tybjerggård hans fuldmægtig Arnoldus Frederiksen med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Rasmussen i Boulstrup for dom og tiltalte ham for husbondhold af den halve gård, han iboer og bruger, hvortil han som tilforn svarede, at han havde lejet gården, men han fremlagde ingen kontrakt og vedgik, at han havde gården i brug, hvorpå der blev afsagt dom: efterdi han bruger og besidder den halvgård, bør han have det i sin øvrigheds minde eller derfor lide efter irettesættelsen.

(27)

7/3 1664.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede alle de bønder, som hører til Åkær, for dom for deres restants efter jordebogen, som de blev tildømt at betale.

** Peder Jensen i Årupgård, ridefoged over en andel pantsat gods i Hads herred, med 6 ugers opsættelse stævnede Poul Andersen, der tjener i Præstholm, for dom og tiltalte ham for 12 rigsdaler lejermål, som han er faldet for til hans øvrighed for løsagtighed med Karen Hansdatter, om han ikke bør betale inden 15 dage eller lide nam og vurdering af hans gods, og hvis det ikke kan tilstrække, da at straffes på kroppen, og der blev afsagt dom efter irettesættelsen.

(28)

** Mikkel Lauridsen på hans principalers vegne stævnede efterskrevne løsagtige folk for dom og dem tiltalte hver karlsperson for 12 rigsdaler og kvindesperson for 6 rigsdaler, som de er faldet for til deres husbond, for de har avlet barn i løsagtighed. sagen blev opsat 1 måned.

14/3 1664.

** Tomas Pedersen i Tendrup Bisgård, fuldmægtig over rentemester Henrik Møllers panthavende gods. Rasmus Nielsen i Lemmestrup, eftersom han var blevet tiltalt for en rådden egegren, som han havde bekommet i Søby skov, som er efterladt ham på husbondens gode behag, hvorimod han tilforpligtede sig, at han herefter intet skal befatte sig med at hugge noget i de pantsatte skove, og hvis det sker, da skal sagen stå han åben.

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged. efterskrevne vidnede, at 5/12 1662, som var den 6.dag efter Anders Nielsen, den tid foged på Harridslevgård, han havde fanget indførsel og udvurdering i Hans Olufsens bo i Gylling for hans fordring efter dom, da var de af underskriveren på Åkær udskikket til Svorbæk at forbyde Anders Nielsen at befatte sig med Hans Olufsens øde ejendom sst, efterdi han en gang tilforn havde været i hans bo og fanget udlæg, så der nu intet andet var til husbondens restants end samme øde ejendom at betale Hans Olufsens resterende skatter og landgilde med, og forbyde synsmændene, som var tilstede, at føre syn på samme ejendom uden lovlige varsel, og da de samme ærinde havde sagt og bestilt, da vendte Anders Nielsen sig straks derfra, og fik ingen afvisning af Jost Nielsen beskrevet, og Jost Nielsen forbød ikke Anders Nielsen hans tilvurderede gods i Hans Olufsens bo i Gylling. varsel til Hans Jørgensen, borgmester i Bogense, og til Anders Nielsen på Overgård.

(29)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup med høringe lod fordele Alrø bymænd hver for 1 mark, som han for dem havde udlagt, og de ikke havde talt hans minde.

(30)

** Mikkel Lauridsen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede de resterende bønder, som ikke fuldt har ydet deres landgilde og skatter, og der blev afsagt namsdom efter irettesættelsen.

21/3 1664.

** Mikkel Lauridsen, sl rigens drosts børns fuldmægtig. Jens Knudsen i Odder gav last og klage på Rasmus Jørgensen i Odder og hans bror Knud Jørgensen i Tues mølle og beskyldte dem, for de 23/2 ulovligt huggede og afførte en eg af øvrighedens skov, liggende til den halve gård, Niels Nielsen i Odder iboer, og klagede på Knud Jørgensen for 2 bøge, han havde hugget i Tues enemærke.

** Peder Pedersen Kvottrup, borger i Århus, efter 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen i Kjellergård for 4 1/2 sletdaler, som rester af 20 sletdaler, han var ham skyldig efter hans håndskrift, som han blev tildømt at betale.

(31)

** Peder Sørensen ridefoged med opsættelse 22/2 stævnede alle Alrø sognemænd efter deres akkord og forpligt for resterende landgilde og trælpenge provstekorn sagefald for næst forleden år og for dette år med resterende trælpenge af hver gård 2 rigsdaler og resterende spindpenge, og nu mødte på Alrø sognemænds vegne Jørgen Jensen med flere og svarede, at det år, Niels Banner havde Åkær len i forlening, da gjorde de af Alrø land det strengeste arbejde, som de kunne tåle, med Åkær landgilde at bortføre, og med arbejde og dagsværk at ophugge abildtræerne i Åkærs abildgård, og siden at oprydde rødderne af jorden, så deres folk måtte blive der om natten, og de holdt dem der med stor bekostning og mange dages arbejde, og forhåbede derfor, at husbonden dem for samme års trælpenge forskåner, og der blev afsagt dom: enhver bør betale sin anpart, som de beskyldes for at restere, eller tale deres husbonds minde.

(32)

** Peder Sørensen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede alle resterende bønder efter restantsens indhold og begærede dom. så mødte til gensvar Jørgen Pedersen Sandemand af Torrild med flere og berettede, at der fordres af dem hver 20 læs ved om året efter jordebogen, endog de er KM krontjenere, som aldrig har givet nogen landgildeved, formedelst de har ingen skov at give af, men i forrige tider, da lenet var tilsammen, da blev dem udvist af KM skov at hugge og gøre i ved at føre til slottet, men ellers har KM aldrig ladet begære noget af dem, siden de er blevet vornedsbønder under kronen, og bad om at blive forskånet, og anlangende brændsvin ville de gerne yde, som de plejer, og de fremlagde et bevis, at ingen af KM tjenere i Torrild sogn har givet noget til landgilde i stedet for ved, så længe han tjente på Åkær, dateret Horsens 15/3 1664 Anders Lauridsen, hvorimod Peder Sørensen fremlagde Henrik Rantzaus forseglede jordebog, dateret 1660, såvel som jordebogen af København udgivet til Niels Banner på hans sønners vegne, dateret 26/10 1661, hvorefter der blev afsagt dom: enhver bør betale hvis restants, som jordebogen ham tilholder.

(33)

** Mikkel Lauridsen, sl rigens drosts børns fuldmægtig. Niels Andersen i Terp med hans bror Peder Andersen sst på hans vegne indgik en endelig kontrakt om den øde anneksgård i Tvenstrup, som Søren Jørgensen tilforn iboede og i polakkernes tid blev frajaget, og siden den tid stået ganske øde, som han straks skal besidde uden stedsmål og være kvit og fri for skatter og afgifter 1 1/2 år og tilsagn om bygningstømmer og gærdsel.

(34)

28/3 1664.

** Anders Sørensen i Fensholt. efterskrevne, som var stævnet til at vidne anlangende Niels Jensen, som tjener Anders Jørgensen i Fensholt, at være fra ham med gevalt frataget, vidnede, at 12/3 kom Peder Sørensen af Saksild og Jørgen Pedersen af Torrild og søgte efter Anders Sørensens svend Niels Jensen der i byen, og så gik de ad skoven, hvor de fandt ham, hvorefter de kørte med ham til Skanderborg, hvortil Peder Sørensen svarede, at det aldrig skal bevises, at han med gevalt tog ham af sin frelse.

** Peder Sørensen, ridefoged over de Banners forlenede gods i Åkær len. efterskrevne vidnede, at Peder Sørensen i august 1663 lod dem indstævne til Saksild med deres sønner tjenestekarle og drenge, og der en anden soldat af Peder Lassens rode lade udskrive i stedet for den henrømte Niels

Iversen, nemlig Niels Jensen, som da tjente Rasmus Nielsen i Torrild i Peder Lassens rode, eftersom ingen dygtigere til soldat i samme rode befandtes, og han dog kort tid tilforn fra Ning herred for udskrivning skal være undveget, og Rasmus Nielsen berettede, at han rejste fra ham til skt Mikkelsdag. Jørgen Pedersen i Torrild vidnede, at først da Peder Sørensen 3.gang 12/3 stævnede Niels Jensen til at møde som soldat, da bekvemmede han sig til at møde og godvilligt fulgte med og indstillede sig i Skanderborg, og nu svor Niels Jensen og benægtede, at han ikke godvilligt gik fra hans husbonds arbejde, men de mange karle tvang ham. så svarede Rasmus Sørensen delefoged på ridefoged Mikkel Lauridsens vegne, at da Niels Jensen siden skt Mikkelsdag har tjent på hans husbonds gods, hvorfra han med magt er taget fra hans husbond Anders Sørensens arbejde, og ført ham til Skanderborg og der ladet ham antage til soldat, uagtet de unge karle, efter KM ordre, ikke er blevet indstævnet for forvalteren, at deraf en dygtig soldat kunne udtages, hvorfor han forårsages det for KM at angive, om Niels Jensen ikke med det gode bliver ham løsgivet.

(35)

** Rasmus Sørensen i Halling, delefoged over en del sl rigens drosts børns gods i Hads herred. synsmænd afhjemlede syn på hvis, der var hugget i skoven syd for Tues mølle og i Tues enemærke, og ydermere målte de Niels Nielsens agerland.

(36)

** Anders Jonsen i Lundhuset på Karen Madsdatters vegne i (blank) lod fordele Søren Eriksen i Loverstrup mølle for hendes løn, som hun aftjente ham for 5 år siden, som han endnu forholder hende.

** Peder Jensen i Oldrup lod fordele efterskrevne for gæld.

(37)

** Jørgen Jensen på Alrø. Søren Jørgensen og Jesper Sørensen på Alrø vidnede, at de siden hellig 3 kongers dag har tilbudt Alrø kirkeværger Rasmus Rasmussen og Søren Sørensen samme kirkes tiendekorn, som de skulle opberge, som de er forordnet til at gøre regnskab for, og da har de det endnu ikke villet annamme, så det er alene samme kirkeværgers egen forsømmelse, hvis skade deraf forårsages.

** Peder Olufsen på Alrø. efterskrevne vidnede, at på lørdag sidst forleden da af våde og ulykke kom der ildløs i hans isteradhus, som ganske afbrændte med hans korn fætalje klæder boskab og al formue, såvel som en del af hans fæmon og hans gæs med alt hvis, som var i samme rålingshus ved isteraden blev opbrændt, så han er gerådet i største armod.

** ung Peder Keldsen i Sondrup. efterskrevne vidnede, at 1663 var der ingen rugsæd sået til den gård i Torup, som Niels Egholm fradøde, men Peder Keldsen kom ikke til den før ved dag jamlingstid, da den stod næsten øde, og han havde ingen rugsæd dertil og ganske liden vårsæd.

** Rasmus Andersen i Hadrup. Rasmus Andersen i Svinballe med fuldmagt af Niels Eskesen i Hadrup efter 6 ugers opsættelse begærede namsdom over Arnoldus Frederiksen i Oldrup for sædebyg 5 sletdaler at være ham skyldig, og Arnoldus Frederiksen svor og benægtede, at han var ham intet skyldig.

(38)

** Christen Eriksen i Tvenstrup, kirkeværge sst, stævnede Niels Jensen i Tvenstrup og tiltalte ham for stedsmål af kirkens anpart korntiende af Tvenstrup sogn, som han på sognemændenes vegne havde stedet og fæstet. sagen blev opsat 1 måned.

** hr Hans Lauridsen, provst i Hads herred, stævnede Peder Lauridsen, som endnu tjener ham, og tiltalte ham, for han har tilsagt hr Hans sin tjeneste og ikke opsagt sin tjeneste i tilbørlig tid, men for 8 dage siden ladet ham vide, at han ville drage af hans tjeneste. opsat 1 måned.

4/4 1664.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne lod fordele Christen Felbereder i Amstrup for 12 fåre og lammeskind.

** Anders Jensen på Alrø. efterskrevne vidnede, at på lørdag 8 dage sidst forleden kom ildløs i Peder Olufsens isteradhus, som Anders Jensen også havde sin væring og var til huse, og de afbrændte al hans fattige formue klæder fætalje og andet, hvad de fattige folk havde, så han med hustru og børn er i stor armod gerådet, og han storlig hjælp behov.

(39)

13/4 1664.

** Niels Hansen Skot i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne imod dom gæld anlangende, som de er ham skyldig, og han fremlagde en dom, udstedt 15/7 1661, og et gældsbrev, dateret 11/4 1656, hvorpå der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage.

(40)

18/4 1664.

** Johan Andersen, degn i Torrild og Vedslet sogne, med sit skriftlige indlæg klagede på Mikkel Pedersen i Grumstrup, for han uden årsag overfaldt ham på adelvejen, hvor han rendte ind imellem hopperne for vognen, og først slog hans spanskrør i stykker på ham, så han faldt af vognen, og derefter tog en vognkæp og slog videre, og da han spurgte om årsag til, at han slog ham, svarede Mikkel Pedersen, der er fordi, du sang ikke vel over min hustrus søsters lig, og begærede af ham, at han skulle give ham hånd på, at han ikke skulle klage på ham, og det nødtes han til, om han ville beholde sit liv, så han tror ikke andet, end det bliver hans død, som således er sket, dateret 18/4 1664. varsel til Mikkel Pedersen.

** Johan Andersen et andet vidne. synsmænd afhjemlede syn på hans sår, og han havde blåslag på arme skulder bryst og ryg, så de syntes, han var meget unådigt medfaret, som han beskyldte Mikkel Pedersen for, og han fremviste splinter at det spanskrør, som på ham var slidt i stykker.

(41)

** Mikkel Lauridsen i Halling, ridefoged over sl rigens drosts børns gods, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne anlangende lejermålsbøder, de er faldet for til deres husbond, om de ikke bør betale eller derfor straffes på kroppen med fængsel og arbejde efter KM forordning, hvilket de blev tildømt.

25/4 1664.

** Peder Sørensen på husbonds vegne. efterskrevne vidnede, at som de gik og pløjede på Torrild mark den lørdag før palmesøndag, da så de 2 karle kom ridende og hvingede om degnens vogn af Torrild, som kom kørende imod dem på adelvejen, og de 2 karle var Mikkel Pedersen af Grumstrup og Kirsten Stenhuggers mand af Horsens.

** Christen Knudsen Bhi i Testrup med fuldmagt af Mikkel Pedersen i Grumstrup og på hans vegne stævnede Johan Andersen, degn i Torrild for dom og tiltalte ham efter hans skriftlige indlæg for en meget grov, dog ganske ubevislig klage, som han mener, han bør lovligt bevise eller derfor at lide efter recessen, som han giver hans fætter Christen Knudsen Bhi i Testrup fuldmagt at fremlægge. sagen blev opsat 4 uger.

(42)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på Anne Poulsdatters vegne sst. Maren Rasmusdatter, Otte Mikkelsens hustru i Oldrup, vidnede, at på langfredag så hun Maren Rasmusdatter, vævepige i Oldrup, og Anne Poulsdatter, de var sammen på gaden, og de sloges, og hun skilte dem ad, og Maren Rasmusdatter havde et træ i hånden, og synsmænd vidnede, at de havde synet Anne Poulsdatter der i byen, og hun havde blåslag på arme og aksel, som hun beskyldte Maren Rasmusdatter for, dertil svarede Rasmus Olufsen i Oldrup, Maren Rasmusdatters far, at det var vel ikke for intet, om hun fik det.

2/5 1664.

(43)

** Peder Sørensen, ridefoged over de Banners gods. efterskrevne vidnede, at de grangiveligt så og hørte, at Mikkel Pedersen i Grumstrup og Jens Rasmussen i Horsens kom ridende på adelvejen mellem Torrild og Krogstrup 2/4 imod aften.

** Christen Eriksen i Tvenstrup kirkeværge til 4.ting med 6 høringe lod fordele efterskrevne for deres resterende tiendekorn.

** Christen Eriksen, kirkeværge til Tvenstrup kirke, på Jesper Nielsen Hutfeld, KM stiftsskriver over Århus stift, hans vegne til 3.ting tilbød Niels Jensen i Tvenstrup såvel som menige sognemænd, som alle tiender til Tvenstrup kirke samme kirkes tiende, at de må nyde den for tilbørlig fæste og afgift til kirken før nogen andre, om de den vil have, efterdi den nu er ledig, formedelst forbemeldte Niels Jensen, som havde den stedet og fæstet på sognemændenes vegne, derefter afsagt den, og ikke imod sit løfte ville betale stedsmål, som det sig bør.

(44)

** Jens Jensen i Krogstrup. Peder Sejersen, barnfødt i Krogstrup, i hans morbror og ret værge Peder Pedersen i Gjesing hans overværelse og samtykke annammede hans fædrene arv, som hans svoger førnævnte Jens Jensen nogen tid lang har haft, og gav ham kvittering derfor.

** Jens Sørensen i Smedrup gav last og klage på Oluf Rasmussen sst, at på lørdag 8 dage sidst forleden, som de var sønden ude ved byen for at løfte en knob afsted, da overfaldt han ham og slog ham blodig og ham ilde medhandlede, hvilket Oluf Rasmussen benægtede ved ed.

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged stævnede Hans Olufsen i Gylling for dom og tiltalte ham for 60 sletdaler, som han er ham skyldig. opsat 1 måned

(45)

9/5 1664.

** Christen Eriksen, kirkeværge til Tvenstrup kirke. Niels Jensen i Tvenstrup lovede at levere til ham på kirkens vegne 5 rigsdaler, som han tilforn havde lovet Jesper Nielsen Hutfeld at ville give til kirken, formedelst han måtte opsige det fæstebrev, som han havde fanget på kirkens tiende på Tvenstrup sognemænds vegne, dateret Århus 20/2 1664, så samme fæste står ufæstet, og igen er menige sognemænd tilbudt at fæste.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på Maren Ovesdatters vegne i Gosmer. Maren Ovesdatter og Rasmus Jacobsen i Gosmer på hans stedsøn Rasmus Jensens vegne kendtes, at de havde gjort en venlig kontrakt med hverandre, således at Maren Ovesdatter afstår den gård i Gosmer, hun iboer, og hendes sl mand Jørgen Andersen afdøde, for Rasmus Jensen, at han må den fæste, dog så at han skal give hende herefter til hendes livs ophold dette efterskrevne.

(46)

** Tøger Rasmussen i Porsborg. Rasmus Tøgersen Juel i Porsborg, som mindes 60 år og Tøger Knudsen i Spøttrup, som mindes 20 år, vidnede, at der ikke er tiendet eller givet af Porsborg til præsten, som hidindtil været har, hverken hamp hør gæs eller honning, men derfor givet årligt et forsvarligt lam, og andre vidnede, at Tøger Rasmussen har ikke haft gæs eller sået hørfrø og heller ikke haft bier, han har solgt honning af, siden han blev sin egen mand.

** hr Christen Nielsen i Randlev gav last og klage på Maren Rasmusdatter, som nu er i Porsborg, hvorledes hun tjente og var i hr Christen Nielsen og hans hustrus tjeneste, og foruden nogen billig årsag har undveget sin udlovede tjeneste og løbet til Porsborg at tjene.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, til 4.ting lod fordele Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver på Åkær, for 3 skæpper byg, som er for 3 års skriverskæppe, at restere med til Clemend Clemendsen af den ødegård i Svorbæk, som skal være hans ejendom.

(47)

16/5 1664.

** Erik Jacobsen delefoged et vidne, at efterskrevne gårde af KM beholdne gods er ganske ruineret i fjendetiden, og endnu ligger øde og ubebygget.

** hr Christen Olufsen i Præstholm, sognepræst til Gosmer og Halling sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede Tøger Rasmussen i Porsborg og hans far Rasmus Tøgersen sst og tiltalte dem for præstens efterskrevne rettighed løn og hvis tiende, de er ham skyldig fra 1655 og hidindtil, som Rasmus Tøgersen har tilbageholdt i 7 år, og siden hans søn i 2 år, og ikke som andre dannemænd i sognet, og som sædvanligt er, vil ham betale, hvortil Tøger Rasmussen svarede, at han har intet hørfrø haft sået, og han har ingen gæs haft ej heller bier, og formener derfor, at han ikke kan tiende af de slags, som han ikke har, ydermere berettede han, at formedelst de har ikke haft af forberørte slags, da har hans far givet præsten et godt forsvarligt lam hvert år, imens hr Niels Mortensen levede, og det har de også tilbudt hr Christen Olufsen, men han det ikke ville annamme, og på hans fars vegne svarede han, at hvis han er præsten skyldig med rette, vil han vel betale ham med vilje, hvorefter der blev afsagt dom: de bør deres vedgåede præstens resterende løn at betale, og hr Christen Olufsen herefter at nyde sin rettighed af al slags sæd.

(48)

23/5 1664.

** Tøger Rasmussen i Porsborg. Rasmus Juel i Porsborg og Keld Knudsen i Søby afhjemlede, at de stævnede hr Christen Nielsen i Randlev præstegård for vidne, og Mikkel Juel i Søby vidnede, at han var i Porsborg 25/2, hvor han hørte og så, at Maren Rasmusdatter, som nu tjener Tøger Rasmussen, fæstede sig med ham og hans hustru, og han gav hende fæstepenge, og 19/5 bekendte hun for dem i Porsborg, at hun 14 dage før påske stedte sig med præsten, og således har lovet dem begge tjeneste, men hun ville blive hos dem, hun stedte sig først med.

(49)

** Peder Storm i Halling. Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged tiltalte Peder Storm, kirkeværge til Halling kirke, for resterende provstekorn for 1661, hvilket Peder Storm benægtede, eftersom han ydede det til Clemend Clemendsens tjener på Mette Basses loft i Århus, hvilket Rasmus Sørensen i Halling bekræftede, hvorfor Erik Jacobsen afstod samme tiltale.

(50)

** Erik Jacobsen, delefoged til Skanderborg. Jørgen Rasmussen i Oldrup på sine egne og på hans søn Espen Jørgensens vegne tilforpligtede sig, at han skal betale den restants, som han tiltales for, til skt Hansdag.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup efter Niels Banners ordre stævnede hans bønder i Hundslund for dom, og tiltalte dem for de imod ridefogden og husbonden har dem modvilligt og ulydigt anstillet, som de 3/4 var befalet at skaffe en vogn af sognet til Middelfart med husbondens gods, og det ikke efterkommet, hvorover Arnoldus Frederiksen måtte give 4 sletdaler til vognleje for godset at føre, og satte i rette, om de jo bør betale førnævnte 4 sletdaler, eller i det ringeste enhver 3 mark for ulydighed, så mødte Mogens Jørgensen i Oldrup på sine egne såvel som på hans svoger Jens Eskesens vegne og berettede, at de ikke har været ulydige, men tilbudt, at de gerne ville lade heste

og vogn til for deres anpart, eller også betale andre, om nogen ville køre rejsen, og tilbød endnu deres anpart af vognlejen. opsat 1 måned.

1/6 1664.

** hr Christen Nielsen i Randlev lod fordele Maren Rasmusdatter i Porsborg for et halvt års løn, for hun har stedet og fæstet sig til ham og hans hustru, men dog gået derfra.

(51)

** Berete Sørensdatter i Hølken, sl Jørgen Simonsens efterleverske, fremlagde et tingsvidne og kontrakt anlangende hvis, Jens Nielsen sst, barnfødt i Randlev, skulle give hende og hendes mand og siden hendes anpart efter ham, dateret 9/1 1643, hvilken kontrakt Jens Nielsen og Berete endnu vedgik og gav tilkende, at efter sl Jørgen Simonsen døde, da er de forligt om det efterskrevne, som hun skal have til hendes halve part deraf.

(52)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, hans visse bud Niels Pedersen på hans vegne lyste for lovmål over 2 ungkarle i Ørting, som i går har overfaldet kusken Niels Gråbæk, som tjener på Åkær, og slået ham blå og blodig i Ørting by, og er tvivl om hans liv og helbred, af hvilke to personer den ene er taget ved gerningen og anholdt på Åkær. så fremstod Matias Hansen i Ørting og ældste Jens Lauridsen sst, som er ung Jens Lauridsens bror, der er undveget for gerningen, og de erbød dem, at de ville gå i borgen for Jørgen Pedersen, som er anholdt, hvilken borgen Niels Pedersen på husbonds vegne annammede af dem, således at de lovede, at Jørgen Pedersen Skrædder skal blive tilstede at svare for hans gerning, og hvis han bortrømmer før lovens uddrag, eller og Niels Kusk dør af den skade, det Gud forbyde, da skal de skaffe ham tilstede igen, eller de skal gå i hans sted at svare til hans gerning, hvormed blev dem bevilget, at de ham til dem må annamme.

** Jørgen Rasmussen i Oldrup på Jørgen Jensen Smeds vegne i Sødrup lod fordele Bendix Sadelmager i Ondrup for 10 sletdaler, han er ham skyldig.

(53)

** Peder Brorsen på Åkær på Bartolomeus Guldsmed, indvåner i Århus, hans vegne stævnede Jens Mikkelsen i Randlev for dom og tiltalte ham for 4 sletdaler efter brev til sl Peder Pedersen, forrige skriver på Åkær, dateret 15/1 1650, som blev fremlagt, hvori Mogens Jørgensen i Randlev kendes at være Peder Pedersen skyldig på Jens Mikkelsens vegne i Randlev 4 sletdaler, som er undertrykt med Mogens Jørgensens signet, hvortil Jens Mikkelsen svarede, at han mente sig fri for tiltale, efterdi Mogens Jørgensen havde lovet for gælden, hvorefter der blev afsagt dom: Jens Mikkelsen bør betale sin gæld inden 15 dage.

(54)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne Randlev bymænd, som er tjenere til Skanderborg, for dom og tiltalte dem for ulydighed, eftersom de efter KM befaling var tilsagt at skulle køre til Århus og annamme der af KM rug at tørre og lade male i

mel til KM brug, da har de siddet overhørig og ikke samme befaling har efterkommet, og satte i rette, om ikke deres gårds fæste at være forbrudt, som de blev tildømt.

6/6 1664.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på den gårds brøstfældighed i Ålstrup, som Peder Jespersen iboer, og den gård sst, Simon Jørgensen iboer, og samme tid synede de skovene i Falling, hvor der var hugget 11 ege, som syntes at være hugget i indeværende år.

(55)

** Mikkel Pedersen i Grumstrup med 6 ugers opsættelse stævnede Johan Andersen, degn i Torrild, for dom og tiltalte ham, eftersom han 18/4 på ham har angivet en meget grov og ubevislig klage, og formener, han bør den lovligt bevise eller at lide derfor efter recessen, og han fremlagde provsten hr Hans Lauridsen stævning, at sagen for ham har været indstævnet, dateret Odder præstegård 2/5 1664, og han henfinder den til verdslig ret, og Arnoldus Frederiksen på husbondens vegne fremlagde ridefogdens indlæg, hvori han begærer dom over Mikkel Pedersen for den skade, han har tilføjet Johan Andersen degn på sin rette møllevej og fremlagde tingsvidner 18/4 og 25/4, hvorefter der blev afsagt dom: hvis førnævnte angår Mikkel Pedersen på æren, findes han dette for overdommere at indstævne, og anlangende sårbod, har de at søge Mikkel Pedersen på hans værneting i Voer herred.

(57)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på husbonds vegne i Johan Degn i Torrild og synsmændenes overværelse spurgte Mikkel Pedersen i Grumstrup, om han ville benægte, at han havde slået og gjort Johan Andersen den skade, som er synet og påklaget, men han ville ingen ed gøre, og gik af retten.

13/6 1664.

** Peder Sørensen, ridefoged over de Banners gods. Jørgen Jensen på Alrø med flere på egne og menige Alrø bønders vegne begærede, at dersom han ville lade deres smørlandgilde bestå hos dem, til de kan komme til en akkord med deres husbond om deres landgilde, da vil de give ham 20 rigsdaler for hver tønde smør, om de ikke kommer til tingning med husbonden.

** Peder Rasmussen, fuldmægtig over Spøttrup gods. efterskrevne vidnede, at de hos var i Spøttrup 21/6 1663 over et forlig imellem Peder Rasmussen og hans nabo ung Søren Jensen anlangende deres husværelser, som Søren Jensen vedgik, men formente sig at ville beholde det, som var til hans halve gård, da han fæstede den.

(58)

** Peder Rasmussen et andet vidne og tilbød Søren Jensen, at efterdi den gård, de begge nu påboer, er så ringe, at de begge ikke kan nære dem i sådant fælles bo, da først om Søren Jensen vil flytte fra ham, da vil han unde ham den anden halve gård, som Tøger Knudsen afstod, og han må drage fri deri uden stedsmål, og han vil betale ham alt hvis, han har forbedret husene, siden han kom til

gården, eller dersom Søren Jensen vil gøre lige så imod Peder Rasmussen og betale ham det, han har sat på gården og den forbedret, da vil han flytte fra ham.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på den gårds bræk og brøstfældighed i Kærsgård, som Jens Jensen iboer

(59)

** Laurids Brorsen hans tjener Niels Pedersen på husbonds vegne, at eftersom der befindes nogle, som sig tilfordrister at hugge af skovene i Gyllenæs uden øvrighedens forlov, så forbydes og advares alle og enhver at befatte sig dermed, uden det bliver dem forevist, såfremt de ikke vil straffes som for uhjemlet, hvorefter enhver vil vide sig at rette.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged stævnede Peder Jacobsen i Skovsgård for dom og tiltalte ham for lov og løfte, som han er ganget i for hans bror Erik Jacobsen til Rasmus Sørensen på hans søsters vegne for bordag. sagen blev opsat 1 måned.

20/6 1664.

** Laurids Mortensen, ladefoged på Åkær, gav last og klage over Simon Jørgensen, tjenende i Amstrup, Rasmus Christensen pebersvend i Falling og Peder Nielsen i Lerdrup, hvorledes de med oplagt råd overfaldt ham 12/6, da han på husbonds vegne kom til Falling, og sognefogden indbød ham i deres gildelav, hvor de slog ham med vognkæppe kander og hvis, de kunne få i hænderne på morderisk vis, så han næppe med livet undkom.

(60)

** Albret Jensen i Amstrup gav last og klage på Niels Jørgensen af Falling og Erik Jørgensen i Amstrup, hvorledes de natten imellem søndag og mandag er gået ind i Albret Jensens fars gård, opslået herbergsdøren, som han lå i sin seng og sov, og slog ham med et træ på morderisk vis, og Clemend Jensen i Amstrup vidnede, at han samme tid var med førnævnte, da de gik fra gilde, og han ville gå hjem med sin tromme, og da så og hørte han, at de opstødte døren til det kammer, Albret Jensen lå i, og han hørte, at han gav sig, hvortil de svarede, at klagen måtte bevises, men de ville ikke med ed benægte Clemend Jensens vidne.

** Albret Jensen et andet vidne. synsmænd afhjemlede syn på hans sår, og han var slået i hoved og skulder, som han beskyldte Niels Jørgensen og Erik Sørensen for.

** Niels Knudsen i Hadbjerg stævnede Arnoldus Frederiksen i Oldrup og tiltalte ham for hans sl far hr Frederik Arnoldusens håndskrift, dateret Hundslund 30/11 1649, lydende på 19 sletdaler, som han forpligtede sig og sine arvinger at betale. sagen blev opsat 1 måned.

(61)

** Knud Pedersen i Assedrup på hans hustru Karen Sørensdatters vegne til 3.ting lovbød al hvis lod og part jordegods og ejendom, som hun har arvet i den halve selvejer bondegård i Balle, som hendes bror Peder Sørensen iboer, og som hende tilfaldt efter hendes sl far Søren Rasmussen, som boede og døde i Balle. varsel til sl Maren Sørensdatters børn i Solbjerg, nemlig Peder Mikkelsen

Rasmus Mikkelsen Maren Mikkelsdatter og Johanne Mikkelsdatter samt Peder Sørensen i Balle Anne Sørensdatter og hendes mand Berete Sørensdatter i Fillerup.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på husbonds vegne. efterskrevne i Odder vidnede, at på lørdag 8 dage sidst forleden, da lod Søren Rasmussen en ovn hugge, og gav karlene over gilde øl og mad, som sædvanligt er, og nogle sad over om natten, og de hørte sige, at Jens Mortensen og hans svoger Søren Rasmussen var i parlament, men de så det ikke, men de var ikke i kirken samme søndag derefter, hvortil Søren Rasmussen svarede, at de klagede ikke på nogen, formoder ej heller nogen skal klage på dem.

** Rasmus Sørensen til 3.ting lovbød al hvis ulovlig sæd, som er ført i hans husbonds tjeneres jord og tilbød dem deres frugtgæld, og forbød enhver samme sæd uden øvrighedens minde at bortføre under ran.

(62)

** Rasmus Sørensen lod afhjemle syn på hver mands gårdsted, og da har de ymtet ---- abild humle og sået hampefrø, som de har plads og rum til.

** Niels Jensen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at han dette år har gærdet og lukket alle gærder, som han har til hans gård, og de er holdt så vel ved magt, som de har været tilforn og hidindtil i 20 år.

27/6 1664.

** Peder Sørensen ridefoged. Søren Nielsen i Kysing klagede, at hans nabo Peder Knudsen havde ladet sin plov pløje 3 furer af hans jord og lagt til hans ager og dermed pløjet hans sæd om, hvortil han svarede, at han vidste ikke at have ladet pløje mere, end som han burde, men er det sket, og dersom han har mere end Søren Nielsen, da vil han slå fra det, om Søren Nielsen vil gøre ham det skel igen andre steder i marken.

(63)

** Peder Sørensen. synsmænd afhjemlede syn på afpløjning på Kysing mark imellem Søren Nielsen og Peder Knudsen, og da befandtes, at Peder Knudsen havde ladet frapløje Søren Nielsen 3 furer.

** Peder Sørensen. synsmænd afhjemlede syn på, hvorledes de velbårne Banners forlenede bønder dette år dem har forholdt med ymter abild pilestaver humlekuler og hampefrø efter recessen.

(64)

** Peder Sørensen lovbød al hvis ulovlig sæd, som er ført i hans husbonds tjeneres jord uden hans hjemmel og minde, og tilbød dem deres frøgæld igen, og forbød dem, som så ulovligt har sået, at bortføre samme sæd.

** Peder Sørensen i Balle. Karen Sørensdatter i Assedrup med hendes ægtemand Knud Pedersen sst solgte og skødede og aldeles afhændede fra dem og deres arvinger og til Peder Sørensen og hans hustru Kirsten Jensdatter og deres arvinger al den lod og part, som hun har arvet efter hendes sl far

Søren Rasmussen i den selvejer bondegård i Balle, som hendes bror Peder Sørensen bruger og påboer

(65)

** Morten Jensen smed i Sondrup gav last og klage på Detlev Rytter i Sondrup, hvorledes han med en øksehammer slog hans hustru, og hun ingen årsag gav ham dertil, aleneste fordi hun bad hans datter ville holde deres svin af kornet, og synsmænd afhjemlede syn på hendes blåslag.

** Hans Rasmussen i Oldrup til 3.ting tilbød indløsning af det jord, som Markus Wittenberg i Oldrup har i pant fra den selvejer bondegård i Oldrup, som Hans Rasmussen iboer, hvortil Markus Rytter svarede, at han vil vel annamme sine penge igen, dog må det være rede penge.

** Jens Høg i Loverstrup. Søren Rasmussen i Odder lovede at lukke og færde hvis som fattes på hans gærder, som han bør at gærde og lukke for Loverstrup mark, og siden årligt holde dem ved magten.

** Jens Pedersen Høg og Niels Nielsen i Fillerup klagede, at en part af de folk, som rejser om ved Loverstrup og allermest de ungkarle, som kører i rejse fra Åkær og til Århus, de skammeligt og utilbørligt lader leddene for vangene stå åbne, de fattige mænd, der har deres korn sået derved, til stor skade og fortræd, hvorfor forbydes alle, som der igennem vil rejse, at de ej så ubilligt foragter sæden, som Gud lader gro, og advares at hvem, der befindes med sådan modvillig fortræd, og derover tilføjes nogen skade, da at have det for hjemgæld.

(66)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn på Laurids Mortensen, ladefoged på Åkær, hans skade, som var tilføjet ham i Falling, og han havde et stort ophovnet slag på siden af hans hoved.

** Laurids Brorsen. Anne Jespersdatter i Falling vidnede, at i går 14 dage, da de i deres gildelade i Falling var kommet i dans med Laurids Mortensen ladefoged, da kom Simon Jørgensen i Amstrup og tog om akslen på Laurids Mortensen og ville skyde ham fra hende, og så kom de i tummel. andre vidnede, at de påklagede tre karle, de gav dem sammen imod ladefogden og ubilligt overfaldt ham i den dans med pigerne, de har flyet ham i, og han gik blodig fra legen, og han forbrød sig ikke til den parlament eller gav årsag dertil, før de overfaldt ham med vognkæppe. Rasmus Christensen og Simon Jørgensen benægtede, at de slog ladefogden, men ville gerne forliges med ham.

(67)

** Laurids Brorsen et andet vidne. synsmænd afhjemlede syn på Niels Kusk i Dybvad af de sår, han havde fanget om natten tilforn, og da havde han 5 blodige sår i hoved og ansigt, som han beskyldte Jørgen Pedersen og Jens Lauridsen i Ørting for. så fremstod hans far Laurids Jonsen i Ørting og begærede at den sag måtte bero, til Laurids Brorsen kommer hjem, så vil de stille ham tilfreds foruden videre proces.

** Knud Pedersen i Assedrup stævnede Knud Mikkelsen i Odder og Gregers Knudsen sst og tiltalte dem for et øg, som Gregers Knudsen ham afkøbte for 5 sletdaler, og Knud Mikkelsen siden at have lovet for pengene. opsat 1 måned.

4/7 1664.

** Rasmus Nielsen, tjenende i Halling. Anders Jensen i Hovedstrup oplod for ham det lidet forskyldte boel i Hovedstrup, som han har i fæste.

(68)

** Anders Jensen i Hovedstrup. Rasmus Nielsen af Falling lovede at give ham 7 sletdaler, og de blev forligt om sæd og høavl, og at Anders Nielsen skal gøre husene ledige.

** Jens Poulsen i Amstrup. efterskrevne vidnede, at hans forældre var sl Poul Bertelsen, som med sit håndværk gjorde reb, og hans mor Kirsten Jensdatter, og Jens Poulsen har været i herredet, siden han var barn, og bruger samme håndværk med reb at gøre, og han har anstillet sig ærligt og vel, så ingen ved ham andet at beskylde.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup delefoged på husbond Niels Banners vegne med 6 ugers opsættelse stævnede den gode mands bønder i Hundslund sogn og tiltalte dem, for de har dem ulydigt anstillet, eftersom de var tilsagt at føre husbondens gods til Middelfart, hvilket de ikke har efterkommet, så han måtte give 4 sletdaler til vognleje for godset at føre, om de ikke bør betale samme vognleje, og han fremlagde husbondens befaling samt en fortegnelse på så mange af Hundslund sognemænd, som skal falde dom over for rejsepenge, som de indstævnede blev tildømt at betale.

(69)

11/7 1664.

** Peder Jørgensen i Odder lod fordele Poul Olufsen i Bisgård for gæld.

** Arnoldus Frederiksen stævnede Peder Knudsen i Kysing og tiltalte ham efter irettesættelsen. opsat 1 måned.

(70)

18/7 1664.

** delefoged Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbonds vegne til 3.ting lovbød hvis ulovlig sæd, som er sået i hans husbonds tjeneres jord og forbød dem at afføre samme sæd, uden husbondens hjemmel og minde.

** et andet vidne. synsmænd på Alrø afhjemlede syn på hver mands gårdssted sst for humlekuler ymter pilestave og hampefrø.

** Rasmus Jespersen i Gylling ved Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne for gæld.

** Tøger Rasmussen i Porsborg gav last og klage på Kirsten Rasmusdatter, nu tjenende i Sander, hvorledes hun hemmeligt uden årsag har undveget hendes tjeneste 8/7 om natten, endog han havde givet hende fæstepenge og lovet hende efterskrevne løn, hvilken løn hun bør udgive og betale. sagen blev opsat 1 måned.

(71)

** Jens Rasmussen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at af de to sorte gimmerlam, som var kommet til hans får ved skt Mikkelsdags tide, da døde det ene i vinter, og det andet er så armt, at de ikke kunne vurdere det højere end 12 skilling, formedelst den store sygdom, som har været der i byen på deres får.

** Peder Knudsen i Kysing. efterskrevne 12 synsmænd afhjemlede, at de havde været på Kysing mark for at syne og forfare noget omtvistig agerjord imellem Peder Knudsen og Søren Nielsen sst, og der havde de opmålt agrene, og dem ikke kunne synes, at Peder Knudsen havde mere på de åsteder end som hans eget jord, og dertil svarede Niels Jensen med flere, at marken skulle måles overalt, om enhver skulle have sin ret.

(72)

25/7 1664.

** Peder Jacobsen i Skovsgård tilbød at rette for sig imod Rasmus Sørensen i Halling på Hans Mogensens vegne i Randlev for løfte for Erik Jacobsen 3 rigsdaler sårbod og brevpenge 14 skilling efter 6 ugers opsættelse, og 4 vurderingsmænd vurderede et øg for 3 rigsdaler, og skønt han ikke havde lovet for brevpenge, da ville han kvitte 7 mark deraf, som Hans Mogensen var ham skyldig, men Rasmus Sørensen gik af tinget og lod sagen denne gang blive, for han ikke fik fyldest efter opsættelsens indhold.

** Knud Olufsen i Rørt på sine egne og flere medarvingers vegne. Knud Olufsen i Rørt på sine egne vegne Jørgen Ovesen i Dyngby og Jørgen Nielsen sst på deres hustruer Mette Olufsdatter og Maren Olufsdatter deres vegne og Poul Olufsen i Bisgård alle til 3.ting lovbød alle de lodder og parter jordegods, som de og deres hustruer har arvet i den selvejer bondegård i Odder, som kaldes Frakærs gård, efter deres sl mor Maren Rasmusdatter, som boede og døde i Rørt. så fremstod Rasmus Jørgensen og Morten Nielsen, som boer nu i samme gård, og formente efterdi de er medarvinger i samme gård, at dem nærmere at være til at købe end som nogen andre, og bød sølv og penge. varsel til Maren Sørensdatter i Århus med hendes mand Abraham Hansen så og Maren Sørensdatter i Langballe og Johanne Jacobsdatter i Starup samt Maren Jensdatter, sl Niels Frakærs efterleverske i Odder, Rasmus Nielsen i Svinballe med hans bror Peder Nielsen Frakær, som han er værge for item Anne Nielsdatter i Svejgård med hendes ægtemand Morten Hansen.

(73)

** Poul Jensen på menige Gylling og Lerdrup mænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst på deres sæd, og først på Lerdrup bygvang, hvor de næppe kam bekomme de 2 parter igen både af byg og havre, og deres rugmark er også ganske ringe, og mange steder kun kan avle deres sæd igen, dernæst på Gylling mark, som er så forbrændt og fordærvet, at de næppe kan få

den 3.part af deres vårsæd igen, så de fattige folk har stor nød og trang til deres øvrigheds hjælp og benådning.

** Matias Ebbel i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Jensen Skrædder sst gældssag anlangende og beskyldte ham efter et tingsvidne 13/5 1661, lydende på 5 sletdaler, som han blev tildømt at betale.

(74)

** Anders Jensen i Ondrup. Laurids Sørensen i Ondrup tilstod, at han havde sted og fæst Anders Jensen og hans hustru Karen Sørensdatter de 6 stoklav hus, han har opsat på et gammelt kålgårdssted, samt efterskrevne jord, hvorimod de skal give ham 5 sletmark hvert halvår.

** Ingild Nielsen i Kysing til 3.ting oplyste en orne, som sidste år, bøgeolden var, er kommet til Kysing, og siden er fødet der om vinteren, og nu i to somre har gjort dem stor skade på deres korn.

1/8 1664.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. 24 synsmænd afhjemlede syn på Kysing mark af noget jord og frapløjning imellem Søren Nielsen og Peder Knudsen, hvor der var frapløjet af Søren Nielsens jord og lagt til Peder Knudsens jord. varsel til Peder Knudsen af Kysing og hans to sønner Jens Pedersen og Hans Pedersen med flere.

(75)

** et andet vidne. efterskrevne, som mindes op til 30 år, vidnede at den jord i Ulkær har været brugt til Søren Nielsens gård, som de nu omtvister, indtil Peder Knudsen for 4 år siden har pløjet det.

(76)

** Jens Johansen i Randlev med flere tilbød Erik Jacobsen en sletdaler brevpenge for den tvistighed med en rejse, efterdi deres husbond har anseet de fattige mænds erklæring og efterladt sagen, da ville han ikke pengene annamme, men ville blive ved lovmål med dem.

** Jens Rasmussen i Tvenstrup. efterskrevne Tvenstrup sognemænd vedtog deres sogn og kirke til nytte og gavn, at Jens Rasmussen skal stede og fæste kirkens anpart korntiende til sognet, hvorimod de tilforpligter dem at betale hver sin anpart af stedsmål og årlig afgift.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne lod fordele Jørgen Rasmussen i Oldrup og hans søn Espen Rasmussen for restants arbejdspenge.

** Rasmus Jørgensen og Morten Nielsen Frakær i Odder. Knud Olufsen i Rørt på sine egne vegne Poul Olufsen i Bisgård på sin hustru Karen Olufsdatters vegne Jørgen Ovesen og Jørgen Nielsen i Dyngby på deres hustruer Mette Olufsdatter og Maren Olufsdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Rasmus Jørgensen Morten Nielsen Frakær og deres arvinger alle de parter og lodder jordegods, som de og deres hustruer har arvet i den selvejer bondegård i Odder, som kaldes Frakærs gård efter deres sl mor Maren Rasmusdatter, som boede og døde i Rørt

(77).

** Rasmus Sørensen delefoged. for retten blev fremlagt hr Christen Hansens skriftlige klage over Jens Mortensen i Odder og hans tjenestedreng Jens Jensen, som på den påbudne bededag lod sig befinde med groft arbejde, idet han før prædiken havde været i skoven og hugget træ, og han har begået helligbrøde ved på søndage at have indført korn
(78)
og der har været ingen eller liden forberedelse hos ham til hans børnelærdom, som han offentlig i menigheden har klaget over sin husbond, at han ikke ville unde ham tid til enten at læse eller lære. men om hans husbond Jens Mortensens helligbrøde, som han første søndag efter trinitatis, efter han havde drukket natten over hos hans svoger Søren Rasmussen, da er Sørens pige udkommet i gården med jammerlig skrig, at Jens Mortensen ville kvæle deres far, og da fandt drengen og Niels Nielsen dem blodige, hvor Søren skulle have klaget, at hans godefar ville tage livet af ham, og præsten begærede af ridefogden, at de derfor bliver   MANGLER

dateret Odder 23/7 1664 Christen Blickfelt, dertil svarede Jens Jensen, at på vej hjem huggede han en snes voller i skoven, de trængte til deres plov, og han gik til kirken, før nogen sang var sunget, og han var der alle 3 bededage, og han undskyldte hans husbond Jens Mortensen, at han ikke nogen tid har fraholdt ham kirken ej heller, at han ikke måtte lære sin børnelærdom, og Søren Rasmussen svarede, at han havde ingen årsag til at klage over hans hustrus far, der aldrig gjorde ham ondt i nogen måde.

(79)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, lod afhjemle syn på nogle uføre veje og forter i Randlev, hvortil Randlev sognemænd svarede, at når han vil lade imellem dem skifte vejene til byen, vil de enhver lade sin part gøre færdig, som det sig bør.

** Christen Eskesen i Tvenstrup stævnede Niels Jensen i Tvenstrup for dom for 5 rigsdaler, som han er ham skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, stævnede Gylling og Lerdrup mænd for deres smørlandgilde, og satte i rette, om de ikke bør betale med penge 5 rigsdaler hver fjerding, og for deres oversiddelse at have deres fæste forbrudt. sagen blev opsat 1 måned.

(80)

8/8 1664.

** Tøger Rasmussen i Porsborg lod fordele Kirsten Rasmusdatter, nu tjenende i Sander, for hendes løn, for hun er undveget sin tjeneste.

** Søren Eskesen i Loverstrup mølle. efterskrevne vidnede, at de var med delefogden at gøre udlæg i Søren Eskesens gods for 10 sletdaler, han var i restants for, og de fik godset med sig, og det var noget før, fjenderne kom herind, deriblandt en dyne og en kedel.

** Hans Olufsen, forrige ridefoged og skriver på Åkær, stævnede efter en restants for dom og dele for hvis, de er ham skyldig, som han år efter år, siden han var i bestillingen, årligt ladet dem stævne

for, og formedelst deres begæring indtil nu udsat, og satte i rette, om de ikke bør betale inden 15 dage. opsat 1 måned.

(81)

15/8 1664.

** Anne Rasmusdatter, sl Niels Olufsens efterleverske i Morsholt, med hendes søn Rasmus Nielsen. Niels Hansen i Krekær på hans hustru Maren Nielsdatters vegne og Mikkel Rasmussen i Fillerup på hans nu sl hustru Anne Nielsdatter og deres barn Rasmus Mikkelsens vegne gav ham og hans mor afkald for al hvis arv og gods i løsøre, som dem kunne tilfalde efter deres hustruers sl far Niels Olufsen, som boede og døde i Morsholt, og tilstod dem at være fornøjet med deres hustruers hjemfærd, og ingen arv begærede, og de kvitterede Anne Rasmusdatter og hendes to børn Rasmus Nielsen og Kirsten Nielsdatter for al videre krav.

** Laurids Brorsen, forpagter på Åkær, stævnede Simon Jørgensen i Amstrup Rasmus Christensen i Falling og Peder Nielsen i Lerdrup for dom og tiltalte dem, for de 22/6 i deres ulovlige gildeslav med oplagt råd har overfaldet deres øvrigheds ombud Laurids Mortensen, ladefoged på Åkær, som på hans husbonds vegne kom til dem, hans befaling at udrette, ikke alene har ham angrebet og slået, men med rebelleri uskikkeligt overfaldet, satte derfor i rette, om de ikke derfor bør straffes med fængsel og jern i Bremerholm. opsat 1 måned.

(82)

22/8 1664.

** Mikkel Lauridsen i Halling på husbonds vegne stævnede Anders Hansen og Karen Jensdatter, som begge da tjente Niels Nielsen i Odder, for dom og tiltalte dem for deres bøder 18 rigsdaler, for de i løsagtighed har avlet barn, som de bør betale inden 15 dage, og hvis de det ikke formår, da at straffes på kroppen med fængsel og jern. opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, stævnede Jørgen Rasmussen i Oldrup og hans søn Espen Jørgensen for dom, for de modvilligt har tilbageholdt deres landgilde og trælpenge, om de ikke derfor har deres fæste forbrudt, og stå til rette for hvis skade, der er forårsaget.

** Poul Olufsen i Odder Bisgård. efterskrevne vidnede, at hans formand sl Peder Andersen, som havde halv gården i fæste og brug, han var af fjenderne og polakkerne ganske ruineret, og døde i polakkernes tid, og der blev aldeles intet gods efter ham til nogen arvinger, og Poul Andersen, som var i gårde med ham, fik intet af den sl mands gods til nogen gæld eller i andre måder.

(83)

** Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver til Åkær. Hans Jørgensen i Odder ved ed benægtede, at han er ham intet skyldig for restants eller andet, hvorimod Hans Olufsen berettede, at det med skiftebrev efter hans sl formand Oluf Sørensen bevises, at han var skyldig for 1/2 fjerding smør fra 1656, og Hans Jørgensen derfor tog en kobberkedel til sig, og lovede at betale Hans Olufsen.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup. stævningsmænd vidnede, at de samme dag, de gav Peder Knudsen i Kysing varsel for syn og vidner, da gav de også de andre Kysing mænd varsel ved tinghusdøren.

** Niels Knudsen i Hadbjerg med 6 ugers opsættelse stævnede Mette, sl hr Frederik Arnoldusens efterleverske i Hundslund, med hendes lovværge og ældste søn Arnoldus Frederiksen i Oldrup samt hendes datter Karen Frederiksdatter sst Barbara Frederiksdatter i Hadrup Johanne Frederiksdatter sst Las Frederiksen i Oldrup Anders Frederiksen i Lerdrup og tiltalte dem for 19 sletdaler efter deres far hr Frederiks udgivne håndskrift til Niels Knudsen i Hadbjerg, dateret Hundslund 30/11 1649, som blev fremlagt. så mødte Arnoldus Frederiksen og Las Frederiksen på deres egne vegne Oluf Rasmussen i Hadrup og Jost Sørensen sst på deres hustruer Barbara Frederiksdatter og Johanne Frederiksdatter deres vegne og berettede, at de ingen arv endnu har fanget efter deres sl far, ej heller er sket noget skifte, men hvis gods, som findes efter ham, er hos deres mor i Hundslund præstegård, hvor hun endnu har sine værelser, og de var udgift før deres far døde, og der blev afsagt dom: da boet står uskiftet, og arv og gæld ikke er frasagt, så bør Mette, sl hr Frederiks, og hendes og hans børn den sl mands håndskrift at betale og fyldestgøre.

(85)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup delefoged med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Knudsen i Kysing for dom og tiltalte ham, for han modvilligt har sig tilfordristet at have pløjet fra hans nabo Søren Nielsen og til sin jord indhegnet, som er bevist med syn og klage, om han ikke bør det igen at fra sig lægge hvis, han ulovligt har brugt og bøde for hver fure 3 mark, og fremlagde tingsvidne 27/7 og synsvidne 1/8, hvorefter Peder Knudsen fremlagde et indlæg og tingsvidner 22/8 og 18/6, og der blev afsagt dom: da vidner og synsvidner, som er fremlagt, ikke stemmer overens, vidste fogden ikke deri at være dommer, men det ydmygst for tilbørlig overdommer henfandt.

(87)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, stævnede Poul Jørgensen i Falling Christen Smed i Ålstrup med flere for dom og tiltalte dem for en soldat, som fattes i samme deres lægd, hvorved KM tjeneste lang tid af samme lægd er forsømt, og skønt de tit og ofte, siden deres soldat bortrømte, er tilsagt at møde med deres sønner, at deraf en dygtig karl kunne udtages, så har de det ikke villet, om de ikke for deres ulydighed bør have deres fæste forbrudt. da de ikke er mødt, blev sagen opsat 1 måned.

29/8 1664.

** Rasmus Nielsen i Svinballe på sine egne og Rasmus Hansen sst på hans mor Margrete Nielsdatters vegne klagede over Jens Espensen i Svinballe, som ulovligt har tilegnet sin en del af hans naboers jord og ført sæd deri foruden hjemmel og minde, og pløjet tvært over deres hovedager.

** Rasmus Jørgensen på menige Odder gård og bymænds vegne klagede og gav tilkende, hvorledes de Balle og Snerild bymænd nogen få år siden har omkastet deres vangskifter og gjort deres hegnet imod Odder fælled, imod gammel brug og sædvane, hvilket er de Odder bymænd til stor skade, og begærede, at de kunne holde hegnet og fælled sammen i de marker, som påstøder, og som af Arilds tid været har, hvortil de svarede, at de i fjendernes og polakkernes tid var tvunget til at bruge deres marker således, som de endnu er i brug, og de kan ikke omkaste dem uden ubodelig skade, men de

vil hellere grave og gærde markskelgærde efter loven, formedelst den store skade, de årligt lider af Odder fæmon.

(88)

** et andet vidne. efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at desmidlertid og år og indtil den sidste fjendetid og polakkertid, da har de Odder mænd Balle og Snerild mænd holdt hegnet mod hverandre og fælled ligeså imod hverandre, og dertil svarede Morten Andersen af Snerild, at de Snerild mænd kunne umuligt skilles fra de Balle mænd med deres hegnet og fælled sammen, men kan det komme til forlig, vil de af Snerild vel samtykke at så byg imod Odder mark, når de han fanget et års rugsæd af førnævnte mark.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup. Karen Nielsdatter i Oldrup klagede, hvorledes Jens Eskesen i Oldrup slog hende med en fork til jorden på hendes egen gårds grund, og han jog hende ind af hendes gårdsled.

** et vidne. synsmænd afhjemlede syn på Arnoldus Frederiksens hustru Karen Nielsdatter, og da var hendes venstre hånd ophovnet.

(89)

** Peder Lassen i Oldrup vidnede, at da han gik til Arnoldus for at stene en høle, da så han, at Arnoldus kone Karen Nielsdatter og Jens Eskesen droges og nogle svin ved hans vogn på gaden, og Vogn Nielsen, som fulgtes med ham for at drage for ham ved slibestenen, vidnede det samme.

5/9 1664.

** Anders Pedersen i Lerdrup. efterskrevne vidnede, at de om sommeren, før de svenske nu sidste krigstid var her i landet, da var de taget til vurderingsmænd og med herredsfogden og delefogden skulle udtage i Gylling sogn for restants, og da bar Anders Pedersen en kvindekåbe til dem i Niels Sørensens hus for hans restants, og den blev liggende der i huset 3 uger, indtil delefogden lod den hente.

** Arnoldus Frederiksen delefoged på sin husbonds vegne tilsagde og advarede Niels Banners bønder i Hundslund Torrild Saksild og Bjerager sogne, at de efter denne dag skal være tiltænkt at færdiggøre og ved magt holde Glibing mølledam med dæmning og arbejde, at age tømmer sten til møllen, hvis og når behov gøres, og efter det gamle dambrev skal der være damfogder i hvert sogn at tilsige bønderne, når mølleren det fornøden har og selv følge med til samme mølledæmnings arbejde, og hvem det forsømmer bliver pantet for 1/2 tønde øl, hvortil efterskrevne blev tilsat.

(90)

** Arnoldus Frederiksen på husbonds vegne tilsagde og advarede alle hans tjenere, at de skal have i agt med det første at yde deres landgilderug, godt forsvarligt sæderug, sammen med landgildesmør i Oldrup, eller hvor de tilsiges, så og at yde gode færdige brændsvin, og hvis nogen forsømmelse sker, da derfor at stå til rette og holde deres husbond skadesløs.

12/9 1664.

** Christen Eriksen i Tvenstrup. vurderingsmænd vurderede den hest, som Niels Jensen i Tvenstrup retter for sig med mod Christen Eriksen sst, som ham søger for 5 rigsdaler efter fremlagde forpligt, som Niels Jensen til kirken havde udlovet.

** Laurids Brorsen. Mikkel Lauridsen på hans principals vegne i fred lyste efterskrevne skove, han er foged over, og forbød alle de omliggende at lade deres svin og kvæg, som af olden kan fortære, komme i samme skove under straf, som vedbør.

** Rasmus Jørgensen i Odder stævnede menige Balle og Snerild bymænd for dom og tiltalte dem for, at de for nogen år siden i ufredstiden har omkastet deres vange, som tilforn og af Arilds tid har fuldt hegnet og fælled med Odder vang og mark, og eftersom det med tingsvidne bevises, at det af gammel og Arilds tid har været sådan, om de Balle og Snerild mænd ikke bør omkaste igen. sagen blev opsat 1 måned.

(91)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder for dom for restants af landgilde og skatter, som de blev tildømt at betale.

(92)

19/9 1664.

** Mikkel Lauridsen ridefoged på sine principalers vegne. synsmænd afhjemlede syn på Loverstrup mølles brøstfældighed.

** Mikkel Lauridsen et andet vidne, og tilbød mølleren Søren Eskesen i Loverstrup mølle, at dersom han ville sætte kaution og lov for sig at færdiggøre samme mølles bræk og brøstfældighed og yde deraf mølleskyld skat og hvis deraf bør gange, så kan han beholde den, dertil svarede Søren Eskesen, at møllen var meget forfalden, der han kom dertil, som er med synsvidne at bevise, og der han havde førlighed, ville og kunne have gjort den færdig, da kunne han intet dertil af skoven få udvist, og fjendetiden påkom, så polakkerne fordrev ham og fordærvede møllen, og tilmed har han været højere mølleskyld pålagt end de andre møller, og han er nu både forarmet og skrøbelig, og kan hverken hjælpe sig selv eller møllen, men begærer sin øvrigheds nåde for Guds og sin arme hustru og børns skyld, som må gå derfra i største armod og elendighed.

(93)

** Niels Jørgensen i neder Loverstrup mølle. synsmænd afhjemlede syn på neder Loverstrup mølles brøstfældighed, hvortil Niels Jørgensen svarede, at han gerne ville bygge og gøre bekostning på samme bygfældighed at yderste formue, om ham må udvises og bekomme af skoven.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over en del af sl rigens drosts børns gods. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som dette år kunne findes på hans principalers efterskrevne skove.

** Hans Rasmussen i Ondrup på sine egne og flere selvejerbønders vegne. synsmænd aflagde deres taksering af olden på selvejerbøndernes skove.

(94)

** Mikkel Lauridsen, synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som findes på Matias Ebbels gård i Odder.

** Mikkel Lauridsen. efterskrevne forpligtede dem til ham på hans principalers vegne, at de skal ikke forhugge deres gårdes tilliggende underskov, men i rette tide holde skovene ved magten, vildtbanen uden skade, som forsvarligt kan være.

** Hans Olufsen i Gylling, forrige ridefoged og skriver til Åkær. Knud Sørensen i Torrild på hans mor Margrete Knudsdatter, sl Søren Madsens efterleverske, hendes vegne og imod Hans Olufsens tiltale fremlagde en seddel og kendelse fra Morten Sørensen, nu boende i Forlev, at han over skifte efter hans sl far Søren Madsen har til sig annammet korn og gods for at betale restants for 1656 til Hans Olufsen, og han lover at holde hans mor Margrete Knudsdatter og søskende skadesløs, dateret 5/9 1664, hvorefter Hans Olufsen må søge Morten Sørensen derfor.

(95)

** Peder Sørensen, ridefoged over Banners gods. syns mænd afhjemlede syn på hvis olden, der dette år findes på hans efterskrevne skove.

** Jørgen Jensen i Randlev. Peder Jensen i Randlev tilstod, at han med hans tilforhåbende hustru Mette Jørgensdatter har til sig taget hendes og sl Søren Jensens 3 børn, nemlig Jørgen Sørensen 3 år Maren Sørensdatter 9 år og Barbara Sørensdatter 7 år med deres arvegods, som dem tilfaldt over skifte efter deres sl far 15/9 sidst forleden, som skal stå uden rente, til de bliver 15 år, og desmidlertid føde og klæde dem.

(96)

** Laurids Brorsen. synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som findes på det boel i Amstrup, som Mikkel Holm iboer.

** Niels Pedersen med 6 ugers opsættelse namsdom over efterskrevne for deres resterende smørlandgilde, som de blev tildømt at betale.

(97)

** Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver og ridefoged til Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom for hvis, de er ham skyldig, og som han år efter år har stævnet dem for efter fremlagte restants, og han fremlagde domme af 22/4 1663 8/9 1662 2/12 1661 28/1 1661, hvornæst efterskrevne fremkom og benægtede og fragik deres gæld, der iblandt Peder Johansens enke i Amstrup hendes søn Rasmus Pedersen, og Peder Sørensen, ridefoged over de Banners forlenede gods fremlagde sit indlæg, og efterskrevne vedgik en del af gælden, hvorefter der blev afsagt dom: de, der er mødt og vedgår en del af gælden, bør betale den vedgåede restants, og de, der ikke er mødt, bør betale.

(101)

** Hans Olufsen i Gylling. efterskrevne vidnede, at de 28/12 1660 har været over skifte i Odder efter sl Oluf Sørensen, og da blev vurderet en kobberkedel, som Hans Olufsen skulle have haft, og Hans Jørgensen fik fyldest af arvingerne for 2 tønder havre, som han skulle betale Hans Olufsen, og nu svor han, at han aldrig fik kedel eller havre.

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom for gæld og brevpenge, de er ham skyldig efter fremlagte register, som de blev tildømt at betale.

(103)

26/9 1664.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær og Samsø, med 6 ugers opsættelse stævnede Simon Jørgensen i Amstrup Rasmus Christensen i Falling og Peder Nielsen i Lerdrup og tiltalte dem, for de 22/6 i deres ulovlige gildelav overfaldt deres øvrigheds ombud ladefoged Laurids Mortensen, og fremlagde tingsvidner 20/6 og 27/6, og Rasmus Christensen mødte og svarede, at han med Laurids Brorsens minde måtte være forskånet for dom, hvorefter de andre indstævnede blev tildømt af betale 6 mark for bordag,

(104)

** Niels Pedersen på husbonds vegne gav last og klage på Mikkel Holm i Amstrup, for han er hans øvrighed ulydig med hvis arbejde, han tilsiges at gøre, og som han er sin øvrighed pligtig, og ladefogden vidnede, at han ikke mødte for at age malt og havde forsømt sin høstgerning, hvortil han svarede, at han havde gjort alt hvad han burde gøre, og havde kun forsømt denne ene rejse.

** Morten Knudsen i Skanderup bevilgede Anders Steffensen i Dyngby fremdeles at hos sig beholde hans to steddøtres arv, nemlig Karen Madsdatter og Bodil Madsdatters, som han har haft hos sig hidindtil efter tingsvidne 5/4 1647, samt at pigerne herefter årligt må oppebære renten deraf, eftersom de nu er kommet til forstand og vel opfødt.

(105)

** Knud Sørensen Hjort i Torrild. efterskrevne vidnede, at de 1657, før fjenderne kom herind om sommeren, da var de vurderingsmænd med fogderne at udgøre Hans Olufsens restants, og da udgjorde de gods af Jens Rasmussens bo i Torrild for hvis, han var ham skyldig.

3/10 1664.

** Peder Jensen i Odder. Niels Hansen i Odder vidnede, at den dag, efter den gældsdom var faldet imellem Peder Jensen og Matias Ebbel, da gjorde Peder Jensen og Matiases kone regnskab, og da skulle han fly Matias 10 mark, hvilket Matias Ebbel vedgik at have fået, men det var ikke af den gæld, hans brev pålyder.

** Jens Nielsen i Hølken på Karen Degns i Boulstrup hendes vegne oplyste en vædder, som forgangen år er kommet til hende, men ingen er kommet for at vedkendes den, og den blev da vurderet for 24 skilling.

** Jens Rasmussen i Hadrup. Oluf Rasmussen i Hadrup tilstod at være ham skyldig 8 sletdaler, hvorfor han pantsætter ham efterskrevne stykke jord

(106)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær og Samsø, med opsættelse 25/8 stævnede Poul Jonsen i Falling Christen Smed Jens Jespersen sst Peder Jespersen i Ålstrup og Søren Christensen i Amstrup for dom og tiltalte dem for en soldat, der fattes i deres lægd, og der blev afsagt dom: de bør være i KM nåde og unåde, og deres gårdes fæste til deres husbond at være forbrudt.

(107)

** Søren Hansen i Hovedstrupgård. synsmænd afhjemlede syn på Hovedstrup skov og Hovedstrupgårds skov for hvis olden, der findes dette år.

** Mogens Jørgensen i Oldrup. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, der findes på en engskov, som Mogens Jørgensen og Hans Rasmussen har på Oldrup mark.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på principalers vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Anders Hansen og Karen Jensdatter for 18 rigsdaler, deres bøder for løsagtighed, som de blev tildømt at betale.

(108)

** Mikkel Lauridsen i Halling på sine principalers vegne stævnede Søren Eskesen i Loverstrup mølle for dom og tiltalte ham, for han har ladet samme mølle forfalde både på huse og mølleværk, hvilket ikke kan færdiggøres for mindre end 93 sletdaler, og satte i rette, om han ikke bør skaffe forsikring for samme 93 sletdaler og 1/2 års forfalden mølleskyld, og hans fæste at være forbrudt. opsat 1 måned.

** Peder Sørensen, ridefoged for de Banners forlenede gods, stævnede hans bønder og tjenere for dom for restants for deres trælpenge, om de ikke bør betale inden 15 dage. opsat 1 måned.

10/10 1664.

** Mikkel Lauridsen i Halling på Mikkel Jensens vegne i Videby i Skåne hans vegne advarede Jørgen Mikkelsen i Ovdrup, at han holder de penge i beredskab, som han er Mikkel Jensen skyldig, hvilken tid han lader dem fordre, hvortil han svarede, at han fik gods og fæmon af Mikkel Jensen, og skønt fjenderne tog det, så vil han give ham gods og fæmon igen.

(109)

** Mikkel Lauridsen. synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i Loverstrup skov og Jens Pedersen Høg i Loverstrup svarede og angav, hvor noget deraf var kommet hen, og det, han selv har hugget, vil han være i husbondens minde for.

** Peder Jensen i Odder stævnede Matias Ebbel i Odder for dom og tiltalte ham for 5 sletdaler efter deres afregning samt anden gæld, som Matias benægtede at være ham skyldig. opsat 1 måned.

(110)

** Anders Jensen i Lundhuset til 3.ting oplyste en hest, som er kommet på Åkær mark næst forleden sommer, hvortil Erik Jacobsen i Skovsgård svarede, at han og hans bror har haft samme øg, men har afhændet det.

17/10 1664.

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged. Jens Mikkelsen i Randlev, som har beklaget sig hos KM forvalter på Skanderborg, hvorledes en ko er ham fravurderet for gæld, så berettede han for retten, at før de vurderede hans ko, tilbød han dem 5 sletdaler og nogle gæs, og havde de taget dem, skulle han aldrig have klaget.

(111)

** Søren Rasmussen af Alrø. Peder Keldsen i Torup tilstod, at han havde fæstet ham 4 stoklav hus østen ved hans gård med et jordstykke, hvoraf han årligt til husleje skal betale 2 mark og en dags arbejde om ugen.

** Niels Pedersen på Åkær. Anders Jensen i Lundhuset til Åkær oplyste 9 svin, som er kommet ind i Åkær skov og olden, som ingen har villet vedkende sig.

24/10 1664.

** Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild til 3.ting lovbød de lodder og parter jordegods, som de har arvet efter deres sl datter Ingeborg Jørgensdatter i den halve selvejer bondegård i Morsholt, som Jørgen Ovesen iboer, og som hun afdøde. varsel til Morten Ovesen i Søby Maren Ovesdatter sst med hendes mand Rasmus Rasmussen Anne Ovesdatter i Morsholt Sidsel Ovesdatter i Saksild med deres ægtemænd, og fremlagde en seddel af Jens Christensen Keldsen i Viborg på hans hustru Margrete Ovesdatters vegne og Laurids Olufsen og Niels Knudsen i Århus på deres hustruer Karen Ovesdatter og Anne Ovesdatters vegne, at de er samme varsel gestændig.

(112)

** Rasmus Nielsen i Morsholt på hans søster Kirsten Nielsdatters vegne i hendes fæstemand Jørgen Ovesen i Morsholt hans nærværelse bød sølv og rede penge, som han for retten fremviste, for hvis jordegods, som Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild har lovbudt.

** Ove Jensen i Sander Rasmus Jørgensen i Odder på menige Odder bymænds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede menige Balle og Snerild bymænd, alle som har jord i marken, for dom og tiltalte dem, for de for nogle få år siden har omkastet deres vange, som tilforn af Arilds tid har fulgt

hegnet og fælled med Odder vange og mark, og fremlagde et tingsvidne 29/8 udstedt, og der blev afsagt dom: hvis de ikke vil selv forliges i mindelighed, så bør de hegne og gærde efter lovens 3.bog 58 kapitel.

(113)

** Hans Christensen i Falling på sine egne og hans bror Rasmus Christensens vegne lod fordele efterskrevne for gæld.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær og Samsø. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som kunne findes på Åkærs tilliggende skove.

** Mikkel Lauridsen ridefoged med 14 dages opsættelse stævnede efterskrevne bønder for dom for deres trælpenge, de tilbageholder, som de blev tildømt at betale.

(114)

30/10 1664.

** Niels Jensen i Rudgård på hans mor Karen Eriksdatters vegne i Fillerup. Erik Jensen i Fillerup tilstod, at han havde gjort en venlig kontrakt med hans mor Karen Eriksdatter om hendes efterskrevne aftægt og livs ophold, som hun skal have af den halve gård, som hun for ham har opladt.

(115)

** Morten Rasmussen i Tvenstrup. Rasmus Rasmussen i Tvenstrup tilstod skyldig at være ham 9 mark, som Niels Mikkelsen sst gik i lov for.

** Peder Sørensen ridefoged efter 6 ugers opsættelse fik namsdom over efterskrevne resterende bønder for forfaldne trælpenge, af hver helgård 6 sletdaler halvgård 3 sletdaler boelsmænd 2 sletdaler og husmænd 1 sletdaler, og de blev dømt efter irettesættelsen.

(116)

7/11 1664.

** Rasmus Nielsen i Morsholt på hans søster Kirsten Nielsdatters vegne. Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild solgte og skødede fra sig sin hustru og deres arvinger og til Kirsten Nielsdatter, Jørgen Olufsens fæstemø, og hendes arvinger alle de lodder og parter jordegods, som de har arvet i den selvejer bondegård i Morsholt efter deres sl datter Ingeborg Jørgensdatter, som boede og døde sst.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, på husbonds vegne tilsagde og advarede alle hans underhavende bønder og tjenere, så mange, som giver fodernødspenge efter jordebogen, at de efter KM anordning for et fodernød skal give 1 1/2 rigsdaler og for 1/2 nød 3 ort.

(117)

14/11 1664.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på principalers vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Søren Eskesen i Loverstrup mølle for dom, og tiltalte ham for samme mølles brøstfældighed, som beløber sig til 93 sletdaler, om han ikke bør betale den, samt 1/2 års resterende mølleskyld, og fremlagde et tingsvidne 19/9, og så blev Søren Eskesen fremråbt 3 gange, men ingen fremkom, men naboer berettede, at Søren Eskesen med hustru og børn er gået bort fra møllen, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Eskesen bør betale forskrevne brøstfældighed og mølleskyld inden 15 dage.

(118)

** Christence Mogensdatter, sl Anders Nielsens efterleverske i Balle, stævnede Peder Sørensen sst for dom, og tiltalte ham for lånte rede penge 9 sletdaler og byg og 2 læs hø, hvilken gæld han ikke med vilje ville betale, og da han vedgik en del af gælden, blev sagen opsat 1 måned til forlig.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, lod fordele efterskrevne, som rester med deres ydeved.

(119)

** Erik Jacobsen stævnede efterskrevne for dom og tiltalte dem for at restere af Randlev lægd efterskrevne efter jordebogen, hvortil de svarede og formente, at de ikke burde lide for hvis, andre holder tilbage og begærede opsættelse, så de kunne forfare, hvem der var det skyldig, hvorfor sagen blev opsat 1 måned.

21/11 1664.

(denne dag var ingen sager at indskrive eller af retten begæret beskrevet)

28/11 1664.

** Peder Sørensen ridefoged. Peder Jensen på Alrø med 3 andre tilstod, at de på menige Alrø sognemænds vegne havde akkorderet med deres husbond Niels Banner om alle deres landgilde efter jordebogen, som er for arbejdspenge i år 300 rigsdaler, hvoraf er ydet 128 rigsdaler, og resten lover de at betale inden juleaften førstkommende.

(120)

** Peder Jensen på Alrø. Arnoldus Frederiksen i Oldrup lovede, at han skal forskaffe Peder Jensen og de andre 3 mænd, som er i lov ganget for Alrø lands landgilde og trælpenge, Jørgen Jensens part af de 300 rigsdaler, så mange, han af hans gård pro kvota kan tilfalde at udgive.

** Niels Jensen i Torup og Simon Nielsen i Hundslund kendtes dem at have indgået efterskrevne kontrakt og forlig med hverandre anlangende deling af huse og jord imellem dem af den gård, de påboer.

5/12 1664.

(121)

** Christen Hansen Århus KM arkelimester stævnede Poul Olufsen i Odder Bisgård og hans hustru Karen Olufsdatter for dom og tiltalte dem på hans mor Berete Rasmusdatters vegne, for de har til dem annammet hendes efterskrevne klæder og gods at forvare 1657 før fjendernes indfald, hvilket Poul Olufsen ved ed benægtede, at han aldrig har annammet noget af hendes klæder og gods. sagen blev opsat 1 måned til bevis.

** Gregers Jørgensen i Odder stævnede Jacob Ovesen sst hos hans mor, som han holder hus, og beskyldte ham for en klædekjole, som han forholder ham. sagen blev opsat 1 måned.

(122)

12/12 1664.

** Mikkel Ibsen i Torrild til 4.ting lod fordele Johan Andersen i Torrild for 2 sletmark, som han skulle udgive for hans svin, som gik i skoven på olden, og alle bymænd skulle betale til, eftersom de havde svin til.

19/12 1664.

** Matias Sørensen, indvåner i Århus, på Århus bys vegne, begærede ham at måtte opnævnes 4 dannemænd nu straks at rejse med ham at visitere og forfare, om noget købmandsgods og varer findes i Bjerager at sælges købes og handles med, imod recessen KM brev og forbud.

** hr Melchior Jensen, sognepræst til Torrild og Vedslet sogne, gav klage over Knud Tomasen Skomager i Torrild, hvorledes han 11/12 om natten er kommet til præstegården, har slået lågen og porten op, og er gået ind i gården med hujen hvinen og skrigen, og med dragen degen slået på forstuedøren og derefter slog herbergsdøren i stykker og af hængslerne, hvorefter han overfaldt to af hr Melchiors tjenere i deres senge, hvoraf den ene undkom i sin bare skjorte, og den anden blev reddet af præstens hustru af hans morderiske hænder, da hun var kommet af hendes seng, og nu mødte Knud Skomager og benægtede, at han intet ondt ville gøre præsten, men hvad han gjorde i drukkenskab, kunne han ikke sanse, og ville bede om forladelse.

(123)

** hr Melchior Jensen. Knud Tomasen Skomager i Torrild afbad sin forseelse, som han i drukkenskab har gjort imod sin kære sjælesørger, og efter hans begæring fremstod efterskrevne og lovede, at han ikke herefter ingen skade skal gøre hr Melchior hans hustru eller noget, hvad deres er.

(124)

** Jens Rasmussen i Ondrup til 4.ting lod fordele Peder Jørgensen i Svorbæk efter hans håndskrift for 15 sletmark med renter.

** Jens Jespersen i Fillerup. Kirsten Rasmusdatter i Hovedstrup vidnede, at hun efter skt Hans sidst forleden sommer så en sværm af Jens Jespersens bier, som stod til Christen Mogensens sst, de fløj til Rasmus Tulstrups, og søgte ind i en kube der, og hun fulgte dem, og Rasmus Tulstrup svarede, at han befatter sig intet med de bier, de er ikke hans.

** Mikkel Lauridsen ridefoged på husbonds vegne stævnede Jacob Ovesen i Odder for dom og tiltalte ham, for han uden hjemmel har hugget en bøg ved roden på Hans Jensens skovskifte, om han ikke bør skaffe hjemmel til samme træ eller bøde sine 3 mark. sagen blev opsat 1 måned.

o gode Gud som os dette forgangen år
har bevaret fra skade og fare
giv os fremdeles din helligånd
med visdom og ret forstand.
amen i Jesu Christi navn

(125)

o milde Jesus giv os din fred
at vi fremdeles må leve i rolighed
her i Danmarks rige
o Jesu sød det ord bevar
og giv os alle et lyksaligt år
at vi så kunne tillige
udaf din godhed sige.

Jesper Rasmussen
egen hånd

(1)

** tingbogens autorisation 1665.

** ransnævninge skursnævninge foged skriver og forsegler.

(2)

9/1 1665.

** Mikkel Andersen i Nissumgård, delefoged til Skanderborg. Tomas Rasmussen i Hvilsted vidnede, at han mindes i 30 år, der hans sl far og han efter ham var sognefoged i Hvilsted sogn, da gjordes der ikke uden halv gårds ægt og arbejde af den liden gård og bolig, som Anders Jensen i Hvilsted nu iboer, hverken med ladegårds avling rejser eller gerning, og andre, der mindes op til 50 år, vidnede det samme.

** Palle Rasmussen Smed, indvåner i Horsens. Jørgen Pedersen i Torrild med flere gav tilkende, at de på menige Hads herredsmænds vegne har akkorderet med Palle Smed om høleer og skæreknive, som han lover at vil forskaffe dem gode og uforfalskede for en tilbørlig og billig betaling på det,

godtfolk ikke skal blive bedraget af fremmede og ukendte med sådanne varer, som ikke er gode eller tjenlige, hvilket tit og ofte kan være sket, og man ikke ved, hvor sådan fusker kan søges.

(3)

** Jens Andersen i Fensten på hans søster Maren Andersdatters vegne i Vestergård. Mikkel Mortensen i Vestergård i Ørting sogn og Jens Andersen på hans søster Maren Andersdatters vegne kendtes dem med deres øvrigheds tilladelse at have indgået en kontrakt, at eftersom hun for Mikkel Mortensen og hendes datter Anne Pedersdatter, nu sl hendød, den gård, som hendes sl husbond Peder Jensen afdøde, har afstået og opladt, så skal hun have efterskrevne til hendes livs ophold af samme gård.

(4)

** Jens Jacobsen i Hølken på Mikkel Rasmussens vegne, barnfødt sst. Jacob Pedersen i Nølev tilstod at være Mikkel Rasmussen skyldig 20 sletdaler af den arv, samme dreng var tilfaldet efter hans sl farsøster Maren Mikkelsdatter, som boede og døde i Hølken.

** Erik Jacobsen i Skovsgård lod fordele efterskrevne for gæld.

** Erik Jacobsen lod fordele efterskrevne for 3 mark deres faldsmål.

16/1 1665.

** Peder Mikkelsen i Fillerup mølle. efterskrevne vidnede, at de på hans vegne tilbød hans mor Berete Sørensdatter i neder Loverstrup mølle det korn, som er hende forordnet til hendes ophold, samt et godt fedt svin, som stod på stien, om hun eller hendes fødte værge Peder Sørensen i Balle ville annamme det, og da ville hun ikke annamme det, ej heller ville hun svare dem noget dertil, og Peder Mikkelsen klagede, at hans mor er så avindsfuld og ond, at hun ingen rolighed vil lade ham eller hans fattige hustru have og kun bruge de husværelser, som hun er tillagt at have, med dagligt skænderi og ondt forligelsesmål, dog ingen årsag skal kunne bevises, og hendes rette værge Peder Sørensen i Balle har tilbudt at låne hende hus, hvilket hun ikke har villet annamme, og han tilbød hende det, som er tillagt hende, om hun ville annamme det, og hvis ikke, så vil han ikke give hende nogle store summer, der i sin tid kan komme møllen og øvrighedens rettighed til skade, og han begærede hans øvrigheds hjælp.

(5)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med en måneds opsættelse, stævnede Åkærs bønder for dom anlangende deres restants af forfalden landgilde, og han fik dom efter irettesættelsen.

(6)

** hr Jens Hansen Trige, sognepræst til Virring og Essenbæk sogne, stævnede Poul Olufsen i Bisgård i Odder for dom og tiltalte ham for 12 sletdaler med 4 års rente efter hans håndskrift. sagen blev opsat 6 uger.

** Peder Clausen på Alrø stævnede efterskrevne for gæld. opsat 6 uger.

** Peder Jensen på Alrø stævnede Arnoldus Frederiksen i Oldrup for dom for sit lov og løfte for 15 daler. sagen blev opsat 1 måned.

23/1 1665.

** Mads Nielsen i Synnedrup. Rasmus Ibsen i Bjerager og Mads Nielsen i Synnedrup til 3.ting lovbød alle de lodder og parter jordegods og ejendom, som de har arvet i det jordejer bondehus i Rude, som Jens Jensen iboer, og Jens Jensen tilbød sølv og penge og formente sig nærmere til at købe end andre, efterdi han ejer den største part deri. varsel til Mikkel Jensen i Rude og hans søster Anne Jensdatter sst Jens Jensen i Torrild.

(7)

** Jens Jensen i Rude til 3.ting lovbød halvparten af det selvejer bondehus i Rude, som han iboer. så fremstod Mette Jensdatter, barnfødt i Vitved, med sølv og rede penge i hænderne og formente sig nærmere til at købe end andre, efterdi hun er hans trolovede fæstemø.

** Søren Mortensen i Vads mølle på sine egne og hans brødre Jens Mortensen og Hans Mortensen deres vegne. Mikkel Mortensen i Vestergård i Ørting på sine egne vegne, såvel som på hans søster Karen Mortensdatters vegne, sl Christoffer Sørensens i Brigsted, item Hans Mortensen i Gylling på hans hustru Maren Mortensdatters vegne og med fuldmagt af Peder Jensen i Søby på hans hustru Johanne Mortensdatters vegne gav Søren Mortensen og hans to brødre, som er i fællig sammen, afkald for al hvis arv og gods, som de har været tilfaldet efter deres sl forældre Morten Mikkelsen og Anne Jørgensdatter, som begge boede og døde i Vads mølle, og tilstod, at de enhver, som er udgift, har fået fyldest for samme deres arveparter.

** Søren Mikkelsen i Gylling. Anders Jørgensen i Gylling på sine egne såvel som på hans to brødre Christoffer Jørgensen og Mikkel Jørgensen deres vegne, som begge er udenlands, gav deres stedfar Søren Mikkelsen afkald for al hvis arv og gods, som dem kunne være tilfaldet efter deres sl mor Apelone Andersdatter, som boede og døde i Gylling.

(8)

** Christen Hansen Århus, KM arkelimester, med 6 ugers opsættelse stævnede Poul Olufsen i Bisgård og hans hustru Karen Olufsdatter for dom anlangende hans mor Berete Rasmusdatters efterskrevne klæder og gods, som de til dem har annammet 1657, førend fjendernes indfald, og han formener, de har solgt en del deraf og brugt klæderne, og Poul Olufsen mødte og benægtede og svor, at de aldrig havde annammet noget deraf, og der blev afsagt dom: da der ikke fremlægges bevis, da kan der imod Poul Olufsens benægtelse ikke dømmes på ham eller hustru.

(9)

** Hans Christensen i Falling stævnede efterskrevne for gæld. sagen blev opsat 1 måned.

** Niels Jørgensen i neder Loverstrup stævnede Søren Sørensen i Halling for dom for 7 sletdaler gæld. opsat 1 måned.

30/1 1665.

** hr Hans Lauridsen i Odder, provst i Hads herred. efterskrevne vidnede, at 1655 så og hørte de, at Morten Knudsen, da i Balle, han blev forligt med hr Hans om en kvie, som var ihjelkørt, og Morten Knudsen lovede ham derfor 4 sletdaler.

** Espen Christensen, degn i Gosmer. Christen Espensen, barnfødt i Gosmer, gav hans far Espen Christensen afkald for arv efter hans sl mor Sidsel Andersdatter, som boede og døde i Gosmer.

(10)

** Jens Jensen i Rude. Rasmus Ibsen i Bjerager og Mads Nielsen i Synnedrup gav ham afkald for al hvis arv, som dem har været tilfaldet efter hans sl hustru Maren Pedersdatter og hendes datter Maren Rasmusdatter, som begge boede og døde i Rude.

** Jens Jensen i Rude. Rasmus Ibsen i Bjerager og Mads Nielsen i Synnedrup solgte fra dem og deres arvinger og til Jens Jensen og hans arvinger alle de lodder og parter jordegods, som de har arvet i det selvejer bondehus i Rude, som Jens Jensen iboer.

(11)

** Ove Jensen i Sander på Mette Jensdatters vegne i Rude. Jens Jensen i Rude solgte skødede og aldeles afhændede fra sig og sine arvinger og til hans trolovede fæstemø Mette Jensdatter og hendes arvinger halvparten af det selvejer bondehus i Rude, som han iboer.

** hr Jens Madsen i Nimtoft stævnede Hans Olufsen for dom for gæld efter hans håndskrift på 76 sletdaler. opsat 6 uger.

(12)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, stævnede efterskrevne for gæld. opsat 1 måned.

** Peder Sørensen, ridefoged over de Banners gods, stævnede efterskrevne for dom, for de har avlet børn i løsagtighed. opsat 1 måned.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på husbonds vegne gav last og klage på Jens Mikkelsen i Odder, som opholder sig hos hans far Mikkel Hansen sst, hvorledes at han har sig tilfordristet at gå med en lang bøsse i vildtbanen, og ladet sig finde med sådanne tegn, at han ville stjæle af KM og øvrighedens vildt, hvilket er imod KM påbud, hvorfor han advares, at dersom han herefter lader sig således med bøsse finde i skovene, og derover af skovrideren antræffes og fanger skade, ligger han på sit eget virke og have det for sin hjemgæld.

** Niels Pedersen, underskriver på Åkær, på sin husbonds vegne til 4.ting oplyste et øg og et føl, som før vinter kom til ladegården, og der er givet foder med husbondens egne hopper, dersom rette ejermand kommer, kan han få dem igen, når han betaler foder og bekostning derpå gjort er.

(13)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, stævnede alle de bønder og tjenere for dom anlangende deres restants af landgilde og skatter, hvis de står tilbage med og forfalden er. opsat 14 dage.

6/2 1665.

** Mikkel Lauridsen ridefoged med 6 ugers opsættelse stævnede bønder og husbondens tjenere for namsdom for deres restants af landgilde og skatter, som de blev tildømt at betale.

(14)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Lauridsen tjenende Rasmus Pedersen i Amstrup og Kirsten Mikkelsdatter i Halkær og tiltalte dem, for de har avlet børn samme i løsagtighed, ham 12 rigsdaler og kvinden 6 rigsdaler, som de blev tildømt at betale, og hvis de ikke kan betale til fyldest, da for resten at straffes med fængsel og på kroppen.

(15)

** Mikkel Lauridsen i Halling på hans principalers vegne. Ernst Berlle skovrider og Jens Rasmussen i Odder vidnede, at Jens Mikkelsen, barnfødt i Odder, som er lediggænger og opholder sig hos sin far Mikkel Snedker i Odder, han går idelig med en lang fyrbøsse i marken og vildtbanen, både tidlig og sildig, og 20/1 om aftenen i tusmørke fandt de ham i Odder skov, men han undveg dem og forstak sig i underskoven.

13/2 1665.

** Søren Jørgensen i Ålstrup ril 3.ting oplyste en kviekalv, som er kommet til ham før vinteren, og har fødet den siden.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. efterskrevne, som var stævnet for deres sandhed at vidne om en parlament og uførm, som var gjort 9/1 om aftenen af Rasmus Jensen i Ondrup på Hans Pedersen, som tjener hr Hans Rasmussen, i svendekammeret i Ørting præstegård, vidnede, at Rasmus Jensen og Hans Pedersen fulgtes med hinanden fra tinget, og om aftenen hørte præstens pige, at Hans Pedersen råbte om hjælp, og da hun gik ind i herberget, var hans fod vredet blandt noget træ, så han kunne ikke gå, og hun hjalp ham i seng, men hun så ingen hos ham, og Jens Jensen i Ørting vidnede, at samme aften sent kom en lille pige til dem og sagde, at Hans Rytter klagede sig, at hans fod var vredet af led, og han drog hårdt i foden og hans hustru holdt ham, og da klagede han over Rasmus Jensen, at han havde gjort ham ondt.

(17)

** Peder Keldsen i Torup med fuldmagt af Rasmus Pedersen i Eriknaur til 3.ting lovbød til købs halvparten i den selvejer bondegård Elkær i Hundslund sogn, som Anders Rasmussen nu iboer, og som Rasmus Pedersen deri har arvet og købt. varsel til Johanne Mikkelsdatter i Elkær med lovværge Jørgen Pedersen sst item Anne Pedersdatter i Stensballe med lovværge Mads Hansen så og Knud Pedersen i Eriknaur og Anne Pedersdatter sst med lovværge Søren Sørensen og Niels Pedersen i Kvorning.

** Anders Rasmussen i Elkær med sølv og rede penge i hænderne formente sig nærmere til at købe den halve part af Elkærgård, som han iboer, end andre, eftersom han er den største lodsejer.

** Anders Rasmussen i Elkær til 3.ting lovbød et hans selvejer gadehus i Hundslund. varsel til Johanne Mikkelsdatter i Elkær Rasmus Pedersen i Eriknaur Anne Pedersdatter i Stensballe og Anne Pedersdatter i Eriknaur og Knud Pedersen i Kvorning.

** Jørgen Pedersen i Elkær bød sølv og penge for det selvejer bondehus i Hundslund, som Anders Rasmussen i Elkær har lovbudt, og formener sig som medarving nærmere til at købe end som nogen anden.

** Anders Rasmussen i Elkær 3.ting lovbød til pant et stykke engjord, som ligger til hans gård Elkærgård.

(18)

** Hans Rasmussen i Ondrup lod fordele Christen Eriksen i Fensten for gæld til Maren Hansdatter i Ålstrup.

** Jens Jespersen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Peder Sørensen, ridefoged over de Banners gods, med opsættelse 30/1 stævnede alle bønder og tjenere for dom anlangende deres restants af landgilde og skatter, og han fremlagde efterskrevne restants og irettesættelsen, og efterskrevne bønder fremlagde deres svar, og der blev afsagt dom: enhver bør efter jordebogen sin skyldige restants med forårsagede brev og trælpenge at betale inden 15 dage.

(21)

20/2 1665.

** Søren Pedersen i Balle. Erik Jensen i Fillerup oplod og afstod for ham halve parten af den gård i Fillerup, han iboer, så Søren Pedersen samme halve gård må stede og fæste af øvrighedens fuldmægtig.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. efterskrevne vidnede, at da de på hans befaling var i Ørting præstegård for at forkynde en stævning for hr Hans Rasmussens folk, da udkom hr Hans og sagde, hvad det kom ham ved at lade stævne mine folk, eller hvad mon han bilder sig ind den plovkører, ville han kun tage vare på sin bestilling, den bondeplager, og intet tage sig om mine folk, når han og Jesper i Fillerup kommer sammen, da kan de plage bonden, vil han intet gøre den gode mand Frederik Gersdorf mere uret, end jeg skal, kanske han har spurgt, de har et par øksne at ville være af med, og bad om kun at drages til minde, hvad han sagde.

(22)

** et andet vidne og skudsmål. Laurids Brorsen begærede sit skudsmål og vidnesbyrd, hvorledes han har skikket sig, siden han kom hertil at være og har haft over dem at byde og bestille nu på 4.år,

hvorefter efterskrevne bønder vidnede samdrægtigt, at medens han har været med Åkær bønder betroet, da har han ikke forurettet nogen af dem, men skikket sig som er ærlig vis og velfornuftig god dannemand, og ingen forhøjelse har gjort dem på deres skat og skyld, men ladet sig nøje med, så som de af Arilds tid efter de gamle jordebøger givet har, og hvis han har købt af øksne, har han fået med deres vilje, og rigtigt betalt dem derfor.

(23)

** Peder Pedersen i Kysing. efterskrevne vidnede, at Peder Pedersen og ung Mads Jensen i Kysing havde hver et stort færdigt svin til brændsvin i Oldrup hos Arnoldus Frederiksen, da de alle var tilsagt at skulle yde ham deres brændsvin og landgilderug, som han ikke ville annamme, ikke fordi det ikke var godt nok, men for at han kunne opholde dem over tiden, så de måtte betale derfor, og give mere end andre steder eller som gængs er, og flere sognemænd vidnede, at Arnoldus er en meget ond delefoged mod de fattige bønder og ideligt tilføjer dem skade, mest til egen fordel med rejser og andet, særdeles deres landgilderug, som de leverer i deres egne sække, som han beholder, hvortil han svarede, at det var ikke sandhed, de sagde, og han havde nogle gamle skarnssække hos ham, de kunne hente dem, om de ville, han kunne ikke bære dem efter dem.

(24)

** Hans Hansen i Torrild og Søren Mikkelsen af Saksild bekendte, at de har indgået en kontrakt, at Hans Hansen og hans hustru har opladt de 2 parter af den gård, de påboer, for Søren Mikkelsen, som skal ægte deres datter Anne Hansdatter, på efterskrevne vilkår

(25)

** Peder Rasmussen i Saksild. Rasmus Pedersen i Saksild på sine egne og Knud Mikkelsen i Odder på sin hustru Maren Pedersdatters vegne gav deres far Peder Rasmussen afkald for al hvis arv, som dem kunne tilfalde efter deres sl mor Anne Andersdatter, som boede og døde i Saksild.

** Rasmus Christensen i Falling. Anders Rasmussen i Elkær tilstod, at Rasmus Christensen har forstrakt ham med 13 rigsdaler, hvorfor han pantsætter ham et stykke engjord, liggende til hans selvejer bondegård.

(26)

** Arnoldus Frederiksen på sin husbonds vegne stævnede Søren Rasmussen, der tjener Peder Keldsen i Torup, og Mette Poulsdatter på Alrø for dom for deres lejermålsbøder. sagen blev opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged med 6 ugers opsættelse stævnede KM tjenere for dom anlangende deres restants, som de blev tildømt at betale.

** Peder Rasmussen i Saksild og hans søn Rasmus Pedersen kendtes dem at være kommet over en venlig kontrakt om efterskrevne, som Peder Rasmussen skal have til sit livs ophold af den halve gård, de iboer

(27)

** Jens Jespersen i Fillerup på Rasmus Jostsens vegne i Blegind lod fordele efterskrevne for gæld.

** Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede Christen Felbereder i Amstrup for dom for 14 vædderskind for 14 rigsort, som han har taget at forarbejde og berede, og nu forholder ham, om han ikke bør betale, hvilket han blev tildømt.

27/2 1665.

(28)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. hr Hans Rasmussen i Ørting svarede til det vidne, som imod ham blev forhvervet for 8 dage siden, at den karlsperson, som har sagt ham de ord på, som vidnet omformelder, dem har han sagt ham på som en skælm og løgner, da tilspurgte Rasmus Brorsen ham, om han kunne benægte, at han havde kaldt ham en bondeplager, dertil svarede hr Hans, mig tykkes og bonden er plaget hårdt nok.

** Laurids Brorsen lod læse og påskrive hans gode vidne og kundskab, som han fik for 8 dage siden, og spurgte dem, som tilstede var, om han havde forurettet nogen, siden han kom til Åkær, hvorefter efterskrevne gav ham et lignende vidnesbyrd, som han fik for 8 dage siden.

(29)

** Peder Sørensen i Balle til 3 ting lovbød det selvejerboel i Balle, som ham med hans hustru Kirsten Jensdatter er arveligt tilfaldet efter hendes sl forældre Jens Jensen og Berete Nielsdatter, som boede og døde sst. varsel til Søren Christensen skomager i Århus og Anne Nielsdatter sst, stor Jens Jensen i Balle og Niels Rasmussen i Snerild med sin hustru Mette Nielsdatter.

** Søren Jensen i Drammelstrup med sølv og rede penge i hænderne til at betale den bolig med, som Peder Sørensen i Balle har lovbudt, og formente sig nærmere til at købe, end nogen anden, eftersom han derpå har forstrakt Peder Sørensen og hans hustru penge til deres fornødenhed.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. Peder Knudsen i Kysing vedstod, at 19/2 1665, formedelst godtfolks underhandling, er den omtvistede sag, som til landstinget var indstævnet, på husbondens behag bilagt, anlangende den jordtrætte imellem Peder Knudsen og hans naboer, og han lover at give sin husbond 3 gode øksne, eller 10 rigsdaler for hver okse, samt betale sagens omkostninger, og lægge fra sig den omtvistede jord.

(30)

** Peder Jensen på Alrø med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Peder Clausen på Alrø med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

(31)

6/3 1665.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, lod fremlægge en landstings stævning, hvormed blev stævnet Hans Pedersen Rytter, der tjener hr Hans Rasmussen i Ørting, for hans klagemål over Rasmus Jensen, som er hos sin far Jens Højsgård i Ondrup, for hans overfald på ham i præstegården i Ørting, hvorved hans fod blev vredet af led, hvorefter Rasmus Jensen undløb, men 14 dage derefter søgte han om forlig, og tilbød at betale en person så længe, han ikke kunne forrette sin tjeneste, og Hans Pedersen Rytter var sit klagemål gestændig, og bekendte, at de er blevet forligt, dog øvrighedens sag undtaget, som Hans Pedersen intet har at befatte sig med.

(33)

** Mogens Knudsen i Snerild og Anne Pedersdatter, sl Søren Pedersens efterleverske i Snerild, kendtes dem, at de har gjort en venlig kontrakt, at eftersom hun har afstået og opladt halvparten af den gård og dens tilliggelse, som hun iboer, så har de lodskiftet jorden, og da tilfaldt Mogens Knudsen efterskrevne jord, og de har delt husene imellem sig.

(34)

** Jørgen Espensen i Hundslund på hans mor Karen Espens vegne til 3 ting opbød hendes og hendes sl husbonds bo og gods til hendes kreditorer, som er stævnet at møde 7/3 at tage gods for deres gæld.

** Peder Sørensen i Balle og hans hustru Kirsten Jensdatter sst solgte og skødede fra dem og arvinger og til Søren Jensen og hans arvinger det selvejerboel i Balle, som arveligt er tilfaldet Peder Sørensens hustru.

** Hans Christensen i Falling med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Pedersen i Lerdrup for 20 sletdaler og 2 års rente, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

(35)

13/3 1665.

** Jens Sørensen i Saksild med 6 ugers opsættelse stævnede Mikkel Jensen i Rørt for gæld, som han blev tildømt at betale.

** Rasmus Jensen i Tvenstrup. eftersom Jens Rasmussen i Tvenstrup gav tilkende at have Rasmus Jensen i forfølgning med høringsdele for hans anpart kirkens tiendekorn, som skulle have været ydet, så fremkom Rasmus Jensen med godt forsvarligt korn og tilbød dermed at rette for sig i tinghuset, da drog Jens Rasmussen og de Tvenstrup mænd bort og ikke ville annamme det, men kirkeværge Christen Eskesen ville annamme det hjemme.

** hr Jens Madsen, sognepræst til Nimtoft og Koed sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Olufsen i Gylling for dom for gæld 76 sletdaler, og fremlagde Hans Olufsens obligationer til hans svoger hr Jens Madsen, dateret 31/5 1662 og 1/8 1664, og der blev afsagt dom: Hans Olufsen bør efterkomme sine forpligter og betale inden 15 dage.

(37)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, et vidne, at efterskrevne i Randlev er så ganske fattige og slet forarmede, at de ingen middel har til nogen deres restants at kan betale, og formedelst adskillige ulykker kan de ikke besidde godset, hvis de ikke hjælpes.

** Tomas Madsen i Bjerager efter 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

(38)

20/3 1665.

** Rasmus Sørensen i Halling på Morten Nielsens vegne i Odder og i hans nærværelse tilbød Maren Ovesdatter i Odder 9 mark efter loven, for han hende har besovet, og hun ham for barnefar udlagt, og da ingen hendes slægt fremkom samme 9 mark at ville annamme, da fremstod Maren Ovesdatter selv og svarede, at hun har ingen ære at sælge for penge, men han gik til hendes mors gård og besov hende, ville han holde det, han da lovede, så begærer hun intet andet, dertil svarede han, at hun skal ikke bevise ham at have lovet hende andet, end som hun havde fået.

** Jens Jensen i Fensten. Bertel Jensen i Gosmer og Ove Jensen i Gylling på deres egne vegne og Simon Nielsen i Hundslund ? på hans hustru Johanne Jensdatters vegne gav deres bror Jens Jensen afkald for al hvis arv og gods, som dem kunne være tilfaldet efter deres sl far Jens Hansen, som boede og døde i Fensten.

** Jørgen Ovesen i Morsholt. Jørgen Pedersen i Torrild gav ham afkald for al hvis arv, han var tilfaldet efter hans sl datter, Jørgen Ovesens hustru, sl Ingeborg Jørgensdatter, som boede og døde i Morsholt.

(39)

** Jørgen Pedersen i Torrild lod fordele Søren Nielsen bolsmand i Torrild for 18 tiendekærve havre, som han lod stå på marken og blev forødt.

** Mikkel Lauridsen i Halling på husbonds vegne. Rasmus Christensen af Skablund, nu boende i Loverstrup mølle, tilstod, at han 4/11 1664 havde indgået efterskrevne kontrakt med Mikkel Lauridsen om Loverstrup mølle, som nu står øde, som Søren Eskesen af armod og skrøbelighed er fraflyttet, og som Rasmus Christensen skal have uden stedsmål og på følgende vilkår.

(40)

** Jesper Rasmussen i Fillerup gav tilkende, hvorledes Ove Sørensen, som boer i et bondehus i Fillerup, og skulle gøre nogen dags arbejde for ham, om natten er gået ind i hans lade, og der udtaget nogle utærskede havrekærver og båret til hans eget hus, som kan bevises, så fremkom Ove Sørensen og vedgik samme sin forseelse og lovede at tale minde derfor, hvis han ikke for Guds og hans små børns skyld må eftergives, og sig ydermere forpligtede, at dersom tiere herefter nogen utroskab med ham befindes, da skal han uden nåde lide som den, der stjæler, bør at hænges.

29/3 1665.

** Jørgen Espensen i Hundslund på hans mor Karen, sl Espen Jørgensens efterleverske, hendes såvel som på sine egne vegne til 3 ting tilbød til pant et engskifte og jord til den halve selvejer bondegård i Hundslund, hun iboer. varsel til hendes børn og medarvinger, nemlig Gregers Espensen i Fillerup Niels Espensen i Hundslund Jens Espensen Anne Espensdatter og Sidsel Espensdatter.

(41)

** Hans Olufsen i Gylling til 3 ting lovbød hans øde selvejer bondegård i Svorbæk. varsel til Christen Eriksen og hans mor Mette Rasmusdatter og Hans Olufsens egne børn i Gylling, nemlig Jens Hansen og Maren Hansdatter.

** Johanne Jensdatter i Fensten, sl Jens Hansens efterleverske. Jens Jensen i Fensten tilstod, at han har gjort en venlig kontrakt med hans mor Johanne Jensdatter om hvis, hun skal have til hendes livs ophold i den gård, som hun iboer, og som hun har opladt for samme hendes søn

(42)

** hr Hans Rasmussen, sognepræst til Falling og Ørting sogne, stævnede Mikkel Ibsen og Simon Jørgensen i Ålstrup for dom anlangende hr Hanses tiende og præsterettighed, som de forholder. opsat 1 måned.

** Tomas Madsen i Bjerager med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Mads Jespersen Smed i Randlev med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

(43)

3/4 1665.

** Hans Rasmussen i Ondrup på hans søster Else, sl Jørgen Knudsens efterleverske i Tues mølle. Knud Jørgensen i Tues mølle gav tilkende, hvorledes hans mor Else Rasmusdatter har opladt møllen for ham og hans tilforhåbende hustru, på med sådanne vilkår og forord, at hun i samme mølle skal have efterskrevne til hendes livs ophold.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Hans Jørgensens vegne, barnfødt i Tues mølle. Knud Jørgensen i Tues mølle og Hans Rasmussen på Hans Jørgensens vegne kendtes dem, at de med deres kære mors vilje og samtykke har indgået en kontrakt, at formedelst Hans Jørgensens skrøbeligheds skyld skal hans bror Knud Jørgensen forskaffe ham sin nødtørftige livs ophold med mad øl sko og klæder, hvorimod Knud Jørgensen skal beholde hvis arv i løsøre, som Hans Jørgensen kan være tilfaldet efter hans sl far.

(44)

** Rasmus Lauridsen, tjenende i Ålstrup. efterskrevne vidnede, at han er så fattig, at han ikke har middel til at udgive sine fulde bøder for han er beskyldt for barnefar af et løst kvindfolk.

** Arnoldus Frederiksen delefoged på husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne og tiltalte dem for deres bøder, for de har avlet børn i løsagtighed, hver karlsperson 12 rigsdaler og hver kvindesperson 6 rigsdaler, som de blev tildømt at betale.

(45)

10/4 1665.

** hr Jens Madsen, sognepræst til Nimtoft og Koed sogne. Hans Olufsen i Gylling solgte og skødede til ham den øde bondegård i Svorbæk med tilliggende jord i Svorbæk og Tvenstrup marker.

** hr Jens Madsen lod taksere samme ødegård i Svorbæk, som synsmænd takserede for 80 rigsdaler, hvori hr Jens Madsen tilkommer 89 sletdaler, og hr Jens Madsen har at fra sig lægge det øvrige.

** Erik Jacobsen, delefoged til Skanderborg, fremlagde en restants for den selvejer bondegård i Svorbæk, Hans Olufsen i Gylling har bortskødet, hvortil han svarede, at hvis ham ikke af øvrigheden, formedelst godset er så ganske øde, må efterlades, vil han svare til.

(46)

** Mogens Jørgensen i Oldrup til 3 ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård, han iboer. varsel til Christen Mogensen i Oldrup Jørgen Mogensen sst Kirsten Mogensdatter med hendes mand Jens Eskesen Berete Mogensdatter Frederik Mogensen og Hans Mogensen.

** Rasmus Jørgensen i Oldrup med sølv og penge i hænderne tilbød at købe af hans fæstemøs far Mogens Jørgensen i Oldrup den halve selvejer bondegård, som han har lovbudt.

** Søren Simonsen i Randlev på sine egne og flere forarmedes vegne. efterskrevne vidnede, at han og Rasmus Nielsen i Hvilsted er så forarmede, at de ingen middel har til nogen restants at betale.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund sogn. Karen Pedersdatter, sl Espen Jørgensens efterleverske i Hundslund, med hendes ældste søn og lovværge Jørgen Espensen tilstod at være hr Søren skyldig 28 sletdaler, for hvilken gæld de pantsætter ham et engskifte og tilhørende jord.

(47)

17/4 1665.

** hr Christen Nielsen i Randlev stævnede Søren Sørensen i Nølev og tiltalte ham for resterende borgekorn og for hans resterende tiende fra den tid, han boede i Rørt, hvortil han svarede og vedgik gælden, men han havde betalt noget derpå, og vil betale resten, og anlangende tienden, da havde han et år betalt med æbler. sagen blev opsat 1 måned, så de kan gøre regnskab.

(48)

** Erik Jacobsen i Skovsgård. synsmænd afhjemlede syn på den halve ødegårds bygfældighed i Hvilsted, som Rasmus Nielsen påboede

** Erik Jacobsen delefoged. synsmænd afhjemlede syn på skovhugst i Kane skov og i Balle enemærke

(49)

** Peder Mikkelsen i Bjerager. Peder Rasmussen Hølken, boende i Spøttrup, tilstod at han pligtig er hans børn nemlig Mikkel Pedersen Peder Pedersen for deres mødrene arv, som er 27 sletdaler, efter deres sl mor Kirsten Mikkelsdatter, som han lovede at holde dem samme deres arv til fremtarv gavn og bedste, dog uden rente til de bliver 12 år gammel, og desmidlertid forsyne dem med mad øl sko klæder og god optugtelse.

** Rasmus Mogensen i Boulstrup. efterskrevne vidnede, at han blev så fordrevet og forarmet i ufredstiden fra hus og gård, så han i 4 år ikke har kunnet yde sin fulde landgilde, og ej heller han har endnu nogen middel sin restants at kan betale, men behøver hjælp og forskånsel.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts børns gods. synsmænd afhjemlede syn på Loverstrup mølles bræk og brøstfældighed.

(50)

** Jesper Rasmussen i Fillerup på Rasmus Jensen i Assedrup Niels Sørensen i Randlev og Niels Christensen sst deres vegne, hvilke 3 KM tjenere, som har lidt skade af ulykkelig ildebrand at skulle have sædvanlig herredshjælp, som dem er forholdt, og derfor nu til 4.ting lod fordele de resterende for samme brandstyr.

(51)

24/4 1665.

** Niels Mortensen af Bjerager. Matias Ebbel i Odder oplod for ham den gård i Odder, han iboer, dog med den kondition, at Niels Mortensen skal gøre ham sin forpligt på hvis minde, han skal have, og på hvis, de er forligt om, og straks den sidste rest er betalt, da skal Matias flytte.

** Hans Rasmussen i Ondrup. efterskrevne vidnede, at 1664 en måned før jul var de i Århus på hans vegne og leverede til Peder Rasmussen Felbereder 3 gamle vædderbælge og 2 gamle fåreskind at berede, som han endnu ikke har fået igen. varsel til sl Peder Olufsen Felbereder i Århus hans efterleverske Karen Felbereders.

1/5 1665.

** Hans Bertram, KM ridefoged i Skanderborg amt, lod læse KM brev og bestalling til Hans Bertram, dateret København 22/4 1665.

(52)

** i lige måde lod læse KM brev, at der i Skanderborg skal holdes en gennemdraget forseglet bog, hvori alle lægdssedler på skatterne skal indføres, som af menige almue udgives i amtet, dette og næst forleden år.

** Anders Rasmussen i Elkær på sin hustru Berete Jespersdatters vegne. Rasmus Pedersen i Eriknaur solgte og skødede fra sig sin hustru Anne Sørensdatter og deres arvinger og til Berete Jespersdatter og hendes arvinger halvparten i den selvejer bondegård Elkær i Hundslund sogn, som Berete Jespersdatter med hendes ægtemand nu iboer, eftersom han med hans forrige sl hustru er skødet den første halve part, som består i efterskrevne jord og ejendom.

(53)

** Jørgen Pedersen i Elkær. Anders Rasmussen i Elkær og hans ægtehustru Berete Jespersdatter solgte og skødede til ham et selvejer bondehus på Hundslund gade med kålgårdssted.

(54)

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts børns gods i Hads herred, gav tilkende, hvorledes Peder Pedersen i Boulstrup, efter at han for betaling havde arbejdet på nogle gærder, uden hjemmel har taget en bør hø i Mikkel Lauridsens hølade og dermed gået på sin hjemvej, hvor Peder Rasmussen af Spøttrup mødte ham skammede ham ud og gennede ham tilbage til laden med høet, og da Mikkel Lauridsen ville hente noget til at hundre ? ham med til tingdagen, da kastede han høet og veg derfra, og de har ikke fornemmet ham siden.

** Peder Nielsen i Torup. Jens Nielsen i Hundslund, eftersom Peder Nielsen har ham i forfølgning for 2 mark penge, så rettede han for sig med førnævnte penge.

** Frands Hansen i Balle. efterskrevne vidnede, at de så Rasmus Jensen i Tvenstrup kørte nogle risbøge hjem i sin gård.

(55)

** Peder Nielsen i Torup og hans bror Søren Nielsen kendtes dem, at de har indgået en kontrakt om den gård og gårdsbrug, som de begge påboer, som de har delt imellem sig på efterskrevne måder.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, stævnede Erik Rasmussen i Rørt og hans tjenestekvinde Maren Lauridsdatter for dom og tiltalte dem, for de har avlet barn i løsagtighed, og ikke vil betale deres bøder, og satte i rette, om de ikke bør betale 18 rigsdaler inden 15 dage. opsat 1 måned.

(56)

8/5 1665.

** Rasmus Nielsen i Svinballe på hans bror Morten Nielsens vegne i Odder. Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild på hans søsterdatter Maren Ovesdatters vegne i Odder, som han kendes sig ret værge for, begærede og annammede de 9 rigsmark, som Morten Nielsen på tinget 20/3 tilbød for beliggelsesmål med Maren Ovesdatter.

** Christen Eriksen i Tvenstrup stævnede efterskrevne Tvenstrup bymænd og dem, som har jord i brug i Tvenstrup mark, for dom, for de ikke vil være samdrægtige igen at holde deres gærder færdige for deres rugmark, men nogle lader deres gærder ligge ufærdige, og ej heller derfor vil gælde vide, og satte derfor i rette, om de ikke bør samme gærde at skifte og dele dem imellem, som de har jord indenfor, og det årligt at holde færdig. opsat 1 måned.

** Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær, stævnede Rasmus Sørensen i Halling delefoged og Jens Hansen sst for hvis, de har annammet på Åkær 1657, og forholder, satte derfor i rette, om de ikke bør betale samme korn 9 mark tønden inden 15 dage. sagen blev opsat 1 måned.

(57)

17/5 1665.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på Loverstrup skove for hvis, deri findes at være hugget og forødet siden sidste syn 10/10 1664

(58)

** Jørgen Jensen på Alrø. efterskrevne vidnede, at han og Jens Andersen Peder Olufsen og Søren Jørgensen på Alrø er ganske forarmede og ikke længere kan besidde deres gårde uden deres fromme øvrigheds hjælp.

** Morten Pedersen i Sondrup gav last og klage på hans nabo Søren Pedersen, for han i Morten Pedersens fraværelse ubarmhjertigt og meget skammeligt har slået og draget hans hustru Kirsten Holgersdatter på hans eget gårdssted trådt og stødt hende ned med sine fødder, så hun lå som et dødt menneske, og var så skammeligt slået, så hun har ladet sig syne af 2 dannekvinder.

** Jens Jensen på Alrø. synsmænd afhjemlede syn på den halve gårds brøstfældighed på Alrø, som Niels Jespersen fradrog og lod stå øde

(59)

** Søren Eskesen møller. efterskrevne vidnede, at han, som i den onde tid boede i Loverstrup mølle og blev i fjendetiden og af polakkerne ruineret og forødt og fordrevet, har siden har været syg og skrøbelig og måtte flytte derfra af armod, og med hustru og børn sidder i et lidet udskudshus i Fillerup og er ganske forarmet, så han ikke har gods for en marks værd til nogen restants eller udgift.

22/5 1665.

** Jens Sørensen i Egholm stævnede Poul Olufsen i Bisgård og hans sønner Søren Poulsen og Oluf Poulsen sst og Jens Mikkelsen, født sst, for nogle utilbørlige ord, de skal have haft imod ham om et stykke skind af et dødt ådsel, som Jens Mikkelsen selv skal have taget og båret i Jens Egholms gård, og Jens Mikkelsen vidnede, at Jens Sørensen kom til ham og bad, om han ville gå med ham at hente et skind, der lå i Pouls made, og de bar det på en pilestav, men da Pouls drenge kom og råbte efter dem, lod de skindet falde, og det blev liggende til næste aften, hvor Poul Olufsen tog det og bar det

hjem, hvilket Poul Olufsen og hans sønner bevidnede, hvortil Jens Sørensen svarede og højligt benægtede den gerning, som Jens Mikkelsen skammeligt løj ham på, men Jens Mikkelsen havde sagt til ham, at der lå et skind i Pouls made, de kunne hente, men han rørte det ikke eller havde med det at skaffe.

(60)

** Morten Hansen i Svejgård på Mette, sl Mikkel Storms vegne. Søren Nielsen og Jens Rasmussen i Bjerager kendtes dem at have indgået en venlig kontrakt med Mette Rasmusdatter, formedelst hun har afstået den gård for dem, hun iboer, mod sådanne vilkår, at de betaler hendes restants, og hun skal have efterskrevne til hendes livs ophold.

(61)

29/5 1665.

** hr Christen Nielsen i Randlev. Søren Sørensen i Nølev blev forligt med hr Christen Nielsen, at hvis resterende penge og tiende, som han efter opsættelsens indhold tiltaler ham for, forpligter han sig til at betale.

** Niels Jensen i Tvenstrup. Niels Sørensen i Odder vidnede, at for 20 år siden tjente han 16 år i Tvenstrup, da gærdede og lukkede hver mand for sine agerender, hvor de stødte på, som gærder skulle være.

** Niels Jensen et andet vidne. synsmænd afhjemlede syn på hans gærder, som var ved magt og færdiggjorte for hans agerjord, og gærderne lå øde og ufærdige på begge sider.

(62)

5/6 1665.

** Anne Olufsdatter, sl Christen Pedersens efterleverske i Århus. efterskrevne vidnede, at 20/5 gik de fra Århus ad vejen, som går op i Havreballegårds skov op til Holme, og da så og hørte de, at Rasmus Andersen soldat, som bor i Fillerup, han kom efter Anne Olufsdatter og hendes forrige tjener Hans Pedersen, og bar sig i klammeri med dem, og slog og forjagede Hans Pedersen fra hende i mosen uden al given årsag, hvortil Rasmus Andersen svarede, at der ikke skal findes blåt kød eller revne klæder, og han rørte ikke ved hende.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på sine principalers vegne. synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i det skov ved Tvenstrup, så vidt Niels Jensen i Tvenstrup er tilbetroet at tage vare på, hvortil Niels Jensen skovfoged svarede, at det, som han ikke ved dem ved navn at sige, der har hugget, er ham tyvstjålet fra.

(63)

** Jost Nielsen i Onsted på Anne Jostdatters vegne i Kærgård. Mogens Rasmussen i Hvilsted i hånd tog Jost Nielsen, at eftersom nogen tvistighed har faldet imellem hans datter og Anne Jostdatter i Kærgård om deres kvæg og hendes eng og græs, så tilforpligter han sig og sine børn, at de ikke skal

volddrive hendes græs eller gøre hende eller hendes børn noget til onde eller skade, og hvis de dem herimod forgriber, da skal de foruden bøder give hende og hendes børn 2 rigsdaler til straf hver gang.

** Hans Olufsen i Gylling med 1 måneds opsættelse stævnede Rasmus Sørensen i Halling og Jens Hansen sst for noget byg, som de skal have annammet på Åkær 1657, som Jost Henriksen, som der da var skriver, havde ladet dem bekomme, og fremlagde hans tjeneres ugebog og fortegnelse på hvad korn, som er udkommet af Åkær 1657, og han fremlagde Jost Henriksens bevis, at hvis brev og håndskrift, Rasmus Sørensen og Jens Hansen i Halling havde givet ham for det byg 1657, er i den onde tid frakommet ham, og Rasmus Sørensen benægtede ved ed, at han intet korn havde fået af Hans Olufsen, og Jens Hansen vedgik, at han fik byg af Jost Henriksen.

(64)

** Christen Nielsen i Søby fik afkald af Jens Pedersen i Søby Søren Albretsen i Fensten og Rasmus Madsen sst for hvis Ove Ovesen i Søby er tilfaldet efter sin sl far, som de har taget under værgemål.

** Christen Nielsen i lige måde fik afkald af Anders Sørensen i Fensten for arv Maren Pedersdatter efter hans bror sl Peder Sørensen, som boede og døde i Søby, tilfaldt.

** Jens Hansen i Halling. ung Jens Jensen i Halling i hånd tog hans far Jens Hansen, og eftersom han gården, de iboer, for ham har opladt, så han den må fæste, så skal Jens Hansen og hans hustru have efterskrevne i den halve gård deres livstid.

(65)

12/6 1665.

** Niels Hansen skomager i Fillerup begærede sit kundskab og vidnesbyrd om sit livs forhold og ulykkelige tilfald og armod, og efterskrevne vidnede, at han og hans hustru altid har skikket dem ærligt kristeligt og vel, og mens de havde deres helbred fortjent deres næring med deres håndværk, men nu af Guds tilladelse er påkommet dem store ulykkelige tilfald, at han er faldet ned af et savlad og lemmerne forknust og meget vanfør, og hun er faldet i en stor langvarig sygdom med ubesindighed, og de har forødt på læge og badskær hvis de havde, og de har intet, de kan fortjene deres og deres fattige børns næring med, men må besøge kristne om hjælp i Jesu navn, og det er en Gud behagelig gerning at hjælpe de fattige folk med noget til badskærløn og livs ophold, hvilket Gud selv vil belønne de miskundige både timeligt og evigt.

** Knud Hansen i Torrild. efterskrevne, som mindes op til 30 år, vidnede, at da har Knud Hansens far Hans Mortensen til den gård han iboer, og Jørgen Pedersen Sandemand haft et lovhævd og noget jord sammen, som er urebet jord, men om de har gjort mageskifte, vidste de ikke.

** Hans Rasmussen i Ondrup. Rasmus Pedersen, barnfødt i Århus, gav hans morbror Hans Rasmussen afkald for arv, han var tilfaldet efter hans sl farmor Margrete Andersdatter, som boede og døde i Odder, som han har haft under værgemål, og desligeste på Rasmus Pedersens mor Maren Rasmusdatters vegne gav hende afkald for arv efter hans sl far Peder Rasmussen Odder, fordum borger i Århus, som hans mor nogen tid lang har haft hos sig.

(66)

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på husbonds vegne. Karen Sørensdatter, barnfødt i Falling, ved højeste ed udlagde Niels Jensen, som tjente i neder Odder mølle, at han er hendes rette barnefar til det pigebarn, som hun fødte for 10 uger siden, og han belå hende i møllen, der hun kom til mølle og blev, til hun fik melet hjem med sig.

** Mads Pedersen i Nølev på Karen Sørensdatters, nu til huse sst, hendes vegne. efterskrevne vidnede, at hun er så arm og fattig, at hun ingen middel har til at betale de bøder, hun er faldet for med Niels Jensen i Odder mølle, som har der beligget hende.

** Arnoldus Frederiksen på sin husbonds vegne tilsagde de Banners bønder at holde deres landgildesmør færdig til skt Hansdag, så og de broer og alfare veje, som de plejer at holde færdige, at færde på, som det sig bør, førend høsten angår.

** Niels Jensen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at de 9/2 så Erik Andersen i Rørt var kørt ind i Odder skov, som Niels Jensen er skovfoged over, på Dorete sl Rasmus Jørgensens gårds skifte og der rodhuggede en stor bøg på 10 læs ved, som han kørte hjem.

** Arnoldus Frederiksen fik dom på Erik Rasmussen i Rørt og Maren Rasmusdatter sst for 18 rigsdaler lejermålsbøder.

(67)

19/6 1665.

** Niels Jensen i Tvenstrup gav last og klage på Erik Andersen i Rørt for ulovlig skovhugst i Odder skov, som han er skovfoged over.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbonds vegne stævnede hr Peder Simonsen i Alrø præstegård og hans svende Jens Poulsen og Søren Rasmussen, og forbød ham at give de to karle deres løn, før de har talt minde og betalt deres bøder, hver 12 rigsdaler for lejermål.

** Søren Eriksen i Kærgård på hans søskendes vegne. Jens Frandsen i Kærgård og hans forhåbende hustru Anne Jostdatter, sl Erik Sørensens efterleverske, tilstod, at de har til dem taget hendes børns fædrene arv, nemlig Niels Eriksen 10 år og Kirsten Eriksdatter 8 år, som de skal have hos dem, til de bliver 14 år, og de har beholdt de andre 4 voksne pigers gods, nemlig Maren Eriksdatter Sidsel Eriksdatter Karen Eriksdatter og Mette Eriksdatter, som Jens Frandsen lovede Søren Eriksen at holde forskrevne børn og piger skadesløs.

(68)

** Jens Frandsen i Kærgård. Søren Eriksen, barnfødt i Kærgård, gav ham og Søren Eriksens mor Anne Jostdatter afkald for al hvis arv, som ham har været tilfaldet efter hans sl far Erik Sørensen, som boede og døde i Kærgård.

** Jens Jespersen for Margrete Jensdatter i Odder. afkald af Søren Rasmussen i Fillerup på sl Anders Pedersens arvingers vegne efter deres fuldmagt, nemlig Søren Pedersen i Gangsted Niels

Pedersen i Nebel Jens Pedersen Jørgen Pedersen sst item Mikkel Jørgensen i Gangsted Søren Jørgensen i Toftum på deres hustruers vegne og Peder Nielsen i Torup på hans mor Karen Pedersdatters vegne, og alle gav kvittering for arv efter deres sl bror Anders Pedersen, som boede og døde i Odder.

** Morten Rasmussen i Fensholt på hans mor Kirsten Rasmusdatter, sl Rasmus Rasmussens, hendes vegne. eftersom Kirsten Rasmusdatter afsagde den gård i Fensholt, som hun og hendes sl mand har påboet, så lovede hr Melchior Jensen, sognepræst i Torrild, som er lodsejer til samme gård, at give hende efterskrevne til hendes livs ophold hendes livstid, og når hun flytter af gården, skal hun nyde et bondehus i Fensholt.

(69)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som der findes på Niels Banners sønners efterskrevne gods i Hads herred

(70)

** Arnoldus Frederiksen. synsmænd afhjemlede syn på Niels Banners sønners efterskrevne gods, hvad ymter abild humlekuler og pilestave dette år er forberedt efter recessen.

(71)

** Søren Pedersen i Svorbæk. efterskrevne vidnede, at de 10/6, som var ret 30.dagen efter sl Peder Jørgensen i Svorbæk hans dødelige afgang, var til skifte imellem den sl mands børn og arvinger, nemlig Rasmus Pedersen Hans Pedersen og Søren Pedersen, som er til alders kommet og deres egne værger, item deres søster Maren Pedersdatter i Pederstrup med hendes mand Jens Rasmussen, Anne Pedersdatter Inger Pedersdatter yngste Maren Pedersdatter og Karen Pedersdatter, som mange år har været syg og skrøbelig, med deres farbror Jens Jørgensen i Tvenstrup på den ene side, og hans sl hustru Maren Jensdatters arvinger, nemlig hendes mor Anne Pedersdatter i Assedrup hendes mand Jacob Madsen og deres datter Mette Jacobsdatter, og den sl kvindes bror Jacob Jensen i Nølev på den anden side, og efter boet var vurderet og al gæld derimod fordret, blev der gjort udlæg derfor, og der blev aldeles ingen arv efter dem.

(72)

** Christen Eriksen i Tvenstrup med 6 ugers opsættelse stævnede Tvenstrup bymænd for dom, for de ikke vil være samdrægtige med at holde deres gærder færdige fra Terp til den have ved Fårbæk efter gammel kontrakt, og fremlagde et tingsvidne 1/4 1646, hvortil efterskrevne svarede og formente, at de ikke burde at gærde uden for deres agerender, hvor de påstøder, og ikke for andres deres jord og fremlagde tingsvidner 29/5, og der blev afsagt dom: enhver mand bør sine gærder at gærde for Terp lykke, mens vanggærder bør hver mand gærde, som han har jord til.

(73)

** Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Sørensen i Halling og Jens Hansen sst og tiltalte dem for byg, som de har bekommet på Åkær 10/8 1657, og som de har givet deres håndskrift på, og nu dog forholder, og han fremlagde hans tjeneres ugebog

samt Jost Henriksens skrivelse, dateret Møgelkær 15/3 1660, hvorefter Jens Hansen betalte den byg, han havde fået, og Rasmus Sørensen fremlagde et tingsvidne 21/1 1661, hvori bevidnes, at han af fjenderne, i besynderlighed af de svenske, blev frarøvet og fraplyndret hans bedste gods og formue, og siden af polakkerne blev han ynkeligt forjaget fra hans hus og hjem og frataget alt det, som fjenderne ikke havde taget med dem, så han aldeles blev eftersat og forarmet, hvorefter der blev afsagt dom: da Rasmus Sørensen ikke benægter at have fået byggen, og ikke beviser, den er ham frataget med hans eget, så bør han betale omtalte byg inden 15 dage.

(75)

26/6 1665.

** Mikkel Lauridsen i Halling på hans husbonds vegne. Erik Andersen i Rørt erbød sig uden videre proces at ville stille Mikkel Lauridsen tilfreds for en bøg, som han beretter, Niels Jensen i Tvenstrup har vist ham i Odder skov, som han er skovfoged over, og som blev takseret for 10 rigsdaler at betale til skt Mikkelsdag.

** Erik Andersen i Rørt. efterskrevne vidnede, at 9/2 sidst forleden var de i Rørt og arbejdede for Erik Andersen og hans far i deres gård, og da var hverken Erik Andersen eller Peder Jensen eller nogen af deres folk i Odder skov og ej heller skovede noget den dag.

** Erik Andersen et andet vidne. efterskrevne vidnede, at 14 dage før kyndelmisse var de med Erik Andersen i Tvenstrup, og da kørte Niels Jensen med ham til Odder skov og viste ham den samme bøg, som han nu har beskyldt ham for at have hugget, og Niels Jensen kom siden til Rørt og hentede betaling derfor, hvortil Niels Jensen svarede, at for den betaling, han fik, har han undt Erik Andersen en liden bøg på hans egen selvejer grund, og svor, at han ikke viste ham den bøg, de omtvister.

(76)

** Peder Lauridsen skytte i Falling gav tilkende, at han havde skudt en stor skadelig ulv, som hænger lidt fra tinget, og det er sædvane i andre len, at hvem sligt et bæst overkommer, får af herredet en diskretion på det, at skytterne derom kan være des flittigere, om hver mand derfor ville forære ham noget for sin umage, hvortil efterskrevne på deres egne og deres sognemænds vegne vedtog, at hver formuende gårdmand på hele eller store halvgårde skulle give ham 4 skilling, og uformuende på gårde eller bol 2 skilling og 1 skilling af inderster, som har kvæg.

** Niels Jensen, barnfødt i Balle. efterskrevne vidnede, at han er så fattig, at han intet har at give til øvrighed for lejermålsbøder, han er faldet for med Karen Sørensdatter, som ham beskyldt har for at have ligget hos hende i neder Odder mølle, og forgangen år da skar en høle hans ene ben af, så han der ødede alt det, han havde.

(77)

** Mogens Jørgensen i Oldrup. Rasmus Jørgensen i Oldrup og hans fæstemø Karen Mogensdatter på den ene og Mogens Jørgensen på sin hustru Karen Holgersdatter og andre deres børns vegne på den anden side samtykkede deres forrige kontrakt, indeholdende, at når Rasmus Jørgensen og Karen Mogensdatter kommer sammen i ægteskab, da skal de have halvparten af Mogens Jørgensens

selvejergård, som de skal give 80 sletdaler for, hvorefter gård huse og jord skal skiftes i efterskrevne to lige parter.

(78)

** Rasmus Jørgensen i Oldrup. Mogens Jørgensen i Oldrup på sine egne og på hans hustru Karen Holgersdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Rasmus Jørgensen og hans fæstemø deres datter Karen Mogensdatter og deres arvinger halvparten af den selvejer bondegård i Oldrup, som de nu iboer.

** Jørgen Pedersen i Rude opsagde det pant, som han har af Mikkel Jensen i Rude for 14 sletdaler efter pantebrevs indhold, dateret 13/1 1651, og begærede sine penge igen, hvis ikke han skal tilholde sig pantet for ejendom.

** Rasmus Sørensen i Halling til 3.ting kendtes løsen på det pant, som Søren Ovesen i Ålstrup har af ham på hans steddøtres arvegods, nemlig Rasmus Nielsens hustru i Bjerager og Rasmus Mikkelsens hustru i Hølken, hvilket ejendom dem var tilfaldet efter deres sl far Rasmus Sørensen i den bondeejendom, som Søren Ovesen nu iboer, og han tilbød Søren Ovesen hans penge.

** Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær. efterskrevne lovede at betale ham nogen gammel restants inden skt Sørensdag førstkommende.

(79)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged lovbød al ulovlig sæd, som findes sået i KM bønders jord og tilbød dem deres frugtgæld og forbød dem at afføre samme sæd under ran.

** Erik Jacobsen stævnede Søren Pedersen i Svorbæk og tiltalte ham for 5 sletdaler gammel restants og anden gæld. sagen blev opsat 1 måned.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup, Niels Banners delefoged, lovbød al hvis ulovlig sæd, som er sået i hans tjeneres jord og tilbød dem igen deres frugtgæld og forbød dem at afføre samme ulovlige sæd under ran.

3/7 1665.

** Ove Jensen i Amstrup. efterskrevne vidnede, at de var på tinget i fjor vinter, da Erik Jacobsen i Skovsgård oppebar penge for resterende brændsvin, og da så de, at Ove Jensen i Amstrup og Laurids Madsen i Brandbyge ydede deres penge, hvortil Erik Jacobsen svarede, at han annammede ikke de penge af hver mand især, men af hver by, men fik han da disse 2 mænds penge, da er det ham uvitterligt.

(80)

** Niels Pedersen med fuldmagt af Søren Jacobsen i Horsens stævnede efterskrevne for gæld. opsat 1 måned.

10/7 1665.

** Rasmus Rasmussen i Søby til 3 ting opbød hans gods og formue til hans kreditorer at møde i Søby 13/7, hvor han godvilligt vil lade dem bekomme al sin formue.

17/7 1665.

** Ernst Berlle, KM skovrider i Hads herred, på KM vegne forbød Jens Jensen i Svorbæk og Niels Jensen sst at befatte dem med de engskifter i Tvenstrup og Svorbæk made, som han har KM brev og tilladelse at må nyde og bruge.

** Ernst Skovrider. efterskrevne vidnede, at de 4/7 var i Tvenstrup og Svorbæk made og slog eng på de engskifter, som er bevilget Ernst skovrider, men da det 7/7 skulle røgtes, var det borte, og Jens Jensen og Niels Jensen i Svorbæk vedgik, at de tog samme omvidnede hø, for de har fæstet gården, det lå til, og de har ført det i deres lade, hvor det ligger til gode rede for hvem, der bør have det.

(81)

** Hans Rasmussen i Ondrup med fuldmagt af Mogens Knudsen i Århus stævnede Rasmus Jensen i Tvenstrup for 14 mark. opsat 1 måned.

24/7 1665.

** Erik Jacobsen i Skovsgård. Søren Pedersen i Svorbæk vedgik at være ham gæld skyldig, som blev udlagt ham over skifte efter hans sl far.

(82)

** Rasmus Rasmussen i Søby. efterskrevne vidnede, at de var i hans bo, eftersom han efter tingsvidne 16/7 havde tilbudt alle hans kreditorer al sit gods og formue, som de vurderede, og gælden derimod angivet, og da kunne godset ikke strække højere, end at enhver kunne bekomme halvparten af sin fordring, hvilket efterskrevne kreditorer samtykkede, og der blev udgjort efterskrevne gods for enhver deres fordring.

** Arnoldus Frederiksen delefoged med fuldmagt af Peder Jensen Søren Jørgensen Jesper Sørensen og Mikkel Rasmussen stævnede de andre Alrø mænd for dom anlangende hvis penge, de 4 mænd havde godsagt for til Niels Banner, hvorpå resterer 16 sletdaler. opsat 14 dage.

** Arnoldus Frederiksen stævnede Dorete Poulsdatter, tjenende Hans Rasmussen i Oldrup, og tiltalte hende for 6 rigsdaler lejermålsbøder. opsat 1 måned.

** Jens Jespersen i Fillerup med fuldmagt af hr Peder Jacobsen i Fausing stævnede Jens Vinter i Odder for halvparten af sit stedsmål, udlovet til ham, samt resterende herlighed. opsat 1 måned

(83)

31/7 1665.

** Erik Jacobsen delefoged på KM og husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på Rasmus Nielsen af Hvilsted, som havde hængt sig selv, og da befandtes, at han var af den onde ånds indskydelse selv gået op på sit eget loft, og bundet et hårreb omkring sin hals med en eneste knude og omkring hanebjælken med den anden ende, ladet sig så falde ned på knæene, at rebet er straks løbet ud, og derover kvalte sig selv, så de fandt ingen anden tegn på ham end en rød streg omkring halsen, som rebet sad om. varsel til hans kvinde Anne Dinesdatter og deres børn Niels Rasmussen og Dines Rasmussen.

** Søren Envoldsen i Skanderborg på sin husbond Clemend Clemendsen, KM forvalter, hans vegne stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged over det beholdne gods, for dom, og talte med hans søn, og tiltalte ham for nogle års restants, som tilbagestår hos bønderne, under hans delefogederi, uanset han for sin bestilling har nydt en gårds landgilde fri, for han årligt KM rettighed i tide hos bønderne udskaffer, hvortil han svarede, at meste parten resterer hos de fattigste, og så vidt det ikke efterlades dem, tilbyder han at udskaffe af bondens bedste bo til forvalteren i de bedste varer, deri findes, om han det for restantsen vil annamme. opsat 6 uger.

** Jens Jespersen med fuldmagt af Oluf Pedersen i Hedemølle stævnede Clemend Hansen i Egholm for dom og beskyldte ham for vadmel blårgarn og sko, som han hos ham havde aftjent. sagen blev opsat 6 uger.

(84)

7/8 1665.

** Søren Hansen i Randlev på sine egne og flere Randlev bymænds vegne lod afhjemle syn på den store misvækst og skade af utjenligt vejrlig på deres korn på Randlev bys mark, hvor de ikke kunne få deres sæd igen, eftersom rug byg og havresæden af solens hede og brynde var fordærvet.

** Rasmus Sørensen i Hovedstrup på sine egne og menige Hovedstrup bymænds vegne lod afhjemle syn på deres marker, som ligeledes af misvækst og solens hede og brynde var forbrændt, så de ikke kunne gå deres sæd igen.

** Søren Hansen i Hovedstrupgård lod afhjemle syn på hans marker, hvor kornet af solens hede var afbrændt, så han næppe kunne avle sin sæd igen, og fremviste en varselsseddel på Laurids Christensens vegne i København, som er samme varsel for syn gestendig, dateret Årupgård Peder Jensen.

(85)

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkærgård og gods stævnede efterskrevne i Gylling sogn for dom for resterende smørskyld. opsat 1 måned

14/8 1665.

** Jørgen Pedersen i Torrild på Niels Sørensens vegne i Forlev. Margrete Mortensdatter i Torrild og Maren Mortensdatter i Mesing vidnede, at den dag sl Morten Smed i Mesing døde, da havde Inger Mikkelsdatter, der var hos ham, hans nøgle og lukkelse til alt hvis, som var hans i huset, og da bar hun det over og satte det i Søren Mikkelsens hus sst, og Niels Sørensen var ikke hos dem samme tid

i Mesing, og Rasmus Juel i Brigsted vidnede, at Jens Rasmussen i Forlev havde en ko og andet, som han havde lånt af sl Morten Smed. varsel til Jens Rasmussen i Forlev Inger Mikkelsdatter sst, samt til hver mand i Mesing.

(86)

** Rasmus Christensen på menige Gylling sognemænds vegne. efterskrevne af Fensten, der iblandt Rasmus Rasmussen, afhjemlede syn på Gylling og Lerdrup marker, hvor sæden var forbrændt og af ulykkeligt vejrlig fordærvet, at de næppe kan få deres sæd igen.

** Jens Pedersen i Spøttrup lod afhjemle syn på Spøttrup mark, hvor sæden af hede var så forbrændt og fordærvet, at de ikke kan avle deres sæd igen, hvorover de er gerådet i armod og har hjælp og forskånsel nødig.

(87)

21/8 1665.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund kirke, gav last og klage på Peder Keldsen i Torup, for han har afslået en del af præstens græs, lagt en ulovlig vej over hans eng og derved nedkørt hans græs og optyret hans eng med hans fæmon og ikke lukket sine gærder, hvortil han svarede, at han havde gjort som hans formand, og han havde ingen skov eller gærdsel at hugge på.

** Mads Sørensen i Nølev. synsmænd afhjemlede syn på Nølev og Svorbæk marker, hvor deres rug og byg af Guds strenge vejrlig er blevet så fordærvet, at der intet er at høste på, og de ikke kan bekomme halvparten så meget igen som de har sået, så de trænger til hjælp og forskånsel.

** Tomas Tomasen i Assedrup. samme synsmænd afhjemlede syn på Assedrup mark, hvor rug bug og havre var så fordærvet af hede og brynde og Guds vejrlig, at det er utjenligt både til sæd og til at yde, så de arme folk i samme by, som længe har været forarmet og var af fjenderne slet øde, ikke uden deres øvrigheds hjælp til sædekorn kan blive ved eller komme til nogen avl, men den hele by befrygtes at blive øde igen.

(88)

** Niels Rasmussen i Tvenstrup. synsmænd afhjemlede syn på Tvenstrup mark, hvor deres bygvang var så fordærvet af Guds strenge vejrlig, at de næppe kan nå så meget byg, som de såede.

** Rasmus Sørensen i Halling. synsmænd afhjemlede syn på misvæksten på Smedrup og Halling bygmarker, hvor de ikke kan avle så meget, som de har sået, som af hede og uvejr i sommer og længevarende regn nu først i høst er skoldet, så det ikke er tjenligt til at så eller yde.

** Søren Simonsen i Fensten. samme synsmænd afhjemlede syn på Gosmer sogns marker, hvor sæden er så ringe, at de ikke kan få deres sæd igen.

(89)

** Rasmus Pedersen i Snerild. efterskrevne vidnede, at han ikke har hest eller vogn, eller har haft til at køre med for sig selv og andre, og Rasmus Pedersen nægtede med ed, at han aldrig har ført noget af Jens Rasmussens gods, som drog af Pederstrup. varsel for Havreballegårds port til principalen.

** Erik Jacobsen delefoged på Mads Smeds vegne i Randlev lod fordele Søren Sørensen Vinter i Halling for gæld.

28/8 1665.

** Rasmus Madsen i Fillerup gav last og klage på Jens Høg i Loverstrup, for han er indkørt i skoven og nedhugget en egegren, og han ville ikke lade sig pante, da Rasmus Madsen kom til ham.

(90)

** Jens Sørensen i Ørting til 3.ting oplyste en sortbrun hest, som har gjort stor skade på deres mark, og klagede, at den er blevet borttaget af deres mark med et stykke af tøjret, den var bundet med.

** Rasmus Jensen i Drammelstrup på Kirsten, sl Christen Jensens efterleverske i Krogstrup, hendes vegne. Rasmus Sørensen i Hovedstrup Rasmus Sørensen i Hornsyld Mikkel Sørensen i Kolt på deres egne og flere deres søskendes og medarvingers vegne, Rasmus Jensen i Mårslet på hans hustru Berete Mikkelsdatters vegne, Jørgen Mikkelsen i (blank) på Niels Steffensens vegne, barnfødt i ---- og Rasmus Christensen i Virring på hans mor Kirsten Jensdatters vegne og på hans mors søster Anne Jensdatters vegne, som er udenlands, og på Morten Væver i Århus hans hustrus vegne, som alle kendes ved arv og gæld efter sl Christen Jensen, som boede og døde i Krogstrup på den ene, og enken på den anden side kendtes dem at være venligt forligt om samme arv, som blev delt i to lige lodder, hvoraf enken fik den ene lod, og den anden lov blev delt i 3 broderlodder og 1 søsterlod, hvoraf broderlodderne tilkom Niels Steffensen, Rasmus Sørensen og hans medarvinger, Rasmus Jensen i Mårslet og hans hustru, og søsterlodden Rasmus Christensen og Morten Væver, og de blev forligt med Søren Christensen, som har fæstet halvgården, om sæden, som han skal beholde.

(91)

** Rasmus Sørensen i Hovedstrup. Rasmus Jensen i Drammelstrup på Kirsten Mikkelsdatters vegne i Krogstrup Rasmus Sørensen i Hornsyld og Mikkel Sørensen i Kolt på deres egne og medbrødres vegne Jørgen Mikkelsen i (blank) på Niels Steffensen og sine egne vegne Rasmus Jensen i Mårslet og Rasmus Christensen i Virring på alle deres medarvingers vegne gav ham deres fuldmagt til at indfordre sl Christen Jensen, som boede og døde i Krogstrup, hans tilstående gæld.

** Rasmus Jensen i Drammelstrup på Kirsten sl Christen Jensens efterleverske i Krogstrup hendes vegne. Rasmus Sørensen i Hovedstrup Mikkel Sørensen i Kolt Rasmus Sørensen i Hovedstrup Jørgen Mikkelsen i (blank) på Niels Steffensens og egne vegne Rasmus Jensen i Mårslet på sin hustru Berete Mikkelsdatters vegne og Rasmus Christensen i Virring på mor og morsøster og Morten Vævers vegne i Århus og deres medarvingers vegne gav hende afkald for al hvis arv, som dem var arveligt tilfaldet efter sl Christen Jensen, som boede og døde i Krogstrup.

(92)

4/9 1665.

** Ove Jensen i Sander på menige Odder sognemænds vegne. efterskrevne vidnede, at der dette år var så stor ynkelig misvækst på Odder Fensholt og Svinballe marker, at de fattige folk ikke kan avle deres sæd igen.

** Mikkel Rasmussen i Snerild. samme vidnesmænd vidnede i lige måder om samme misvækst på Snerild Tvenstrup og Fensholt marker.

** Ingild Mikkelsen i Kysing på Maren Andersdatter, sl Peder Jensens efterleverske, hendes vegne. Niels Jensen i Rude på sine egne og med fuldmagt af hans medarvinger, nemlig Jens Jensen Laurids Holgersen sst Rasmus Andersen for sin hustru Anne Jensdatter Jep Sørensen i Saksild for sin hustru Maren Jensdatter Mads Smed i Nølev for sin hustru Anne Jensdatter og af Rasmus Jensen i Balle på hans hustru Tyra Jensdatters og hendes søster Maren Jensdatters vegne, som alle var sl Peder Jensens søskende og søskendebørn og rette arvinger og gav hende afkald for al arv, de kunne tilfalde efter hendes sl mand.

** Claus Møller i over Fillerup mølle. synsmænd afhjemlede syn på hvad brøstfældighed, som findes på samme mølle.

(93)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Mortensen i Torrild for dom anlangende lejermål med Karen Andersdatter, og Anne Jensdatter i Torrild for hendes bøder, som de blev tildømt at betale.

** hr Peder Jacobsen, sognepræst i Fausing, med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Rasmussen i Rørt for dom og tiltalte ham for hans obligation, dateret 3/7 1663 på 14 sletdaler, som blev fremlagt, og som han blev tildømt at betale.

(94)

** hr Peder Jacobsen efter 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen Vinter i Odder Kjellergård for 53 sletdaler af stedsmålspenge og 1 fjerding smør af bondeskyld, og han vedgik størsteparten af gælden, hvorfor sagen blev opsat 14 dage til regnskab.

11/9 1665.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over sl rigens drosts børns gods, lod afhjemle syn og taksering af olden på efterskrevne skove.

(95)

** Mikkel Lauridsen lod afhjemle syn og taksering af olden på efterskrevne selvejerbønders skove.

** Rasmus Jensen i Ondrup. Peder Jørgensen i Torrild på hans hustru Elisabet Jørgensdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, som var hende tilfaldet i løsøre efter hendes sl forældre Jørgen Rasmussen og Kirsten Rasmusdatter, som begge boede og døde i Ondrup, og de gav Rasmus Jensen og hans hustru Johanne Jørgensdatter kvittering derfor.

(96)

** Jens Nielsen i Hølken på Bjerager mænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst på efterskrevne bønders avl på Bjerager sogns marker, som er så ringe, at de ikke kan betale deres landgildekorn.

** Mikkel Jørgensen på hans mor Mette Jørgens i Torrild hendes vegne. Peder Jørgensen i Torrild tilstod, at han i øvrighedens og andre dannemænds nærværelse har gjort en venlig kontrakt med hans mor om efterskrevne, hun skal have til ophold og aftægt i den gård, hun har opladt og afstået for hendes søn.

(97)

** Mikkel Lauridsen i Halling på sine principalers vegne til 3.ting i fred lyste de skove, som han har ladet syne og taksere, og forbød alle og enhver omkring boende at lade nogen svin komme i samme skove, uden de svin, dertil lovligt bliver brændt.

** Arnoldus Frederiksen på sin husbonds vegne stævnede Morten Jensen, som tjener i Nølev, for dom for 12 rigsdaler for lejermål med Bodil Mortensdatter i Torrild. sagen blev opsat 1 måned.

** Arnoldus Frederiksen på husbonds vegne til 3.ting har arresteret Morten Jensens løn og gods, som han har hos Rasmus Mikkelsen i Nølev, hvor han tjener, og han forbød ham at lade Morten Jensen bekomme noget deraf, før han udlægger sine bøder.

(98)

18/9 1665.

** Erik Rasmussen i Rørt. efterskrevne, som mindes op til 30 år, vidnede, at den liden ager, som kaldes Eskilds ager, har altid været brugt til Erik Rasmussens gård, hvortil Anders Juel svarede og æskede Erik Rasmussens adkomst på samme ager, som han vedkendte sig, hvortil Erik Rasmussen svarede, at han havde fæstet hans fars gård, og hans husbond gav ham lov til at bruge gårdens tilliggelse.

** Erik Rasmussen i Rørt stævnede Erik Andersen sst og tiltalte ham, for han har tiltaget sig en ager på Eskilds ager af Erik Rasmussens jord, om han ikke bør lægge afgrøden fra sig, hvortil han svarede, at han formente sig med ejeres stadfæstelse at kunne bevise samme ager at ligge i hans gårds mål, og begærede opsættelse til bevis. opsat 1 måned.

(99)

** hr Peder Jacobsen i Fausing med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen i Kjellergård i Odder for hvis, som tilbage står af hans stedsmål 53 sletdaler og for en fjerding smør, hvortil Jens Jensen svarede, at han havde betalt noget derpå, men havde intet bevis derfor, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale hans resterende stedsmål og smør.

(100)

** Niels Banner til Rødkilde. synsmænd afhjemlede syn og taksering af olden i hans efterskrevne skove.

** i lige måde afhjemlede de oldensyn på Kane skov og Pilgårds skovskifte.

** Erik Jacobsen, delefoged til Skanderborg. efterskrevne i Randlev vidnede, at på deres grandestævne gav Jens Johansen klage på, at nogen havde taget en stor hob fæ ud af hans gård uden hans minde, som han havde taget i hans korn, dertil svarede Jens Johansen, at nogle naboer satte ham pant, og noget kom ud uden hans minde.

(101)

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. synsmænd afhjemlede syn og taksering af olden på efterskrevne skove, som hører til Åkær.

** Søren Hansen i Hovedstrupgård efter Peder Jensen, borgmester i Horsens, hans befaling, lod afhjemle oldensyn på Hovedstrupgårds skov og Hovedstrup skov.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne, som rester med deres smørlandgilde nærværende år, som de blev tildømt at betale.

(102)

** Søren Nielsen i Bjerager. efterskrevne vidnede, at de 15/9 har været over et venligt forlig imellem Søren Nielsen Skomager og Jens Rasmussen i Bjerager, som begge har stedet og fæstet een gård, og skiftet og delt samme gård og gårdsbrug dem imellem, som efterfølger

(103)

** Rasmus Sørensen i Hovedstrup på egne og medarvingers vegne stævnede efterskrevne for gæld, som de har været sl Christen Jensen i Krogstrup skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

(104)

25/9 1665.

** Niels Rasmussen i Snerild. Mogens Knudsen i Saksild på hans hustru Helle Jørgensdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, som hun arveligt er tilfaldet efter hendes sl forældre Jørgen Pedersen og Mette Nielsdatter, som boede og døde i Snerild.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede sl Rasmus Nielsen i Hvilsted hans hustru Anne Dinesdatter og børn Niels Rasmussen og Dines Rasmussen for dom, og fremlagde synsvidne af samme dato, og satte i rette, om hans gods og hovedlod ikke bør KM at tilhøre og hans krop i uindviet jord at nedsættes, efterdi han sig selv så skammeligt har ombragt, hvilket blev dømt.

(105)

** Clemend Clemendsen, KM forvalter over Skanderborg og Åkær amter, med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen, delefoged over det beholdne gods for dom for noget restants, som tilbagestår i hans fogderi, hvortil han svarede, at de forarmede og næsten øde bønder har ført vidner, hvilket er Clemend Clemendsen bekendt, som intet er hos at bekomme, og formener, at det ikke begæres af ham at betale, hvorefter der blev afsagt dom: han bør inden 15 dage klarere restantsen eller derfor lide indvisning.

(106)

2/10 1665.

** Troels Hagensen i Boes. Jørgen Rasmussen i Oldrup og hans hustru Johanne Berentsdatter, barnfødt i Boes, vidnede, at de 4 gårde i Boes skylder enhver lige meget både i skatter og landgilde, og de skulle have lige meget at bruge over al Boes marker, og hendes sl far og hans søn nu sl Hans Berentsen imidlertid de levede og havde fogderi, da havde de andre 3 mænd lånt dem noget jord for at føde bytyren om vinteren, som de skulle have igen, når de begærede det, som skete for 50 år siden.

(107)

** Niels Nielsen i Randlev. efterskrevne, som mindes op til 48 år, vidnede, at en liden gård, som Niels Nielsen påboer, der er ikke rebsjord til, for det er kommet derfra i gammel tid, hvorfor der ej heller har været gjort af den uden halvt ægt og arbejde med jordagen og andet.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged stævnede Jens Johansen i Randlev for dom og tiltalte ham for en klage, som han har gjort på hans naboer på deres sognestævne, for de har taget deres fæ ud af hans gård, som han havde taget i hans korn, og satte i rette, om han ikke bør bevise sin anklage. sagen blev opsat 6 uger.

9/10 1665.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged. efterskrevne vidnede, at da skifte var holdt til Peder Storm i Halling 16/9 1664, da så de, at ung Hans Storm i Århus og Mikkel Lauridsen gjorde kontrakt om Bjerager kirkes tiendekorn, således at Hans Storm skulle levere 24 tønder bygmalt til Otte Krag i København, og Mikkel Lauridsen skulle levere tiendekornet i Århus. varsel til Hans Hansen Storm i Århus.

(108)

** Erik Andersen i Rørt. efterskrevne vidnede, at da Erik Rasmussen i Rørt blev spurgt om adkomst på den ager, som han med Erik Andersen omtvister, da svarede han, at hans sl far havde gjort mageskifte med Erik Andersens far, Anders Juel, som stod derhos, og samme tingsvidne med mageskifte blev på Samsø med andet af hans gods.

** Niels Pedersen i Lerdrup. efterskrevne vurderingsmænd vidnede, at de 26/9 var over skifte i Lerdrup efter sl Rasmus Poulsen, eftersom hans kreditorer var kaldt til huset at annamme hans efterladte gods for deres gæld pro kvota, eftersom hans fattige hustru Maren Poulsdatter og deres

børn Poul Rasmussen Anne Rasmusdatter ingen arv eller gods begærede, i overværelse af enkens bror Jørgen Pedersen i Torrild, og da blev godset vurderet for 12 sletdaler, og da den bortskyldige gæld var 74 sletdaler, kunne kreditorerne af godset ikke tilkomme mere end 6 skilling for hver sletdaler.

(109)

** Erik Andersen i Rørt. efterskrevne vidnede, at Erik Rasmussen i Rørt på Rørt gade sagde, at hans far og Erik Andersens far havde gjort mageskifte om den ager, de omtvister, og han havde tingsvidne derpå, hvilket Erik Rasmussen nu ved ed benægtede at have sagt.

** Jens Lauridsen i Halling. efterskrevne vidnede, at de 24/3 var over skifte og deling i Falling efter sl Peder Rasmussen, som boede og døde sst imellem hans efterleverske Maren Jespersdatter med hendes to små børn Søren Pedersen Kirsten Pedersdatter i overværelse af deres morbror Jens Jespersen i Halling, og hendes stedbørn Rasmus Pedersen 11 år og Bertel Pedersen 9 år med deres rette værge Jep Bertelsen i Gylling, og på øvrighedens vegne Laurids Brorsen, forvalter over Åkær gods, og efter boet var registreret, blev udgjort Rasmus og Bertel Pedersens mødrene arv i efterskrevne gods, og derefter gæld til Åkær, og eftersom gælden var stor og godset så ringe, at ingen kreditor kunne få pro kvota uden den fjerde penge, så lod de dem benøje dermed, så der blev intet at arve.

(110)

16/10 1665.

** Erik Andersen i Rørt. synsmænd afhjemlede syn på noget jord på Rørt mark, som Erik Andersen i Rørt med Erik Rasmussen sst omtvister.

23/10 1665.

** Peder Storm i Halling. Mette, sl Mikkel Storms efterleverske i Bjerager, gjorde ham til sin rette værge, og han gav tilkende, at det er hans 3.ting han har opbudt den sl mand Mikkel Storms efterladte gods til den sl mands kreditorer at møde i Bjerager på lørdag førstkommende, da der at annamme gods for deres gæld. varsel til efterskrevne kreditorer.

(111)

** Erik Andersen i Rørt. efterskrevne vidnede, at de var med ham i Rasmus Sørensens gård i Falling, hvor de beså en stud, som lå død ved en kilde, som med mere af Porsborg fæ havde været indgennet af oldenskoven, og der var hverken bolværk eller gærde om samme kilde, hvori den var druknet.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. efterskrevne vidnede, at de var hos Peder Degn i Dyngby og gjorde arrest på de 6 tønder byg, som han årligt skulle give sl Peder Degns efterleverske i Bjerager, og forbød ham at levere samme byg fra sig, før Peder Sørensen havde fanget sin betaling af restantsen, som samme enke af sin bolig er tildømt at betale.

** Mikkel Lauridsen i Halling stævnede efterskrevne for trælpenge, som var forfaldet til afvigte skt Mikkelsdag. opsat 14 dage.

(112)

30/10 1665.

** Rasmus Sørensen i Hovedstrup på sine egne og flere medarvingers vegne efter 6 ugers opsættelse var namsdom begærende over efterskrevne for gæld, de har været sl Christen Jensen i Krogstrup skyldig, og de mødte og benægtede at være den sl mands arvinger noget skyldig.

** Peder Storm i Halling. efterskrevne vidnede, at de 28/10 var over et venligt skifte og forlig i Bjerager efter sl Mikkel Sørensen Storm, imellem hans efterleverske Mette Rasmusdatter og deres to børn Jens Mikkelsen og Margrete Mikkelsdatter med deres rette værge Peder Storm på den ene, og den sl mands kreditorer på den anden side, og eftersom den fattige enke og børn tog ved ingen arv eller gæld, formedelst de fattige folk i fjendetiden har været så ynkeligt udplyndret og ruineret, så mødte de fleste af kreditorerne og godvilligt gjorde afslag, og de største kreditorer mødte ikke, men eftergav deres krav for den fattige enke og børns skyld, og de nærværende kreditorer fik udlæg i gods for en marks penge for hver daler.

(113)

** Rasmus Jensen, nu værende i Noer stævnede Anne Jensdatter, barnfødt i Randlev, til hendes sidste bopæl i Randlev og talte med hendes ---- Bodil Jensdatter for vidne, hendes forrige mand Rasmus Jensen agter at forhverve, og efterskrevne vidnede, at Rasmus Jensens ægtehustru Anne Jensdatter, som boede med ham i Randlev i den gård, som hendes mor har opladt, hun skammeligt forlod samme hendes ægtemand og begav sig i åbenbarligt horeri med krigsfolkene, både svenske og polakker utiltvunget, og efter de var uddraget, blev hun ved sit onde levned, og forleden sommer kom hun med et uægte barn, som hun havde fået i Frederiksodde, og hun ville ikke blive hos sin mand Rasmus Jensen.

(114)

** Mikkel Lauridsen ridefoged tog opsættelse for trælpenge.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged lod fordele Rasmus Simonsen i Krogstrup for resterende oldengæld til Skanderborg.

** Mourits Hansen, de Banners ridefoged, på sin husbonds vegne stævnede Rasmus Jensen i Rude og Niels Rasmussen sst, og spurgte Rasmus Jensen, om han ville være sin forrige klage over hans nabo Niels Rasmussen bestandig, for han havde pløjet noget af hans engjord, hvortil de begge svarede, at de var på grandestævne blevet derom forligt.

(115)

** begæring for namsdom for trælpenge blev efter begæring opsat 14 dage.

** Mourits Hansen ridefoged stævnede hver mand for dom og tiltalte dem for arbejdspenge, af hver helgård 6 rigsdaler etc. opsat 1 måned.

** Erik Rasmussen i Rørt med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Andersen i Rørt og tiltalte ham, for han skal have tiltaget sig en ager på Eskilds ager af Erik Rasmussens jord, som er brugt til hans gård ulast og upåkæret så længe, nogen kan mindes, om han ikke bør lægge afgrøden fra sig og fremlagde et tingsvidne 18/9 sidst forleden, hvorefter Erik Andersen fremlagde tingsvidne 16/10 sidst forleden udganget samt noget af en gammel ejeres stadfæstelse, som han berettede i fjendernes tid at være blevet fordærvet og seglene derpå forrådnet og borte, dateret mandagen næst efter dominica lætare 1578, hvori efterskrevne selvejere rebede Rørt mark mellem efterskrevne Rørt mænd efter deres skat og landgilde, og han fremlagde sit skriftlige indlæg, og der blev afsagt dom: efterdi vidner og syn er stridige og irettesættelsen egentlig på ære angår, vidste fogden ikke rettere end den sag for hans overdommere at henvise.

(117)

6/11 1665.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på husbonds vegne lod afhjemle syn på hvis hallund og forrådnede træer, som findes på de velbårne Banners forlenede gods i Hads herred i efterskrevne skove.

(118)

13/11 1665.

** Jens Jensen på Alrø. synsmænd afhjemlede syn på misvækst på Alrø, hvor de næppe kunne have den trediepart efter deres sæd, så de må søge deres brødkorn på andre steder, om de skal nære livet.

(119)

** Mads Sørensen i Nølev og Mads Pedersen smed i Nølev samtykkede efterskrevne kontrakt og forlig, som de 4/1 1661 i deres sognepræsts og andre dannemænds overværelse har gjort efter deres underskrevne koncept, eftersom Mads Sørensen har opladt de to parter af den gård, han iboer, for Mads Pedersen.

(120)

** Otte Sørensen ved Skanderborg stævnede Hans Mortensen i Torrild og tiltalte ham efter hans to håndskrifter for 18 mark. opsat 1 måned.

20/11 1665.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund, lod fordele Margrete Rasmusdatter og Dorete Jensdatter hver for 10 mark, for de ulovligt har begivet dem af deres tjeneste.

(121)

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged stævnede efterskrevne resterende bønder under hans fogderi for dom anlangende deres skyldige trælpenge, som de blev tildømt at betale.

(122)

** Erik Jacobsen i Skovsgård stævnede Søren Pedersen i Svorbæk for dom for gæld og gammel restants, som Søren Pedersen tog gods til sig for over skifte efter hans sl far Peder Jørgensen i Svorbæk, og ikke siden har betalt. sagen blev opsat 1 måned.

** Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild på hans søsterdatter Maren Ovesdatters vegne i Odder stævnede Morten Nielsen i Odder for dom anlangende 10 rigsdaler og en kvie, som han efter sit løfte skulle give hende for beliggelsesmål, hvilket ikke er efterkommet. opsat 1 måned.

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup, de Banners delefoged, stævnede deres bønder for dom anlangende alt hvis, de er deres husbond skyldig efter jordebogen. sagen blev opsat 1 måned.

(123)

27/11 1665.

** Jens Lassen i Torrild. efterskrevne vidnede, at der af våde og ulykke kom ildløs og antændte stor ildebrand i hans isteradhus, så taget på 6 spænder hus afbrændte med boskab og fætalje, så han er nødtrængende både for sin øvrigheds benådning og herredshjælp hos gudfrygtige kristne.

** Peder Jørgensen i Torrild på sin hustru Elisabet Jørgensdatters vegne til 3.ting lovbød de lodder og parter jordegods og ejendom, som hun har arvet efter hendes sl forældre Jørgen Rasmussen og Kirsten Rasmusdatter i den selvejer bondegård i Ondrup, som de iboede og afdøde, og som Rasmus Jensen og hustru Johanne Jørgensdatter nu iboer. varsel til Lisbet Jørgensdatters søster Johanne Jørgensdatter i Ondrup med husbond Rasmus Jensen, Bendix Sadelmager i Ondrup, Jesper Rasmussen i Fillerup, Jens Jespersen sst, Niels Nielsen i ---- Peder Øvlisen i Malling og Mikkel Lauridsen i Halling, og Rasmus Jensen i Ondrup fremstod og formente, at han og hustru var nærmere til at købe end nogen anden.

** Peder Mikkelsen i Fillerup. efterskrevne vidnede, at han tilbød hans mor Berette Sørensdatter hendes ophold efter tingsvidne og kontrakt, som var et godt forsvarligt fedt svin og godt rent korn, hvortil hun svarede, at dersom han kunne fly hende sådan 3 svin for et års korn, da ville hun tage det i betænkende, hvortil han svarede, at det var ham umuligt, så kunne han ikke holde møllen ved magt, og da ville hun intet annamme, og hendes bror Peder Sørensen i Balle var med dem til vedermåls ting.

(124)

** Mourits Hansen, de Banners ridefoged, stævnede alle Alrø bønder for dom anlangende deres resterende landgilde. sagen blev opsat 1 måned.

4/12 1665.

** Poul Olufsen i Odder på Helle Pedersdatter, sl Anders Mikkelsens sst, hendes vegne. Peder Andersen i Assedrup på hans søstersøn Mikkel Andersens vegne, som er udenlands, tilstod af have annammet en ko over skifte efter sl Anders Mikkelsen i Odder, som Mikkel Andersen havde været tilfaldet efter hans sl mor Johanne Andersdatter, og lovede at holde Helle Pedersdatter for hendes stedsøn skadesløs i alle måder.

(125)

** Jens Mortensen i Odder ved hans svoger Søren Rasmussen sst. synsmænd vidnede, at da de skulle syne bøndernes lader og ringe korn efter den store misvækst, da befandt de hos Jens Mortensen stor misvækst, så han ikke kunne få så meget korn igen, som han havde sået, så han ikke kan yde til kirken eller andre steder og har afslag fornøden.

** hr Peder Jacobsen i Fausing stævnede hr Jost Lauridsen i Gylling, og talte med hans hustru, for dom og tiltalte ham for efterstående rente efter hans håndskrift. sagen blev opsat 1 måned.

11/12 1665.

(126)

** Rasmus Jensen i Ondrup. Elisabet Jørgensdatter med hendes ægtemand Peder Jørgensen i Torrild og med sammen pålagte hænder fri ja vilje fuld beråd hu og samtykke solgte og skødede fra dem og arvinger og til Rasmus Jensen og hans hustru Johanne Jørgensdatter og arvinger de lodder, som Elisabet Jørgensdatter har arvet i den selvejer bondegård i Ondrup, som Rasmus Jensen iboer, som er halvparten i samme gård.

** Rasmus Jørgensen i Oldrup og Hans Rasmussen sst indgik en kontrakt om alt hvis, de har haft i fællig, så Hans Rasmussen over alt er blevet førnævnte hans bror skyldig 16 sletdaler, som han skal betale til fastelavn.

(127)

** Rasmus Jørgensen i Oldrup gav hans bror Hans Rasmussen sst afkald for al hvis arv, han er tilfaldet efter hans sl forældre og afdøde søskende, nemlig Jørgen Jensen og Johanne Berentsdatter, som begge boede og døde i Oldrup, og efter sl Søren Rasmussen Rasmus Rasmussen og sl Anne Rasmusdatter.

** Hans Rasmussen i Oldrup til 3.ting lovbød halvparten af hvis, han har arvet og købt i den selvejer bondegård i Oldrup, som han nu iboer. varsel til Markus Wittenberg og hans hustru Maren Rasmusdatter i Oldrup og Rasmus Jørgensen sst.

** Rasmus Andersen i Svinballe på hans søster Anne Andersdatters vegne bød sølv og rede penge, som han for retten fremviste, for den halve part i den selvejer bondegård i Oldrup, som Hans Rasmussen iboer, eftersom han er hendes trolovede fæstemand.

(128)

** Anders Lauridsen, indvåner i Horsens, forrige ridefoged til Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld efter deres håndskrifter, der iblandt Anders Rasmussen og Peder Rasmussen i Fensten, dateret 1657, som de blev tildømt at betale.

18/12 1665.

** Rasmus Andersen i Svinballe på hans søster Anne Andersdatters vegne i Hadrup. Hans Rasmussen i Oldrup solgte og skødede fra sig og arvinger og til hans trolovede fæstemø Anne Andersdatter og arvinger halvparten af alt hvis han har arvet og købt i den selvejer bondegård i Oldrup, som han iboer, med dens tilliggende

(129)

** Jørgen Ovesen i Morsholt til 3.ting lovbød det hus og særkøb, som han har liggende i Fillerup, og da ingen anden begærer at købe end Jesper Rasmussen i Fillerup, som har samme hus i brugeligt pant, så under han ham samme hus som betaling. varsel i Århus til Anne Ovesdatter og Karen Ovesdatter, og der blev fremlagt en varselsseddel, hvor Jens Christensen i Viborg på hustru Margrete Ovesdatters vegne er varslet gestendig.

(130)

** Mourits Hansen, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede deres bønder for dom og beskyldte dem efter en restants for arbejdspenge, som de blev tildømt at betale.

** såsom i denne bog er begyndt
i Jesu navn og i god fred ligeså
fremfaret, så endes nu her dette
forgangen år glædeligt med en rolig og
god samvittighed Gud være storligt lovet
fremdeles.

Gud, som er fredens fader
freds første Jesu Christ
og freden dine lader
herre helligånd forvist
du fredsens ånd
giv os som fred begære
vi fredsens børn må være
og vente den evige fred sand
i Jesu navn amen.

Jesper Rasmussen
egen hånd Fillerup.

(1)

** tingbogens autorisation 1666.

** skursnævninge, som årligt møder i Odder kirke nytårsaften, og der udlægger 8 ransnævninge efter loven at gå til tinget næste tingdag efter jul, og for retten gøre deres ed. Anders Sørensen i Fillerup og Peder Jensen i Oldrup.

** ransnævninge. Tomas Madsen i Bjerager Knud Olufsen i Rørt Anders Sørensen i Saksild Jørgen Jensen i Boulstrup Jens Frandsen i Kærgård Søren Ovesen i Ålstrup Peder Pedersen i Falling Morten Hansen i Sondrup.

(2)

8/1 1666.

** Mikkel Hansen snedker og sejermager, boende i Odder. efterskrevne vidnede, at de i dag 5 uger var i Kattrup hos hr Jens Jensen og i Overby hos Hans Jørgensen og tilbød dem et færdiggjort sejerværk, som Mikkel Hansen har færdiggjort efter deres kontrakt med stor bekostning, og da advarede de dem, at dersom de ikke inden 14 dage derefter ville betale ham det, de har lovet ham, nødes han til at tage sine penge derfor på andre steder, og kan dem ikke andet dertil svare, end han er bedraget.

** Mikkel Jensen i Drammelstrup på Anne Jensdatter, sl Jens Pedersens efterleverske, hendes vegne. Frands Knudsen i Fensholt indgik en kontrakt med hende og hendes bror om hvis efterskrevne, hun skal have til hendes livs ophold i den gård i Fensholt, som hun for ham og hustru har opladt.

(3)

** Otte Sørensen ved Skanderborg med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Mortensen i Torrild og tiltalte ham for 4 1/2 sletdaler efter hans udgivne håndskrifter, dateret 1646, som blev fremlagt, og som han blev tildømt at betale.

(4)

** Søren Benidsen i Dyngby på hans mor Maren Jensdatters vegne. Jens Jensen i Dyngby tilstod at have indgået en kontrakt med ham og hans mor om hvis efterskrevne hun skal have til hendes livs ophold i den gård, hun for ham har opladt efter hendes sl husbond Benid Sørensens død.

** Jens Jensen i Dyngby. Søren Benidsen i Dyngby på sine egne vegne og med fuldmagt af sine søskende og svoger, nemlig Rasmus Benidsen i Saksild Christen Sørensen i Ålstrup på sin hustru Anne Benidsdatters vegne og af Hans Olufsen på Tunø på hans hustru Maren Benidsdatters vegne gav deres svoger Jens Jensen afkald for al hvis arv, som dem var tilfaldet efter deres sl far Benid Sørensen, som boede og døde i Dyngby.

(5)

** Mourits Hansen på Kærbygård på sin husbond de Banners vegne med 6 ugers opsættelse stævnede alle deres bønder for dom for deres resterende landgilde, som de blev tildømt at betale.

15/1 1666.

** Jens Jensen i Snerild på Maren Jensdatters vegne sst. Jens Pedersen og Rasmus Pedersen, begge barnfødt i Snerild, gav hende afkald for al arv efter deres sl forældre Peder Jensen Smed og Mette Jensdatter.

** Christen Eriksen i Tvenstrup stævnede Oluf Rasmussen i Hadrup for 16 daler efter hans brev, dateret 9/3 1663. opsat 1 måned.

** Søren Hansen i Hovedstrupgård stævnede samtlige Hovedstrup mænd og satte i rette, om de, som af gammel tid, bør at holde lige i soldaterløn og mønsterpenge, enhver gård imod ham. opsat 6 uger.

(6)

** Rasmus Rasmussen Tuesen i Saksild stævnede efterskrevne, eftersom de med ham er i lægd om at holde en soldat, og de tillægger ham at udlægge mere af hans helgård end andre, som også boer på en helgård, om de ikke bør at give med ham som tilforn. opsat 6 uger.

** Rasmus Jensen i Rude. efterskrevne vidnede, at han forgangen år har ladet 6 mænd fra deres grandestævne bese noget jord, som han påklagede, at Niels Rasmussen havde pløjet fra ham.

22/1 1666.

** Christen Nielsen Degn i Odder stævnede Ove Jensen i Sander og tiltalte ham for gæld efter hans brev, dateret 4/8 1651. opsat 1 måned.

** KM delefoged Erik Jacobsen i Skovsgård stævnede menige KM bønder anlangende deres restants til Skanderborg. opsat 1 måned.

(7)

** Søren Rasmussen i Fillerup. Rasmus Sørensen i Ondrup Jens Sørensen i Odder på deres egne vegne og Jens Mikkelsen i Fillerup på sin hustru Karen Sørensdatters vegne gav deres far Søren Rasmussen afkald for al hvis arv, som dem i løsøre arveligt er tilfaldet efter deres sl mor Anne Jensdatter, som boede og døde i Fillerup.

** hr Peder Jacobsen i Fausing med opsættelse 4/12 sidst forleden stævnede hr Jost Lauridsen i Gylling og tiltalte ham for 50 sletdaler samt resterende rente siden 1651 og forårsagede omkostning, og han fremlagde provstens dom med henfindelse til verdslig ret, og hr Jost Lauridsens obligation til Jacob Jensen i Kane, KM ridefoged i Åkær len, lydende på 50 sletdaler, dateret Gylling præstegård 18/4 1650, som han blev tildømt at betale.

(8)

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkærgård og gods, med opsættelse 11/12 stævnede bønderne til Åkær så mange, som resterer med deres landgilde, som de blev tildømt at betale.

29/1 1666.

** Peder Sørensen, boende i Gadsbøl, de Banners forrige ridefoged i Hads herred, et vidne om efterskrevne gårde og boel, som har stået øde og ubesat, midlertid han var ridefoged over samme gods, og han aldeles intet på samme øde steder til husbonden kunne finde eller bekomme.

(9)

** Peder Sørensen et andet vidne. Rasmus Rasmussen i Rørt vedgik, at han kun havde fæstet halvparten af den bolig i Rørt, han iboer, af Peder Sørensen, og den anden halvpart havde han fæstet af Niels Banner tilforn.

** Peder Sørensen, forrige ridefoged over de Banners gods. Arnoldus Frederiksen i Oldrup, Niels Banners delefoged, vedgik, at han har oppebåret hos bønderne af den restants, som Peder Sørensen skal gøre regnskab for, som beløber sig tilsammen 13 rigsdaler, som han forpligtede sig og sine arvinger at betale Peder Sørensen inden fastelavn førstkommende.

** Peder Sørensen stævnede efterskrevne husmænd og boelsmænd, som i hans tid som Niels Banners fuldmægtig var varselsmænd og sognefogder, formedelst de imidlertid og på 4 års tid har været forskånet og ikke givet arbejdspenge, og fremlagde Niels Banners antegnelse, at ham i sit regnskab ikke måtte godtgøres forskrevne varselspersoner og tilsigelsesfogders arbejdspenge og begærede dom, hvortil de svarede, at de efter befaling har gjort en ugedag her til tinget hver tingdag, og der foruden mange dage gået i sognene og givet varsel om hvis, på husbondens vegne er befalet og begærede, at sagen måtte bero, til de øvrigheden derom kunne søge, hvorfor sagen blev opsat 6 uger.

(10)

** Søren Jensen i Saksild. Anders Mikkelsen i Saksild tilstod, at han havde indgået en kontrakt med Søren Jensen og hans hustru Anne Ibsdatter, at eftersom de har opladt den halve gård, de iboer, for ham og hans tilforhåbende hustru Berete Andersdatter, så skal de have efterskrevne til deres ophold i samme gård deres livstid.

(11)

** Søren Jensen i Saksild Hovgård. Anders Mikkelsen i Saksild på sin tilforhåbende hustru Berete Andersdatters vegne gav Søren Jensen og hans hustru Anne Ibsdatter afkald for al hvis arv, som hende arveligt kunne tilfalde efter hendes sl far Anders Rasmussen, som boede og døde i Saksild Hovgård, og hun takker hendes mor og stedfar godt for god skifte.

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Jørgen Ovesen i Morsholt solgte og skødede fra sig hustru og arvinger og til Jesper Rasmussen og hans ægtehustru Berete Christensdatter og arvinger hans særkøb gadehus på Fillerup gade.

(12)

5/2 1666.

** Rasmus Pedersen i Nølev. efterskrevne vidnede, at han, som boer i et lidet boel, er så ganske forarmet og fattig, at han med hustru og børn dagligt må søge om brød og næring hos andre godtfolk.

** Jørgen Jensen i Randlev. efterskrevne vidnede, at Peder Jørgensen i Odder tilbød Jørgen Jensen at ville græsse hans to stude, som han gav ham samt foderløn, og siden har han ikke bekommet sine stude, hvortil Peder Jørgensen svarede, at han ikke lovede at stå for dem, han kunne ikke stå for sit eget liv.

(13)

** Jens Knudsen i Odder på Niels Jostsens vegne i Odder. Arnoldus Frederiksen i Oldrup, eftersom han tiltales for en bog, han har lånt, så lovede han at forskaffe ham sin bog igen, eller betale 3 rigsdaler.

** Ernst Berlle, KM skovrider i Hads herred, gav tilkende, hvorledes han her såvel som for sin øvrighed forårsages at give tilkende, hvorledes han 2/2 i sin betroede bestilling er kommet ridende i KM vildtbane på Oldrup mark, og da hørte han et skud og ville så ride efter samme skud, og da mødte han en karl på hest med en hirschfænger ved siden, som hed Søren og hørte til kaptajnen i Ring kloster, og da han red videre, fandt han to dyr, som lå skudt i skoven, som han lod føre til sit hus i Odder, hvorfra det ved første lejlighed skal overskikkes til København til KM køkken.

(14)

** Arnoldus Frederiksen, de Banners delefoged, stævnede Anders Poulsen i Rude og Maren Nielsdatter for dom for 18 rigsdaler, for de har avlet barn udenfor ægteskab. opsat 1 måned.

** Mourits Hansen, de Banners fuldmægtig, stævnede Jens Rasmussen i Ovdrup og Jørgen Mikkelsen sst samt Jørgen Pedersen i Torrild sandemænd og tiltalte dem for arbejdspenge hver 6 rigsdaler for næst forleden år, efterdi de ikke har ladet deres benådningsbrev forny, som de påberåber dem at have af KM på frihed for arbejde. sagen blev opsat 1 måned.

(15)

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over en andel sl rigens drosts børns gods, med 6 ugers opsættelse stævnede hans bønder for hvis, de tilbageholder af deres landgilde, som de blev tildømt at betale.

** Laurids S i Ondrup stævnede Anders Sørensen i Nølev for 14 rigsdaler og 6 års rente efter håndskrift samt Peder Christensen, som tjener i Odder, for nogle fornemme kristenklæder, han skal have lånt i Hovedstrupgård, nemlig en kristenhue med perler og ædelsten og andre tilbehørige klæder over 20 rigsdaler værd. sagen blev opsat 1 måned.

12/2 1666.

** hr Hans Lauridsen i Odder, provst i Hads herred, stævnede efterskrevne kirkeværger for dom anlangende provstens rettighed, som de skal gøre regnskab for. sagen blev opsat 1 måned.

(16)

** Jens Jespersen, tjenende på Årupgård, stævnede Frands Hansen i Balle for dom for 9 sletdaler, han har lånt. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Jespersen i Fillerup på sin far og sine egne vegne stævnede alle dem, som er Jesper Rasmussen i Fillerup og hans søn Jens Jespersen gæld skyldig. sagen blev opsat 1 måned.

19/2 1666.

** Jens Dinesen i Saksild. efterskrevne vidnede, at han, lige som hans formand i det lidet boel, han iboer, har været budfoged i Saksild sogn, så og Knud Pedersen og Laust Holgersen i Rude husmænd, de har givet varsel og mest hver tingdag gået til tinge at afhjemle hvis med øvrighedens sager har været at bestille, fornemmelig i de år, Peder Sørensen har været ridefoged, og imidlertid og tilforn altid har været forskånet for arbejdspenge og anden hovgerning.

(17)

** Niels Mikkelsen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at han har været varselsmand og mødt hver tingdag for at afhjemle i øvrighedens sager, og imidlertid været fri for arbejdspenge.

** Rasmus Rasmussen i Dyngby. efterskrevne vidnede, at han og Niels Sørensen har givet varsel for øvrighedens sager, og forskånet for andet.

** et lignende vidne for efterskrevne.

** Knud Sørensen i Torrild. efterskrevne vidnede, at den gård, han iboer, er så overmåde forskyldt, så de, der har boet i samme gård så længe, de kan mindes, er blevet forarmet, eftersom ingen synderlig engbjergning er til gården, og det samme befrygtes for ham, om han ikke eftergives.

(18)

** Erik Sørensen i Rude. Niels Rasmussen i Rude vedgik, at han har intet at klage på hans nabo Erik Sørensen, uden det, som er godt i alle måder.

** Mourits Hansen, de Banners ridefoged. efterskrevne afhjemlede syn på Niels Rasmussen i Rude, som var revet lidt over det ene øje, som han beskyldte Erik Sørensen i Rude for at have gjort ham.

** Rasmus Pedersen i Ørting. Jens Sørensen i Ørting Kirkegård tilstod, at han på sin hustru Mette Sørensdatters vegne havde annammet af Rasmus Pedersen Hvolgård 14 sletdaler, han var hende skyldig af hendes fædrene arv.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Peder Lauridsen Skytte i Falling hans vegne lod fordele efterskrevne, enhver helgårdsmand 4 skilling og boelsmand 2 skilling, som de efter herredsvedtægt og tingsvidne skulle have givet ham for sin umage lod og krudt for en ulv, han skød og ødelagde.

(19)

26/2 1666.

** Morten Rasmussen i Fensholt. Søren Madsen Smed i Torrild afstod og oplod for Morten Rasmussen og hans datter Sidsel Sørensdatter de to parter af den gård i Torrild, de iboer, som de må stede og fæste.

** Søren Madsen Smed i Torrild. Morten Rasmussen i Fensholt tog i hånd hans forhåbende fæstemøs far Søren Madsen Smed, og tilstod at have gjort efterskrevne kontrakt med ham og hans hustru Anne Knudsdatter anlangende deling af gården mellem dem.

(20)

** Mikkel Lauridsen, ridefoged i Hads herred, lod afhjemle syn i Ondrup skov på sl Knud Jensens legeme af Ondrup, som var gået ned i skoven efter en egeblok, som ham var forundt til hans gårds brøstfældighed, og da han ville vælte samme blok ned af en banke, greb en knot derpå fat i hans bukselinning, så han tumlede, og egeblokken knuste hans hoved.

** Ove Jensen i Amstrup. Hans Clemendsen af Falling tilstod, at de har gjort en venlig kontrakt med hver andre om hvad, Ove Jensen og hans hustru skal have til deres livs ophold i den gård, de iboer og for Hans Clemendsen har opladt.

(21)

5/3 1666.

** Jost Nielsen herredsfoged til 3.ting opsagde det lov, han var i til Knud Mikkelsen i Odder for Poul Olufsen i Bisgård, eftersom Knud Mikkelsen har forlænget lånet og taget rente deraf.

** Peder Sørensen, de Banners forrige ridefoged, stævnede hr Søren Pedersen i Hundslund for dom for resterende landgilde og arbejdspenge af den bondegård, han har i fæste. sagen blev opsat 1 måned.

(22)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede hver mand for dom for deres restants af skatter landgilde og arbejdspenge efter Clemend Clemendsens restants, og efterskrevne bønder blev fremråbt, og da ingen var mødt, blev de tildømt at betale efter restantsens indhold.

(23)

12/3 1666.

** Peder Sørensen, de Banners forrige ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne husmænd og boelsmænd, som i Peder Sørensens tid som ridefoged havde været varselsmænd og budfogder for dom, for deres resterende arbejdspenge fra 1661 til 1664, og alle budfogder og varselsmænd mødte og Niels Mikkelsen af Tvenstrup fremlagde et tingsvidne 19/2, og Otte Mikkelsen i Oldrup fremlagde Niels Banners befaling til ham om at tilsige i Hundslund sogn, dateret 9/9 1661, og de samtlige fremlagde deres svar, at de for deres arbejde ved tinget altid havde

været forskånet for arbejdspenge, og der blev afsagt dom: da det med tingsvidne bevises, at de årligt har gjort de gerninger, dem er befalet, og derfor været fri for arbejdspenge, og da ingen årlig restants fremlægges, da kan de ikke tildømmes at betale sådan gammel restants.

(25)

19/3 1666.

** Johan Weye af Ringkloster, KM kaptajn, med sin tjener Søren Sørensen spurgte Ernst Berlle KM skovrider, om den karl, han havde påklaget, at han fandt i vildtbanen 2/2, var lig kaptajnens tjener, som nu stod for retten, hvortil skovrideren svor, at det var ikke kaptajnens tjener, han så i skoven, men samme karl havde løgnagtigt opgivet hans navn.

(26)

** Hans Sørensen i Spøttrup afsagde sig den halve gård, han iboer, for hans alderdom og store armods skyld, dertil svarede Peder Rasmussen, forvalter over samme gods, og tilbød ham, om han ville blive ved gården, da ville han give ham efter af sin restants og hjælpe ham, hvis ham muligt er, dertil svarede han, at han takkede ham, men kunne ikke formå at bruge gården længere,

** Mikkel Andersen i Nissumgård, KM delefoged til Skanderborg, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, der iblandt Ove Jensen i Sander på egne og hans hustru Borge Mikkelsdatters vegne efter hans brev, som blev fremlagt, som han delvist vedgik, og der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale deres gæld.

(27)

** Arnoldus Frederiksen i Oldrup på hans husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Maren Nielsdatter i Rude og Anders Poulsen sst for dom anlangende deres lejermålsbøder, som de blev tildømt at betale.

** Jørgen Pedersen i Fillerup. eftersom Mikkel Andersen i Nissumgård tiltalte efterskrevne for gæld efter hans regnskabsbog, så fremstod blandt andre Lisbet Albretsdatter i Fillerup med hendes mand Rasmus Andersen og alle fragik den gæld, som de tiltales for og formente, at hans bog og slig gammel gæld ikke så lovlig eller bevislig at være.

(28)

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, og fremlagde sl Niels Rasmussen i Tvenstrup hans brev på 4 sletdaler, dateret 4/2 1655, og Eskild Sørensen på hans hustrus moders vegne vedgik, at hun bekender de 3 sletdaler, hvormed han lod sig nøje.

26/3 1666.

** Korfits Trolle, slotsherre på Skanderborg, på KM vegne. efterskrevne bønder fra herredets byer vidnede om hvor mange svin, de havde på olden 1662, og hvad de betalte til Clemend Clemendsen.

(31)

** Jens Nielsen i Hundslund på Maren Rasmusdatter, sl Anders Pedersens efterleverske sst, hendes vegne. Maren Rasmusdatter for sig og sine børns fornødenhed lovbød til pant et stykke jord, der ligger til den halve selvejer bondegård, hun iboer. varsel til Rasmus Andersen i Kærsgård Gregers Andersen sst Peder Andersen i Hundslund Jørgen Andersen Ove Andersen Mette Andersdatter Anne Andersdatter.

** Rasmus Juel i Porsborg lod fordele Morten Ovesen i Søby for 6 skæpper boghvede, han er ham skyldig.

(32)

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Samsø, til 3.ting aflyste alle de ulovlige veje, som går over slottets mark, især gennem Åstruplund, så enhver skal ride og køre på de store alfare veje udenom skoven.

** hr Melchior Jensen, sognepræst til Torrild og Vedslet, lod afhjemle syn på den gårds brøstfældighed i Fensholt, som Mette Rasmusdatter fraflyttede.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged. synsmænd afhjemlede syn på den gårds brøstfældighed i Odder, som Peder Jørgensen nylig er frarømt.

(33)

** hr Hans Lauridsen i Odder provst med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne anlangende provstens penge og rettighed fra 1656-1664, som enhver blev tildømt at betale.

(34)

** Mikkel Jørgensen i Hvilsted stævnede Hans Mortensen i Torrild og tiltalte ham for 18 sletdaler, han var ham skyldig. opsat 4 uger.

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede hver mand for dom for gæld og brevpenge, som de er ham skyldig, og fremlagde af hvert sogn de indstævnedes breve, som de blev tildømt at betale.

(36)

2/4 1666.

** Korfits Trolle, KM befalingsmand på Skanderborg. efterskrevne bønder vidnede om hvor mange svin og gæs, de forleden oldenår havde på olden, og hvad de betalte slotsfogden.

(37)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på Jens Rasmussen, barnfødt i Odder, hans vegne begærede hans stokkenævn af menige herredsmænd, som har kendt ham og hans forældre, og først

fremstod efterskrevne 24 mænd og siden menige mænd, som vidnede, at Jens Rasmussen er født i Odder af ærlige forældre sl Rasmus Tomasen, som boede og døde i Odder og Margrete Jensdatter, som endnu lever sst, og han har skikket sig ærligt kristeligt og vel.

** Mikkel Lauridsen i Halling. synsmænd afhjemlede syn på den halve gårds brøstfældighed i Halling, som Oluf Poulsen iboer.

(38)

9/4 1666.

** Peder Rasmussen, forvalter over Spøttrup, på hans bror Søren Rasmussens vegne begærede hans skudsmål, og efterskrevne 24 mænd vidnede, at han er født i Hundslund sogn ---- by af ægte forældre sl Rasmus Pedersen og Johanne Pedersdatter, og han har skikket sig kristeligt og vel.

** Søren Envoldsen på husbond Clemend Clemendsen, KM forvalter, hans vegne stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom, og tiltalte ham for den store restants hos KM bønder, siden han blev antaget til forvalter, som tit og ofte er blevet indfordret, og for det gamle er taget dom over delefogden, og intet er kommet til endelighed, og da delefogden har sin frihed for KM landgilde at indfordre, bør han derfor betale hvis, som resterer, hvortil Erik Jacobsen svarede, at han ingen umage har sparet og har forhvervet dom over bønderne, men en part er øde og de fleste forarmede, og tilmed i denne hårde fortid er kvæg og bæster aflægs og ingensteds kan hendrives, men når de bliver så raske, at de kan drives til Skanderborg, så vil han efter dom lade det udtage, hvis de ikke for armods skyld må benådes, men hvor intet er, men ganske øde, er det ham umuligt at betale, thi hans formue kunne næppe strække sig for een ødegård at udrette, og begærede at sagen måtte bero. opsat 6 uger.

(39)

** Matias Ebbel i Odder. Knud Gertsen i Odder, som var stævnet for nogle ærerørige ord om Matias Ebbels hustru, berettede, at torsdag nat, da han sov, var en kvindetyv ved en kiste, og som han sprang af sengen, løb hun bort, og han syntes, det var sådan en kvinde som Anne Matiases, hvorimod hun og hendes mand svor, at hun ikke havde været der, og en karl Casper Jespersen klejnsmed vidnede, at han samme nat sov i Matias Ebbels hus, og da lå Anne Matises hos hendes mand fra om aftenen til om morgenen.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged tilsagde og advarede Matias Ebbel i Odder, at han skal rette sig efter den kontrakt imellem ham og Niels Mortensen, som han oplod gården for, og med alt, hvis er hans, begiver sig derfra, og han forbød Jens Egholm at tage hans hustrus far eller moder ind til sig til huse under hans fæstes fortabelse.

** Peder Lauridsen Skytte i Halling lod fordele efterskrevne efter herreds vedtægt, af hver helgård 4 skilling og af et boel 2 skilling.

(40)

** Morten Hansen i Svejgård stævnede Peder Nielsen i Randlev for bondeskyld af den selvejer bondegård, han iboer, som han tilbageholder efter hans fæstebrev. sagen blev opsat 1 måned.

18/4 1666.

** Anders Poulsen i Rude ved højeste ed benægtede, at han ikke er Maren Nielsdatters barnefar af Rude, som hun i Saksild kirke har beskyldt ham for, og han har aldrig haft nogen legemlig fællig med hende, og andre vidnede, at de var med Anders Poulsen, som spurgte hende, om hun kunne beskylde ham for noget, for hun var selvanden, da svarede hun, nej hun havde intet at beskylde ham for uden godt, og så fremstod Maren Nielsdatter og benægtede ikke deres vidne, men svarede, at de to mænd var hverken hendes øvrighed eller præst at skrifte for, og det skete i marken forgangen år i maj måneds bygsæd.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund sogn. Maren, sl Anders Pedersens efterleverske i Hundslund, tilstod at være ham skyldig 11 sletdaler, som han har forstrakt hende med til hendes og børns fornødenhed, hvorfor hun pantsætter et engskifte i Hundslund.

(41)

** hr Melchior Jensen i Torrild stævnede Frands Knudsen i Fensholt for dom og tiltalte ham, for han i hr Melchiors skovskifte har pløjet en del jord imod lovlig adkomst og lovhævdsbrev af 1568, om han ikke bør stå til rette og fremlagde samme lovhævdsbrev på pergament med hængende segl og vel forvaret, hvortil Frands Knudsen berettede, at hans formand har også haft samme jord i brug, og formente sig fri for tiltale. opsat 6 uger.

** Anders Sørensen i Fillerup, kirkeværge i Odder sogn, stævnede Christence, sl Anders Nielsens i Balle, og talte med hendes fæstemand Morten Worm, for dom, og hende tiltalte for 30 sletdaler, som hun skal have udlovet til Odder kirkes forbedring for hendes sl mand Anders Nielsens begravelse, som hun der i kirken har ladet gøre med stor opbrydelse og mures brækkelse, om hun ikke derfor bør at betale. opsat 1 måned.

(42)

** Jørgen Pedersen i Torrild med fuldmagt af Peder Sørensen, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede hr Søren Pedersen i Hundslund for resterende landgilde og arbejdspenge af den bondegård i Hundslund, som han har i fæste, hvorimod hr Søren fremlagde nogle kvitteringer og Niels Banners seddel, at han havde bevilget hr Søren fri for al ægt og arbejde af den gård, han har fæstet, dateret Åkær 25/1 1661, og formente, at når han og Peder Sørensen kommer til regnskab, da skal han ikke blive ham meget skyldig. opsat 8 dage, om de imidlertid kan forenes.

23/4 1661.

** Laurids Brorsen forvalter. efterskrevne Åkær tjenere, som var indstævnet anlangende deres restants af landgilde og skatter, som han af en kristelig kærlighed og medynk i denne onde tid havde udsat til skt Mikkelsdag førstkommende, enhver i hånd tog ham og lovede at betale ham eller hans arvinger til skt Mikkelsdag.

(43)

** Laurids Brorsen et andet vidne. Simon Jørgensen, barnfødt i Skablund, udlagde for ham i sin gælds betaling al hvis gæld, som Simon Jørgensen kunne have at fordre i Skablund efter hans brodersøn Niels Nielsen efter derpå forhvervede dom og breves indhold, som er 33 sletdaler.

** Laurids Brorsen. efterskrevne Ørting mænd forpligtede dem til, at de herefter skal holde Åkærs mark i fred for deres fæmon, være sig heste hopper svin får og alt andet, så de ingen skade skal gøre på hans korn, og eftersom han har dem bevilget, at de fremdeles må have Bilsbro at køre over til slottet med sådan kondition, at de skal holde ham samme bro uden skade i alle måder.

** Niels Pedersen af Åkær efter opsættelse stævnede Jens Jespersen i Falling for 5 sletdaler, som han blev tildømt at betale.

(44)

30/4 1666.

** Peder Jensen i Oldrup, velbårne Banners delefoged. Peder Rasmussen af Rude gav klage over Erik Sørensen i Rude, som 20/4, da han kom gående udenfor hans gård, overfaldt ham og slog ham i hovedet med en tørvespade, så han styrtede til jorden, og siden bed han enden af hans næse og et stykke af hans lillefinger.

** Peder Jensen et andet vidne. synsmænd afhjemlede syn på Peder Rasmussen i Rude hans skade, og da var af hans tinding et stykke hud afstødt og et lidet stykke af hans næse og et stykke af hans venstre lillefinger, hvilket han beskyldte Erik Sørensen i Rude for.

** Erik Sørensen i Rude gav last og klage på Peder Rasmussen sst, for han 20/4 udenfor hans gård kom imod ham med en dragen kniv og slog ham til jorden, og da Peder Rasmussen sad ovenpå ham, og han greb efter kniven, skar han ham i fingrene, indtil han fik fat i kniven og kastede den bort, og da folk kom og tog ham af ham, undsagde Peder Rasmussen ham med ulykke, at han skulle vove sit liv på ham, enten nu eller en anden gang, og han begærede, at Peder Rasmussen satte borgen efter loven, og tilbød det samme, og to mænd fremstod og tilbød at borge for Erik Sørensen, at han skal holde sig fra parlament til sagens endelighed, og Peder Rasmussen tilbød selv at borge dobbelt og blev så samtykket, at dersom Erik Sørensen sig herimod forbryder, da skal de to mænd bøde hver 4 øksne til deres husbond, og Peder Rasmussen, hvis han sig derimod forbryder, da skal han bøde 8 øksne til sin husbond.

(45)

** Erik Sørensen i Rude. efterskrevne vidnede, at de 20/4 så og hørte, at Peder Rasmussen i Rude sad ovenpå Erik Sørensen sst, og de var begge blodige, og da de tog dem fra hverandre, og Peder Rasmussen vedkendte sig den kniv, som lå ved siden af dem, da sagde han, jeg har kun et liv for at sørge, det skal jeg vove på dig, enten nu eller en anden tid, og dertil svarede Peder Rasmussen og benægtede ved ed, at han gjorde Erik Sørensen ingen skade med kniv, og berettede, at hans ord var ikke, som de vidnede, men han sagde, jeg har kun et liv for at stå, det må han så gerne tage af mig nu som en anden tid.

** Peder Jensen i Oldrup på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på Erik Sørensen i Rude hans sår og skade, og han havde 3 åbne sår og skår i hans hånd og et skår i hans tinding, som han beskyldte Peder Rasmussen for at have gjort.

** Erik Sørensen i Rude og Peder Rasmussen sst gav tilkende, at de i dannemænds overværelse og underhandling er blevet venlig og vel forligt om deres parlament bordag og klage, så vidt bondesagen og deres egen person vedkommer, og lovede, at de herefter skulle være hverandres gode venner, og de tilbød at være i deres husbonds minde for sagefald for sår og bordag.

(46)

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Samsø. synsmænd afhjemlede syn af bræk og brøstfældighed på den gård i Gylling, som Hans Olufsen iboede.

** Laurids Brorsen et andet vidne. synsmænd afhjemlede syn på den gårds brøstfældighed i Gylling, Peder Mortensen iboer.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, med høringe lod fordele efterskrevne bønder for anvendte doms og brevpenge.

(47)

** Peder Andersen i Terp klagede og gav tilkende, at soldaten, som han er lægdsmand for, er tilbudt, at han kunne få kost og løn hos Maren Jensdatter, sl Peder Smeds enke i Snerild, som er i lægdet, men han gik bort derfra, hvorfor hun måtte fæste en anden avlskarl, dertil svarede soldaten Oluf Nielsen, at han ville tjene hende eller hvem, som ville give ham kost og løn.

** Erik Jacobsen delefoged lod fordele efterskrevne for ved-agen til Skanderborg slot, som de modvilligt forholder og er ulydige for.

** Jørgen Pedersen i Torrild med fuldmagt af Peder Sørensen, de Banners forrige ridefoged, med opsættelse 18/4 stævnede hr Søren Pedersen i Hundslund for restants af den bondegård i Hundslund, han har i fæste, og fremlagde provstens henfindelse til verdslig ret og Peder Sørensens indlæg angående den resterende landgilde og arbejdspenge fra 1661-65, hvorefter hr Søren Pedersen fremlagde sit indlæg, at han formener ingen trælpenge at være skyldig, eftersom Niels Banner har forskånet ham derfor, og desuden har han en stor del kvitteringer for betalt landgilde, og dersom Peder Sørensen vil gå til ret regnskab med ham, formoder han, at han har betalt over og ikke under kravet, og formener sig fri for tiltale, og fremlagde et tingsvidne 26/3 1661, Niels Banners bevilling samt kvitteringer, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom fremlægges Niels Banners bevilling og en stor del regnskaber, da kan hr Søren Pedersen ikke dømmes, før de gør nøjagtigt regnskab med hverandre.

(50)

7/5 1666.

** Søren Hansen med flere fattigste Randlev sognemænd et vidne, at efterskrevne KM bønder, som ellers boer i de ringeste byer, de er kommet i aller ynkeligste armod formedelst stor misvækst på

korn og foder, så deres fæmon er forhungret og meget hendød, og de fik det sidste år så lidt korn, at de nå lide nød, og mange har intet til at så, uden hvis slotsherren har forstrakt dem med, ellers havde de fleste måttet forlade gården øde, og derfor har de arme folk ikke kunnet yde deres landgilde, så de som arme betlere underdanigst anmoder deres øvrighed om eftergivelse og nådigste hjælp for Guds skyld.

** Anders Sørensen på Nølev sogn og Svorbæk mænds vegne. samme vidnesmænd vidnede det samme for efterskrevne.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over en del sl rigens drosts børns gods. efterskrevne Margrete Gersdorfs bønder bekendte at være skyldig af landgilde trælpenge og restants forfaldet til Martini 1665, og begærede at det for deres armods skyld måtte bedages til skt Mikkelsdag førstkommende.

(51)

** Mikkel Lauridsen. efterskrevne Henrik Gersdorfs bønder vedgik hvad de er skyldig af restants landgilde og trælpenge forfaldet til Martini 1665, som de begærede for deres armods skyld måtte bedages til skt Mikkelsdag.

** Peder Jensen i Oldrup delefoged på hans husbonds vegne gav last og klage på efterskrevne, for de har været ham på husbonds vegne ulydig, da han tilsagde dem, at de skulle syne hvad sår og skade, Peder Rasmussen havde fanget, da han og Erik Sørensen havde været i parlament.

14/5 1666.

** Niels Nielsen i Fillerup på hans hustrus bror Jens Jespersens vegne stævnede Christence Mogensdatter i Balle og tiltalte hende for en del penge og korn, som han havde lånt hende. sagen blev opsat 1 måned.

(52)

21/5 1666.

** Laurids Brorsen på Dybvad, forvalter over Åkær og Samsø, lod afhjemle syn på efterskrevne gårdes brøstfældighed og på deres tilliggende skove

(54)

** Laurids Brorsen lod afhjemle syn på Bjerager kirkes brøstfældighed.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på husbonds vegne. Else Gersdorfs efterskrevne bønder vedgik deres restants af deres landgilde og trælpenge, som de ikke har kunnet yde formedelst stor misvækst, og som de forpligtede dem til at betale, når det ikke længere må bedages.

** Mikkel Lauridsen et andet vidne. jomfru Sofie Amalies efterskrevne bønder vedgik deres resterende landgilde trælpenge og øvrigheds rettighed, som de forpligtede sig til at betale.

(55)

** Jørgen Pedersen i Torrild på sin husbonds vegne stævnede Jens Jensen i Krogstrup og tiltalte ham, for han har været hos sin husbonds ridefoged Mourits Hansen og klaget for ham, at Simon Rasmussen i Krogstrup skulle have slået hans hustru i hendes egen gård, rykket hendes hår af og hendes klæder sønder, som han formener, han bør bevise, hvortil han svarede, at han havde ikke klaget på ting eller stævne, formente sig derfor fri for tiltale. sagen blev opsat 1 måned.

** Clemend Clemendsen, forvalter over Skanderborg, med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged i Hads herred, og tiltalte ham for den store restants hos KM bønder og tjenere, siden han blev antaget til forvalter, som der er taget dom over delefogden for, som han bør betale, og fremlagde restantser, hvorefter der blev afsagt dom: da delefogden skal indfordre KM rettighed, som han ikke fragår, så bør han forklare restantsen inden 15 dage, hvis øvrigheden ikke vil benåde.

(56)

28/5 1666.

** hr Melchior Jensen i Torrild med 6 ugers opsættelse stævnede Frands Knudsen i Fensholt og tiltalte ham, for han har pløjet i hans skovskifte efter et gammelt lovhævdsbrev dateret 1568, som blev fremlagt, hvori Jens Juel i Gjesing selvtolvte med bønder og bøndersønner gilde og gildesmænd gjorde sin lov og lovhævd efter loven, og fremlagde et pergamentsbrev af Hads herred 1568 angående skifte af bønderejendom mellem Jens Juel og medarvinger og et tingsvidne 1597, hvori Jens Højsgård i Fensholt forpligtede sig til efter denne dag ikke at tyre på Jens Juels grund i et stykke skov, som kaldes Milhug, og hr Melchior Jensen formente, at det ikke kan bevises, at Frands Knudsen eller nogen hans formænd at have nogen del deri, men fast mere er at bevise, at en anden hans formænd sig derfra forpligtet har efter tingsvidne af 1597, herimod blev fremlagt Mikkel Lauridsen ridefoged hans svar, at det med følgende tingsvidne af 3/8 1591 bevises, at omtvistede jord, som kaldes Rodkærsballe, det har været brugt til den gård i Fensholt, som Frands Knudsen nu iboer upåkæret i 20 år, og herefter blev fremlagt tingsvidne af 3/8 1591, samt et tingsvidne af samme ret 22/6 1657, hvori efterskrevne, der mindes op til 44 år, vidnede at Rodkærsballe så længe har været brugt til den gård i Fensholt, Jens Pedersen iboer, hvorefter blev fremlagt tingsvidne 29/6 1657 angående syn på Rodkærsballe i Fensholt skov, som Jens Pedersen havde i brug, hvorefter Frands Knudsen mente, han burde beholde samme jord, og hr Melchior fremlagde tingsvidne, udstedt 20/5 1657 anlangende syn efter lovhævd liggende i Fensholt skov, Milhugget, som ligger til hr Melchiors selvejer bondegård i Torrild, hvor der var pløjet et stykke ind i samme lovhævd, som Jens Pedersen i Fensholt vedkendtes at have pløjet, hvorefter der blev afsagt dom: da lovhævdsvidner og syn er stridige og ikke med hver andre stemmer, henfindes sagen for overdommere.

(59)

** Clemend Pedersen hyrde i Randlev. efterskrevne vidnede, at Anne Clemendsdatter, som har avlet barn foruden ægteskab, hun er så fattig, at hun intet har til at betale hendes bøder for.

(60)

** Rasmus Jensen i Halkær stævnede sl Rasmus Poulsens hustru Maren Pedersdatter i Lerdrup og hans børn og arvinger, nemlig Poul Rasmussen og Anne Rasmusdatter med hendes lovværge Niels Pedersen i Lerdrup og tiltalte dem for nogle børnepenge, sl Rasmus Poulsen af ham havde bekommet af Steffen Rasmussens arvegods, dateret 28/3 1656. opsat 1 måned.

** Rasmus Christensen i Falling stævnede førnævnte sl Rasmus Poulsens arvinger for gæld. opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged stævnede efterskrevne i Randlev Nølev og Svorbæk for deres restants, som de er skyldig for forrige åringer, endog der tilforn er dom over dem ganget, og for deres armods skyld ikke taget fra dem, før dommen er for gammel. opsat 14 dage.

6/6 1666.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged i Åkær len, på hans husbonds vegne stævnede samtlige hans bønder anlangende trælpenge, og det er hans husbonds befaling, at så mange hele og halve gårdmænd, som vil forpligte sig til at age hans tømmer til Skablund og med heste og vogn gøre 3 rejser i landet dette år, da vil han være fornøjet med 4 rigsdaler af hver helgård, desligeste Alrø mænd at forpligte dem at indskibe førnævnte tømmer, og med deres både og folk at overføre til Endelave land, hvis landgilde kontributioner og andet, som vedkommer husbonden, da vil han være fornøjet med 4 rigsdaler trælpenge af hver helgård, og så fremstod efterskrevne bønder og svarede, at de håbede, at deres gode husbond ville lade dem nyde den nåde, som andre KM bønder nyder, med trælpenge 4 rigsdaler af hver helgård, hvilket de gerne vil give og vil også hjælpe til med husbondens tømmer, men de tør ikke forpligte dem til store rejser, og de Alrø mænd svarede, at de ville gerne hjælpe det, de kan, med både og folk, men arbejdspenge har de aldrig givet så højt som andre, så de håbede at blive forskånet derfor.

(61)

** Peder Sørensen advarede alle hans husbonds bønder og tjenere, at de skal efter denne dag ikke yde nogen slags landgilde gæsteri trælpenge eller andet, være sig til hvem, det være kan, uden aleneste til Peder Sørensen selv på det, enhver af dem kan blive rigtigt afskrevet.

(62)

** Mourits Hansen, de Banners ridefoged. Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, lod læse og påskrive sin husbonds missive, at han skal have flittigt tilsyn, at Mourits Hansen intet videre befatter sig med hans børns bønder og tjenere, og ikke lader forhverve nogen dom over dem til nam og vurdering, før hans skriftlige ordre, dateret Hagenskov 18/5 1666, og dertil at svare fremlagde Mourits Hansen sit bestallingsbrev, at han for sin tjeneste årligt skal godtgøres i sit regnskab en gårds landgilde ægt og arbejde visse og uvisse, som Jens Jacobsen og Rasmus Mikkelsen i Hølken iboer, samt årligt 10 tønder havre, samt at nyde hos tjenerne den sædvanlige rettighed, nemlig fogedpenge og skriverpenge, og når han ikke længere bliver i samme tjeneste da hvis restants, han da hos bønder og tjenere kunne have, skal ham ej af os gøres forhold, dateret Hagenskov 16/10 1665, og han fremlagde en obligation, hvormed Niels Banner kvitterer Mourits Hansen for 300 rigsdaler, som han har erlagt for hvis indkomst, der kan være forfaldet af hans sønners gods, og dersom han ikke kommer til sin betaling hos samme gods, skal Niels Banner betale ham skadesløst, dateret Vejle 23/1 1666, og endnu lod han læse og opskrive en missive fra Niels Banner, som er

forundret over Mourits Hansens skrivelse, hvorledes han skal forholde sig med restantsen, og svarer, at i ved vel at en fuldmægtig skal gøre sin husbond regnskab på indkomst og restants, om han ellers vil have sin kvittering og ærlig afsked, og siden derefter søge sin betaling igen hos de resterende, dateret 29/5 1666.

** Mourits Hansen, de Banners ridefoged i Åkær len. efterskrevne vidnede, at de var med ridefogden at skulle gøre udlæg og vurdere for restantsen fra efterskrevne bønder, og da var der intet, der tjente til nogen vurdering, og de og alle tjenere, som tilstede var, vidnede, at dersom Mourits Hansen med strenghed havde villet efterfølge med dom og ladet vurdere deres arme kvæg, og hvad de har, før de fik den ringe avl drevet i jorden, da havde mange, vel de fleste, ikke fået pløjet eller sået.

(63)

** Anders Sørensen, kirkeværge i Odder, med 6 ugers opsættelse stævnede Christence, sl Anders Nielsens i Balle, og tiltalte hende for 30 sletdaler, hun havde udlovet til kirkens forbedring, for hendes sl mands begravelse, som hun havde ladet gøre i kirken med stor bekostning 1663, som hun blev tildømt at betale.

(64)

** Rasmus Rasmussen i Torrild. Niels Sørensen Skomager i Torrild tilstod at have indgået en kontrakt med Rasmus Rasmussen forganget år om alt, hvis han er ham skyldig efter hans brev, og det, han har bekommet af ham derfor, og de takkede hinanden godt på begge sider.

** Rasmus Andersen i Svinballe på hans mor Karen Jensdatter, sl Anders Rasmussen i Hadrup hans efterleverske, hendes vegne, og på sine egne og hans bror Niels Andersens vegne og på hans andre søskende og svogres vegne, nemlig efter fuldmagt af Rasmus Rasmussen i Torrild på hans hustru Maren Andersdatters vegne Mikkel Jensen i Drammelstrup på sin hustru Kirsten Andersdatters vegne Markor Jørgensen i Ørskov på sin hustru Else Andersdatters vegne og af Hans Rasmussen i Oldrup på hans hustru Anne Andersdatters vegne, samtlige til 3.ting lovbød enhver sin lod og part i den selvejer bondegård i Hadrup, som sl Anders Rasmussen iboede og afdøde. varsel til alle sl Anders Rasmussens og Karen Anderses børn.

(65)

** Peder Andersen i Hadrup på sine egne og på hans fæstemø Anne Jacobsdatter i Lerdrup hendes vegne gav tilkende, at eftersom hans mor Karen Jensdatter og hans søskende har ladet lovbyde hver sin anpart i den selvejer bondegård i Hadrup, som sl Anders Rasmussen afdøde, så bød han sølv og penge for samme ejendoms parter, og lovbød halvparten så vidt, han selv kan være arveligt tilfaldet efter hans sl far i samme gård.

** Laurids Sørensen i Ondrup med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Christensen i Odder for dom og tiltalte ham for nogle kristenklæder, han har lånt for en rum tid siden i Hovedstrupgård, som var 10 rigsdaler værd, og Peder Christensen svarede, at han ikke kunne nægte, at han lånte klæderne til Morten Knudsens hustru, Bodil Knudsdatter, nu boende ved Skanderborg, da han tjente dem, da de boede i Balle, og tit og ofte anmodet dem derom, og på det sidste har han bekommet nogle klæder,

som han fremviste for retten, som i ingen måde er lig dem, som fordres, og der blev afsagt dom: han bør skaffe samme klæder og hue tilstede, eller derfor lide nam og indvisning.

(66)

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, stævnede Peder Rasmussen i Rude og tiltalte ham for bordag sår og skade på Erik Sørensen i Rude. sagen blev opsat 1 måned.

** Peder Jensen stævnede Rude bymænd for oversiddelse efter klage 7/5, om de ikke har deres fæste forbrudt, hvortil flere berettede, at de ikke var hjemme, der de derom blev tilsagt. opsat 1 måned.

11/6 1666.

** Mikkel Ibsen og hans bror Niels Ibsen i Ålstrup indgik efterskrevne kontrakt, angående deling af den gård imellem dem, som de har i fæste

** Peder Andersen i Hadrup. Karen, sl Anders Rasmussens efterleverske i Hadrup, med hendes ældste søn og rette værge Rasmus Andersen på hendes og egne vegne Rasmus Rasmussen i Torrild på hans hustru Maren Andersdatters vegne Mikkel Jensen i Drammelstrup på hans hustru Kirsten Andersdatters vegne Markor Jørgensen i Ørskov på sin hustru Else Andersdatters vegne og Hans Rasmussen i Oldrup på sin hustru Anne Andersdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Peder Andersen og hans fæstemø Anne Jacobsdatter og deres arvinger de lodder og parter, de har i den gård i Hadrup, som deres sl far Anders Rasmussen iboede og afdøde.

(67)

** Mogens Rasmussen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at de var med ham på øvrighedens vegne og vurderede hvis gods, som fandtes efter Rasmus Bødker i Hvilsted, som er henrømt, og hvis gods, som fandtes hos kvinden Anne Dinesdatter.

** Jacob Pedersen i Fillerup. Peder Andersen i Hadrup i hånd tog Jacob Pedersen på hans datter Anne Jacobsdatters vegne, som er Peder Andersens trolovede fæstemø, og solgte og skødede til hende og hendes arvinger halvparten af den broderlod, han er tilfaldet efter hans sl far Anders Rasmussen i den selvejergård i Hadrup, så de nu har lige meget lod og part i samme gård, eftersom de begge i dag har fanget skøde af hans mor og søskende.

(68)

** Mourits Hansen, forvalter på Kærbygård og de Banners forrige ridefoged, gav tilkende, at da husbonden ved sine delefogder har købt en del egetræ, som Mourits Hansen på husbondens befaling har skaffet bønderne, som har solgt det, penge til både træ og savløn, begærede derfor rigtighed hvor meget, enhver har købt af hvem, og hvor meget derfor til bønderne er udgivet, så Mourits Hansen, der pengene derfor har udlagt, kan godtgøres i sit regnskab tilbørligt, hvorefter der blev fremlagt efterskrevne fortegnelse, som blev konfereret med delefogderne

(69)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, lod afhjemle syn på skovhugst i deres forlenede efterskrevne skove, og der foruden i alle skove er utallige træer i forrige fjendetider borthugget, så samme skove er meget fordærvede.

(70)

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged. Mourits Hansen sagde til ham, at for de 5 daler, han havde givet Peder Gertsen i Ondrup, da førte Peder Jensen ham 9 daler til regnskab, som han fører ham 3 gange til regnskab at betale.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, delefoged til Skanderborg, efter opsættelse stævnede efterskrevne, som er tjenere til Skanderborg for dom, anlangende gammel restants, som de blev tildømt at betale.

(71)

18/6 1666.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. Morten Nielsen i Sondrup fremlagde sin klage over Peder Keldsen i Sondrup, som på grandestævne overfaldt ham med hårgreb og slagsmål og tog byens græspenge grandebrev og videkæppen fra ham, hvilket Peder Keldsen benægtede.

** Peder Sørensen ridefoged. efterskrevne af Sondrup vidnede, at på Sondrup mænds grandestævne kom Peder Keldsen og Morten Nielsen, som var byens oldermænd, i tvist om nogle græspenge, og efter mange ord, de havde, som ikke var gode eller bekvemmelige, greb de hinanden i håret, til de skilte dem, og da blødte Mortens næse, og på grandestævnet tilforn da kom de ligeså i tvist om græspenge, da slog Jens Rasmussen videkæppen af Morten Nielsens hånd, og Peder Keldsen kastede den over gærdet i vangen.

(72)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. synsmænd afhjemlede syn på gårdenes bygfældighed samt ymter humlekuler og hampefrøsæd, som findes på de Banners forlenede efterskrevne gods i Åkær len

(73)

** Erik Jacobsen delefoged begærede, at de, der havde fæstet gårde af ridefoged Hans Bertram, siden han kom til Skanderborg, ville bekende, hvad de havde givet til fæste til rigtighed i hans regnskab, hvorefter Søren Pedersen i Svorbæk af hans sl fars gård sst havde udlovet 20 sletdaler, og Søren Eriksen i Kærgård på hans stedfar Jens Frandsens vegne med fæstebrev på den 12.part i Kærgård havde givet deraf til fæste 2 rigsdaler.

(74)

** Jens Jensen på Alrø stævnede Jørgen Jensen på Alrø for dom for lån og for resterende kirkens penge. opsat 6 uger.

** Rasmus Rasmussen i Ørting stævnede Rasmus Sørensen i Ørting, og tiltalte ham for en hest og vogn, som han af ung Rasmus Rasmussen havde taget for at gøre en rejse med den 7/6, om han ikke bør skaffe ham den igen eller fyldest derfor. opsat 1 måned.

25/6 1666.

** Peder Rasmussen i Saksild til 3.ting opsagde Knud Andersen i Morsholt et hans udgivne pantebrev af 26/7 1652, lydende på 70 sletdaler, og derfor pantsatte et engskifte og lovet ham et læs hø årligt, som ikke er betalt, og æsker sine penge og et læs hø for hvert år i 13 år.

** Mads Sørensen i Nølev til 3.ting kendes løsen på et pantebrev, lydende på noget eng og jord, som Mikkel Jensen i Rude af sin ejendom har pantsat for 16 sletdaler, dateret 23/2 1652, og æskede sine penge igen. varsel til Mikkel Jensen i Rude hans svoger Niels Jensen og Anne Jensdatter Jens Nielsen og Jørgen Pedersen sst.

(75)

** Erik Jacobsen i Skovsgård på KM og husbonds vegne til 3.ting lovbød al hvis ulovlig sæd, som er ført i KM tjeneres jord, og tilbød dem deres frøgæld igen, og forbød, at ingen må samme sæd afføre uden øvrighedens minde.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, til 3.ting lovbød al hvis ulovlig sæd i KM og husbonds tjeneres jord, og tilbød dem deres frøgæld igen, og forbød dem, der har sået, afgrøden at bortføre under ran.

** Jørgen Jensen på Alrø og Erik Poulsen sst kendtes dem at have indgået en kontrakt, at eftersom Jørgen Jensen har afstået den gård, han har i fæste, for Erik Poulsen, så skal han have efterskrevne at bruge.

** Erik Poulsen på Alrø. efterskrevne vidnede, at de efter begæring havde været i den gård, gamle Jørgen Jensen iboer, for at se og forfare, hvad gods og formue, han havde, førend Erik Poulsen flyttede ind i gården, som han har stedet og fæstet, som efterfølger.

(76)

** Erik Poulsen på Alrø og Peder Jensen sst bekendte, at de var forligt og kontraheret, da Peder Jensen har fæstet den halvgård, som Erik Poulsen har afstået, om avl brøstfældighed og skatter.

** Peder Hansen på Alrø. efterskrevne vidnede, at de har været over en venlig kontrakt, som blev gjort imellem Peder Olufsen på Alrø med hans hustrus råd og samtykke på den ene, og Peder Hansen på den anden side, i så måde det Peder Olufsen formedelst ildebrand fædød og andre ulykkelige tilfald er forarmet, da afstod han halvparten af den gård, han påboede, til hans svoger og søster Peder Hansen og Karen Olufsdatter, og de skal have halvparten af huse ager og eng.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Knud Gertsens vegne i Odder stævnede Hans Andersen i Saksild, og tiltalte for hans hustru Anne Sørensdatters fædrene og mødrene arv, som hendes stedfar endnu skal have en stor del hos sig. sagen blev opsat 1 måned.

(77)

** Niels Nielsen i Fillerup med fuldmagt af Jens Jespersen, barnfødt sst, med 6 ugers opsættelse stævnede Christence Mogensdatter i Balle for dom og tiltalte hende for gæld efter Jens Jespersens optegnelse på i alt 41 sletdaler, og fremlagde Christence Mogensdatters breve angående gælden og en fortegnelse derover, som derefter blev fremlagt, hvorefter Christence Mogensdatters indlæg blev fremlagt, at hun aldrig har bekommet penge af ham i forstrækning eller anden anvendt bekostning, og formener sig derfor fri for tiltale.

(80)

** Laurids Brorsen på Dybvad. Rasmus Christensen af Skablund tilstod at have tilsagt ham de lodder, som han med hans hustru Anne Nielsdatter har i den selvejergård i Skablund, og forpligtede sig at give ham skøde.

** Johan Weye, KM kaptajn i Ringkloster, stævnede Ernst Skovrider i Odder og Laurids Frost i Hoved og hans karl Gabriel Christensen for vidne, og efterskrevne vidnede, at den dag skovrideren i Odder på tinget havde undskyldt kaptajnen og hans folk i Ringkloster, at de ikke havde været i vildtbanen, der dyrene fandtes liggende skudt, da sagde Ernst Skovrider, at han havde fået kundskab til en karl, som skulle hedde Gabriel hos Laurids Frost i Hoved, hvilket den tid ikke kunne gå beskrevet, for de ikke havde fanget varsel.

** Peder Jensen i Oldrup. Jens Jensen i Krogstrup klagede, at 14 dage sidst forleden, da han var gået på marken med hans fæmon, da kom Simon Rasmussen af Krogstrup til ham løbende med en stav, og slog ham over armen og på kroppen, og derefter blev aflagt syn på hans skade, og han havde 2 små slag på armen, dog moksen intet eller lidt kendt.

** Mikkel Jensen af Videby i Skåne, ridefoged til Torup, stævnede Jørgen Mikkelsen i Ovdrup for dom og tiltalte førnævnte hans stedfar for 100 sletdaler, som er hans mødrene arv, efter tingsvidne 3/8 1657, som blev fremlagt, om han ikke bør betale med 9 års rente og hans rejses omkostning, hvorpå han fremlagde regnskab, og Jørgen Mikkelsen svarede, at hans formue og løsøre blev ham frataget i fjendetiden, så han ikke kunne betale, men han tilbød at afstå halvparten af den selvejer bondegård i Ovdrup, han iboer, for Mikkel Jensen, som svarede, at dersom Jørgen Mikkelsen kunne skaffe hovedsummen i rede penge, så ville han efterlade ham en stor del af hans øvrige fordring, og der blev afsagt dom: Jørgen Mikkelsen bør betale hovedsum rente og omkostninger inden 15 dage, eller lide nam af hans løsøre og jordegods.

(82)

** Laurids Brorsen forvalter stævnede Maren Nielsdatter, sl Jørgen Jørgensens efterleverske i Skablund, Rasmus Christensen og hans hustru Anne Nielsdatter Frands Pedersen og hustru Maren Nielsdatter Niels Mikkelsen og hans hustru Johanne Jørgensdatter og Kirsten Jørgensdatter i Vissing Hans Jørgensen i Overby, alle sl Niels Nielsen, barnfødt i Skablund, hans arvinger, for dom anlangende den sl karls farbror Simon Jørgensens gæld og fordring, som er ham tildømt i sl Niels Nielsens arvegods og ejendom efter dom 21/9 1663 efter håndskrift på 33 sletdaler, som han til sin bortskyldige gæld har transporteret til Laurids Brorsen efter tingsvidne 23/4 nærværende år, som satte i rette, om han ikke bør have indvisning i sl Niels Nielsens arvepart i omrørte selvejergård i Skablund, hvis hans arvinger ikke med rede penge vil betale. sagen blev opsat.

9/7 1666.

** Mikkel Jensen af Videby i Skåne og Jørgen Mikkelsen af Ovdrup kendtes dem at have indgået en kontrakt om den gæld, Mikkel Jensen har tiltalt ham for i så måder, at Jørgen Mikkelsen afstår halvparten af den selvejer bondegård han påboer, og der foruden må han straks annamme 2 øksne 3 køer, dog skal han beholde gården et år, hvorefter den skal skiftes i to lige parter.

(83)

** Laurids Brorsen på Dybvad forvalter. Frands Pedersen i Skablund på sin hustru Anne Nielsdatters vegne Rasmus Christensen på sin hustru Maren Nielsdatters vegne og Niels Mikkelsen på hans hustru Johanne Jørgensdatters vegne, såvel som på deres egne vegne solgte og skødede fra dem og arvinger og til Laurids Brorsen hans hustru Anne Jacobsdatter og deres arvinger de lodder og parter, som de med deres hustruer har arvet og købt i den selvejer bondegård i Skablund, som deres mor Maren Nielsdatter iboer.

(84)

** Peder Rasmussen i Saksild gav last og klage på Knud Mikkelsen i Odder, for han forhugger den skov, som ligger til den halve selvejer bondegård i Odder, som Peder Rasmussen med rede penge har indløst, hvilken halve gård er Knud Mikkelsen for hans hustrus skyld betroet at bruge, og nu forbød han Knud Mikkelsen at hugge sælge eller forøde nogen samme gårds skov uden Peder Rasmussens vilje og minde, hvilket Knud Mikkelsen forpligtede sig at efterkomme.

** Mikkel Lauridsen i Halling på husbonds vegne. Anders Jensen af Lundhuset tilstod, at Mikkel Lauridsen havde akkorderet med ham, at han straks til besiddelse skal nyde halvparten af den ødegård i Odder, som Peder Jørgensen fradrog med frihed for stedsmål og skatter til maj 1667.

** Hans Rasmussen i Ondrup. Jørgen Mikkelsen i Ovdrup gav ham fuldmagt til på hans og hustrus vegne at lovbyde halvparten af den selvejer bondegård i Ovdrup, de iboer, og siden skøde den til Mikkel Jensen af Videby i Skåne.

(85)

** Envold Rasmussen i Bomholt. Mikkel Jensen af Videby i Skåne gav hans svoger Envold Rasmussen fuldmagt til at fordre og annamme af Jørgen Mikkelsen i Ovdrup skøde på halvparten af den selvejer bondegård i Ovdrup, som Jørgen Mikkelsen iboer, som er tilsagt ham i sin gælds betaling.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede ung Peder Rasmussen i Rude og tiltalte ham for bordag sår og skade, som han på Erik Sørensen i Rude gjort har, om han ikke bør betale sine bøder til sin husbond, og fremlagde tingsvidner 30/4, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale efter loven for hårgreb og jordskub 6 mark og for åbne sår 3 mark samt omkostninger inden 15 dage.

(86)

** Rasmus Jensen i Halkær med 6 ugers opsættelse stævnede sl Rasmus Poulsens hustru Maren Pedersdatter i Lerdrup og deres børn, nemlig Poul Rasmussen og Anne Rasmusdatter med hendes lovværge Niels Pedersen imod dom for gæld og tiltalte dem for nogle børnepenge, sl Rasmus Poulsen af ham bekommet har efter hans brev, dateret 28/3 1656, som blev fremlagt, og endvidere fremlagde han sit indlæg, at da Niels Pedersen er inddraget i fællesbo til hans hustrus far og mor uden nogen forskel på deres gods, og ikke efter sl Rasmus Poulsens død lovligt har afsagt arv og gæld, om den sl mands arvinger ikke bør betale efter forpligtens indhold, hvortil enkens bror Jørgen Pedersen i Torrild fremlagde tingsvidne 9/10 1665 angående skifte efter sl Rasmus Poulsen, hvorefter der blev afsagt dom: da arv og gæld ikke findes lovligt afsagt, så bør sl Rasmus Poulsens arvinger betale hver sin anpart efter irettesættelsen.

(88)

** Rasmus Christensen i Falling med 6 ugers opsættelse stævnede sl Rasmus Poulsens hustru i Lerdrup Maren Pedersdatter og deres børn, nemlig Poul Rasmussen og Anne Rasmusdatter med hendes lovværge Niels Pedersen og tiltalte dem for 5 sletdaler efter Rasmus Poulsens brev, dateret 9/2 1662, hvorpå enkens bror Jørgen Pedersen i Torrild fremlagde tingsvidne 9/10 1665, og der blev afsagt dom: da arv og gæld ikke lovligt er afsagt, bør de betale den sl mands gæld.

(89)

** Rasmus Andersen i Rude. eftersom Peder Jensen i Oldrup tiltalte Rude bymænd på deres fæste for ulydighed, da de ikke efter delefogdens befaling ville syne hvis sår, Peder Rasmussen da havde, så fremstod Rasmus Andersen i Rude og benægtede, at han var ikke hjemme og blev ikke tilsagt, og beder derfor ydmygst for den tiltale at være forskånet.

16/7 1666.

** hr Hans Lauridsen i Odder provst til 3.ting opbød hans bo og gods til hans kreditorer at møde i morgen 14 dage at annamme hans gods for deres gæld. varsel til efterskrevne, der iblandt Rasmus Knudsen i Vengegård og hans hustru Anne Madsdatter. hertil svarede Rasmus Knudsen, at hans hustrus medarvinger, sl Peder Pedersens arvinger, ikke er stævnet og fremlagde register på sl Peder Pedersens gæld, hvor iblandt hr Hans Lauridsens brev på 24 rigsdaler, dateret Skanderborg 20/3 1657, og mente ikke opbydelsen burde nogen kraft at have, hvortil svaredes, at når der stævnes lovligt, så kan de procedere om deres gældssager.

** Knud Mikkelsen Skrædder i Odder lod fordele efterskrevne for gæld.

(90)

** Simon Sørensen i Fensten. Søren Simonsen i Fensten oplod halvparten af den gårdspart, han har i fæste, for hans søn Simon Sørensen.

** Søren Simonsen i Fensten. Simon Sørensen sst tilforpligtede sig, at eftersom hans forældre har samtykket ham at stede og fæste halvparten af deres brug, at han som tilforn skal være dem en god lydig søn, og tjene dem som tilforn, og ikke gifte sig eller bruge videre, end som de samtykker og forunder ham, og intet tage sig for uden hans forældres gode råd.

** Erik Jacobsen delefoged gav last og klage på Mikkel Sørensen i Svorbæk, for han har været ulydig, og modvilligt ladet hos sig blive et brev om ved-agen, som blev skikket til ham 19/6, at skulle have skaffet til Hvilsted, og Karen Christensdatter i Nølev vidnede, at hun kom til ham med et brev, og sagde, han skulle bære det til Hvilsted, og da han ikke ville tage det, lagde hun det på en huggestol, som han sad og gjorde på nogle river, dertil svarede han, at han den tid var på en lang rejse ved Nimtoft efter øvrighedens befaling at give varsel, og formente sig sker uret, om han både skulle gøre lang og stakket rejse på een tid.

** Erik Jacobsen i Skovsgård stævnede Mikkel Sørensen i Svorbæk for vidne og dom og tiltalte ham for ulydighed, at han ikke ville gå til Hvilsted sogn med et brev, hvortil han svarede, at han aldrig havde det brev i sine hænder, og samme tid var skikket i en lang rejse. opsat 1 måned.

23/7 1666.

** Jens Knudsen i Odder med fuldmagt af Niels Jostsen skolemester sst stævnede Arnoldus Frederiksen af Oldrup for dom, og tiltalte ham for et lov og løfte, som han til Jens Knudsen på Niels Jostsens vegne gjort har, efter tingsvidnes indhold 5/2 sidst afvigte, hvor han tiltaltes for en bog, han havde lånt af Niels Jostsen, så god som 3 rigsdaler, som han lovede at forskaffe ham igen eller også at fornøje ham, hvilket ikke er sket, hvilket Arnoldus bekendte. sagen blev opsat 14 dage.

(91)

** Mads Sørensen i Nølev på samtlige bymænds og Hvilsted sognemænds vegne et vidne, at de er kommet i så stor armod, formedelst forgangne åringers misvækst og andre ulykkelige tilfald, at det er dem umuligt at yde deres landgilde for 1665, som endnu er på restants, ej heller trælpenge, og de har ikke middel at blive ved husene, uden restantsens eftergives.

** Peder Christensen af Odder. Mikkel Lauridsen i Halling, de Gersdorfers fuldmægtig, indgik en kontrakt med ham på principalers vegne om fæste af halvparten af den gård i Odder, som Peder Jørgensen fradrog, og som Anders Jensen den anden halvpart har antaget, og på samme vilkår.

(92)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne mænd i Rude og tiltalte dem for ulydighed, for de 20/4 ikke ville gå med delefogden for at syne og bese Peder Rasmussen sst hans sår, og skønt de derfor efter recessen har forbrudt deres fæste, vil han for deres armods skyld benåde dem med straf på deres 3 mark, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Mogens Rasmussen i Hvilsted. efterskrevne vidnede, at for en måned siden i Hvilsted kirke stod Anne Dinesdatter åbenbarligt skrifte for et barn, hun fik ved skt Hansdags tide, og hun udlagde Rasmus Nielsen Bødker i Hvilsted for barnefar til samme barn, endog han har sin ægte hustru levende, og han satte i rette, om hans boeslod ikke bør til KM at være forbrudt og han at straffes efter recessen. opsat 1 måned.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged lod afhjemle syn på hvis rugsæd, som findes sået til den gård i Odder, Peder Jørgensen fradrog.

(93)

** Mikkel Lauridsen. synsmænd afhjemlede syn og vurdering af hvis rugsæd, som var vokset på den gårds jord, som sl Rasmus Jørgensen afdøde, og som enken Dorete Nielsdatter har opsagt.

** Peder Sørensen ridefoged stævnede Simon Rasmussen i Krogstrup for dom anlangende bordag og slagsmål, han skal have gjort på Jens Jensen i Krogstrup efter tingsvidne 3/7, som han ikke ville benægte, men Jens Jensen drev med hans fæmon i deres hegnede eng og korn, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale 6 mark med processens anvendte bekostning.

(94)

** Peder Sørensen ridefoged stævnede Peder Keldsen i Sondrup for dom og tiltalte ham for på grandestævne at have overfaldet Morten Nielsen sst, som var byens oldermand. sagen blev opsat 1 måned.

30/7 1666.

** Peder Jensen, de Banners delefoged, stævnede Rasmus Rasmussen på Alrø og hans svend Mads Sørensen sst for vidner dom og lovmål, og efterskrevne vidnede, at Mads Sørensen for ridefogden Peder Sørensen hårdeligt beklagede, hvorledes Rasmus Rasmussen samme dag havde slået ham med en greb i hans hoved et åbent sår, og samme tid var han meget blodig på hoved hals og klæder, og begærede at den skade og bordag måtte blive straffet.

** Niels Rasmussen i Trustrup. Søren Jørgensen på Alrø kendte sig skyldig at være ham 6 sletdaler, som han lovede at betale til skt Mikkelsdag.

** Hans Rasmussen i Ondrup med fuldmagt af Jørgen Mikkelsen i Ovdrup til 3.ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård i Ovdrup, som Jørgen Mikkelsen iboer, som han agter at skøde til Mikkel Jensen i Videby. varsel til Johan Eriksdatter i Eriknaur Rasmus Mikkelsen i Nølev Jørgen Nielsen Anne Nielsdatter sst og Helle Nielsdatter i Assedrup, Søren Pedersen i Ålstrup Jens Nielsen Smed Ellen Nielsdatter Berete Nielsdatter sst, og Maren Nielsdatter Anne Nielsdatter og Anne Pedersdatter i Gosmer.

(95)

6/8 1666.

** Rasmus Knudsen i Vengegård, birkefoged i Skanderup birk, stævnede hr Hans Lauridsen i Odder Præstegård for dom, og Rasmus Knudsen tiltalte ham på sin hustrus vegne for et gældsbrev på 59 sletdaler, dateret Åkær 18/4 1650, og hr Hanses håndskrift på 10 sletdaler, som han havde lovet for Clemend Hansen i Odder 20/11 1648, og fremlagde en lodseddel dateret, og af medarvinger underskrevet, Skanderborg 11/2 1657, formeldende at forskrevne breve og gæld at være enken Anne Madsdatter i skifte tilfaldet, og satte i rette, om hr Hans Lauridsen ikke burde betale inden 15 dage. opsat 6 uger.

** Erik Jacobsen, delefoged til Skanderborg, lod fordele efterskrevne for deres skyld til Hansted bro.

** Mikkel Lauridsen i Halling til 3.ting tilbød Jens Høg i Loverstrup de 2 nød og en kvie til løsen, om han vil betale sin restants med penge.

(96)

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Samsø, stævnede Morten Jensen Worm i Balle for dom og tiltalte ham for 100 rigsdaler. opsat 1 måned.

13/8 1666.

** Anders Sørensen i Fensholt på sine egne og flere jomfru Sofie Amalie Gersdorfs bønders vegne. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst, som dette år har været af hede og solens brynde på efterskrevne steder, hvor de fattige folk ikke kunne få deres sæd igen.

** Niels Nielsen i Fillerup på sine egne og jomfru Else Gersdorfs bønders vegne. synsmænd afhjemlede syn i Sander Odder og Fillerup bygmarker, hvor bygsæden boghveden og havresæden af den store misvækst er så ringe, at de ikke kan få deres sæd igen.

(97)

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på Rasmus Knudsen, birkefoged i Skanderborg birk, hans vegne stævnede Rasmus Storm i Skablund og Hans Rasmussen i Ondrup og tiltalte dem for gæld efter deres forpligter, som var tilfaldet Rasmus Knudsens hustru Anne Madsdatter efter hende sl mand Peder Pedersen efter skifte. sagen blev opsat 6 uger.

** Laurids Brorsen forvalter med 6 ugers opsættelse stævnede Maren Nielsdatter, sl Jørgen Jørgensens efterleverske i Skablund, Rasmus Christensen sst og hans hustru Anne Nielsdatter, Frands Pedersen og hans hustru Maren Nielsdatter, Niels Mikkelsen og hans hustru Johanne Jørgensdatter, Kirsten Jørgensdatter i Vissing, alle sl Niels Nielsen, barnfødt i Skablund, hans arvinger for dom, anlangende den sl karls farbror Simon Jørgensens gæld og fordring, som er tildømt ham i sl Niels Nielsens arvegods og ejendom i Skablund efter dom 21/9 1663, og fremlagde et tingsvidne 23/4 sidst afvigte og en dom 21/9 1663 og sl Niels Nielsens håndskrifter, hvorefter der blev afsagt dom: Laurids Brorsen på Simon Jørgensens vegne bør have indvisning for samme gæld i forskrevne ejendom.

(99)

20/8 1666.

** Eskild Sørensen på Trustrup og Sondrup bymænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på den store ynkeligt misvækst, som dette år findes på deres marker, hvor de næppe kan få deres sæd igen.

(100)

27/8 1666.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. Morten Hansen i Sondrup lovede, at han herefter fremdeles skal besidde og ved magt holde den halve bondegård, han iboer, i førstkommende 7 år efter hans kontrakt med lodsejerne, men dersom han inden vil afstå samme halve gård, forpligter han sig til at forskaffe en vederhæftig mand, som den kan holde ved lige.

** Jens Jensen på Alrø. ung Jørgen Jensen på Alrø afstod for hans bror Jens Jensen på hans søn Niels Jensens vegne, den halve gård, som Jørgen Jensen har i fæste, og der skal gøres en kontrakt med deres gamle forældre Jens Jørgensen og hans hustru om deres ophold i samme gård deres livstid.

** Jens Tomasen i Ørting. Jørgen Nielsen i Ørting på hans hustru Maren Jespersdatters vegne gav afkald for al hvis arv, som hun arveligt var tilfaldet efter Jens Tomasens hustru sl Anne Jespersdatter, som boede og døde i Ørting.

** Rasmus Sørensen i Halling med fuldmagt af Jens Jensen Dyngby i Odder lod fordele Jens Mikkelsen i Odder for en kårde og et gehæng.

(101)

** Niels Lauridsen Skøt på sin husbonds vegne gav last og klage på Jens Rasmussen Skomager og hans bror Rasmus Rasmussen i Odder, for de ulovligt har båret ild ad Fensholt sønderskov og afbrændt 2 store bøgestavne på 10 læs ved, som til husbondens tjenere kunne have været tjenlig til bageved, og satte i rette, om de ikke bør betale 10 rigsort for hvert læs, og der foruden bøde deres 3 mark. opsat 1 måned.

8/9 1666.

** Jens Tomasen i Ørting. Peder Jespersen i Ålstrup gav ham afkald for al hvis arv, som han var tilfaldet efter hans sl søster Anne Jespersdatter, som boede og døde i Ørting.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. Niels Mikkelsen af Skablund, eftersom Peder Sørensen har forundt ham foruden husbondhold den halve ejendoms bondegård i Sondrup, Morten Hansen frastod, så lover han at holde den ved magt og ej gården kvittere, førend 7 år er forganget, med mindre han kan skaffe en anden vederhæftig mand til gården i hans sted.

(102)

** Mogens Rasmussen i Hvilsted på KM og husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Nielsen Bødker i Hvilsted og tiltalte ham, for han har tillagt sig med Anne Dinesdatter i Hvilsted og avlet barn med hende, endog han har sin ægtehustru levende, om han ikke derfor har forbrudt sin boeslod til KM, og fremlagde tingsvidne 23/7 udstedt, og der blev afsagt dom: Rasmus Nielsen har forbrudt sin boeslod til KM.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, efter opsættelse stævnede Rasmus Rasmussen på Alrø og tiltalte ham for bordag sår og skade af have gjort på Mads Sørensen på Alrø med en greb, og fremlagde tingsvidne 30/7, hvortil han svarede, at han slog med et stykke træ, som var ophugget til et grebskaft, og han ville kun have slået hans hustru for munden, og Mads Sørensen ville forhindre

det, hvorfor han stødte ham fra sig, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale 6 mark for bordag og for åbne sår 3 mark.

(103)

** Mogens Jørgensen i Oldrup stævnede Peder Andersen i Hadrup og tiltalte ham, for han lader hans hustru formene og forhindre Mogens Jørgensens datter hendes rette tilhørige stolestade, de har sammen i Hundslund kirke, som er imod den kontrakt, som Peder Andersens sl far med Mogens Jørgensen derom oprettet har, og eftersom han tiender mere end Peder Andersen, og hans datter er ældre end Peder Andersens hustru, om de jo til samme gård bør at nyde det første og bedste stade i samme kvindestol. sagen blev opsat 1 måned

10/9 1666.

** Laurids Brorsen på Dybvad forvalter stævnede Peder Keldsen i Torup for vidner og lovmål anlangende egetræer af Skablund skov natten efter lørdag næst tilforn at være afført, og Jens Knudsen i Lemmestrup vidnede, at han mødte ham med træet på hans vogn, og Peder Keldsen ville ikke for retten fremkomme for at benægte det.

(104)

** Mourits Hansen, forpagter på Kærbygård, stævnede Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, for dom og tiltalte ham for en stor andel penge, som Peder Jensen skal have ført sig til fordel og Mourits Hansen til skade i en tegnebog og register, som blev fremlagt, hvortil Peder Jensen svarede, at han kunne ikke selv læse og skrive, måtte derfor have andre til at skrive samme sin indtægt og udgift, som Mourits Hansen havde givet ham kvittering på, som blev fremlagt. sagen blev opsat 1 måned, og da at møde med hvis, de videre i sagen kan have at fremlægge.

(105)

** Mourits Hansen fremviste en tegnebog og register af Peder Jensen i Oldrup til ham overleveret, som i adskillige poster ikke var anført med de rigtige beløb, både som indtægt og udgift.

(106)

** Peder Jensen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at Peder Jensen i hans hus leverede Mourits Hansen skattepengene, hvortil Mourits Hansen svarede og benægtede, at 4.kvartal frøkenstyr er ham ikke blevet leveret.

** Peder Jensen i Oldrup lod afhjemle oldensyn på de Banners forlenede gods i Hads herred, og der fandtes ingen olden at taksere.

** Søren Rasmussen i Randlev. synsmænd afhjemlede syn på den store misvækst på deres vårsæd, som var forbrændt af solens hede, så de ikke kunne få deres sæd igen.

** Niels Sørensen på alle de forarmede i Randlev deres vegne et vidne, at efterskrevne i Randlev er ganske og aldeles forarmede, formedelst ulykkeligt tilfald på deres fæmon og ringe sæd år efter år, så de ikke kan levere hverken byg havre eller resterende smør.

(107)

** Jens Andersen i Fensten på menige Gosmer sognemænds vegne. synsmænd vidnede, at på Gosmer sognemarker er byg og havre forbrændt og vissent, og der er større misvækst dette år end som forganget år, og de har ikke kunnet avle så meget, som de har sået, og eftersom køer og bæster dem fradøde i foråret, er de kommet i stor armod, så de søger ydmygst om afslag i deres restants.

** Mads Sørensen i Nølev på alle Nølev og Assedrup mænds vegne. synsmænd afhjemlede samme vidne som ovenfor.

** Jens Pedersen Høg i Loverstrup. synsmænd afhjemlede syn på misvækst på Loverstrup marker, hvor han ikke kan avle sin sæd igen, så han har hans øvrigheds hjælp fornøden, om han skal holde samme gård ved magt.

17/9 1666.

** Niels Jensen i Torup begærede sit ærlige skudsmål, og 24 dannemænd og menige herredsmænd vidnede, at han er barnfødt i Trustrup af Jens Nielsen, nu boende i Elbæk, og Anne Olufsdatter, som boede og døde i Torup, og han har forholdt sig ærligt kristeligt og vel.

(108)

** Niels Jørgensen i Torrild stævnede Jacob Simonsen i Torrild og hans hustru Mette Madsdatter for vidner, angående deres tvistighed om abild og haver, og Morten Rasmussen vidnede, at han så, Mette Madsdatter var i haven at løse æbler op, og en rytter eller karl var hos med en kårde at ville hugge dem.

** Niels Nielsen i Fillerup. efterskrevne vidnede, at da de 29/8 havde været på Fillerup mark at samle og age hø for Niels Kær, da de kørte ad marken, var hverken led eller vejen over Rugbakken dem forment, men om aftenen, de kom tilbage med 2 læs hø og kom for det nordre af Fillerup led, da var det med et stort langt jernspiger slået til ledstolpen, så de ikke kunne få leddet op, men med stor nød kunne komme deraf hulvejen og måtte spænde hestene bag for vognen op igen, at de kunne komme andetsteds omkring og hjem, og da de kom kørende imod leddet, gik Jens Høg derfra og til det søndre led, som siden blev forment dem, idet en stor sten var væltet for leddet.

** Mikkel Lauridsen ridefoged lod afhjemle oldensyn på Henrik Gersdorfs skov.

** og lod afhjemle oldensyn syn på jomfru Margrete Gersdorfs skove.

(109)

** Rasmus Knudsen i Vengegård birkefoged og hr Christen Hansen i Odder på hans far hr Hans Lauridsens vegne kendtes dem at være forligt om de gældsbreve, som han har tiltalt hr Hans Lauridsen for, som han lovede at betale til jul førstkommende.

** Mourits Hansen, forpagter på Kærbygård. efterskrevne vidnede, at da Peder Sørensen havde regnet imellem Mourits Hansen og Peder Jensen, da tilbød Peder Jensen at give Mourits Hansen

hans håndskrift på 15 1/2 sletdaler for hvis, han havde ført ham for meget til regnskab efter det register, som var leveret Mourits Hansen tilforn.

** Mikkel Lauridsen i Halling på husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på Odder kirkes bræk og brøstfældighed.

(110)

24/9 1666.

** Jesper Rasmussen i Fillerup med fuldmagt af Jørgen Sørensen, ridefoged på Abrahamstorp, og Laurids Lauridsen, skifteskriver på Frederiksborg len, og på deres vegne lovbød de lodder og parter jordegods, som dem arveligt er tilfaldet i den selvejerbolig i Trustrup, efter deres sl forældre Søren Jørgensen og Johanne Eskildsdatter, som boede og døde sst. varsel til Simon Sørensen og hans bror Eskild Sørensen i Trustrup.

** Jesper Rasmussen i Fillerup på Søren Jørgensen i Lerdrup hans datterbørns vegne. efterskrevne kundgjorde, at de tirsdag sidst forleden har været over skifte og deling efter sl Maren Sørensdatter i Lerdrup, imellem hendes efterlevende mand Clemend Pedersen og deres fælles børn, nemlig Peder Clemendsen 7 år Anne Clemendsdatter 5 år Søren Clemendsen og Dorete Clemendsdatter, som er tvillinger og 2 år gamle, med deres morfar Søren Jørgensen og i overværelse af Laurids Brorsen og Jesper Rasmussen, og efter boet var registreret og bortskyldig gæld opgjort, blev der til deling 78 sletdaler, hvoraf tilkom børnene det halve, som deres far og stedmor lovede at holde børnene det til fremtarv gavn og bedste.

(111)

** Rasmus Knudsen i Vengegård birkefoged med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Mikkelsen Storm i Skablund for dom for 10 sletdaler efter hans brev, som han er Rasmus Knudsens hustru Anne Madsdatter skyldig, som han blev tildømt at betale.

** Erik Frandsen i Skablund. synsmænd afhjemlede syn i Skablund skov på en eg, som var afsavet lidt fra jorden, og stavnen var 3 kvarter tyk, som var læsset på 2 vogne, og de fulgte sporet til alvejen, hvorfra de ikke kunne spore dem længere. varsel til Peder Keldsen i Torup.

** hr Søren Pedersen, sognepræst til Hundslund kirke. Peder Jensen i Oldrup gav tilkende, at eftersom han skulle have sagt præsten noget til onde, som formedelst dannemænds underhandling er efterladt, så bekender han, at han intet kunne have hr Søren Pedersen eller hans hustru at beskylde til onde i nogen måde.

(112)

** Christen Olufsen i Dyngby. Anders Pedersen, barnfødt i Hølken, gav ham afkald for al hvis arv og gods, som ham arveligt var tilfaldet efter hans sl forældre Peder Rasmussen og Johanne Mikkelsdatter, som boede og døde i Hølken, som Christen Olufsen har haft under værgemål.

** Søren Tomasen i Smedrup, kirkeværge til Gosmer kirke, stævnede Rasmus Jacobsen i Gosmer og Jens Andersen i Fensten, forrige kirkeværger, for 29 daler, de var kirken skyldig. opsat 1 måned.

1/10 1666.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne, stævnede Jørgen Pedersen Højsgård i Ondrup og tiltalte ham for præstens tiende af hans korn, som han i 12 år har taget og beholdt. opsat 1 måned.

** hr Christen Hansen gav last og klage på Morten Nielsen Frakær i Odder og tiltalte ham, for han havde hugget en stor ask fra ham uden hjemmel i den lund, som altid har ligget til Odder præstegård, derimod svarede Morten Nielsen og Rasmus Jørgensen, at den er deres og medarvingers egen ejendom, og de har intet hugget i præstens lund. varsel til Morten Nielsen Rasmus Jørgensen og Maren Jensdatter i Frakærs gård.

(113)

** hr Christen Hansen gav last og klage på Maren Jensdatter Rasmus Jørgensen Morten Nielsen og dem, som har boet i Frakærs gård i Odder, for de år efter år har til dem raget og indtaget af Odder bys gadejord, og Rasmus Jørgensen har flyttet smedehuset fra Odder bys jord og indflyttet det på hans gårdsplads, dertil svarede husbondens delefoged Rasmus Sørensen på hans vegne, at det gamle forfaldne smedehus var Rasmus Jørgensens eget, og det er ingen til skade, hvor det står, og hr Christen Hansen tilbød at føre vidner, hvortil svaredes, at så må han give alle lodsejere i ejendommen varsel.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på husbonds vegne begærede at svare for sin husbonds tjener enken Maren Frakærs i Odder hendes ---- og svoger imod hr Christen Hansens klage, og da talte fogden og skriveren med hverandre om, at ingen vidne burde udstedes, før alle lodsejere fik varsel, og de bad om lyd, at den enes ord kunne indskrives efter den andens, da med stor vrede og skændsord talte hr Christen som til hunde og sagde med høj spottelig latter ---- se hvor hvisker ? i vil I byde mig og med sådan råben og flere skændsord forhånede han retten og dem, som de skulle betjene, og det uden billig årsag.

(114)

** Simon Sørensen i Trustrup. Jesper Rasmussen i Fillerup med fuldmagt af Jørgen Sørensen, ridefoged på Abrahamstorp, og Laurids Lauridsen, skifteskriver på Frederiksborg len, og på deres vegne, og Eskild Sørensen i Trustrup på egne vegne solgte og skødede fra Jørgen Sørensen og Laurids Lauridsen på sin hustru Sidsel Sørensdatters vegne og Eskild Sørensen på egne vegne fra dem og deres arvinger og til deres bror Simon Sørensen og hans hustru Anne Nielsdatter og arvinger, de lodder og parter i den selvejer bondegård i Trustrup, de har arvet efter deres sl forældre Søren Jørgensen og Johanne Eskildsdatter, som boede og døde sst.

** Erik Jørgensen, borger i Århus med fuldmagt af Anne Jostdatter, sl Christen Birnings efterleverske af Hobro, og på hendes vegne med 6 ugers opsættelse stævnede hr Peder Simonsen på Alrø, og tiltalte ham for en sum penge, han var hende skyldig efter hans håndskrift, som blev fremlagt, hvori Peder Simonsen Alrø, forrige skolemester i Hobro, kendes sig at være skyldig Christen Birning sst 6 sletdaler, dateret Hobro 13/7 1646, hvortil hr Peder Simonsen svarede, at han havde leveret hovedsum og omkostninger til fuldmægtigen, som svarede, at kvinden begærede

mere, og der blev afsagt dom: da håndskriften er over 20 år gammel, og ikke lyder på rente, da bør hr Peder Simonsen være fri for tiltale, og hans håndskrift leveres ham.

(115

** Søren Hansen i Hovedstrupgård på husbonds vegne lod afhjemle oldensyn på Hovedstrupgårds skove, hvor tilsammen kunne fedes 4 svin.

** Niels Nielsen i Fillerup med fuldmagt af Peder Mikkelsen Møller sst lod læse og påskrive hans skriftlige klage over hans mor Berete Sørensdatter, som uden årsag slog hans hustru i hovedet med en ildskovl, så hun styrtede til jorden, og sagde, at hun ville gøre en ende på dem begge, og da naboer kom for at hjælpe hans hustru Maren Nielsdatter, overfaldt hun dem med trusler og gruelige skænderier, hvorfor han begærede for sådan overvold at befries, og gav hans svoger Niels Nielsen fuldmagt til at fremlægge det på tinget, og synsmænd afhjemlede syn på hende, hun var meget blodig og var slået et åbent sår i hendes hoved.

(116)

** Jens Sørensen i Østergård på sine egne og flere medtjeneres vegne. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne bønders lader i Ørting Gylling og Falling sogne, hvad korn, de kan have indavlet i dette år.

8/10 1666.

** Niels Lauridsen Skøt på hans husbonds vegne gav last og klage på hr Christen Hansen i Odder, hvorledes han til største upligt uforvist hugger og ødelægger principalernes skove i vildtbanen og i fællesskoven, hvortil han svarede, at han endnu intet har hugget vildtbanen til forødelse, men har ladet hugge i de skove, som af Arilds tid ligger til præstegården.

(117)

** Mourits Hansen, forpagter på Kærbygård, på den ene, og Peder Jensen, de Banners delefoged, på den anden side, og eftersom nogen tvistighed sig har begivet imellem dem om deres regnskab, så voldgav de deres sag for efterskrevne fire dannemænd, som skal tage deres regnskab og forene dem, eller dem imellem sige, hvad ret og rimeligt er.

** Rasmus Sejersen, barnfødt i Krogstrup. Jens Jensen i Krogstrup tilstod, at han en ham skyldig 27 sletdaler med rente i 5 år, som er Rasmus Sejersens fædrene arv, som har været under Jens Jensens værgemål, og nu, han er 18 år, kan han selv annamme sit værgemål, som hans morbror Peder Pedersen i Gjesing løsgiver og med ham kvitterer hans svoger Jens Jensen.

** Jens Jensen i Krogstrup æskede og fik af Rasmus Sejersen afkald for al hvis gods, ham har været tilfaldet efter hans sl forældre Sejer Hansen og Anne Pedersdatter.

15/10 1666.

** Rasmus Jørgensen og Morten Frakær i Odder. efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at det agerstød i Fladlands mark for den ager til Frakærs gård, som ligger imellem præstens jord, som

de omtvister en ask at være hugget, det har så længe været brugt til Frakærsgård, i sl Niels Frakærs tid, ulast og upåklaget.

(118)

** hr Christen Hansen i Odder berettede, at da præsterne er benådet på deres frihed, da formener han, lensherren burde have varsel for vidne imod præster, hvortil ridefogden Mikkel Lauridsen svarede, at herligheden af præstegården og patronatus til kirken og al Odder by er af KM skødet til sl rigens drosts børn, og formener, at ej andet bør end at samtykke, hans principalers bønder må føre deres vidner at forsvare dem med.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på husbonds vegne. efterskrevne synsmænd afhjemlede deres syn på tvistighed i Odder og Odder mark efter hr Christen Hansens klage, og da fandt de, at Frakærsgårds havegærde kan der ikke være noget at tviste om efter skødet, og smedjen, som Rasmus Jørgensen har flyttet fra gaden og sat i sin abildhave, kan ikke være kirken til nogen skade af ildsvåde, eftersom der er 53 favne imellem, og der er hverken træer og buske, og den ager, hvor asken er hugget, da skal ingen af dem befatte dem dermed, førend de forskaffer lovlig adkomst.

(119)

** Mikkel Lauridsen. synsmænd afhjemlede syn på skovhugst i hr Christen Hansens moseskifter, hvortil han svarede, at to små ege er hugget til præstegårdens fornødenhed, men de mange fattige folk i Odder har af nød båret lidt hjem, som de har sanket.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged lod tilsige Dorete Nielsdatter og Anne Pedersdatter, som opholder sig i den gård i Odder, som sl Rasmus Jørgensen afdøde og stod øde, at de straks fraflytter gården med alt hvis, de ejer og gør den ryddelig, eftersom to personer begærer den til fæste.

(120)

** Mikkel Lauridsen på sin husbond Erik Rosenkrantz vegne og Niels Knudsen af Tåning indgik en kontrakt om Loverstrup mølle, som nu står øde, som Niels Knudsen straks må antage uden nogen stedsmål og på efterskrevne betingelser.

** Knud Andersen i Saksild gav last og klage på Peder Rasmussen Snedker af Rude, for han under prædiken har hugget en asp i Knud Andersens skovskifte uden hjemmel, som han siden har budt ham 2 mark for.

** Anders Jensen i Halling lod fordele Niels Hansen for 9 fåreskind.

(121)

** Peder Sørensen ridefoged. efterskrevne vidnede, at de på husbondens fuldmægtigs befaling var i den halve gård i Torup, Niels Jensen Rytter frarømte, der at forfare hvis, der kunne være efterladt af hans gods korn og foder, og da de kom til gården, var naboen i færd med at flytte Niels Rytters hø ind i hans lade, og i naboernes huse fandt de kværnsten paneler og andet, som tilhørte Niels Rytter, og de forbød naboen Simon Nielsen og hans hustru at befatte sig med de 10 læs hø og 3 læs halm, som fandtes i Niels Rytters lade, og de skulle have opsigt, at intet deraf blev forkommet.

** Mikkel Lauridsen i Halling på hans husbonds vegne med en opsættelse 1/10 stævnede hans principalers bønder og tjenere anlangende deres resterende smørpenge, som de blev tildømt at betale.

(122)

** Mogens Jørgensen i Oldrup med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Andersen i Hadrup for dom og tiltalte ham, at han lader hans unge kone forhindre og formene Mogens Jørgensens datter hendes rette stolestade, og fremlagde et tingsvidne 18/6 1647, blandt andet formeldende, hvorledes stolene i Hundslund kirke er skiftet, at Jørgen Nielsen i Oldrup og Anders Rasmussen i Hadrup skal have til deres hustruer den stol i brigsdøren, og efterskrevne vidnede, at mens Jørgen Nielsens hustru, Mogens Jørgensens mor, levede, da stod hun uden i samme stol ved Anders Rasmussens hustru, og han fremlagde provsten hr Hans Lauridsens kundskab 10/2 1648 angående et forlig således, at Mogens Jørgensens hustru skulle have det yderste stade i den stol, hun og Anders Rasmussens hustru har sammen i kirken, og Mogens Jørgensens pige at have det næste stade ved Anders Rasmussens hustru, og så mødte Peder Andersen og fremlagde en kontrakt, at 5/6 1658 er de forligt om deres tvist, at Karen Jensdatter i Hadrup skal beholde det udenstade i den stol, de omtvister, hendes livstid, og efter hendes død skal samme udenstade efterfølge Mogens Jørgensens gård, og alle breve og domme i denne sag kasseret, hvorefter der blev afsagt dom: de bør rette dem efter denne sidste kontrakt.

(123)

22/10 1666.

(i dag ingen, som noget æskede beskrevet)

29/10 1666.

** Niels Nielsen i Fillerup på sine egne og menige Fillerup bymænds vegne til 3.ting afsagde det ny usædvanlige gærde imellem Fillerup og Loverstrup mark, som kaldes Rugbaksmarken, som ellers af Arilds tid efter gammel brug har fulgt hegnet og fælled sammen. varsel til Jens Pedersen Høg i Loverstrup, som nu mødte og berettede, at det gærde imellem Fillerup og Loverstrup marker er over 80 år, som Niels Nielsen i Kærsgård vil afsige, og med tingsvidner fra 1538 og adskillige senere tingsvidner er Fillerup mænd tildømt at lukke markskel mellem Fillerup mark og Loverstrup mark, hvortil Niels Nielsen svarede, at de domme kommer intet det afsagte gærde ved på de åsteder.

(124)

** Jens Jensen i Fillerup på sine egne og med fuldmagt af hans sl søster Anne Jensdatters børn, nemlig Rasmus Sørensen i Ondrup Jens Sørensen i Odder Jens Mikkelsen i Fillerup på hans hustru Karen Sørensdatters vegne og af Christen Rasmussen i Torrild på hans hustru Anne Sørensdatters vegne til 3.ting lovbød de lodder og parter, som Jens Jensen og hans sl søster har arvet i den halve selvejer bondegård i Fillerup, som Jens Jensen nu iboer, og så vidt han med hans hustru deri har indkøbt og indløst, og Morten Nielsen i Fillerup med sølv og penge i hænderne tilbød at købe, eftersom han boer på godset, og som medarving er nærmere til at købe end andre. varsel til Søren

Rasmussen i Fillerup Anne Jensdatter sst med hendes lovværge førnævnte Morten Nielsen i Fillerup.

** Søren Rasmussen i Fillerup til 3.ting lovbød først halvparten af det selvejerboel i Fillerup, som han endnu iboer, og er hans egen hovedlod, og dernæst hans datter Anne Sørensdatters arvelod i samme bolig hvis hende kan være tilfaldet efter hendes sl mor Anne Jensdatter, og det efter førnævnte Anne Sørensdatters ægtemand Christen Rasmussen Skrædder i Torrild hans underskrevne fuldmagt, og Jens Mikkelsen i Fillerup med sølv og penge i hænderne tilbød sig og hustru Karen Sørensdatter at ville købe og samle, og formener dem nærmere til at købe med hendes far og søskende, eftersom de boer på ejendommen med ham og tilbyder omsorg for ham i hans alderdom. varsel til Rasmus Sørensen i Ondrup Jens Sørensen Snedker i Odder og Karen Sørensdatter i Fillerup med hendes ægtemand Jens Mikkelsen.

(125)

** Jens Sørensen Snedker i Odder med sølv og penge i hænderne tilbød at ville købe af hans far og søster hvis jordegods, de i dag har lovbudt, og da han har betalt hans bror Rasmus Sørensen hans part, formener han sig den største lodsejer og næst til at købe.

** Jørgen Pedersen Højsgård i Ondrup. hr Christen Hansen i Odder fremlagde hans måneds opsættelse imod Jørgen Pedersen, og tiltalte ham for præstens tiende for 12 år af den jord, han bruger, og Jørgen Pedersen fremlagde en kontrakt mellem ham og Rasmus Sørensen i Højsgård om noget jord, Jørgen Pedersen at bruge for hans arvelod i samme ejendom, kvit og fri for al afgift uden tienden, hvilken tiende Rasmus Sørensen årligt har taget, hvilket han vedgik, og han havde ydet præsten halvparten deraf, og derimod svor præsten, at Rasmus Sørensen aldrig havde ydet ham noget på Jørgen Pedersens vegne.

** Erik Jacobsen delefoged på KM og husbonds vegne stævnede Morten Jensen Worm i Balle for restants af samme gård, som han over skifte efter sl Anders Nielsen har taget gods til sig for, og lovet at betale. sagen blev opsat 14 dage.

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Samsø, lyste Peder Keldsen i Torup et fuldt ran til for en eg, han har afsavet og bortført fra Skablund skov om natten efter 25/8.

(126)

5/11 1666.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på Laurids Brorsens vegne efter loven bandt bogsed på, at Peder Keldsen i Torup har bortrøvet og hedenført af Skablund skov den eg, som tingsvidnet omformelder.

** hr Christen Hansen, sognepræst til Odder og Tvenstrup sogne. efterskrevne, som mindes op til 44 år, vidnede at så længe har den skov, som kaldes Præstens lund altid været brugt til præstegården, og der har ikke været tvist derom før nu

(127)

** Jens Rasmussen i Hadrup og Jens Jensen i Fillerup på den ene og Morten Nielsen på den anden side indgik en venlig kontrakt, eftersom Morten Nielsen har indløst nogle pantebreve og jordegods på Jens Jensens halve gård, og han med sin hustru Volborg Jensdatter har lovet hendes gamle forældre deres livs ophold sst, hvorimod Jens Jensen fra sig og sin hustru skøder til Morten Nielsen alt hvis, de deri har arvet og købt med den anden deres datter Anne Jensdatter og hendes unge mands samtykke, formedelst at hun og kan have noget at føre ind til førnævnte Jens Rasmussen at købe og indfri hos ham i den ejendom, som hun og han skal besidde, da efter Jens Jensens begæring skulle Morten Nielsen give Jens Rasmussen 45 sletdaler på Anne Jensdatters vegne.

** Jens Jensen i Fillerup og førnævnte Morten Nielsen tilstod, at de er kommet over en venlig kontrakt og forlig, så at Jens Jensen og hans hustru Johanne Andersdatter har afstået den halve bondegård, de iboer, for Morten Nielsen og hans hustru Volborg Jensdatter, som skal give dem efterskrevne sst til deres livs ophold.

(128)

** Morten Nielsen i Fillerup. Jens Jensen i Fillerup på sine egne og hustru Johanne Andersdatters vegne i deres svoger Jens Rasmussen i Hadrup og hans hustru Anne Jensdatters samtykke og nærværelse solgte og skødede til Morten Nielsen og hans hustru Volborg Jensdatter de lodder og parter jordegods og ejendom, de har arvet og købt i den halve selvejer bondegård i Fillerup, de iboer og i lige måde fremstod Søren Rasmussen i Fillerup med hans og hans sl hustrus børn, nemlig Rasmus Sørensen i Ondrup Jens Sørensen i Odder på deres egne vegne Jens Mikkelsen på hans hustru Karen Sørensdatters vegne og Christen Rasmussen i Torrild på hans hustru Anne Sørensdatters vegne solgte og skødede de lodder og parter jordegods og ejendom, som de har arvet i forskrevne halve gård efter deres sl mor Anne Jensdatter, og som hende var tilfaldet efter hendes sl forældre Jens Pedersen og Anne Jenses.

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged lod afhjemle syn på nogle broer og ufærdige veje.

** Rasmus Sørensen delefoged lod afhjemle syn på hvis brøstfældighed, som befandtes på den gård, Poul Olufsen i Bisgård iboer.

** Laurids Brorsen på Dybvad til 3.ting oplyste en stud, som er kommet Åkærs mark forleden høst, som ret ejermand kan bekomme mod bekostning.

(129)

12/11 1666.

** Erik Jacobsen i Skovsgård delefoged på husbond Laurids Brorsens vegne fremæskede de 8 ransnævninge, at de ville fremkomme og gøre deres ed og tov over Peder Keldsen i Torup for ran, som ham er tillyst, og på deres begæring fremlagde han hvis tingsvidner i sagen er forhvervet af 10/9 24/9 29/10 og bogsed 5/11, og efter der var sat fylding på ransnævninge, svor de deres ed og tov, og de vidste ikke at kunne sværge ham ran over, uden den anderledes har været ham overbevist, men de svor ham fri derfor.

** Mikkel Pedersen af Grumstrup på hr Melchior Jensens vegne af Torrild lod læse og påskrive en dom af Viborg landsting 24/10 sidst forleden, angående et lovhævd på et stykke omtvistet jord, samt samme lovhævds pergamentsbrev og begærede ejermænd dertil at opnævnes.

(130)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. Søren Clemendsen i Boulstrup gav last og klage på Jens Nielsen i Hølken, for han har opkastet et gærde uden hjemmel, og han har indtaget af deres gadejord.

** Erik Jacobsen, delefoged til Skanderborg, med 14 dages opsættelse stævnede Morten Jensen Worm i Balle for dom hans restants anlangende efter jordebogen, som beløber sig til 29 sletdaler, som blev krævet på skifte 5/9 1666, som Morten Worm fik udlæg for, som han blev tildømt at betale.

** Anders Sørensen i Fensholt med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld til hans bror Oluf Sørensen i Odder, der iblandt sl Søren Jensen børn af Egholm, nemlig Jens Sørensen Peder Sørensen i Snerild på deres egne vegne og Peder Nedergård i Snerild og Niels Pedersen i Odder på deres hustruers vegne efter hans brev, dateret 6/3 1654, og de blev tildømt af betale hver sin anpart deraf.

** Morten Andersen Snerild på hr Christen Hansens vegne i Odder til 4.ting lod fordele Gerik Jensen og Poul Andersen i Rude for 2 skæpper rug.

** hr Christen Hansen, sognepræst i Odder, med 6 ugers opsættelse stævnede Jørgen Pedersen Højsgård i Ondrup, og tiltalte ham for præstens tiende af den jord, som han bruger, for 12 år, og nu fremlagde Jørgen Pedersen en kontrakt og tingsvidne 24/3 1651, hvori Rasmus Sørensen, efter forrige kontrakt, som Jørgen Pedersen havde gjort med hans sl bror Rasmus Pedersen, har samtykket Jørgen Pedersen for hans arvepart i deres halve gård, alt det, som var lovet ham af hans sl bror at bruge hans livstid, for han skødede ham hans lod, og han skulle bruge samme jord og hus kvit og fri hans livstid uden tienden deraf, og han fremlagde et tingsvidne 29/10 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: da Rasmus Sørensen årligt har taget tiende af omtalte jord og leveret til præsten, så kan Jørgen Pedersen ikke tilfindes at betale, men herefter årligt selv at yde tienden til præsten.

(131)

19/11 1666.

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Samsø, på den ene og Ørting bys oldermand Jens Sørensen på menige bymænds vegne, har indgået efterskrevne kontrakt og forlig om deres gærder og lukkelser, som altid skal holdes færdige imellem Dybvads marker og Ørting mark.

(132)

** Laurids Brorsen på Dybvad med 6 ugers opsættelse stævnede hr Jost Lauridsen i Gylling for dom for udlagt gæsteri og for 8 nød, han har fødet for ham, 3.parten af et bundgarn og båd og for leje at 2 øksne i hans plov, som bedrager sig i penge 36 sletdaler, som han blev tildømt at betale.

** Laurids Brorsen. synsmænd afhjemlede syn på Åkærs rugsæd, hvor der var gjort skade for 20 skæpper rug. varsel til præsten hr Hans Rasmussen og menige Ørting bymænd.

** Rasmus Jacobsen i Gosmer på sine egne og menige Gosmer sognemænd deres vegne stævnede Laurids Brorsen på Dybvad, forvalter over Åkær og Samsø, og tiltalte ham for korntiende af Dybvadgård, som resterer for 3 år, og formente, at han som en anden af sognemændene burde sin anpart at betale, så mødte Laurids Brorsen og fremlagde KM skøde, hvormed han skøder til sl rigens drosts arvinger en del gods, blandt andet Dybvad, som Valdemar Lykke tilforn påboede, som de skal have bruge og beholde med samme frihed, som andre gamle herregårde, og han fremlagde Frands Rantzau til Estvadgård hans fundats på Frederik Gersdorfs vegne, som han er formynder for, hvori befales Laurids Brorsen på Frederik Gersdorfs vegne at antage Dybvadgård og derover disponere på lige måde, som sl rigens drosts arvinger efter KM skøde, og han formente derfor, at Dybvad burde som andre herregårde fri at være, hvilket blev dømt.

(133)

** Peder Jensen i Oldrup delefoged. synsmænd afhjemlede syn på nogle gærder på Boulstrup mark og i byen.

** Peder Jensen lod afhjemle syn på Assedrup bro, som var så ond og ufærdig, at ingen kan køre eller ride derover uden stor livsfare.

** Niels Nielsen i Fillerup. synsmænd afhjemlede syn på det omtvistede og ufornødne gærde, som Fillerup bymænd har afsagt, imellem Fillerup og Loverstrup begges rugvange, hvor de fandt, at der var rug på begge sider, og det stod 840 favne fra det gamle gærde, som altid har stået mellem skoven og marken.

(134)

** Jens Pedersen af Amstrup og Peder Jensen sst kendtes dem at have gjort en venlig kontrakt, så at Jens Pedersen skal have efterskrevne husværelse i det boel, som Peder Jensen har stedet og fæstet.

** Niels Nielsen i Fillerup med fuldmagt af hans svoger Peder Mikkelsen på hans og hans hustrus vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Berete Møllerkone sst og hendes bror Peder Sørensen i Balle og beskyldte hende for parlament slagsmål skænderi og et forhærdet og uforligeligt levned der i byen, allermest imod Peder Mikkelsen og hustru, som boer i møllen, der hun idelig slår overskænder og forhindrer deres næring, og 18/9 på morderisk vis nedslog Peder Mikkelsens hustru Maren Nielsdatter og har undsagt dem på livet, om Berete Sørensdatter ikke husværelse og ophold at have forbrudt og bøde for bordag efter loven og straks at sætte tilbørlig borgen, eller tages i fængsel, og han fremlagde et tingsvidne 1/10 udstedt og sognevidne af Odder kirke 16/8, og der blev afsagt dom: hun bør for bordag at bøde efter loven og sætte tilbørlig borgen for sig, at hun skal leve fredsommeligt eller lide efter recessen.

(135)

26/11 1666.

** Anders Pedersen af Hatting stævnede Eskild Sørensen i Trustrup og tiltalte ham for en jerngryde, han forholder ham, hvortil Eskild Sørensen svarede, at han havde fået er gryde af ham at færde, og det er gjort, og når han vil betale arbejdsløn, så er den færdig. opsat 6 uger til bevis, og Isak Pedersen at være sin brors fuldmægtig.

** Christen Rasmussen Skrædder af Torrild og Rasmus Rasmussen i Torrild gjorde en venlig kontrakt med hverandre, at Rasmus Rasmussen for sig og hustru har stedet og fæstet Christen Rasmussen og hustru Anne Sørensdatter de huse og efterskrevne jord, som Niels Sørensen Skomager iboer, imod efterskrevne betaling og arbejde.

3/12 1666.

** Mikkel Lauridsen på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på en pige Karen Sørensdatter af Odder, som var omkommet i Odder skov 30/11, da hun kørte et læs træ, og vognen væltede i et hul, og læsset ovenpå hende, så hendes ansigt var slået i noget blød jord, og hendes svoger Tøger Tomasen i Odder berettede, at ingen af hendes havde noget derpå at klage andet, end det var en ulykkelig hændelse og begærede, at hendes legeme måtte komme i jorden.

(136)

** Morten Andersen i Snerild, kirkeværge til Odder kirke, lod fordele Christence Mogensdatter i Balle og hendes lovværge Morten Worm sst, og tiltalte dem for en stor andel jord, som hun har ladet udføre af Odder kirke og er lagt udenfor våbenhusdøren til skade og forhindring, hvilket de ikke har villet lade bortføre, som ikke kan bekostes under 10 sletdaler.

** Isak Pedersen i Ørting til 4.ting lod fordele efterskrevne for gæld.

** Laurids Brorsen til 4.ting aflyste alle ulovlige veje og stier over Dybvads mark og gærder, og ingen fordrister sig derover at komme end som gennem led alveje og porte, og hvem antræffes andre steder, og de fanger nogen skade, da må de have det for hjemgæld.

10/12 1666.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, fremlagde en stævning angående nogle ærerørige ord, Jens Nielsen i Hølken søndag 5/8 havde ham påtalt på deres grandestævne, hvor han skældte ham for en skælm og tyran, som efterskrevne indstævnede bevidnede.

** Peder Sørensen på husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på noget ved, som efterskrevne Krogstrup og Torrild mænd havde i deres gårde, og Knud Sørensens hustrus far Morten Andersen ? i Snerild fremstod og ville være hans hjemmel til samme læs ved.

(137)

** Poul Eriksen i Bjerager lod afhjemle syn på nogle huse og gærder i Bjerager, blandt andet ved den bolig, Anne Nielsdatter, den gamle degnekone, iboer.

** Frands Mortensen i Storenor på hans hustru Anne Knudsdatters vegne lovbød al den lod og part jordegods og ejendom, som hende arveligt er tilfaldet i den selvejer bondegård i Sander efter hendes

sl far Knud Ovesen, som han iboede og afdøde, fædrene frænder fædrene gods og mødrene frænder mødrene gods efter loven. varsel til Søren Knudsen i Sander hans mor Anne Knuds Ove Knudsen i Præstholm og Peder Jørgensen med hans hustru Anne Jørgensdatter i Uth i Bjerre herred.

** Jens Nielsen Smed i Ålstrup. efterskrevne kundgjorde, at de 4/12 var over skifte og deling i Ålstrup efter sl Niels Jensen Smed og hans hustru sl Maren Pedersdatter imellem deres børn og arvinger, nemlig Jens Nielsen Smed, som er sin egen værge, og hans søstre Elle Nielsdatter med hendes ægtemand Anders Villumsen item Anne Nielsdatter og Berete Nielsdatter i deres farbror Jens Jensen Smed og deres morbror Søren Pedersen i Ålstrup deres overværelse og Laurids Brorsen og Jesper Rasmussen i Fillerup, og efter registrering og vurdering blev udlagt for gæld, og eftersom Maren Nielsdatter i Falling og hendes mand Peder Pedersen lod dem nøje med hendes udfærd og ingen arv begærede, blev det andet gods skiftet i 5 lige lodder, hver lod anslået for 13 sletdaler, som efter lods påkastning blev fordelt mellem de øvrige arvinger.

(138)

** Peder Pedersen i Falling på hans hustru Maren Nielsdatters vegne og Anders Villumsen i Amstrup på hans hustru Elle Nielsdatters vegne gav Jens Nielsen afkald og kvittering for deres arv efter deres sl forældre Niels Jensen Smed og Maren Pedersdatter, som boede og døde i Ålstrup.

** Morten Andersen i Snerild på sine egne og flere hans medbrødres og lavsbrødres vegne til 4.ting lydeligt med 6 høringer lod fordele Jens Rasmussen i Ovdrup for en tønde øl, han til sine medbrødre havde udlovet den tid, de synede præstegårdenes bygfældighed efter KM befaling, som de ville have givet til de fattige imod denne hellige julefest.

** Jesper Pedersen, indvåner i København, stævnede Christence Mogensdatter i Balle og hendes lovværge Morten Jensen for dom og tiltalte hende efter hendes obligation dateret København 2/5 sidst forleden, lydende på 58 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

(139)

17/12 1666.

** Peder Pedersen i Kysing. Jens Jensen Tonbo i Rude tilstod sig skyldig at være ham 32 sletdaler, som han havde forstrakt ham med til sit hus at indkøbe, og derfor pantsatte fra sig og hustru Johanne Jacobsdatter det selvejer bondehus i Rude, som de iboer.

** enke Maren Nielsdatter, sl Jørgen Jørgensens efterleverske i Skablund, ved sin svoger Rasmus Christensen sst. Rasmus Christensen på sin hustrus mor Maren Nielsdatters vegne lovbød alle hvis lodder og parter jordegods og ejendom, som hun har indfriet i den selvejer bondegård i Skablund, som hun iboer, såvel i et selvejer bondehus i Skablund og et boel i Trustrup, hvortil Laurids Brorsen forvalter bød sølv og penge og formente, han var nærmere til at købe end nogen anden, efterdi han var den største lodsejer dertil. varsel til Laurids Brorsen på Dybvad Kirsten Jørgensdatter i Ring Maren Nielsdatter i Skablund Anne Nielsdatter og Johanne Jørgensdatter sst med deres ægtemænd Frands Pedersen Rasmus Christensen og Niels Mikkelsen.

** Knud Bilde til Skerrildgård stævnede Jens Jensen i Krogstrup for dom, og tiltalte ham, for han har akkorderet sig med Knud Bilde, og tilforpligtet sig at give til fæste af en gård i Bredtorp, som

Anders Pedersen sidst påboede, 3 gode øksne, hvilket han ikke har efterkommet, og satte i rette, om han ikke bør betale sit udlovede stedsmål og straks at indstille sig i samme gård. sagen blev opsat 6 uger.

(140)

** Rasmus Sørensen i Halling delefoged på Maren Hansdatters vegne af Elbæk med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Tøgersen i Porsborg Tøger Rasmussen og Rasmus Rasmussen Juel sst for dom og tiltalte dem for hendes løn, eftersom hun dem havde tjent 6 1/2 år, hvoraf resterer 26 sletdaler og 7 sletdaler og to par sko for det sidste år, hvorefter Tøger Rasmussen fremlagde en optegnelse på hvad, han hende havde betalt for hans far og sig, og beløber sig 26 sletdaler, og en fol for 15 sletdaler, som hun vedgik, men hans bror Rasmus Juel beholdt samme fol, og der blev afsagt dom: de bør betale de 7 sletdaler og to par sko og 15 daler for den fol, Rasmus Rasmussen beholdt.

(141)

24/12 1666.

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Dybvad. enke Maren Nielsdatter af Skablund solgte og skødede fra hende og hendes arvinger til Laurids Brorsen hans hustru og deres arvinger alle de lodder og parter jordegods og ejendom, som hun havde i den selvejer bondegård i Skablund, hun endnu iboer, og i et bondehus i Skablund og boel i Trustrup by

(142)

** Laurids Brorsen. synsmænd afhjemlede syn på den gårds bygfældighed i Ørting, som lille Rasmus Rasmussen iboer.

** Laurids Brorsen. synsmænd afhjemlede syn på de Ørting bymænds svin, om der var nogle, der var ringet efter recessen, eftersom de imod forbud har gjort stor skade på deres egen bymark og ubodelig skade på Åkær mark på rugsæden og engjorden, og da var kun efterskrevnes svin ringet.

(143)

** Peder Jørgensen i Ustrup ved hans bror Hans Jørgensen i Odder til 3.ting lovbød al den lod og part, som Peder Jørgensens hustru Anne Jørgensdatter hende efter hendes børn var arveligt tilfaldet, og som de tilfaldt efter deres sl far Rasmus Knudsen, som boede og døde i Odder, i den halve selvejer bondegård i Sander, som Søren Knudsen nu iboer, som med sølv og penge i hænderne formente sig, som er den største lodsejer, at være nærmere til at købe hans sl brors arvelod end nogen anden. varsel til Søren Knudsen i Sander og Frands Mortensen i Storenor.

** Hans Rasmussen i Oldrup. efterskrevne, som mindes op til 44 år, vidnede, at Hans Rasmussens sl mor Johanne Berentsdatter hun havde det yderste stade i den kvindestol i Hundslund kirke, som er endnu til den gård, han iboer, og til Sødrup Bundgård, og det havde hun, mens hun levede, ulast og upåkæret, hvortil de Sødrup mænd Jørgen Rasmussen Peder Sørensen og Rasmus Rasmussen svarede, at den sl kone havde det med bevilling hendes livstid, og nu er deres koner ældre i ægteskab og alder end hans Hans Rasmussens kone, og de skylder mere til kirken.

** i Jesu navn begyndt og endt
Gud give os i samme navn fremdeles fred
en kristelig tro og ret forstand dermed.

Jesper Rasmussen, egen hånd.

(1)

** tingbogens autorisation 1667.

7/1 1667.

** foged skriver og ransnævninge.

(2)

** Jørgen Pedersen i Torrild på Hans Storm, forpagter på Østergård, hans vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom for gæld, de er ham skyldig efter hans og hans fars regnskabsbog, som de blev tildømt at betale.

** Jørgen Pedersen i Torrild på Hans Storms vegne efter 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld efter hans bog, mens han boede i Århus, og samtlige mødte og fragik gælden og fremæskede bevis, og da det ikke blev fremlagt, blev de fridømt.

(3)

14/1 1667.

** hr Hans Rasmussen i Ørting, sognepræst til Ørting og Falling sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede Mikkel Ibsen i Ålstrup og Simon Jørgensen sst og tiltalte dem for gæld for tiendekorn og forstrækning, han dem i deres nød og trang med korn har hjulpet, som de blev tildømt at betale.

** Rasmus Juel i Søby på hans svoger Hans Sørensens vegne lod fordele efterskrevne for gæld.

** Erik Mikkelsen i Fillerup til 3.ting oplyste et øg, som før jul er kommet til hans øg, og som han siden har fødet.

** Knud Mikkelsen Skrædder i Odder stævnede Morten Ovesen i Søby for namsdom for 6 sletdaler efter hans brev. opsat 1 måned.

(4)

21/1 1667.

** Tøger Rasmussen i Porsborg. efterskrevne vidnede, at Maren Hansdatter i Elbæk, som tjente i Porsborg, hun fik en ko deraf gården 9/1 1662, som den tid kunne koste 12 sletdaler og 3 alen rødt klæde for 15 mark, som hun ikke har afkortet i hendes løn, som hun søger ham for.

** Rasmus Rasmussen i Sødrup. efterskrevne vidnede, at efter sl Johanne Berentsdatters død i Oldrup, da stod Jørgen Rasmussens hustru i Sødrup yderst i den kvindestol i Hundslund kirke, som er til Sødrup Bundgård og til Hans Rasmussens gård i Oldrup, ulast og upåkæret, mens hun levede, men om Hans Rasmussens mor, førnævnte Johanne Berentsdatter, havde det med bevilling eller ej, vidste de ikke, og Jørgen Rasmussen vidnede, at hans sl mor, som boede i Sødrup, hun havde det yderste stade i samme stol af gammel tid, og der Johanne Berentsdatter efter hendes død kom til Oldrup, da bevilgede han hende at stå uden for hans hustru, for hun var ældre, endog det stade var til Sødrup, og de skylder mere til kirken.

(5)

** Christen Eriksen i Tvenstrup tilbød Jens Nielsen soldat i Tvenstrup, det første han var kommet hjem fra Fredericia, tjeneste kost og løn hos ham i lægdet efter KM anordning, men han ville blive hos hans stedfar Rasmus Jensen i samme lægd.

** Laurids Brorsen, forvalter over Åkær og Samsø, og Fensten bymænds oldermand fremlagde og lod læse og påskrive deres efterskrevne kontrakt, angående deres gærder mellem Dybvad mark og Fensten marker

(6)

** Jørgen Pedersen i Torrild på Maren Ovesdatters vegne i Odder stævnede Morten Nielsen i Odder for dom og tiltalte ham for et løfte til Jørgen Pedersen, på hans søsterdatters vegne, på 10 rigsdaler og en færdig kvie eller ko, om han ikke bør sit løfte efterkomme. opsat 1 måned.

** Jørgen Rasmussen i Sødrup. Kirsten og Johanne Jørgensdatter i Sødrup vidnede, at 1657 før fjenderne kom her ind i landet, da købte Anders Rasmussen af Elkær et øg af Jørgen Rasmussen i Sødrup, og blev ham 5 mark skyldig, som han ikke har betalt. varsel til førnævnte Anders Rasmussen.

(7)

28/1 1667.

** Jesper Pedersen Holst, indvåner i København, med 6 ugers opsættelse stævnede Christence Mogensdatter med hendes lovværge Morten Jensen Worm i Balle for dom, og talte med hendes datter, for gæld efter hendes obligation, dateret København 2/5 1666, på 68 sletdaler og en otting smør, som skulle have været leveret, og tilmed påført ham omkostning med to enkers håndskrifter at indfordre i sin gælds betaling, hvor der intet var at bekomme, hvilket ialt beløber sig til 129 sletdaler, og fremlagde Christence Mogensdatters obligation, og han fremlagde en opskrift på hans omkostninger på hans processer, og der blev afsagt dom: Christence Mogensdatter og hendes ægtemand Morten Jensen Worm i Balle bør betale hendes gæld eller derfor have indvisning.

(9)

4/2 1667.

** Jens Jacobsen i Hølken. Mikkel Pedersen og Anders Pedersen, begge barnfødt i Hølken, gav deres svoger Jens Jacobsen og hans hustru afkald og kvittering for al hvis arv, som dem kunne være tilfaldet efter deres sl mormor Kirsten Rasmusdatter, som boede og døde i Hølken, som han nogen tid har haft under værgemål.

** Peder Mikkelsen Storm i Halling. Søren Andersen i Halling indgik efterskrevne kontrakt med ham om hans underhold hans livstid, der iblandt årligt et halvt års underholdning med mad og øl og halvparten af hans senge og vadmelsklæder, en hørgarnsskjorte og et par uldstrømper hvert år og et par vanter hvert andet år, og holde ham sengested og vaske hans klæder hvert andet år.

** Knud Bilde til Skerrildgård med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen i Krogstrup og beskyldte ham for 3 staldfærdige øksne, som han har udlovet for stedsmål af en gård i Bredtorp, som han fæstede 1/8 sidst forleden, samt for skatter og udgift deraf, forfaldet til Martini, og satte i rette, om han ikke bør betale og indstille sig i samme gård, og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herredsting 13/10 angående den indgåede akkord om fæstet af samme gård i Bredtorp, hvortil de Banners ridefoged Peder Sørensen svarede, at Jens Jensen havde ikke opsagt den gård i Krogstrup, han iboer, ej heller haft noget bevis med sig, hvorefter han kunne antages af nogen anden mand end som hans husbonds gård at fæste, og Jens Jensen berettede, at han ikke siger nej, for han gjorde en kontrakt med den gode mand på vilkår, om han kunne komme fra det sted, han påboede, med hans husbonds minde, og det gik skriftligt imellem dem, hvilket han fremæsker, og mente sig fri for tiltale, hvorefter der blev afsagt dom: da Jens Jensen vedgår sin akkord, dog intet skriftligt fremlægger, så må han betale de 3 øksne, men da skaden ikke specificeres, så kan der ikke kendes derpå.

(11)

** Mikkel Lauridsen i Halling, de Gersdorfers ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede deres efterskrevne bønder for dom efter en restants, som de blev tildømt at betale.

** Laurids Brorsen på Dybvad stævnede efterskrevne bønder i Falling Gylling og Ørting sogne for at vedstå, hvad hos enhver af deres landgildekorn smør og penge er blevet bestående for 1666 efter deres ynkelige og fornødne begæring i den forhåbning, deres gunstige øvrighed dem dette ville efterlade for deres armods og Guds skyld, eftersom de ynkeligt beklager, dem umuligt kan udgive eller betale, ellers de med hustru og børn måtte geråde i armod og elendighed og forlade husene og gårdene øde, og efterskrevne dannemænd bevidnede den store misvækst i to år på Åkærs bønders sæd og marker, så de ikke kan betale deres restants.

(13)

** Laurids Brorsen på Dybvad. efterskrevne Åkærs bønder, den ene efter den anden, berettede, hvorledes deres øvrigheds fuldmægtig Laurids Brorsen af en kristelig medynk og gode gemyt i deres store armod i disse hårde åringer har hjulpet dem med forstrækning i deres store nød, at redde dem til sæd og avling, at de ikke efter så mange års misvækst skulle forlade godset øde, og fornemmelig sidste år 1666, der de fleste hverken kunne avle for dem selv eller til Åkær, førend han gav dem hans overstaldede øksne til deres plov om dagen, og lod dem indgå på hans eget foder igen om natten, og de fik både deres hovgerning og avl og noget for dem selv, som ellers havde været dem umuligt, og de bestod enhver, at de havde af hans øksne som efterfølger, og de allerfleste

vidnede, at hvis Laurids Brorsens hjælp ikke havde været, da kunne de ikke have fået pløjet eller sået, hverken for deres øvrighed eller for dem selv.

(14)

12/2 1667.

** Peder Sørensen, ridefoged over de Banners forlenede gods, begærede af bemeldte tjenere sit skudsmål, eftersom han nogle år har været ridefoged, hvorefter efterskrevne 24 dannemænd og menige herredsmænd vidnede, at han har forholdt sig som en ærlig fornuftig og rigtig god dannemand i alle måder, og alle takker ham for en god ærlig kristelig omgængelse.

** Peder Sørensen ridefoged stævnede Jens Nielsen for dom hans ærerørige ord anlangende. sagen blev opsat 1 måned.

(15)

** Hans Andersen i Saksild. Knud Mikkelsen Skrædder af Odder med fuldmagt af Knud Gertsen på hans hustru Anne Sørensdatters vegne, barnfødt i Saksild, gav hendes stedfar Hans Andersen afkald for hvis arv og gods, som hun har været tilfaldet efter hendes sl far Søren Simonsen og siden efter hendes sl mor Maren Jørgensdatter, som begge boede og døde i Saksild.

** Tomas Jensen i Torrild kirkeværge gav last og klage på Johan Degn i Torrild, for han har sig tilfordristet at opstige i en stor ask på Torrild kirkegård og afhugget en stor gren, kirken til stor skade, som samme ask stod kirken til ly og beskærmelse, hvortil degnen svarede, at det var kun en lille gren til at brænde i et hårdt vejrlig, der han ikke kunne komme til skoven.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede de forlenede bønder for dom for deres resterende landgilde trælpenge og hvis andet, de resterer med, og efterskrevne bønder vedgik deres restants, men de ville yderligere bede om nåde og nogen formildelse for Guds og deres store armods skyld, og det er dem umuligt at yde deres fulde landgilde, og der blev afsagt dom: de bør betale deres restants eller derfor at have indvisning.

(16)

18/2 1667.

** Tøger Rasmussen i Porsborg. Jens Pedersen i Spøttrup med fuldmagt af hr Mikkel Rasmussen Storm, sognepræst til Hejls og Vejstrup sogne, og på egne og hustru Helle Rasmusdatters vegne og Sejer Jensen i Lemmestrup på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv og gods, som hans bror og to søstre dem arveligt har været tilfaldet efter deres sl forældre, nu sl Rasmus Tøgersen Juel og Karen Mikkelsdatter Storm, som begge boede og døde i Porsborg.

(17)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Anders Pedersen i Lerdrup tilstod, at Jesper Rasmussen har lånt ham en ko, som for vitterlig gæld er blevet ham fravurderet, og dog af medynk er ham bevilget at bruge til skt Mikkelsdag, og han lovede at holde den ved magt og uden skade.

** Jens Jensen i Kærsgård lovede at levere Jesper Rasmussen i Fillerup et læs hø på Dybvad på hans vegne, og han skal være kvitteret for gæld.

** Jens Pedersen i Spøttrup på sine egne og medarvingers vegne. Tøger Rasmussen i Porsborg lovede hans svoger Jens Pedersen at holde hans bror hr Mikkel Rasmussen kvit for al bortskyldig gæld efter deres sl far.

** Niels Rasmussen i Gylling på Anne Jensdatters vegne sst på sine egne og på Jens Jespersens vegne i Folding og på Mikkel Christensens vegne på Alrø stævnede efterskrevne Alrø mænd for noget arvegods og gæld, som de har været sl gamle Jens Andersen skyldig, som døde vester på Alrø, og som kunne være bemeldte hans arvinger tilfaldet, hvorpå en del gjorde indsigelse mod gælden. opsat 6 uger.

(18)

** Peder Rasmussen i Fensten stævnede ung Rasmus Rasmussen i Fensten for dom, og tiltalte ham for adskillige penge korn og andet, som han førnævnte hans bror medforstrakt har, tid efter anden, efter Rasmus Rasmussens breve, dateret 13/4 16xx, hvortil Rasmus Rasmussen svarede, at hans bror havde haft husværelse hos ham 3 1/2 år, og han har fødet hans køer for ham i 5 år og holdt ham selv til kost hver søndag i 4 1/2 år. opsat 1 måned.

** Laurids Brorsen forvalter med 6 ugers opsættelse stævnede samtlige Åkærs bønder og tjenere for dom for deres resterende landgilde trælpenge og andet efter fremlagte restants, som de blev tildømt at betale.

(19)

25/2 1667.

** Knud Mikkelsen Skrædder i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede Morten Ovesen i Søby for dom anlangende gæld til sl Villum Hansen Skot efter hans brev, dateret Mårslet 9/3 1647, som han blev tildømt at betale.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners ridefoged. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård i Krogstrup, som Jens Jensen iboer.

** Jens Pedersen, borger i Horsens, stævnede Peder Rasmussen i Spøttrup for gæld til Knud Olufsen i København. opsat 6 uger.

(20)

** Erik Andersen på menige Rørt bymænds vegne. efterskrevne Rørt bymænd gav tilkende, hvorledes de har vedtaget, at de årligt skal udlægge dem en kodrift, hvortil blev udlagt efterskrevne jord, og hver hel og halvgård skal have et høved på hvert reb, og de har samtykket, at skal vogte hver mand en dag ret om byen hver omgang, og de har vedtaget, at de skal købe dem en bytyr, og den, der indfører noget fæmon i deres kodrift over sin ret, skal bøde 1/2 tønde øl til vide.

4/3 1667.

** Niels Rasmussen i Trustrup og Knud Andersen sst lovbød til pant noget jord af deres selvejergårds tilliggende jord, formedelst deres store nød og trang til skattepenge. varsel til Niels Rasmussens hustru Maren Andersdatter med hendes børn og Knud Andersens hustru med hendes børn i Trustrup og Hans Andersen i Tamdrup.

** hr Hans Rasmussen, sognepræst til Falling og Ørting sogne, stævnede efterskrevne for gæld. opsat 1 måned.

(21)

** Morten Andersen i Snerild. Morten Pedersen i Sondrup tilforpligtede sig at levere ham i Snerild en tønde sæderug, som er for den gæld, som Morten Andersen efter Anders Nielsens fuldmagt af Assedrup har at fordre.

** Peder Jensen i Oldrup delefoged stævnede Mikkel Rasmussen i Sondrup og Anne Rasmusdatter sst for dom, for de i løsagtighed har avlet barn, og tiltalte dem for 18 rigsdaler lejermålsbøder. opsat 1 måned.

** Claus Andersen i Saksild stævnede Anders Jensen i Falling, og tiltalte ham for 8 daler at være skyldig efter hans brev. opsat 1 måned.

11/3 1667.

** Laurids Brorsen på Dybvad, forvalter på Åkær. Niels Rasmussen i Trustrup og Knud Andersen sst tilstod, at de var ham gæld skyldig, hvorfor de i et brugeligt pant pantsætter efterskrevne jord

(22)

** Jesper Rasmussen i Fillerup stævnede Rasmus Pedersen Rasmus Tygesen og Søren Simonsen i Randlev for dom for gæld til Hans Olufsen, forrige skriver på Åkær, efter tingsvidne 26/6 1665, som han i sin gælds betaling har overdraget Jesper Rasmussen. sagen blev opsat 14 dage.

** Anders Jensen i Odder og Peder Christensen sst tilstod, at de var forligt om efterskrevne deling af stuehus og kålgårdssted til den gård, som de begge har i fæste.

** Clemend Clemendsen, forvalter over Skanderborg amt, stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom anlangende restants i hans delefogderi, hvortil han svarede, at kommissærerne havde givet KM bønder afslag i deres landgilde, og når det fremlægges, vil han rette sig derefter, men hvor bønderne er forarmede eller slet øde, kan han ikke tage noget, hvor intet er. sagen blev opsat 1 måned.

(23)

** Oluf Jensen i Lemmestrup opsagde halv den gård i Lemmestrup, han iboer, fordi han ikke er mand for at bruge al samme gård, ej heller udgive uden halv skat og skyld deraf. varsel til ridefoged Mikkel Lauridsen.

** Søren Jensen i Boulstrup stævnede Rasmus Pedersen Svolgård i Randlev for dom, og tiltalte ham for 14 sletdaler korn og rug med 3 års rente, som han ham i hans nød medforstrakt har. opsat 1 måned.

18/3 1667.

** Simon Simonsen på Berete Jensdatters vegne i Saksild. Niels Pedersen i Saksild med fuldmagt af Jens Sørensen Degn i Saksild og på hans vegne indgik en kontrakt med førnævnte hans mor om efterskrevne, som han har lovet hende årligt hendes livstid.

** Laurids Christensen, indvåner i København, stævnede hans efterskrevne bønder i Hovedstrup for dom anlangende deres restants, som de er ham skyldig, deriblandt Jens Ingvardsen og hans søn Peder Jensen, hvortil Niels Mogensen på sine egne og naboers vegne svarede, at de formedelst stor misvækst og store skatter er blevet forarmede, og det er dem umuligt at betale, og forhåbede afslag derpå, som andre gode øvrigheder alle steder gør i disse onde tider, om de skal kunne blive ved deres huse. opsat 6 uger.

(24)

** Espen Jørgensen i Oldrup opsagde det hus, han iboer. varsel til slotsherren i Skanderborg.

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Arnoldus Frederiksen i Oldrup kendte sig endeligt og vel at være forligt med ham for hvis gældsbreve og andet, han har været ham skyldig, og derfor har han givet 6 svin og en stud.

** Espen Christensen Degn til Gosmer og Halling lod fordele efterskrevne for hans degneløn og vitterlig gæld, de er ham skyldig.

** Jørgen Pedersen Storm i Spøttrup. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård, han iboer, og som Peder Rasmussen tilforn iboede.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, KM delefoged til Skanderborg, med 6 ugers opsættelse stævnede for dom anlangende deres restants efter KM jordebog, som de blev tildømt at betale.

(25)

26/3 1667.

** Mogens Andersen i Snerild med 6 høringer lod fordele efterskrevne for Odder kirkes tiendekorn, som de resterer med.

** Simon Rasmussen, KM forvalter over Roskilde amt, med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Rasmussen, som nu boer i Spøttrup, for dom for 5 rigsdaler efter hans obligation, dateret København 11/6 1661, som han blev tildømt at fyldestgøre, både hovedsum rente og omkostning.

** Søren Rasmussen i Fillerup med fuldmagt af Morten Nielsen sst og på hans vegne til 3.ting lovbød halvparten af den halve selvejer bondegård, han iboer, så vidt han med hans hustru Volborg Jensdatter deri har arvet og købt, og Peder Nielsen sst fremstod med sølv og rede penge og formente

sig nærmere at købe med førnævnte hans bror end nogen anden, efterdi han med penge har forstrakt ham til samme ejendom at indkøbe. varsel til Jens Jensen i Fillerup og hans hustru Jens Rasmussen i Hadrup og hans hustru Anne Jensdatter.

** Søren Rasmussen i Fillerup. Christen Rasmussen Skrædder i Torrild gav hans hustrus far førnævnte Søren Rasmussen afkald og kvittering for al hvis arv og løsøre, som hans hustru Anne Sørensdatter var tilfaldet efter hendes sl mor Anne Jensdatter, som boede og døde i Fillerup.

(26)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Nielsen i Hølken for dom, og tiltalte ham for nogle ærerørige ord på Boulstrup og Hølken bymænds grandestævne, hvor han løgnagtigt og uforskammet har skældt ham på hans ære ærlige rygte og navn efter tingsvidne 10/12, hvor bevidnes, at Jens Nielsen havde kaldt ham for en skælm og tyran, som han enten må bevise eller bøde sine 3 mark og være en løgner mindremand og æresløs, og hans boeslod til hans herskab at være forbrudt, og der blev afsagt dom: da sagen fuldkommen æren pågår, som ej til hjemting må pådømmes, så henfindes den for overdommere at indstævnes.

(27)

1/4 1667.

** Peder Nielsen i Fillerup. Morten Nielsen i Fillerup solgte og skødede fra sig sin hustru Volborg Jensdatter og til hans bror Peder Nielsen og hans arvinger halvparten af den halve selvejer bondegård i Fillerup, som de iboer, som er halvparten af hvis, Morten Nielsen og hans hustru har arvet og købt i samme halve gård.

(28)

** Morten Nielsen i Fillerup. Jens Jensen i Fillerup lod læse em kontrakt og tingsvidne 5/11 sidst forleden lydende på huse og jord, han har udtaget til deres livs ophold at nyde i den halve gård, de iboer, og er skødet til Morten Nielsen, hvoraf han nu skøder halvparten til hans bror Peder Nielsen, dog med sådanne vilkår, at Jens Jensen og hans hustru Johanne Andersdatter skal beholde samme deres aftægt.

** Mikkel Lauridsen i Halling på sin husbond jomfru Else Gersdorfs vegne. hendes bønder af Odder sogn, den ene efter den anden, bekendte og vedgik, at formedelst den store misvækst havde ikke kunnet yde deres kornlandgilde, eftersom de ikke har korn eller middel dertil, uden de fleste slet intet skulle få sået, hvorfor efterskrevne er bestående hos efterskrevne bønder, og samtlige herredsmænd, som var tilstede, vidnede, at førnævnte fattige bønder behøver afslag, om de skal komme til nogen avling, og hvis deres fæmon til ploven blev dem frataget for restants, da blev jorden øde.

(29)

** Mikkel Lauridsen på sin husbond Henrik Gersdorfs vegne. for retten stod hans bønder af Gosmer sogn efter næst før indskrevne fortale, og det sluttedes lige som det forrige indskrevne.

** Mikkel Rasmussen i Fillerup og Erik Mikkelsen sst med Mikkel Lauridsen i Halling på øvrighedens vegne gjorde et venligt mageskifte om efterskrevne jord.

** Mogens Jørgensen i Oldrup og Jørgen Jensen Smed i Sødrup i ridefoged Peder Sørensens nærværelse gjorde et venligt mageskifte med hverandre om efterskrevne to stykker jord.

(30)

** Jens Sørensen Snedker i Odder. Jens Jensen i Snerild med fuldmagt af Margrete, sl Rasmus Madsens efterleverske i Odder, oplod for Jens Sørensen hvis stede og fæste, hun med sin afdøde mand har haft på et boel i Odder, som hun iboer.

** Jens Jensen i Snerild. Jens Sørensen Snedker i Odder, og eftersom Margrete Jensdatter har afstået den bolig for ham, så har han indgået en kontrakt med hende, at hun skal have efterskrevne i samme bolig hendes livstid.

** Niels Rasmussen i Hadrup på sine egne og Rasmus Sørensen i Halling på Dorete Nielsdatters vegne i Odder tilstod, at de havde akkorderet med jomfru Else Gersdorfs fuldmægtig Mikkel Lauridsen om halvparten af den gård i Odder, sl Rasmus Møller afdøde, som Niels Rasmussen og Dorete Nielsdatter nu straks skal tiltræde, og beholde den lod, som Dorete Nielsdatter iboer, og dele gården og gårdens tilliggende med dem, der den anden halve part skal besidde, på efterskrevne vilkår.

** Jens Jespersen i Fillerup med fuldmagt af Niels Rasmussen i Gylling Jens Jespersen i Folding og Mikkel Christensen på Alrø med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne på Alrø angående gods og gæld til sl gammel Jens Andersen, som kunne være tilfaldet førnævnte hans arvinger, som de blev tildømt at betale.

(31)

10/4 1667.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, lod registrere hvad gods og formue, som Mikkel Rasmussen Samsing i Sondrup kunne have, eftersom han skal være faldet til hans husbond at bøde for en kvinde, som ham til barnefar har udlagt.

** Jens Jensen i Rude til 3.ting lovbød hans selvejer bondehus, som han iboer, liggende i Rude, og Rasmus Pedersen Smed i Rude bød sølv og penge. varsel til Mikkel Jensen i Rude Niels Jensen og Jens Nielsen sst.

** Jens Jespersen i Fillerup med opsættelse 11/3 stævnede efterskrevne for gæld efter deres forpligt, som de blev tildømt at fyldestgøre.

** Jens Pedersen Tygesen, indvåner i Horsens, på hans egne og på Knud Olufsen, vinhandler i København, hans vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Rasmussen i Spøttrup for dom for gæld efter hans obligations indhold med 6 års rente, og fremlagde hans obligation, dateret København 9/5 1661, lydende på 15 sletdaler, som han blev tildømt at betale.

(32)

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede Anne Rasmusdatter i Sondrup for dom anlangende hendes bøder, 6 rigsdaler til husbonden, for hun har avlet barn med Mikkel Simonsen i løsagtighed, som hun blev tildømt at betale.

15/4 1667.

** Claus Andersen i Saksild. Anders Jensen i Halling tilforpligtede sig at betale ham hans gæld efter hans brev til Claus Andersens sl far til skt Mikkelsdag førstkommende.

** Søren Madsen Smed i Torrild. Rasmus Rasmussen af Fensholt blev med ham venligt forligt om al hvis gæld og tvistighed, som dem imellem var.

** Rasmus Pedersen Smed i Rude. Jens Jensen i Rude solgte og skødede fra sig sin hustru og arvinger og til Rasmus Pedersen med hans tilforhåbende hustru og deres arvinger det selvejer bondehus i Rude, som Jens Jensen har købt og iboer.

(33)

22/4 1667.

** hr Melchior Jensen i Torrild stævnede efterskrevne for ejere at opkalde til hans lovhævd og hosliggende jord, de omtvister.

** Morten Worm, nuværende i Linå, til 3.ting lovbød til pant hans og hans hustru Christence Mogensdatters halve selvejer bondegård i Balle, som hende efter hendes sl mands død tilkommer, for at skaffe penge til deres gæld og fornødenhed. varsel til Christence Mogensdatter samt hendes børn Mogens Andersen Christence Andersdatter Anne Andersdatter Ursula Andersdatter og lille Anne Andersdatter og talte med Morten Worms bror Bertel Worm og hans mor i gården i Linå, der de nu holder hus og værelse.

** Rasmus Jensen i Balle berettede, at det er slotsherrens befaling, at han skulle tilbyde Laurids Brorsen, om han ville til sig annamme al den selvejer bondegård i Balle i pant, som Morten Worm lovbød halvparten af, så skulle han få den for renten af de penge, den skulle koste til pant.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på husbonds vegne stævnede Niels Frandsen i Spøttrup og tiltalte ham, for han har stedet og fæstet et hus i Halling og udlovet 10 rigsdaler til stedsmål og flytte til huset, hvilket han ikke har efterkommet, hvortil han svarede, at da han erfarede, at Knud Ottesen skulle have så meget til husværelse og ophold i huset, som han oplod, da ville han slå sig derfra, uden Knud Ottesen måtte udvises, dertil svarede ridefogden, at ingen gamle fattige folk udskydes, når de oplader deres bolig for en anden.

(34)

** Laurids Brorsen på Dybvad, forvalter på Åkær. efterskrevne vidnede, at de var beskikket af Laurids Brorsen til Rubert Tomasen, som da var i Østergård i Ørting, om han havde ordre fra hans husbond Jørgen Bjelke om syn at tage på Åkærgårds skove, så ville Frands Rantzau lade sin

fuldmægtig møde og Laurids Brorsen ville møde, at intet af generalløjtnantens befaling skulle forsømmes, og nu fremstod efterskrevne Åkærs bønder og tjenere, og vidnede, den ene efter den anden, at Rubert Tomasen fra prædikestolen i Ørting Gylling og Falling havde ladet dem tilsige at møde på Åkær, og da strengeligt befalede dem, at de skulle klage og give tilkende, hvad de kunne have dem over Laurids Brorsen af beskylde, om han havde gjort dem uret, hvortil de svarede, at de havde slet intet at beklage sig over, for han i disse onde tider havde gjort dem undsætning med sine midler, både med korn og penge, og hjalp dem med øksne og bæster at drive deres egen og øvrighedens avl, og de vidnede, at mens Rubert Tomasen en tid lang har været på Dybvad, da har han haft god befordring af Laurids Brorsen og vel akkommoderet for hans husbonds skyld, som han var udskikket af, og Laurids Brorsen holdt en hest på stald med saddel og tøj forgangen vinter at stå færdig for Rubert Tomasen, som han kunne bruge, når vejrliget var så strengt, at de fattige bønder ikke kunne skaffe ham fort, og da han skulle til Viborg red han bort på den, og flyede ham den ikke igen.

(35)

** Erik Jacobsen i Skovsgård KM delefoged med 6 ugers opsættelse stævnede bønderne for dom anlangende hvis, de er skyldig til Skanderborg, imidlertid Clemend Clemendsen har haft det beholdne gods i forvaring, som de blev tildømt at betale.

(36)

29/4 1667.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær. Morten Jensen Worm i Linå tilstod at være ham skyldig 133 rigsdaler in specie, som han ham venligt har lånt til hans og hans hustrus gælds aflæggelse og fornødenhed, som han lover at betale til snapsting førstkommende, og til brugeligt pant pantsætter han den halve selvejer bondegård i Balle, som hans hustru Christence Mogensdatter med hendes forrige mand sl Anders Nielsen har købt.

** Jens Vognsen af Skanderborg lod læse og påskrive Hans Bertram, ridefoged til Skanderborg, hans skriftlige indlæg, at eftersom Morten Jensen Worm i Linå har i sinde at pantsætte den gård i Balle, som hans sl formand og hans hustru har købt, så bør han først med skiftebrev efter hans sl formand eller lodseddel bevise, hvem gården er tilfaldet, hvortil Morten Worm fremviste et skøde 3/11 1662 på samme selvejer bondegård, og berettede, at skiftebrev havde han ofte fordret hos skriveren, men det ikke bekommet af årsag, at Hans Bertram ville have nogle poster deri, som ikke skete på skifte.

(37)

** hr Melchior Jensen tilnævnte efterskrevne ejere, som han ville advare at møde i dag 8 dage og da lade dem tiden vide, når de skulle møde efter landsdoms tilfindelse, at skelne og sige på hans lovhævd og omtvistede jord.

** Mikkel Lauridsen i Halling, Henrik Gersdorfs ridefoged. hans efterskrevne bønder bekendte og vedgik, at de er skyldig til deres husbond af deres landgildekorn, som de har beholdt hos sig, formedelst den store misvækst og deres armods skyld, samt arbejdspenge, som de tilforpligter dem at betale, når det ikke længere må opsættes.

** Mikkel Lauridsen på sin husbond jomfru Margrete Gersdorfs vegne. efterskrevne hendes bønder vedgik deres restants.

(38)

** Rasmus Jensen, barnfødt i Oldrup. efterskrevne vidnede, at de 1660 var i Peder Jensen og hans mors hus i Oldrup, hvor han blev forenet med hende og hans søskende, at han skal have gården i brug og eje, og hans mor hendes ophold, og han lovede sin bror den fattige gamle Jørgen Jensen, at han må blive hos ham og have sit ophold, mens han lever.

** Jens Jespersen af Horsens på sin husbond Laurids Christensen, indvåner i København, hans vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne Hovedstrup mænd for namsdom, anlangende restants af deres landgilde og trælpenge efter den fremlagte restants, og de indstævnede bønder mødte personligt til gensvar om deres forarmelse, og Jens Ingvardsen svarede, at han for 4 år siden afstod gården for hans søn Peder Jensen for hans alderdoms skyld, som da fæstede gården og kunne dog ikke komme løs af soldaterrullen, og havde gået i KM tjeneste siden, hvorover de begge er blevet forarmede, og der blev afsagt dom: de bør betale deres restants.

(39)

** Knud Pedersen i Rørt. synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på den gård i Rørt, som Erik Rasmussen iboede og Knud Pedersen nu har i fæste.

** Knud Pedersen i Rørt. Erik Jacobsen i Skovsgård og Søren Hansen i Randlev vidnede, at de var med Knud Pedersen i Søby og der tilspurgte hans fæstemø Else Eriksdatter, af hvad årsag hun var draget af hendes fars hus og til hendes mormor i Søby, om hun havde hendes fæstemand noget at beskylde, og de beskyldte hinanden intet, men hvad ord, der blev sagt, ved de ikke nu at forklare, men de blev vel trakteret og skiltes vel ad.

(40)

** Rasmus Sørensen i Ørting. efterskrevne vurderingsmænd vidnede, at de 23/4 var over et skifte og forlig i Ørting efter sl Matias Hansen, som boede og døde sst, imellem hans efterleverske Anne Pedersdatter og deres fælles børn, nemlig Rafael Madsen 17 år Kirsten Madsdatter 14 år Anne Madsdatter 4 år, som er hjemme hos deres mor, og Hans Madsen, som er hos hans morbror Peder Pedersen i Kysing 9 år, med deres morbrødre Peder Pedersen og Isak Pedersen deres nærværelse og på øvrighedens vegne Laurids Brorsen forvalter på Åkær, og morbroderen Peder Pedersen erbød sig, at på det de to pigebørn måtte få lige lod ved deres bror Rafael af hvis, de kunne tilfalde efter deres sl far, da ville han beholde den yngste bror Hans Madsen og give ham arv af sit eget gods i penge, lige så meget som en af de andre, og efter vurdering og den bortskyldige gæld blev udgjort, så blev der tilovers 124 sletdaler, hvilket gods deres mor og deres forhåbende stedfar Rasmus Sørensen tog til sig, samme børn til fremtarv gavn og bedste.

** Peder Pedersen på sin mor Kirsten Andersdatters vegne fik forløfte af Rasmus Sørensen på efterskrevne hendes livs ophold.

(41)

** Clemend Clemendsen KM forvalter med 8 dage efter 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom anlangende restants af hans fogderi, som bedrager sig 282 rigsdaler og fremlagde samme restants, hvorpå er afskrevet 50 sletdaler, hvortil Erik Jacobsen svarede, at han har taget dom over bønderne og tilbyder at anvende al sin flid dermed, om Clemend Clemendsen vil annamme bøndernes plovfæmon heste og kvæg, andet kan han ikke få hos dem, der endnu har, og mange er slet øde, hvorefter der blev afsagt dom: han bør indskaffe og betale inden 15 dage.

6/5 1667.

** hr Melchior Jensen i Torrild sognepræst stævnede efterskrevne selvejerbønder, som han for 8 dage siden lod opnævne til ejermænd efter landstingsdom, for at lade dem dertil fylde og melde til et stykke endels skov, som kaldes Milhug efter lovhævds formelding at skelle og omstene, så præsten herefter kan vide og beholde hans med fred, hvorefter to mænd med sammenlagte hænder tilfyldte og meldte førnævnte ejermænd, at de skal møde på de omtvistede åsteder 4/6 at sige, hvad ret er.

(42)

** Rasmus Sørensen af Hornsyld i Bjerre herred, som derhen flyttede fra Hovedstrup, stævnede Peder Jensen, borgmester i Horsens, på Laurids Christensens vegne i København, som har al Hovedstrup i pant, for vidner, og efterskrevne vidnede, at så længe Hovedstrup mænd og by var under KM, da var dem aldrig pålagt højere arbejdspenge, end som 4 rigsdaler af hver gård, og efter de onde åringer og store misvækst er næsten mest forarmede.

** Mikkel Lauridsen i Halling på sin husbond jomfru Sofie Amalie Gersdorfs vegne. hendes efterskrevne bønder tilstod, at de er skyldig til deres husbond, foruden det afslag, Jens Rodsten har gjort dem på deres kornlandgilde, formedelst den store misvækst og deres store armod, efterskrevne resterende landgilde og arbejdspenge.

(43)

** Mikkel Lauridsen. jomfru Else Gersdorfs efterskrevne bønder tilstod at de er skyldig til deres husbond efterskrevne landgilde og arbejdspenge, som de forpligter dem at betale.

** de to møller i Fillerup anlangende. Mikkel Lauridsen stævnede de to møllere i Fillerup Claus Hansen og Peder Mikkelsen for resterende mølleskyld, og spurgte dem, hvad middel de havde til at betale, om de agter dem møllen længere at besidde, hvortil de svarede, at de to små møller ligger så nær sammen, hverandre til skade, og er blevet forarmet, formedelst store og mange skatter, og de selv har bekostet sten stål og bygning at holde møllerne ved magt, hvorover de er forarmede, og har ingen middel eller formue til førnævnte restants at kan betale, og ej heller findes synderligt gods uden hvis ringe værktøj, de kan have at bruge til mølleværket, og om det skulle fratages dem, så måtte de endelig gå derfra og lade møllerne øde.

** Mikkel Lauridsen. efterskrevne vidnede, at Loverstrup mølle har nu været øde i 3 år, så der ingen matrikelskat deraf har været at bekomme, og Jens Høg i Loverstrup er så højt skyldet, at det er ham alt for højt af gården, at han kan give skatter efter landgilden, og kan ingenlunde formå at udlægge noget for Loverstrup skov eller for møllen, om han ellers skal kunne bo i gården.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged. Karen Hansdatter af Torrild fremlagde sin skriftlige klage over Jacob Skomagers hustru Mette Madsdatter, for hun på hendes hjemrejse fra marken overfaldt hende med utallige hug og slag, så hun ikke formodede, at hun kom levende derfra, hvilke sår hun havde ladet syne, og hun afstod sagen til Peder Jensen.

(44)

** synsmænd afhjemlede syn på hendes sår og skade.

** Peder Jensen delefoged stævnede førnævnte Mette Madsdatter, og talte med Jacob Simonsen, for dom, og beskyldte hende for 4 åbne sår og 2 blåslag efter klage og syn, hvortil Jacob Simonsen svarede, og formente, at det burde bevises. opsat 1 måned.

** Frands Rantzau. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne ulovlige skovhugst i Odder skov, som tilhører Else Gersdorf, og som Jens Sørensen Egholm og Hans Jørgensen i Odder var tilbetroet at se til at forvare

(45)

** samme synsmænd afhjemlede syn på hvis bygfældighed, som findes på de huse og gårde i Fillerup og Odder, som jomfru Else Gersdorf tilhører

(46)

** Frands Rantzau til Estvadgård. synsmænd afhjemlede syn på Åkærgård og tilliggende skove, som Frederik Gersdorf tilhører

** Jesper Rasmussen på sin husbond Frands Rantzaus vegne. samme synsmænd afhjemlede, at eftersom af forrige synsvidner 1660 og 10/6 1661 befandtes, at Åkær slot efter fjendernes tider var ruineret og meget brøstfældig, da har de set hvad Laurids Brorsen, imidlertid han det har haft i forvaltning, har ladet forbedre, som efterfølger

(47)

** samme synsmænd afhjemlede syn på bygfældighed af efterskrevne bønders huse

(49)

** Peder Clausen på Alrø stævnede efterskrevne for gæld. opsat 1 måned.

** Laurids Brorsen på Jørgen Bjelkes vegne befalede efterskrevne skovfogder at tage vare og have flittigt indseende til Frederik Gersdorfs efterskrevne skove, så der intet ulovligt hugges eller forødes.

13/5 1667.

** Morten Andersen i Snerild, kirkeværge til Odder kirke, og Mikkel Hansen Snedker i Odder indgik en kontrakt om sejerværket i Odder kirketårn at holde ved magt, som han dagligt skal stille og røgte i rette tid imod den sædvanlige løn, nemlig en ørte byg af Odder Bymænd og en ørte byg af kirkens korn.

(50)

20/5 1667.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. efterskrevne mænd af Alrø, hver for sig, kendtes dem af ret vitterlig gæld at være til deres husbond resterende landgilde og trælpenge.

** Jens Jensen på Alrø på Maren Madsdatters vegne. Jesper Sørensen på Alrø på hans søn Jens Jespersens vegne tilforpligtede dem, at han skal give Maren Madsdatter efterskrevne sit livs ophold i den halve gård, som hun endnu iboer, og som hun for Jens Jensen afstod, som han nu til Jens Jespersen har afstået.

** Mogens Jørgensen i Oldrup. efterskrevne vidnede, at før han solgte den jord, som han havde liggende i Hadrup mark, da gjorde han et stykke gærde, som nu omtvistes, imellem Sødrup og Hadrup mark, men siden har han ikke befattet sig dermed.

(51)

** Mikkel Lauridsen ridefoged stævnede Jens Sørensen Egholm og Hans Jørgensen i Odder for dom og tiltalte dem, for de har ladet hugge og bortføre en del træ af deres husbonds skove efter tingsvidne 6/5, som de har været betroet at forvare, og satte i rette, om de ikke burde samme skovhugst at betale, og sagen hos deres øvrighed at aftinge, eller derfor at straffes med fængsel på Bremerholm. sagen blev opsat 6 uger.

27/5 1667.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. efterskrevne bønder vedgik deres restants, som de forpligtede dem at betale inde skt Michaelisdag.

** Peder Sørensen ridefoged stævnede Mourits Hansen på Kærbygård Peder Jensen i Oldrup og Arnoldus Frederiksen sst for spørgsmål og vidner angående hans husbonds tømmer af Mourits Hansen, og om en del af samme tømmer ikke havde været forrådnet, og en del kun været een gang gennemskåret, så det ikke kunne tjene til nyt bygningstømmer, hvortil Peder Jensen svarede, at Mourits Hansen havde ikke leveret ham det tømmer, og bekendte, at en del deraf var råddent og en del ikke i mål, og Arnoldus Frederiksen bekræftede det.

(52)

** hr Melchior Jensen i Torrild sognepræst stævnede menige bymænd i Fillerup Fensholt Torrild og Krogstrup og advarede dem, at han havde kald og fylding på ejere til hans lovhævd i Fensholt mark at skelle og omstene, og at møde på åstederne 4/6 førstkommende.

3/6 1667.

** Frands Rantzau til Estvadgård på hans myndling jomfru Else Gersdorf til Hovedstrupgård hendes vegne stævnede Hans Friis på Clausholm med flere, anlangende den indførsel i Odder 19/3, og efterskrevne vidnede, at 18/3 kom kommissærer med Hans Friises foged og herredsfogden, og bønderne blev tilsagt at møde næste morgen tidlig at bekende deres landgilde, og da var ingen af jomfru Gersdorf eller Frands Rantzaus fuldmægtige med nogen jordebog tilstede, og da annammede fogden efterskrevne, at skulle være hans husbonds tjenere.

(54)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged. efterskrevne vidnede, at det tømmer, som Mourits Hansen på Niels Banners vegne havde ladet købe og savskære, en del har være forrådnet og en del kun een gang gennemskilt med saven, og da det blev udlæsset i Fyn, da sagde Niels Banners bygningsmand, at det tømmer var ikke i alenmål, og ej kunne tjene til ny bygning.

** Jacob Simonsen i Torrild. Maren Jørgensdatter i Torrild vidnede, at 12/4 hørte hun, at Karen Hansdatter i Torrild på gaden skændte på Mette Madsdatter sst og kaldte hende en rakker og hore, hvilket hun benægtede.

** Rasmus Pedersen i Saksild. Knud Mikkelsen i Odder på sin hustru Maren Pedersdatters vegne gav ham afkald for al hvis arv, hende arveligt var tilfaldet efter hendes sl far Peder Rasmussen, som boede og døde i Saksild, og takkede ham for broderlig velgerning.

** Rasmus Pedersen i Saksild. Knud Mikkelsen i Odder annammede til sig på sin hustru Maren Pedersdatters vegne tingsvidne og pantebrev 30/9 1661, indeholdende, at hendes sl far Peder Rasmussen havde indløst pantebreve i den halve gård i Odder, som han bevilgede hans datter og hendes mand at bruge imod årlig rente, hvilket pantebrev nu bedrager sig til 133 sletdaler, som Rasmus Pedersen bevilger hans søster at nyde og beholde, hende og hendes arvinger til evindelig ejendom.

(55)

10/6 1667.

** Mikkel Lauridsen i Halling på husbonds vegne et vidne, at efterskrevne husmænd Niels Hansen Skot Mikkel Snedker og Jens Knudsen i Odder, de var ikke for kommissærerne, som var i Odder 18/3 og 19/3, så de vidste ikke, at de skulle være Hans Friises tjener før 14 dage senere, og tilmed har de deres huse på jomfru Else Gersdorfs gods.

** Laurids Brorsen på Dybvad. Rasmus Sørensen i Halling vidnede, at 22/4, da Laurids Brorsen førte vidner imod Rubert Tomasen, da kom han til ham og bad ham skaffe ham en vogn til tinget, men da de kom til tinghuset, ville han ikke gå derind eller bie, men ville til Fillerup.

** Laurids Brorsen. efterskrevne vidnede, at de 9/5 stævnede Rubert Tomasen for vidner, Laurids Brorsen ville forhverve, og Niels Mikkelsen Skrædder af Bjerager vidnede, at han gjorde en nattrøje for Rubert Tomasen, da han var i Laurids Brorsens hus.

** hr Melchior Jensen sognepræst til Torrild og Vedslet sogne. efterskrevne ejermænd fremlagde deres skriftlige afsigt, eftersom de var tilnævnt at udlægge og fyldestgøre et lovhævd og stykke særskov og jord, hr Melchior Jensens selvejer bondegård i Torrild tilhørende, som ligger i Fensholt mark og skov, efter lovhævdens formelding, som blev forelæst dem, hvorefter de begyndte ved et stenskel, som blev vedkendt at være ret ende og hjørneskel imellem samme lovhævd og KM skov, og derefter til de øvrige skel, som alle blev vedkendt at være ret skel til hr Melchiors jord, hvorefter de overmålte lovhævdet i sin bredde, og efter skel og mål befandtes den omtvistede jord at ligge i forskrevne lovhævd og hr Melchiors skov, hvilket førbemeldte ejermænd samdrægtigt tilsvarede, at det er deres afsigt, og dermed gik de straks af tinget.

(56)

** Hans Pedersen i Terndrup. for retten fremkom Jens Simonsen, som for tyveri har været indsat i Horsens, og bekendte alt hvis, han tilforn 4/6 har bekendt på Horsens byting, og her for retten opregnede og bekendte efterskrevne, han havde stjålet, som han ikke tilforn kunne komme i hu og de stjålne klæder solgte Henrik Skrædders kone i Horsens for ham.

(57)

** Hans Pedersen lod vurdere efterskrevne klæder, som en fange Jens Simonsen er taget med i Horsens, og vedgår at have stjålet, og var på ham bundet, som han selv navngav det ene stykke efter det andet, hvem han havde det frastjålet, og han bekendte sig skyldig til den død, han straks skulle idømmes.

** Mikkel Lauridsen i Halling på sin husbonds vegne spurgte Anders Sørensen i Fensholt og Frands Knudsen sst, om de 4/6 havde forevist eller vedkendt de skel for ejermændene i Fensholt skov, og de benægtede ved ed, at de ingen skel havde forevist eller samtykket omkring hr Melchiors Milhugskifte, og der fandtes ingen skel ved den nordre side eller vestre ende, og ingen foreviste skel, uden hr Melchior og Jørgen Sandemand alene, og så tilspurgte han ejermændene, hvem de vederparter var, som på åstederne skulle have samtykket de skel i deres afsigt, da veg de straks af tinget for retten og intet dertil ville svare.

** Laurids Brorsen på Dybvad tilbød Rasmus Jensen i Balle, at han på sl Anders Nielsens børns vegne ville skifte og dele den bondegård i Balle med ham i to parter, så Laurids Brorsen, som har halvparten i pant, og Rasmus Jensen, som er børnenes tilforordnede værge, kunne vide hvor sin anpart ligger, og ager eng skov og andet at bruge, hvortil han svarede, at ingen havde leveret ham noget at tage under værgemål, hverken gods skiftebrev eller adkomst, eller ved, hvad børnene skulle have.

(58)

** Jost Nielsen i Onsted herredsfoged samt efterskrevne tiltagne og opnævnte dannemænd gør vitterligt, at Hans Pedersen i Terndrup på sine egne og flere sagsøgeres vegne havde i rette ladet føre en fange Jens Simonsen med nogle stjålne og påbundne koster, som han er taget med i Horsens, og 4/6 gjort sin bekendelse efter tingsvidnes lydelse, og begærede, at han måtte forhøres, hvorefter han gjorde efterskrevne bekendelse om hvad, han havde stjålet hos hvem og til hvem det blev solgt, hvorefter der blev afsagt dom: da han er pågrebet og taget med tyveri, hvoraf en stor del

er bundet på hans bag, og han har vedgået sine mangfoldige tyverier, da dømmes han til at have forbrudt hans liv til et hængende ved bødlens hånd.

(60)

17/6 1667.

** Peder Rasmussen i Dyngby. Hans Jørgensen i Odder på hans hustru Bodil Pedersdatters vegne gav ham afkald og kvittering for alt hvis arv og gods, som er hende arveligt tilfaldet efter hendes sl forældre Peder Rasmussen og Karen Mikkelsdatter, som begge boede og døde i Hølken.

** Ove Jensen i Sander. synsmænd afhjemlede syn og taksering på noget græsning, liggende til de Sander mænds gårde i Odder skov, hvor mange høveder, der kunne fødes om sommeren på hver deres skifter.

(61)

** Ove Jensen i Sander på sine egne og Ove Pedersen og Søren Knudsens vegne sst til 3.ting forbød de Odder bymænd at drive på de Sander mænds græs i Odder skov, som de ejer skatter og skylder af, før de dem betaler og kan have i minde, og ellers lyste samme græs i fred.

** Søren Simonsen i Randlev på sine egne og flere forarmede sst deres vegne et vidne, at efterskrevne bønder i Randlev er ynkeligt forarmede, at de ingen formue har at betale deres restants, og de lider stor hunger og nød for brød og næring, og de arbejder og træller i forhåbning at Gud vil give dem bedre grøde, og om deres øvrighed vil eftergive dem restantsen, at de kunne blive ved husene og ej forlade dem øde.

** Peder Clausen på Alrø med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

25/6 1667.

** Jens Mikkelsen i Fillerup. gamle Søren Rasmussen i Fillerup på sine egne vegne og Christen Rasmussen i Torrild på hans ægtehustru Anne Sørensdatters vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Jens Mikkelsen og hans hustru Karen Sørensdatter og deres arvinger, først Søren Rasmussen al halvparten af det selvejerboel i Fillerup, som han og Jens Mikkelsen nu tilsammen iboer, og Christen Rasmussen hans hustru Anne Sørensdatter en søsterlod i samme bol, som hun har arvet efter hendes sl mor Anne Jensdatter, som boede og døde sst.

(62)

** Mikkel Lauridsen af Halling, fuldmægtig over jomfru Sofie Amalie Gersdorfs gods, stævnede hr Melchior Jensen i Torrild med flere, og efterskrevne vidnede, at de 4/6 var i Fensholt skov og så, et førnævnte ejermænd begyndte at måle hr Melchiors skovskifte indtil det 4.mål ved Rodkærsballe, da holdt de op at måle samme, og efter rådslagning sagde de, at de turde ikke understå dem at måle længere end til agerlandet og gik derfra.

(63)

** Rasmus Christensen i Hvilsted begærede høringsdele over Niels Pedersen, som for skolemester skal have sig sted og fæst med de Hvilsted mænd at lære deres børn et halvt år, og er efter 5 uger ulovligt undveget af sin tjeneste, hvortil han svarede, at han drog fra dem, for de ville ikke give ham hans løn.

** Peder Christensen i Odder. efterskrevne vidnede, at de var beskikket til Morten Knudsen og hans hustru i Skanderup på Peder Christensens vegne og begærede, at Bodil Knudsdatter ville tage ham løs for de kristenklæder, han havde hentet til hende i Hovedstrupgård, thi der var gået dom over ham derfor, og da svarede Morten Knudsen og hans hustru, at de skulle holde ham skadesløs, og hun ville selv betale for hvis, der var blevet borte for hende af den kristenhue og klæder.

** Markus Wittenberg i Oldrup til 3.ting kendte løsen på hvis eng jord og brug, som han har i pant af den selvejer bondegård i Oldrup, som Hans Rasmussen iboer, og han opsagde sine panter og begærede sine penge igen.

** Peder Jensen i Oldrup på hans husbond de Banners vegne forbød nogen at hugge i de skove, som er dem tilhørende, under ran.

(64)

** Peder Jensen i Oldrup på sin husbonds vegne til 3.ting lovbød al hvis sæd, som er sået i Niels Banners tjeneres jord uden deres husbonds minde, og tilbød dem deres frugtgæld, og forbød alle sådan sæd at høste.

** Peder Jensen i Oldrup forbød efterskrevne mænd at befatte dem med hvis korn rug byg havre og boghvede, som er ridefogden Peder Sørensen tilvurderet for bøndernes landgilde og hvis, de var husbonden skyldig.

** Oluf Rasmussen i Hadrup på hans svoger Anders Frederiksens vegne stævnede Niels Sørensen i Lerdrup og Peder Pedersen sst og tiltalte dem, for de fra ham tager og formener hvis, ham er lovet til sit livs ophold af den gård, han afstod for Niels Sørensen imod tingsvidnes lydelse, og satte i rette, om Anders Frederiksen ikke burde nyde sin aftægt, hvortil Niels Sørensen svarede, at han havde afstået halvparten af gården for Peder Pedersen, som havde fæstet den af husbonden. opsat 6 uger.

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 høringer lod fordele Alrø bymænd, hver for en skæppe havre, som de skulle have givet ham for dette tinghus at færdige og for anden gæld, de er ham skyldig.

(65)

1/7 1667.

** Oluf Rasmussen i Malling på Niels Hansen i Krekær hans vegne lovbød al hvis lod og part jordegods og ejendom, som Niels Hansens hustru Maren Nielsdatter er arveligt tilfaldet i den selvejer bondegård i Morsholt, som hendes sl forældre iboede, som er efter hendes sl mor Anne Jørgensdatter efter hendes skødes indhold, dateret 5/11 1621, og den lod, som hende var tilfaldet efter hendes sl far Niels Olufsen. varsel til Anne Rasmusdatter i Morsholt med hendes lovværge

Rasmus Nielsen sst Kirsten Nielsdatter og hendes mand Jørgen Ovesen sst og Mikkel Rasmussen i Fillerup på hans barn Rasmus Mikkelsens vegne.

** Rasmus Nielsen i Morsholt med sølv og rede penge i hænderne frembød for hvis jordegods, som Niels Hansen i Krekær lovbød, i den selvejer bondegård i Morsholt, som Rasmus Nielsen iboer, og han formente, at Maren Nielsdatter ingen arvepart kan have efter hendes sl mor og fremlagde et tingsvidne 5/11 1621, hvor Niels Olufsen i Morsholt skøder halvparten af hans selvejer bondegård til Jørgen Pedersens datter Anne Jørgensdatter af Svorbæk, hvilket skøde skal være dødt og magtesløst, såfremt de får livsarvinger tilsammen.

** Mikkel Lauridsen ridefoged på sin husbond Frands Rantzau til Estvadgård hans vegne efter synsvidne 6/5 stævnede Jens Sørensen i Egholm for en andel stave og træ, som er bortkommet af den skov i Odder mark, han var befalet at se til, hvortil han svarede, at han ikke havde kunnet befatte sig med samme skov, siden skovrideren har fået sit bestallingsbrev, og han har ikke været forskånet for arbejdspenge, men han lovede at afsone sagen med husbonden.

** Frands Rantzau til Estvadgård. Hans Jørgensen i Odder, som Mikkel Lauridsen har ladet stævne, for han har ladet hugge og ulovligt bortkomme en andel træ af den skov, som han var betroet at se til, bekendte, at han havde nydt frihed for arbejdspenge derfor, og lovede at aftinge sagen med husbonden.

(66)

8/7 1667.

** Børge Mikkelsen, fuldmægtig over en del gods i Hads herred. Mads Sørensen i Nølev vidnede om det delefogden og Erik Jacobsen har oppebåret af landgilde og arbejdspenge af efterskrevne, hvilket han ikke nægtede.

** Peder Pedersen i Søby lod fordele Ingeborg Rasmusdatter i Ørting for 10 mark, for hun ulovligt er gået af sin tjeneste.

** Rasmus Jensen i Balle og Mads Sørensen i Nølev beklagede, hvorledes de af ridefoged Hans Bertram blev befalet at møde i sl Anders Nielsens gård i Balle over skifte på de umyndige børns vegne 5/9 1666, skønt de er fattige mænd og intet tilhører børnene, hverken på fædrene eller mødrene side, og da var tilstede børnenes fornemme næste slægt på mødrene side samt vurderingsmænd og en stor forsamling at fordre mange store summer gæld, hvortil blev udlagt gods, og bestilt en ubekendt udenherreds mand Ebbe Jensen at skrive samme skifte, hvoraf de endnu ikke har fået nogen udskrift, eller hvor godset blev af, uanset de tit og ofte har begæret det, og de begærede, at de måtte være fri for dette værgemål, og efterskrevne vidnede, at de på værgernes vegne havde været beskikket til ridefogden Hans Bertram i Skanderborg og givet tilkende, at værgerne intet skiftebrev havde fået af Ebbe Jensen og ej heller er dem leveret gods børnebreve eller besked, hvorfor de ville være undskyldt, eftersom sl Anders Nielsens efterleverske er draget her af herredet med både børn gods og breve uden noget redeligt skifte at være fuldkommet, så de dem intet dermed kan befatte eller svare til. varsel til Hans Bertram i Skanderborg Morten Worm og hans hustru i Linå og Ebbe Jensen i Rindelev.

(67)

** Rasmus Jensen Møller. Clemend Hansen i over Fillerup mølle gav tilkende, at han for sin alderdom og armods skyld ikke længere kan holde den mølle, han iboer, ved magt, hvorfor han afstår sit fæste med begæring til husbonden Frands Rantzau, at hans svoger Rasmus Jensen samme mølle i besiddelse må bekomme.

15/7 1667.

** Jørgen Pedersen i Torrild stævnede Morten Nielsen Frakær i Odder for dom og tiltalte han for 10 rigsdaler og en tyrefærdig kvie, at have lovet ham på hans søsterdatter Maren Ovesdatters vegne i Odder for beliggelsesmål. sagen blev opsat 1 måned.

** Børge Mikkelsen fuldmægtig. Erik Jacobsen i Skovsgård, KM delefoged over det hidindtil beholdne gods, at eftersom Børge Mikkelsen efter 6 ugers opsættelse havde tiltalt ham for en andel landgilde at have oppebåret, som af hans øvrighed er ham bevilget for sin umage og bestilling, hvilket Børge Mikkelsen på husbonds vegne ikke har villet lade passere, eftersom han har skøde på samme gods, så er de forligt således, at Erik Jacobsen leverer ham foromrørte landgilde.

(68)

** Børge Mikkelsen. Anders Sørensen i Nølev fremviste en stedsmålsseddel og kvittering til Anders Sørensen i Saksild på en halvgård i Nølev, som Mads Rasmussen sst for ham har afstået, og giver til stedsmål 10 rigsdaler.

** Niels Rasmussen i Trustrup til 3.ting lovbød al jordegods og ejendom, som han har arvet og købt i den selvejer bondegård i Trustrup, han iboer. varsel til Johanne Nielsdatter i Trustrup med hendes lovværge Jens Nielsen og hans børn i Sondrup Mette Rasmusdatter i Hvilsted med hendes mand Jens Nielsen Maren Rasmusdatter i Odder og hendes mand Niels Jørgensen og Maren Rasmusdatter i Trustrup.

** Erik Jacobsen i Skovsgård tilbød efterskrevne mænd deres korn og gods, som er vurderet fra dem for deres restants for 1665, om de det vil løse for pengene, det er vurderet for, ellers er de forbudt at befatte dem med samme korn at høste under ran.

** Jørgen Eskesen i Rude på sine egne og flere medarvingers vegne med fuldmagt af Peder Rasmussen i Serridslev Niels Pedersen og Jørgen Pedersen sst Poul Pedersen i Nebel på hans hustru Maren Pedersdatters vegne Rasmus Sørensen i Serridslev på sin hustru Karen Pedersdatters vegne med deres egne hænder underskrevet, desligeste Rasmus Mogensen i Oldrup på hans hustru ældste Maren Eskesdatters vegne Morten Rasmussen i Trustrup på hans hustru Anne Eskesdatters vegne og Mogens Rasmussen sst på hans hustru yngste Maren Eskesdatters vegne til 3.ting lovbød alle de lodder og parter jordegods særjord og ejendom, som dem enhver arveligt er tilfaldet i den selvejer bondegård i Oldrup, som Jens Eskesen nu iboer, efter deres sl mor Karen Eskes. varsel til Jens Eskesen i Oldrup.

** Jens Eskesen i Oldrup med sølv og rede penge i hænderne formente sig og sin hustru nærmere til at købe med hans søskende og søskendebørn den halve gård i Oldrup, som de har lovbudt, eftersom han boer deri og med sin hustru har den største lod deri.

(69)

22/7 1667.

** Søren Jensen Sparre i Randlev. efterskrevne vidnede, at han er så ganske forarmet, at han intet gods har eller nogen formue til at betale hans restants eller har sæd til den øde gård, han iboer, som han og hans hustru kan nære dem med, men nødes at søge om brød i Guds navn, så de to fattige folk, som vel er kommet af fornemme godtfolk, og holder dem selv ærlige, er dog så forarmede, at de har deres øvrigheds hjælp og nåde fornøden, og deres restants må dem eftergives for Guds skyld.

** Peder Knudsen i Kysing tilspurgte Karen Madsdatter, barnfødt i Nølev, hvad heller hun stedede sig først med ham at skulle tjene i nærværende høst eller med Søren Nielsen i Bjerregård, hvortil hun svarede, at hun stedte sig først med Søren Nielsen og siden med Peder Knudsen, men ikke anderledes, end om hun kunne komme løs for Søren Nielsen.

** Børge Mikkelsen på sin husbonds vegne stævnede Aksel Sehesteds efterskrevne bønder for dom for deres restants. opsat 6 uger.

29/7 1667.

** Erik Jacobsen i Skovsgård. Anders Nielsen, borger og rådmand i Horsens, på hans principals vegne, som er fuldmægtig over en del gods i Randlev, tog i hånd Erik Jacobsen og vil være hans hjemmel til at bruge det græs eng og hø, som er på den ødegårds grund i Randlev, som Erik Jacobsen tilforn har opsagt, som han må bruge et år.

** Niels Knudsen i Loverstrup mølle. Jørgen Christoffersen, fuldmægtig over en del gods i Randlev, tilstod, at han har forundt Niels Knudsen Smed et stykke eng, som ligger til den gård i Randlev, som Erik Jacobsen havde opsagt og står øde.

** Børge Mikkelsen fuldmægtig på Karen Sørensdatters vegne i Assedrup fremlagde lod læse og påskrive hendes skriftlige klage, hvorledes hun 18/7 er blevet slået blå og blodig, så hun ikke tror at bekomme sin førlighed igen, hvilket Jens Svendsen i Assedrup og Hans Nielsen i Tvenstrup gjort har, da de kom til hende i det hus, som hende er forundt af ham og husbonden, og med gevalt ville kaste hende og hendes fattige gods ud på gaden, og de slog hende med stok, og kastede hendes gods ud og slog det i stykker, og tog hende i hver sin arm og drog hende udaf huset, hvor de slog hende, så hun faldt til jorden, underskrevet Karen sl Knud Pedersens, hvortil Jens Svendsen svarede og benægtede ved ed, at han ikke slog eller drog hende og på hendes bror Peder Sørensens spørgsmål svarede, at hun gik ud på hendes ben.

(70)

** Børge Mikkelsen. synsmænd afhjemlede syn på Karen Sørensdatter af Assedrup, som var kommet i ynkelig måde i Rasmus Jensens gård, og hendes hånd var blå og ophovnet og hendes arm blåslået og havde et blåslag i ansigtet, som var ganske blodigt, som hun beskyldte Hans Nielsen i Tvenstrup og Jens Svendsen i Assedrup for at have gjort i hendes hus.

** Niels Pedersen på Åkær på sin husbond Laurids Brorsens vegne klagede og gav tilkende, at han med flere dannemænd havde befundet stor skovskade, som nylig er gjort i Gyllingnæs skov, som

skovfogderne berettede, at efterskrevne havde gjort, hvilket de vedgik, formedelst Laurids Brorsen havde givet dem minde dertil, og begærede, at sagen måtte bero, til deres husbond hjemkom, så ville de deres forseelse aftinge og sone uden nogen proces.

(71)

** Christen Rasmussen Skrædder i Torrild klagede, hvorledes Rasmus Rasmussen i Torrild og hans hustru har dem tilfordristet 18/7 at tage hans hø, som han havde ladet slå i Rudgårds sig, som han har fæstet til det hus, han iboer, hvilket Rasmus Rasmussen ikke benægtede, men svarede, at Christen Skrædder havde lovet at give ham kopi af hans fæstebrev, og det er ikke gjort, så nu fremlagde han både fæstebrev og kontrakt.

** Christen Mogensen, barnfødt i Oldrup, og nu boende ved Boller, ved hans far Mogens Jørgensen i Oldrup begærede hans stokkenævn, og først 24 dannemænd og siden menige herredsmænd vidnede, at Christen Mogensen er født i Oldrup af ærlige forældre Mogens Jørgensen og Karen Holgersdatter, som endnu lever sst, og han har skikket sig ærligt kristeligt og vel.

** Peder Sørensen af Assedrup stævnede Jens Jensen i Svorbæk og tiltalte ham for 6 sletdaler efter hans håndskrift. opsat 1 måned.

5/8 1667.

** Erik Jacobsen i Skovsgård på hr Christen Nielsens vegne i Randlev lod fordele Kirsten Sørensdatter, som ulovligt gik af hendes tjeneste.

(72)

** Christen Rasmussen Skrædder i Torrild stævnede Rasmus Rasmussen i Torrild og hans hustru og børn for vidner, og efterskrevne vidnede, at de 18/7 så, at Rasmus Rasmussen og hans hustru og to pigebørn rev det hø sammen i Rudgårds sig på Torrild mark, som Christen Rasmussen har i fæste.

** Laurids Brorsen, forvalter på Åkær, fremlagde et skriftligt forbud, at eftersom jus patronatus til Bjerager kirke er transporteret og overdraget ham i betaling af de Gersdorfer, tillige med kirkens tiende, så vil han af bønderne annamme tienden i kærven på ageren og med dem lade tælle, og da forbydes de at indhøste nogen sæd, før hans fuldmægtig har talt med dem på ageren, hvortil Rasmus Rasmussen i Bjerager med flere svarede, at de havde kirkens tiende i fæste til Bjerager sogn, og dette er ikke forbrudt, men de har ydet både kirkens korn og skatter deraf, som de fremdeles ville gøre, mens deres fæstebrev står ved magten.

** Mogens Rasmussen på Hvilsted bymænds vegne. synsmænd afhjemlede syn på Hvilsted og Kærgårds bygvang, som dette år af hede og brynde er forvisnet og misvokset, og da er misvæksten så stor, at de ikke kan få så meget byg igen, som de har sået.

(73)

12/8 1667.

** Rasmus Christensen i Falling og Poul Jørgensen sst kendtes dem at have gjort en kontrakt med hverandre, at den 3.part af Poul Jørgensens gård, som Rasmus Christensen havde stedet, at han den igen for ham afstår, og Poul har lovet ham hans stedsmål igen.

** Jørgen Bjelke til Haversholm rigsråd stævnede i Skanderborg Frederik van der Liedt amtsskriver og underskriver Anders Vognsen for vidner, og efterskrevne vidnede, at de denne forleden sommer har ydet og leveret til Anders Vognsen i Skanderborg dem matrikelskat, som til 1/5 var forfaldet, både af Åkær hovedgård og tilliggende bøndergods, men hvis de leverede blev ikke rigtigt kvitteret, eftersom mange af de fattige bønder ikke kunne læse, så de tykkedes dem således at være bedraget.

(74)

19/8 1667.

** Hans Eriksen i Fillerup stævnede Karen Lauridsdatter i Fillerup og hendes mand Gregers Andersen for nogle skældsord, som hun skal have haft om ham, og spurgte dem, om de vil sigte ham for noget uærligt, eller har noget ondt eller utilbørligt at beskylde ham for, hvortil de svarede, at de ved intet utilbørligt at sige om ham hans hustru eller børn.

** Rasmus Rasmussen i Torrild og Christen Rasmussen Skrædder sst kendtes dem at være forligt om den tvist dem imellem om noget hø, således at Christen Rasmussen får et andet læs hø af Rasmus Rasmussen, og de er forligt om husleje og stedsmål, såfremt Christen Skrædder vil flytte.

** Jens Pedersen Høg i Loverstrup til 3.ting aflyste en ulovlig vej, som usædvanligt gøres imellem Sandege og Loverstrup skov og over til Fillerup vejles skov og mark, som en del af Odder inderster og husmænd et årstid har brugt med deres fæmon, hvorved han lider stor skade på hans græs.

** Jens Sørensen Snedker i Odder Jørgen Frandsen og Oluf Lauridsen sst. eftersom Hans Jørgensen i Odder tiltalte ovennævnte for noget, de skulle have hugget i Odder skov, som han var betroet at se til, så benægtede de at have hugget noget ulovligt, men det, Hans Jørgensen tiltaler dem for, det undte han selv dem for år og dag siden, og viste dem i skoven hver et hallind bøgetræ, som han ikke har klaget over før nu, hvilket han vedgik, men benægtede, at de havde betalt ham derfor, men lod sagen falde.

(75)

26/8 1667.

** Laurids Brorsen på Dybvad, forvalter på Åkær, stævnede hver mand i Bjerager sogn for vidner og dom kirkens korntiende anlangende, som de imod forbud har borttaget, og ikke ladet hans fuldmægtig tælle med dem, og formente, de havde forgrebet sig imod KM skøde og jus patronatus til kirken, og de bør fra dem lægge Bjerager kirkes tiendekorn på kærven og lide og straffes, som vedbør. opsat 4 uger.

** Laurids Mortensen på Åkær vidnede, at han 8/8 var i Bjerager og erbød sig, at han på Laurids Brorsens vegne, som har KM tilladelse på KM tiende i kærven at oppebære, ville tælle med dem efter recessen, da ville de ikke men svarede, at de ville selv uden andre tælle, og ville siden tale Laurids Brorsens minde, når han kom hjem fra København, thi de havde samme tiende i fæste.

2/9 1667.

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som dette år findes på efterskrevne skove, der ligger til Åkær og underliggende gods.

(76)

** Mikkel Lauridsen ridefoged stævnede Ernst Berlle i Odder for at svare til klagemål, eftersom han skal have angivet for Frands Rantzau, at Niels Lauridsen Skøt skulle nogle gange have skudt adskillige dyr, og en del deraf solgt i Århus, hvortil Niels Lauridsen svarede og benægtede ved ed, at han ikke har solgt eller skudt nogle dyr til egen nytte.

** Frands Rantzau til Estvadgård. synsmænd afhjemlede syn på Odder kirkes bræk og brøstfældighed.

** Jens Jespersen, KM birkefoged til Saltø birketing, som siden han begav sig fra hoftjeneste og hjem til sin far, hvor han nogle år har opholdt sig, begærede herredsmændenes kundskab, hvorledes han har skikket sig, og 24 efterskrevne dannemænd vidnede, at han har skikket sig ærligt kristeligt troligt og vel både i freds og fjendetid al den stund, han har været i deres omgængelse fra barns opfødsel, før han rejste til hoffet udenlands, og siden han kom her i landet igen før den sidste fejdetid.

(77)

** Børge Mikkelsen, ridefoged over Aksel Sehesteds bønder, stævnede efterskrevne bønder for deres restants af landgilde og trælpenge 1666, og fremlagde sin underskrevne restants, dateret Skanderborg 22/6 1667 Børge Mikkelsen, hvorefter Niels Nielsen med flere af Randlev, som boer i nogle små boliger, og dog i forskrevne restants er sat for arbejdspenge enhver som af en fuld gård, hvorfor de begærer nedsættelse og fremlagde et tingsvidne af 1652 angående deres arbejdspenge, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale deres restants af landgilde og arbejdspenge.

(78)

9/9 1667.

** Anders Holgersen, forvalter på Tyrrestrup, på husbonds vegne lod fordele Jens Jensen, nu boende i Nølev, efter en dom udstedt af Vor herredsting 14/6 sidst forleden, for 60 rigsdaler restants til hans husbond, før han flyttede af sin gård i Toftum, han iboede.

(79)

** Hans Rasmussen i Ondrup. Oluf Pedersen i Amstrup gav ham fuldmagt til at tiltale Jens Pedersen i Amstrup for noget børnegods, han har taget til sig efter Oluf Pedersens sl mor, som skulle komme ham til fremtarv, hvorefter han stævnede ham. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Høg i Loverstrup. efterskrevne vidnede, at der nu hænger et godt led på vejen fra Loverstrup til kirken ved Søren Rasmussens have i Slippen, men det første led han hængte der, det

var ikke vel hængt, men folk skulle bære det om og blev derfor sønderhugget og sønderkørt, så fæmon gik der igennem til skade for Jens Høg på hans korn.

** Mikkel Lauridsen ridefoged på sine principalers vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvad olden, der findes på de skove, som hører til jomfru Margrete Gersdorfs lod.

** Jens Pedersen Tygesen af Horsens på Laurids Christensen i København hans vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvad olden, som dette år findes på Loverstrupgårds skove.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners ridefoged. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som dette år findes på de Banners skove.

(80)

** Frands Rantzau til Estvadgård, synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som findes på de skove i Hads herred, som Frands Rantzau er formynder over, på sl rigens drosts børns lodder.

** Frands Rantzau til Estvadgård. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som dette år kunne findes på jomfru Sofie Marie Gersdorfs skove.

(81)

** Jørgen Mortensen i Fillerup på selvejerbønders vegne. synsmænd afhjemlede taksering af olden, som findes på Fillerup og Odder samt efterskrevne selvejerbønders skove.

16/9 1667.

** Peder Rasmussen i Spøttrup. efterskrevne vidnede om slagsmål mellem Jens Pedersen og Christen Backs hustru i Spøttrup, at de hørte det, men de så kun, at Jens Pedersen tog for sig imod hende, og hun havde et træ i hånden, og Jens Pedersen mødte og benægtede ved ed, at han ikke slog hende, hvorefter synsmænd afhjemlede syn på Christen Backs hustru, som havde tre blåslag på den ene arm, som hun beskyldte Jens Pedersen for.

** Morten Hansen i Svejgård med fuldmagt af Bjerager sognemænd. efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede at så længe de kan mindes, da har de selv haft deres tiende i fæste, og sognemændene havde betroet Erik Rasmussen i Rørt, at han skulle indskrives, og han stod for tienden.

(82)

** Erik Jacobsen i Skovsgård. Rasmus Pedersen Svolgård i Randlev vedgik, at han høstede det rug, som var vurderet fra ham for restants af hans landgilde til Clemend Clemendsen, og det ligger for sig selv i hans lade, og øvrigheden befalede ham at høste det.

** Morten Hansen i Svejgård på efterskrevne menige Bjerager vegne stævnede Erik Rasmussen i Rørt og tiltalte ham, for han forholder dem deres fæstebrev, som han på sognemændenes vegne skulle have i forvaring, og satte i rette, om han ikke bør fremlægge det. opsat 4 uger.

** Peder Keldsen i Torup. efterskrevne vidnede, at der stod et hus på Torup gade ved den selvejer bondegård, som Peder Keldsen iboer, og det blev øde længe før den sidste fjendetid.

** Clemend Clemendsen, forrige forpagter over Skanderborg og Åkær amter, stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård, forrige delefoged til Skanderborg, og tiltalte for restants i hans fogderi, som han skulle gøre Clemend Clemendsen regnskab for, som beløber sig til 106 rigsdaler, som på grund af hans forsømmelse og efterladenhed så længe har henstået. opsat 4 uger.

(83)

23/9 1667.

** Frederik Rantzau til Estvadgård hans fuldmægtig Jesper Rasmussen i Fillerup stævnede Morten Andersen i Snerild Christen Eriksen i Tvenstrup og hver mand i Snerild og Tvenstrup for vidner og dom, og han spurgte Morten Andersen, hvad han tør sige om den mand, der sagde ham, at bønderne af Snerild og Tvenstrup havde budt dobbelt så meget for den olden på Tvenstrup og Fensholt skov, som det blev sat for, og de havde klaget på Jesper Rasmussen, hvortil han svarede, at den, som havde sagt det, havde sagt ham usandt på, og Jesper Rasmussen fremlagde Jens Rodsten, KM viceadmiral, hans skrivelse, dateret Århus 12/9 1667, angående samme, og Jens Jensen i Snerild vidnede at samme dag 12/9, da han havde set denne skrivelse angående Frands Rantzaus et halvt hundrede svin at hente til skoven, da skikkede han folk over for at hente dem, og imidlertid gik han over til Morten Andersen, som var kommet hjem fra Århus, og sagde til ham, at han havde ladet hente Frands Rantzaus svin, hvortil Morten Andersen svarede, at han havde været i Århus, og der havde hans husbond Jens Rodsten undt ham olden til sig og naboer på øvrighedens part, dog skal de give for 12 svin mere på Snerild skov og lige så på Fensholt skov, hvorefter Jens Jensen bad folkene drive svinene tilbage igen.

(84)

** Peder Sørensen i Snerild et vidne, at efterskrevne i Snerild er kommet i stor armod, formedelst ulykkelige tilfald og misvækst.

** Peder Sørensen Egholm. efterskrevne vidnede, at han er meget fattig og har kun ringe gods og stor gæld.

** Rasmus Sørensen i Halling med fuldmagt af hr Jens Lauridsen i Harlev stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård anlangende 40 sletdaler efter hans håndskrift, som hr Jens Lauridsen med sin hustru er tilberettiget at fordre. opsat 1 måned.

(85)

** Hans Friis til Clausholm fremlagde og lod læse og påskrive en højesteretsdom 27/8 1667 imellem Frands Rantzau til Estvadgård på jomfru Else Gersdorfs vegne og Hans Friis dømt er, at den indstævnede indførsel bør så vidt ved magt at blive, som de 960 rigsdaler med sin rente efter højesteretsdom samme gårds køb vedkommende angår, men hvad sig de andre førommeldte summer belanger, da efterdi der ingen obligation derpå findes, bør ej uden simpel rente deraf at betales, ej heller rigens drosts arvinger pligtig een for alle, men aleneste pro kvota til dets betaling at svare.

30/9 1667.

** Søren Nielsen i Torrild. efterskrevne, som mindes op til 30 år, vidnede, at så længe har de huse og jord, som Søren Nielsen endnu bruger, været brugt til det boel, han iboer ulast og upåkæret i alle måder, før nu Knud Hansen begynder derpå.

** Knud Hansen i Torrild fremlagde sit indlæg, at eftersom der findes et hus og udskud ved det boel, Søren Nielsen i Torrild iboer, som er frakommet den gård, han har i fæste, så kan han ikke tåle at udgive hvis påbudne skat og landgilde, med mindre han kan få det hus og brug igen til hans gård, som tilforn har været.

(86)

** Jens Frandsen i Kærgård. synsmænd afhjemlede syn og taksering af olden til de to selvejergårde Pilgård og Kærgård.

** Hans Rasmussen i Oldrup og Markus Wittenberg rytter i Oldrup blev venligt forligt og fordraget om deres pantebreve og gæld.

7/10 1667.

** hr Melchior Jensen, sognepræst til Torrild og Vedslet, stævnede Johan Andersen Degn i Torrild for vidner, og han gav last og klage over degnen, for han natten efter 26/9 pludseligt med stor tumult er indkommet i hans hus, hvor godtfolk med stort besvær ledsagede ham ud, hvorefter han kom ind gennem bagdøren til de godtfolk, som sad i stuen og havde natteleje hos præsten og uførmede og jog dem ud på gaden, og da præsten sendte en af sine tjenere efter dem, da blev han slået med en kniv igennem hans arm, så han ved sig ikke sikker for ham, med mindre hans tyranniske blodige opsæt ved øvrigheds myndighed bliver stillet.

(87)

** hr Melchior Jensen. efterskrevne vidnede, at der 26/9 sad nogle godtfolk i præstens stue, og da kom Johan Andersen Degn ind i huset til dem, og sagde at han kom for at hente hans husbond Jørgen Pedersen Sandemand hjem, og han slog og buldrede, så ingen kunne have ro for ham, indtil præsten kom i hans bare skjorte og bad om fred og ro og bad Johan om at gå, og de fulgte ham ud, og da han senere kom ind igen, rejste ridefogden Peder Sørensen sig og gik derfra, og præstens drenge fulgtes med ham, og da kom Johan Degn efter dem og slog Rasmus Nielsen i hans arm med en kniv, så svarede Johan Andersen, at Jørgen Sandemands kone bad ham hente ham hjem og følges med ham, for det var mørkt

** Rasmus Nielsen, tjenende hr Melchior Jensen i Torrild, klagede og gav tilkende, at natten efter 25/9, da han gik på gaden med ridefogden, da kom Johan Andersen Degn bagefter dem og slog ham i hans arm med hans kniv, og synsmænd synede hans sår for retten, og han havde et stort åbent sår på armen, som han beskyldte Johan Degn at have slået ham.

** Rasmus Christensen i Falling. Hans Rasmussen i Oldrup tilstod sig skyldig at være ham 20 rigsdaler, som han ham medforstrakt havde til at indløse sin gårds ejendom, som var udsat, hvorfor han pantsætter ham to stykker eng af hans selvejergårds ejendom.

(88)

** Mourits Hansen, forpagter på Kærbygård, stævnede Peder Jensen i Oldrup for dom og tiltalte ham for 40 sletdaler, som han efter deres kontrakt er blevet ham skyldig, og som han blev tildømt at betale

** Mourits Hansen forpagter stævnede efterskrevne for gæld af restants for 1666. sagen blev opsat 1 måned.

** Frands Rantzau til Estvadgård stævnede Morten Andersen i Snerild og hans medfølgere Tvenstrup bymænd Peder Jensen med flere for dom, og tiltalte dem for ubilligt angivende og klagemål, som de har gjort over Jesper Rasmussen for Jens Rodsten i Århus, og med underfundighed tilvendt sig den olden, som den gode mand havde til sine egne svin havde bestilt og ladet hendrive, som Morten Andersen i Spøttrup lod tilbagedrive, og satte i rette, om de ikke for sådan deres husbonds foragt og ulydighed at have deres fæste forbrudt. opsat 1 måned.

(89)

** Frands Rantzau stævnede efterskrevne Tvenstrup bymænd, for de imod deres husbonds skrivelse og befaling har siddet modvillig overhørig og ikke ville føre træ til Århus, som var dem udvist i skoven, og satte i rette, om de ikke deres fæste har forbrudt. opsat 1 måned.

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder for dom anlangende deres resterende smørlandgilde, som de blev tildømt at betale.

(90)

14/10 1667.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, forrige delefoged til Skanderborg, stævnede Mikkel Lassen i Rudgård, kirkeværge til Hvilsted kirke, og tiltalte ham efter Clemend Clemendsens restants for en andel tiendehavre, at reste med til KM af Hvilsted sogn. opsat 1 måned.

** Søren Nielsen i Torrild stævnede Knud Hansen i Torrild og hans mor Johanne Ibsdatter for dom og tiltalte Knud Hansen for en klage, han har gjort her til tinget for nogle af Søren Nielsens huse. opsat 1 måned.

21/10 1667.

** Laurids Brorsen på Dybvad, fuldmægtig over sl rigens drosts børns gods, tilspurgte Morten Hansen i Svejgård, at eftersom der er tvist om Bjerager kirkes korntiende, ville han vide, hvor Bjerager sognemænd havde ydet matrikelskatten deraf, hvortil han svarede, at de havde ydet den til lægdsmanden, som har den endnu.

** Laurids Brorsen på sl rigens drosts arvingers vegne tilsagde og advarede Morten Hansen i Svejgård på menige Bjerager sognemænds vegne, at de skal yde så højt, øvrighedens anpart korntiende er, på Åkær til Niels Pedersen imod hans bevis.

(91)

** Laurids Brorsen på Dybvad, de Gersdorfers fuldmægtig, stævnede Morten Hansen i Snerild Tomas Madsen i Bjerager og menige Bjerager sognemænd for dom og tiltalte dem, for de forleden høst imod forbud og uden fæstebrevs fremlæggelse eller adkomst har borttaget kirkens anpart korntiende af deres agre foruden patronens hjemmel, og fremlagde KM skøde og tingsvidner 5/8 og 26/8 sidst forleden, og Morten Hansen med fuldmagt af Bjerager bymænd fremlagde sit forsæt, at de har fæstet kirkens anpart korntiende i Erik Rasmussens livstid i Rørt og betroet ham fæstebrevet, og de har årligt og i rette tid ydet og leveret alle kontributioner, og mener dig derfor fri for tiltale, og fremlagde tingsvidne udstedt 16/9 og et skriftligt kundskab, at Erik Rasmussen ville møde ved tinget med fæstebrevet, når det gjordes fornøden, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom der ikke er fremlagt fæstebrev på kirkens anpart korntiende, men KM skøde på jus patronatus til Bjerager kirke, så bør de yde tienden på kærven, uden de den fremdeles kan nyde i patronens vilje og minde for billig afgift.

(93)

** Søren Knudsen i Sander. Anne Knudsdatter, barnfødt i Sander, med hendes ægtemand og lovværge Frands Mortensen i Storenor Peder Jørgensen, boende i Uth i Bjerre herred, på hans hustru Anne Jørgensdatters vegne skødede og solgte fra dem og arvinger og til Søren Knudsen og arvinger de lodder og parter jordegods, de har arvet i den halve selvejer bondegård i Sander, som Søren Knudsen iboer, efter deres sl far Knud Ovesen, som boede og døde sst, som er først Anne Knudsdatters søsterlod og Peder Jørgensen på hans hustrus vegne en broderlod, som sl Rasmus Knudsen arvede efter hans sl far, og som hans efterladte hustru Anne Jørgensdatter arvede efter deres fælles børn, som døde i Odder, efter deres sl far var ved døden afgået, hvilket jordegods nu er kommet til sin rette medarving Søren Knudsen

(94)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, forrige delefoged, stævnede efterskrevne bønder for gammel restants. opsat 1 måned.

** Erik Jacobsen gav last og klage, hvorledes ham efter dom var tilvurderet Anders Sørensens rugsæd, som bortflyttede, og hans eftermand, som indflyttede, tog det bort.

** Frands Rantzau til Estvadgård. synsmænd afhjemlede syn på noget træ, som findes hugget i Snerild skove.

(95)

** Hans Rasmussen i Ondrup med fuldmagt af Oluf Pedersen i Amstrup efter 6 ugers opsættelse stævnede Jens Pedersen i Amstrup og tiltalte ham for Oluf Pedersens fædrene arv, som han efter skiftebrev 6/10 1654 har taget til sig, hvoraf rester 6 sletdaler og korn, som han blev dømt til at betale.

28/10 1667.

** Anders Sørensen i Fensholt. efterskrevne vidnede, at på Fensholt mark er så ynkelig stor misvækst på alle slags korn, så de aldrig har set så ringe en afgrøde på en bymark, så de fattige mænd kunne ikke avle deres sæd igen, og den kunne ikke høstes med høle eller segl.

** Clemend Clemendsen forrige forvalter med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård for dom, og tiltalte ham for restants 106 rigsdaler, som for hans forsømmelse og efterladenhed så længe har henstået, og som han blev tildømt at betale.

(96)

** Morten Hansen i Svejgård på menige Bjerager sognemænds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Rasmussen i Rørt og tiltalte ham, for han forholder dem deres fæstebrev på Bjerager kirkes tiende, som ham var betroet, og han fremlagde tingsvidne 16/9 sidst forleden og et skriftligt kundskab, hvorefter Erik Rasmussens søstersøn Christen Eriksen i Tvenstrup fremlagde hans svar, at omtalte fæstebrev var i hans kiste, som kom til Samsø, hvor fjenderne tog den, og han så aldrig kiste eller breve igen, og der blev afsagt dom: han bør bevise, hvorledes fæstebrevet skal være ham frakommet, eller efter recessen sig det med sin ed at fralægge.

(97)

4/11 1667.

** Peder Eriksen i Skovsgård lod fordele efterskrevne for gæld.

(98)

** hr Jens Lauridsen i Harlev med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Jacobsen i Skovsgård og tiltalte ham for gæld efter hans obligation lydende på 42 sletdaler, dateret Storring 13/3 1662, udgivet til hans blodsforvante hr Jens Lauridsens hustrus mor Maren Nielsdatter Fog, sl hr Jens Jensens efterleverske i Storring, som blev fremlagt, og som han blev tildømt at betale.

** Clemend Clemendsen ved Skanderborg, forvalter over en del gods, som er Jacob Roluff udlagt, stævnede hans bønder for dom anlangende deres restants af landgilde og andet. opsat 1 måned.

(99)

** Frands Rantzau til Estvadgård med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder i Tvenstrup Snerild og Fensholt for dom for deres smørskyldpenge, og fremlagde en jordebog på det gods, som arveligt er tilfaldet Sofie Amalie Gersdorf, og der blev afsagt dom: de bør betale deres restants inden 15 dage.

** i lige måde på jomfru Else Gersdorfs tjenere i Odder sogn efter 6 ugers opsættelse fik namsdom for restants.

(100)

11/11 1667.

** Hermand Hermandsen med fuldmagt af Christen Pedersen generalfiskal på KM vegne fremfordrede Ernst Berlle, skovrider i Hads herred, sit skriftlige kundskab angående noget vildt, som i KM vildtbane 2/2 1666 skal være skudt, efter hans klage 5/2 1666, og på generalfiskalens spørgsmål svarede han, at efter han hørte skuddet, begegnede han en person, som navngav sig som Søren, der tjente i Ringkloster, og han lod ham gå fra sig, eftersom han ingen bøsse havde med sig, men senere fik han bedre kundskab om hans navn, og de to karle, som han så ved dyrene, rendte hastigt bort, men hvem de var den tid, vidste han ikke, og to dage efter angav han det for lensmanden Korfits Trolle, som svarede, at han skulle lade dyrene komme til jæger Christoffer Pedersen i Javngyde, at han skulle sende dem til København, og det hestedækken, han fandt, var uden mærke eller navn, dateret Torrild 23/10 1667 Jørgen Pedersen egen hånd Johan Andersen egen hånd, og på spørgsmål svarede Ernst Berlle, at personens navn var Mikkel Rasmussen i Gangsted, og den ene karl hed Gabriel Tomasen, som han så to gange ved stedet, dyrene lå, og beskyldte ham for medvider, men han kendte ikke Mikkel Rasmussen, som fremkom og svarede, at det aldrig skal bevises ham sligt over.

(102)

** Mikkel Lauridsen, de Gersdorfers ridefoged. Mikkel Pedersen Storm i Halling fremlagde sin klage, at allehelgensdag tidligt om morgenen blev hugget 4 risbøge i Halling skov, og han fulgte vognslaget derfra til Jørgen Pedersens gård i Spøttrup, hvor han fandt et læs risbøg i hans have, og Jørgen Pedersen svarede, at han huggede dem af nød og trang.

** Jørgen Jensen i Randlev. Tomas Madsen i Bjerager lod læse og påskrive en jordebog på hvis gods, som er udlagt til ærlig og mandhaftig Erik Herlovsen, hvor iblandt findes førnævnte Jørgen Jensens gårds landgilde.

(103)

18/11 1667.

** Hans Friis til Clausholm fremlagde efterskrevne afregning med Frands Rantzau og de andre sl rigens drosts arvinger efter højesteretsdom 7/8 1664, på kapital 960 rigsdaler med rente 327 rigsdaler, samt processens omkostninger til rejser fortæring og andet i alt 1252 rigsdaler, som arvingerne pro kvota skal betale, delt i 3 broderlodder og 5 søsterlodder, som han fordrer af efterskrevne arvinger

(104)

** Børge Mikkelsen, Aksel Sehesteds fuldmægtig, lod læse efterskrevne restants for 1666, som ingen havde noget at beklage imod

(105)

** Mikkel Lauridsen i Halling på husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på ulovlig skovhugst i Halling skov, som skovfoged Mikkel Storm beskyldte hans bror Jørgen Storm i Spøttrup for at have hugget og hjemført.

** Mikkel Lauridsen i Halling på sine principalers vegne tillyste Jørgen Pedersen Storm i Spøttrup et fuldt ran for 7 risbøge, som han har hugget og borttaget af Halling skov efter hans brors klage og syn.

** Mikkel Lauridsen. efterskrevne vidnede, at de allehelgensdag efter prædiken var med skovfoged Mikkel Storm til Jørgen Storms i Spøttrup, hvor de beså et læs risbøg, som nyligt var hugget, og da beklagede Mikkel Storm sig, at hans bror Jørgen Storm havde været i skoven, før prædiken var, og gjort den skade.

(106)

** Mourits Hansen, ridefoged til Kærbygård, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for restants og gæld, som de blev tildømt at betale.

** Oluf Rasmussen i Hadrup med fuldmagt af Jens Jespersen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom, som ham på hans far og egne vegne er gæld skyldig, som de blev tildømt at betale.

** Mikkel Rasmussen i Amstrup nægtede, at han ikke havde udlovet noget for de egeblokke, der blev opskåret og vurderet i hans gård, for han fik dem i øvrighedens minde, så ingen dom kunne falde, før bevis fremlægges.

(107)

** Frands Rantzau til Estvadgård hans fuldmægtig med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne Tvenstrup bymænd og tiltalte dem, for de imod hans befalinger har siddet overhørig og ikke i tilbørlig tid ville give og gøre hvis, de burde efter recessen, men efter deres egen tykke og onde vilje, først da de ikke efter begæring til en vis tid ikke ville age noget tømmer til Viborg og Århus, men gjorde ophold dermed fra 23/8 til 14/9, og dernæst for deres usandfærdige angivelse til Jens Rodsten angående olden, og satte i rette, om de ikke burde betale ham hans skade og have deres fæste forbrudt, og nu fremlagde han Frands Rantzaus skrivelse angående tømmer, som begge jomfruers tjenere skulle age til Viborg, med påtegning Tvenstrup mænd samtlige derpå svarede nej, de ville ikke, og derefter fremlagde en befaling om at age tømmer til Århus til et skib, som skulle føre samt tømmer til København, og fremlagde Jens Rodstens skrivelse formeldende bøndernes angivelse, dateret 12/9 1667, og en skrivelse fra Jens Lassen i Århus, at skipperen, som skulle have overført vedet, og formedelst det ikke i tide udkom, måtte kaste det, han havde fået, ind på land, hvor det blev stjålet, og dernæst fremlagde en dom 4/11, hvor de Tvenstrup mænd blev tildømt at betale deres resterende smørskyld med processens omkostninger, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale Frands Rantzau hans ved og deres andre forseelser at aftinge, som vedbør

(108)

** Rasmus Mikkelsen i Amstrup fremkom til gensvar imod Oluf Rasmussen i Hadrup hans tiltale på Jens Jespersens vegne i Fillerup anlangende hvis egeblokke, som var KM tildømt 1660,

benægtede ved ed, at han ikke havde lovet Jesper Rasmussen eller hans søn nogen penge for de egeblokke, hvorfor han blev fri for tiltale, indtil andet bevis fremlægges.

** Peder Jensen i Amstrup benægtede, at han ikke havde lovet at betale de egetræer, som han tiltales for, men da han afstod sin gård, da blev de i gården, og han lod dem, som fik gården, beholde træerne.

(109)

25/11 1667.

** Søren Gundesen i Ustrup på hans hustru Maren Sørensdatters vegne, og med fuldmagt af Mikkel Ibsen i Ålstrup på hans hustru Sidsel Sørensdatters vegne, og af Knud Gertsen i Uth på hans hustru Anne Sørensdatters vegne til 3.ting lovbød de lodder og parter jordegods, som de har arvet i den selvejer bondegård i Snerild, som Jens Jensen nu iboer, som dem var arveligt tilfaldet efter deres sl far Søren Simonsen, som boede og døde i Saksild. varsel til medarvinger Søren Jensen i Saksild Knud Andersen Mikkel Jensen Rasmus Tuesen Hans Mikkelsen Mikkel Rasmussen Søren Rasmussen sst Simon Eskesen i Nølev Jørgen Eskesen i Rude Morten Rasmussen i Trustrup og Maren Eskesdatter i Sander, og Simon Eskesen af Nølev bød sølv og rede penge for samme ejendoms lodder, og mener sig nærmere til at købe end nogen fremmede, efterdi han og har lod og part i samme ejendom. landstingsvarsel til ----.

** Erik Jensen Smed i Fillerup for Guds skyld begærede at måtte få dannemænds vidne om hans store armod, og efterskrevne vidnede, at han af polakkerne blev forjaget i armod, og siden i avlingstiden af svaghed ligget vanfør, så han intet har at give til skyld eller arbejdspenge, ej heller at nære sig og sine mange små børn med, meget mindre at komme til avl igen, uden hvis hans øvrighed og gode folk vil ham benåde og hjælpe.

** Peder Rasmussen af Spøttrup stævnede efterskrevne for gæld og restants. opsat 1 måned.

(110)

2/12 1667.

** Mikkel Lauridsen ridefoged på husbonds vegne fremæskede ransnævninge at gøre deres ed og tov over Jørgen Pedersen Storm i Spøttrup for 7 risbøge, som han er ran tillyst, for at have hugget og bortført, og efter ransnævningene havde hørt oplæst klage og synsvidner, begærede Mikkel Lauridsen fylding sat på ransnævningene, og Mads Sørensen af Nølev og Jørgen Eskesen af Rude tog hver andre i hånd tillyste og meldte ransnævningene at gøre deres ed og tov i denne sag, kongen og sagsøgeren ret og bonden ingen uret, dernæst fremstod Jørgen Pedersen svor og benægtede, at han ikke har fået de risbøge, som hans bror Mikkel Storm har klaget på ham for, men fik det læs bøgekvas af en mand i Hovedstrup, som dog ikke var tilstede eller givet varsel, hvorefter ransnævningene gjorde deres ed og tov således, at efterdi ingen nam eller bevis fremlægges over Jørgen Pedersen at være fundet ved stubben, vidste de dem ikke at sværge ham ran over, men svor ham fri derfor.

(111)

** Jørgen Pedersen af Spøttrup stævnede efterskrevne for vidner, og fremlagde en hjemmelsseddel på et læs bøgekvas, at skulle have hentet i Hovedstrup på allehelgensdag, undertegnet PMS, hvilken seddel Mikkel Lauridsen begærede at forblive i retten, eftersom manden ikke personlig er tilstede.

** Jørgen Eskesen i Rude på sine egne og medarvingers vegne. Jens Eskesen i Oldrup på sine egne vegne og Rasmus Mogensen sst på sin hustru Maren Eskesdatters vegne Mogens Rasmussen i Trustrup og Morten Rasmussen sst på deres hustruers vegne Jørgen Eskesen på sine egne og med fuldmagt af Peder Rasmussen i Serridslev på hans børns vegne og af Niels Pedersen og Jørgen Pedersen på deres egne vegne og af Peder Pedersen i Nebel på hans hustru Maren Pedersdatters vegne og Rasmus Sørensen i Serridslev på sin hustru Karen Pedersdatters vegne til 3.ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård i Oldrup, som Jens Eskesen nu iboer, som de har arvet efter deres sl mor Karen Eskes, som boede og døde sst. varsel til Peder Rasmussen i Serridslev Karen Eskesdatter sst Maren Pedersdatter i Nebel Maren Eskesdatter i Oldrup Mogens Rasmussen og Morten Rasmussen i Trustrup med deres hustruer børn og arvinger og Niels Pedersen og Jørgen Pedersen i Serridslev, og så fremstod Markus Wittenberg i Oldrup med sølv og rede penge at ville købe med dem.

** Mads Sørensen i Nølev på sin husbond Erik Herlovsens vegne lod fordele Rasmus Mikkelsen i Nølev Jacob Pedersen og Jacob Jensen sst, hver for 3 mark, for de har siddet overhørig og ikke ville age deres husbond fra Nølev og til Århus, som de var tilsagt.

** Mads Sørensen med høringsdele tiltalte efterskrevne Nølev bymænd, hver for 3 mark, for ulydighed, for de ikke ville age deres husbond til Århus, hvortil de svarede, at de havde gjort deres vogn færdig, men han fik ikke behov derfor, for han fik dem, der stod for rejsen.

(112)

** Rasmus Pedersen, boelsmand i Nølev, begærede at få nogle dannemænds kundskab om hans store armod, og efterskrevne vidnede, at han bor i et lidet forskyldet bolig og skylder til Odder kirke, og han er så forarmet, at han ikke kan udgive skat og landgilde, og har ingen middel at føde sig med, men må tigge sit brød i Guds navn.

** Erik Jacobsen i Skovsgård, forrige delefoged til Skanderborg, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for dom anlangende restants for 1665 at være skyldig, som de blev tildømt at betale.

** Mikkel Lauridsen ridefoged aflyste alle ulovlige veje over Halling mark, og særdeles fra Spøttrup og ind i Halling mark og skov Porsborg og Søby skove.

(113)

9/12 1667.

** Jørgen Jensen i Randlev stævnede menige Randlev grander og bymænd for vidner, og efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at da har der altid været almindelig vej fra de søndre byer, til mølle og fra, over Randlev mark og Hovedstrupgårds mark og været et led der imellem, kaldet Stavsballeled, og samme led har aldrig været efterlukket eller forment hverken ved grøft eller gærde, og det har ikke været pålagt Jørgen Jensen eller hans formænd at holde det færdigt mere end

andre bymænd, hvortil Jørgen Sørensen i Randlev svarede, at Jørgen Jensen havde havemål på begge sider af leddet, og han havde mindre end Jørgen Sørensen.

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup stævnede Peder Jensen i Oldrup for vidner, og efterskrevne vidnede, at de var med Peder Jensen, de Banners delefoged, hos Jørgen Mikkelsen for at gøre udlæg og fravurderede ham 3 køer, som delefogden tog med sig, så Jørgen Mikkelsen blev intet skyldig.

** Morten Nielsen Frakær i Odder på sin mors og medejeres vegne gav last og klage på Rasmus Mikkelsen i Nølev, hvorledes han med heste og vogn er inddraget på Frakærgårds skovskifte, og der uden ejerens vilje og minde hugget og bortført en grøn stor bøg.

(114)

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, stævnede menige Ørting bønder for dom for restants af landgilde og trælpenge. opsat 1 måned.

** Jens Sørensen i Egholm stævnede Maren Pedersdatter i Odder for dom og tiltalte hende for 12 sletdaler og 8 års rente, hun er ham skyldig efter sl Mogens Andersens brev, hvortil hendes mand Knud Mikkelsen svarede, at på skifte efter den sl mand blev hans og hans hustrus gods opbudt til hans kreditorer, så hverken hun eller hans arvinger tog arv. opsat 8 dage.

16/12 1667.

** Jens Sørensen i Egholm efter 8 dages opsættelse fremviste en skriftlig seddel, dateret 20/1 1660, lydende på 12 sletdaler, udgivet af Mogens Andersen, hvorimod Knud Mikkelsen ville bevise, at der stod skifte efter sl Mogens Andersen, og da blev brevet ikke givet tilkende. opsat til snapsting.

** Clemend Clemendsen i Skanderborg med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder, som til Jacob Roluff af KM skal være udlagt, for dom anlangende deres restants, nærværende og nu afvigte år, som de blev tildømt at betale.

(115)

** Peder Keldsen i Torup, delefoged på Jacob Roluffs gods, stævnede Jens Rasmussen og Jørgen Mikkelsen i Ovdrup og tiltalte dem for restants af deres landgilde og arbejdspenge, hvilket de vedgik og ville med det første betale, men hvad trælpenge sig belanger, da har de hidindtil været forskånet, formedelst de er sandemænd og fremlagde KM brev, dateret 16/12 1608, hvorpå der blev afsagt dom: de bør betale deres resterende landgilde, men anlangende KM brev vidste dommeren ikke at kunne påkende, men sandemændene dermed på højere steder at søge, om de agter dem dermed noget at hjælpes, eller at svare deres øvrighed, som vedbør.

(116)

** Jesper Rasmussen i Fillerup med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for namsdom for hvis korn, de i deres nød og trang har bekommet efter Jesper Rasmussens forløftesedler hos Clemend Clemendsen i Skanderborg og Johan Andersen i Horsens, hvilken gæld de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(117)

** Søren Rasmussen i Fillerup på Mikkel Rasmussens vegne af Gangsted med 6 høringer lod fordele efterskrevne for mandbod, som de med ham skulle udgive, og dog forholder.

** Rasmus Jensen af Hadrup gav tilkende, at eftersom han af skursnævningen Peder Jensen i Oldrup var advaret til i dag 8 dage sidst forleden at gå i den ene ransnævnings sted, anlangende det tov at fuldgøre, som de andre 7 ransnævninge gjorde her på tinget 2/12, og efterdi han den tid ikke kunne møde, tilbød han sig sit tov at gøre i dag, hvorfor de andre ransnævninges ed og tov med hvis vidner i samme sag var ganget, for ham blev af tingbogen oplæst, så blev sat fylding på ham, og han gjorde sin ed og tov, som de forrige ransnævninge ikke vidste at sværge Jørgen Pedersen ran over, så svor han ham i lige måde fri.

** Markus Wittenberg i Oldrup på den ene og Jens Eskesen i Oldrup på sine egne og på Jørgen Eskesens vegne i Rude Niels Pedersen i Serridslev på sine egne og med fuldmagt af sine medarvinger, nemlig af hans far Peder Rasmussen i Serridslev på hans små børns vegne og af Jørgen Pedersen og Rasmus Sørensen sst og af Poul Pedersen i Nebel på deres hustruers og egne vegne, og Rasmus Mogensen i Oldrup på hans hustru Maren Eskesdatters vegne Mogens Rasmussen i Trustrup på hans hustru ung Maren Eskesdatters vegne og Morten Rasmussen sst på hans hustru Anne Eskesdatters vegne, alle på den anden side solgte og skødede fra dem og arvinger og til Markus Wittenberg og hans hustru Maren Rasmusdatter og deres arvinger halvparten i den selvejer bondegård i Oldrup, som Jens Eskesen nu påboer, hvorfor han skal give dem 130 sletdaler i rede penge, og uvildige dannemænd skal skifte og dele gård og dens tilliggende imellem dem.

(118)

23/12 1667.

** Mikkel Lauridsen i Halling, de Gersdorfers ridefoged, stævnede Jørgen Pedersen Storm i Spøttrup for dom anlangende gæld efter hans brev, hvori han lover at betale husbondhold landgilde tiende arbejdspenge og skat af den halve gård i Halling, han fraflyttede, dateret Spøttrup 14/6 1667, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

(119)

** Mikkel Rasmussen i Gangsted. efterskrevne, som var af de 8 tingmænd til stokken 11/11, vidnede, at de så og hørte, at da Ernst Berlle i Odder blev spurgt, hvad kundskab han havde om Mikkel Rasmussen i Gangsted, at det skulle være ham, som han tilforn havde angivet ved navn Rasmus Mikkelsen, der skulle have været med at rende fra de dyr, Ernst Berlle fandt i Oldrup mark, af hvem han havde sådan kundskab, efterdi han bekendte, at han ikke kendte førnævnte Mikkel Rasmussen, da svarede Ernst Berlle, det gjorde Clemend ved Skanderborg i hans hus.

** Peder Eriksen i Skovsgård lod vurdere et par bukser for 2 sletdaler og 4 alen hjemgjort sort fifskaft for 4 mark, og dernæst tilbød han Jørgen Frandsen i Odder samme bukser og fifskaft, som han har sat ham i pant for 15 mark, og æskede sine penge igen.

** Rasmus Mogensen i Randlev. efterskrevne vidnede, at de var kaldt til at forfare om det hul, der tvistes om i Stavsballe led, kunne findes i Jørgen Jensens havemål, og da fandtes det i hans mål, at

han havde mindre end en af dem, som er 5 rebsgårde lige ved ham, hvortil han svarede, at de vidner vel med dem selv, at de ville dermed få ham til at gærde i leddet, men han vil gærde sin anpart af gærdet, som hans formand og han har gjort, så længe nogen kan mindes.

(120)

** Jacob Sørensen i Fensholt gav tilkende, hvorledes der omkring ved Fensholt skovene lader sig se så mange af de skadelige ulve, som er blevet så mangfoldige i dette herred, hvor han ret ved husene, han iboer, har nu overkommet et stort bæst til døde, og han formoder at kunne lægge flere døde, om herredsmændene ville give ham noget derfor, hvorefter de vedtog, at han af hver helgård skulle have 2 skilling og af halvgårde boelsmænd og inderster, som har kvæg 1 skilling, som 2 mænd i hvert sogn skal opsamle, og pante hvem, de skillinger ikke godvilligt vil udgive.

** Rasmus Rasmussen Juel i Gylling. Mikkel Rasmussen Juel i Søby i hånd tog hans bror Rasmus Juel og indgik en kontrakt med deres mor Maren Mikkelsdatter, sl Rasmus Juels efterleverske, om efterskrevne, hun skal have til hendes livs ophold på hendes gård, som hun for nogen tid siden har afstået for ham.

(121)

såsom her i forgangen år er i Jesu navn
begyndt skal endes det og nu i samme Jesu hellige navn
med ydmygeligste taksigelse for fred og frelse i samme Jesu navn
og ønsker os fremdeles fred og god lykke i samme Jesu navn
o Gud bevare sin kristenhed
og vor kære øvrighed
Gud give og alle fred og salighed amen.

Jesper Rasmussen egen hånd.

(122)

** tingbogens autorisation 1668.

7/1 1668.

** foged skriver tinghører skurs og ransnævninge.

** Niels Nielsen i Fillerup. efterskrevne vidnede, at næst forleden år på Fillerup og Odder marker var så stor ynkelig misvækst, at de fattige folk ikke kunne få deres sæd igen, så de har deres øvrigheds hjælp fornøden.

** kaptajn Erik Herlovsen med 6 ugers opsættelse stævnede alle de bønder, som af KM er udlagt Erik Herlovsen, og tiltalte dem for landgilde og trælpenge efter jordebogen, som de blev tildømt at betale.

(123)

13/1 1668.

** Morten Hansen i Svejgård på Bjerager sognemænds vegne tilbød og begærede af Laurids Brorsen på Dybvad, at han ville annamme Bjerager kirkes tiendekorn, som de sædvanlig tilforn har givet deraf, imens de havde det i fæste, hvortil han svarede, at for dannemænds forbøns skyld ville han bekvemme sig dertil med den kondition, at de akkorderer med ham, så han kan have noget for sin bekostning, enten han under dem den til fæste eller i andre måder, hvortil de svarede, at de ville gerne fæste tienden og give godt stedsmål, og villighed med deres folk og bæster med arbejde i plov og høsttid.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, på husbonds vegne stævnede Jacob Simonsen og hans hustru Mette Madsdatter i Torrild Søren Smed og hans søn Knud Sørensen for vidner angående hvad, de havde hørt af den pige Karen Hansdatter, Rasmus Gyuses steddatter, som døde i Torrild, om hun havde klaget på Mette Madsdatter, Jacob Simonsens hustru, og efterskrevne vidnede, at efter præsten havde berettet hende, sagde hun, at hun ikke havde været før, siden Mette Madsdatter slog hende, og dersom hun døde nu, da skulle Mette Madsdatter have skyld i hendes død.

** Peder Jensen fremkaldte vidner at bekende, om Mette Madsdatter slog Rasmus Gyuses steddatter, og Rasmus Nielsen i Torrild vidnede, at han var i plovfællig med Rasmus Gyus, og hans steddatter kørte ploven, og om middagen red han hjem, og pigen gik og ledte hestene bagefter, og da hørte han Mette Madsdatter sagde, mindes min nød, da lå pigen på jorden, og Mette Madsdatter slog på hende med svøbeskaftet.

(124)

** Peder Jensen lod afhjemle syn på den døde Karen Hansdatter, som havde et ringe blåslag på den ene side af hovedet.

** Jacob Simonsen i Torrild. efterskrevne vidnede, at Karen Hansdatter, som nu for en tid lang siden er død i Torrild, hun var frisk til sin gerning, og hun rev hø tog korn op og hvad hun skulle, som en anden tjenestepige, og hun bar 2 skæpper hvede til Skanderborg og hun var frisk og sund indtil nu før jul, hun blev syg og døde hos hendes mor Berete Christensdatter og stedfar Rasmus Jensen Gyus.

** Peder Jensen, de Banners delefoged. Søren Madsen Smed i Torrild og Jacob Simonsen sst, formedelst det siges at en pige Karen Hansdatter, som er død i Torrild, skal have klaget på Jacob Sørensens hustru Mette Madsdatter, så gik de i borgen for hende, og lovede, at hun skulle blive tilstede til lovens udfordring i samme sag, og dersom hun rømmer, skal de skaffe hende tilbage igen, eller svare til hendes gerninger at lide.

** Peder Jensen. Mikkel Ibsen i Torrild og Peder Lassen sst gav tilkende, at eftersom de havde lovet til ham for Mette Madsdatter af Torrild, at hun skulle blive tilstede, så fremstod Mette Madsdatter med hendes mand Jacob Simonsen selv at svare for dem, og derfor afsagde de deres borgen.

(125)

** hr Niels Olufsen, sognepræst til Vissing og Voerladegård sogne, med 6 ugers opsættelse stævnede Ove Jensen i Sander, og tiltalte ham for gæld 4 sletdaler efter hans obligation, dateret 1/6 1666, som blev fremlagt, og som han blev tildømt at betale.

** Knud Mikkelsen i Odder med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Sørensen i Egholm og tiltalte ham for 8 sletdaler med 7 års rente efter hans fremlagte obligation, dateret skt Olaidag 1663, som han blev tildømt at betale.

** Laurids Mortensen ridefoged til Åkær efter 6 ugers opsættelse fik namsdom på Gylling og Falling sognemænd.

(126)

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, på husbonds vegne. Christen Rasmussen i Hølken gav last og klage på ung Rasmus Pedersen i Amstrup, hvorledes han den søndag næst før jul overfaldt ham og slog ham med en lang vognkæp, så han derover har mistet sit helbred, og siden været så ufør, at han intet kunne gøre til gavns, men har stor smerte i sin arm, som han endnu bærer i en liste, og synsmænd afhjemlede syn på hans skade.

** Laurids Mortensen klagede, hvorledes Rasmus Pedersen i Amstrup uskikkeligt handler med sine naboer med overvold og slagsmål, og da han gjorde klammeri i Fillerup, blev han taget ved gerningen og sat i fængsel på Åkær, hvorfra han rømte, og ikke siden har søgt hans gård, og derfor efterlyses han, for hvis lovmål over ham kan efterfølge.

** Mikkel Lassen i Rudgård lod læse KM benådningsbrev udgivet 1661, hvorved Elisabet, kaptajn Bødkers, er nådigst frigivet Kanegård fri for KM og kronens anpart korntiende af samme gård, og samme frihed er tilladt hendes datter Anne Kirstine efter hendes mors død at nyde, dateret København 3/7 1664.

** Søren Poulsen af Odder. Poul Olufsen i Odder Bisgård gav tilkende, at eftersom der af den gård, han iboer, går en ganske stor landgilde og store skatter, som han ikke længere kan udstå, og ej heller formår at bruge uden den halve gårds avl, så afstår han halvparten for sin søn Søren Poulsen, så det er med hans vilje, at han må fæste den.

** Anders Lauridsen, forrige ridefoged og skriver på Åkær, med 6 ugers opsættelse stævnede Hans Rasmussen i Oldrup Rasmus Jørgensen og Markus Wittenberg sst for gæld efter sl Jørgen Jensens udgivne brev, og Mogens Nielsen sst for 7 sletdaler efter hans håndskrift, som han blev tildømt at betale, og sl Jørgen Jensen og hustrus arvinger og søskende at betale hans gæld pro kvota.

(127)

** Jesper Rasmussen i Fillerup med høringsdele er hans 3.ting til Tvenstrup og Snerild bymænd for dompenge brevpenge og resterende oldengæld, og for hans rejse til Viborg, og de mødte og lovede at stille husbonden tilfreds og tale hans minde, men for resterende brevpenge og skriverskæpper forbliver hans 3.ting, hvis de ikke straks betaler.

20/1 1668.

** hr Christen Hansen Blickfelt, sognepræst til Odder og Tvenstrup. Tøger Tomasen i Odder med dannemænds forbøn afbad sin forsømmelse, at han ikke næst forgangen år har gjort ham hans høstdags gerninger, og lovede at give ham 1 mark, og herefter, som andre inderster, skal gøre sine høstdags gerninger, når han tilsiges.

** Jens Mikkelsen i Fillerup. Rasmus Sørensen i Ondrup og Jens Sørensen Snedker i Odder på deres egne vegne og Christen Rasmussen Skrædder i Torrild på sin hustru Anne Sørensdatters vegne gav ham og hans hustru Karen Sørensdatter afkald for al hvis arv og gods, som dem var tilfaldet efter deres sl far Søren Rasmussen, som boede og døde i Fillerup.

(128)

** Rasmus Sørensen i Ondrup. Jens Mikkelsen i Fillerup, at eftersom Rasmus Sørensen Jens Sørensen og Christen Rasmussen har givet ham afkald og kvittering for arv og løsøre efter deres sl far og forældre, så lover han at betale enhver sin anpart i jordegods, som dem med rette kunne tilfalde, hvis han og hustru ikke deri har indkøbt og dem tilkommer.

** Niels Sørensen i Forlev beklagede, hvorledes han har sat Niels Jensen i Torrild en bryggekedel i pant, og nu tilbyder ham hans udlagte penge, som han formener Niels Jensen bør annamme og levere ham sin kedel, hvortil han svarede, at når Niels Sørensen gør ham forvaring at betale 7 sletdaler, han der foruden var ham skyldig, så skal han få hans kedel.

** Søren Sørensen Sommer i Eriknaur gav Søren Rasmussen i Fillerup hans fuldmagt og stævnede Jørgen Mikkelsen i Ovdrup for dom og tiltalte ham, for han ikke efter hans forpligt har givet skøde til Mikkel Jensen hans stedsøn på halvparten af den gård i Ovdrup, som Jørgen Mikkelsen i sin gælds betaling til Mikkel Jensen har udlagt, og formener, at han efter sin kontrakt bør samme halve gård at afstå. opsat 14 dage.

** Rasmus Madsen i Nølev. Anders Sørensen i Nølev i hånd tog hans hustrus bror Rasmus Madsen og tilstod, at de har gjort en kontrakt med hverandre, at formedelst Rasmus Madsen og hans gamle far har afstået den halve gård i Nølev, de iboer, for Anders Sørensen og Anne Madsdatter, så de den i stede og fæste har bekommet, så er Rasmus Madsen lovet efterskrevne til hans ophold hans livstid.

(129)

** Laurids Brorsen, forvalter over de Gersdorfers gods. efterskrevne Bjerager mænd tilstod, at de på deres egne og menige Bjerager sognemænds vegne er kommet til en venlig kontrakt og forening med Laurids Brorsen på Dybvad om Bjerager kirkes korntiende, som han har afstået til dem, i Morten Hansen i Bjerager og Erik Andersen i Rørt begge deres livstid, mod de leverer efterskrevne årlige afgift i Århus eller Horsens, og hver mand i Bjerager sogn skal årligt i høsten låne Laurids Brorsen en høst eller slet karl eller en optager, at gøre ham hver et dagsværk, og de skal betale ham 207 sletdaler fæste af samme tiende.

(130)

** Morten Hansen i Bjerager. flesteparten af Bjerager sognemænd med hverandre vedtog efterskrevne fornødne endelige kontrakt og vedtægt, eftersom samme sognemænd har begge tiender

i fæste, både KM og kirkens anpart, på det menige sognemænd ikke skulle tage skade, eller deres fæste for en eller nogle få efterladende og modvilliges forsømmelse stå i fare.

** Jesper Rasmussen i Fillerup lod fordele efterskrevne af Tvenstrup og Snerild for oldengæld og brevpenge.

** Jens Jensen i Snerild med fuldmagt af Hans Andersen i Saksild stævnede Jens Jørgensen i Tvenstrup og tiltalte ham for gæld efter hans brev, hvorpå rester 18 sletdaler. opsat 1 måned.

(131)

27/1 1668.

** Anders Rasmussen i Rigtrup på hans husbond Hans Friis til Clausholm hans vegne stævnede Laurids Brorsen på Dybvad og Jesper Rasmussen i Fillerup og Jens Madsen på Åkær for vidner indlæg og svar, og at forklare den ubillige rente, de omtaler i tingsvidne 18/11, hvori de vil gøre 13 års rente, som er fra 1655 til 1668, til 3 års rente og gøre dem nyttig den forseelse, som af skriveren er gjort, at i stedet for 68 er sat 58, hvortil Laurids Brorsen på sl rigens drosts børns og formynderes vegne fremlagde tingsvidne 18/11, hvori de og deres værger findes indført, og formente, de bør gives lovligt varsel, før nogen vidner udstedes.

** Peder Nielsen i Fillerup til 3.ting lovbød halvparten af hvis jordegods, han har indfriet og købt i den halve selvejer bondegård i Fillerup, som han og hans bror Morten Nielsen iboer. varsel til Jens Nielsen i Balle Morten Nielsen.

(132)

** Laurids Brorsen på Dybvad stævnede Morten Jensen Worm i Linå og hans hustru Christence Mogensdatter og hendes børn Mogens Andersen Christence Andersdatter Anne Andersdatter Ursula Andersdatter og lille Anne Andersdatter for dom, og tiltalte Morten Worm for 133 rigsdaler, som han har lånt ham og hans hustru til deres gælds aflæggelse og fornødenhed, og fremlagde et pantebrev og tingsvidne, dateret 29/4 1667, med pant i halvparten af den selvejer bondegård i Balle, Christence Mogensdatter og hendes forrige mand sl Anders Nielsen havde købt, og formente, at hvis Morten Worm ikke pantet indløser og betaler med rede penge, da må pantet følge ham, og han fremlagde et skøde af Hads herreds ting 3/11 1662, hvor Morten Knudsen i Balle solgte til Anders Nielsen og hustru Christence Mogensdatter en selvejer bondegård i Balle, hvortil Morten Andersen i Snerild med fuldmagt, dateret Dybvad 18/1 1668 Morten Worm egen hånd, begærede, at eftersom Morten Worm ikke har råd til rede penge at kunne betale, det Laurids Brorsen ville lade sig nøje med ejendommen, han har i pant, og der blev afsagt dom: efterdi Morten Worm tilbyder Laurids Brorsen at beholde det pantsatte gods, så bør han tiltræde det.

(133)

** Peder Rasmussen i Balle stævnede menige Balle bymænd for dette vidne, og på egne og hans mors vegne fremlagde et tingsvidne udstedt 25/6 1650, hvori efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at dem, som havde boet i den østre gård, som Anne Jensdatter, sl Rasmus Pedersens efterleverske, nu iboer, de har ikke fanget uden halvparten så meget græs på marken, som en af de andre gårde der i byen, og de ej heller har nu.

(134)

** Simon Eskesen i Nølev. Søren Gundesen i Ustrup på hans hustru Maren Sørensdatters vegne Mikkel Ibsen i Ålstrup på hans hustru Sidsel Sørensdatters vegne Knud Gertsen i Uth på hans hustru Anne Sørensdatters vegne solgte og skødede fra dem og til Simon Eskesen og hans hustru Maren Pedersdatter de lodder og parter jordegods, som de har arvet i den selvejer bondegård i Snerild, som Jens Jensen nu iboer, og som førnævnte kvinder arveligt var tilfaldet efter deres sl far Søren Simonsen, som boede og døde i Saksild, som er en fuld broderlod.

** Hans Rasmussen i Ondrup på Søren Jensens vegne i Østergård lod fordele efterskrevne for gæld.

(135)

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, lod fordele Jørgen Nielsen i Ørting Niels Tomasen Laurids Jensen og Hans Rasmussen hver for 3 ort for ulydighed, for de sad overhørig, da de var tilsagt at føre Frands Rantzaus frue hendes medhavende fra Dybvad.

** Anders Nielsen, rådmand i Horsens, fuldmægtig på mons Dubrevilles vegne lod udvise Rasmus Mikkelsen af den gård i Randlev, som han opholder sig i, og dog hverken har stede fæste eller husbondens minde, og forbød ham at befatte sig med noget i samme gård under ran og hærværk.

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, på Rasmus Rasmussens vegne i Ørting stævnede Mogens Nielsen i Oldrup og tiltalte ham for 17 mark med 8 års rente efter hans håndskrift. opsat 6 uger.

3/2 1668.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, stævnede alle efterskrevne gårdmænd husmænd og kvinder i Torrild og særdeles Jacob Simonsen og hans hustru Mette Madsdatter, og efterskrevne vidner, som var stævnet for at vidne om Karen Hansdatter, som døde i Torrild skt Stefansdag, og efterskrevne vidnede, at liget havde 2 små huller i tindingen, dog var det ikke åbne sår, og den tid præsten havde berettet samme pige, da sagde hun, farlille, dersom jeg kommer noget til, da skylder jeg Mette Madsdatter og Søren Smeds søn Knud Sørensen for min død, og da Peder Jensen spurgte Mette Madsdatter, efterdi hun var sigtet, om hun ikke ville lægge hånd på liget, da svarede hun, at hun ville lade fanden lægge hånd på hende.

(136)

** Peder Jensen. Anne Sørensdatter vidnede, at hun i sommer så Knud Sørensen, Søren Smeds søn, slå Karen Hansdatter med en kæp eller træ, hvilket han ved sin saligheds ed nægtede.

** Peder Jensen i Oldrup. Birgitte Christensdatter i Torrild og hendes mand Rasmus Jensen Gyus overgav Peder Jensen den sag anlangende hendes datter, som døde på skt Stefansdag.

** delefoged Peder Jensen. Søren Madsen Smed i Torrild lovede, at hans søn Knud Sørensen skal blive tilstede, indtil den sag med ham bliver udført, da han er beskyldt for at have slået Karen

Hansdatter, og hvis han rømmer, skal Søren Smed skaffe ham tilstede, eller selv stå i hans sted at lide og undgælde den samme ret, som hans søn.

(137)

** Jens Rodsten til Lerbæk KM admiral. Jens Jensen i Snerild og Jens Rasmussen i Tvenstrup lovede og godsagde for Peder Hansen i Tvenstrup, at han nu straks skal betale hans gamle restants holde gården, han iboer, ved magt, og yde sine sædvanlige skatter i rette tid, og Peder Hansen lovede at holde dem skadesløse for deres løfte.

** Mikkel Lauridsen i Halling ridefoged på husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på hvad brøstfældighed, som findes på den gård i Halling, som Hans Pedersen iboede og fraflyttede. varsel til Hans Pedersen Rasmus Sørensen og Jens Knudsen alle i Halling.

(138)

** Jens Jensen i Snerild lægdsmand hans 3.ting til hans efterskrevne lægdsbrødre i Torrild for en del, de tilbageholder af det, som de årligt er skyldig og plejer at yde i samme lægd, der iblandt Rasmus Nielsen og hans søn Niels Rasmussen, hvortil Peder Sørensen, de Banners ridefoged, svarede, at da hans husbond havde skøde på al Torrild by, hvori forskrevne bønder findes indført, og formente, de burde yde deres sammelskat til ham og være fri for 3.ting, og Laurids Brorsen på sl rigens drosts børns vegne fremlagde KM pergamentsskøde, hvori samme lægd er indført, dateret 4/8 1663, og han formente derfor, at lægdsmanden bør hans 3.ting over de opsætsige at have ved magt, hvilket blev dømt.

(139)

** Anders Pedersen i Boulstrup lod fordele Eskild Sørensen i Trustrup.

10/2 1668.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged. Elias Iversen, Niels Banners tjener, vidnede, at han kom til Jacob Simonsen af Torrild i Torrild skov, som han holdt med en vogn og havde stævnet en ung eg, og havde læsset noget på vognen, og han tog en økse fra ham til pant, og Søren Madsen Smed i Torrild vidnede, at han så Jacob Simonsen på vejen, og da havde 3 eller 4 ris på vognen, og Jacob Simonsen svor, at han havde ikke hugget noget af den eg, og heller fik nogen pind deraf.

** Tøger Tomasen i Odder. efterskrevne vidnede, at det vide, som Søren Rasmussen lod Tøger Tomasen skrive for, nu siden jul på deres grandestævne, det var ikke for andet, end han lånte den kvinde hus, som fulgte den nøgne karl efter, som går om og tigger, hvortil Søren Rasmussen svarede, at han angav Tøger Tomasen, for han holdt nogen skarnsfolk i sine huse fra helligtrekongers dag til snapsting.

** Jens Rasmussen i Tvenstrup. efterskrevne vidnede, at den bøg, som afblæste ved juletid sidst forleden i Tvenstrup ager, den er på Jens Rasmussens egen gårds grund på det skovskifte, som ligger til hans selvejergård.

(140)

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, fremkaldte efterskrevne fattige bønder med begæring, de ville bekende enhver, hvad de til ham har ydet af deres landgilde for 1666.

** Jens Knudsen i Odder lod fordele efterskrevne for gæld.

** Jens Jensen i Snerild lægdsmand lod fordele efterskrevne for de, efter de andre har ydet deres anpart i lægdet, tilbageholder deres anpart.

(141)

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, stævnede Hans Friis i Clausholm og Laurids Mikkelsen i Voldum for vidner, og Rasmus Sørensen vidnede, at 18/3 kom Laurids Mikkelsen til Odder og antog dem, at de efter denne dag skulle være Hans Friises tjenere, hvortil Laurids Mikkelsen svarede og vedgik, at da blev efterskrevne gods i Odder udlagt af ridemændene, og da det ved KM citation til underkendelse blev indstævnet, da befattede Hans Friis eller han dem intet med godset, før højesterets dom var udgangen, før 22/9, der de kom for at jage i skoven, og efterskrevne vidnede, at 23/9 skød de 3 store dyr, som bønder med heste og vogn kørte til Clausholm, hvilket Laurids Mikkelsen var gestændig.

(142)

17/2 1668.

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, på sin husbonds vegne stævnede Hans Friis på Clausholm og Laurids Mikkelsen i Voldum for vidner, og efterskrevne vidnede, at Laurids Mikkelsen gav dem lægdssedler på matrikelskatten, de skulle oppebære, som han selv kom og annammede, og hver mand personligt vidnede, hvad de havde ydet til hvert kvartals matrikelskat, og menige herredsmænd vidnede, at Laurids Mikkelsen var i Odder 23-24-25/9 og brændte alle de svin, han kunne få til sig, så Odder skov blev så overmåde forfyldt med svin, så de ikke fik mere flæsk.

(143)

** Peder Jensen, de Banners delefoged. Peder Sørensen, ridefoged over de Banners gods, efter landstings lysning lod kalde sandemændene i Hads herred, at de skulle udrede hvad Karen Hansdatter, som døde i Torrild er blevet til bane og liv lagt, så fremkom efterskrevne sandemænd, og begærede hvis vidner, som Peder Jensen i sagen har forhvervet, så blev leveret vidner af 6/5 1667 13/1 1668 3/2 13/2, som de tog til sig at fremlægges på landstinget.

(144)

** Peder Jensen i Oldrup tillyste Jacob Simonsen i Torrild et fuldt ran for en ung eg at have hugget i Torrild skov, som han er pantet for ved stubben.

** hr Hans Lauridsen, provst i Hads herred, lod fordele efterskrevne for penge, som skulle have være leveret og godtgjort dem i regnskabet.

** Las Jensen i ----sted på hans søster Else Mikkelsdatters vegne. Peder Nielsen i Fillerup solgte og skødede til hans trolovede fæstemø Else Mikkelsdatter halvparten af hvis, han havde købt og indløst i den halve selvejer bondegård i Fillerup, som han og hans bror Morten Nielsen nu iboer, som er 4.parten af samme halve gård.

(145)

** Ove Jensen i Sander på Mette Olufsdatters vegne i Odder. efterskrevne vidnede, at de 4/2 sidst forleden var til skifte og registrering i Odder efter sl Poul Pedersen, som boede og døde i et gadehus, for at vurdere hvis gods, som findes efter den sl mand hos hans efterleverske Mette Olufsdatter, overværende husbondens fuldmægtig Jesper Rasmussen i Fillerup og sl Poul Pedersens næste slægt og arvinger Anne Madsdatter Søren Skrædders kone i Halling og på Anne Jensdatters vegne i Århus med hendes bror, som er udenlands, Søren Rasmussen i Odder, som ikke vil kendes ved arv at tage, og da befandtes efterskrevne gods, som i den forordnede skiftebog findes indført, hvorimod fandtes efterskrevne bortskyldige gæld, hvor iblandt den sl mands stedbørn Elle Nielsdatter og Anne Nielsdatter deres arv efter deres sl far Niels Andersen, hvoraf de kun kunne få halvparten, som blev hos moderen, og der blev ingen arv til enken eller arvinger.

** Christen Eriksen i Tvenstrup på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede syn på admiral Jens Rodstens tjeneres efterskrevne gårde og gods, som arveligt er tilfaldet jomfru Sofie Amalie Gersdorf, hvorledes det findes ved magt holdt

(146)

** Christen Eriksen på husbond admiral Jens Rodstens vegne. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne skove, som jomfru Sofie Amalie Gersdorf i sin lod er tilfaldet, hvorledes de er ved magt holdt.

** Frands Rantzau til Estvadgård med 6 ugers opsættelse stævnede menige Odder og Fillerup bymænd, alle som er Else Gersdorfs tjenere, for namsdom for deres restants af landgilde og arbejdspenge, som de forholder for 1667, som de blev tildømt at betale.

(147)

24/2 1668.

** Jens Eskesen i Oldrup og Markus Wittenberg sst. Markus Wittenberg satte sin sag på Søren Rasmussen i Fillerup og Christen Pedersen i Hadrup, og Jens Eskesen satte sin sag på Jens Jensen i Snerild og Hans Rasmussen i Oldrup, og de begge dertil tog Jørgen Jensen Smed i Sødrup, at møde i Oldrup at skifte og dele deres gård og gårds tilliggelse dem imellem efter deres kontrakt.

** Rasmus Sørensen i Ørting. Anne Jensdatter, barnfødt i Oldrup, med hendes tiltagne værge Peder Pedersen i Kysing gav Rasmus Sørensen og hans hustru Anne Pedersdatter afkald for al hvis arv, som hende arveligt er tilfaldet efter hendes sl forældre (blank), som boede og døde i Oldrup, som Anne Pedersdatter med hendes forrige sl mand har haft under værgemål, og som over skifte efter sl Matias Hansen i Ørting til hende blev udgjort, og hun vil holde sl Matias Hansens børn og deres mor Anne Pedersdatter derfor kvitteret.

** Søren Rasmussen i Fillerup med fuldmagt af Mikkel Espensen i Bjerager med 6 ugers opsættelse stævnede sl Hans Mortensens hustru Johanne Ibsdatter i Torrild og den sl mands arvinger, nemlig deres søn Knud Hansen i Torrild hans søskende og medarvinger, og tiltalte dem efter den sl mands udgivne brev, dateret Bjerager 25/6 1648, lydende på 16 sletdaler, som den sl mands hustru og hendes søn tilbageholder i uskiftet bo, som de blev tildømt at betale af fællesboet.

(148)

** i lige måde efter samme opsættelse stævnede Jens Andersen i Bjerager og tiltalte ham for 6 sletdaler efter hans fremlagte brev, som syntes over 20 år gammelt, som han berettede at have betalt for mange år siden, og der blev afsagt dom: efterdi intet nøjagtigt brev fremlægges og Jens Andersen gælden benægter, findes han derfor fri at være.

2/3 1668.

** Peder Jensen i Oldrup, de Banners delefoged, stævnede Jacob Simonsen i Torrild for ransdeles forfølgning, og med højeste ed bandt bogsed på, at han kom til ham i Torrild skov og der pantede en økse fra ham, som han stod ved toppen af en eg, der lå afhugget, som han fremviste for retten og kaldte på efterskrevne ransnævninge, at de ville gøre deres ed og tov i sagen, og på deres begæring fremlagde han hvis vidner, som er ganget i sagen, nemlig 25/6 1667 10/2 17/2 1668. så mødte Jacob Simonsen og svor, at han hverken afhuggede den eg eller fik noget deraf, og efter der blev sat fylding på sandemændene, gjorde de deres ed og tov, at efterdi intet syn eller nøjagtigt bevis fremlægges, Jacob Simonsen noget at have bortranet, da vidste de dem ikke at kunne sværge ham ran over, men svor ham fri derfor.

(149)

** Clemend Clemendsen med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne Svorbæk mænd for dom anlangende deres restants landgilde og arbejdspenge, som de blev tildømt at betale.

** Jesper Rasmussen i Fillerup til 4.ting med 6 høringer lod fordele Holger Christensen, tilforn boende i Tvenstrup, efter hans forpligt, dateret 3/2 1665, lydende på 8 sletdaler med anvendte omkostninger.

(150)

** Markus Wittenberg i Oldrup. Jørgen Eriksen i Rude på sine egne vegne Jens Eriksen i Oldrup på sine egne Rasmus Mogensen sst på sin hustru Maren Eskesdatters vegne Mogens Rasmussen i Trustrup på sin hustru Maren Eskesdatters vegne og Morten Rasmussen sst på hans hustru Anne Eskesdatters vegne og Niels Pedersen i Nebel på sine egne og med fuldmagt af sine medarvinger, nemlig Poul Pedersen i Nebel på sin hustru Maren Pedersdatters vegne og Peder Rasmussen af Serridslev på sine børns vegne, nemlig Rasmus Pedersen Peder Pedersen Karen Pedersdatter Sidsel Pedersdatters vegne, som han er ret født værge for, og Jørgen Pedersen på sine egne vegne Rasmus Sørensen på sine egne og hans hustru Karen Sørensdatters vegne solgte og skødede fra dem og hustruer til Markus Wittenberg og hans hustru Maren Rasmusdatter og deres arvinger alle de lodder og parter, de har arvet efter deres sl mor og mormor Karen Eskes, som boede og døde i Oldrup, i den selvejer bondegård, hun iboede, som er halvparten.

** Jacob Roluff stævnede Niels Rasmussen Tygesen i Horsens, som flyttede fra Trustrup, for vidner, og efterskrevne vidnede, at de sidst forleden høst forbød ham efter husbondens befaling, at han ikke skulle føre foder eller korn fra den selvejer bondegård, som han iboede, og efter høst flyttede han til Horsens med korn og andet hvad fattigt gods, han havde, og forlod samme bondegård øde.

(151)

** Jacob Roluff. efterskrevne vidnede, at Peder Keldsen flyttede fra sin gård i Sondrup til Horsens sidst forleden høst med det lidet, han havde.

** Søren Sørensen Sommer i Eriknaur med 6 ugers opsættelse stævnede Jørgen Mikkelsen i Ovdrup for dom og tiltalte ham, for han ikke efter sin forpligt har givet skøde til Mikkel Jensen, hans stedsøn, på halvparten af den gård i Ovdrup, som Jørgen Mikkelsen i sin gælds betaling til ham har udlagt, og dernæst fremlagde et skøde, dateret 21/11 1667, og udgivet af Mikkel Jensen i Videby i Skåne og hustru Karen Johansdatter til Søren Sørensen Sommer af Eriknaur og hans hustru Anne Pedersdatter og begge deres børn og arvinger halvparten af en selvejer bondegård i Ovdrup, som Jørgen Mikkelsen påboer, og gav ham fuldmagt til at indløse dokumenter og skøde hos Jesper Rasmussen i Fillerup, tingskriver, og fremlagde tingsvidne 9/7 1666 angående Mikkel Jensens kontrakt med Jørgen Mikkelsen om hans gæld, hvorfor han afstår halvparten i den selvejer bondegård, han iboer, og et tingsvidne 30/7 1666 med lovbud af samme gårds halvpart, og derefter tingsvidne 9/7 1666 med fuldmagt til Mikkel Jensens svoger Envold Rasmussen i Bomholt og dom af 3/7 1666, hvor Jørgen Mikkelsen blev tildømt at betale 130 sletdaler, hvorefter Jørgen Mikkelsen fremlagde sit indlæg, at han for nogen år siden lovede Mikkel Jensen at lovbyde halvparten af hans gård, hvorefter Envold Rasmussen straks skulle have gjort endeligt køb og derefter taget skøde, hvilket de ikke har begæret før nu, en fremmed mand vil aftvinge ham hans ejendom, og han formener sig fri for tiltale, og der blev afsagt dom: Jørgen Mikkelsen bør efter sin forpligt at gøre skøde til Mikkel Jensen.

(153)

** Niels Mikkelsen i Bjerager på hans far Mikkel Espensens vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Knud Mikkelsen i Odder for dom anlangende hans sl fars gæld, efter sl Mikkel Knudsens udgivne brev på 18 sletdaler, dateret 20/1 1652, som blev fremlagt, hvortil Knud Mikkelsen berettede, at han fik ingen arv efter hans sl far, men godset blev til kreditorerne afsat, dog det ikke kunne nå til gælden, og han er ikke eneste arving, men både hans mor og søskende er levende, men han havde intet skiftebrev at fremlægge, hvorfor han blev tildømt for sin anpart, som han skulle tage i arv, at betale hans sl fars gæld, og hans mor og søskende at søges for det andet af samme brev.

(154)

** Niels Sørensen i Randlev til 6.ugers dag efter opsættelse bød sig i rette mod Niels Mikkelsen af Bjerager på hans far Mikkel Espensens vegne, og svarede, at gælden for længe siden var betalt, og der blev afsagt dom: da brevet er over 20 år gammelt og ikke fornyet, og Niels Sørensen fragår gælden, findes han fri for tiltale.

9/3 1668.

** Anders Nielsen Kollemorten, handelsmand i Horsens, på hans principal mons Dubrevilles vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne hans bønder i Spøttrup for dom for deres restants af landgilde og arbejdspenge efter fremlagte restants, som de blev tildømt at betale.

(155)

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, på lille Rasmus Rasmussens vegne i Ørting med 6 ugers opsættelse stævnede Mogens Nielsen i Oldrup og tiltalte ham efter hans udgivne håndskrift for 17 mark, dateret 23/5 1666, og Mogens Nielsen fremlagde kvittering på en del af gælden, hvorfor han blev tildømt at betale resten.

** Erik Jacobsen, forrige delefoged til Skanderborg, stævnede Anders Jensen i Halling, som står for KM anpart af Halling sogn at have i fæste, og tiltalte ham for 4 1/2 ørte havre at have forholdt for 1665, og begærede dom på deres fæste, hvortil han svarede, at det var leveret i Århus af de Spøttrup mænd, som dem tilfaldt dette år. opsat 1 måned.

(156)

16/3 1668.

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, ved velagt Tomas Brorsen. synsmænd afhjemlede syn af hvis bygfældighed, der findes på Peder Jespersens gård i Ålstrup.

** Peder Keldsen i Torup, Jacob Roluffs delefoged over hans udlagte gods, begærede tingsvidne og kundskab om nogle huse i Dyngby, hvis grund de forefindes at stå på, og havde stævnet Hans Meulengrachts fuldmægtig Søren Mikkelsen, som svarede, at husbonden burde stævnes på hans gård Eskildsøre på Sjælland, hvorpå der blev afsagt kendelse: de bør fremlægge husbondens adkomst på Dyngby og derefter bevise lovligt at have stævnet.

(157)

25/3 1668.

** Jens Rasmussen i Hadrup stævnede Morten Mikkelsen i Hadrup, nu boende på Fyn, og hans fuldmægtig over det gods i Hadrup, som han sig vedkendes herligheden af at annamme, nemlig hans svoger Rasmus Jensen sst for vidner, og Jens Rasmussen i Hadrup, som bruger den 3.part af den halve selvejergård i Hadrup, som hans forældre før ham påboede, til 4.ting tilbød at levere hans landgilde efter jordebogen og sædvanlige arbejdspenge, som hans sl forældre og han selv efter dem til KM, som de ikke har villet annamme, enten i korn eller penge derfor, og Christen Pedersen i Hadrup tilbød det samme.

** Christen Pedersen i Hadrup. efterskrevne vidnede, at de efter begæring af Christen Pedersen i Hadrup og Jens Rasmussen tilbød Rasmus Jensen i Hadrup deres landgilde, hvortil han svarede, at han havde ikke fuldmagt af husbonden Morten Mikkelsen til at annamme den.

** Tomas Madsen i Bjerager stævnede Søren (ikke mere indført)

(158)

** Jost Sørensen i Hadrup til 3.ting lovbød den selvejer bondegård i Hadrup, som han iboer, og Rasmus Jensen sst på hans husbond Morten Mikkelsens vegne tilbød at købe, eftersom ingen på fædrene og mødrene side er som vil købe. varsel til Peder Sørensen i Sødrup Christen Sørensen og Kirsten Sørensdatter i Hadrup i gården, hvor de er født.

** Laurids Sørensen i Ondrup på Anne, sl Rasmus Mikkelsens efterleverske i Ondrup, hendes vegne, og eftersom hendes datter Maren Rasmusdatter har arvet halvparten efter hendes sl far Rasmus Mikkelsen i de huse, han iboede og afdøde, så lovbyder de samme selvejerhuse, og Christen Rasmussen Skrædder bød sølv og penge. varsel til Anne Rasmusdatter og Maren Rasmusdatter i Ondrup og Jens Pedersen Højsgård sst.

** Søren Nielsen i Torrild med 6 ugers opsættelse stævnede Knud Hansen i Torrild og hans mor Johanne Ibsdatter og tiltalte Knud Hansen for unødvendig klage og trætte om noget af Søren Nielsens boelshus jord og gårdsted, som han har i stede og fæste, og som han og hans formænd har haft i rolig hævd og brug langt over recessens hævd, som han skatter og skylder af, og fremlagde et tingsvidne 30/9 sidst forleden og et tingsvidne 7/3 1636, indeholdende, at Hans Mortensen i Torrild og Sejer Nielsen sst gav tilkende, at eftersom der har været tvist imellem Bodil Herlovs, sl Herlov Pedersens efterleverske, og Hans Mortensen om et mageskifte og kontrakt, som sl Herlov Pedersen og Morten Knudsen og siden hans søn Hans Mortensen har gjort med hverandre, anlangende et lidet stykke jord, som Morten Knudsen og hans søn havde skiftet fra den gård, de iboer, til det boel, som sl Herlov Pedersen iboede, som Sejer Nielsen nu i stede og fæste har, da er de forligt derom og samtykkede en kontrakt mellem Herlov Pedersen og Morten Knudsen, dateret 2/3 1618, angående mageskifte, de har gjort med husbonden KM lensmands bevilling, hvorpå Knud Hansen fremlagde sit skriftlige indlæg, at han ikke kunne samtykke omtalte kontrakt, idet den var hans gård til skade, og som ved dom af Viborg landsting 4/11 1635 var kendt magtesløs, og han fremlagde et tingsvidne 8/11 1630, hvori Morten Knudsen i Torrild gav last og kære på Herlov Pedersen sst, for han for 7 år siden har ladet sætte et hus på hans toft, og han fremlagde dommen af Viborg landsting 4/11 1635, og der blev afsagt dom: da der intet fremlægges til bevis mod den sidste kontrakt, og loven formelder, at den sidste kontrakt fortager alle de andre, så står sidste kontrakt ved sin fuldmagt.

(161)

30/3 1668.

** Christen Pedersen i Hadrup. Hans Pedersen i Terndrup fremlagde hans husbond Morten Mikkelsen skriftlige fuldmagt, at Hans Pedersen skal være hans fuldmægtig på hans vegne i Jylland, hvorefter han tilsagde Christen Pedersen og de andre, som rester med korn og penge, at de må yde og levere det til Rasmus Jensen i Hadrup.

** Peder Jensen af Oldrup, de Banners delefoged, på husbonds vegne, spurgte Søren Nielsen af Torrild, om han har noget fæstebrev på det jord, som er blevet skiftet fra den gård, Knud Hansen iboer, og til hans boel, hvortil han svarede, at han havde fæstet boligen med hvis jord, som hans formand havde i brug.

(162)

** Peder Jensen i Oldrup. synsmænd afhjemlede syn på hvis jord, der findes til det boel i Torrild, Søren Nielsen påboer, hvorefter Knud Hansen foreviste dem et stykke jord, som er skåret fra hans gårds grund, som han beskyldte Søren Nielsen boelsmand for ulovligt at have fraskåret ham, hvilket Søren Nielsen benægtede ved sin højeste ed.

** Peder Jensen delefoged stævnede Søren Nielsen boelsmand i Torrild og menige Torrild bymænd for syn, og synsmænd afhjemlede syn på hvis jord, som findes til den bolig, Søren Nielsen påboer.

(163)

** Mikkel Jensen af Videby i Skåne hans fuldmægtig Envold Rasmussen i Bomholt. Hans Rasmussen i Ondrup fremlagde fuldmagt af Jørgen Mikkelsen i Ovdrup efter tingsvidne 9/7 1666 til at lovbyde halvparten af hans selvejer bondegård i Ovdrup, og siden skøde den til Mikkel Jensen i Skåne, og Envold Rasmussen fremlagde et tingsvidne 9/7 1666, hvori hans svoger Mikkel Jensen i Skåne gav ham fuldmagt til at annamme samme skøde, og Hans Rasmussen fremlagde lovbuds tingsvidne 30/9 1666, hvorefter han på Jørgen Mikkelsens vegne skødede til Envold Rasmussen på Mikkel Jensens vegne samme halvpart af ovennævnte selvejer bondegård.

(164)

** Christen Rasmussen af Torrild. Anne Rasmusdatter, sl Rasmus Mikkelsens efterleverske af Ondrup, og hendes datter Maren Rasmusdatter med Søren Poulsen i Bisgård, hendes forhåbende mand, solgte og skødede til Christen Rasmussen af Torrild og hans hustru Anne Sørensdatter det selvejerjord med opbyggede huse, som sl Rasmus Mikkelsen og Anne Rasmusdatter havde først købt samme grund og siden derpå har sat hus.

(165)

** Mads Sørensen i Nølev, delefoged på Envold Herlovsens gods, at eftersom de to bolsmænd i Nølev er forarmede, og der intet findes i husene at bekomme, hvorfor der er tilvurderet ham på husbonds vegne hvis rugsæd, som findes til deres bol.

** Morten Andersen i Snerild, præstemedhjælper i Odder sogn, med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Pedersen i Nølev, og tiltalte ham for 3 tønder byg, som han er skyldig til Odder kirke af det bol, han påboer, som han blev tildømt at betale.

(166)

6/4 1668.

** Mikkel Lauridsen i Halling, de Gersdorfers ridefoged, havde stævnet Henrik Gersdorfs efterskrevne bønder for at vedgå deres restants, dateret 5/4 1668, hvilken restants de alle vedgik, som det ikke havde været dem muligt at betale og bad om nåde for Guds skyld, og de lovede at betale til skt Mikkelsdag 1668, såfremt husbonden ikke vil benåde dem med afslag, og nu vidnede efterskrevne, at forskrevne bønder er så forarmede, formedelst misvækst, at de ikke kan yde deres landgilde, om de fremdeles skal kunne blive i gårdene.

(167)

** Mikkel Lauridsen ridefoged et vidne, at efterskrevne jomfru Margrete Gersdorfs bønder er så forarmede, at de ikke kan formå at yde af deres kornlandgilde, der iblandt ung Rasmus Rasmussen i Fensten.

** Mikkel Lauridsen i Halling havde stævnet efterskrevne jomfru Margrete Gersdorfs bønder for at vedgå deres restants, dateret 5/4 1668, som de vedgik, men som det havde ikke været dem muligt at betale, men lovede at betale til skt Mikkelsdag 1668, hvis de ikke kan få afslag.

(168)

** Rasmus Christensen i Falling efter 6 ugers opsættelse fik namsdom over Rasmus Andersen i Gylling og Hans Bertelsen for gæld.

** Hans Olufsen, forrige ridefoged og skriver til Åkær, oplyste et svin, som før vinteren er kommet til hans svin i Gylling, vil ret ejermand det vedkendes og betale vinterfoder og skade, er det tilstede, men løber det bort, kan han ikke dertil svare, om det herefter gør nogen skade.

** Peder Nielsen, oldermand i Hundslund giedsel ?, på sognepræsten og menige Hundslund bymænds vegne gav last og klage på Falling bymænd, hvorledes de om natten i mulm og mørke med heste og vogn ladet tage Hundslund hyrde og bymænds tjener med hans gods, og ladet føre til Falling uden hjemmel og minde, og i Hundslund hyrdehus indslået vægge borttaget vinduer og loftfjæl, uanset de vidste, at hyrden ikke havde opsagt Hundslund mænd hans tjeneste.

** Jørgen Pedersen Højsgård i Ondrup med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Sørensen i Ondrup for dom og tiltalte ham, eftersom han har fået Jørgen Pedersens arvepart i den selvejergård, han iboer, formedelst Jørgen Pedersen skulle have sit husværelse og jord sin livstid, og fremlagde et tingsvidne 24/3 1651 indeholdende efterskrevne kontrakt indeholdende hvis Jørgen Pedersen skulle have sin livstid, og som Rasmus Sørensen blev tildømt at efterkomme.

(170)

13/4 1668.

** Rasmus Mikkelsen i Amstrup. Rasmus Sørensen i Ålstrup stævnede Rasmus Mikkelsen i Amstrup for noget materiale, som til Falling kirke var udtaget, mens Rasmus Mikkelsen og Jørgensen var kirkeværger sammen, hvoraf tilkommer Rasmus Mikkelsen at betale 6 mark efter købmandens bog, hvilket han benægtede at have været med til.

** Morten Mikkelsen, skriver og ridefoged på Odensegård på Fyn. Jost Sørensen i Hadrup på sine egne og hustru Johanne Frederiksdatters vegne og Peder Andersen sst med fuldmagt af Christen Sørensen sst solgte og skødede fra dem og deres arvinger, og til Morten Mikkelsen og hans arvinger, alle de lodder og parter jordegods, som Jost Sørensen og hans hustru har arvet og købt i den selvejer bondegård i Hadrup, de iboer, efter skøde, udgivet af hans mor og søskende 164x, sammeledes Christen Sørensens arvepart efter hans sl far Søren Nielsen, som boede og døde i samme gård, og han pantsætter til Morten Mikkelsen hans søster Kirsten Sørensdatters ringe arvelod i samme gård.

(171)

** Morten Mikkelsen på Odensegård hans svoger Rasmus Jensen i Hadrup. Jost Sørensen i Hadrup og Peder Andersen sst med fuldmagt af Kirsten Sørensdatter sst, eftersom hun har en ringe lod efter hendes sl far i den gård, som Jost Sørensen har solgt, så pantsætter hun samme lod til Rasmus Jensen på Morten Mikkelsens vegne.

(172)

** Jesper Rasmussen i Fillerup. Søren Sørensen Sommer af Eriknaur med fuldmagt af Mikkel Jensen af Skåne annammede på hans vegne et lovbuds tingsvidne 30/7 1666 og et skøde, som Hans Rasmussen havde givet Envold Rasmussen i Bomholt på Mikkel Jensens vegne, på halvparten af Jørgen Mikkelsens gård i Ovdrup, og derfor kvitterede han Jesper Rasmussen og Envold Rasmussen.

** Jørgen Mikkelsen i Ovdrup fremlagde sit skriftlige tilbud, at eftersom han har givet Mikkel Jensen i Skåne skøde på halvparten af hans selvejergård, så tilbyder han enten at betale, hvis det skal sælges, eller give skæppeskyld deraf.

20/4 1668.

** Anders Nielsen, rådmand i Horsens, på sin principals vegne. synsmænd afhjemlede syn på den halve gårds bygfældighed i Spøttrup, som gl Søren Jensen frarømte.

(173)

** Søren Jensen og Jens Nielsen i Bjerager. efterskrevne vidnede, at Søren Jensen, som for kort tid siden tog ved en halv øde gård i Bjerager, og Jens Nielsen boelsmand sst, som går om og tigger sit brød, de er begge ganske forarmede formedelst stor ulykke på deres kvæg, og der er intet hos dem at finde til deres restants at betale.

** Peder Sørensen, de Banners ridefoged, stævnede bønder og tjenere for dom for deres restants for 1667. sagen blev opsat 1 måned.

** Peder Sørensen stævnede Hans Christensen i Glibing mølle for dom anlangende restants. opsat 1 måned.

27/4 1668.

** Mikkel Lauridsen, ridefoged over de Gersdorfers gods, tilbød Jens Jensen Vinter i Odder Kjellergård, at dersom han endnu ville løse det gods, som fra ham er udvurderet for hans restants, som er for 40 sletdaler, så må han ubehindret bekomme det, om han vil udlægge de penge, det blev vurderet for.

(174)

** Mikkel Lauridsen i Halling stævnede Morten Ovesen i Søby og tiltalte ham, for han tilbageholder sin landgilde og arbejdspenge, og ikke agter namsdom, som over ham er forhvervet,

og formener hans gårds fæste derover at have forbrudt og restantsen at betale, og Morten Ovesen begærede, at sagen for hans armods skyld måtte bero, han ville gøre sin største flid at betale, hvis øvrigheden ham ikke benåde ville. sagen blev opsat 1 måned.

** Peder Nielsen i Odder mølle. synsmænd afhjemlede syn af bræk og brøstfældighed på møllehuset.

** Niels Jensen i Tvenstrup gav last og klage på nogen ny gærder at være oprejst på Tvenstrup mark, både i deres fælled og bygmark, byen til skade og fortræd på deres græs, af hvilke Christen Eriksen har indhegnet en løkke, hvortil han svarede, at han havde kun indhegnet hans egen gårds jord, og dersom det er nogen bymænd imod, da vil han tage det ned.

(175)

** Niels Jensen. efterskrevne, som mindes 40 år, vidnede, at Jens Jørgensens farfar og hans egen mor og han selv, som har boet i den gård, han iboer, de har holdt det gærde ved magt, som nu ligger øde, imellem hans gårdssted og Niels Jensens jord, og dertil svarede han, at han havde lukket halvparten af samme gærde.

4/5 1668.

** Jørgen Mogensen i Oldrup stævnede Peder Jensen i Oldrup for vidner, og efterskrevne vidnede, at 9/9, da skovsynet blev afhjemlet til olden, da så og hørte de, at Peder Jensen i Oldrup delefoged akkorderede med Jesper Rasmussen i Fillerup og flere af selvejerbønderne i Fillerup, at Torrild sønderskov med Fillerup skov måtte gå til fælles, som det havde gået af Arilds tid, og der skulle ingen underslæb ske med brænden, så 6/10 blev indtaget ved skovfogderne en ganske andel svin, som kunne være 60, så kom Peder Jensen med de andre Oldrup mænd og begærede deres svin ud, og spurgte, af hvad årsag svinene var indtaget, hvortil de Fillerup mænd svarede, at de havde for mange svin i deres skov over taksten, som skovene ej kunne tåle.

(176)

** Peder Jensen i Oldrup delefoged med ed benægtede, at han aldrig blev forligt med Jesper Rasmussen i Fillerup med det fællig med Torrild skov og Fillerup skov.

** Knud Tomasen korporal og efterdi den forpligt, han har gjort Jørgen Pedersen i Torrild med flere, for det løfte og borgen, de er i gået for ham til sl hr Melchior Jensen, efterdi den sl mand ved døden er afgået, og forpligten er holdt, er intet forbrudt i nogen måde.

** Mikkel Jensen i Rude til 3.ting lovbød halvparten af den selvejer bondegård i Rude, han påboer. varsel til Rasmus Pedersen i Rude Mette Jensdatter Jørgen Pedersen sst Mads Sørensen i Nølev, så fremstod Tomas Tomasen i Assedrup og bød sølv og penge på hans datter Maren Tomasdatters vegne.

** Mikkel Jensen i Rude og Jens Nielsen sst indgik en venlig kontrakt om hvis efterskrevne Mikkel Jensen skal have af Jens Nielsen og hans hustru til hans livs ophold.

(177)

** Jørgen Pedersen i Rude. Jens Nielsen i Rude lovede at betale ham 7 sletdaler på hans morbror Mikkel Jensens vegne af Rude, som han var ham skyldig.

** Niels Rasmussen i Rude til 3.ting lovbød den 4.part af den selvejer bondegård i Rude, som han iboer. varsel til Maren Jensdatter i Rude, samt Niels Rasmussens børn, nemlig Maren Nielsdatter Karen Nielsdatter og Anne Nielsdatter i Nølev, og Peder Rasmussen i Nølev bød sølv og penge.

13/5 1668.

** Tomas Tomasen i Assedrup på hans datter Maren Tomasdatters vegne. Mikkel Jensen i Rude solgte og skødede fra sig og sine arvinger og til Tomas Tomasen hans datter Maren Tomasdatter og hendes arvinger halvparten af den selvejer bondegård i Rude, som han iboer og har indfriet.

(178)

** Peder Rasmussen af Nølev. Niels Rasmussen af Rude solgte og skødede fra sig og sine arvinger og til Peder Rasmussen og hans hustru (blank) Nielsdatter og deres arvinger den 4.part af den selvejer bondegård i Rude, som han iboer.

** Peder Sørensen, Niels Banners fuldmægtig, stævnede Jesper Rasmussen i Fillerup Peder Jensen i Oldrup Arnoldus Frederiksen Otte Mikkelsen Mogens Ottesen og Jørgen Mogensen sst og Knud Hjort i Torrild for spørgsmål om hvor mange svin, hver især lod brænde til Torrild skov.

(179)

** Peder Keldsen i Torup delefoged. Palle Mikkelsen i Sondrup vidnede, at han for ung Peder Keldsen i Sondrup gjorde ham et skab og andet af fyrredeler, men om de var af loftet, eller hvor han fik dem fra, vidste han ikke, og da han flyttede om natten, så de ikke, hvad han tog med sig, og nu spurgte Peder Keldsen menige Sondrup bymænd og særdeles Jørgen Hansen, om han ikke ved, hvem det har borttaget loftet, hvortil han med flere svarede med ed, at de intet ved, hvem der har borttaget det.

** Christen Eriksen i Tvenstrup til 3.ting aflyste 8 geder, som Niels Jensen i Tvenstrup holder i Tvenstrup skov, hvortil han svarede, at dersom han ikke må have dem i hans husbonds minde, vil han afskaffe dem, når Christen Eriksen afskaffer sine.

** Hans Mortensen i Gylling. efterskrevne vidnede, at han ingen arv tog efter hans sl forældre, og hans far Morten Rasmussen gik om og tiggede sit brød og efterlod sig intet.

** Laurids Mortensen, ridefoged til Åkær, på sin husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Jespersen i Ålstrup og Poul Olufsen i Amstrup og tiltalte dem, hvorledes de imod recessen har ladet de gårde og huse, de iboer, skammeligt forfalde, og tilbageholder deres landgilde og fremlagde en dom 13/1 og synsvidne 16/3 sidst forleden, og der blev afsagt dom: da de ikke i rette tid har ydet deres landgilde og lader deres gårde forfalde, så har de forbrudt deres fæste.

(180)

** Jørgen Pedersen i Torrild med fuldmagt af Peder Pedersen, barnfødt i Morsholt, stævnede Karen Jørgensdatter, sl hr Melchior Jensens efterleverske, og talte med hendes søn Mikkel Pedersen af Grumstrup, for dom anlangende arv, som Peder Pedersen var tilfaldet efter hans sl forældre, og som hr Melchior Jensen havde under værgemål efter tingsvidne 15/5 1643, hvori hr Melchior Jensen, eftersom hr Frederik Arnoldusen har til sig annammet Peder Pedersen i Morsholt under værgemål og arvegods efter hans sl far Peder Jørgensen, som er 100 sletdaler, så lover han, at samme arv skal komme Peder Pedersen til bedste, og nu formente Jørgen Pedersen at Karen Jørgensdatter bør at svare til halvparten af hendes sl mands løfte. opsat 6 uger.

(181)

18/5 1668.

** Frands Rantzau til Estvadgård stævnede efterskrevne, som er sammen i Nørtredings lægd, for at vidne, hvad enhver giver til at fyldestgøre samme lægd med, men da der ikke var givet lovligt varsel, henvistes det at stævne og kalde lovligt, hvem det påskader.

** Jesper Rasmussen i Fillerup. efterskrevne vidnede, at de på tinget 9/9 hørte, at Peder Jensen i Oldrup akkorderede med Jesper Rasmussen i Fillerup, at de 24 svin, som Torrild sønderskov da var solgt for, måtte gå til fælles i Fjellerup skov, dog der til Torrild sønderskov ikke flere svin skulle brændes end efter taksten, men Peder Jensen lod brænde så mange svin, at han ikke kunne hjemle eller forsvare halvparten deraf, hvorfor deres svin blev indtaget, og han gik med dem 3/10 til Fillerup, og akkorderede igen med Jesper Rasmussen. hertil svarede Peder Jensen i Oldrup og ved sin højeste ed benægtede, at han aldrig blev forligt med Jesper Rasmussen eller de Fillerup mænd om det fælles med Torrild skove, og Peder Sørensen svarede, at Peder Jensen aldeles ingen magt havde hverken af ham eller hans husbond til at indgå nogen kontrakt.

(183)

** Mikkel Pedersen i Grumstrup spurgte Jørgen Pedersen i Torrild, af hvad myndighed han forleden 7/5 gjorde det forbud, hvormed han forhindrede, at præsterne og de tiltagne dannemænd ej kunne forrette deres taksering, hvortil han svarede, at en præst skal tiltales for herredsprovsten.

** Jens Pedersen Højsgård i Ondrup til 3.ting lovbød halvparten af hans selvejer bondegård, og Hans Clausen af Fillerup, som er trolovet med Jens Pedersens datter Dorete Jensdatter, og som efter kontrakt skal bo på ejendommen, formente de er nærmere til at købe end nogen anden. varsel til Rasmus Jensen i Odder Peder Jensen i Ondrup og ----.

** Hans Pedersen i Terndrup med 1 måneds opsættelse stævnede Christen Pedersen i Hadrup for dom på husbond Morten Mikkelsens vegne, og tiltalte ham for ulydighed, for han har siddet overhørig med to rejser til Viborg og Vejle, hvortil han svarede, at det ikke skal kunne bevises, at han har været hans øvrighed overhørig, og han har betalt hans landgilde foruden anden villighed, han har gjort, og der blev afsagt dom: efterdi intet bevis fremlægges, findes han for denne tiltale fri at være.

(184)

** Erik Jacobsen i Skovsgård, forrige delefoged til Skanderborg, på sin husbonds vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Rasmussen i Spøttrup og tiltalte ham, for han har oppebåret de Spøttrup mænds landgilde, tilsammen 6 rigsdaler, som han har lovet at betale, hvilket han blev tildømt.

25/5 1668.

** Elias Iversen. efterskrevne otte mænd, som var til stokken 13/5, og som var stævnet for at vidne anlangende en opsættelse 29/4, at Jørgen Mogensen skulle have fragået sin ed i opsættelsen, de vidnede, at han gjorde nogen benægtelse, og andre vidnede det samme, og Jørgen Mogensen fremlagde sit svar, at ham hverken blev nogen ed forelagt, ej heller gjorde nogen benægtelse.

(185)

** Søren Sørensen Sommer af Eriknaur, og efter de skøder og adkomst, han har indløst på Mikkel Jensens vegne i Skåne, begærede af Jørgen Mikkelsen i Ovdrup, at han ville afstå den halve gård sst, men hvis han vil give ham 100 rigsdaler, så vil han afstå samme halvgård til ham igen, og ellers vil han give ham 100 rigsdaler for hans halve part, hvortil Jørgen Mikkelsen svarede, at han ville hverken købe eller sælge.

(186)

** Hans Clausen i Ondrup. Jens Pedersen Højsgård i Ondrup solgte og skødede fra sig og hustru Kirsten Rasmusdatter til Hans Clausen og hans trolovede fæstemø Dorete Jensdatter den halve part af den halve selvejer bondegård i Ondrup, som de tilsammen iboer.

** Hans Friis til Clausholm stævnede alle hans bønder i Odder for namsdom for deres resterende landgilde 1667. sagen blev opsat 1 måned.

** Jørgen Pedersen Sandemand i Torrild på Jens Iversens vegne sst med 6 ugers opsættelse stævnede Anders Jensen i Halling og tiltalte ham for 6 sletdaler efter hans brev, som han blev tildømt af betale.

(187)

1/6 1668.

** Mikkel Pedersen i Grumstrup på hans mor Karen Jørgensdatter, sl hr Melchior Jensens efterleverske af Torrild, hendes vegne stævnede hr Oluf Jensen i Torrild for vidner, og efterskrevne vidnede, at straks efter hr Oluf Jensen kom i Torrild præstegård, indsatte han en ko og to heste i stalden, som han lod fodre med præstekvindens hø, til de kom til græsset.

** Jesper Rasmussen i Fillerup stævnede Peder Jensen i Oldrup og Peder Sørensen sst for vidner, og efterskrevne vidnede om, hvor mange svin, de havde indbrændt til Torrild skove.

(188)

** Hans Rasmussen i Ondrup på Niels Knudsen af Hadbjerg hans vegne stævnede Arnoldus Frederiksen i Oldrup hans mor Mette Andersdatter i Hundslund Anders Frederiksen i Lerdrup Barbara Frederiksdatter i Hadrup Johanne Frederiksdatter sst og Karen Frederiksdatter i Hundslund og Las Frederiksen i Kalhave, og tiltalte dem for 19 sletdaler, som deres sl far Frederik Arnoldusen skyldig var Niels Knudsen. opsat 1 måned.

** Niels Jensen i Tvenstrup begærede 3.ting anlangende et gærde, han med Jens Jørgensen omtvister, og derimod fremlagde Jens Jørgensen sit svar, at han intet gærde bør at lukke om Niels Jensens kålgård, men han selv at lukke gærde om sin endel eller kålhave, og Niels Jensen fremlagde et tingsvidne 27/4 1668, hvorefter fogden kendte hans 3.ting ved magt.

** Niels Banner til Frederiksgave. synsmænd afhjemlede syn på de Banners gårde for brøstfældighed samt humlekuler pilestager og ymper samt på skovhugst i efterskrevne skove

(190)

** Elias Iversen på Peder Sørensens vegne, de Banners ridefoged, med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne bønder for dom anlangende deres restants, som blev fremlagt sammen med efterskrevne tingsvidner 4/5 og 13/5 angående brændsvin samt Peder Sørensens indlæg, og Jesper Rasmussen i Fillerup svarede, og Jørgen Mortensen og Otte Mikkelsen i Oldrup fremlagde deres indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: enhver bør deres restants at betale efter jordebogen og deres resterende arbejspenge og oldengæld.

PERSON- OG STEDNAVNEREGISTER

Elisabet
Elkær
Elkærgård
Else
Emhus
Endelave
Engelsen
Engmark
Enner
Enoch Enochsen
Envold Envoldsen
Eriknaur
Erik Eriksdatter Eriksen
Eske Eskesdatter Eskesen
Eskild Eskildsdatter Eskildsen
Eskildsøre
Espen Espensdatter Espensen
Essenbæk
Estvadgård
Faber
Falling
Faltesen
Fastrup
Fausing
Felbereder
Fensholt
Fensten
Fich
Filip
Fillerup
Fjellerup
Fladlands
Flensborg
Fochsen
Forlev
Frakær
Frakærsgård
Framlev
Frands Frandsdatter Frandsen
Fredericia
Frederik Frederiksdatter Frederiksen
Frederiksborg
Frederiksgave
Frederiksodde
Friis
Frisenborg
Fruering
Fulden

Hanstedbro
Harlev
Harlevholm
Harridslev
Harridslevgård
Hatting
Haversholm
Havreballegård
Haxen
Hedemølle
Hedeskovskiftet
Hein
Hellesen
Helvig
Hemstok
Henrik Henriksen
Herlov Herlovsen
Hermand Hermandsen
Herning
Herst
Hiehanne
Hiertzing
Hirtznach
Hjarnø
Hjelmslev
Hjulbæk
Hobro
Holbæk
Holger Holgersdatter Holgersen
Hollandsbjerg
Holmbo
Holmgård
Holst
Horndrup
Hornslet
Hornsyld
Horsens
Hovedsholm
Hovedstrup
Hovedstrupgård
Hovgård
Hovmand
Humlemand
Hundslund
Husby
Hutfeld
Hvejsel
Hvidensballe

Kalmer
Kanegård
Karlby
Kattrup
Keld Keldsdatter Keldsen
Kirstine
Kjellergård
Klags
Klingberg
Knedsted
Knud Knudsdatter Knudsen
Koed
Kofoed
Kolding
Kollemorten
Kolt
Korfits
Kragbjerg
Kragstrup
Krekær
Kristianssand
Kristrup
Krogbjerg
Krogstrup
Kryssing
Kuhlman
Kvorning
Kvottrup
Kysing
Kysinglund
Kærbygård
Kærgård
Kærsgård
Kølsen
Køningsmark

Laband
Ladefoged
Langballe
Las Lasdatter Lassen
Laurentii
Laurids Lauridsdatter Lauridsen
Laust
Lejrskov
Lemmestrup
Lerbæk
Lerdrup
Leth

Liedt
Lillenor
Lindrath
Lindskov
Linå
Lisbet
Lisbjerg
Lottig
Lottrup
Loverstrup
Loverstrupgård
Lundbæk
Lundhuset
Lundmand
Lundum
Lyngbygård
Lynge
Lystrup
Løjenkær
Løjstrup
Lønborg
Låsby

Machillumsen
Madeline
Mads Madsdatter Madsen
Magleby
Malfred
Malling
Malmø
Margrete
Markor
Markussen
Marselis
Marselisborg
Martini
Martinus
Matias Matiasen
Meier
Mejlgade
Melchior
Mesing
Meulengracht
Middelfart
Mikkel Mikkelsdatter Mikkelsen
Milhug
Mogens Mogensdatter Mogensen
Mogenstrup

Morsholt
Morsing
Morten Mortensdatter Mortensen
Mourits Mouritsen
Murmand
Mustrup
Møballe
Møgelkær
Møllerkone
Møllerup
Mørch
Mårslet

Nebel
Nedergård
Nickel
Niels Nielsdatter Nielsen
Nim
Nimtoft
Ning
Nissumgård
Noer
Norupgård
Nykøbing
Nølev
Nørgård
Nørtredings
Nørvang

Odensegård
Offersen
Oksenballe
Oksenballekrog
Oldrup
Ole Olesdatter Olesen
Oluf Olufsdatter Olufsen
Ondrup
Onsted
Ormslev
Ormstrup
Otte Ottesdatter Ottesen
Ovbjerg
Ovdrup
Ove
Overby
Overglud
Overgård
Ove Ovesdatter Ovesen

Rødemølle
Rødkilde
Rødslet
Rørtrup

Saksild
Salmandsen
Saltø
Sandege
Sandemand
Sandersen
Sara
Schack
Schandorf
Scheel
Sehested
Sejer Sejersdatter Sejersen
Serridslev
Serridslevgård
Sidsel
Simon Simonsdatter Simonsen
Skablund
Skand
Skanderborg
Skanderup
Skang
Skerrildgård
Skjønning
Skot
Skovmølle
Skovsgård
Skårup
Skæg
Smedegården
Smedrup
Snerild
Snoghøj
Snøde
Solbjerg
Sondrup
Spøttrup
Stadsegård
Starup
Stautrup
Stavsballe
Stavsballeled
Steensen
Steffen Steffensdatter Steffensen

Stensballe
Stensballegård
Stevns
Stjernholm
Stjær
Storenor
Storring
Stovby
Strithorst
Strøgerhuset
Svanbæk
Svejgård
Svejstrup
Svendsen
Svinballe
Svinsager
Svolgård
Svorbæk
Synnedrup
Søby
Sødrup
Søften
Søndergård
Søndermark
Søren Sørensdatter Sørensen

Tamdrup
Tammestrup
Tarskov
Tebstrup
Tendrup
Terkild Terkildsen
Terndrup
Testrup
Thott
Tilst
Tiset
Toftum
Toksværd
Tollesen
Tomas Tomasdatter Tomasen
Tonbo
Torrild
Torup
Tranbjerg
Trige
Troels
Trolle

Trustrup
Tuenæs
Tuesen
Tulstrup
Tunbo
Tunø
Tvenstrup
Tybjerggård
Tydmose
Tyge Tygesen
Tyra
Tyrrestrup
Tøger Tøgersen
Tørrild
Tåning

Uhre
Uldrup
Uldskov
Ulkær
Ullum
Ungermand
Ursula
Urupgård
Ustrup
Uth
Utrecht

Vadsmøllebro
Valdemar
Valdemarslykke
Vedslet
Vegerslev
Vejlskov
Vejlskovskiftet
Vejstrup
Vellum
Vendsyssel
Vengegård
Vestergård
Vestermølle
Vesterskov
Viborg
Viby
Videby
Vilhelmsborg
Villadsen
Villum Villumsdatter Villumsen

Vinten
Virring
Vissing
Vitved
Voer
Voerladegård
Vognsen
Volborg
Voldum
Volk
Vårst

Weye
Witt
Wittenberg
Worm
Wærn
Wærum
Yding

Øland
Øllegård
Ørnsholt
Ørnskov
Ørskov
Ørting
Ørum
Øster
Østerby
Østergård
Østerskov
Øvlisen

Ås

udarbejdet 1997 af Bjarne Nørgaard Pedersen Agernvej 95 DK8330 Beder